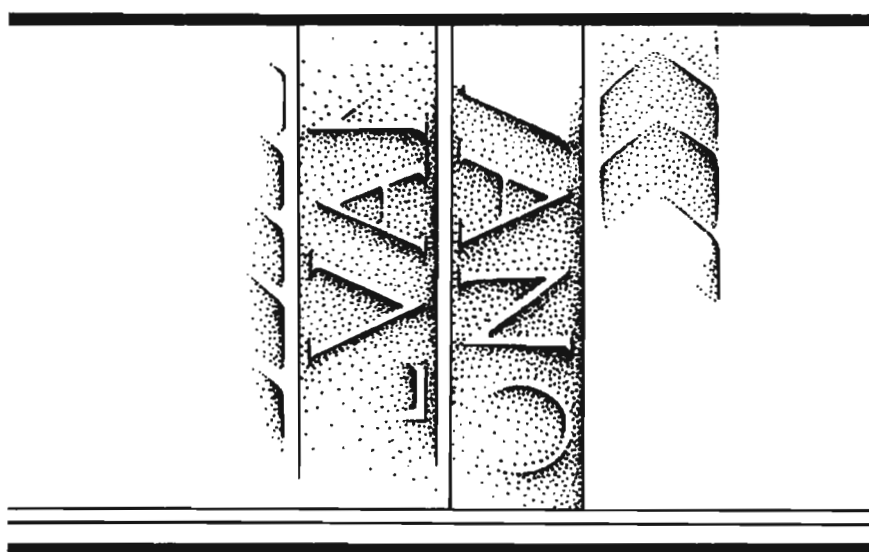

ARCHEOLOGICKÉ
VÝSKUMY
A
NÁLEZY
NA SLOVENSKU
V ROKU 1988

ARCHEOLOGICKÉ VÝSKUMY
A NÁLEZY
NA SLOVENSKU
V ROKU 1988

Na obálke kolok z trecej misky z Bratislavy-Rusoviec (2. storočie)

OBSAH - INHALT - СОДЕРЖАНИЕ

Mapa lokalít - Karte der Fundorte - Карта местонахождений	19
Prehľad lokalít - Übersicht der Fundorte - Обзор местонахождений	20
Róbert B a ě a /Balneologické múzeum, Piešťany/	
Ďalšie prieskumy, nálezy a prírastky Balneologického múzea	28
Weitere Geländeerkundungen, Funde und Zuwächse des Balneologischen Museums	29
Новые разведки, находки и поступления Бальнеологического музея	29
Ladislav B á n e s z /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Ďalší nález paleolitickej kostenej industrie v Cejkove	29
Weiterer Fund von paläolithischer Knochenindustrie in Cejkov	29
Новая находка палеолитических костяных орудий в с. Цейков	30
K záchrane neolitickej dielne na výrobu obsidiánovej industrie v Kašove	30
Zur Rettung eines neolithischen Werkplatzes zur Herstellung von Obsidianindustrie in Kašov	30
Спасательные раскопки производственного центра по обработке обсидиана в с. Кашов	30
Nové nálezy neolitických obsidiánových jadier z Kašova	30
Neue Funde von neolithischen Obsidiannuklei aus Kašov	31
Новые находки неолитических нуклеусов из обсидиана в с. Кашов	31
Juraj B á r t a /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Dve neznáme hradiská v katastri Pribyliny	31
Zwei unbekannte Burgwälle im Kataster von Pribylina	32
Два неизвестных городища в кадастре с. Прибилина	32
Juraj B a r t í k - Ján Š t r b í k /Archeologický ústav SNM, Bratislava/	
Prieskum v povodí Vištuckého potoka a Gidry	32
Geländebegehung im Flussgebiet des Vištucký- und Gidra-Baches	33
Разведки в бассейне ручьев Виштуцкий поток и Гидра	34
Jozef B á t o r a /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Objav kruhového objektu v Borovej	34
Entdeckung eines Kreisobjektes in Borová	35
Кругообразный объект в с. Борова	35
Šiesta sezóna systematického záchranného výskumu v Ludaniciach, časti Mýtna Nová Ves	35
Sechste Saison der systematischen Rettungsgrabung in Ludanice, Teil Mýtna Nová Ves	36
Шестой сезон систематических охранных раскопок в с. Луданице, часть Митна-Нова-Вес	36

Jozef B á t o r a - Peter B e d n á r /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Záchranný výskum pohrebiska nitrianskej skupiny v Šuranoch . .	36
Rettungsgrabung eines Gräberfeldes der Nitra-Gruppe in Šurany	36
Охранные раскопки могильника нитрянской группы в с. Шурани . .	36
Peter B a x a /Archeologický ústav SAV, Nitra/ - Viktor F e r u s /Mestská správa pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody, Bratislava/	
Výskum na Nálepckovej ul. 3-5 v Bratislave	37
Untersuchung in der Gasse Nálepckova ul. 3-5 in Bratislava . .	37
Исследования на ул. Налепкова 3-5 в Братиславе	37
Peter B a x a /Archeologický ústav SAV, Nitra/ - Viktor F e r u s - Katarína K l i n č o k o v á /Mestská správa pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody, Bratislava/	
Pokračovanie výskumu vodnej veže v Bratislave	37
Fortsetzung der Untersuchung eines Wasserturmes in Bratislava	38
Продолжение исследований водной башни в Братиславе	38
Peter B a x a /Archeologický ústav SAV, Nitra/ - Lev Z a - c h a r /Archeologický ústav SNM, Bratislava/ - Milan T h u r z o - Alena Š e f č á k o v á /Prírodovedný ústav SNM, Bratislava/	
Záchranný výskum na Vydrici v Bratislave	38
Rettungsgrabung auf Weidritz in Bratislava	38
Охранные раскопки в г. Братислава-урочище Видрица	38
Peter B e d n á r /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Prieskum v Čiernych Kľačanoch	39
Untersuchung in Čierne Kľačany	39
Проверочные раскопки в с. Чьерне-Клячани	39
Prieskumy v okolí Šurian	39
Geländeerkundungen in der Umgebung von Šurany	40
Проверочные раскопки в окрестностях г. Шурани	40
Július B é r e š - Ľudmila K a m i n s k á - Pavol M a - č a l a - Elena M i r o š š a y o v á /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Prieskum na melioračných stavbách v okrese Trebišov	40
Geländebegehungen auf Meliorationsbauten im Bezirk Trebišov .	40
Разведки в районе Требишов	40
Gertrúda B ř e z i n o v á /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Nálezy z Bánoviec nad Bebravou	41
Funde aus Bánovce nad Bebravou	41
Находки из г. Бановце-над-Бебравой	41
Prieskum v katastri obcí Malé a Veľké Ripňany	41
Geländebegehung im Kataster der Gemeinde Malé und Veľké Ripňany	41
Разведки в угодьях сел Мале и Вельке-Рипняни	41

Vojtech B u d i n s k ý - K r i č k a - Pavol M a č a l a /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Nové nálezy na východnom Slovensku	42
Neue Funde in der Ostslowakei	44
Новые находки в Восточной Словакии	45
Jozef B u j n a - Peter R o m s a u e r /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Záchranná akcia v Seredi	46
Rettungsaktion in Sered	47
Охранные раскопки в г. Середь	47
Dušan Č a p l o v i č - Ivan C h e b e n - Matej R u t t - k a y /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Pokračovanie výskumu v Bajči	47
Fortsetzung der Grabung in Bajč	49
Продолжение исследований в с. Байч	49
Dušan Č a p l o v i č - František J a v o r s k ý - Pavol M a č a l a /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Záchranný výskum v Bardejove	50
Rettungsgrabung in Bardejov	50
Охранные раскопки в г. Бардеёв	50
Dušan Č a p l o v i č - Pavol M a č a l a /Archeologický ús- tav SAV, Nitra/	
Záchranný výskum a prieskum v mestskej pamiatkovej rezervácii Košice a v okolí	51
Rettungsgrabung und Geländebegehungen in der städtischen Denk- malreservation Košice und in der Umgebung	52
Охранные раскопки и разведки в городском архитектурно-истори- ческом заповеднике в г. Кошице и его окрестностях	52
Beáta E g y h á z y - J u r o v s k á - Zdeněk F a r k a š /Archeologický ústav SNM, Bratislava/	
Ďalšia etapa výskumu v Bratislave-Mlynskej doline	53
Weitere Grabungsetappe in Bratislava-Mlynská dolina	53
Продолжение исследований в Bratislave-учище Млинска-Долина	53
Kristián E l s c h e k - Titus K o l n í k - Zuzana R a j t á r o v á /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Pokračovanie výskumu v Bratislave-Dúbravke	53
Fortsetzung der Grabung in Bratislava-Dúbravka	54
Продолжение исследований в Bratislave-часть Дубравка	54
Václav F u r m á n e k - Klára M a r k o v á /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Ďalšia sezóna výskumu vo Včelinciach	54
Weitere Grabungssaison in Včelince	55
Продолжение исследований в с. Вчелинце	55

Klára F ů r y o v á /Archeologický ústav SNM, Bratislava/	
Pokračovanie výskumu v Gemerskom Sade na Somkúte	55
Fortsetzung der Grabung in Gemerský Sad auf Somkút	56
Продолжение исследований в с. Гемерски-Сад - Сомкут	56
Výskum v Novej Dedinke	56
Grabung in Nová Dedinka	56
Исследования в с. Нова-Дединка	56
Gabriel F u s e k /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Pohrebisko z 10. storočia vo Vinodole	56
Gräberfeld aus dem 10. Jahrhundert in Vinodol	57
Могильник X в. в с. Винодол	57
Sídliskový objekt z Nitry-Zobora	57
Siedlungsobjekte aus Nitra-Zobor	57
Селищный объект из г. Нитра - часть Зобор	57
Miriam G r i a č o v á /Katedra všeobecných dejín a archeológie FF UK, Bratislava/	
Prieskum okolia Partizánskeho	58
Begehung der Umgebung von Partizánske	58
Разведки в окрестностях г. Партизанске	58
Milan H a n u l i a k - Ivan K u z m a /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Deviata sezóna výskumu v Mužle-Čenkove	58
Neunte Grabungssaison in Mužla-Čenkov	59
Девятый сезон исследований в с. Мужла-Ченков	59
Václav H a n u l i a k /Krajský ústav štátnej pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody, Banská Bystrica/	
Predstihový výskum kláštora v Slovenskej Ľupči	60
Vorsprungsgrabung eines Klosters in Slovenská Ľupča	60
Предварительные исследования монастыря в с. Словенска-Люпча	60
Jozef H o š š o /Katedra všeobecných dejín a archeológie FF UK, Bratislava/	
Prvý rok výskumu v Poprade-Spišskej Sobote	61
Erstes Grabungsjahr in Poprad-Spišská Sobota	62
Первый сезон исследований в г. Попрад - Спишска-Собота	62
Jozef H r o m a d a /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Záchranný výskum kostrového pohrebiska zo 7.-8. storočia v Čalove	62
Rettungsgrabung eines Körpergräberfeldes aus dem 7.-8. Jahrhundert in Čalovo	63
Охранные раскопки могильника с трупоположениями VII-VIII вв. в с. Чалово	63

Jozef H r o m a d a - Ján H u n k a /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Pokračovanie tematického prieskumu Oravy	63
Fortsetzung der thematischen Geländeerkundung des Orava-Gebietes	64
Продолжение разведочных раскопок в Ораве	64
Ján C h o v a n e c /Okresné vlastivedné múzeum, Trebišov/	
Keramika z doby sťahovania národov v Oboríne-Kucanoch	65
Keramik aus der Völkerwanderungszeit in Oborín-Kucany	65
Керамика периода переселения народов в с. Оборин-Куцани	65
Zrúcanina stredovekého kostola v Kline nad Bodrogom	65
Mittelalterliche Klosterruine in Klin nad Bodrogom	65
Развалины средневекового собора в с. Клин-над-Бодрогом	66
Bohuslav C h r o p o v s k ý - Gabriel F u s e k /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Obnovený výskum Nitrianskeho hradu	66
Erneute Grabung auf der Nitraer Burg	66
Возобновление исследований Нитрянского замка	67
Bohuslav C h r o p o v s k ý - Jozef H r o m a d a /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Pokračovanie výskumu kostrového pohrebiska zo 7.-8. storočia v Čataji	67
Fortsetzung der Erschliessung des Körpergräberfeldes aus dem 7.-8. Jahrhundert in Čataj	67
Продолжение исследований могильника с труположениями VII-VIII вв.	68
Ľudmila I l l á š o v á /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Petrografické analýzy kamenných artefaktov	68
Petrographische Analysen von Steinartefakten	69
Петрографический анализ каменных артефактов	69
Július J a k a b /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Antropologický rozbor kostier zo Svodína	69
Anthropologische Analyse der Skelette aus Svodín	70
Антропологический анализ скелетов из Сводина	70
Antropologický rozbor kostier z pohrebiska zo staršej doby bronzovej v Šuranoch	70
Anthropologische Analyse der Skelette vom älterbronzezeitlichen Gräberfeld in Šurany	71
Антропологический анализ скелетов из могильника раннего периода бронзы в г. Шурани	72
František J a v o r s k ý /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Prieskum v okresoch Poprad, Spišská Nová Ves, Stará Ľubovňa . . .	72
Geländeerkundungen in den Bezirken Poprad, Spišská Nová Ves, Stará Ľubovňa	78
Разведки в районах Попрад, Спшска-Нова-Вес, Стара-Любовня . . .	79

František J a v o r s k ý /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Záchranné výskumy a prieskumy v mestskej pamiatkovej rezervácii Levoča	81
Rettungsgrabung und Begehungen in der städtischen Denkmalsreservation von Levoča	82
Охранные раскопки и разведки в городском архитектурно-историческом заповеднике Левоча	83
Záchranné výskumy na stavbách, melioráciách a pri opravách sakrálnych objektov	84
Rettungsgrabungen auf Baustellen bei Meliorationen und Restaurierungen von Sakralobjekten	88
Охранные раскопки при мелиоративных и строительных работах и ремонтно-восстановительных работах в сакральных сооружениях . .	89
Mária J e n č o v á /Vlastivedné múzeum, Hanušovce nad Topľou/	
Ukončenie výskumu v Sedliskách-Podčičve	90
Grabungsabschluss in Sedliská-Podčičva	90
Окончание исследований в с. Седлиска-Подчичва	90
Ľubomíra K a m i n s k á /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Pokračovanie výskumu v Hôrke-Ondreji	91
Fortsetzung der Grabung in Hôrka-Ondrej	91
Продолжение исследований в с. Гуорка-Ондрей	91
Marián K l ě o /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Nález z doby bronzovej z Trebatíc	92
Fund aus der Bronzezeit in Trebatice	92
Находка периода бронзы из с. Требатице	92
Prieskum katastra Lančára	92
Begehung des Gemeindekatasters von Lančár	92
Разведки в угодьях с. Ланчар	93
Stredoveké nálezy z Vrbového	93
Mittelalterliche Funde aus Vrbové	93
Средневековые находки из г. Врбове	93
Stredoveký železný oštep z Dolného Lopašova	93
Mittelalterlicher Eisenspeer aus Dolný Lopašov	94
Средневековое железное копьё из с. Долни-Лопашов	94
Železná kopija z Piešťan	94
Eisenlanze aus Piešťany	94
Железное копьё из г. Пьештяни	94
Eva K o l n í k o v á - Ján H u n k a /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Prírastky mincí v Archeologickom ústave SAV v roku 1988	94
Zuwachs von Münzen im Archäologischen Institut der SAV im Jahre 1988	98
Приросты монет в Археологическом институте САН в 1988 г.	99

Katarína K o n e č n á - Gejza T r g i n a /Vlastivedné múzeum, Nová Baňa/	
Prieskum v okrese Žiar nad Hronom	99
Geländebegehung im Bezirk Žiar nad Hronom	99
Разведки в районе Жьяр-над-Гроном	100
Miroslav K o p e c k ý - Ivan K u z m a - Ján R a j t á r /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Výsledky leteckej prospekcie	100
Ergebnisse der Luftbildprospektion	101
Результаты аэроразведок	101
Klára K u z m o v á - Ján R a j t á r /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Pokračovanie výskumu rímskeho kastela v Iži	102
Fortsetzung der Untersuchung des römischen Kastells in Iža	102
Продолжение исследований римского кастелла в с. Ижа	102
Jozef L a b u d a /Slovenské banské múzeum, Banská Štiavnica/	
Systematický výskum Starého mesta v Banskej Štiavnici	103
Systematische Grabung der Altstadt in Banská Štiavnica	103
Систематические исследования Старого города в г. Банска-Штьявница	104
Záchranný výskum Šobova pri Banskej Štiavnici	104
Rettungsgrabung in Šobov bei Banská Štiavnica	104
Охранные раскопки Шобова у г. Банска-Штьявница	104
Zisťovacie sondy v areáli Pecín pri Štiavnických Baniach	105
Probeschnitte im Areal von Peciny bei Štiavnické Bane	105
Зондажные раскопки в окрестностях с. Печины у с. Штьявнице-Бане	105
Mária L a m i o v á - S c h m i e d l o v á /Archeologický ústav SAV, Nitra/ - Božena T o m á š o v á /Vlastivedné múzeum, Prešov/	
Pokračovanie výskumu v Ostrovanoch	105
Fortsetzung der Grabung in Ostrovany	106
Продолжение исследований в с. Островани	106
Jozef L i s z k a /Okresné múzeum, Nové Zámky/	
Zisťovací výskum v Nových Zámkoch	106
Probegrabung in Nové Zámky	106
Разведочные раскопки в г. Нове-Замки	107
Marta M á c e l o v á /Stredoslovenské múzeum, Banská Bystrica/	
Prvá sezóna výskumu hradiska Priekopa vo Zvolene	107
Erste Grabungssaison auf dem Burgwall Priekopa in Zvolen	107
Первый сезон исследований городища Прьекоба в г. Зволен	107

Marta M á c e l o v á /Stredoslovenské múzeum, Banská Bystrica/	
Stredoveký sídliskový objekt v Dubovom	108
Mittelalterliches Siedlungsobjekt in Dubové	108
Средневековый селищный объект в с. Дубове	108
Výskum v historickom jadre Banskej Bystrice	108
Grabung im historischen Stadtkern von Banská Bystrica	108
Исследования исторического центра г. Банска-Бистрица	109
Marta M á c e l o v á /Stredoslovenské múzeum, Banská Bystrica/ Peter M o s n ý /Žiar nad Hronom/	
Prieskum v okrese Zvolen	109
Geländeerkundung im Bezirk Zvolen	109
Разведки в районе Зволена	109
Klára M a r k o v á /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Prieskum katastra Chorvátskeho Grobu	110
Begehung im Kataster von Chorvátsky Grob	110
Разведки в угодьях с. Хорватски-Гроб	110
Marta M a r u n i a k o v á /Mestská správa pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody, Bratislava/	
Záchranné výskumy v historickom jadre Bratislavy	110
Rettungsgrabungen im historischen Kern von Bratislava	111
Охранные раскопки в историческом центре г. Bratislava	112
Klára M é s z á r o s o v á /Západoslovenské múzeum, Trnava/	
Turecké nálezy z Dolnej Krupěj	112
Türkische Funde aus Dolná Krupá	112
Турецкие находки в с. Дольна-Крупа	112
Elena M i r o š š a y o v á /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Lydia G a č k o v á /Zemplínske múzeum, Michalovce/	
Záchranný výskum sídliska v Budkovciach	112
Rettungsgrabung der Siedlung in Budkovce	113
Охранные раскопки на поселении в с. Будковце	113
Jozef M o r a v č í k /Považské múzeum, Žilina-Budatín/	
Záchranný výskum sídliska lužickej kultúry v Púchove v časti Dolné Kočkovce	113
Rettungsgrabung der Siedlung der Lausitzer Kultur in Púchov, Teil Dolné Kočkovce	114
Охранные раскопки на поселении лужицкой культуры в г. Пухов, часть Дольне-Кочковце	114
Margaréta M u s i l o v á /Mestská správa pamiatkovej starostlivosti, Bratislava/	
Výskumy na Michalskej ulici 12, 14-16 v Bratislave	114
Grabungen in der Gasse Michalská ulica Nr. 12, 14-16 in Bratislava	115
Раскопки на ул. Михалска 12, 14-16 в Братиславе	115

Margaréta M u s i l o v á /Mestská správa pamiatko vosti, Bratislava/ stli-	
Výskumy na Nálepckovej ulici 14, 16, 18 v Bratislave	115
Grabung in der Gasse Nálepckova ulica Nr. 14, 16, 18 in Bratisla- va	115
Исследования на ул. Налепкова 14, 16, 18 в Братиславе	116
Viera N ě m e j s o v á - P a v ú k o v á /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Ukončenie záchranného výskumu v Kočine	116
Abschluss der Rettungsgrabung in Kočín	117
Последний сезон исследований в с. Кочин	118
Tamara N e š p o r o v á /Trenčianske múzeum, Trenčín/	
Pokračovanie výskumu v Trenčíne na Brezine	118
Fortsetzung der Grabung in Trenčín, Lage Brezina	119
Продолжение исследований в г. Тренчин-урочище Брезина	119
Gabriel N e v i z á n s k ý /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Hrobové nálezy z 10. storočia v Blatnom	119
Grabfunde aus dem 10. Jahrhundert in Blatné	120
Могильный инвентарь X в. в с. Блатне	120
Kostrové pohrebisko z 11. storočia v Šahách, časť Hrkovce	120
Körpergräber aus dem 11. Jahrhundert in Šahy, Teil Hrkovce . . .	121
Могильник с трупоположениями XI в. в с. Шаги-часть Грковце . . .	121
K topografii kostrového pohrebiska z doby avarskeho kaganátu v Slovenských Ďarmotách	121
Zur Topographie des Körpergräberfeldes aus der Zeit des awa- rischen Kaganats in Slovenské Ďarmoty	122
К вопросу о топографии могильника с трупоположениями периода аварского каганата в с. Словенске-Дярмоти	122
Sídlisko badenskej kultúry v Tlmačoch a v Želiezovciach	122
Siedlung der Badener Kultur in Tlmače und Želiezovce	123
Поселение баденской культуры в сс. Тлмаче и Жельезовце	123
Ukončenie výskumu výšinného eneolitického sídliska v Stránskej .	123
Grabungsabschluss auf der äneolithischen Höhensiedlung in Stránska	123
Завершение исследований поселения на возвышенности периода эне- олита в с. Странска	123
Záchranný výskum kostrového pohrebiska vo Vyškovciach nad Ipľom	124
Rettungsgrabung auf dem Körpergräberfeld in Vyškovce nad Ipľom .	124
Охранные раскопки могильника с трупоположениями в с. Вишковце- над-Иплём	125

Petr N o v á k /Západoslovenské múzeum, Trnava/

Halštatské sídlisko v katastru Jaslovských Bohunic	125
Hallstattzeitliche Siedlung im Kataster von Jaslovské Bohunice	126
Поселение гальштатского времени в угодьях с. Ясловске-Богунце	126

Sbĕrem ověřená sídlisko v katastru obce Kátlovce	126
Durch Lesefunde beglaubigte Siedlung im Gemeindekataster von Kátlovce	126
Поселения обнаруженные в ходе поверхностного сбора в угодьях с. Катловце	126

Zničený žárový hrob v obci Špačince	127
Vernichtetes Brandgrab in der Gemeinde Špačince	127
Разрушенное погребение с трупосожжением в с. Шпачинце	127

Bohuslav N o v o t n ý /Katedra všeobecných dejín a archeológie
FF UK, Bratislava/

Ďalšia etapa výskumu na lokalite Šuňava-Zemské	128
Weitere Grabungsetappe auf der Fundstelle Šuňava-Zemské	128
Следующий сезон исследований памятника Шунява-Земске	128

Pokračovanie výskumu na Burchbrichu vo Veľkej Lomnici	128
Fortsetzung der Grabung auf Burchbrich in Veľká Lomnica	128
Продолжение исследования памятника Бурхбрех в с. Велька-Ломница	129

Pokračovanie záchranného výskumu v Gánovciach	129
Fortsetzung der Rettungsgrabung in Gánovce	129
Продолжение охранных раскопок в с. Гановце	129

Ladislav O l e x a /Archeologický ústav SAV, Nitra/ - Dáriuš
Ga š a j /Východoslovenské múzeum, Košice/

Dvanásta etapa výskumu v Nižnej Myšli	129
Zwölfte Grabungsetappe in Nižná Myšľa	130
Двенадцатый сезон исследований в с. Нижна-Мишля	130

Ondrej O ž ď á n i /Archeologický ústav SAV, Nitra/

Hroby z doby bronzovej vo Svodíne	130
Gräber aus der Bronzezeit in Svodín	131
Погребения периода бронзы в с. Сводин	131

Praveké a stredoveké osídlenie Pribinovho námestia v Nitre	131
Urzeitliche und mittelalterliche Besiedlung des Platzes Pribinovo námestie in Nitra	132
Доисторическое и средневековое заселение площади Прибины в г. Нитра	132

Sídlisko z doby bronzovej v Šuranoch v časti Úľany nad Žitavou	133
Siedlung aus der Bronzezeit in Šurany, im Teil Úľany nad Žitavou	133
Поселение периода бронзы в с. Шурани, часть Уляни-над-Житавоу	133

Ondrej Ožďáni /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Stredoveká keramika z hradu v Ozďíne	134
Mittelalterliche Keramik aus der Burg in Ozdín	134
Средневековая керамика на замке Оздин	134
Jozef Paulík /Archeologický ústav SNM, Bratislava/	
Ďalší rok výskumu v Marianke	134
Weiteres Grabungsjahr in Marianka	135
Новый сезон исследований в с. Марьянка	135
Juraj Pavúk /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Prieskum okolia Žlkoviec	136
Geländebegehung der Umgebung von Žlkovce	137
Разведки в окрестностях с. Жлковце	137
Karol Pietá /Archeologický ústav SAV, Nitra/ - Václav Hanuliak /Krajský ústav štátnej pamiatkovej starostli- vosti a ochrany prírody, Banská Bystrica/ - Peter Múdry /Liptovské múzeum, Ružomberok/	
Výskum a pamiatková úprava v Liptovskej Mare	137
Grabung und Denkmalzurichtung in Liptovská Mara	138
Исследования и работы по восстановлению городища Липтовска-Мара	138
Karol Pietá /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Nové nálezy na Hrádku v Selciach pri Banskej Bystrici	138
Neue Funde auf Hrádok in Selce bei Banská Bystrica	138
Новые находки на городище Градок в с. Сельце близ г. Банска-Би- стрица	139
Karol Pietá /Archeologický ústav SAV, Nitra/ - Peter Mossný /Žiar nad Hronom/	
Hradisko pri Trnavej Hore	139
Burgwall bei Trnavá Hora	139
Городище близ с. Трнава-Гора	139
Prieskum sídlisk z doby rímskej na strednom Pohroní	139
Erkundung von römerzeitlichen Siedlungen im mittleren Grantal	140
Разведки на поселениях римского периода в Среднем Погронье	140
Magda Pichlerová /Archeologický ústav SNM, Bratislava/	
Ďalšia sezóna výskumu v Bratislave-Rusovciach	140
Weitere Grabungssaison in Bratislava-Rusovce	141
Продолжение исследований в г. Братислава-Русовце	141
Hrob zo staršej doby bronzovej v Šenkviaciach	142
Grab aus der älteren Bronzezeit in Šenkvice	142
Погребение раннего периода бронзы в с. Шенквице	142

Ján R a j t á r /Archeologický ústav SAV, Nitra/ - Priska R a t i m o r s k á /Oblasťné podunajské múzeum, Komárno/	
Záchranný výskum v Hurbanove-Konkoli	143
Rettungsgrabung in Hurbanovo-Konkoľ	143
Охранные раскопки в с. Гурбаново-Конколь	143
Mária R e j h o l c o v á /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Pohrebisko z 9. storočia v Dolných Lefantovciach	143
Gräberfeld aus dem 9. Jahrhundert in Dolné Lefantovce	144
Могильник IX в. в с. Дольне-Лэфантовце	144
Peter R o t h /Okresné múzeum, Stará Ľubovňa/	
Výsledky prieskumu v okrese Stará Ľubovňa	144
Ergebnisse einer Geländeerkundung im Bezirk Stará Ľubovňa	145
Результаты разведок в районе Стара-Любовня	145
Alexander R u t t k a y /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Stopy stredovekého feudálneho sídla v Dechticiach	145
Spuren eines mittelalterlichen Feudalsitzes in Dechtice	146
Остатки средневековой феодальной усадьбы в с. Дехтице	146
Alexander R u t t k a y - Matej R u t t k a y /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Záverečná etapa výskumu tzv. vodného hradu v Partizánskom-Šimonovanoch	146
Schlussetappe der Untersuchung der sog. Wasserburg in Partizánske-Šimonovany	147
Заключительный этап исследований т. наз. водного замка в г. Партизанске-Шимоновани	148
Matej R u t t k a y /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Prieskum dolného Požitavia	148
Geländeerkundung des unteren Žitava-Tales	149
Разведки в Нижнем Пожитавье	149
Matej R u t t k a y - Vladimír V a r s i k /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Prieskum v okolí Neveríc	149
Geländebegehung der Umgebung von Neverice	150
Разведки в окрестностях с. Неверице	150
Michal S l i v k a /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Nález stredovekého kľúča v Nitre	151
Fund eines mittelalterlichen Schlüssels in Nitra	151
Находка средневекового ключа в г. Нитра	151
Šiesta výskumná sezóna na Kláštorisku v Letanovciach	151
Sechste Grabungssaison in Kláštorisko in Letanovce	152
Шестой сезон исследований памятника Клášториско в с. Летановце	152

Michal S l i v k a /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Výskum exteriéru kostola v Bratislave-Rusovciach	153
Grabung im Exterieur der Kirche in Bratislava-Rusovce	153
Исследования экстерьера костела в г. Братислава-Русовце	153
Ladislav S n o p k o /Kruh priateľov českej kultúry, Bratislava/	
Nálezy dvoch fragmentov kolkovaných trecích misiek z Bratislavy-Rusoviec /Gerulaty/	154
Fund zweier Fragmente von gestempelten Reibschüsseln aus Bratislava-Rusovce /Gerulata/.	154
Находка двух фрагментов клейменных мортариев из г. Братислава-Русовце /Герулата/.	154
Danica S t a š š í k o v á - Š t u k o v s k á /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Štvrtá sezóna výskumu v Borovciach	155
Vierte Grabungssaison in Borovce	155
Шестой сезон исследований в с. Боровце	155
Ivana S t r a k o š o v á /Okresné vlastivedné múzeum, Humenné/	
Záchranný výskum v Humennom	155
Rettungsgrabung in Humenné	156
Охранные раскопки в г. Гуменне	156
Peter Š a l k o v s k ý /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Tretia etapa výskumu v Detve	156
Dritte Grabungsetappe in Detva	156
Третий сезон исследований в с. Детва	157
Alena Š e f č á k o v á /Prírodovedný ústav SNM, Bratislava/	
Kostry z 11. storočia z námestia 4. apríla v Bratislave	157
Skelette aus dem 11. Jahrhundert auf dem Platz námestie 4. apríla in Bratislava	157
Скелеты XI в. на площади 4-ого апреля в г. Братислава	157
Stanislav Š i š k a - Marián K l č o /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Revízný prieskum pravekých a včasnohistorických lokalít na Východoslovenskej nížine	158
Revisionsbegehungen auf urzeitlichen und frühgeschichtlichen Fundstellen in der Ostslowakischen Tiefebene	159
Контрольные раскопки доисторических и раннеисторических памятников в Восточнословацкой низменности	159
Marcela T i m k o v á /Kysucké múzeum, Čadca/	
Zisťovacie sondy v Radoli	160
Feststellungsschnitte in Radola	160
Зондажные раскопки в с. Радоля	160

Božena T o m á š o v á /Vlastivedné múzeum, Prešov/

Záchranný výskum v Prešove	161
Rettungsgrabung in Prešov	161
Охранные раскопки в г. Прешов	161

Katarína T o m č í k o v á /Archeologický ústav SNM, Bratislava/

Výskum v Lakšárskej Novej Vsi	161
Grabung in Lakšárska Nová Ves	162
Исследования в с. Лакшарска-Нова-Вес	162

Štefánia T ó t h o v á /Štátny ústav pamiatkovej starostlivosti, Bratislava/

Výskumy v mestskej pamiatkovej rezervácii Banská Štiavnica	162
Grabungen in der städtischen Denkmalreservation von Banská Štiavnica	163
Исследования в городском архитектурно-историческом заповеднике Банска-Штьявница	163

Alexander T r u g l y /Oblastné podunajské múzeum, Komárno/

Pohrebisko z 11.-12. storočia v Búči	164
Gräberfeld aus dem 11.-12. Jahrhundert in Búč	164
Могильник XI-XII вв. в с. Буч	164
Záchranný výskum v lodeniciach v Komárne	164
Rettungsgrabung in der Schiffswerft von Komárno	165
Охранные раскопки в судостроительном заводе в г. Комарно	165

Vladimír T u r č a n /Archeologický ústav SNM, Bratislava/

Ďalší rok revízneho výskumu v Stupave	165
Weiteres Jahr der Revisionsgrabung in Stupava	165
Продолжение контрольных раскопок в с. Ступава	165

Adrián V a l l a š e k /Archeologický ústav SNM, Bratislava/

Výskum bratislavského hradného svahu	166
Grabung auf dem Hang des Bratislavaer Burgberges	166
Раскопки на братиславской замковой горе	166

Vladimír V a r s i k /Archeologický ústav SAV, Nitra/

Prieskum v západnej časti Žitného ostrova	166
Geländebegehungen im Westteil der Schüttinsel	167
Разведки в западной части Житного острова	167

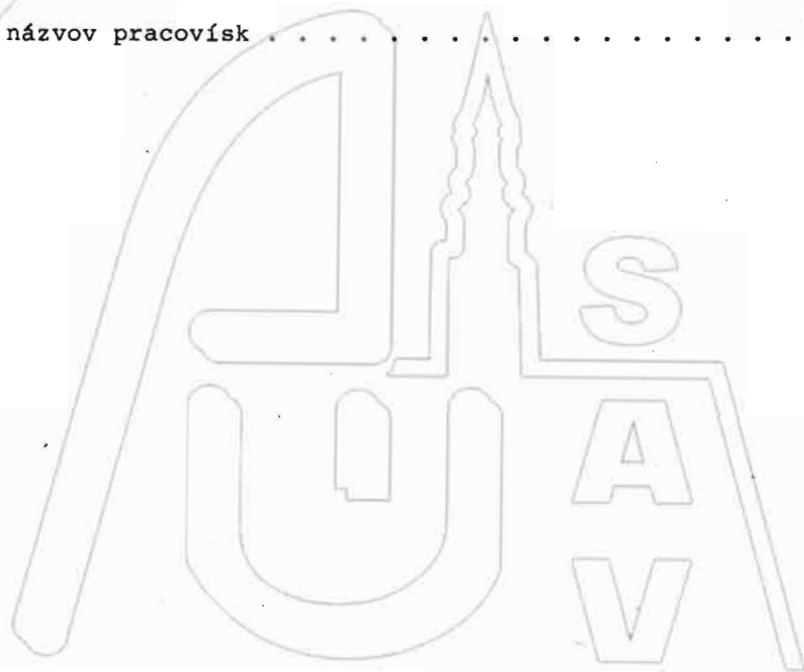
Vladimír V a r s i k - P e t e r B e d n á r /Archeologický ústav SAV, Nitra/

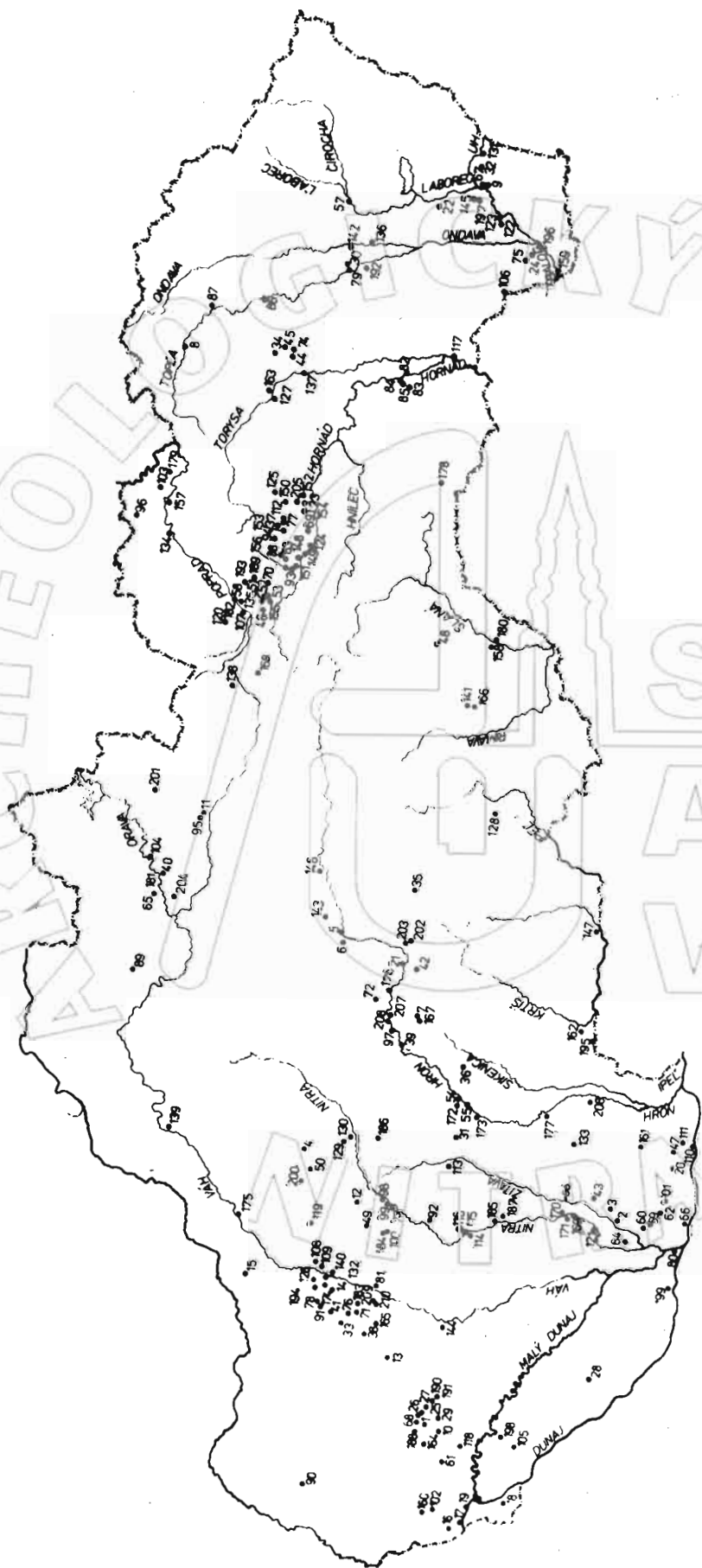
Prieskum v Cíferi-Páci	167
Geländebegehung in Cífer-Pác	167
Разведки в с. Цифер-Пац	168

Ladislav V e l i a č i k /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Tretia výskumná sezóna v Bošáci	168
Dritte Grabungssaison in Bošáca	168
Третий сезон исследований в с. Бошаца	168
Ladislav V e l i a č i k - Rudolf K u j o v s k ý /Archeolo- gický ústav SAV, Nitra/	
Výskum sídliska lužickej kultúry v Partizánskom	169
Erschliessung einer Siedlung der Lausitzer Kultur in Partizánske	169
Исследования поселения лужицкой культуры в г. Партизанске	169
Marián V i z d a l /Filozofická fakulta UPJŠ, Prešov/	
Záchranný výskum v Slavkovciach	169
Rettungsgrabung in Slavkovce	170
Охранные раскопки в с. Славковце	170
Mária V o n d r á k o v á /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Ľudské kosti z neolitického sídliska v Bajči	170
Menschenknochen aus der neolithischen Siedlung in Bajč	171
Человеческие кости на неолитическом поселении в с. Байч	171
Kostrové zvyšky z doby rímskej z Bratislavy-Rusoviec	172
Skelettreste aus der römischen Kaiserzeit aus Bratislava-Rusovce	173
Скелетные остатки римского периода из г. Братислава-Русовце	173
Stredoveká kostra z Vrbového	173
Mittelalterliches Skelett aus Vrbové	173
Средневековый скелет из с. Врбове	174
Egon W i e d e r m a n n /Okresné múzeum, Topoľčany/	
Výskum pravekých sídlisk v Hajnej Novej Vsi	174
Freilegung urzeitlicher Siedlungen in Hajná Nová Ves	174
Исследования доисторических поселений в с. Гайна-Нова-Вес	174
Egon W i e d e r m a n n /Okresné múzeum, Topoľčany/ - Jozef Z á b o j n í k /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Prieskum osídlenia Haláčoviec	174
Erkundung der Besiedlung von Haláčovce	175
Разведки поселения в с. Галачовце	175
Pävel Ž e b r á k /Archeologický ústav SAV, Nitra/	
Průzkum zaměřený na získávání zlata na jihozápadním Slovensku	175
Geländeerkundung zwecks Goldgewinnung in der Südwestslowakei	176
Разведки древних золотых рудников в Юго-Западной Словакии	176
Revizní průzkum dobývání arzénových rud v okolí Králiků u Banské Bystrice	176
Erkundung des Abbaues von Arsenerzen in der Umgebung von Králiky bei Banská Bystrica	177
Ревизия древних мышьяковых рудников в окрестностях с. Кралики у г. Банска-Бистрица	177

Pavel Ž e b r á k /Archeologický ústav SAV, Nitra/

Stopy po montánní činnosti ve Španím Poli	177
Spuren von Bergbautätigkeit in Španie Pole	178
Следы древнего горного дела в с. Шпанье-Поле	178
Středověký hrad Drienok v Rybníku	178
Die mittelalterliche Burg Drienok in Rybník	179
Средневековая крепость Дрьенок в с. Рыбник	179
Obrázky 1-77 - Abbildungen 1-77 - Рисунки 1-77	181
Text unter die Abbildungen	243
Подписи к рисункам	247
Skratky názvov pracovísk	251

Mapa lokalít k prehľadu archeologických výskumov a nálezov na Slovensku v roku 1988 /číslovanie nálezísk zodpovedá poradovým číslam na tabuľke - str. 20-27/
Karte der Fundorte zur Übersicht der archäologischen Grabungen und Funde in der Slowakei im J. 1988 /die Nummern der Fundstellen entsprechen den laufenden Zahlen in der Tabelle auf S. 20-27/
Карта местонахождений к обзору археологических исследований и находок в Словакии в 1988 г. /нумерация находок соответствует порядковым номерам на табл. - с. 20-27/

Prehľad slovenských lokalít, na ktorých sa v roku 1988 uskutočnili výskumy alebo zistili archeologické objekty, nálezy a pod. /Poradové čísla zodpovedajú číslam na mapke./

Poradové číslo	Obec /lokalita/	Okres	Datovanie lokalít, objektov, nálezov										Príspevok na strane		
			paleolit a mezolit	neolit	eneolit	bronzová	halštatská	laténska	doba		stredovek			novovek	
									rímska a stahovania národov	6.-8. storočie	9. storočie	10.-12. storočie			13.-16. storočie
1	Báhoň, časť Báhoň	Bratislava-vidiek													32
2	Bajč, časť Bajč	Komárno		•			•	•	•	•	•	•	•	•	47, 94, 100, 170
3	Bajč, časť Vlkanovo	Komárno		•				•				•	•		149
4	Bánovce nad Bebravou, časť Bánovce nad Bebravou	Topoľčany											•		41
5	Banská Bystrica, časť Banská Bystrica	Banská Bystrica			•								•		108
6	Banská Bystrica, časť Radvaň	Banská Bystrica												•	176
7	Banská Štiavnica, časť Banská Štiavnica	Žiar nad Hronom	nedatované									•	•	•	103, 104, 162
8	Bardejov, časť Bardejov	Bardejov											•	•	50
9	Beša	Trebišov						•							158
10	Blatné	Bratislava-vidiek											•		119
11	Bobrovník, časť Bobrovník	Liptovský Mikuláš						•							138
12	Bojná, časť Bojná	Topoľčany	nedatované												28
13	Borová	Trnava		?											34
14	Borovce	Trnava		•		•						•	•		94, 155
15	Bošáca, časť Zemianske Podhradie	Trenčín					•		•						168
16	Bratislava, časť Dúbravka	Bratislava, hlavné mesto SSR		•				•	•		•	•			53, 95
17	Bratislava, časť Karlova Ves	Bratislava, hlavné mesto SSR	•		•							•	•	•	53
18	Bratislava, časť Rusovce	Bratislava, hlavné mesto SSR			•			•				•	•		95, 140, 153, 154, 172
19	Bratislava, časť Staré Mesto	Bratislava, hlavné mesto SSR		•				•				•	•	•	37, 38, 95, 110, 114, 115, 157, 166
20	Búč	Komárno										•			164
21	Budča	Zvolen				•	•	•	•						109, 139

[illegible]

Poradové číslo	Obec /lokalita/	Okres	Datovanie lokalít, objektov, nálezov										Príspevok na strane		
			paleolit a mezolit	neolit	eneolit	doba			stredovek			novovek			
						bronzo- vá	halštatská	laténska	rímska a stahovania národov	6.-8. storočie	9. storočie			10.-12. storočie	13.-16. storočie
53	Hôrka, časť Primovce	Poprad				•			•	•	•	•	•	•	72
54	Hronský Beňadik, časť Hronský Beňadik	Žiar nad Hronom				•						•	•	•	99
55	Hronský Beňadik, časť Psiare	Žiar nad Hronom	•			•	•	•				•	•	•	99
56	Hul, časť Hul	Nové Zámky									•	•	•	•	148
57	Humenné, časť Humenné	Humenné	•			•									155
58	Huncovce	Poprad				•			•						72
59	Hurbanovo, časť Konkoľ	Komárno					•	•	•						143
60	Hurbanovo, časť Zeleňý Háj	Komárno							•			•	•		100
61	Chorvátsky Grob	Bratislava-vidiek			•	•	•								110
62	Chotín	Komárno							•			•	•		100
63	Iľiašovce	Spišská Nová Ves									•	•	•		84
64	Imeľ	Komárno						•	•						101
65	Ištebné	Dolný Kubín				•								•	63
66	Iža, časť Iža	Komárno							•						96, 102
67	Ižkovce	Trebišov	•												158
68	Jablonec	Bratislava-vidiek	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	33
69	Jamník	Spišská Nová Ves			•	•			•		•	•	•		75, 84
70	Jánovce, časť Machalovce	Poprad			•			•	•					•	73
71	Jaslovské Bohunice, časť Radošovce	Trnava					•								125
72	Jastrabá	Žiar nad Hronom							•						139
73	Kamanová	Topoľčany				•									36
74	Kapušany	Prešov				•	•		•			•	•		42
75	Kaşov	Trebišov	•												30
76	Kátlovce	Trnava	•					•	•						126
77	Kľčov	Spišská Nová Ves				•							•	•	85
78	Kočín	Trnava			•										116
79	Komárany	Vranov nad Topľou									•				43
80	Komárno, časť Komárno	Komárno								•					164
81	Koplotovce	Trnava	nedatované											28	

Poradové číslo	Obec /lokalita/	Okres	Datovanie lokalít, objektov, nálezov										Príspevok na strane		
			paleolit a mezolit	neolit	eneolit	bronzová	doba		stredovek						
							halštatská	laténska	rímska a stahovania národov	6.-8. storočie	9. storočie	10.-12. storočie		13.-16. storočie	novovek
82	Košice, časť Juh	Košice-mesto			•	•				•					43
83	Košice, časť Myslava	Košice-mesto											•		51
84	Košice, časť Sever	Košice-mesto											•		51
85	Košice, časť Staré Mesto	Košice-mesto											•	•	51
86	Kračúnovce	Bardejov									•				43
87	Kurima	Bardejov				•					•	•			43
88	Kurimany	Spišská Nová Ves				•							•	•	85
89	Kysucké Nové Mesto, časť Radoľa	Čadca			•	•							•		160
90	Lakšárska Nová Ves, časť Lakšárska Nová Ves	Senica									•	•		•	161
91	Lančár	Trnava			•								•	•	92
92	Lefantovce, časť Dolné Lefantovce	Nitra										•			143
93	Letanovce	Spišská Nová Ves				•							•		75, 97, 151
94	Levoča, časť Levoča	Spišská Nová Ves				•		•	•				•	•	77, 81
95	Liptovská Sielnica, časť Liptovská Sielnica	Liptovský Mikuláš						•	•				•	•	97, 137
96	Litmanová	Stará Ľubovňa	•	•											144
97	Lovča	Žiar nad Hronom			•				•		•	•			140
98	Ludanice, časť Dvorný nad Nitrou	Topoľčany						•	•				•		36
99	Ludanice, časť Mýtna Nová Ves	Topoľčany				•		•		•			•		35, 68
100	Malé Ripňany	Topoľčany		•		•		•							41
101	Marcelová, časť Krátke Kěsy	Komárno			•								•		101
102	Marianka	Bratislava-vidiek				•									134
103	Matysová	Stará Ľubovňa											•		144
104	Medzibrodie nad Oravou	Dolný Kubín					•						•		64
105	Mierovo	Dunajská Streda				•			•	•					166
106	Michalany	Trebišov	•	•	•			•							40, 158
107	Mlynica	Poprad	•		•			•					•		73

[illegible]

Poradové číslo	Obec /lokalita/	Okres	Datovanie lokalít, objektov, nálezov										Príspevok na strane		
			paleolit a mezolit	neolit	eneolit	doba			stredovek						
						bronzová	halštatská	laténska	rímska a stahovania národov	6.-8. storočie	9. storočie	10.-12. storočie		13.-16. storočie	novovek
135	Poprad, časť Spišská Sobota	Poprad													61
136	Poša	Vranov nad Topľou													43
137	Prešov, časť Prešov	Prešov				•		•	•	•					161
138	Pribylina	Liptovský Mikuláš					•						•		31
139	Púchov, časť Dolné Kočkovce	Považská Bystrica				•	•								113
140	Ratnovce	Trnava											?		28
141	Rybník, časť Rybník	Rimavská Sobota				•							•		178
142	Sedliská, časť Podčižva	Vranov nad Topľou				•		•							90
143	Selce	Banská Bystrica				•		•	•				•		138
144	Sereď, časť Sereď	Galanta					•		•						46
145	Slavkovce	Michalovce		•											169
146	Slovenská Ľupča	Banská Bystrica											•		60
147	Slovenské Ďarmoty, časť Slovenské Ďarmoty	Veľký Krtíš							•						121
148	Smižany	Spišská Nová Ves				•		•		•	•	•			75, 86
149	Spišská Nová Ves, časť Spišská Nová Ves	Spišská Nová Ves		•		•		•		•	•	•	•		75, 86
150	Spišské Podhradie	Spišská Nová Ves						?			•	•	•		76, 86
151	Spišské Tomášovce, časť Spišské Tomášovce	Spišská Nová Ves			•										76
152	Spišské Vlasy, časť Spišské Vlasy	Spišská Nová Ves		?				•	•	•	•				76
153	Spišský Hrhov	Spišská Nová Ves			•	•	•			•	•	•			76, 77
154	Spišský Hrušov	Spišská Nová Ves											•		77
155	Spišský Štiavnik	Poprad		•		•		•					•		73
156	Spišský Štvrtok, časť Spišský Štvrtok	Spišská Nová Ves				•			•	•	•	•	•		77, 87
157	Stará Ľubovňa, časť Stará Ľubovňa	Stará Ľubovňa		?									•	•	144
158	Stránska	Rimavská Sobota			•										123
159	Streda nad Bodrogom, časť Klin nad Bodrogom	Trebišov											•	•	65
160	Štupava	Bratislava-vidiek						•							165

Poradové číslo	Obec /lokalita/	Okres	Datovanie lokalít, objektov, nálezov										Príspevok na strane		
			paleolit a mezolit	neolit	eneolit	doba			stredovek						
						bronzová	halštatská	laténska	rímska a stahovania národov	6.-8. storočie	9. storočie	10.-12. storočie		13.-16. storočie	novovek
161	Svodín	Nové Zámky				•									69, 130
162	Šahy, časť Hrkovce	Levice										•			120
163	Šarišské Michaľany	Prešov		•	•										68
164	Šenkvice	Bratislava-vidiek				•									142
165	Špačince	Trnava					•								127
166	Španie Pole	Rimavská Sobota												•	177
167	Štiavnické Bane	Žiar nad Hronom												•	105
168	Šuňava, časť Vyšná Šuňava	Poprad											•		128
169	Šurany, časť Nitriansky Hrádok	Nové Zámky			?	?	?					•			39
170	Šurany, časť Olany nad Žitavou	Nové Zámky				pravek	•							•	39, 133
171	Šurany, časť Šurany	Nové Zámky					•								36, 70
172	Tekovské Nemce	Žiar nad Hronom				pravek									99
173	Tlmače, časť Lipník	Levice				•									122
174	Trebatice	Trnava				•	•								92
175	Trenčín, časť Trenčín	Trenčín					•	•	•			•			118
176	Trnavá Hora, časť Trnavá Hora	Žiar nad Hronom						•							139
177	Turá	Levice		•	•	•			•		•				101
178	Turnianske Podhradie, časť Háj	Košice-vidiek												•	98
179	Údol	Stará Ľubovňa	•	•											145
180	Včelince	Rimavská Sobota					•						•		54
181	Veličná, časť Veličná	Dolný Kubín												•	64
182	Veľká Lomnica	Poprad				•	•		•						74, 87, 128
183	Veľké Kostoľany	Trnava		•			•	•							136
184	Veľké Ripňany, časť Veľké Ripňany	Topoľčany						•							41
185	Veľký Cetín	Nitra	nedatované												101
186	Veľký Klíž, časť Klížske Hradište	Topoľčany											•		175
187	Vinodol, časť Horný Vinodol	Nitra										•			56
188	Vištuk	Bratislava-vidiek		•	•		•	•							33

Poradové číslo	Obec /lokalita/	Okres	Datovanie lokalít, objektov, nálezov										Príspevok na strane		
			paleolit a mezolit	neolit	eneolit	bronzová	halštatská	laténska	doba					stredovek	
									rímska a stahovania národov	6.-8. storočie	9. storočie	10.-12. storočie			13.-16. storočie
189	Vlková	Poprad		•		•									74
190	Voderady, časť Slovenská Nová Ves	Trnava			•	•	•								33
191	Voderady, časť Voderady	Trnava		•	•	•	•		•						33
192	Vranov nad Topľou, časť Čemerné	Vranov nad Topľou								•					44
193	Vrbov	Poprad		•					•		•	•			74
194	Vrbové, časť Vrbové	Trnava					•					•	•		69, 93, 173
195	Vyškovce nad Ipľom, časť Vyškovce nad Ipľom	Levice								•					124
196	Zemplín	Trebišov		•					•			•			159
197	Zemplínske Kopčany	Michalovce		•	•				•						158
198	Zlaté Klasy, časť Rastice	Dunajská Streda												•	167
199	Zlatná na Ostrove, časť Zlatná na Ostrove	Komárno												•	175
200	Zlatníky	Topoľčany												•	176
201	Zuberec	Dolný Kubín												•	64
202	Zvolen, časť Môťová	Zvolen										•	•		107
203	Zvolen, časť Zvolen	Zvolen							•	•			•		109
204	Žaškov	Dolný Kubín								•					64
205	Žehra, časť Žehra	Spišská Nová Ves				•			•					•	87
206	Želiezovce, časť Želiezovce	Levice			•	•				•	•				122
207	Žiar nad Hronom, časť Vieska	Žiar nad Hronom					•	•		•					140
208	Žiar nad Hronom, časť Žiar nad Hronom	Žiar nad Hronom						•	•		•	•			140
209	Žlkovce, časť Ratkovce	Trnava		•			•	•						•	136
210	Žlkovce, časť Žlkovce	Trnava		•	?		•	•						•	136

ĎALŠIE PRIESKUMY, NÁLEZY A PRÍRASTKY BALNEOLOGICKÉHO MÚZEA

Róbert B a ě a

Regionálny prieskum okolia Piešťan a horského pásma Považského Inovca v okrese Trnava, Topoľčany a Trenčín, uloženie nálezov: BM, Piešťany.

B o j n á , časť B o j n á /okr. Topoľčany/

1. Bojná II, Hradisko, sútok Lieskového potoka a Bojnianky /35-41-06, 1 : 10 000, 337 : 268 mm/. Orientácia valu č. 1 V-Z, dĺ. 300 m, max. v. 3,5 m. Priekopa kolmá na val č. 1, dĺ. 100 m. Val č. 2 zo strany akropoly sa napája na vnútornú priekopu valu č. 1 a splýva s terasou.

2. Bojná III, Žihľavník /35-41-11, 1 : 10 000, 274 : 20 mm/, navrhovaný zemný val v zachovanej dĺ. 120 m, max. v. 1,5 m. Súbežne s valom zreteľné ďalšie 2 zemné vyvýšeniny, keramika nedatovateľná.

K o p l o t o v c e /okr. Trnava/

Za Gedru, na S od obce na terasovitej vyvýšenine po ľavej strane cesty č. 507 Hlohovec - Piešťany /35-34-03, 1 : 10 000, 415 : 290 mm/. Nálezy atypickej keramiky.

M o r a v a n y n a d V á h o m , časť M o r a v a n y n a d V á h o m /okr. Trnava/

1. Jaskyňa v Zlatom údolí na SV od Moravian nad Váhom pod vrchom Marhát /35-32-15, 1 : 10 000, 283 : 198 mm/. Lokalita evidovaná speleologicky /Bárta, J. 1963: Desiat rokov speleoarcheologickej činnosti Archeologického ústavu SAV. In: Slov. Kras. 1961/1962. 4. Bratislava, s. 95/. Amatérskymi a speleologickými výkopmi získaná neolitická/?, stredoveká /11.-13. stor./ a glazovaná novoveká keramika, fragmenty kostí, zubov a parohu /obr. 1: 1, 3, 5/.

2. V zalesnenej polohe Rumné /35-32-14, 1 : 10 000, 400 : 302 mm/ zemný val v smere SV-JZ s kamennou výplňou, max. dĺ. 70 m, v. 1,5 m, š. 15 m.

3. Valachech jarky-Podzadky, na SV od obce /35-32-14, 1 : 10 000, 325 : 80 mm/, kvadratické pôdorysy príbytkov, fragmenty keramiky, neskorá doba bronzová /obr. 1: 6, 7/.

M o r a v a n y n a d V á h o m , časť H u b i n a /okr. Trnava/

Štvrte /35-32-14, 1 : 10 000, 355 : 2 mm/ prieskum a následný záchranný výskum, 5 hrobov pod kamennými mohylkami z neskorej doby bronzovej, keramika lužickej kultúry a fragmenty bronzových ihlíc /obr. 1: 2, 4/.

N o v á L e h o t a /okr. Trenčín/

Chríb, pole na vyvýšenine na V od obce /35-32-05, 1 : 10 000, 161 : 255 mm/, fragmenty keramiky zdobenej kolkami, kachlice, 16.-17. stor. /obr. 1: 9, 10/.

O s t r o v /okr. Trnava/

Chmeľnica JRD /35-32-07, 1 : 10 000, 220 : 140 mm/, kamenná sekera so šikmým tylom, zaoblenými bokmi a s nesúmerným ostrím, dĺ. 8,5 cm, š. 4,5 cm, hr. 2,1 cm, neolit-eneolit /obr. 1: 8/.

R a t n o v c e /okr. Trnava/

Úvoz pri dome č. 289 na SZ od obce /35-32-18, 1 : 10 000, 186 : 227 mm/. V profile zachytená lebka hovädzieho dobytku. Pravdepodobná súvislosť s neďalším stredovekým osídlením.

WEITERE GELÄNDEERKUNDUNGEN, FUNDE UND ZUWÄCHSE DES BALNEOLOGISCHEN MUSEUMS.

Geländeerkundung der breiteren Umgebung von Piešťany in den Bez. Trnava, Topoľčany, Trenčín, 10 Fundstellen festgestellt. Bojná, Teil Bojná, Fundstellen II, III, Erdwälle. Koplotovce, atypische Keramik, Moravany nad Váhom, Teil Moravany nad Váhom, 3 Fundstellen: Zlatá jaskyňa, urzeitliche/?, mittelalterliche und neuzeitliche Keramik /Abb. 1: 1, 3, 5/; Erdwälle; Keramik, Spätbronzezeit /Abb. 1: 6, 8/. Moravany nad Váhom, Teil Hubina, Keramik, Spätbronzezeit /Abb. 1: 2, 4/. Ostrov, Steinbeil, Neolithikum-Äneolithikum /Abb. 1: 8/. Nová Lehota, Keramik des 16.-17. Jh. /Abb. 1: 9, 10/. Rátňovce, Rinderschädel, nicht datiert.

НОВЫЕ РАЗВЕДКИ, НАХОДКИ И ПОСТУПЛЕНИЯ БАЛЬНЕОЛОГИЧЕСКОГО МУЗЕЯ. Разведки окрестностей г. Пьештяни в рай. Трнава, Топольчани, Тренчин, обнаружено 10 памятников. Бойна, часть Бойна, местонахождение II, III, земляные валы. Коплотовце, атипическая керамика. Моравани-над-Вагом, часть Моравани-над-Вагом, 3 памятника: Злата-Яскиня, керамика доисторических времен, средневековья и нового времени /рис. 1: 1, 3, 5/; земляные валы; керамика, поздний период бронзы /рис. 1: 6, 8/. Моравани-над-Вагом, часть Губина, керамика, поздний период бронзы /рис. 1: 2, 4/. Остров, каменный топор, неолит-энеолит /рис. 1: 8/. Нова-Легота, керамика XVI-XVII вв. /рис. 1: 9, 10/. Ратновце, кран крупного рогатого скота, не датированный.

ĎALŠÍ NÁLEZ PALEOLITICKEJ KOSTENEJ INDUSTRIE V CEJKOVE

Ladislav B á n e s z

Cejkov I /okr. Trebišov/, Tokajský vrch, kóta 160,0 /M-34-128-D-e, 1 : 25 000, 334 : 85 mm/, gravettien, sídlisko, uloženie nálezov: AŮ SAV, Nitra.

Terénna vyvýšenina severne od Zemplínskych vrchov. V sonde 1/88, spájajúcej staré sondy, v ktorých sa našli mamutie kosti s dvojramenným mlatom a pokladom obsidiánových hrudiek, k týmto nálezom pribudol kostený predmet, analogický spomenutému dvojramennému mlatu zo sobieho parohu. Tento predmet, ako aj predchádzajúci nález, mohol mať aj funkciu kopáčskeho náradia. Podľa stratigrafickej polohy v povrchovej časti najmladšej würmskej spraše patrí zrejme do obdobia doznievania sedimentácie spraší koncom posledného glaciálu. Kostený predmet, nájdený v hl. 100 cm, má tvar písmena T s rozpätím ramien 15 x 15 cm.

V hl. 150 cm v sprašovej vrstve sporadicky nachádzané drevné uhlíky s obsidiánovou a limnokvarcitovou industriou gravettienskej kultúry. Pod najmladšou sprašou zachované zostatky interštadiálnej pôdy so zvyškami ohniska s drevnými uhlíkmi.

WEITERER FUND VON PALÄOLITHISCHER KNOCHENINDUSTRIE IN CEJKOV. Jungpaläolithische Fundstelle Cejkov I /Bez. Trebišov/. Weiterer Fund einer zweiarmigen Hammeraxt aus Rengewei im oberen Teil des jüngsten Lösses in 100 cm T. Darunter in 150 cm T. Funde von Spaltindustrie und Holzkohlenstückchen. Im Liegenden Reste eines interstadialen Bodenhorizontes mit Resten einer Feuerstelle mit sporadischen Holzkohlenstückchen.

НОВАЯ НАХОДКА ПАЛЕОЛИТИЧЕСКИХ КОСТЯНЫХ ОРУДИЙ В С. ЦЕЙКОВ. Верхнепалеолитическая стоянка Цейков I /рай. Требишов/. Новая находка двуплечего молота из оленьих рогов северного оленя обнаруженного в верхней части лесса более позднего возраста на глубине 100 см. Под ним, на глубине 150 см находки колотых орудий и древесных угольков. На грунтовом основании залежали остатки горизонта интерстадиала содержащего остатки очага с немногочисленными древесными угольками.

K ZÁCHRANE NEOLITICKEJ DIELNE NA VÝROBU OBSIDIÁNOVEJ INDUSTRIE V KAŠOVE

Ladislav B á n e s z

Kašov /okr. Trebišov/, Pod sosnami /M-34-128-C-b,a, 1 : 25 000, 7 : 70 mm/, záchranný výskum, bukovohorská kultúra, uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra.

Pokračovanie záchrany dielne na výrobu obsidiánových nástrojov. Lokalita ohrozená odvážaním hliny na vyrovňovanie terénu v strednej časti obce. Okraje bukovohorského sídliska so zachraňovanou časťou obsidiánovej dielne silne porušené utláčaním ťažkými mechanizmami, ktoré sústavne sťažovali záchranný výskum začatý r. 1987. Napriek týmto nepriaznivým okolnostiam sa v nadväznosti na záchranné práce z r. 1987 zachránilo niekoľko nálezov z dielne na výrobu obsidiánovej industrie.

ZUR RETTUNG EINES NEOLITHISCHEN WERKPLATZES ZUR HERSTELLUNG VON OBSIDIAN-INDUSTRIE IN KAŠOV. Fortsetzung der Rettung eines Werkplatzes zur Herstellung von Obsidianindustrie in Kašov /Bez. Trebišov/. Gewinnung weiterer Steinindustrie der Bükker Kultur.

СПАСАТЕЛЬНЫЕ РАСКОПКИ ПРОИЗВОДСТВЕННОГО ЦЕНТРА ПО ОБРАБОТКЕ ОБСИДИАНА В С. КАШОВ. Продолжение охранных раскопок производственного центра по обработке обсидиана в с. Кашов /рай. Требишов/. Обнаружились новые находки каменной индустрии буковогорской культуры.

NOVÉ NÁLEZY NEOLITICKÝCH OBSIDIÁNOVÝCH JADIER Z KAŠOVA

Ladislav B á n e s z

Kašov /okr. Trebišov/, neolit, náhodné nálezy, uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra.

1. Čepegov I /M-34-128-C-b,a, 1 : 25 000, 51 : 63 mm/. Kurióznym spôsobom bolo získané ďalšie obsidiánové jadro zo sídliska bukovohorskej kultúry analogické predchádzajúcim 12 nálezom z výskumu neolitickej dielne na výrobu obsidiánovej industrie. Obsidiánové jadro slúžilo ako operadlo dvier v dome miestneho občana. Dodatočné zistenie pôvodu nálezu umožnilo presné určenie miesta nálezu v polohe Čepegov, kde bola odkrytá neolitická dielňa. Jadro bolo svojou novou funkciou poznačené tak, že malo boky a hrany silne ošúchané. Rozmery jadra: 10,5 x 7,5 x 7 cm.

2. Vinica M. Novikmeca. Približne 700 m na JJZ od predchádzajúceho náleziška /M-34-128-C-b,a, 1 : 25 000, 51 : 63 mm/ bol získaný pri obrábaní pôdy kus ďalšieho obsidiánového jadra s rozmermi 7,6 x 6,4 x 5,2 cm /obr. 2/. Predstavuje v podstate počiatkové jadro s rovnou základňou, s jedným bokom načatým dostredivými, resp. protismernými údermi.

NEUE FUNDE VON NEOLITHISCHEN OBSIDIANNUKLEI AUS KAŠOV. In Kašov /Bez. Trebišov/, Lage Čepegov I, wurde ein weiterer neolithischer Obsidiannukleus gefunden. Ausmaße: 10,5 x 7,5 x 7 cm. Er bildet einen Teil des Hortes der vorangehenden 12 Kernstücke dieser Fundstelle. Etwa 700 m nach SSW fand sich ein Obsidiannukleus mit zugerichteter Basis und Kante für die weitere Herstellung von Artefakten. Ausmaße: 7,6 x 6,4 x 5,2 cm /Abb. 2/.

НОВЫЕ НАХОДКИ НЕОЛИТИЧЕСКИХ НУКЛЕУСОВ ИЗ ОБСИДИАНА В С. КАШОВ. В с. Кашов /рай. Требишов/, урочище Чепегов I обнаружена новая находка неолитического нуклеуса из обсидиана. Размеры: 10,5 x 7,5 x 7 см. Он представляет собой составную часть клада предыдущих двенадцати нуклеусов, обнаруженных в том же урочище.

Приблизительно 700 м на ЮЮЗ обследован галечный нуклеус из обсидиана с обработанной базой и гранью для производства следующих артефактов. Размеры: 7,6 x 6,4 x 5,2 см /рис. 2/.

DVE NEZNÁME HRADISKÁ V KATASTRÍ PRIBYLINY

Juraj B á r t a

Pribylina /okr. Liptovský Mikuláš/, Suchý hrádok /M-34-100-D-a, 1 : 25 000, 90 : 126 mm/, Surový hrádok /M-34-100-D-b, 1 : 25 000, 394 : 139 mm/, hradiská, prieskum.

Napriek tomu, že región Liptova má najstaršiu tradíciu v prieskume hradísk na Slovensku, ešte stále jestvujú niektoré nezaregistrované a nedatované:

1. Suchý hrádok, kóta 1203, vysoké, smrekom zarastené hradisko z úpäťnej časti Liptovských Tatier na SV od Pribyliny. Zhruba kužeľovitý útvar s ťažko dostupnými obvodnými bralami na južnej strane. Strategickú nedostupnosť ostroho-vého útvaru zvyrazňujú dva potôčiky, obtekajúce ho z troch strán. Úzky hrebeň nad bralami sa smerom na SV rozširuje do obývateľnejšieho lúčnatého sedla, ohra-ničeného pramennou časťou spomenutých potôčikov. Z vrcholovej časti je veľmi dobrý výhľad na celý horný Liptov /hradisko Havránok pri Liptovskej Sielnici v pravobrežnej časti Liptovskej kotliny je osobitne dobre viditeľné/. Na úzkom skalnatom hrebeni, len tenko prekrytom hlinou, nenachádzajú sa žiadne fortifi-kačné zemné úpravy, podobne ako na klesajúcom sedle. Na akropole hradiska ani na obývateľnejšom sedle, na ktoré vedie jediná prístupová cesta, sa nenašli žiadne archeologické nálezy, takže úvahy o existencii pravekej lokality podporu-je len názov. Vzhľadom na veľkú relatívnu výšku možno pripustiť, že ide pravde-podobne o najvýchodnejšie lužické hradisko v Liptove.

2. Surový hrádok /dvojkóta 1018 a 1003/, ďalšie hornoliptovské doteraz neidentifikované hradisko, leží tiež vo východnej časti katastra na pravom brehu Belej.

Ide o nižší pozdĺžny, smrekom zarastený vápencový ostroh s hlavnou osou hrebeňa v smere JJZ-SSV, so strmšími svahmi na J a JJV, ktorý dominuje v hornej časti Liptovskej kotliny. Vyššiu akropolu tohto hradiska tvorí vyvýšený skalný hrebienok z vápenca. Západné úpätie vyvýšeniny obteká Zamatový potok. Na akropole ani na širšom chrbte nenašli sa žiadne fortifikačné úpravy, takže podľa celkovej výšky sa dá pripustiť, že by mohlo ísť o púchovský alebo stredoveký hrádok brániaci prístupu do Liptova zo strany Spiša.

ZWEI UNBEKANNTE BURGWÄLLE IM KATASTER VON PRIBYLINA. Im Kataster von Pribylina /Bez. Liptovský Mikuláš/ befinden sich am Fuß der Liptover Tatra 2 zeitlich problematische Burgwälle ohne Fortifikationsobjekte. Die höher gelegene felsige Anlage Suchý hrádok mit vorzüglicher Aussicht auf das obere Liptov-Gebiet hatte wahrscheinlich refugiale Funktion zur Zeit der Lausitzer Kultur in der Hallstattzeit. Der unweite, niedriger gelegene Surový hrádok, ebenfalls ohne Fortifikationsobjekt, hatte refugiale Funktion in römischer Zeit oder im Mittelalter.

ДВА НЕИЗВЕСТНЫХ ГОРОДИЩА В КАДАСТРЕ С. ПРИБИЛИНА. В кадастре с. Прибилина /рай. Липтовски-Михулаш/ обнаружались у подножья Липтовских Татр 2 не поддающихся датировке городища без фортификации. Расположенное выше скалистое малое городище "Suchý hrádok" с прекрасным видом на Верхний Липтов, имеющее, по всей вероятности, оборонительную функцию в период лужицкой культуры эпохи гальштата. Ниже расположенное малое городище "Surový hrádok", без фортификации, имело защитную функцию в римский период или в средновековье.

PRIESKUM V POVODÍ VIŠTUCKÉHO POTOKA A GIDRY

Juraj B a r t í k - Ján Š t r b í k

Prieskum na brehoch potokov prameniach v Malých Karpatoch, uloženie náleзов: AM SNM, Bratislava.

B á h o ň, časť B á h o ň /okr. Bratislava-vidiek/

Svah nad pravým brehom Vištuckého potoka /45-11-07, 1 : 10 000, 147 : 25 mm/, sídliskové nálezy, lokalita porušená ťažbou hlíny. Doba rímska, objekt s barbarskou keramikou. 10.-11. stor., zničené štyri jednopriestorové pece, početná keramika.

C í f e r, časť C í f e r /okr. Trnava/

1. Pravý breh južného ramena potoka Gidra /45-11-03, 1 : 10 000, 323 : 340 mm/. Sídliskové nálezy, keramika lengyelskej kultúry. Keramika z mladšej doby halštatskej a z doby laténskej.

2. Na SV od štadióna, po oboch stranách železničnej trate /45-11-03, 1 : 10 000, 398-390 : 235-244 mm/, sídliskové nálezy. Doba rímska, barbarská a provinciálna keramika. 9.-10. stor., keramika zdobená vlnovkou. 11.-12. stor., ostroha /obr. 3: 4/, typ B₁ /Ruttkay, A. 1976: Waffen und Reiterausrüstung des

9. bis zur ersten Hälfte des 14. Jahrhunderts in der Slowakei, II. Slov. Archeol., 24, s. 347/. Kopia /obr. 3: 7/, kresadlo /obr. 3: 5/.

C í f e r, časť J a r n á /okr. Trnava/

Sídliskové nálezy /45-11-02, 1 : 10 000, 50 : 169 mm/. Doba laténska, tuhová, zvisle ryhovaná keramika. Doba rímska, barbarská keramika.

J a b l o n e c /okr. Bratislava-vidiek/

1. Svah nad pravým brehom potoka Gidra /45-11-02, 1 : 10 000, 61-100 : 157-170 mm/, sídliskové nálezy. Želiezovská skupina, keramika. Lengyelská kultúra, keramika, obsidián, hrot šípu? /obr. 3: 6/, fragment sekeromlatu. Stredná doba bronzová, keramika mohylovej kultúry. Mladšia doba bronzová, keramika s hraneými okrajmi. Mladšia doba halštatská?/, keramika. Doba rímska, barbarská keramika.

2. Medzi futbalovým štadiónom a domami, zárez potoka /45-11-02, 1 : 10 000, 131 : 95 mm/, sídliskové nálezy. Doba laténska, 9.-11. stor., stredovek, keramika.

3. Ľavý breh potoka Gidra /Okres Bratislava-vidiek, 1 : 50 000, 141 : 354 mm/, sídliskové nálezy. Doba laténska, tuhová, zvislo ryhovaná keramika. Stredovek, keramika.

V i š t u k /okr. Bratislava-vidiek/

1. Zaplavovaný breh na pravej strane vodnej nádrže /45-11-01, 1 : 10 000, 142-150 : 91 mm/, sídliskové nálezy. Badenská kultúra, nevýrazná keramika. Staršia a stredná doba bronzová, keramika. Do staršej doby bronzovej patrí na základe analógií /Hájek, L. 1957: Hlinené ľudské plastiky z doby bronzové v Barci u Košic. Slov. Archeol., 5, s. 323/ fragment obojstranne zdobenej plochej plastiky /obr. 3: 2a-c/. Nálezová situácia však nevylučuje ani jej eneolitický pôvod. Mladšia doba bronzová, čačianska tuhovaná keramika.

2. Svah nad pravým brehom vištuckej nádrže /45-11-01, 1 : 10 000, 202 : 69 mm/, sídliskové nálezy z doby laténskej a rímskej, fragment korála z tmavomodrého skla so svetlozelenou výzdobou /obr. 3: 3/.

V o d e r a d y, časť V o d e r a d y /okr. Trnava/

1. Pravý breh potoka Gidra /45-11-14, 1 : 10 000, 250 : 39 mm/. Doba rímska, barbarská keramika.

2. Pravý breh potoka Gidra /45-11-09, 1 : 10 000, 364-380 : 346 mm/, sídliskové nálezy. Lengyelská kultúra, keramika s bielym náterom. Badenská kultúra, keramika. Maďarovská kultúra, keramika. Mohylová kultúra?/, keramika. Črep zdobený odtlačkami šnúry, tzv. Litzenkeramik /obr. 3: 1/. Mladšia doba halštatská, maľovaná a tuhovaná keramika. Doba rímska, keramika vytáčaná na kruhu.

3. Pravý breh potoka Gidra /45-11-09, 1 : 10 000, 401 : 292 mm/. Doba rímska, nevýrazná barbarská keramika.

V o d e r a d y, časť Slovenská Nová Ves /okr. Trnava/

Pravý breh potoka Gidra /45-11-09, 1 : 10 000, 490 : 211 mm/. Eneolit, črepy badenskej kultúry. Maďarovská kultúra, keramika. Stredná doba bronzová, keramika. Mladšia doba halštatská, maľovaná keramika.

GELÄNDEBEGEHUNG IM FLUSSGEBIET DES VIŠTUCKÝ- UND GIDRA-BACHES. Begehung der Fundstellen an den Ufern der in den Kleinen Karpaten entspringenden Bäche. 13 Fundstellen festgestellt und beglaubigt. Báhoň, Teil Báhoň: Siedlungsfunde, römische Zeit, 10.-11. Jh. Vištuk: Siedlungsfunde, Badener Kultur,

ältere und mittlere Bronzezeit /Abb. 3: 2/, Čaka-Kultur, Latènezeit, römische Zeit /Abb. 3: 3/. Voderady, Teil Voderady: Siedlungsfunde, Lengyel-Kultur, Badener Kultur, Maďarovce-Kultur, Litzenkeramik /Abb. 3: 1/, Hügelgräberkultur/?/, jüngere Hallstattzeit, römische Zeit. Voderady, Teil Slovenská Nová Ves: Siedlungsfunde, Äneolithikum - Badener-Kultur, Maďarovce-Kultur, mittlere Bronzezeit, Hallstattzeit. Cífer, Teil Cífer: Siedlungsfunde, Lengyel-Kultur, jüngere Hallstattzeit, Latènezeit, römische Zeit, 9.-10. Jh., Mittelalter /Abb. 3: 4, 5, 7/. Cífer, Teil Jarná: Siedlungsfunde, Latènezeit, römische Zeit. Jablonec: Siedlungsfunde, Želiezovce-Gruppe, Lengyel-Kultur /Abb. 3: 6/, Hügelgräberkultur, jüngere Bronzezeit, jüngere Hallstattzeit, römische Zeit, 9.-10. Jh., Mittelalter.

РАЗВЕДКИ В БАСЕЙНЕ РУЧЬЕВ ВИШТУЦКИ ПОТОК И ГИДРА. Разведки местонахождений на берегах ручьёв вытекающих из Малых Карпат. Обнаружено 13 памятников. Багонь, часть Багонь: селищные находки, римский период, X-XI вв. Виштук: селищные находки, баденская культура, ранний и средний период бронзы /рис. 3: 2/, культура Чака, период латена, римский период /рис. 3: 3/. Водеради, часть Водеради: селищные находки, лендельская культура, баденская культура, маďаровская культура, Litzenkeramik /рис. 3: 1/, культура курганных погребений/?/, поздний период гальштата, римский период. Водеради, часть Словенска-Нова-Вес: селищные находки, энеолит-баденская культура, маďаровская культура, средний период бронзы, период гальштата. Цифер, часть Цифер: селищные находки, лендельская культура, поздний период гальштата, латенский период, римский период, IX-X вв. /рис. 3: 4, 5, 7/. Цифер, часть Ярна: селищные находки, период латена, римский период. Яблонец: селищные находки, жельезовская группа, лендельская культура /рис. 3: 6/, культура курганных погребений, поздний период бронзы, поздний период гальштата, римский период, IX-X вв., средневековье.

OBJAV KRUHOVÉHO OBJEKTU V BOROVEJ

Jozef B á t o r a

Borová /okr. Trnava/, Celiny /M-33-131-D, 1 : 50 000, 270 : 77 mm/, 200 m na VSV od kóty 217,9 a ca 500 m na JJV od obce, lengyelská kultúra/?/, prieskum, kultový objekt.

Pri štúdiu leteckých snímok z okolia lokalít Jablonec a Budmerice /okr. Bratislava-vidiek/ bol identifikovaný objekt pozostávajúci z dvojice tmavých kruhov /obr. 4/. Následný terénny prieskum zistil, že objekt sa rozprestiera na pomerne širokom plochom chrbte medzi 2 údoliami potokov; na SV sa nachádza Stredná dolina s potokom a na JZ Zadná dolina s potokom. Podľa predbežného odhadu má vonkajší kruh $\varnothing$ 150 m a vnútorný kruh $\varnothing$ asi 75 m. Ide s najväčšou pravdepodobnosťou o kruhový objekt patriaci do skupiny lengyelských kruhových objektov kultového charakteru, aké boli skúmané v Bučanoch, vo Svodíne a v Těšeticiach.

ENTDECKUNG EINES KREISOBJEKTES IN BOROVÁ. Beim Studium von Flugaufnahmen im Gemeindekataster von Borová /Bez. Trnava/ wurde ein Paar dunkler Kreise identifiziert /Abb. 4/. Nach vorläufiger Schätzung mißt der Dm. des äußeren Kreises 150 m, des inneren 75 m. Es handelt sich wahrscheinlich um ein Kreisobjekt, gehörend zur Gruppe von Kreisobjekten von Kultcharakter der Lengyel-Kultur, wie sie z. B. in Bučany, Svodín und Těšetice untersucht wurden.

КРУГООБРАЗНЫЙ ОБЪЕКТ В С. БОРОВА. С помощью аэрофотосъемки удалось выявить в угодьях села Борова /рай. Трнава/ объект образующий два темных кольца /рис. 4/. По предварительному определению диаметр внешнего кольца равен 150 м, диаметр внутреннего кольца - 75 м. Представляется весьма вероятным, что объект принадлежал к группе кругообразных объектов культового характера лендельской культуры, к таким, какие были обнаружены в сс. Бучани, Сводин и Тешетиче.

ŠIESTA SEZÓNA SYSTEMATICKÉHO ZÁCHRANNÉHO VÝSKUMU V LUDANICIACH, ČASTI MÝTNA NOVÁ VES

Jozef B á t o r a

Ludanice, časť Mýtňa Nová Ves /okr. Topoľčany/, záhrada S. Baráta, D. Gerháta, I. Kapustu a J. Kráľa /M-34-121-C, 1 : 50 000, 209 : 48 mm/, systematický záchranný výskum, ťažisko nitrianska skupina a čačianska kultúra, uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra.

Pravá, asi 3 m vysoká terasa rieky Nitry, nadmor. v. 157 m, Podunajská pahorkatina /Stredonitrianska niva/. Výstavba nových domov a hlboká orba, preskúmaná plocha 2000 m².

Nitrianska skupina, pohrebisko, preskúmaných ďalších 134 hrobov, z ktorých časť patrí do najstaršej fázy a časť do nitriansko-únětickej fázy nitrianskej skupiny. Zachytená už aj severná a čiastočne i južná hranica pohrebiska. Dôležité bolo preskúmanie ďalšieho hrobu so stopami kolovej konštrukcie v blízkosti rohov hrovej jamy. Spôsob úpravy i výbava pochovaného /napr. ozdoba hlavy pozostávajúca z dvojice veľkých klov diviaka/ poukazujú, že v hrobe bol pochovaný náčelník. Z ďalších hrobov pozoruhodné: hrob muža s hudobným/?/ nástrojom pozostávajúcim z 10 medených trubičiek a 2 plechových kovaní, uložených pôvodne vo vrečku z organického materiálu; hrob muža so zlatou náušnicou pod lebkou a so vstrelenou silexovou strelkou medzi krčnými stavcami; hrob ženy so stopami trepanácie na lebke.

Čačianska kultúra, sídlisko, preskúmaných ďalších 38 objektov, okrem exploatačných, zásobných a kolových jám i chata pozostávajúca zo žľabovitého zahĺbenia s rozmermi 8 x 4 m, na niekoľkých miestach spevneného kolovou konštrukciou.

Z mladších období doložené osídlenie v dobe laténskej a vo včasnოსlovan-skom období.

V nadväznosti na výskum sa robil terénny prieskum mikroregiónu, v rámci neho zistené nové sídlisko z mladšej až neskorej doby bronzovej vo východnej

časti katastra obce Kamanová /M-34-121-C, 1 : 50 000, 194 : 68 mm/, sídlisko z doby laténskej, rímskej a zo včasnostredovekého obdobia západne od cintorína v Ludaniciach v časti Dvorany nad Nitrou /M-34-121-C, 1 : 50 000, 195 : 31 mm/ a stopy stredovekého osídlenia pri východnom okraji intravilánu v časti Mýtka Nová Ves /M-34-121-C, 1 : 50 000, 205 : 39 mm/. Zároveň bol uskutočnený povrchový prieskum a snímkovanie z modelu lietadla na mohylovitom útvare 600 m južne od skúmanej lokality /M-34-121-C, 1 : 50 000, 210 : 58 mm/.

SECHSTE SAISON DER SYSTEMATISCHEN RETTUNGSGRABUNG IN LUDANICE, TEIL MÝTKA NOVÁ VES. Die Fundstelle liegt am Gemeinderand in Privatgärten, auf der rechten Nitra-Terrasse. Von weiteren 134 untersuchten Gräbern gehört ein Teil in die älteste und ein Teil in die Nitra-Aunjetitzer Phase der Nitra-Gruppe. Weitere 38 untersuchte Objekte, Exploitations- und Vorratsgruben und 1 Hütte gehörten zur Čaka-Kultur. Aus jüngeren Zeitabschnitten ist Besiedlung aus der Latène- und frühslawischen Zeit belegt.

ШЕСТОЙ СЕЗОН СИСТЕМАТИЧЕСКИХ ОХРАННЫХ РАСКОПОК В С. ЛУДАНИЦЕ, ЧАСТЬ МИТКА-НОВА-ВЕС. Местонахождение расположено на окраинной территории угодий села, в частных огородах, на правой террасе реки Нитра. Было обнаружено следующих 134 погребений. Часть из них относится к нитрянско-унетицкой фазе нитрянской группы. Следующих 38 исследованных объектов, ям хозяйственного назначения и одна хата относились к культуре Чака. Обнаружены также следы заселения латенского и раннеславянского периодов.

ZÁCHRANNÝ VÝSKUM POHREBISKA NITRIANSKEJ SKUPINY V ŠURANOCH

Jozef B á t o r a - Peter B e d n á r

Šurany, časť Šurany /okr. Nové Zámky/, nový cintorín /M-34-133-C-d, 1 : 25 000, 184 : 47 mm/, záchranný výskum, nitrianska skupina, uloženie náleзов: AÚ SAV, Nitra.

Severný a západný svah sprašovej duny v inundácii zaniknutého ramena rieky Nitry. Pri kopaní súčasných hrobov porušené hroby nitrianskej skupiny /hrob I, hroby 1-12/. Preskúmaná plocha cca 200 m². Preskúmaných 12 hrobov s nálezmi: keramika, koráliky z mušle dentalium, parohový sekeromlat, medené šperky /obr. 5/.

RETTUNGSGRABUNG EINES GRÄBERFELDES DER NITRA-GRUPPE IN ŠURANY. Südlich der Stadt Šurany /Bez. Nové Zámky/ auf einer Lößdüne im Inundationsgebiet der Nitra ein Gräberfeld der Nitra-Gruppe gestört. Eine Rettungsgrabung ergab 12 Gräber /Abb. 5/.

ОХРАННЫЕ РАСКОПКИ МОГИЛЬНИКА НИТРЯНСКОЙ ГРУППЫ В С. ШУРАНИ. К югу от города Шураны /рай. Нове-Замки/, на лессовидном суглинке в пойме р. Нитра разрушен могильник нитрянской группы. В ходе охранных раскопок обнаружено 12 погребений /рис. 5/.

VÝSKUM NA NÁLEPKOVEJ UL. 3-5 V BRATISLAVE

Peter B a x a - Viktor F e r u s

Bratislava, časť Staré Mesto /Bratislava, hlavné mesto SSR/, Nálepkoval. 3-5 /44-241, 1 : 25 000, 169 : 122 mm/, zisťovací výskum, ťažisko 13. stor., uloženie nálezov: AŮ SAV, Nitra.

Rovina, 3., stredná terasa Dunaja, nadmor. v. 140 m, štátna mestská pamiatková rezervácia Bratislava, objekt meštianskeho domu, určený na pamiatkovú obnovu, preskúmaná celková plocha cca 100 m².

13.-zač. 14. stor., sídlisko - mesto, kamenná architektúra s centrálnym dvorom a obvodovou zástavbou, s 2 vežami v uličnej časti.

Doba laténska, sídlisko, kultúrna vrstva.

12.-13. stor., sídlisko, dunajské rameno s nívnou sedimentáciou a antropogénnymi nálezmi.

UNTERSUCHUNG IN DER GASSE NÁLEPKOVA UL. 3-5 IN BRATISLAVA. Bei einer Feststellungsgrabung im Objekt des für Denkmalerneuerung bestimmten Bürgerhauses wurden eine Steinarchitektur mit zentralem Hof und 2 Türmen aus dem 13.- Anfang des 14. Jh., eine Latène-Siedlungsschicht und ein Teil des Donauarmes aus dem 12.-13. Jh. untersucht.

ИССЛЕДОВАНИЯ НА УЛ. НАЛЕПКОВА 3-5 В БРАТИСЛАВЕ. В ходе разведок мешацкого дома предназначенного для ремонтновосстановительных работ была обнаружена каменная архитектура с центральным двором и 2 башнями XIII-начала XIV вв., селищный слой периода латена и часть высохшего в XII-XIII в. рукава Дуная.

POKRAČOVANIE VÝSKUMU VODNEJ VEŽE V BRATISLAVE

Peter B a x a - Viktor F e r u s - Katarína K l i n č o k o v á

Bratislava, časť Staré Mesto /Bratislava, hlavné mesto SSR/, Vodná veža /44-241, 1 : 25 000, 192 : 133 mm/, zisťovací výskum, ťažisko 11.-13. stor., uloženie nálezov: AŮ SAV, Nitra.

Okraj nivnej terasy Dunaja pri južnom svahu hradného kopca, nadmor. v. 139-142 m, objekt Vodnej veže, historicky známej od r. 1254. Fortifikačná stavba s mýtnou funkciou pri brode cez Dunaj. Preskúmaná plocha cca 30 m².

11.-13. stor., sídlisko, preskúmané časti stavebných fáz objektu z 11.-13. stor., nález osembokej veže v línii priamočiario prebiehajúceho hradbového múru z 13. stor.

Výskum predbežne nepotvrdil datovanie I. stavebnej fázy Vodnej veže, charakteristickej použitím pieskovcových kvádrov, do doby laténskej, resp. doby rímskej, ani jej funkčnú interpretáciu ako brána opevnenia.

FORTSETZUNG DER UNTERSUCHUNG EINES WASSERTURMES IN BRATISLAVA. Feststellungsgrabung eines aus Archivquellen vom J. 1254 bekannten Fortifikationsbaues. Beglaubigung der Datierung seiner I. Bauphase in die Latène- bzw. römische Zeit. Die Grabungsergebnisse bestätigten weder die Datierung noch die funktionelle Interpretation der I. Bauphase des Wasserturmes. Interessant ist die Entdeckung eines Oktogons, das in der Linie der geradlinig verlaufenden Befestigungsmauer aus dem 13. Jh. erbaut war.

ПРОДОЛЖЕНИЕ ИССЛЕДОВАНИЙ ВОДНОЙ БАШНИ В БРАТИСЛАВЕ. Разведочные раскопки оборонительного сооружения упоминаемого в письменных источниках от 1254 г. Уточнение датировки её первой строительной фазы периодом латена, или же римским периодом. Результаты исследований пока не подтвердили ни датировку ни функциональное назначение первой строительной фазы Водной башни. Внимание заслуживает обнаруженное восьмигранное сооружение построенное параллельно прямолинейно проходившей крепостной стене XIII в.

ZÁCHRANNÝ VÝSKUM NA VYDRICI V BRATISLAVE

Peter B a x a - Lev Z a c h a r - Milan T h u r z o - Alena Š e f č á k o v á

Bratislava, časť Staré Mesto /Bratislava, hlavné mesto SSR/, Vydrica /44-241, 1 : 25 000, 187 : 131 mm/, záchranný výskum, ťažisko doba laténska, uloženie nálezov: A0 SAV, Nitra.

Okraj nivnej terasy Dunaja pri južnom svahu hradného kopca, nadmor. v. 139-140 m, výkop stavebnej jamy v rámci pamiatkovej obnovy príslušného priestoru, preskúmaná plocha ca 140 m².

Doba laténska /LD/; sídlisko, preskúmaný katastrofový horizont s nálezmi pohodených ľudských kostier a ich častí, kostier zvierat, bronzových a železných predmetov /kovania, spony/, strieborných mincí, keramiky. Odkrývka nadzemného objektu s výmazom stien, zaniknutého požiarom. Nálezová situácia datovateľná na základe nálezu 3 spôn a zlomku importovanej rímskej bronzovej nádoby približne k r. 50 pred n. l.

RETTUNGSGRABUNG AUF WEIDRITZ IN BRATISLAVA. Beim Aushub einer Baugrube auf der Grenze einer Donauterrasse und des Südhanges des Burgberges in Bratislava entdeckte man einen Katastrophenhorizont mit menschlichen Skeletten und deren Teilen, Tierskeletten, Bronze- und Eisengegenständen /Beschläge, Fibeln/ Münzen, Keramik, die die ganze Situation in die Latènezeit /LD/, beiläufig zum J. 50 v. u. Z. datieren.

ОХРАННЫЕ РАСКОПКИ В Г. БРАТИСЛАВА-УРОЧИЩЕ ВИДРИЦА. При прокладывании траншеи на рубеже пойменной террасы Дуная и южного отрога замковой горы в Братиславе был обнаружен горизонт времени прекращения существования городища с разбросанными в беспорядке костями человеческих скелетов, находками скелетов животных, бронзовых и железных предметов /бляшки, фибулы/, монет и керамики, датирующих целый комплекс периодом латена /LD/, приблизительно 50 гг. д.н.э.

PRIESKUM V ČIERNYCH KĽAČANOCH

Peter B e d n á r

Čierne KĽačany /okr. Nitra/, na S od obce /M-34-121-D-d, 1 : 25 000, 243-248 : 268-275 mm/, prieskum, 9.-10. stor., stredovek-novovek/?/, uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra.

Na pravobrežnej terase potoka Širočina severne od obce vodovodnou ryhou porušené kostrové hroby. Kostry ležiace vo vystretej polohe na chrbte, na niektorých miestach v niekoľkých úrovniach nad sebou v hl. približne 40-120 cm. Orientácia hrobov najčastejšie V-Z a Z-V. Zistená aj orientácia S-J a J-S. Ná- lezy: železné klince z rakiev.

Povrchovým zberom v okolí ryhy získané črepy z 9.-10. stor. a novoveku /obr. 7/.

UNTERSUCHUNG IN ČIERNE KĽAČANY. Nördlich der Gemeinde Čierne KĽačany /Bez. Nitra/ auf der rechtsseitigen Terrasse des Širočina-Baches wurden durch eine Wasserleitungsrinne mittelalterliche-neuzeitliche/?/ Körpergräber gestört. In der Umgebung der Rinne aufgelesene Scherben aus dem 9.-10. Jh. und der Neuzeit /Abb. 7/.

ПРОВЕРОЧНЫЕ РАСКОПКИ В С. ЧЬЕРНЕ-КЛЯЧАНИ. К северу от села Чьерне-Клячани /рай. Нитра/ были на правобережной террасе ручья Широчина при прокладывании траншеи разрушены погребения средневековья и нового времени. В ходе поверх- ностного сбора были поблизости траншеи найдены черепки IX-X вв. и нового времени /рис. 7/.

PRIESKUMY V OKOLÍ ŠURIAN

Peter B e d n á r

Regionálny prieskum v okrese Nové Zámky, uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra.

Š u r a n y, časť N í t r i a n s k y H r á d o k

Pri božej muke /M-34-133-C-d, 1 : 25 000, 168 : 86 mm/, pravek /eneolit- doba halštatská?/, 10.-12. stor.

Sprašová duna v inundácii zaniknutého ramena rieky Nitry. Vodovodnou ryhou narušené 2 bližšie nedatovateľné praveké objekty /obr. 6: 2, 7, 8/ a 2 objekty z 10.-12. stor. /obr. 6: 1, 3-6/. Nálezy: keramika, zvieracie kosti, mazanica.

Š u r a n y, časť Ů I a n y n a d Ž i t a v o u

Intravilán /M-34-133-C-b, 1 : 25 000, 34 : 262 mm/, 16.-17. stor.

Ľavobrežná terasa rieky Nitry. Pri stavbe rodinného domu porušené novoveké sídliskové vrstvy a bližšie neidentifikovateľné objekty s keramikou zo 16.-17. stor. a so sekundárnou prímесou pravekej keramiky.

GELÄNDEERKUNDUNGEN IN DER UMGEBUNG VON ŠURANY. Regionale Geländebegehungen im Bezirk Nové Zámky. Šurany, Teil Nitriansky Hrádok: Östlich der Gemeinde, auf einer Lößdüne in der Inundation eines ehemaligen Nitra-Flußarmes, wurden Siedlungsobjekte aus der Urzeit, mit nicht näher datierter Keramik und Keramik aus dem 10.-12. Jh. gestört /Abb. 6/. Šurany, Teil Ůľany nad Žitavou: beim Bau eines Familienhauses auf der linksuferigen Nitra-Terrasse neuzeitliche Schichten und Siedlungsobjekte mit Keramik aus dem 16.-17. Jh. gestört.

ПРОВЕРОЧНЫЕ РАСКОПКИ В ОКРЕСТНОСТЯХ Г. ШУРАНИ. Разведки в районе г. Нове-Замки. Шурани, часть Нитрянски-Градок: на восток от села, на лессовидном суглинке в пойме высохшего рукава реки Нитра были разрушены селищные объекты содержащие доисторическую, не поддающуюся датировке керамику и керамику X-XII вв. /рис. 6/.

Шурани, часть Уľани-над-Житавоу: в ходе строительства жилого дома был на левобережной террасе реки Нитра разрушен культурный слой нового времени и селищные объекты с керамикой XVI-XVII вв.

PRIESKUM NA MELIORAČNÝCH STAVBÁCH V OKRESE TREBIŠOV

Július Béreš - Ľubomíra Kaminská - Pavol Mačala -
Elena Miroššayová

Prieskum zameraný na sledovanie melioračných stavieb v juhozápadnej časti okresu Trebišov, uloženie nálezov: VPS AŮ SAV, Košice.

Michaľany

1. Nad ľavým brehom potoka Roňava západne od obce /M-34-128-A-c, 1 : 25 000, 30 : 297 mm/, sídlisko, objekty narušené melioračnými ryhami, mazanica, črepy, kamenná industria, neolit, starý a stredný eneolit.

2. Západne od obce za súkromnými záhradami smerom k ľavému brehu potoka Roňava /M-34-128-A-c, 1 : 25 000, 22 : 312 mm/, sídlisko, objekty narušené melioračnými ryhami, mazanica, črepy, mladšia doba bronzová /kultúra Gáva-Holíhrady/, doba rímska. Sídlisko z doby rímskej pokračuje na ploche za záhradami; ničené orbou.

GELÄNDEBEGEHUNGEN AUF MELIORATIONSBAUTEN IM BEZIRK TREBIŠOV. Begehung im südwestlichen Teil des Bezirkes Trebišov. Im Gemeindekataster von Michaľany 2 Fundstellen festgestellt, gewonnen wurden Siedlungsfunde aus dem Neolithikum, älteren und mittleren Äneolithikum, aus der jüngeren Bronzezeit und römischen Zeit.

РАЗВЕДКИ В РАЙОНЕ ТРЕБИШОВ. Осуществившиеся при мелиоративных работах разведки юго-западной части района Требишов. В угодьях села Михаляни обнаружены 2 памятника. Разведки дали селищные находки периода неолита, раннего и среднего энеолита, позднего бронзового века и римского периода.

NÁLEZY Z BÁNOVIEC NAD BEBRAVOU

Gertrúda B ř e z i n o v á

Bánovce nad Bebravou, časť Bánovce nad Bebravou /okr. Topoľčany/, námestie Ľ. Štúra /35-23-19, 1 : 10 000, 50 : 361 mm/, prieskum, sídlisko, 14.-16. stor., uloženie nálezov: VM, Topoľčany /nález. správa 578-13-88/.

Oblúkovitá terasa riečky Bebrava. Sídlisko tesne pod najvyšším bodom bánovského intravilánu. Črepy.

FUNDE AUS BÁNOVCE NAD BEBRAVOU. Durch eine Geländebegehung in Bánovce nad Bebravou /Bez. Topoľčany/ eine Siedlung festgestellt: Scherbenfunde aus dem 14.-16. Jh.

НАХОДКИ ИЗ Г. БАНОВЦЕ-НАД-БЕБРАВОУ. В ходе разведок в г. Бановце-над-Бебравой /рай. Топольчани/ обнаружены черепки XIV-XVI вв.

PRIESKUM V KATASTRI OBCÍ MALÉ A VEĽKÉ RIPŇANY

Gertrúda B ř e z i n o v á

Regionálny prieskum okresu Topoľčany, uloženie nálezov: VM, Topoľčany /nález. správa 579-14-88, 580-15-88, 581-16-88/.

M a l é R i p ň a n y

1. Vráta /za Kollárom/, južný okraj obce (35-34-10, 1 : 10 000, 135-91 : 127-31 mm/. Terasa na pravej strane riečky Radošina. Sídliskové nálezy, črepy, kamenný brúsik. Kultúra s lineárnou keramikou, lužická kultúra, doba laténska.

2. Pod Starou horou /35-34-10, 1 : 10 000, 41 : 11 mm/. Ľavobrežná terasa nad potokom Hlavinka. Lengyelská kultúra.

V e Ľ k é R i p ň a n y, časť V e Ľ k é R i p ň a n y

Vieska, pod objektmi JRD /35-34-05, 1 : 10 000, 131 : 219 mm/. Ľavobrežná terasa riečky Radošina. Črepy, silexové jadro. Lužická kultúra.

GELÄNDEBEGEHUNG IM KATASTER DER GEMEINDE MALÉ UND VEĽKÉ RIPŇANY. Regionale Geländeerkundung im Bezirk Topoľčany. Malé Ripňany, Lage Vráta: Siedlung, Neolithikum, Bronzezeit, Latènezeit; Lage Pod Starou horou: Siedlung, Neolithikum. Veľké Ripňany, Lage Vieska: Einzelfunde, Lausitzer Kultur.

РАЗВЕДКИ В УГОДЬЯХ СЕЛ МАЛЕ И ВЕЛЬКЕ-РИПНЯНИ. Проверочные раскопки района Топольчани. Мале-Рипняни, урочище Врата: поселение, неолит, период бронзы, латенский период; урочище Под-староу-гороу: поселение, неолит. Вельке-Рипняни, урочище Вьеска: единичные находки, лужицкая культура.

NOVÉ NÁLEZY NA VÝCHODNOM SLOVENSKU

Vojtech B u d i n s k ý - K r i č k a - Pavol M a č a l a

Regionálny prieskum a pokusné a záchranné výskumy v spolupráci s J. Macákom, uloženie nálezov: VPS AÚ SAV, Košice.

Č i č a v a /okr. Vranov nad Topľou/

Lieska /M-34-116-A-b, 1 : 25 000, 195 : 280 mm/. Nálezy nevýrazných zlomkov neolitickej keramiky na svahu návršia po ľavom brehu Čičavy, prítoku Tople, severovýchodne od obce, severne od kóty 242,0.

D e m j a t a /okr. Prešov/

Hercegval /M-34-103-D-a, 1 : 25 000, 100 : 220 mm/. Na stopy osídlenia v mladšej dobe bronzovej /obr. 11: 1/ a v pokročilom stredoveku /obr. 11: 2, 3/ upozorňuje keramický materiál z lokality zistenej severovýchodne od obce a kóty 402,1.

F i n t i c e /okr. Prešov/

Gribovec /M-34-103-D-c, 1 : 25 000, 261 : 195 mm/. Z evidovaného rozsiahleho sídliska na ľavobrežnej terase Sekčova južne od obce, medzi kótami 254,0 a 271,8, sa získal keramický materiál z mladšej doby bronzovej /obr. 11 : 4, 7/, z doby rímskej /obr. 11: 6, 9, 10/, z veľkomoravského obdobia /obr. 11: 5/ a z 12.-13. stor. /obr. 11: 8/; Budinský-Krička, V. 1986: Nové nálezy na východnom Slovensku. In: Archeol. Výsk. a Nál. na Slov. v r. 1985. Nitra, s. 67/.

F u l i a n k a /okr. Prešov/

1. Dubina /M-34-103-D-c, 1 : 25 000, 96 : 73 mm/. Pokusný výskum na sídlisku, vysledovanom na oráčine po ľavom brehu Sekčova v kline medzi hradsťou Kapušany - Bardejov a cestou vedúcou do Fulianky, severozápadne od obce priniesol sporadické nálezy keramiky lažnianskej skupiny zo starého eneolitu /obr. 11: 12/ a z doby rímskej /obr. 11: 22/ a početnejšie z halštatského /obr. 11: 11, 14, 15, 17, 20, 23, 24/ a laténskeho obdobia /obr. 11: 13, 16, 18/. Z neskorolátenského materiálu pozornosť si zasluhuje najmä zlomok maľovanej keramiky /obr. 11: 21/ a praslen vybrúsený z črepa grafitovej nádoby /obr. 11: 25/. Najskôr s halštatsko-laténskou fázou sídliska súvisí nález kamennej brúsky /obr. 11: 19/.

2. Lazy /M-34-103-D-c, 1 : 25 000, 111 : 64 mm/. Približne 550 m juhovýchodne od predchádzajúcej lokality, medzi severným okrajom spomenutej hradskej a vodným kanálom sa zachytili stopy osídlenia s halštatskou keramikou /obr. 11 : 26, 27/.

K a p u š a n y /okr. Prešov/

1. Kapušiansky hradný vrch /M-34-103-D-c, 1 : 25 000, 173 : 113 mm/. Z významného sídliska /opevneného?, zisteného pokusnou sondou na hrebeni severozápadne od zrúcanín hradu a kóty 503,6, sa okrem početných zlomkov keramiky /obr. 12: 1-15/ a praslena /obr. 12: 18/ z mladšej doby bronzovej a atypických slovanských črepov /obr. 12: 20/ získali aj fragmenty keramiky z 11.-12. stor. /obr. 12: 16, 17, 19/ a množstvo tehloviny.

2. Maderasy /M-34-103-D-c, 1 : 25 000, 99 : 139 mm/. K nálezom z evidovaného sídliska pribudli ďalšie z mladšej doby bronzovej /obr. 12: 21, 24, 26/, z doby rímskej /obr. 12: 22/ a z 12.-13. stor. /obr. 12: 23, 25, 27/.

Budinský-Krička, V. 1982; 1986: Nové nálezy na východnom Slovensku. In: Archeol. Výsk. a Nál. na Slov. v r. 1981; 1985. Nitra, s. 48, 49; 68/.

3. Intravilán na ľavobrežnej terase potoka Kráľovčák, prítoku Ladzinky, ústiacej do Sekčova /M-34-103-D-c, 1 : 25 000, 113 : 161 mm/. Pri hĺbení ryhy pre potrubie plynovodu sa narazilo na vrstvu ohniska, z ktorého boli vyhodené bagrom na povrch atypické zlomky keramiky halštatského rázu.

4. Ľavobrežná terasa potoka Kaponoš blízko južného okraja obce východne od kóty 307,8 /M-34-103-D-c, 1 : 25 000, 121 : 195 mm/. Stopy sídliska z mladšej doby bronzovej signalizuje nájdená keramika.

K o m á r a n y /okr. Vranov nad Topľou/

Vyšná roveň /38-11, 1 : 50 000, 54 : 170 mm/. Na rozsiahlom slovanskom sídlisku na ľavobrežnej terase Tople západne od obce sa v rámci záchranného výskumu odkryl ďalší objekt z veľkomoravského obdobia, obdĺžnikového pôdorysu, dl. 3 m, š. 2 m, hĺ. 30 cm, v zásypovej vrstve ktorého sa okrem keramiky /obr. 13: 4, 6/ našli aj zvieracie kosti a tehlovina /Budinský-Krička, V. - Mačala, P. 1985: Výsledky prieskumu a záchranných výskumov na severovýchodnom Slovensku. In: Archeol. Výsk. a Nál. na Slov. v r. 1984. Nitra, s. 69, 70/.

K o š i c e, časť J u h

Osaky /M-34-115-D-c, 1 : 25 000, 250 : 310 mm/. Z výkopov na pravobrežnej terase Myslavského potoka, ústiaceho do neďalekého Hornádu, východne od železničnej trate Košice-Barca, severovýchodne od kóty 193,7 sú zlomky keramiky lažnianskej skupiny zo starého eneolitu /obr. 13: 5, 6, 10/, halštatskej /obr. 13: 8/ a včasnოსlovenskej, hrubej výroby, zo 6.-7. stor. /obr. 13: 7, 9/. Nie je vylúčené, že časť zlomkov pochádza z narušených žiarových hrobov. Dôkladný prieskum, event. záchranný výskum lokality, vzhľadom na jej význam najmä pre skúmanie najstaršieho slovanského osídlenia sledovanej oblasti, je nevyhnutný.

K r a č ú n o v c e /okr. Bardejov/

Ľavobrežná terasa potôčka ústiaceho do potoka Topoľa, prítoku Tople, západne od obce, južne od cesty Kračúnovce - Kuková, severne od kóty 200,5 /M-34-103-D-b, 1 : 25 000, 60 : 297 mm/. Zachytili sa stopy slovanského osídlenia. Z nálezov keramiky výraznejší je zlomok z nádoby včasnოსlovenského rázu, hrubej výroby /obr. 14: 1/.

K u r i m a /okr. Bardejov/

Hurna /M-34-103-B-d, 1 : 25 000, 109 : 157 mm/. Na známom sídlisku v ohybe cesty Kurima - Kožany východne od obce, toho času najsevernejšom slovanskom sídlisku na východnom Slovensku, sa opäť nachádzala keramika z mladšej doby bronzovej /obr. 14: 3, 6, 7/ a slovanská z 8.-9. stor. /obr. 14: 2, 4, 5/. /Budinský-Krička, V. 1980: Nové nálezy na východnom Slovensku. In: Archeol. Výsk. a Nál. na Slov. v r. 1979. Nitra, s. 44; Budinský-Krička, V. - Mačala, P. 1985: Výsledky prieskumu a záchranných výskumov na severovýchodnom Slovensku. In: Archeol. Výsk. a Nál. na Slov. v r. 1984. Nitra, s. 68/.

P o š a /okr. Vranov nad Topľou/

Ku krížu alebo Pod lesom /34-14, 1 : 50 000, 349 : 25 mm/. Z evidovaného rozsiahleho sídliska z veľkomoravského obdobia na ľavobrežnej terase Ondavy na VJV od obce, južne od cesty Poša - Pusté Čemerné sa získal ďalší výrazný keramický materiál /obr. 14: 8-14, 16, 17/ a praslen /obr. 14: 15; Budinský-Krička, V. 1980: Nové nálezy na východnom Slovensku. In: Archeol. Výsk. a Nál. na Slov. v r. 1978; 1979. Nitra, s. 53, 54; 45/.

V r a n o v   n a d   T o p ľ o u ,   č a s ť   Č e m e r n é   /okr. Vranov nad Topľou/

Sadok /M-34-116-A-d, 1 : 25 000, 231 : 144 mm/. Na známom sídlisku z veľkomoravského obdobia na pravobrežnej terase Tople južne od cesty Čemerné - Čaklov sa v rámci záchranného výskumu odkryl ďalší objekt, tentoraz na roli M. Čabal-skej-Šustovej, oválneho pôdorysu, dĺ. 1,8 m, š. 1,2 m, hĺ. 20 cm. V zásypovej vrstve sa okrem keramiky /obr. 14: 18, 19/ našla aj kamenná brúska /obr. 14: 20/. /Budinský-Krička, V. 1981: Nové nálezy na východnom Slovensku. In: Archeol. Výsk. a Nál. na Slov. v r. 1980. Nitra, s. 45, 46./

NEUE FUNDE IN DER OSTSLOWAKEI. Geländebegehungen, Versuchs- und Rettungsgrabungen. Čičava /Bez. Vranov nad Topľou/: Funde atypischer Bruchstücke neolithischer Keramik am Hang einer Anhöhe nordöstlich der Gemeinde. Demjata /Bez. Prešov/: Auf Besiedlung in der jüngeren Bronzezeit /Abb. 11: 1/ und im Hochmittelalter /Abb. 11: 2, 3/ deutet Keramik in der Lage Hercegval. Fintice /Bez. Prešov/: Keramikfunde aus der jüngeren Bronzezeit /Abb. 11: 4, 7/, aus römischer Kaiserzeit /Abb. 11: 6, 9, 10/ und aus dem 12.-13. Jh. /Abb. 11: 20/ mit evidierter Siedlung in der Lage Griblovec. Fulianka /Bez. Prešov/: Probegrabung auf der Siedlung in der Lage Dubina. Sporadische Keramikfunde der Lažňany-Gruppe aus dem Frühäneolithikum /Abb. 11: 12/ und aus römischer Zeit /Abb. 11: 22/, zahlreichere aus der Hallstatt- /Abb. 11: 11, 14, 15, 17, 20, 23, 24/ und Latènezeit /Abb. 11: 13, 16, 18/. Bemerkenswert ist aus dem Spätlatène besonders eine bemalte Keramikscherbe /Abb. 11: 21/ und ein aus der Scherbe eines Graphitongefäßes hergestellter Spinnwirtel /Abb. 11: 25/. Mit hallstatt-latènezeitlicher Besiedlung der Fundstelle hängt am ehesten der Fund eines Wetzsteines /Abb. 11: 19/ zusammen. In der Lage Lazy, südöstlich der vorangehenden Fundstelle wurden Besiedlungsspuren mit hallstattzeitlicher Keramik erfaßt /Abb. 11: 26, 27/. Kapušany /Bez. Prešov/: Auf einer durch einen Versuchsschnitt festgestellten Höhensiedlung auf dem Kamm des Burgberges von Kapušany wurden außer Keramikscherben /Abb. 12: 1-15/ und einem Spinnwirtel /Abb. 12: 18/ aus der jüngeren Bronzezeit und atypischen slawischen Scherben /Abb. 12: 20/ auch Bruchstücke aus dem 11.-12. Jh. /Abb. 12: 16, 17, 19/ geborgen. Aus der in der Lage Maderasy evidierten Siedlung gewann man weitere Keramikfunde aus der jüngeren Bronze- /Abb. 12: 21, 24, 26/, aus römischer Zeit /Abb. 12: 22/ und aus dem 12.-13. Jh. /Abb. 12: 23, 25, 27/. Komárany /Bez. Vranov nad Topľou/: Auf einer ausgedehnten großmährischen Siedlung in der Lage Vyšná roveň wurde im Rahmen einer Rettungsgrabung ein weiteres Objekt abgedeckt, in dessen Füllschicht außer Keramik /Abb. 13: 1-4/ auch Tierknochen gefunden wurden. Košice: Bei Aushubarbeiten auf der rechtsuferigen Terrasse des Myslavský-Baches gewann man Keramikmaterial der Lažňany-Gruppe aus dem Frühäneolithikum /Abb. 13: 5, 6, 10/, aus der Hallstatt- /Abb. 13: 8/ und frühslawischen Zeit aus dem 6.-7. Jh. /Abb. 13: 7, 9/. Ein Teil der Funde dürfte aus gestörten Brandgräbern stammen. Kračúnovce /Bez. Bardejov/: Spuren slawischer Besiedlung wurden westlich der Gemeinde erfaßt. Von Keramikfunden ist ein Bruchstück frühslawischen Charakters ausgeprägter /Abb. 14: 1/. Kurima /Bez. Bardejov/: Aus der in der Lage Hurna evidierten Siedlung, die z. Z. die nördlichste sla-

wische in der Ostslowakei ist, gewann man weitere Keramikfunde aus der jüngeren Bronze- /Abb. 14: 3, 6, 7/ und aus slawischer Zeit des 8.-9. Jh. /Abb. 14: 2, 4, 5/. Poša /Bez. Vranov nad Topľou/: Aus der evidierten ausgedehnten Siedlung aus großmährischer Zeit auf der linksuferigen Ondava-Terrasse gewann man weiteres typisches Keramikmaterial /Abb. 14: 8-14, 16, 17/ und einen Spinnwirtel /Abb. 14: 15/. Vranov nad Topľou, Teil Čemerné /Bez. Vranov nad Topľou/: Auf der bekannten großmährischen Siedlung in der Lage Sadok wurde im Rahmen einer Rettungsgrabung ein weiteres Objekt abgedeckt, in dessen Verschüttung außer Keramik /Abb. 14: 18, 19/ auch ein Wetzstein /Abb. 14: 20/ gefunden wurde.

НОВЫЕ НАХОДКИ В ВОСТОЧНОЙ СЛОВАКИИ. Разведочные и охранные раскопки.

Чичава /рай. Вранов-над-Топлоу/: северо-восточнее села обнаружены невыразительные находки неолитической керамики. Демьята /рай. Прешов/: в урочище Герцегвал обнаружен керамический материал позднего периода бронзы /рис. 11: 1/ и развитого средневековья /рис. 11: 2, 3/. Финтице /рай. Прешов/: находки керамики младшего периода бронзы /рис. 11: 4, 7/, римского периода /рис. 11: 6, 9, 10/ и XI-XII вв. /рис. 11: 20/ обнаруженные на поселении в урочище Грибловец. Фульянка /рай. Прешов/: разведочные раскопки на поселении в урочище Дубина. Немногочисленные находки керамики группы Лажняни раннего энеолита /рис. 11: 12/ и римского периода /рис. 11: 22/, сравнительно богатый керамический материал периода гальштата /рис. 11: 11, 14, 15, 17, 20, 23, 24/ и латена /рис. 11: 13, 16, 18/. К позднему периоду латена относится замечательный обломок расписной керамики /рис. 11: 21/, отшлифованное пряслице /рис. 11: 25/ и черепки графитово сосуда. Обнаруженный каменный брусок /рис. 11: 19/ можно по всей вероятности отнести к гальшта-то-латенскому поселению памятника. В урочище Лази, юго-восточнее предыдущего местонахождения зафиксированы следы поселения с керамикой периода гальштата /рис. 11: 26, 27/. Капушани /рай. Прешов/: на обнаруженном в ходе зондажных раскопок вершинном селище были на гребне капушанской замковой горы обнаружены, помимо обломков керамики /рис. 12: 1-15/, пряслиц позднего периода бронзы /рис. 12: 18/, атипических славянских черепков /рис. 12: 18/, также черепки XI-XII вв. /рис. 12: 16, 17, 19/. На открытом в урочище Мадераси поселении была найдена керамика позднего периода бронзы /рис. 12: 21, 24, 26/, римского периода /рис. 12: 22/ и XI-XII вв. /рис. 12: 23, 25, 27/. Комарани /рай. Вранов-над-Топлоу/: на большом поселении великоморавского периода был в урочище Вишна-Ровень в ходе охранных раскопок обнаружен объект, в заполнении которого вскрылись, помимо керамики /рис. 13: 1-4/, также зверинные кости. Кошице: в ходе мелиоративных работ был на правобережной террасе Миславского ручья обнаружен керамический материал группы Лажняни, датированный ранним энеолитом /рис. 13: 5, 6, 10/, периодом гальштата /рис. 13: 8/ и раннеславянским периодом У1-У11 вв. /рис. 13: 7, 9/. Часть находок относится, по-видимому, к разрушенным погребениям с трупосожжениями. Крачуновце /рай. Бардеёв/: следы славянского заселения затронуты на 3 от села. Из числа керамических находок выразительным является обломок раннеславянского характера /рис. 14: 1/. Курима /рай. Бардеёв/: на наиболее к северу расположенном поселении в Восточной Словакии обнаруженном в урочище Гурна была найдена керамика младшего

періода бронзи /рис. 14: 3, 6, 7/ и славянского періода VIII-IX вв. /рис. 14: 2, 4, 5/. Поша /рай. Вранов-над-Топлоу/: на большом поселении великоморавского періода был на левобережной террасе р. Ондава обнаружен новый керамический материал /рис. 14: 8-14, 16, 17/ и пряслице /рис. 14: 15/. Вранов-над-Топлоу, часть Чемерне /рай. Вранов-над-Топлоу/: на известном поселении великоморавского періода был в ходе охранных раскопок в урочище "Садок" вскрыт объект, в заполнении которого был, помимо керамики /рис. 14: 18, 19/, обнаружен также каменный брусок /рис. 14: 20/.

ZÁCHRANNÁ AKCIA V SEREDI

Jozef B u j n a - Peter R o m s a u e r

Sereď, časť Sereď /okr. Galanta/, Gazdovské role /45-12-11, 1 : 10 000/, poloha I: 100-105 : 125-130 mm, neskorá doba halštatská, skupina Vekerzug, sídlisko; poloha II: 55-65 : 0-85 mm, črepy, bližšie neurčený pravek; mladšia až neskorá doba rímska, sídlisko; kostrové hroby bez možnosti bližšieho chronologického zaradenia; prieskum, uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra /poloha I/, OM, Galanta /poloha II/.

Výkopovými prácami v rámci III. stavby závlahy Váhovce - Veľká Mača boli porušené sídliskové objekty a osteologický materiál.

Poloha I: výkopový rad B 16, situovaný zhruba paralelne s cestou Sereď - Veľká Mača vo vzdialenosti 250-300 m na V /obr. 8/. Medzi hydrantmi 2 a 3 pre-rezané 3 sídliskové objekty.

Objekt 1 - chata, dl. v profile ryhy 4,2 m, max. hl. od úrovne terénu 0,9 m, mierne šikmé steny, relatívne rovné dno, tmavohnedá výplň, v južnej polo-vici v hl. 0,45 m vrstva riečnych okruhliakov a v hl. 0,55 m vrstva drobných úlomkov mazanice. Nálezy: dvojkónický praslen /obr. 9: 1/, fragmenty hrncovitých nádob /obr. 9: 4-6, 8/, okrajový črep misy /obr. 9: 2/, črep z tela vazy s 3 nevýraznými žliabkami /obr. 9: 9/ a okrajový črep z misy vyhotovenej na kruhu /obr. 9: 7/.

Objekt 2 - jama s kotlovitým dnom, Ø 1,2 m, hl. od úrovne terénu 0,85 m, čiernohnedá výplň s malým množstvom nevýrazných črepov, praslen /obr. 9: 3/, zlomky mazanice a ulity slimákov.

Objekt 3 - jama nepravidelne okrúhleho pôdorysu s rovným dnom, dl. v profile ryhy 2,9 m, hl. od úrovne terénu 0,7 m, tmavohnedá výplň zmiešaná s riečnymi okuhliakmi, uhlíkmi, so zlomkami mazanice a s ojedinelými drobnými úlomkami kalcinovaných kostí. Nálezy: okrajové črepy z vázovitých nádob /obr. 10: 1, 2/, črep z vydutia dvojkónickej nádoby /obr. 10: 3/.

Zber v ryhe a okolí: črep z hrnca /obr. 10: 5/, črep z ostro profilovanej šálky /obr. 10: 4/, okrajový črep z misy vyhotovenej na kruhu /obr. 10: 6/ a zlomky grafitových hrncov /obr. 10: 7, 8/.

Lokalita v polohe I je situovaná vo vzdialenosti ca 600-700 m na SV od lokality Mačianske vŕšky /Paulík, J. 1955: Halštatská a halštatsko-laténska osada pri Sereďi. Slov. Archeol., 3, s. 135-194/. Nálezy z polohy Gazdovské role I predstavujú neskorohalštatský sídliskový horizont, časovo nasledujúci po halštatskom osídlení Mačianskych vŕškov.

Poloha II: výkop radu B 17, situovaný zhruba paralelne so železničnou traťou vo vzdialenosti 250-400 m na Z. Medzi hydrantmi 1-3 na dĺžke ca 200 m sporadický výskyt nevýrazného črepového materiálu, bližšie neurčený pravek. Medzi hydrantmi 4-7 v dĺžke ca 500 m výskyt viacerých sídliskových objektov, prerezaných výkopom, z profilov získaný črepový materiál z mladšej až neskorej doby rímskej. Medzi hydrantmi 7-8 prerezané 2 ľudské kostry, orientované V-Z, bez sprievodného materiálu.

RETTUNGSAKTION IN SEREĎ. Geländebegehung und Rettung von Funden in Sereď /Bez. Galanta/. In der Lage I, in ca. 600-700 m Entfernung nordöstlich der Fundstelle Mačianske vršky /J. Paulík, op. cit./, 3 Siedlungsobjekte gestört /Abb. 8/. Das aus den Objekten wie auch bei der Begehung ihrer unmittelbaren Umgebung gewonnene Keramikmaterial gehört in den späthallstattzeitlichen Horizont - Vekerzug-Gruppe /Abb. 9, 10/. Die Besiedlung in der Lage Gazdovské role I folgte zeitlich nach der hallstattzeitlichen Besiedlung der Mačianske vršky. In der Lage II gestörte Siedlungsobjekte aus der jüngeren und späten römischen Kaiserzeit und 2 menschliche, O-W orientierte Skelette ohne Begleitmaterial.

ОХРАННЫЕ РАСКОПКИ В Г. СЕРЕДЬ. Разведки и спасательные раскопки в г. Середь /рай. Галанта/ в урочище Газдовске-роле. В урочище I на расстоянии приблизительно 600-700 м к северо-востоку от местонахождения Мацяanske-вршки /J. Paulík, op. cit./ разрушены 3 селищных объекта /рис. 8/. Обнаруженный в объектах керамический, а также подъемный материал из окрестностей относится к позднему гальштатскому горизонту - группа Векерзуг /рис. 9, 10/. Поселение в урочище Газдовске-роле I последовало по времени за поселением периода гальштата на местонахождении Мацяanske-вршки. В урочище II разрушены селищные объекты позднего или кульминирующего римского периода и 2 скелета, ориентированные головой на В-З, без сопровождающего материала.

POKRAČOVANIE VÝSKUMU V BAJČI

Dušan Č a p l o v i č - Ivan C h e b e n - Matej R u t t k a y

Bajč, časť Bajč /okr. Komárno/, Medzi kanálmi /L-34-1-A-b, 1 : 25 000, 87 : 252 mm/, sídlisko-pohrebisko, druhá etapa záchranného výskumu, ťažisko mladšia doba kamenná, veľkomoravské a povelkomoravské obdobie /9.-11. stor./, ďalej doba halštatská, neskorá doba laténska, vrcholný /12.-13. stor./ a neskorý /15. stor./ stredovek, uloženie náleзов: AŮ SAV, Nitra.

Výskum pokračoval v skúmaní piesočnatej duny medzi zaniknutými ramenami Žitavy a nadviazal na plochu preskúmanú v r. 1987 /Čaplovič, D. - Cheben, I. - Ruttkay, M. 1988: Rozsiahly záchranný výskum pravekého a stredovekého osídlenia v Bajči. In: Archeol. Výsk. a Nál. na Slov. v r. 1987. Nitra, s. 39-41/. Komplexne preskúmaná plocha 3425 m². Z pravekého a včasnohistorického obdobia bolo preskúmaných 161 sídliskových objektov, z nich 155 z kultúrneho okruhu železovskej skupiny, 3 z doby halštatskej a 3 z neskorej doby laténskej. Preskúmal sa

aj kostrový hrob železovskej skupiny; z obdobia včasného, vrcholného a neskorého stredoveku /9.-15. stor./ sa odkrylo 80 sídliskových objektov, 32 hrobov a rozsiahly systém žlabov.

Neolit, sídlisko, železovská skupina. Do tohto časového úseku patrí podstatná časť preskúmaných pravekých sídliskových objektov; prevažne kultúrne /odpadové/ a v menšom počte aj zásobné /obilné/ jamy. Inventár tvorí predovšetkým keramika; rytá výzdoba často v kombinácii s maľovanými vzormi červenej, resp. červenej a žltej farby. Vyskytli sa aj 3 zlomky nádob s ľudskou tvárou pod okrajom. Bohato je zastúpená kostená /najmä šidlá/, parohová /mlaty a šperky/, brúsená a štiepaná industria. Plastiku predstavuje takmer úplne zachovaná soška znázorňujúca hovädzí dobytok. Nález zuhoľnatených zvyškov obilia.

Z tohto obdobia je aj kostrový hrob s inventárom: 8 nádob, spondylový náramok, náhrdelník zo 172 spondylových a kostených perál, kostený prívesok, kostená zdobená objímka, kopytovitý klin, kamenný guľovitý mlat, sílexová čepeľ, kamenná podložka - brúsik a zvieracie kosti pri nohách kostry; orientácia JV-SZ, tvár obrátená na J, poloha na ľavom boku, skrčená.

Doba halštatská /stupeň HD-LA/, sídlisko, inventár predstavuje keramika - zvisle rebrované misy s obsahom tuhy.

Neskorá doba laténska, sídlisko, sídliskové jamy, pôdorys obydlia; keramický inventár, zlomky situlovitých nádob /aj tuhové/, fragmenty mís a hrncovitých nádob.

Včasný stredovek, sídlisko /9.-10. stor./, 12 obydí zväčša s deštrukciou kamenného krbu v interiéri jedného nárožia /výnimočne 2 kamenné piecky - objekt 53, bez vyhrievacieho zariadenia - objekt 318, otvorené ohnisko - objekt 57/; 10 samostatných hlinených kupolových pecí /torzá/, resp. sústav pecí s predpecnou jamou /voľne umiestnených mimo obydí/; 53 jám: hlboké /viac ako 1,5 m/, pôvodné zásobné a plytšie. V hlbokých jamách, sústredených na najvyššej časti pieskovej duny, často uložené /ojedinele aj pohodené/ jedna, resp. viac zvieračích kostier; prevažnú časť inventára predstavuje keramika, kostené nástroje /šidlá, tzv. korčule/, ďalej celé žarnovy a ich zlomky, pieskovcové brúsiky.

Včasný stredovek, pohrebisko /9.-10. stor./, 5 hrobov z druhej polovice 9. stor. - prvej polovice 10. stor. /výkop jamy hrobu 37 narušil výplň obydlia 303/; hroby rozptýlené po celej skúmanej ploche, orientácia: SZ-JV, V-Z, S-J, hl. 0,1-0,8 m; inventár: ostrohy s platničkami, železný meč, bronzové krúžkové záušnice s vývalkami, s viacnásobným esovitým príveskom, minca /Rím, malý bronz, 4. stor. - určila E. Kolníková/. Ďalšia skupina 12 hrobov v severozápadnej časti pieskovej duny, väčšina hrobov, druhotne rozrušených, rámcovo datovaná do 10. stor.; inventár: kostený prsteň, sklenené koráliky, bronzová záušnica, krúžok s 3 uzlíkmi.

Vrcholný stredovek, sídlisko, ojedinelé objekty, intenzita osídlenia polohy klesá; hlinená kupolová pec s predpecnou jamou a 3 plytkými jamkami /11.-12. stor./; inventár: zlomky keramiky, kostená rukoväť z noža, železné nože. Sústava žlabov s max. š. 1,65 m a hl. 0,80 m. Pohrebisko, v severnej časti duny preskúmaných 15 hrobov /12.-13. stor./, usporiadané v 2 radoch, orientácia JZ-SV, 2 dvojhroby /hrob 22, 25/, druhotné poškodenie hrobov - kostier.

Neskorý stredovek, sídlisko, obydlie /15. stor./ obdĺžnikového pôdorysu /4,4 x 3 m/ s jazykovitým vstupom v severovýchodnom nároží, rovné dno, zahĺbené /0,3-0,35 m/, v strede interiéru ohnisko; inventár: zlomky keramiky, železné

klince, sídlisková jama.

Výskum v r. 1989 pokračuje.

FORTSETZUNG DER GRABUNG IN BAJČ. Zweite Saison der Rettungsgrabung in Bajč /Bez. Komárno/ in der Lage Medzi kanálmi. Schwerpunkt: Siedlung aus der jüngeren Stein-, der großmährischen und nachgroßmährischen Zeit /9.-11. Jh./. Auf 3425 m² Fläche 161 urzeitliche und frühgeschichtliche Siedlungsobjekte /155 der Želiezovce-Gruppe, 3 hallstattzeitliche der Stufe HD-LA, 3 spätlatènezeitliche/, weiters 80 Siedlungsobjekte, 32 Gräber und ein ausge dehntes System von Rinnen aus dem Früh-, Hoch- und Spätmittelalter /9.-15. Jh./. Želiezovce-Gruppe: außer Abfallgruben auch Getreidegruben /Speicher/, in einer auch eine verkohlte Getreideschicht. Das Inventar bildet vor allem Keramik; 3 unikate Gefäßbruchstücke mit dem Motiv eines menschlichen Ge sichts; zahlreich vertreten ist Knochen-, Geweih-, geschliffene und Spalt industrie. Von Bedeutung ein Skelettgrab aus diesem urzeitlichen Kultur bereich mit Inventar zu Füßen des Skelettes: 8 Gefäße, Spondylusarmband, Halsband aus Spondylus- und Knochenperlen, verzierte Knochenhülse, ein An hänger, Schuhleistenkeil, kugelförmige Steinkeule, Silexklinge und Tier knochen. Die Entwicklung der Siedlung intensivierte sich in der Zeit des Früh- und beginnenden Hochmittelalters /9.-11. Jh./, besonders in groß mährischer /9. Jh./ und nachgroßmährischer Zeit /10. Jh./. Untersucht wur den 12 Wohnhäuser mit Steinkamin, 10 selbständigen Öfen und deren Systemen mit Vorofengruben, 52 Vorrats- resp. Abfallgruben mit häufigen Funden von Tierskeletten. Die Objekte enthielten Keramik, Knochenwerkzeuge, Mahlstei ne, Wetzsteine aus Sandstein. Das Inventar aus dem untersuchten Gräberfeld abschnitt aus dem 9. und der ersten Hälfte des 10. Jh.: Plättchensporen, Eisenschwert, Münze, Eimerbeschlag u. a. Aus dem 11.-12. Jh. ein Lehmkup pelofen mit Vorofengrube. Untersuchung des Rinnensystems aus dem 12.-14. Jh. Abdeckung des Gräberfeldabschnittes aus dem 12.-13. Jh. /15 Gräber/. Aus dem 15. Jh. eine Grubenhütte mit Feuerstelle inmitten des Interieurs, rechteckiger Grundriß /4,4 x 3 m/ mit zungenförmigem Eingang in der NO-Ecke. Die Grabung wird fortgesetzt.

ПРОДОЛЖЕНИЕ ИССЛЕДОВАНИЙ В С. БАЙЧ. Второй сезон спасательных раскопок в с. Байч /рай. Комарно/, в урочище Медзи-каналми. Обнаружено поселение позднего каменного века, великоморавского и послевеликоморавского периодов /IX-XI вв./. На площади 3425 кв. м раскопано 161 доисторических и ранне исторических селищных объектов /155 - желъезовская группа, 3 - период галь штата, Фаза HD-LA, 3 - поздний период латена, 80 селищных объектов, 32 по гречения, а также комплекс канав раннего, развитого и позднего средневеко вья /IX-XV вв./. Желъезовская группа: мусорные, зерновые ямы /ямы-хранили ща/, иногда содержавшие слой обугленного зерна. Вскрыта в основном керами ка: 3 замечательных обломка сосудов с мотивами человеческого лица; много численная костяная, роговая, шлифованная и колотая индустрии. Внимание заслуживает погребение с трупоположением этого доисторического комплекса содержащее: 8 сосудов, браслет из раковины Spondylus, ожерелье из костяных бусин и бусин из раковины Spondylus, украшенную костяную обойму, подвеску, рубило, каменную круглотелую булаву, кремневую пластину и звериные кости

в ногах мертвого. Развитие заселения усилило в период раннего и в начале развитого средневековья /IX-XI вв./, в основном в великоморавском и после-великоморавском периодах /X в./. Исследовано 12 жилищ с каменным очагом, 10 отдельных печей и комплексов печей с предпечными ямами, 52 ям хозяйственно-бытового назначения, с находками звериных костей. В объектах обнаружилась керамика, орудия из кости, жернова, бруски из песчаника. Обследовалась часть могильника IX в. и первой половины X в. содержавшего: шпоры с пластинками, железный меч, монету, обручи ведра и т. п. XI-XII вв. датируется глиняная куполообразная печь с предпечной ямой. Исследование комплекса канав XII-XIV вв. /15 погребений/. XV в. датируется углубленное жилище с очагом по середине, прямоугольного плана /4,4 x 3 м/ с удлиненным входом в северо-восточном углу. Исследования могильника будут продолжены.

ZÁCHRANNÝ VÝSKUM V BARDEJOVE

Dušan Čaplovíč - František Javorský - Pavol Mačala

Bardejov, časť Bardejov /okr. Bardejov/, výkop pre kanalizačné potrubie v parku západne od kostola sv. Egídia /M-34-103-B-a, 1 : 25 000, 282 : 171 mm/, stredovek a novovek /14.-19. stor./, uloženie nálezov: VPS AÚ SAV, Košice.

Pri výkope ryhy pre potrubie boli v hĺ. 200-280 cm narušené 2 polozemnicové príbytky zo 14.-15. stor., 3 pivnice a základy domov i hospodárskych stavieb z 15.-19. stor. Bez možnosti datovania je zatiaľ kultúrna jama s veľkým ohnískom /obr. 15/.

V ílovitom podloží sú evidované podlahy a steny oboch príbytkov zo 14.-15. stor. V príbytku - objekte 4/88 bola pri východnej stene hlinená kupolovitá pec s nevýraznou predpecnou jamou, v nivelete tesne nad podlahami keramika, zvieracie kosti a mazanica. V zásype pivníc prevládajú črepy z nádob a kachlíc prevažne z 18. a 19. stor. 2 pivnice s valenou kamennou klenbou patrili domom, ktoré sú evidentné ešte na vedute mesta z 18. stor. a sú situované na úzke gotické parcely; obdobie ich výstavby t. č. nedatovateľné.

Zistením týchto objektov sa vytvorili predpoklady na skúmanie vývoja stredovekej zástavby v blízkosti farského kostola a počiatkov budovania stredovekého námestia. Výskum /v spolupráci s KÚŠPSOP - stredisko v Bardejove/ pokračuje.

RETTUNGSGRABUNG IN BARDEJOV. Westlich der Pfarrkirche in Bardejov /Bez. Bardejov/ erfaßte man in einer für Kanalisationsrohre ausgehobenen Rinne 2 Halbgrubenhütten aus dem 14.-15. Jh., 3 Keller von wüst gewordenen Wohnhäusern und eine Kulturgrube mit Feuerstelle ohne Datierungsmöglichkeit /Abb. 15/. Funde: hauptsächlich Scherbenmaterial.

ОХРАННЫЕ РАСКОПКИ В Г. БАРДЕЕВ. Западнее приходской церкви в г. Бардеев /рай. Бардеев/ были при прокладывании траншеи обнаружены 2 полуземлянки XII-XV вв., 3 подвала исчезнувших домов и "жилая" яма с очагом, не поддающаяся датировке /рис. 15/. Находки: в основном керамический материал.

ZÁCHRANNÝ VÝSKUM A PRIESKUM V MESTSKEJ PAMIATKOVEJ REZERVÁCII KOŠICE A V OKOLÍ

Dušan Č a p l o v i č - Pavol M a č a l a

K o š i c e, časť S t a r é M e s t o /okr. Košice-mesto/, mestská pamiatková rezervácia, záchranný výskum, prieskumy, uloženie nálezov: VPS AÚ SAV, Košice.

1. Dimitrovovo námestie. Pokračovala plošná odkrývka exteriéru severnej časti veže dominikánskeho kláštora, nadväzujúca na plochu skúmanú v predchádzajúcich rokoch. Odkrytý bol západný uzáver mohutnej stavby /hr. muriva dosahuje 1,2 m/ v dĺ. 5,5 m, sčasti zachytený v negatíve /severozápadné nárožie/. Stavba je orientovaná V-Z, paralelne s ložou kostola, východným smerom pokračuje pod základy východného traktu barokového kláštora /terajšej hudobnej školy/, má dláždenú podlahu, čiastočne narušenú novovekými hrobmi. Podľa nálezovej situácie /superpozícia s mladšou barokovou stavebnou fázou kláštora a zároveň so zaklenutým priestorom severne od veže, existujúcim v dobe používania severného portálu veže/ patrí k doteraz najstarším v areáli dominikánskeho kláštorného komplexu /14.-16. stor./. K upresneniu datovania a funkcie chýbajú zatiaľ doklady. Zároveň bolo preskúmaných 7 kostrových hrobov bez milodarov z 18. stor. Zo zásypovej vrstvy pochádzajú gotické architektonické články, zlomky barokových kachlíc a neskorostredoveká a novoveká keramika. Výskum pokračuje.

2. Leninova ulica, prístavba Štátneho divadla. Severne od budovy ŠD bol sledovaný výkop pre prístavbu s rozmermi 30 x 40 m a hĺ. 2,5 m. Z priestoru /obtekal ho z východnej a západnej strany "Košický" potok/ nepochádza s výnimkou novovekých zásypov žiaden archeologický materiál.

3. Leninova ulica 58. Pri stavebných prácach súvisiacich s výstavbou prevádzkových budov pre ŠD /dom č. 58/ bolo obnažených v suterénnej časti domu v južnej stene dvorného traktu 5 lomených portálov s okosením in situ, vysokých 150 cm, širokých 110 cm, datovaných do 14. a na začiatok 15. stor. /obr. 16, 17/. Mestské stredisko štátnej pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody v Košiciach bolo upozornené na potrebu pamiatkovej záchrany objektu vzhľadom na jeho dôležitosť /v historickom jadre mesta nie je známa s výnimkou Miklušovej väznice neskorogotická meštianska architektúra/. V súvislosti s tým bol v objekte uskutočňovaný umeleckohistorický prieskum pracovníkmi ŠÚPS v Bratislave.

K o š i c e, časť S e v e r /okr. Košice-mesto/, prieskum.

Hradová hura. V rámci prieskumu bola urobená obhliadka v súvislosti s posúdením možností archeologického výskumu Košického hradu. Identifikované zvyšky architektúry a celková nálezová situácia vytvárajú predpoklady pre úspešný výskum.

K o š i c e, časť M y s l a v a /okr. Košice-mesto/, sakrálna architektúra, prieskum, geodetické a geofyzikálne zameranie.

Pri kríži /Myslavská ulica, pred domami č. 137-139/. Pri výkopových prácach boli narušené základy stredovekej architektúry, s najväčšou pravdepodobnosťou gotického kostola, vysväteného v r. 1373. /Obec sa spomína v písomných správach prvýkrát r. 1230; v r. 1317 počas bojov s Matúšom Čákom bola vyľudnená - stála tu kaplnka Sv. kríža/. Nález bol geodeticky zameraný, zároveň bolo realizované geofyzikálne meranie /J. Tirpák/.

RETTUNGSGRABUNG UND GELÄNDEBEGEHUNGEN IN DER STÄDTISCHEN DENKMALRESERVATION KOŠICE UND IN DER UMGEBUNG. Košice, Teil Staré Mesto: Platz Dimitrovovo námestie - Fortsetzung der flächenmäßigen Grabung des Exterieurs im N-Teil des Turmes des Dominikanerklosters. Abgedeckt wurde der Abschluß des enormen Baues /D. der Mauer 1,2 m/ in einer L. von 5,5 m, stellenweise im Negativ erfaßt - NW-Ecke. Orientierung des Baues in der Achse O-W, parallel mit dem Kirchenschiff, im O-Teil mit Fundamenten des Barockklosters überdeckt. Aufgrund der Fundsituation gehört er zu den ältesten im Areal des Dominikaner-Klosterkomplexes und rahmenhaft ist er in das 14.-16. Jh. datiert. Die weitere Grabung präzisiert seine Datierung. Untersucht wurden 7 beigabenlose Körpergräber aus dem 18. Jh. In der Füllerde gotische architektonische Glieder, spätmittelalterliche und neuzeitliche Keramik, Bruchstücke von Barockkacheln. Leninova ulica, Anbau des Staatlichen Theaters - verfolgt wurde die Ausschachtung für den Anbau zum Theatergebäude /30 x 40 m/, bis zum Liegenden in 2,5 m Tiefe. Aus dem Raum stammen nur neuzeitliche Einfüllungen. Leninova ulica Nr. 58 - im Souterrain des Hoftraktes 5 spitzbogige Portale aus dem 14. und Anfang des 15. Jh. abgedeckt /Abb. 16, 17/, die zusammen mit dem Objekt zur spätgotischen bürgerlichen Architektur gehören. Košice, Teil Myslava: In der Lage "Pri kríži" gestörte Fundamente einer gotischen, im J. 1373 geweihten Kirche. Verwirklicht wurden geodätische und geophysikalische Messungen. Košice, Teil Sever: In der Lage Hradová hura wurden Architekturreste eines "Burg"-Komplexes identifiziert, mit der Absicht einer archäologischen Untersuchung.

ОХРАННЫЕ РАСКОПКИ И РАЗВЕДКИ В ГОРОДСКОМ АРХИТЕКТУРНО-ИСТОРИЧЕСКОМ ЗАПОВЕДНИКЕ В Г. КОШИЦЕ И ЕГО ОКРЕСТНОСТЯХ. Кошице, часть Старе-Место: Площадь Димитрова - продолжились раскопки широкой площадью экстерьера северной части башни доминиканского монастыря. Было вскрыто западное завершение мощного сооружения /толщина стен 1,2 м/ на протяжении 5,5 м, местами зафиксированного в негативе - СЗ угол. Сооружение вытянутое по оси В-З параллельно продольной оси костела, в восточной части перекрытое фундаментами монастыря в стиле барокко. На основании условий находки можно его отнести к древнейшим сооружениям доминиканского монастырского комплекса и датировать его приблизительно XIV-XV вв. Следующие исследования способствуют уточнению его конечной даты. Было открыто 7 погребений XV в. с труположением, без приношений. В заполнении обнаружены готические архитектурно-конструктивные детали, керамика позднего средневековья и нового времени, обломки барочных кафель. Ул. Ленина - пристройка Государственного театра - исследования осуществившиеся при прокладывании траншеи для сооружения пристройки театра /30 x 40 м/, на глубине 2,5 м - глубине залегания материка. Вскрыты только заполнения нового времени. Ул. Ленина № 58 - в подвальной части надворного флигеля обнаружено 5 стрельчатых порталов XIV в. и начала XV в. /рис. 16, 17/, которые вместе с объектом можно отнести к позднеготической мещанской архитектуре. Кошице, часть Мислава: В урочище При-крижи вскрыты фундаменты готического собора освященного в 1373 г. Проведены геодезические и геофизические измерения. Кошице, часть Север: В урочище Градова-гура зафиксированы остатки архитектурного материала комплекса замка. Установлена пригодность для дальнейшего его исследования.

ĎALŠIA ETAPA VÝSKUMU V BRATISLAVE-MLYNSKEJ DOLINE

Beáta E g y h á z y - J u r o v s k á - Zdeněk F a r k a š

Bratislava, časť Karlova Ves /Bratislava, hlavné mesto SSR/, dolná Mlynská dolina /Bratislava, orientačný plán z r. 1980, 682-687 : 318-324 mm/, záchranný výskum v súvislosti s výstavbou mosta Mládeže a príjazdových komunikácií; priestor ohraničený Ilkovičovou ulicou a areálom Prírodovedeckej fakulty UK, sídlisko, neolit /mladá lineárna keramika, železovský typ, lengyelská kultúra/, doba bronzová /stredodunajská mohylová kultúra/, stredovek /11.-13. stor./, novovek /16.-18. stor./, uloženie nálezov: AM SNM, Bratislava.

Neolit: mladá lineárna keramika - na porušenej ploche skúmané objekty; železovský typ - začistenie sprístupnených profilov; lengyelská kultúra - začistenie priestoru.

Doba bronzová: stredodunajská mohylová kultúra - dokončenie výskumu objektu 163/87-88 s ohniskom.

Stredovek: 11.-13. stor. - začistenie sprístupnených profilov.

Novovek: 16.-18. stor. - skúmané hospodárske objekty.

WEITERE GRABUNGSETAPPE IN BRATISLAVA-MLYNSKÁ DOLINA. Bei der Rettungsgrabung auf der Baustelle Most Mládeže /Brücke der Jugend/ in Bratislava abgedeckte Siedlungsobjekte aus dem Neolithikum /junge Linearkeramik, Železovce-Typus, Lengyel-Kultur/, der Bronzezeit /mitteldanubische Hügelgräberkultur/, aus dem 11.-13. und 16.-18. Jh.

ПРОДОЛЖЕНИЕ ИССЛЕДОВАНИЙ В БРАТИСЛАВЕ-УРОЧИЩЕ МЛИНСКА-ДОЛИНА. В ходе спасательных раскопок при строительстве Моста молодежи в Bratislave были обнаружены селищные объекты периода неолита /молодая линейно-ленточная керамика, тип Жельезовце, лендельская культура/, периода бронзы /среднедунайская культура курганных погребений/, XI-XIII и XVI-XVIII вв.

POKRAČOVANIE VÝSKUMU V BRATISLAVE-DÚBRAVKE

Kristián E l s c h e k - Títus K o l n í k - Zuzana R a j t á r o v á

Bratislava, časť Dúbravka /Bratislava, hlavné mesto SSR/, Veľká lúka /44-22-21, 1 : 10 000, 129 : 106 mm/, systematický výskum, ťažisko doba rímska a doba slovanská, uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra.

Eneolit, doba laténska, doba rímska a doba sťahovania národov, doba slovanská, stredovek.

Eneolit /skupina Bajč-Retz, badenská kultúra/, sídlisko, preskúmaných 7 objektov, 20 kolových jám a žlabovitý útvar ohraničujúci priestor štvorca /eneolit?/. Z objektov pochádza štiepaná kamenná industria, kamenná sekera, črepy a zvieracie kosti.

Doba laténska /LA, LC-LD/, sídlisko, preskúmaných 6 objektov, z toho 1 chata a časti 2 ďalších. 2 chaty /LC-LD/ majú dvojkolovú konštrukciu. Z chat pochá-

dzajú črepy, prasleny a zvieracie kosti. Na dne jedného z objektov ležal behúň rotačného žarnova.

Doba rímska a doba sťahovania národov, rímska civilná usadlosť /3. stor./, sídliskové objekty /1.-4/5. stor. n. 1./, pôdorysne zachytených a preskúmaných 7 objektov. Črepy, zvieracie kosti, zlomky tehál a skla, bronzové a železné nálezy, bronzová minca zo 4. stor.

Doba slovanská /9.-9./10. stor. n. 1./, sídlisko, preskúmané 3 objekty, 1 výrobný objekt s nálezmi kostených šidiel a kosteného amuletu.

Stredovek, 11.-12. stor., dvorec, minca z 12. stor., preskúmaný 1 objekt mimo areálu dvorca.

Na okraji skúmanej plochy zamokrená depresia s nálezmi z doby laténskej /LC-LD/ a z doby rímskej /1.-4/5. stor. n. 1./. Veľké množstvo črepového materiálu, zlomky 2 bronzových spôn.

FORTSETZUNG DER GRABUNG IN BRATISLAVA-DÜBRÁVKA. Systematische Grabung mit dem Schwerpunkt: römische Kaiserzeit und slawische Zeit. Untersucht wurden Objekte aus den Epochen: Äneolithikum /Gruppe Bajč-Retz, Badener Kultur/, Latènezeit /LA, LC-LD/, römische Kaiser- und Völkerwanderungszeit /1.-4./5. Jh. u. Z./, slawische Zeit /9.-9./10. Jh. u. Z./, Mittelalter /11.-12. Jh./. Insgesamt 24 Objekte untersucht, weitere im Grundriß erfaßt. Am Rand der Fläche, in einer morastigen Depression erfolgten Probeschnitte, die Funde gehören in die Latène- /LC-LD/ und römische Zeit /1.-4./5. Jh. u. Z./.

ПРОДОЛЖЕНИЕ ИССЛЕДОВАНИЙ В БРАТИСЛАВЕ-ЧАСТЬ ДУБРАВКА. Систематические исследования - римский и славянский периоды. Исследованы объекты: энеолита /группа Байч-Рец, баденская культура/, латенского периода /LA, LC-LD/, римского периода и периода переселения народов /1-IV и V вв. н. э./, славянский период /IX-X/X вв. н. э./, средневековье /XI-XII вв./. Всего исследовано 24 объекта; зафиксированы также планы следующих объектов. На окраине исследованной площади, в заболоченной депрессии были заложены шурфы, обнаруженные находки относятся к периоду латена /LC-LD/ и римскому периоду /1-IV и V вв. н. э./.

ĎALŠIA SEZÓNA VÝSKUMU VO VČELINCIACH

Václav F u r m á n e k - Klára M a r k o v á

Včelince /okr. Rimavská Sobota/, Lászlófala /M-34-125-D-c, 1 : 25 000, 185 : 115 mm/, systematický výskum, ťažisko doba bronzová, okrem toho stredovek; uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra.

Ostroh málo výraznej vyvýšeniny v Rimavskej kotline na Gemerskej terase v povodí rieky Slanej. Preskúmaná plocha 360 m².

Doriešili sa otázky polohy a formy vchodu do osady, stanovila sa stratigrafia a chronológia jednotlivých vrstiev, sledovateľných najmä vo výplni vonkajšej priekopy, preskúmalo sa ďalších 15 sídliskových objektov a zisťovacími sondami sa skúmala plocha mimo opevneného areálu.

Vo vrstve I bol keramický materiál pilinskej kultúry; vrstva II obsahovala keramiku staršej fázy pilinskej kultúry s reminiscenciami otomanskej kultúry; vrstva III mala početný keramický materiál mladej fázy otomanskej kultúry a keramiku z otomansko-pilinského horizontu; IV. a V. vrstva bola reprezentovaná keramickým materiálom prechodného otomansko-hatvanského horizontu; VI. a VII. vrstvu charakterizoval keramický materiál hatvanskej kultúry.

Z preskúmaných objektov bol: 1 stredoveký, 5 pilinskej kultúry, 2 z prechodného otomansko-pilinského horizontu, 2 otomanskej kultúry, 2 hatvanskej kultúry, 3 kultúrne neurčiteľné.

Okrem početného keramického materiálu sa objavili i fragmenty zoomorfnej plastiky, parohové bočnice zubadiel, kostená industria, fragmenty kadlubov, kamenné podložky a roztierače, bronzový srdcovitý závesok a neidentifikovateľné zlomky bronzu.

Výskum mal interdisciplinárny charakter. Na analýze materiálu sa podieľajú styčné vedné disciplíny: paleobotanika, paleozoológia, antropológia, petrografia a pedológia.

WEITERE GRABUNGSJAISON IN VČELINCE. Fortsetzung der systematischen Grabung in Včelince auf der Fundstelle Lászlófala /Bez. Rimavská Sobota/. Die Grabung im J. 1988 löste die Frage des Eingangs in das befestigte Areal, verfolgte die Stratigraphie und Chronologie der Einfüllung des Außengrabens /7 Schichten von der Pilinyer bis zur Hatvan-Kultur/ und untersuchte 15 Siedlungsobjekte /1 mittelalterliches, die restlichen gehörten der Pilinyer, Otomani- und Hatvan-Kultur an/.

ПРОДОЛЖЕНИЕ ИССЛЕДОВАНИЙ В С. ВЧЕЛИНЦЕ. Систематические раскопки в с. Вчелинце, в урочище Ласлофала /рай. Римавска-Собота/. В результате осуществившихся в 1988 г. исследований установлен вход в укрепленный комплекс, стратиграфия и хронология заполнения внешнего рва /7 слоев пилинской и гатванской культур/ и прослежено 15 селищных объектов /1 средневековый, следующие относятся к пилинской, отоманской и гатванской культурам/.

POKRAČOVANIE VÝSKUMU V GEMERSKOM SADE NA SOMKÚTE

Klára F ů r y o v á

Gemerský Sad, časť Nováčany /okr. Rožňava/, Somkút /37-32-11, 1 : 10 000, 353 : 337 mm/, zaniknutá stredoveká osada, nálezy z 12.-13. a 15. stor., uloženie nálezov: AM SNM, Bratislava.

Odkrytá plocha 120 m² v lese na svahu 200 m na J od horárne a 50 m na východ od doteraz skúmanej plochy. Odkryté objekty z 2 fáz osídlenia. Polozemnica 130 x 190 cm s kolovou jamou na južnej strane vnútri objektu z 15. stor. Ďalší odkrývaný objekt vytváral systém kolových jám a 3 väčšie zahĺbené útvary /vo výplni popol, drevné uhlie, železná troska a úlomok keramickej výfučne/. Úlomky keramiky z 12.-13. stor.

FORTSETZUNG DER GRABUNG IN GEMERSKÝ SAD AUF SOMKÚT. In Gemerský Sad, Teil Nováčany /Bez. Rožňava/ wurde eine Halbgrubenhütte aus dem 15. Jh. abgedeckt. Ein weiteres freigelegtes Objekt bildete ein System von Pfostenlöchern und 3 größere eingetiefte Gebilde aus dem 12.-13. Jh.

ПРОДОЛЖЕНИЕ ИССЛЕДОВАНИЙ В С. ГЕМЕРСКИ-САД - СОМКУТ. В с. Гемерски-Сад, часть Новачани /рай. Рожнява/ обнаружена полуземлянка XV в. Следующий объект представлял собой комплекс столбовых ям и 3 углубленных образования X-XII-XIII вв.

VÝSKUM V NOVEJ DEDINKE

Klára F ů r y o v á

Nová Dedinka, časť Nová Ves pri Dunaji /okr. Bratislava-vidiek/, Pomsa /45-11, 1 : 50 000, 429 : 354 mm/, záchranný výskum, osídlenie zo 14.-15. stor., sporadické nálezy keramiky z 2.-3. a z 9. stor., uloženie nálezov: AM SNM, Bratislava.

Vo vzdialenosti 600 m na V od románskeho kostola, pozdĺž bývalého koryta Čiernej vody. Preskúmaná plocha 50 m². Odkrytá časť väčšieho objektu - tehlovo-hlinitá konštrukcia miestami prepálená. Zo severnej strany lemovaná radom kolových jám. Komplex datovaný úlomkami keramiky do 14.-15. stor.

GRABUNG IN NOVÁ DEDINKA. In der Lage Pomsa, 600 m östlich der romanischen Kirche in Nová Dedinka, Teil Nová Ves pri Dunaji /Bez. Bratislava-Land/, wurde ein Objektteil aus dem 14.-15. Jh. abgedeckt. Die erfaßte Ziegel-Lehmkonstruktion säumte von der Nordseite eine Pfostenlöcherreihe. Sporadisch erschienen Keramikscherben aus dem 2.-3. und 9. Jh.

ИССЛЕДОВАНИЯ В С. НОВА-ДЕДИНКА. В урочище Помса расположенном в 600 м к востоку от романской церкви была в с. Нова-Дединка, часть Нова-Вес-при-Дунаи /рай. Братислава-видьек/ вскрыта часть объекта XIV-XV вв. Зафиксирована кирпично-глинистая конструкция окаймлена с северной стороны рядом столбовых ям. Обнаружены немногочисленные обломки керамики II-III и IX вв.

POHREBISKO Z 10. STOROČIA VO VINODOLE

Gabriel F u s e k

Vinodol, časť Horný Vinodol /okr. Nitra/, stredisko JRD /45-21-23, 1 : 10 000, 17 : 185 mm/, obhliadka staveniska, pohrebisko, 10. stor., uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra.

Mierná terénna vyvýšenina na pravom brehu rieky Nitry v jej bývalom zátopovom území. Výstavbou senníka narušený severný okraj kostrového pohrebiska.

Z jedného hrobu získané 4 bronzové prstene /obr. 18/, ktoré umožňujú datovať pohrebisko do 10. stor. Ďalšie 2 preskúmané hroby bez inventára.

GRÄBERFELD AUS DEM 10. JAHRHUNDERT IN VINODOL. Bei Erdarbeiten in Vinodol, Teil Horný Vinodol /Bez. Nitra/, wurde der Rand eines Gräberfeldes gestört. Die aus einem Grab gewonnenen 4 Bronzeringe /Abb. 18/ datieren das Gräberfeld in das 10. Jh.

МОГИЛЬНИК X В. В С. ВИНОДОЛ. В ходе землекопных работ в с. Винодол, часть Горни-Винодол /рай. Нитра/ разрушена окраина могильника с трупоположениями. В одном из погребений обнаружены 4 бронзовых кольца /рис. 18/ датирующие могильник X в.

SÍDLISKOVÝ OBJEKT Z NITRY-ZOBORA

Gabriel F u s e k

Nitra, časť Zobor /okr. Nitra/, Dražovská cesta /45-21-02, 1 : 10 000, 260 : 236 mm/, záchranný výskum, sídlisko, 12.-13. stor., uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra.

Vyhĺbením ryhy zberného kanála porušený zahĺbený sídliskový objekt /obr.19/. Skúmal sa z boku, pretože z povrchu bol neprístupný. Ryha ho prerezala cez roh??, kde bolo umiestnené vykurovacie zariadenie - kupolovitá piecka s Ø 90 cm. Estrich piecky i kupola silno prepálené, vymazané, časť klenby padnutá na dno piecky. Pod výmazom tenká vrstva drobných kameňov. Dno objektu v hl. cca 2 m od úrovne cesty, tvrdé, vymazané žltou hlinou. V tmavej výplni objektu kamene, vrstva popola, črepy /obr. 20/ a zlomok železného predmetu neurčiteľnej funkcie.

SIEDLUNGSOBJEKTE AUS NITRA-ZOBOR. Auf dem Weg Dražovská cesta in Nitra, Teil Zobor /Bez. Nitra/ wurde durch eine Kanalisationsrinne ein eingetieftes Siedlungsobjekt aus dem 12.-13. Jh. angeschnitten /Abb. 19/. In der Ecke?? des Objektes befand sich ein Kuppelofen. Funde: Scherben /Abb. 20/ und ein unbestimmbares Bruchstück eines Eisengegenstandes.

СЕЛИЩНЫЙ ОБЪЕКТ ИЗ Г. НИТРА - ЧАСТЬ ЗОБОР. На дороге Дражовска-цеста в Нитре был при прокладывании траншеи разрушен заглубленный селищный объект XII-XIII вв. /рис. 19/. В углу?? объекта находилась куполообразная печь. Находки: черепки /рис. 20/ и неподдающийся более точному определению обломок железного предмета.

PRIESKUM OKOLIA PARTIZÁNSKEHO

Miriám G r i a č o v á

Regionálny prieskum a povrchový zber v okolí Partizánskeho /okr. Topoľčany/,
uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra.

P a r t i z á n s k e, časť P a r t i z á n s k e

1. Nad polohou Košiarky /35-42-07, 1 : 10 000, 476-481 : 113-117 mm/. Na
pravobrežnej terase rieky Nitry črepy a štiepaná kamenná industria, lengyelská
kultúra.

2. Medzi polohami Nad chodníkmi a Filagória /35-42-06, 1 : 10 000, 64-78 :
55-88 mm/. Ostroh nad sútokom riek Nitra a Nitrica, keramika a štiepaná kamenná
industria, lengyelská kultúra.

3. Filagória /35-42-06, 1 : 10 000, 64 : 55 mm/, na vrchole ostrohu na SV
od Partizánskeho, štiepaná kamenná industria z limnokvarcitu, paleolit.

P a r t i z á n s k e, časť N á v o j o v c e

Vinohrady /35-42-01, 1 : 10 000, 296-290 : 318-324 mm/, na SZ od obce na
pravobrežnej terase, rieky Nitrice, črepy, lengyelská kultúra.

Lokality sú od seba vzdialené 1-2,5 km. Nepočetné keramické nálezy neumož-
ňujú stanoviť ich chronologický vzťah, len výskyt štiepanej industrie zo surovi-
ny malopoľského pôvodu podporuje ich zaradenie do starších stupňov lengyelskej
kultúry.

BEGEHUNG DER UMGEBUNG VON PARTIZÁNSKE. Durch Lesefunde im Kataster von
Partizánske, Teil Partizánske /Bez. Topoľčany/, konstatierte man paläoli-
thische /Lage Filagória/ und Lengyel-Besiedlung /Lagen Košiarky, Nad chod-
níkmi und Filagória/. In Partizánske, Teil Návojevce, gewann man Scherben
von Lengyel-Keramik /Lage Vinohrady/. Die Fundstellen sind 1-2,5 km von-
einander entfernt. Die wenigen Keramikfunde erlauben keine Bestimmung
ihrer chronologischen Beziehung.

РАЗВЕДКИ В ОКРЕСТНОСТЯХ Г. ПАРТИЗАНСКЕ. В ходе поверхностного сбора в ок-
рестностях г. Партизанске, часть Партизанске /рай. Тополячани/ отмечено
поселение периода палеолита /учище "Филагория"/ и находки лендельской
культуры /учище Кошарки, Над-ходникми, Филагория /. В г. Партизанске,
часть Навоёвце /учище Виногради/ обнаружены черепки керамики лендельской
культуры. Памятники расположенные на расстоянии 1-2,5 км. Немногочисленные
находки керамики не позволяют уточнить их конечную дату.

DEVIATA SEZÓNA VÝSKUMU V MUŽLE-ČENKOVE

Milan H a n u l i a k - Ivan K u z m a

Mužla, časť Čenkov /okr. Nové Zámky/, Vilmakert a Orechový sad /L-34-2-C-a,
1 : 25 000, 282 : 307 mm/, systematický výskum, ťažisko 9.-10. stor., uloženie
nálezov: AÚ SAV, Nitra.

V polohe Vilmakert exploatacia dokladov osídlenia na novoodkrytej ploche v sektoroch A-G/24-50. Dovedna sa prebádalo 150 sídliskových objektov a 23 kostrových hrobov.

Osídlenie železovskej skupiny reprezentuje žlab a zásobná jama. Medzi objektmi kultúry s kanelovanou keramikou dominujú zásobné jamy s keramikou zo stupňa IV. Z 5 zásobných jám skupiny Kosihi-Čaka pochádza okrem keramického materiálu i fazetovaná brúsená sekera. 4 objekty zo staršej doby bronzovej nemožno bližšie kultúrne zaradiť. Materiál z 2 jám patrí maďarovskej kultúre. Zo 6 objektov pochádza atypický materiál, 14 objektov je bez inventára.

Ťažisko osídlenia v 9.-10. stor. 16 polozahlbených príbytkov charakterom zodpovedá už známym typom. Novým prvkom sú hlinené kupolovité pece v rohoch a dymník nad kamennou pecou. Medzi ostatnými 74 objektmi dominujú obilné zásobnice a zásobné jamy. Objekty hospodárskeho charakteru a iné bližšie neurčeného charakteru sú zriedkavé. V sídliskových objektoch dominuje keramika a zvieracie kosti; výrobky zo železa a kostí sú málopočetné. 20 kostrových hrobov je sústredených do malého pohrebiska, 3 hroby sú rozptýlené na sídliskovej ploche. V hroboch stopy drevených konštrukcií. V inventári zastúpené nádoby, vedierka, nože, hrkálky, náušnice, gombík. Skelety 3 ľudských jedincov pohodené v obilnej zásobnici 726.

V polohe Orechový sad v 10 zisťovacích rezoch preukázané pokračovanie osídlenia dunajského brehu v období praveku a včasného stredoveku.

NEUNTE GRABUNGSSAISON IN MUŽLA-ČENKOV. In der Gemeinde Mužla, Teil Čenkov /Bez. Nové Zámky/, gewann man in der Lage Vilmakert Siedlungsbelege aus ur- und frühmittelalterlicher Zeit. Zugehörigkeit der Objekte: 2 zur Želiezovce-Gruppe, 29 zur Kultur mit kannelierter Keramik, 5 zur Kosihi-Čaka-Gruppe, 4 in die ältere Bronzezeit, 2 zur Maďarovce-Kultur, 6 enthalten atypisches Material und 14 kein Inventar. Die 90 Objekte aus dem 9.-10. Jh. sind Halbgrubenhütten, Getreidespeicher, Vorratsgruben, Objekte von wirtschaftlichem und näher nicht bestimmbar Charakter. 20 Körpergräber aus dem 9.-10. Jh. waren zu einem kleinen Gräberfeld konzentriert, 3 Gräber in der Siedlung verstreut, die Skelette von 3 menschlichen Individuen waren in eine Getreidegrube geworfen. In der Lage Orechový sad wurde durch 10 Probeschnitte die Fortsetzung der urzeitlichen und frühmittelalterlichen Besiedlung bewiesen.

ДЕВЯТЫЙ СЕЗОН ИССЛЕДОВАНИЙ В С. МУЖЛА-ЧЕНКОВ. В с. Мужла, часть Ченков /рай. Нове-Замки/ в урочище Вилмакерт обнаружены свидетельства заселения в доисторическом и раннеисторическом периодах. Вскрылись: 2 объекта группы Железовце, 29 объектов культуры каннелированной керамики, 5 объектов группы Косиги-Чака, 4 объекта раннего периода бронзы, 2 объекта маďаровской культуры, 6 объектов с атипическим материалом и 14 объектов без инвентаря. 90 объектов IX-X вв. представляют собой полуземлянки-жилища, ямы-зернохранилища, зерновые ямы, объекты хозяйственно-бытового назначения. На небольшом могильнике обнаружено 20 погребений с труположениями IX-X вв., 3 погребения разбросаны на поселении, скелеты 3 человеческих индивидов лежали в зерновой яме. В урочище Орехови-сад в 10 пробных раскопках зафиксировано продолжение поселения доисторического периода и раннего средневековья.

PREDSTIHOVÝ VÝSKUM KLÁŠTORA V SLOVENSKEJ ĽUPČI

Václav H a n u l i a k

Slovenská Ľupča /okr. Banská Bystrica/, Kláštorisko /M-34-111-D-a, 1 : 25 000, 312 : 299 mm/, 2. etapa výskumu, zaniknutý stredoveký kláštor, uloženie nálezov: KÚŠPSOP, Banská Bystrica.

Západná časť intravilánu severne od potoka Ľupčica.

Výskum nadväzuje na výsledky záchranného výskumu v r. 1972-73 /G. Balaša/; jeho pokračovanie bolo vyvolané intenzívnou výstavbou v týchto priestoroch.

V 50-tych r. exponovanú polohu vymedzovali ešte ramená potoka Ľupčice, ktoré ju obtekali. Kláštor bol teda z hľadiska obrany dômyselne umiestnený na prírodne vytvorenom ostrove. Lokalita sa rozkladá v relatívne jednotnej nadmor. v. 376,95-377,81 m, tieto minimálne rozdiely predstavujú relikty pôvodnej architektúry.

Do r. 1971 sa riešila problematika histórie kláštora iba na periférii záujmu. Pozornosť historikov bola sústredená predovšetkým na kráľovský hrad a v jeho nadväznosti na vývin podhradskej osady, ktorá v rámci demografického vývoja v priebehu celého storočia /1250-1330/ vyrástla v poddanské mestečko. Prvá historická správa viažúca sa na stredoveký kláštor predstavuje rozhodnutie pápeža Jána XXII. z r. 1323, ktorý povolil zvolenému županovi Dončovi voliť si spovedníka a určiť si hrob v kláštornej kostole Panny Márie v Ľupči. Existencia kláštora je doložená ďalšími historickými správami z r. 1505, 1520 a 1559. Zánik kláštora sa rámcovo kladie do obdobia nástupu reformácie v čase stavovských nepokojov v prvom decéniu 17. stor.

Prvoradou úlohou výskumu je získať podklady o plošnom rozsahu archeologickej pamiatky na vymedzenie ochranného pásma. Okrem časti základového muriva sa odkryl početný materiál: architektonické články, kovové predmety a keramika. Prevažá keramických fragmentov z nádob a reliéfnych kachlíc patrí rámcovo do 2. polovice 16. stor. až 1. štvrtiny 17. stor.

Predpokladá sa ukončiť výskum v r. 1991.

VORSPRUNGSGRABUNG EINES KLOSTERS IN SLOVENSKÁ ĽUPČA. Fortsetzung der Grabung in der Lage Kláštorisko in Slovenská Ľupča /Bez. Banská Bystrica/. Der erste historische Bericht über ein Kloster stammt aus dem J. 1323. Der Abgang des Objektes wird in das erste Jahrzehnt des 17. Jh. angesetzt. Außer einem Teil der Fundamentmauern eine große Fundausbeute: architektonische Glieder, Metallgegenstände, Keramik, Kacheln. Die Grabung wird fortgesetzt.

ПРЕДВАРИТЕЛЬНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ МОНАСТЫРЯ В С. СЛОВЕНСКА-ЛЮПЧА. Продолжение исследований в урочище "Клашториско" в с. Словенска-Люпча /рай. Банска-Бистрица/. Первые исторические упоминания о монастыре относятся к 1323 г. Гибель объекта датируется первым десятилетием XVII в. Помимо части фундаментальной кладки обнаружен многочисленный вещественный материал: архитектурные детали, металлические предметы, керамика, изразцы. Исследования будут продолжены.

PRVÝ ROK VÝSKUMU V POPRADE-SPIŠSKEJ SOBOTE

Jozef H o š š o

Poprad, časť Spišská Sobota /okr. Poprad/, mestská pamiatková rezervácia, neskorý stredovek a novovek, zisťovací výskum, uloženie nálezov: PM, Poprad.

Lokalita leží na miernej vyvýšenine podtatranskej roviny nad ohybom rieky Poprad, ktorá v minulosti tvorila jej prirodzenú južnú hranicu. Prvá písomná zmienka o meste ako trhovej osade Forum Sabbathe je z r. 1256. Neskôr, v r. 1271 a 1273, sa mesto spomína ako Sanctus Georgius podľa patrocínia neskororománskeho kostola. Mesto si dodnes zachovalo pôvodný stredoveký urbanizmus zástavby okolo námestia s kostolom /obr. 21/. Výskum formou zisťovacích sond a rezov preskúmal cca 260 m².

Na prikostolnom cintoríne, v priestore ohradenom múrom, bolo odokrytých 15 hrobov, podľa nejednotnej orientácie v osi Z-V a J-S, spôsobu uloženia, hrobového inventára /obr. 21: 3, 4/ a nálezov zo zásypu pochádzajúcich pravdepodobne z posledných dvoch storočí existencie cintorína - 17. a 18. stor. Tieto hroby, hlboké maximálne 135 cm, spolu s nedávno položenou drenážou úplne zničili hroby stredovekého cintorína, z ktorého výskum odokryl 2 hroby za ohradovým múrom. Stredoveké hroby ležali iba 50 a 65 cm pod povrchom v západo-východnej orientácii. V superpozícii nad nimi ležala dlažba vstupu do renesančnej zvonice.

Sondy pri bývalom mestskom dome a v parku na námestí /VI, VII a XII/ sledovali stopy okrúhlice, predpokladanej viacerými autormi. Nálezy z prednovovekého osídlenia obsahovali iba sondy v parku. Okrem novovekej keramiky boli v malom množstve nachádzané fragmenty stredovekej keramiky a väčšie množstvo železnej trosky a lupy /obr. 21: 5-9, 12/. V hĺbke ± 40 cm pod povrchom sa tu nachádzalo pôvodné trhové námestie, vysypané okruhliakmi.

Overovaný predpoklad existencie pôvodného osídlenia za južným frontom domov nad korytom rieky /sondy XIII a XIV/ sa nepotvrdil. Pod vrstvou bez starších ako novovekých nálezov ležalo sterilné podlažie už 20-40 cm pod povrchom.

Na severnej strane pri ceste vedúcej do Slavkova bol sondami I-III zisťovaný objekt pôvodnej radovej zástavby. Odkrylo sa tu severozápadné nárožie zaniknutého objektu, ku ktorého obvodovým múrom z lomového kameňa dosadala z vonkajšej strany okruhliaková dlažba v nivelete 70 cm pod povrchom. Podľa nálezov početnej keramiky, skla a železných predmetov zo 16.-18. stor. dom zanikol pravdepodobne až na prelome 18. a 19. stor. Iba 1 fragment z pliec hrnca zdobeného pásom vrypov pochádza zo stredoveku /obr. 21: 1/.

Zadné trakty domov a ich prepojenie do improvizovanej fortifikácie skúmali sondy VIII-X. Cieľom bolo overenie reálneho predpokladu pôvodnej obytnej funkcie tejto časti domov. Pri Slavkovskej bráne /sonda X/ vrstva navážok dokumentovala zvyšovanie terénu v nedávnej minulosti cca o 1,5 m. Sondy VIII a IX, vytýčené v interiéroch a prejazde zadných traktov, odokryli iba tenkú vrstvu navážky s malým množstvom nálezov novovekej keramiky, ktoré nepotvrdili obytnú funkciu.

Absencia nálezov pozostatkov osídlenia z obdobia pred vznikom stredovekého mesta načrtáva možnosť situovania predstredovekej osady mimo mestského jadra. Súčasne treba brať do úvahy, že konfigurácia pôvodného terénu zostala viac-menej nezmenená, s navážkami hrubými len niekoľko dm alebo miernym znížením, čo nevytvorilo priaznivé podmienky na zachovanie starších sídliskových horizontov.

ERSTES GRABUNGSJAHR IN POPRAD-SPIŠSKÁ SOBOTA. Feststellungsgrabung in der Städtischen Denkmalreservation Spišská Sobota, Teil der Bezirksstadt Poprad, im Kern mit bis heute erhaltenem Urbanismus der mittelalterlichen Bebauung, inmitten des Stadtplatzes mit einer spätromanischen Kirche. Die Stadt wird erstmals im J. 1256 als Marktflecken erwähnt. Mit der Grabung im Umkreis der Kirche wurden Gräber aus den letzten 2 Jh. der Existenz des Friedhofes /17. und 18. Jh./ abgedeckt, welche die älteren Gräber zerstört haben /Abb. 21: 3, 4/. Nur hinter der Friedhofsmauer erhielten sich Gräber, die von der ursprünglichen Ausdehnung des Friedhofs zeugen. Im Park des Stadtplatzes /Schnitt XII/ fand man zusammen mit neuzeitlicher und wenig zahlreicher mittelalterlicher Keramik eine größere Menge von Schlacke und Eisenluppe /Abb. 21: 5-8, 12/. An der Nordseite erschlossen die Schnitte I-III Reste eines Objektes aus der ursprünglichen, fließend verlaufenden Reihenbebauung /Abb. 21: 1, 2, 10, 11/. Dünne aufgelagerte Schichten zeigten, daß sich ebenso wie der Urbanismus der Bebauung im wesentlichen auch nicht die Konfiguration des ursprünglichen Terrains verändert hat.

ПЕРВЫЙ СЕЗОН ИССЛЕДОВАНИЙ В Г. ПОПРАД - СПИШСКА-СОБОТА. Разведочные раскопки в городском архитектурно-историческом заповеднике Спишска-Собота, часть районного города Попрад, в историческом центре которого сохранился урбанизм средневековой застройки; посередине площади собор в позднероманском стиле. Город впервые упоминается в 1256 г. как торговый посад. В ходе исследований осуществившихся вокруг собора вскрылись погребения датирующиеся последними столетиями существования кладбища /XVII-XVIII вв./, которые разрушили более древние погребения /рис. 21: 3, 4/. Лишь за стеной кладбища сохранились погребения свидетельствующие о том, какова была первоначальная площадь кладбища. В парке на площади города /шурф XII/ было вместе с немногочисленной керамикой средневековья и нового времени обнаружено большее количество доменного шлака /рис. 21: 5-8, 12/. На северной стороне были при помощи шурфов I-III вскрыты остатки объекта первоначальной линейной застройки /рис. 21: 1, 2, 10, 11/. Тонкие слои навозок показали, что также как урбанизм застройки не менялась в сущности ни конфигурация местности.

ZÁCHRANNÝ VÝSKUM KOSTROVÉHO POHREBISKA ZO 7.-8. STOROČIA V ČALOVE

Jozef H r o m a d a

Čalovo, časť Čalovo /okr. Dunajská Streda/, Vámosteľ /L-33-12-B-c, 1 : 25 000, 350 : 330 mm/, záchranný výskum, pohrebisko, 7.-8. stor., sídlisko, neolit, doba bronzová, doba rímska, uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra.

Viata sprašovo-piesčitá duna s plochou cca 2,5 ha, nadmor. v. 109 m, v rozsiahlej dunajskej inundácii. Záchranný výskum polohy narušenej zemnými prácami.

Neolit, železovská skupina, preskúmané 3 objekty. Keramika, zvieracie kosti.

Stredná doba bronzová, stredodunajská mohylová kultúra, zachytené 2 sídliskové objekty. Keramika, zvieracie kosti.

Mladšia doba rímska, sídlisko, preskúmané 3 polozemnice so šesťkolovou konštrukciou. Keramika, zvieracie kosti.

7.-8. stor., pohrebisko, na ploche cca 400 m² preskúmaných zatiaľ 16 kostrových hrobov. Prevažuje orientácia hrobov v smere SZ-JV. Hrobové jamy obdĺžnikovitého tvaru s hl. 20-100 cm od úrovne zistenia. V 5 prípadoch zistená úprava hrobovej jamy. 3 detské hroby, 1 dvojhrob. Všetky hroby obsahovali nálezy, v 6 prípadoch ako milodar uložená keramika. Iné nálezy: bronzová garnitúra opaska, železné nože, náhrdelníky z korálikov, náušnice rôznych typov, parohová "soľnička", železné pracky.

RETTUNGSGRABUNG EINES KÖRPERGRÄBERFELDES AUS DEM 7.-8. JAHRHUNDERT IN ČALOVO. Rettungsgrabung auf einer LÖß-Sand-Düne in der Donauinundation in Čalovo /Bez. Dunajská Streda/. Auf ca. 400 m² erschloß man Siedlungsspuren der Želiezovce-Gruppe, der mitteldanubischen Hügelgräberkultur und aus der jüngeren römischen Kaiserzeit /Hütten mit Sechspfostenkonstruktion/ und ein Gräberfeld aus dem 7.-8. Jh., von welchem bis jetzt 16 Gräber untersucht wurden.

ОХРАННЫЕ РАСКОПКИ МОГИЛЬНИКА С ТРУПОПОЛОЖЕНИЯМИ VII-VIII ВВ. В С. ЧАЛОВО. Исследования эоловой лессовидной и песчаной дюны в пойме р. Дунай в с. Чалово /рай. Дунайская-Стреда/. На площади приблизительно 400 м² зафиксированы следы поселений группы Жельезовце, среднедунайской культуры курганных погребений и младшего римского периода /жилища с шестистолбовой конструкцией/ и могильник VII-VIII вв., на котором было до сих пор исследовано 16 погребений.

POKRAČOVANIE TEMATICKÉHO PRIESKUMU ORAVY

Jozef H r o m a d a - Ján H u n k a

Ďalšia etapa rozsiahleho prieskumu zameraného na zistenie lokalít z obdobia stredoveku v hornatých oblastiach severného Slovenska a na doplnenie evidencie nálezísk pozdĺž dôležitej pravekej cesty povodím Oravy. V tomto roku sa prieskum sústredil predovšetkým na oblasť dolného toku Oravy a povodia Studeného potoka. Uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra. Všetky uvedené lokality patria do okresu Dolný Kubín.

D o l n ý K u b í n, časť D o l n ý K u b í n

Roveň, ľavobrežná terasa Oravy /26-32-25, 1 : 10 000, 464 : 325 mm/, nadmor. v. 510 m. Pod západnými svahmi vrchu Kuzmínovo zachytené stopy sídliska z neskorého stredoveku až novoveku. Zlomky zeleno a hnedo glazovanej keramiky.

I s t e b n é

1. Zajačie III, mierne klesajúci svah v závere údolia Zajačie /26-32-24, 1 : 10 000, 245 : 115 mm/, nadmor. v. 520 m. Pri prieskume rýh zachytené stopy stredovekého osídlenia. Fragmenty keramiky, amorfné železné predmety, železný nôž.

2. Hrádok, skalný ostroh nad pravým brehom Oravy /26-32-24, 1 : 10 000, 275 : 293 mm/, nadmor. v. 475 m. Obhliadka známej opevnenej polohy. Fragmenty keramiky lužickej kultúry.

M e d z i b r o d i e   n a d   O r a v o u

1. Hrádok, výšinná poloha v priestore miestneho cintorína /26-41-16, 1 : 10 000, 450 : 274 mm/, nadmor. v. 505 m. Obhliadka známeho hradiska lužickej kultúry, narušovaného zemnými prácami. Výrazný črepový materiál.

2. Pod Kýčerou, mierny svah so sklonom na Z nad ľavým brehom Oravy /26-41-16, 1 : 10 000, 362 : 202 mm/, nadmor. v. 578 m. Sporadická prítomnosť zeleno glazovanej a šedej stredovekej keramiky.

V e l i č n á ,   č a s ť   V e l i č n á

1. Rudné I, výrazná vyvýšenina nad sútokom Oravy s menším pravým prítokom /26-32-24, 1 : 10 000, 173 : 183 mm/, nadmor. v. 557 m. Temeno vyvýšeniny takmer rovné, s miernym sklonom na J. Drobné zlomky šedej a zeleno glazovanej stredovekej keramiky. Menšie terénne úpravy okolo temena kopca.

2. Rudné II, výšinná poloha, pozostávajúca z 2 vrcholových homolí nad údolím potoka Orvišník medzi časťami Veličná a Revišné /26-32-24, 1 : 10 000, 218 : 139 mm/, nadmor. v. 550 m. Pri zemných prácach nájdené zlomky keramiky /stredovek?/.

Z u b e r e c

Kýčera, výšinná poloha nad sútokom Suchého a Studeného potoka /26-41-20, 1 : 10 000, 375 : 112 mm/, nadmor. v. 891 m. Badateľné terénne úpravy v priestore vrcholového platô. Zlomky novovekej keramiky.

Ž a š k o v

1. Káčerovská, mierny svah nad Žaškovským potokom severne od obce /26-34-04, 1 : 10 000, 395 : 153 mm/, nadmor. v. 500 m. Zlomky šedej, pravdepodobne stredovekej keramiky.

2. Žaškovský šíp, výrazná výšinná poloha nad sútokom Oravy a Žaškovského potoka /26-34-03, 1 : 10 000, 77 : 185 mm/, prakticky najzápadnejší výbežok Chočských vrchov, tvoriaci vstupnú bránu do kaňonovitej úžiny Dierová. Temeno kopca v nadmor. v. 940 m je obkolesené vencom vápencových brál a zaberá plochu asi 1,5 ha. Prieskumom zistené na vrchole menšie hradisko. Skladá sa z menšej akropoly, obkolesenej valom. Val rovnakej výšky a charakteru chránil i priľahlé predhradie. Brána na akropolu sa nachádza na východnej časti svahu. Drobné zlomky keramiky púchovskej kultúry.

FORTSETZUNG DER THEMATISCHEN GELÄNDEERKUNDUNG DES ORAVA-GEBIETES. Durch eine Begehung der Orava-Region im Rahmen des Suchens von mittelalterlichen Fundstellen in den Gebirgsgegenden der Nordslowakei wurden ungefähr 30 größtenteils Höhensiedlungen festgestellt. Spuren mittelalterlicher und älterer anthropogener Tätigkeit zeigten sich in 10 Fällen im Bezirk Dolný Kubín. Den größten Beitrag bildet die Entdeckung eines Burgwalls der Púchov-Kultur im Gemeindekataster von Žaškov.

ПРОДОЛЖЕНИЕ РАЗВЕДОЧНЫХ РАСКОПОК В ОРАВЕ. Разведочные раскопки оравской области осуществились в целях поиска в гористых местностях Северной Словакии памятников средневековья. Зарегистрировано около 30, в основном на возвышенности расположенных, памятников. Следы человеческой деятельности

в средневековье и более ранних периодах - 10 случаев /рай. Долни-Кубин/.
Замечательным является городище пуховской культуры в угодьях с. Жашков.

KERAMIKA Z DOBY SŤAHOVANIA NÁRODOV V OBORÍNE-KUCANOCH

Ján C h o v a n e c

Oborín, časť Kucany /okr. Trebišov/, stred obce /38-32, 1 : 50 000, 190 : 320 mm/, doba sťahovania národov, ojedinelý nález, uloženie nálezu: VM, Trebišov.

Areál dvora domu č. 34 na pravom brehu mŕtveho ramena Starého Laborca. V r. 1955 pri výkope pivnice nález keramických zlomkov a 4 celých hrnčiek. Nálezca odovzdal na odborné spracovanie hrnček, vysoký 4,8 cm, vyhotovený voľne v ruke /obr. 22/.

KERAMIK AUS DER VÖLKERWANDERUNGSZEIT IN OBORÍN-KUCANY. In Oborín, Teil Kucany /Bez. Trebišov/, stieß man bei Erdarbeiten auf dem rechten Ufer eines toten Armes, des Starý Laborec auf Keramikbruchstücke und 4 heile Näpfe aus der Völkerwanderungszeit. Zur fachlichen Bearbeitung wurde ein 4,8 cm hoher handgefertigter Napf abgegeben /Abb. 22/.

КЕРАМИКА ПЕРИОДА ПЕРЕСЕЛЕНИЯ НАРОДОВ В С. ОБОРИН-КУЦАНИ. В с. Оборин, часть Куцани /рай. Требишов/ на правом берегу мертвого рукава р. Стари-Лаборец были в ходе землеопных работ обнаружены керамические обломки и 4 в целом виде сохранившиеся горшка периода переселения народов. Сделанный от руки горшок высотой 4,8 см /рис. 22/ передан на исследование.

ZRÚCANINA STREDOVEKÉHO KOSTOLA V KLINE NAD BODROGOM

Ján C h o v a n e c

Streda nad Bodrogom, časť Klin nad Bodrogom /okr. Trebišov/, severozápadný okraj obce /38-34-16, 1 : 10 000, 67 : 193 mm/, vrcholný stredovek až novovek, zrúcanina kostola, záchranný výskum, uloženie nálezov: VM, Trebišov.

Zrúcanina pôvodne ranogotického kostola na ľavom brehu mŕtveho ramena Starého Bodroga. Záchranný výskum v súvislosti s úpravou ochrannej hrádze rieky Bodrog. Výskumom odkryté základy sakristie a základ ranogotickej oltárnej menzy. V interiéri kostola odkryté rozrušené hroby, v jeho okolí zistený cintorín. V presbytériu odkryté torzo nástennej maľby. Výskumom získaná kamenná krstiteľnica z prvého objektu /obr. 23/ a spodná časť renesančnej krstiteľnice z obdobia okolo r. 1600.

MITTELALTERLICHE KLOSTERRUINE IN KLIN NAD BODROGOM. Untersuchung der Ruine einer ursprünglich frühgotischen Kirche in Streda nad Bodrogom, Teil Klin

над Bodrogom /Bez. Trebišov/. Fundamente der Sakristei und der frühgotischen Altarmensa freigelegt, ebenso im Interieur der Kirche gestörte Gräber. In ihrer Umgebung ein Friedhof festgestellt. Im Presbyterium der Torso einer Wandmalerei entdeckt. Die Grabung ergab ein steinernes Taufbecken aus dem ursprünglichen Objekt /Abb. 23/ und den Unterteil eines Renaissance-Taufbeckens aus der Zeit um 1600.

РАЗВАЛИНЫ СРЕДНЕВЕКОВОГО СОБОРА В С. КЛИН-НАД-БОДРОГОМ. Раскопки развалин собора построенного первоначально в стиле ранней готики в г. Среда-над-Бодрогом, часть Клин-над-Бодрогом /рай. Требишов/. Обнаружен фундамент ризницы и алтарной плиты в стиле ранней готики. В интерьере собора вскрыты потревоженные погребения, около него раскопано кладбище. В пресбитерии обнаружен торс настенной живописи. В ходе раскопок обнаружена в древнем объекте каменная крестильница /рис. 23/, а также нижняя часть ренессансной крестильницы датирующей периодом около 1600 г.

OBNOVENÝ VÝSKUM NITRIANSKEHO HRADU

Bohuslav Chropovský - Gabriel Fusek

Nitra, časť Staré Mesto /okr. Nitra/, hrad /45-21-02, 1 : 10 000, 327 : 258 mm/, záchranný, revízný a zisťovací výskum, ťažisko stredovek, uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra.

Výskum v priestore medzi uzávermi kostolov, hradbami a Vazilovou vežou, vyvolaný komplexnou rekonštrukciou hradného areálu. Čiastočne nadviazal na výskum v r. 1930-31 /Böhm, J. - Mencl, V. 1931: Výzkum na hradě Nitrianském 1930-1931. Památ. archeol., skupina hist., 37, 1931, s. 64-79/.

Vo vrstvách sporadické nálezy keramiky z obdobia neolitu, z doby laténskej /aj bielo maľovaná keramika a keramika dáckeho rázu/ a zo včasnოსlovenského obdobia /7. stor./. Výrazné stopy osídlenia v dobe bronzovej /maďarovská kultúra/, vo veľkomoravskom období i v nasledujúcich obdobiach stredoveku a v novoveku.

Preskúmaných 21 hrobov z prikostolného cintorína, v jednom prípade subpozícia hrobu s kostolom sv. Emeráma. V jeho základoch zistené opracované kamene v sekundárnej polohe, pochádzajúce zo staršej stavby, predbežne nedefinovanej.

Zistenie základov 2 dosiaľ neznámych románskych stavieb vo vzájomnej superpozícii s odlišným dispozičným riešením v porovnaní so súčasnou stojacou zástavbou.

Archeologický výskum Vazilovej veže a prilahlej časti opevnenia v súčinnosti s historicko-architektonickým výskumom /I. Staník/ umožňuje datovať jednotlivé fázy výstavby stojacich architektúr a ozrejmiť ich stavebno-historický vývoj.

ERNEUTE GRABUNG AUF DER NITRAER BURG. Grabung im Raum zwischen den Abschlüssen der Kirche und der Vazilova veža auf der Nitraer Burg in Nitra, Teil Staré Mesto /Bez. Nitra/. In den Schichten sporadische Funde aus dem Neolithikum, der Latène- und frühslawischen Zeit. Deutliche Besiedlungsspuren aus der Bronzezeit, der großmährischen Zeit und nachfolgenden Etappen des

Mittelalters und der Neuzeit. Untersucht wurden 21 Gräber des Kirchenfriedhofes, Subposition eines Grabes mit der St.-Emmeram-Kirche festgestellt, bei deren Aufbau bearbeitete Steine eines bisher nicht identifizierten älteren Baues benützt wurden. Erfasst wurden Fundamente zweier romanischer Bauten. Archäologische und architektonische Untersuchung der Fortifikation.

ВОЗООБНОВЛЕНИЕ ИССЛЕДОВАНИЙ НИТРИАНСКОГО ЗАМКА. Исследования осуществились в пространстве между окончаниями церкви и башней Вазилова на Нитрянском замке в г. Нитра, часть Старе-Место /рай. Нитра/. В слоях обнаружены немногочисленные находки периода неолита, латена и раннеславянского периода. Зафиксированы следы заселения в период бронзы, великоморавский период, в средневековье и в новое время. На расположенном возле костела кладбище исследовано 21 погребение. Зарегистрирована субпозиция 1 погребения с костелом св. Эммерама, при строительстве которого были использованы обработанные камни из неидентифицированного пока более древнего сооружения. Обнаружены фундаменты двух романских построек. Осуществились археологические и архитектурные исследования укрепления.

POKRAČOVANIE VÝSKUMU KOSTROVÉHO POHREBISKA ZO 7.-8. STOROČIA V ČATAJI

Bohuslav Chropovský - Jozef Hromáda

Čataj /okr. Bratislava-vidiek/, Zemianske-Gejzové /M-33-143-B-b, 1 : 25 000, 120 : 292 mm/, systematický výskum, pohrebisko, 7.-8. stor., sídlisko, neolit, uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra.

Okraj sprašovej terasy, nadmor. v. 137 m, na rozhraní najjužnejších výbežkov Trnavskej sprašovej tabule a seneckej nivy Podunajskej nížiny. Pokračovanie výskumu z r. 1987, preskúmaná plocha ca 500 m².

7.-8. stor., pohrebisko, preskúmaných ďalších 19 hrobov, z toho 15 kostrových a 4 žiarové. V r. 1975-1988 sumárne preskúmaných 245 hrobov, z ktorých 218 patrí do 7.-8. stor. Jednotná orientácia hrobov SZ-JV. Hrobové jamy obdĺžnikovitého tvaru s hl. v rozmedzí 5-250 cm od úrovne zistenia. V 9 prípadoch zistená úprava hrovej jamy. Z celkového počtu 15 kostrových hrobov bolo: 5 detských, 3 dvojhroby a 2 jazdecké hroby. Všetky kostrové hroby obsahovali nálezy. V 3 hroboch bola keramika, v 2 prípadoch kovové okutie vedierka, okrem toho sú najčastejšie železné nože, železné pracky a bronzové náušnice rôznych typov. Zo zbraní sa našli 3 železné strelky. V jednom z hrobov bol železný kosák a kamenná kresacia súprava. Nález rímskej mince zo zač. 4. stor. v detskom hrobe.

Neolit, kultúra s lineárnou keramikou, sídlisko, preskúmaných 5 objektov. Keramika, kamenná štiepaná industria, zvieracie kosti.

FORTSETZUNG DER ERSCHLIESSUNG DES KÖRPERGRÄBERFELDES AUS DEM 7.-8. JAHRHUNDERT IN ČATAJ. Auf ca. 500 m² Fläche in Čataj /Bez. Bratislava-Land/ 15 Körper- und 4 Brandgräber untersucht. Die Gesamtzahl der untersuchten Gräber der J. 1975-1988 ist 245, davon 218 aus dem 7.-8. Jh. Auf der Grabungsfläche auch 5 Siedlungsobjekte der Kultur mit Linearkeramik untersucht.

ПРОДОЛЖЕНИЕ ИССЛЕДОВАНИЙ МОГИЛЬНИКА С ТРУПОПОЛОЖЕНИЯМИ У11-У111 ВВ.

В С. ЧАТАЙ. В с. Чатай /рай. Братислава-видьек/ исследовано на площади приблизительно 500 м² 15 погребений с труположениями и 4 погребения с трупосождениями. Общее количество вскрытых погребений исследованных в 1975-88 гг. равняется 245, из того числа 218 погребений относится к У11-У111 вв. На вскрытой площади исследовано также 5 селищных объектов культуры линейно-ленточной керамики.

PETROGRAFICKÉ ANALÝZY KAMENNÝCH ARTEFAKTOV

Ľudmila I l l á š o v á

Z 9 lokalít bolo spracovaných 199 kamenných artefaktov, uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra.

L u d a n i c e, časť M ý t n a N o v á V e s /okr. Topoľčany/
Súkromný pozemok. Z výskumu tejto lokality bolo spracovaných 72 kamenných artefaktov zo staršej doby bronzovej /nitrianska skupina/. Štiepanú industriu predstavujú hlavne strelky - 32 kusov, čepeľ, škrabadlá - 2 kusy, úštep - 30 kusov. Z ostatnej industrie sú to brúsky, riečne okruhliaky a nátepná doštička. Štiepaná industria pochádza z hrobov, ostatná industria z objektov. Prevládajúcou surovinou na výrobu štiepanej industrie je rádiolarit, potom nasleduje limnokvarcit a pazúrik.

O s t r o v a n y /okr. Prešov/

Cigánska osada. Zo zberu pochádza 9 kamenných artefaktov z neolitu. Sú to čepele, jadro a úštep. Suroviny na výrobu artefaktov sú z domáceho zdroja. Ide o rádiolarit. Iba jadro je z obsidiánu.

P a r t i z á n s k e, časť P a r t i z á n s k e /okr. Topoľčany/

Závody 29. augusta. Z výskumu lokality bolo spracovaných 75 kamenných artefaktov lužickej kultúry. Približne v rovnakom počte je zastúpená štiepaná /28 kusov/ a ostatná industria /30 kusov/. Zo skupiny brúsenej industrie sú iba 2 sekery. V najväčšom počte sú medzi hodnotenými kamennými artefaktmi podložky. Podrobný opis artefaktov a ich surovinových zdrojov je v nález. správe AÚ SAV 12 396/89.

Š a r i š s k é M i c h a l a n y /okr. Prešov/

Giraš. Zberom bolo nájdených 18 kamenných artefaktov z obdobia neolitu. Ide hlavne o štiepanú industriu /17 kusov/. Zastúpená je aj brúsená industria /1 kus/ a troska. Domáce suroviny sú menilitový rohovec a obsidián. Zastúpený je aj poľský pazúrik.

Imuna. Z obdobia kultúry s kanelovanou keramikou pochádza 8 kusov štiepanej industrie z rádiolaritu domáceho pôvodu od Kamenice pri Prešove. Sú to čepele, úštep a surovina nájdené v objekte.

Kóta 301. Z obdobia neolitu boli zberom nájdené 2 kamenné artefakty - čepeľ a surovina z menilitového rohovca domácej produkcie /lokalita Demjata/.

Ortáš. Z obdobia neolitu pochádza zo zberu 11 kamenných artefaktov. Ide o štiepanú industriu: 3 čepele a 8 úštepov. Suroviny: obsidián, rádiolarit, limnokvarcit a menilitový rohovec.

Veľký potok. Pri prieskume boli nájdené 3 kamenné artefakty z neolitu. Je to jadro z menilitového rohovca, úštep z obsidiánu a surovina z rádiolaritu.

V r b o v é, časť V r b o v é /okr. Trnava/

Intravilán. Počas prieskumu bol nájdený hrob zo staršej doby bronzovej /maďarovská kultúra/, z ktorého pochádza 1 podložka z kremenca.

PETROGRAPHISCHE ANALYSEN VON STEINARTEFAKTEN. Zusammenfassend bearbeitet wurden 199 Steinartefakte aus 9 Fundstellen. Ludanice, Teil Mýtna Nová Ves: ältere Bronzezeit /Nitra-Gruppe/; Ostrovany: Neolithikum; Partizánske: jüngere Bronzezeit /Lausitzer Kultur/; Šarišské Michaľany, Lage Giraš: Neolithikum, Lage Imuna: Kultur mit kannelierter Keramik, Kote 301: Neolithikum, Lage Ortáš: Neolithikum, Lage Veľký potok: Neolithikum; Vrbové, Intravillan: ältere Bronzezeit /Maďarovce-Kultur/. Die petrographischen Analysen ergaben, daß der meistbenützte Rohstoff auf genannten Fundstellen Radiolarit, Hornblende /auf den Fundstellen der Ostslowakei/, Limnoquarzit /auf den Fundstellen der Westslowakei/ und Feuerstein als Importrohstoff aus Polen waren. Radiolaritrohstofflager für die Ostslowakei sind Kamenica bei Prešov, und für die Westslowakei das mittlere und obere Waagtal. Der Rohstoff für geschliffene Industrie ist amphibolitischer oder aktinolithischer Schiefer. Rohstoffe der übrigen Industrie stellen Flußkiesel, Andesite zur Herstellung von Unterlagen, Sandstein zur Herstellung von Wetzsteinen u. a. dar.

ПЕТРОГРАФИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ КАМЕННЫХ АРТЕФАКТОВ. Анализу подверглось всего 199 каменных артефактов из 9 памятников. Луданице, часть Митна-Нова-Вес: ранний период бронзы /нитрянская группа/; Островани: неолит; Партизанске: младший период бронзы /лужицкая культура/; Шариське-Михаляни, урочище Гираш : неолит, урочище Имуна : культура каннелированной керамики, высота 301: неолит, урочище Орташ : неолит, урочище Вельки-Поток : неолит; Врбо́ве, угодья села: ранний период бронзы /ма́дьяровская культура/. В результате петрографических анализов было установлено, что в качестве сырья употреблялись преимущественно: радиолярит, менилит /на местонахождениях Восточной Словакии/, лимнокварцит /на местонахождениях Западной Словакии/ и кремнь, сырье импортированное из Польши. Местонахождения радиоляритов в Восточной Словакии: Каменица-при-Прешове. В Западной Словакии: Среднее и Верхнее Поважье. Сырьем для обработки шлифованной индустрии является амфиболитовый и актинолитовый сланец. Следующий материал представлен гальками, андезитом для выработки подставок, песчаниками для производства брусков и др.

ANTROPOLOGICKÝ ROZBOR KOSTIER ZO SVODÍNA

Július J a k a b

Svodín /okr. Nové Zámky/, záhrada Pavla Doláka, pohrebisko, antropologický materiál, karpatská mohylová kultúra, uloženie materiálu: AŇ SAV, Nitra.

Pri zemných prácach v záhrade boli porušené ľudské kostry /pozri O. Ožďáni v tejto ročenke/. Obsah nálezu bol archeológom označený ako hrob 1. Antropologický nález reprezentujú fragmentárne kostrové zvyšky 4 jedincov.

Kostra 1. Žena, 30-40-ročná; úlomky lebky sú strednej stavby so slabo vytvoreným reliéfom svalových úponov. Postkraniálna kostra sa zachovala v neúplnom a vo veľmi poškodenom stave. Je gracilnej až strednej stavby so slabým až stredne mohutným reliéfom svalových úponov. Patologické zmeny a anomálie: karies M_2 v pravej polovici maxily i mandibuly; v tele druhého hrudného stavca sa nachádza hrotová časť kostenej ihlice; hrot ihlice mierne prečnieva /asi 2 mm/ do stavcového otvoru presne v mediosagitálnej rovine a zároveň v strede medzi horným a dolným okrajom dorzálnej steny tela stavca; približne rovnaká časť tela ihlice vyčnieva aj na ventrálnej strane v strede tela stavca, tesne vpravo vedľa mediosagitálnej roviny; zásah teda smeroval z ventrálnej strany na dorzálnu stranu hrude v horizontálnej rovine a pritom mierne šikmo z pravej strany na ľavú stranu; hrot ihlice nesie pôvodné /súveké/ stopy mechanického poškodenia; pôvodnými hranami štiepneho lomu je zakončený i opačný koniec zalomeného hrotu ihlice; v mieste porušenia tela stavca nenastal žiadny regeneračný proces, a teda ide jednoznačne o dôsledky perimortálneho zásahu; opísaný fenomén vznikol pravdepodobne v dôsledku zalomenia hrotu ihlice pri násilnom usmrtení ženy.

Kostra 2. Dieťa, 1-2-ročné; fragmenty neúplnej lebky i postkraniálneho skeletu sú gracilnej stavby so slabo vytvoreným reliéfom svalových úponov.

Kostra 3. Dieťa, 14-17-ročné; fragmenty neúplnej lebky sú strednej stavby so slabo až stredne vytvoreným reliéfom svalových úponov. Veľmi korodované úlomky kostí neúplného postkraniálneho skeletu sú gracilnej až strednej stavby so slabo vyvinutým reliéfom svalových úponov.

Kostra 4. Dieťa, 6-10-ročné. Zachovali sa iba 2 úlomky: pravá polovica tela sánky a proximálna časť diafýzy pravej ulny. Svedčia o gracilnej stavbe a slabo vytvorenom reliéfe svalových úponov lebky i postkraniálnej kostry.

ANTHROPOLOGISCHE ANALYSE DER SKELETTE AUS SVODÍN. Analyse unvollständiger Skelette von 4 Individuen /1 Frau, 3 Kinder/ aus Svodín /Bez. Nové Zámky/. Interessant ist der Fund der abgebrochenen Spitze einer Knochennadel im Körper des zweiten Brustwirbels der Frau.

АНТРОПОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ СКЕЛЕТОВ ИЗ СВОДИНА. Анализ неполных скелетов 4 индивидов /1 женщина, 3 дети/ из с. Сводина /рай. Нове-Замки/. Интересной является находка отломаного острия роговой шпильки в теле второго грудного позвонка женщины.

ANTROPOLOGICKÝ ROZBOR KOSTIER Z POHREBISKA ZO STARŠEJ DOBY BRONZOVEJ V ŠURANOCH

Július J a k a b

Šurany, časť Šurany /okr. Nové Zámky/, nový cintorín, pohrebisko, antropologický materiál, nitrianska skupina, uloženie materiálu: AÚ SAV, Nitra.

Počas záchranného archeologického výskumu sa odkrylo dovedna 13 hrobov /pozri J. Bátora - P. Bednár v tejto ročenke/. Na antropologickú analýzu sa z nich zachovali kostrové zvyšky 8 jedincov. V 3 hroboch boli pochovaní muži, v 2 ženy a pohlavie 3 dospelých jedincov sa nemohlo určiť pre zlú zachovanosť a neúplnosť kostí.

Hrob I. Muž 20-30-ročný; korodované fragmenty lebky i neúplného postkranialneho skeletu sú strednej stavby so stredne mohutným rozvojom reliéfu svalových úponov.

Hrob 1. Muž 40-60-ročný; úlomky veľmi korodovaných kostí lebky i postkranialnej kostry majú robustnú stavbu. Reliéf svalových úponov lebky je vytvorený, stredne až mohutne a na kostiach postkranialneho skeletu je mohutný.

Hrob 2. Muž nad 50 rokov; veľmi korodovaná calvaria a fragmenty lebky sú strednej až robustnej stavby so stredne vyvinutým reliéfom svalových úponov. Postkranialny skelet sa zachoval v poškodenom až vo veľmi poškodenom stave. Je strednej stavby so stredne mohutným rozvojom reliéfu svalových úponov. Neurokranium je stredne dlhé, úzke a pritom dolichokranne. Pravá očníca je nízka, úzka a zároveň mezokonchná. Výška postavy bola podstredná /160,7 cm/. Patologické zmeny: cystis alveolaris pri P_1 a M_2 vľavo dolu a M_1 vpravo hore; spondylosis deformans universalis, kongenitálny blok C V - C VI /telá stavcov sú úplne zrasťené; ľavá polovica stavcových oblúkov, ako aj príslušné kĺbne plochy artikuláčnych výbežkov sú úplne zrasťené; štrbina medzi stavcovými oblúkmi a kĺbnymi plochami zostala na pravej polovici zachovaná po celej dĺžke/.

Hrob 3. Žena 30-50-ročná; veľmi korodované úlomky neúplnej lebky i postkranialnej kostry majú gracilnú až strednú stavbu. Reliéf svalových úponov bol na kostiach lebky vytvorený pravdepodobne slabo až stredne mohutne a na kostiach postkranialneho skeletu bol stredne mohutný.

Hrob 6. Pohlavie neurčené, 20-30 rokov; z lebky i postkranialnej kostry sa zachovalo iba niekoľko veľmi korodovaných úlomkov gracilnej až strednej stavby.

Hrob 7. Pohlavie neurčené, 30-60 rokov; časť úlomkov lebky i postkranialneho skeletu svedčí o gracilnej až strednej stavbe. Reliéf svalových úponov lebky je vyvinutý stredne mohutne a na kostiach postkranialnej kostry bol vytvorený pravdepodobne slabo až stredne mohutne.

Hrob 9. Pohlavie neurčené, 30-50 rokov; úlomky kostí lebky i veľmi korodované fragmenty neúplnej postkranialnej kostry majú gracilnú až stredne robustnú stavbu. Reliéf svalových úponov lebky je stredne mohutný, na kostiach postkranialnej kostry je nehodnotiteľný.

Hrob 12. Žena 30-40-ročná; calvaria a fragmenty lebky sú gracilnej stavby so slabým až stredne mohutným rozvojom reliéfu svalových úponov. Úlomky kostí postkranialneho skeletu sú gracilnej až strednej stavby so slabým až stredne mohutným reliéfom svalových úponov. Neurokranium je krátke a úzke, zároveň mezo-kranne.

ANTHROPOLOGISCHE ANALYSE DER SKELETTE VOM ÄLTERBRONZEZEITLICHEN GRÄBERFELD IN ŠURANY. Eine archäologische Rettungsgrabung ergab aus 13 Gräbern Skelettreste von 8 Individuen /3 Männer, 2 Frauen, 3 Erwachsene unbestimmten Geschlechtes/. Die Schädel und postkranialen Skelette erhielten sich meistens in Bruckstücken. Das Neurokranium konnte teilweise nur in 2 Fällen bewertet werden /1x kurz und mittellang, 2x schmal, 1x mesokran und dolichokran/.

Die Körperhöhe errechnete man bei 1 Mann /untermittelgroß/. Pathologische Veränderungen nur bei 1 Mann aus Grab 2 evidiert.

АНТРОПОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ СКЕЛЕТОВ ИЗ МОГИЛЬНИКА РАННЕГО ПЕРИОДА БРОНЗЫ В Г. ШУРАНИ. В ходе охранных археологических исследований были в 13 погребениях обнаружены скелетные остатки 8 индивидов /3 мужчины, 2 женщины, 3 взрослые неопределенного пола/. Краны и посткраниальные скелеты в большинстве случаев не сохранились полностью. Неврокраний был подвергнут оценке лишь в двух случаях /один раз короткий, и средне высокий, два раза узкий, один раз мезокранный и долихокранный/. Длина тела была определена у одного мужчины /ниже средней величины/. Патологические изменения зарегистрированы лишь у мужчины из погребения 2.

PIESKUM V OKRESOCH POPRAD, SPIŠSKÁ NOVÁ VES, STARÁ ĽUBOVŇA

František J a v o r s k ý

Regionálny prieskum územia Spiša, zameraný na doplnenie poznatkov o evidovaných lokalitách a zistenie nových lokalít /9/, pri prieskume niektorých lokalít spolupracoval R. M. Kovalčík a P. Wawrek, uloženie nálezov: pracovisko AÚ SAV, Spišská Nová Ves.

O k r e s P o p r a d

H ô r k a, časť K i š o v c e

Na Borovské /M-34-101-D-d, 1 : 25 000, 264-271 : 192-195 mm/, 9.-10. a 13.-15. stor. Na evidovanej lokalite pri overovacom prieskume získaný praslen a črepy z oboch horizontov v mieste 2 zaniknutých objektov.

H ô r k a, časť P r i m o v c e

1. Obec /M-34-101-D-d, 1 : 25 000, 308 : 341 mm/, praveké nálezisko a stredoveké sídlisko /13. stor./. V mieste asanovaného dreveného domu náznaky po zaniknutom objekte z 13. stor., nálezy črepov a mazanice. V jeho blízkosti sa našiel atypický praveký črep.

2. Kapustnice /M-34-101-D-d, 1 : 25 000, 342-352 : 299-307 mm/, stredná a mladšia doba bronzová, mladšia doba rímska, 8.-10. stor. Pri overovacom prieskume zistený rozsah ďalšieho poškodzovania lokality a získané úštepy z rohovca a rádiolaritu, brúsy, bronzový plech, železná troska a väčšie množstvo črepov z mladšej doby rímskej a slovanskej.

H u n c o v c e

Pod hôrkou /M-34-101-D-a, 1 : 25 000, 12-19 : 221-228 mm/, pravek, mladšia doba bronzová a mladšia doba rímska. Medzi známou lokalitou Burchbrich pri Veľkej Lomnici a korytom rieky Poprad sa na oráčiine rysujú ako tmavosivé plochy praveké objekty. Zaevidovalo sa 6 orbou narušených ohnísk, pri ktorých sa koncentrovali črepy z mladšej doby bronzovej, uhľíky a kamene z obloženia ohnísk. Praveké kremeňové škrabadlo, ako aj železná troska a črepy z mladšej doby rímskej sa neviažu na žiadny objekt.

J á n o v c e, č a sť M a c h a l o v c e

Pod Hradiskom /M-34-101-D-d, 1 : 25 000, 177-194 : 313-339 mm/, nálezy z eneolitu a novoveku a sídlisko z doby laténskej - staršej doby rímskej. Prieskum urobený po hlbokej orbe, pri ktorej sa narušili objekty na celej ploche sídliska. Objekty sa koncentrovali pri vnútornej stene valu a v areáli sídliska na plochách okolo 500 m². Len výskum môže objasniť, či bolo súčasne postavených viac domov, alebo ide o viacnásobnú prestavbu jedného domu, vždy s určitým posunom. Získalo sa okolo 18 000 črepov, prevládajú črepy z hrncovitých nádob, mís a šálok. Profilácia a výzdoba keramiky je bohatá, so všetkými známymi variantmi plastickej i rytej výzdoby. Získal sa aj väčší počet neskorolatónskej maľovanej keramiky a črepov z grafitových nádob, okrem toho fragmenty tkáčskych závaží, prasleny, kolieska, hlinené terčiky, kamenné brúsy a otlákače, fragmenty žarnovov, fragmenty sklenených náramkov, bronzové plechy a ozdoby. Fragment kamennej sekery a rohovcové i obsidiánové úštep a škrabadlo patria najskôr do eneolitu. Novoveký je fragment hlinenej fajky.

M l y n i c a

1. Vinice /M-34-101-D-a, 1 : 25 000, 252-258 : 299-235 mm/, pravek, staršia doba rímska. V profiloch vykopanej ryhy pre kanalizáciu sa zistili 2 kultúrne jamy, v ich zásype atypické črepy a mazanica. V jednej jame bolo ohnisko. V blízkosti jám bola halda železnej trosky. Vzájomný vzťah sa neobjasnil. Len vzťah k okolitým lokalitám dovoľuje s výhradou predpokladať, že objekty patria do staršej doby rímskej.

2. Medzi vodami I /M-34-101-D-a, 1 : 25 000, 229-249 : 236-252 mm/, doba bronzová, sídlisko púchovskej kultúry zo staršej doby rímskej a zaniknutý objekt z 13.-14. stor.

Počas prieskumu vykopanej ryhy pre kanalizačné potrubie na ľavom brehu Novolesnianskeho potoka sa v profile ryhy zistili zvyšky jamovitej metalurgickej pece a 6 miest s vrstvou bahennej rudy - lúčneho limonitu. Severovýchodne od kóty 704,9 sa zistilo rozsiahle sídlisko na ploche okolo 30 000 m². Na tejto ploche sú 3 polohy s koncentráciou zaniknutých objektov a nálezov. K púchovskému horizontu patrí väčší počet črepov, mazanica, kamenné brúsy, železná troska a do 13.-14. stor. črepy a železné klnice.

3. Červený kameň /M-34-101-D-a, 1 : 25 000, 294-300 : 237-242 mm/, neolit /mladá volútová keramika a bukovohorská kultúra/, staršia a mladšia doba rímska. V miestach zaniknutých objektov a metalurgických pecí sa našli črepy z oboch horizontov, rohovcový úštep a škrabadlo, železná troska a železné predmety.

N o v á L e s n á

Obec - cintorín /M-34-101-D-a, 1 : 25 000, 309-323 : 193-204 mm/, 10.-11. stor. V polohe, odkiaľ pochádzajú slovanské bronzové esovité záušnice, robil sa výkop pre kanalizáciu. V profile ryhy sa nezistilo narušenie hrobov.

S p i š s k ý Š t i a v n i k

1. Nad rybníkom /M-34-101-D-d, 1 : 25 000, 361-365 : 334-340 mm/, neolit /mladá volútová keramika a bukovohorská kultúra/, mladšia doba rímska. Pri kontrole evidovanej lokality sa zistilo sústavné porušovanie sídliskovej plochy a získali sa črepy z oboch horizontov, mazanica a roztierací kameň.

2. Sedliská /M-34-101-D-d, 1 : 25 000, 356-363 : 360-365 mm/, stredná doba bronzová. Pri opakovanom prieskume sa získal sídliskový materiál, a to črepy, mazanica a obsidiánový úštep.

3. Kláštor cistercitov /M-34-113-B-b, 1 : 25 000, 333-337 : 50-54 mm/, zaniknutý kláštor z 13.-15. stor. Pri prieskume doposiaľ používanej pivnice z bývalého kláštorného areálu sa zistil sekundárne použitý článok prípoje klenby zaniknutého kostola z konca 13. stor. /prevezený do provizórneho lapidária v Spišskej Novej Vsi/.

V e l k á L o m n i c a

Šibeničná hora /M-34-101-D-a, 1 : 25 000, 98-103 : 308-313 mm/, sídlisko z mladšej doby rímskej. V polohe, kde sa evidovali len nevýrazné nálezy, hlboká orba narušila 4 objekty a 2 metalurgické pece. V ich mieste sa našli črepy, mazanica, železná troska a železné predmety.

V l k o v á

1. Horanské /M-34-101-D-d, 1 : 25 000, 246-254 : 189-201 mm/, zaniknutá dedina z 13.-15. stor. Lokalita je každoročne skúmaná od čias, keď boli rozorané celé domy s podmurovkami a základy kostola. Zachránil sa sídliskový materiál s koncentráciou hlavne v mieste radovej zástavby vo východnej časti lokality. Okrem početných črepov získala sa ostroha, kamenné brúsy a osla, mazanica, železná troska, podkovy, stavebné železo.

2. Levkovce, Bukovina /M-34-101-D-d, 1 : 25 000, 114-124 : 38-46 mm/, sídlisko z neolitu a doby bronzovej. Pri kontrole evidovanej lokality sa zistila značná erózia povrchových vôd, pri ktorej bolo splavené veľké množstvo ornice so sídliskovým materiálom až do potoka. V hlbokých výmoľoch boli evidentné humusovité plochy zahĺbených častí objektov. V týchto miestach sa našli rohovcové nástroje, prevažná časť črepov, mazanica a kamenné brúsy.

3. Levkovce, Pod Okrúhlou /M-34-101-D-d, 1 : 25 000, 112-118 : 45-50 mm/, doba bronzová, 9.-10. stor. a stredovek. Pri kontrole evidovanej lokality sa zistil značný úbytok ornice so sídliskovým materiálom. Vo výmoľoch sa našlo väčšie množstvo črepov a mazanica z oboch horizontov. Zdokumentoval sa zárez stredovekej cesty v teréne, uvádzanej v listinách z 13. a 14. stor.

V r b o v

1. Dubový chrbát /M-34-101-D-b, 1 : 25 000, 179-183 : 361-363 mm/, sídlisko neolitické /mladá volútová keramika a bukovohorská kultúra/ a z mladšej doby rímskej na JV od obce na pravom brehu potoka Horný. Prieskumom sa spresnilo situovanie jednotlivých objektov a získali sa črepy, mazanica a železná troska.

2. Pod Kosovým kruhom II /M-34-101-D-d, 1 : 25 000, 144-150 : 26-31 mm/, sídlisko z neolitu a z 9.-10. stor. Prieskumom sa zistila narušená sídlisková vrstva s črepovým materiálom z oboch horizontov. Vzhľadom na konfiguráciu terénu treba predpokladať jadro sídliska v nižšej polohe, nad ľavým brehom potoka Horný. Pozoruhodný je nález rádiolaritového škrabadla zasadeného do kosteného držiaka.

O k r e s S p i š s k á N o v á V e s

B y s t r a n y

Katuňka /M-34-114-B-a, 1 : 25 000, 340-352 : 149-162 mm/, sídlisko z mladšej doby bronzovej a zo stredoveku, na ktorom bol urobený overovací prieskum zameraný na získanie nových nálezov a evidovanie postupného zániku zárezu stredovekej cesty na obrábanej parcele. Získalo sa väčšie množstvo mazanice a črepov z mladšej doby bronzovej /z nich málo s výraznou profiláciou alebo výzdobou/.

Poloha stredovekej cesty je na oráčiine evidentná aj napriek tomu, že bola splatňovaná takmer pred 40 rokmi.

J a m n í k

1. Kobulia hora /M-34-114-A-b, 1 : 25 000, 219-227 : 223-243 mm/, eneolitické a veľkomoravské sídlisko. Kopec /kóta 527,5/ tvorí dominantu nad severo-východným okrajom obce. Neoverené údaje hovoria o nálezoch pravekej keramiky na zač. 20 stor. Západne od triangulačného bodu sa nachádza plocha tmavej ornice s popolom a veľkým množstvom prepálených kameňov. Tu sa našli črepy slovanskej keramiky. Na južnom svahu kopca sa zistili 4 narušené objekty kultúry s kanelovanou keramikou. V 3 boli ohniská obložené kameňmi. Črepy z hrncov a mís sa našli v úrovni narušených objektov.

2. Obec - pri cintoríne /M-34-114-A-b, 1 : 25 000, 238 : 249 mm/, kultúrne jamy kultúry s kanelovanou keramikou. Na stavenisku rodinného domu južne od štátnej cesty Jamník - Spišský Hrušov boli zistené 2 jamy: jama hlboká 80 cm s $\varnothing$ 25-60 cm, bez datovacieho materiálu, a rozmernejšia jama s ohniskom na spodku. V ohnisku sa našli črepy a vrstva popola. Spodok ohniska bol upravený výmazom hlinou, pod ktorým boli na plocho uložené črepy z hrnca kultúry s kanelovanou keramikou.

L e t a n o v c e

Harbky /M-34-113-B-b, 1 : 25 000, 182 : 42 mm/, sídlisko z doby bronzovej. Prieskum po odhumusovaní terénu pred výstavbou diaľkového vodovodu. Zo severnej strany štátnej cesty Hrabušice - Spišský Štvrtok sa eviduje sídlisko kultúry s kanelovanou keramikou a zo strednej doby bronzovej, takže zistený objekt kruhového prierezu / $\varnothing$ 120 cm/ je okrajovým objektom sídliska. Okolo jamy a v jej zamrzutej výplni sa našli črepy, ktoré ťažko kultúrne zaradiť.

N e m e š a n y

Močiare /M-34-102-C-d, 1 : 25 000, 166-179 : 333-346 mm/, sídlisko z mladšej doby rímskej, z 9.-10. stor. a nálezisko novovekých materiálov. Pri overovanom prieskume sa v blízkosti ďalších orbou narušených objektov našli črepy z mladšej doby rímskej a z 9.-10. stor., ale aj železná troska, zvieracie kosti a kamenný brús. V blízkosti zárezu stredovekej cesty sa našla novoveká železná podkova a iné železné predmety.

S m i ž a n y

Hradisko II /M-34-113-B-b, 1 : 25 000, 44-53 : 262-266 mm/, veľkomoravské hradisko a sídlisko, nálezisko pravekých črepov. Prieskum v rámci kontroly chránenej pamiatky. Zistilo sa, že majiteľmi chát bol urobený zásah do sídliskovej vrstvy vo viacerých polohách. V 3 polohách sa našla mazanica a črepy slovanskej keramiky.

S p i š s k á N o v á V e s, časť S p i š s k á N o v á V e s

1. Smižianska roveň /M-34-114-A-a, 1 : 25 000, 266-263 : 212-215 mm/, sídlisko neolitické /mladá volútová keramika, bukovohorská a želiezovská kultúra/, z mladšej doby rímskej, veľkomoravskej a z 13. stor. Lokalita na ľávobrežnej terase rieky Hornád je sústavne sledovaná. Pri tomto prieskume sa získali údaje o existencii príbytku z 13. stor. V úrovni neolitických objektov sa našlo viac ako 1000 črepov, väčšie množstvo mazanice a vyše 100 kusov štiepanej industrie. Pri jednom objekte s ohniskom z mladšej doby rímskej boli črepy a železná troska. Vo východnej časti lokality sa našli slovanské črepy a narušené ohnisko s kamennou konštrukciou, črepmi, zvieracími kosťami a drobnými predmetmi z 13. stor.

2. Kapustnice /M-34-114-A-a, 1 : 25 000, 119-122 : 273-283 mm/, sídlisko z neolitu, doby bronzovej a veľkomoravskej. Lokalita pri východnom okraji mesta je sústavne sledovaná od r. 1977. Prieskum je zameraný na sledovanie poškodzovania lokality a záchranu materiálu. Získalo sa takmer 300 črepov mladej volútovej keramiky a keramiky bukovohorskej kultúry, mazanica, štiepaná industria, 1300 črepov zo strednej a mladšej doby bronzovej a železná troska zo slovanského objektu, novoveké kovové predmety a fragment hlinenej fajky.

3. Sídlisko gen. Svobodu, pri potoku Dubnica /M-34-114-A-a, 1 : 25 000, 188 : 294 mm/, novoveké hutnícke objekty. Na ľavom brehu potoka Dubnica je čiastočne zachovaný vodný náhon k zaniknutej hute sv. Jána. Pri jeho výstavbe zač. 19. stor. bola narušená halda popola a trosky, v ktorej sa našiel grafitový teglík asi z rozhrania 18.-19. stor.

S p i š s k é P o d h r a d i e

Pod Hradskou lúkou /M-34-102-C-d, 1 : 25 000, 130 : 347 mm/, praveké objekty, stredoveká cesta. Južne od štátnej cesty Nemešany - Spišské Podhradie v blízkosti suchého koryta Kapustnica orba narušila metalurgickú pec a objekt neurčitej funkcie, podľa tmavej ornice s pravidelným obdĺžnikovým pôdorysom 300 x 500 cm. Medzi touto plochou a pecou sa našli len 2 nevýrazné praveké črepy, väčšie množstvo mazanice a železná troska. Južne od objektu sa získala pravdepodobne stredoveká železná pracka. Zdokumentovali sa aj znaky polohy stredovekej cesty medzi Spišským Podhradím a Nemešanmi.

S p i š s k é T o m á š o v c e, časť S p i š s k é T o m á š o v c e
Podles /M-34-113-B-b, 1 : 25 000, 132 : 183 mm/. Západne od obce asi 400 m východne od kóty 571,5 sa pri vyorávaní zemiakov našiel eneolitický sekeromlat. Pri obhliadke s nálezcom sa nezistili iné materiály ani dôkazy o existencii sídliska.

S p i š s k é V l a c h y, časť S p i š s k é V l a c h y

1. Pod Lazník /M-34-114-B-a, 1 : 25 000, 178-182 : 266-269 mm/, praveké nálezisko, sídlisko a metalurgické pece z mladšej doby rímskej. V západnej časti evidovanej lokality v mieste zaniknutého príbytku sa našli črepy a mazanica. V mieste zaniknutých pražiacich a taviacich pecí sa našlo 79 kusov železnej trosky, niektoré s hmotnosťou 10-15 kg. Podľa zmerateľného priemeru niektorých lúp možno predpokladať, že jedna zo šachtových pecí mala nistej s $\varnothing$ cca 60 cm. V blízkosti pecí sa našla železná guľa a hák, nedatované, východne od pecí obsidiánové jadro a rádiolaritový hrot.

2. Plantal /M-34-114-B-a, 1 : 25 000, 319-331 : 267-274 mm/, nálezisko štiepanej industrie a sídlisko z mladšej doby rímskej a z 8.-10. stor., metalurgické pece z oboch období. Po celej ploche sídliska sú rozptýlené črepy, mazanica a železná troska. Najviac železnej trosky a fragmentov veľkých lúp sa našlo na ploche, kde sú evidované 3 taviace pece z mladšej doby rímskej. V mieste väčšej koncentrácie slovanských objektov sa našiel hlinený praslen a kamenné nástroje.

S p i š s k ý H r h o v

Nad rybníček /M-34-114-A-b, 1 : 25 000, 303-312 : 19-25 mm/, evidovaná lokalita, osídlenie v eneolite, dobe bronzovej a od doby veľkomoravskej do pol. 13. stor. Prieskumom sa spresnila západná hranica sídliska a v mieste zaniknutých slovanských príbytkov sa našla železná troska, kamenný brús, mazanica a črepy s výraznou veľkomoravskou výzdobou a profiláciou.

S p i š s k ý H r h o v - L e v o č a

Močiare /M-34-102-C-c, 1 : 25 000, 15-24 : 348-362 mm/, sídlisko eneolitické a laténske a stredoveká cesta. Lokalita na východnom svahu horského hrebeňa na rozhraní katastrov Levoča a Spišský Hrhov. Po tomto hrebeni viedla dôležitá stredoveká cesta /na niektorých úsekoch ešte viditeľná/. Orbou bolo narušených 8 eneolitických objektov, ktoré sa koncentrujú na rovnejšom teréne v okolí stredovekej cesty. V 6 objektoch boli ohniská. Črepy z doby laténskej sa nachádzali po celej skúmanej ploche.

S p i š s k ý H r u š o v

Milaj /M-34-114-A-b, 1 : 25 000, 227-260 : 152-167 mm/, zaniknutá dedina z 13.-16. stor. Pri kontrole evidovanej pamiatky sa v mieste narušeného stredovekého domu našli vyorané črepy a železná troska z 13. stor.

S p i š s k ý Š t v r t o k, časť S p i š s k ý Š t v r t o k

1. Na Skalke III /M-34-101-D-a, 1 : 25 000, 116-119 : 331-335 mm/, sídlisko z doby bronzovej a 9.-10. stor. Prieskum časti lokality, vyvolaný výkopom odvodňovacieho kanálu v západnej časti sídliska. Vedľa výkopu boli 2 menšie plochy s výrazne popolovitou zeminou, kde sa našla mazanica a črepy z mladšej doby bronzovej. Východne od tejto polohy sa na oráčine našli slovanské črepy z 9.-10. stor.

2. Pod kostolom /M-34-101-D-d, 1 : 25 000, 108-114 : 355-361 mm/, mladšia doba bronzová, 9.-10. stor., stredovek a novovek. Prieskum polohy, kde sa posúvajú hranice intravilánu, nepriniesol poznatky o polohe zaniknutých objektov, len na tmavosivej ornici v južnej časti lokality sa našli črepy z mladšej doby bronzovej, veľkomoravskej, z 12.-15. a zo 16.-17. stor.

3. Balistarii - Strelce /M-34-113-B-b, 1 : 25 000, 145-150 : 8-11 mm/, zaniknutá dedina z 13.-15. stor. Na evidovanej lokalite sa pri orbe našla železná kopija /14.-15. stor./ v blízkosti zaniknutého objektu s kamennou podmurovkou.

Okres Stará Ľubovňa

Podolíne c

Mesto - fortifikácia /M-34-102-A-a, 1 : 25 000, 245-265 : 326-332 mm/, fortifikácia z 13.-15. stor. Prieskum v spojitosti s rekonštrukčnými prácami na fortifikácii, pri ktorej sa doposiaľ nerobil archeologický a dôkladnejší architektonický výskum. Existujúca časť opevnenia s baštami sa konfrontovala s historickými prameňmi a zistilo sa, že niektoré zachované bašty rešpektujú vytýčenú vzdialenosť /odstup/ z 13. stor., niektoré zasa vzdialenosti vytýčené pri prestavbe v 15. stor. Upresnila sa poloha stredovekého hradu a hornej brány a urobil sa prieskum vykopaných rýh vo dvore bývalého piaristického kláštora.

GELÄNDEERKUNDUNGEN IN DEN BEZIRKEN POPRAD, SPIŠSKÁ NOVÁ VES, STARÁ ĽUBOVŇA. Bezirk Poprad: Hôrka, Teil Kišovce, Lage Na Borovské: Tonwirtel und Scherben aus dem 9.-10. und 13.-15. Jh. Hôrka, Teil Primovce, Intravillan: Objekt aus dem 13. Jh., Siedlungsmaterial aus dieser Zeit und urzeitliche Scherbe; Lage Kapustnice: Siedlungsmaterial aus der Bronze- und jüngeren römischen Kaiserzeit und aus dem 8.-10. Jh., Spaltindustrie, Steinwerkzeuge, Eisenschlacke, Bronzeblech und eine größere Scherbenmenge. Huncovce, Lage Pod hôrkou: Siedlung aus der jüngeren Bronze- und jüngeren römischen Kai-

serzeit, Steine, Holzkohlestückchen, Lehmewurf und Scherben. Jánovce, Teil Machalovce, Lage Pod Hradiskom: ca. 18000 Scherben, ein großer Teil von Graphitton- und junglatènezeitlicher bemalter Keramik, Steinwerkzeuge, Spinnwirtel, Rädchen, Webgewichte, Fragmente von Glasarmringen und anderer Zierat. Mlynica, Lage Vinica: 2 Kulturgruben und eine Eisenschlackehalde aus der älteren römischen Zeit; Lage Medzi vodami: ausgedehnte Siedlung aus der Bronze- und älteren römischen Zeit, ein Objekt aus dem 13. Jh., Lagerstätten von Brauneisenstein und ein metallurgischer Ofen der Púchov-Kultur, Siedlungsmaterial aus allen Horizonten; Lage Červený kameň: Material von neolithischer Besiedlung und Eisenschlacke und Siedlungsmaterial aus der älteren und jüngeren römischen Kaiserzeit. Spišský Štiavnik, Lage Nad rybníkmi: Siedlung aus dem Neolithikum und der jüngeren römischen Kaiserzeit, hauptsächlich Scherbenmaterial; Lage Sedliská: Siedlungsmaterial aus der Bronzezeit; Zisterzienserkloster: ein architektonisches Glied vom abgegangenen Kloster des 13. Jh. Veľká Lomnica, Lage Šibeničná hora: Siedlung aus der jüngeren römischen Kaiserzeit, 4 Wohnhäuser und 2 metallurgische Öfen, Siedlungsmaterial und Eisenschlacke. Vlková, Lage Horanské: an der Stelle einer mittelalterlichen Dorfwüstung zahlreiches Metall- und Keramikmaterial aus dem 13.-15. Jh; Lage Levkovce, Bukovina: von einer neolithischen und bronzezeitlichen Siedlung aus einem von Wasser gerissenen Graben Siedlungsmaterial und Spaltindustrie; Lage Levkovce, Pod Okružlou: hauptsächlich Scherbenmaterial aus der Bronzezeit und aus dem 9.-10. Jh., dokumentierter Verlauf eines mittelalterlichen Weges; Vrbov, Lage Dubový chrbát: neolithische und jungbronzezeitliche Siedlung; Lage Pod Kosovým kruhom II: Siedlung aus dem Neolithikum und aus dem 9.-10. Jh., Scherben und Spaltindustrie. Bezirk Spišská Nová Ves: Bystrany, Lage Katuňka: zahlreiches Siedlungsmaterial aus der jüngeren Bronzezeit und dem Mittelalter. Jamník, Lage Kobulia hora: 4 Objekte der Kultur mit kannelierter Keramik, slawischer Keramik aus dem 9.-10. Jh.; Lage Pri cintoríne: 2 äneolithische Kulturgruben, in der Feuerstelle ein Scherbenpflaster unter dem Estrich. Letanovce, Lage Harbky: Objekt aus der Bronzezeit. Nemešany, Lage Močiare: zahlreiches Siedlungsmaterial aus der jüngeren römischen Kaiserzeit, aus dem 9.-10. Jh. und neuzeitliche Funde. Smižany, Lage Hradisko II: an gestörten Stellen der Siedlung Material aus dem 9.-10. Jh. und urzeitliche Scherben. Spišská Nová Ves, Lage Smižianska roveň: aus der Siedlung aus dem Neolithikum, der jüngeren römischen Kaiserzeit und großmährischer Zeit mehr als 1200 Scherben, Spaltindustrie, Steinwerkzeuge, eine gestörte Wohnhütte aus dem 13. Jh.; Lage Kapustnice: fast 2000 Scherben, Spaltindustrie, Lehmewurf und Eisenschlacke aus einer Siedlung aus Neolithikum, Bronzezeit und großmährischer Zeit; Lage Sídliisko Gen. Svobodu - beim Bach Dubnica: an der Stelle des Wasserfanggrabens einer wüst gewordenen Eisenschmelzhütte ein Tiegel von der Wende des 18./19. Jh. Spišské Podhradie, Lage Pod Hradskou lúkou: urzeitliches Objekt mit metallurgischem Ofen, atypische Scherben, Lehmewurf und Eisenschmelzreste, Fund einer mittelalterlichen Eisenschmelze und die Dokumentierung eines einstigen mittelalterlichen Weges. Spišské Tomášovce, Lage Podles: Fund einer äneolithischen Hammeraxt aus Stein. Spišské Vlaky, Lage Pod Lazík: Scherben und Eisenschlacke aus der jüngeren römischen Kaiserzeit, Spaltindustrie, Eisenkugel und Haken, undatiert;

Lage Plantal: in einer Siedlung aus der jüngeren römischen Kaiserzeit und aus dem 8.-10. Jh. metallurgische Öfen, zahlreiches Siedlungsmaterial und Eisenschlacke. Spišský Hrhov, Lage Nad rybníček: von der Siedlung aus dem Äneolithikum, der Bronzezeit, großmährischen Zeit und dem Mittelalter die Westgrenze festgestellt, slawische Funde. Spišský Hrhov - Levoča, Lage Močiare: äneolithische und latènezeitliche Siedlung mit gestörten Objekten, Dokumentierung eines mittelalterlichen Weges. Spišský Hrušov, Lage Milož: an der Stelle einer mittelalterlichen Dorfwüstung Scherben und Eisenschlacke aus dem 13. Jh. Spišský Štvrtok, Lage Na Skalke III: von einer bronzezeitlichen und großmährischen Siedlung Scherben und Lehmewurf aus beiden Horizonten; Lage Pod kostolom: Siedlungsmaterial aus der jüngeren Bronzezeit und dem 9.-16. Jh.; Lage Balistarii-Strelce: an der Stelle einer mittelalterlichen Dorfwüstung Fund einer Eisenlanze /14.-15. Jh./. Bezirk Stará Ľubovňa: Podolíneč, Stadtbefestigung: Präzisierung ihrer Bauphasen und Lokalisierung der mittelalterlichen Burgwüstung und des Oberen Tores.

РАЗВЕДКИ В РАЙОНАХ ПОПРАД, СПИШСКА-НОВА-ВЕС, СТАРА-ЛЮБОВНЯ. Район Попрад: Гуорка, часть Кишовце, урочище На-Боровске : глиняное пряслице и черепки IX-X вв. и XI-III-XV вв. Гуорка, часть Примовце, на территории села: объект XIII в., селищный материал данного периода и доисторический черепок; урочище Капустнице : селищный материал периода бронзы, младшего римского периода и VIII-X вв., колотая индустрия, каменные орудия, железный шлак, листовая бронза и большинство черепков. Гунцовце, урочище Под-горкоу : поселение младшего периода бронзы и младшего римского периода, камни, угольки, обмазка и черепки. Яновце, часть Махаловце, урочище Под-градиском : около 18000 черепков, большинство которых относится к графитной керамике и позднепатенской росписной керамике, каменные орудия, пряслица, колесика, ткацкие грузила, фрагментированные стеклянные браслеты и другие украшения. Млиница, урочище Винице : 2 культурные ямы и масса железного шлака раннего римского периода; урочище Медзи-водами : большое поселение периода бронзы, раннего римского периода и один объект XIII в., месторождения лимонита и железноплавильный горн пуховской культуры, селищный материал обнаружен во всех горизонтах; урочище Червени-Камень : материал поселения неолита и железный шлак и селищный материал раннего и младшего римских периодов. Спишски-Штьявник, урочище Над-рыбником : поселение неолита и младшего римского периода, в основном черепки; урочище Седлиска : селищный материал периода бронзы; Монастырь цистерцианцев: архитектурно-конструктивный деталь прекратившего существование монастыря XIII в. Велька-Ломница, урочище Шибенична-гора : поселение младшего римского периода, 4 жилища и 2 железноплавильных горна, селищный материал, железный шлак. Влкова, урочище Горанске : на месте исчезнувшей средневековой деревни обнаружен многочисленный керамический и металлический материал XIII-XV вв., урочище Левковце , Буковина : на поселении периода неолита и бронзы в промоинах обнаружен селищный материал и колотая индустрия; урочище Левковце , Под-Округлоу : в основном черепки периода бронзы и IX-X вв. Зафиксирована средневековая дорога. Врбов, урочище Дубови-хрбат : поселение неолита и младшего римского периода; урочище Под-косовим-кругом II : поселение неолита и IX-X вв., че-

репки, колотая индустрия. Район Спишска-Нова-Вес: Быстри, урочище Катунь-ка : многочисленный селищный материал младшего периода бронзы и средневековья. Ямник, урочище Кобуля-гора : 4 объекта культуры каннелированной керамики, находка славянской керамики IX-X вв.; урочище При-цинторине: 2 ямы хозяйственно-бытового назначения периода энеолита, в очаге обнаружены черепки. Летановце, урочище Гарбки : объект периода бронзы. Немешани, урочище Мочяре : многочисленный селищный материал младшего римского периода, IX-X вв. и нового времени. Смижани, урочище Градиско II : на местах поврежденного поселения обнаружен материал IX-X вв. и доисторические черепки. Спишска-Нова-Вес, урочище Смижанска-ровень : на поселении периода неолита, младшего римского и великоморавского периодов обнаружено более чем 1200 черепков, колотой индустрии, каменное орудие, разрушенное жилище. XI в.; урочище Капустнице : почти 2000 черепков, колотая индустрия, обмазка и железный шлак на поселении неолита, бронзового века и великоморавского периода; урочище Сидлиско ген. Свободу - поблизости ручья Дубница: на месте деривационного канала нефункционирующего уже металлургического завода обнаружен графитный тигель датированный рубежом XV-XVI вв. Спишске-Подградье, урочище Под-градскоу-лукоу: объект доисторического времени с железноплавительным горном, атипические черепки, обмазка и находка железной пряжки периода средневековья и документация исчезнувшей средневековой дороги. Спишске-Томашовце, урочище Подлес : находка каменного молота периода энеолита. Спишске-Влахи, урочище Под-Лазик : черепки и железный шлак позднего римского периода, колотая индустрия, железный шар и крюк, недатированные; урочище Плантал : на поселении младшего римского периода и V-X вв. железноплавительные горны, многочисленный селищный материал и железный шлак. Спишки-Гргов, урочище Над-рыбничек: на поселении энеолита, периода бронзы, великоморавского периода и средневековья обнаружена западная граница поселения, славянские находки. Спишки-Гргов - Левоча, урочище Мочяре : энеолитическое и латенское поселения с разрушенными объектами, затронута средневековая дорога. Спишки-Грушов, урочище Милрой : на местах погибшей средневековой деревни черепки и железный шлак XI в. Спишки-Штврток, урочище На-Скалке III : на поселении периода бронзы и великоморавского периода обнаружены черепки и обмазка обеих горизонтов; урочище Под-костолом : селищный материал младшего периода бронзы и IX-X вв.; урочище Баластари-Стрелце : на местах погибшей средневековой деревни обнаружено железное копье XI-XII вв. Район Стара-Льбовня: Подолинец, городское укрепление: определение фаз его строительства и локализация погибшего средневекового замка-крепости и Верхних ворот.

ZÁCHRANNÉ VÝSKUMY A PRIESKUMY V MESTSKEJ PAMIATKOVEJ REZERVÁCII LEVOČA

František J a v o r s k ý

Levoča, časť Levoča /okr. Spišská Nová Ves/, mestská pamiatková rezervácia, záchranné výskumy, prieskumy, uloženie nálezov: pracovisko AÚ SAV, Spišská Nová Ves.

Rozsiahla stavebná činnosť spojená s pamiatkovou úpravou objektov v historickom jadre a rekonštrukciou i výstavbou inžinierskych sietí a iné práce v okolí vytvárajú podmienky pre systematický výskum pravekého i stredovekého osídlenia.

1. Mierové nám. 31. V juhovýchodnej časti námestia /M-34-102-C-c, 1 : 25 000, 101 : 260 mm/ pri rekonštrukcii pamiatkového objektu sa zistili v suteréne južného traktu takmer neporušené obvodové múry pivnice vežovitého domu zo 14. stor. Vchod bol v juhovýchodnom rohu a priestor bol osvetľovaný 2 štrbinovými okienkami v juhovýchodnej stene. Na rozhraní 14.-15. stor. bol objekt rozšírený smerom do námestia. V pivnici vežovitého domu bola vybudovaná pec na ústredné teplovzdušné vykurovanie. Pec prestala byť využívaná koncom 15. stor. a jej konštrukcia zostala neporušená až do terajšej demolácie. Tvorí ju blokový kamenný základ s tehlovou podlahou a tehlovými klenbovými pásmi. Zistili sa ďalšie konštrukčné detaily, napr. existencia kondenzátora tepla, komínový otvor a lôžko pre kamennú platňu s teplovzdušnými otvormi /obr. 24: 1, 2/.

V podlahe pivnice vežovitého domu boli črepy z 13.-14. stor., v zásype pece a predpecného priestoru výrazné črepy z úžitkovej i technickej keramiky zo 14.-15. stor. a väčší počet črepov z kachlíc zo 16.-17. stor.

2. Mierové nám. 53. V západnej časti námestia /M-34-102-C-c, 1 : 25 000, 102 : 250 mm/ bol v rámci prípravy pamiatkovej obnovy objektu urobený zisťovací výskum v pivničných priestoroch /13 sond/. Spresnili sa údaje o stavebných fázach. Najstaršou časťou je pivnica vežovitého domu zo 14. stor. a suterén podobného domu, pre výskum nedostupný. Vežovité domy boli stavané vnútri parciel a len v 15. stor. boli k nim pristavané ďalšie časti, ktoré vytvárali frontálnu zástavbu námestia. Zistila sa aj podpivničená časť renesančnej prístavby do námestia a existencia podlubia.

V gotickej pivnici je murovaná studňa s priepustom vody do obmurovanej jamy, v ktorej sa našli zvyšky dreveného suda. Od tohto útvaru odvádzali vytekajúcu vodu drevené žľaby a neskôr murovaný kanál do mestskej kanalizácie. Asi ide o chladiace zariadenie na tovar uskladnený v sude.

3. Mierové nám. - kanalizácia. Dobudovala sa kanalizácia v juhovýchodnej časti námestia medzi farským kostolom a obchodným domom a v severozápadnej časti námestia /M-34-102-C-c, 1 : 25 000, 99-103 : 250-260 mm/. Záchranný výskum sa zabezpečoval súbežne so stavebnými prácami vo vykopanej ryhe v dĺ. 450 m s minimálnou možnosťou plošnej odkrývky objektov. Na úseku stavby sa zistila niveleta terénu od 13. stor. až po posledné úpravy zač. 20. stor. Na 3 miestach sa zachytila poloha drevených rúr mestského vodovodu zo 16. a 17. stor., zaniknutá kanalizácia a priebeh tzv. "únikovej chodby". V blízkosti kostola sa zistili zemnice z 13. stor., metalurgická pec zo 14. stor., murované krypty zo začiatku 15. stor., ohradový múr kostolného dvora z konca 15. stor. a k nemu pristavané

obchodnícke domčeky zo 16.-18. stor. Na SZ od kostola bola v mieste výdatného prameňa vody jama s $\varnothing$ cca 7 m a hl. asi 200 cm /od úrovne stredovekého terénu/, pravdepodobne cisterna slúžiaca predovšetkým pre dobytie trhy.

Okrem črepov z nádob z 13.-19. stor. získalo sa väčšie množstvo stavebného železa a rôznych nástrojov, železná troska, grafitový kovolejársky téglík a kusy medenky. Z 13.-15. stor. pochádzajú 2 mince /Mária 1383 a Žigmund 1387-1437/, sklo z vitráže okien, gombíky, bronzové ozdoby, bronzové kovanie a sponka na knihu.

Výsledky výskumu podstatne korigujú doterajšie poznatky o stavebnom vývoji námestia.

4. Farský kostol sv. Jakuba /sakristia/. V súčasnej sakristii, nachádzajúcej sa pri severnej stene lode farského kostola /M-34-102-C-c, 1 : 25 000, 100 : 153 mm/, bola menená dlažba, čo umožnilo zisťovací výskum v miestach kľúčových pre datovanie stavby a posudzovanie jej vzťahu k farskému kostolu. Doplňili sa zistenia z výskumu základov sakristie v exteriéri v r. 1984 /obr. 25/. V 3 sondách v západnej a východnej časti interiéru sa zistili základy terajšieho obvodového múru sakristie, teda základy sanktuária kostola z konca 13. stor. a základy pod víťazný oblúk tohto kostola. Južná a čiastočne aj juhovýchodná stena sakristie sú postavené na staršom nadzákladovom múre zaniknutého kostola z prvej polovice 13. stor. /obr. 24: 3/. Pri východnej stene polygonálneho uzáveru boli v 15. stor. vybudované základy oltárnej menzy /obr. 24: 4/. V obvodovom múre sa zistilo zamurovanie gotického rozetového okna, zabudovanie 3 skriniek v 15. stor., vybudovanie 2 pastofórií v 14. a 15. stor., poškodenie obvodovej rímsy a prestavba klenby v 14. stor.

Pre datovanie jednotlivých horizontov je dôležitá výrazná keramika z 13.-15. stor. a pozícia hrobov voči jednotlivým častiam architektúry. Výskum dokázal, že terajšia sakristia je sanktuáriom gotického kostola z konca 13. stor. a je už druhou stavbou na mieste staršieho kostola. Objekt bol stavebne upravovaný a menila sa aj jeho funkcia v spojitosti s výstavbou a so stavebnými úpravami farského kostola.

5. Partizánska ul. /Pri Košickej bráne/. Pri rozširovaní štátnej cesty severne od Košickej brány /M-34-102-C-c, 1 : 25 000, 86-87 : 246-249 mm/ boli obnažené fragmenty múru z konštrukcie barbakanu z 15. stor., pivnica objektu zo 16. stor. a murovaná kanalizácia z 18. stor.

6. Pod Starou hrhovskou cestou. Pri overovanom prieskume sídliska zo staršej doby rímskej /M-34-102-C-c a C-d, 1 : 25 000, 358-361 : 315-322 a 0-5 : 314-321 mm/ sa získali ďalšie črepy, mazanica a hlinený korálik púchovskej kultúry, ale aj rohovecové škrabadlo. Lokalita je ničená obrábaním pôdy.

7. Mestský vrch III /ŠM/. Na evidovanej lokalite južne od mesta /M-34-102-C-c, 1 : 25 000, 112-117 : 323-328 mm/ bola ukončená meliorácia. V miestach zaniknutých objektov z mladšej doby bronzovej sa nachádzali črepy z nádob, mazanica, hlinené koliesko a kamenný brús. V mieste zaniknutého objektu z 13. stor. sa našla železná troska.

RETTUNGSGRABUNG UND BEGEHUNGEN IN DER STÄDTISCHEN DENKMALRESERVATION VON LEVOČA. Die Grabungen im Intravillan der Stadt Levoča /Bez. Spišská Nová Ves/ wurden durch die Bautätigkeit bei der Generalrekonstruktion des historischen Kerns hervorgerufen. In Kellerräumen des Hauses Nr. 31 auf dem Platz

Mierové nám. erfaßte man das erhaltene Kellergeschoß eines Wohnturmes aus dem 14. Jh. mit mehreren Baudetails und Anbauten von der Wende des 14./15. Jh., auch mit einem Ofen für Warmluftheizung des Objektes /Abb. 24: 1, 2/. Gewonnen wurde eine größere Anzahl von Keramik aus dem 13.-15. Jh. und Kachelscherben aus dem 16.-17. Jh. Auf dem Platz Mierové nám. Nr. 53 stellte man in Kellerräumen des zur Rekonstruktion vorbereiteten Objektes die Existenz von 2 Wohntürmen fest /1 untersucht/. Untersucht wurden auch weitere Bauphasen aus dem 15.-18. Jh. Erfast wurde ein gemauerter Brunnen, neben ihm eine Kühlanlage, in der das herausfließende Wasser des Brunnens benützt wurde. Beim Kanalisationsbau auf dem Stadtplatz untersuchte man Wohnhausfragmente aus dem 13. Jh., einen metallurgischen Ofen aus dem 14. Jh., gemauerte Krypten vom Anfang des 15. Jh., die Umfassungsmauer des Kirchhofes und Fundamente sog. kleiner Handelshäuser aus dem 15.-18. Jh., das einstige Wasserleitungs- und Kanalisationsnetz und eine mittelalterliche Zisterne auf dem Marktplatz. Im Interieur der heutigen Sakristei der St.-Jakobs-Pfarrkirche konstatierte man sakrale Architektur aus der ersten Hälfte des 13. Jh. und Bauzurichtungen aus dem 14.-15. Jh. /Abb. 25/. Fundamente einer älteren Kirche, die sich in Subposition gegenüber den Fundamenten der heutigen Sakristei befinden, Fundamente der Altarmensa aus dem 15. und eingebaute Pastophorien aus dem 14. und 15. Jh. zeugen von baulichen Zurichtungen des Objektes, aber auch von Wandlungen seiner Funktion, und zwar immer in Bezug zur Pfarrkirche /Abb. 24: 3, 4/. Wichtig ist bei der Präzisierung der Bauphasen hauptsächlich das Keramikmaterial und die Position der einzelnen Gräber. In der Gasse Partizánska ul. erfaßte man Mauerfragmente eines Barbakans vor dem Tor Košická brána aus dem 15. Jh., einen Kellerteil aus dem 16. Jh. und eine Kanalisation aus dem 18. Jh. In der Lage Mestský vrch III /ŠM/ gewann man Scherben aus der jüngeren Bronzezeit und Eisenschlacke bei einem Objekt aus dem 13. Jh.

ОХРАННЫЕ РАСКОПКИ И РАЗВЕДКИ В ГОРОДСКОМ АРХИТЕКТУРНО-ИСТОРИЧЕСКОМ ЗАПОВЕДНИКЕ ЛЕВОЧА. Исследования на территории г. Левоча /рай. Спшска-Нова-Вес/ осуществились в ходе современного строительства при реконструкции исторического центра города. В подвалах домов на площади Мьерове-наместье № 31 обнаружилась сохранившаяся часть подвального этажа дома XIV в. с несколькими архитектурно-конструктивными деталями и пристройки рубежа XIV-XV вв. с центральной печью для отопления объекта горячим воздухом /рис. 24: 1, 2/. Обнаружена многочисленная керамика XIII-XV вв. и фрагментарно также изразцы XVI-XVII вв. На площади Мьерове-наместье № 53 обнаружены в течение ремонтно-восстановительных работ два дома. Зафиксированы также строительные фазы XV-XVIII вв. Вскрыт каменный колодец, рядом с ним обнаружена холодильная камера, охлаждаемая вытекающей из колодца водой. В процессе строительных работ были на площади вскрыты части жилищ XIII в., железноплавильный горн XIV в., каменные гробницы начала XV в., каменная ограда двора костела и фундаменты т. наз. купеческих домиков XV-XVIII вв., исчезнувшая канализационная и водопроводная сети и средневековая цистерна на рынке. В интерьере современной ризницы приходского костела св. Якуба обнаружена сакральная архитектура первой половины XIII в. и восстановительные работы XIV-XV вв. /рис. 25/. Фундаменты древнего костела расположенные в субпозиции к фунда-

ментам современной ризницы, фундаменты алтарной плиты XV в. и пристроенные пастофории XIY-XV вв. подтверждают осуществившиеся в объекте восстановительные работы, но также изменения его функционального назначения, именно по отношению к приходскому костелу /рис. 24: 3, 4/. При уточнении строительных периодов решающую роль играет в основном керамический материал и положение отдельных могил. На ул. Партизанска вскрыты фрагменты стены бойницы перед Кошицкими воротами XV в., часть подвала XVI в. и канализация XVIII в. В урочище Местски-врх III обнаружены черепки младшего периода бронзы. Поблизости объекта XIII в. найден железный шлак.

ZÁCHRANNÉ VÝSKUMY NA STAVBÁCH, MELIORÁCIÁCH A PRI OPRAVÁCH SAKRÁLNYCH OBJEKTOV

František J a v o r s k ý

Záchranné výskumy zamerané na najnutnejšie preskúmanie objektov narušených stavebnou činnosťou a ich polohopisné zafixovanie, výskumy sakrálnych objektov, vynútené prevažne odvodňovaním základov, murovaním betónových odvodňovacích kanálov a šachiet, uloženie nálezov: pracovisko A0 SAV, Spišská Nová Ves.

D o l a n y, časť D o l a n y /okr. Spišská Nová Ves/

Pod Brusníkom /M-34-102-C-d, 1 : 25 000, 265-274 : 340-356 mm/, neolit, doba bronzová, 9.-10. a 12.-16. stor.

Výkopom rýh pre odvodnenie pozemkov na ploche okolo 25 ha bolo zachytených 35 objektov, z ktorých 1 patrila k neolitickému, 24 k slovanskému osídleniu, 2 do stredoveku a ostatné nebolo možné zaradiť. Okrem väčšieho počtu črepov zo všetkých horizontov sa z objektov získala štiepaná industria, kamenné brúsy, železný nôž, stavebné železo, železná troska, zvieracie kosti, mazanica a uhličky.

I l i a š o v c e /okr. Spišská Nová Ves/

Farský kostol /M-34-114-A-a, 1 : 25 000, 47 : 283 mm/, 9.-10. a 13.-15. stor.

Pri oprave fasády a úprave kostolného dvora bol urobený archeologický a architektonický výskum zameraný na zistenie starších fáz osídlenia a získanie údajov k datovaniu výstavby kostola, ktorý v pamiatkárskej dokumentácii je vedený ako barokovo- rokokový. Sondážou pri severnej stene lode sa zistili základy gotickej kaplnky z 15. stor., ktorými bola narušená slovanská zemnica a stredoveký hrob /obr. 26: 5/. V južnej stene lode sa zistil zamurovaný románsky ústupkový portál s vloženým stĺpikom s bohato profilovanými hlavicami stĺpikov /obr. 26: 6/. V južnej stene boli aj fragmenty ostiení románskych okien. Sekundárne sú v barokovom murive použité aj architektonické články z 13.-15. stor. /obr. 26: 1-4/. Zistená dispozícia pôvodného kostola a najstaršie architektonické detaily dovoľujú zaradiť výstavbu tohto kostola, na ktorej sa podieľala aj cistercká stavebná huta, do prvej polovice 13. stor.

J a m n í k /okr. Spišská Nová Ves/

Predajňa potravín /M-34-114-A-b, 1 : 25 000, 247 : 252 mm/, mladšia doba rímska.

Pri stavbe predajne bola narušená sídlisková vrstva s nálezmi z mladšej doby bronzovej a mladšej doby rímskej, 2 zemnice z mladšej doby bronzovej a metalurgická pec bez možnosti datovania /obr. 27: 2/. Nájdены rohovecový úštep

pravdepodobne patrí k skôr zistenému eneolitickému osídleniu. Črepy prevažne z hrncovitých nádob sa nachádzali v objektoch v blízkosti ohnisk a hlinenej kupolovitej pece. Pri šachtovej taviacej peci bolo väčšie množstvo železnej trosky, fragmenty železných lúp a časť pláštá pece.

K l č o v /okr. Spišská Nová Ves/

Medzi hôrkami /M-34-102-C-d, 1 : 25 000, 204-227 : 340-347 mm/, doba bronzová, 13.-18. stor.

Severovýchodne od obce bolo pri meliorácii pozemkov zistených na ploche okolo 2000 m² 40 ohnisk bez možnosti datovania. Ich vznik možno spájať s existenciou významnej križovatky stredovekých ciest v tejto polohe. Stredoveké cesty sú doposiaľ sledovateľné podľa zárezov do podlažia. V prostriedku skúmanej plochy bol niekedy výdatný prameň. V jeho okolí sa v bahnitej zemine našla štiepaná industria a atypické praveké črepy. Severne od prameňa sú objekty s ohniskami a črepmi z doby bronzovej. V tejto polohe sa našla aj ostroha zo 14. stor.

K u r i m a n y /okr. Spišská Nová Ves/

Kostol sv. Kvirína /M-34-114-A-a, 1 : 25 000, 5 : 241 mm/, mladšia doba rímska, 12.-20. stor.

Pri odvodňovaní boli obnažené po celom obvode základy kostola, a preto sa mohli preskúmať jeho stredoveké základy, ale aj základy barokovej prestavby a prístavkov z 20. stor. Zistený najstarší pôdorys kostola mal štvorcové sanktuárium a takmer štvorcovú loď bez veže. Nárožia stavby mali kvádrovanie, ktoré sa zachovalo aj v mieste barokovej prístavby lode a základov sakristie z 13. stor. /obr. 27: 3/. Typické románske rebrá, sekundárne zabudované v barokovej stene, dovoľujú predpokladať zaklenutie sanktuária už v druhej polovici 12. stor., prípadne začiatkom 13. stor. V sondách sa nachádzal prevažne črepový materiál z mladšej doby bronzovej a z 13.-15. stor. Nálezy železnej trosky pri základoch stavby dokazujú existenciu metalurgickej pece, využitej pri niektorej stavebnej akcii na kostole.

N e m e š a n y /okr. Spišská Nová Ves/

Do Rakycy /M-34-102-C-d, 1 : 25 000, 196-201 : 344-348 mm/, 12.-13. stor.

Pri severozápadnom okraji obce boli pri odvodňovaní zachytené 3 zemnice z 12.-13. stor. Časť črepov môže byť aj staršia.

O d o r í n /okr. Spišská Nová Ves/

Farský kostol sv. Mikuláša /M-34-114-A-b, 1 : 25 000, 304 : 333 mm/, 13.-15. stor.

Sondami pri južnej stene lode sa zistila niveleta terénu v 13. stor. a práhy 2 malých románskych portálov. Architektonickým výskumom boli v južnej stene lode zistené polohy románskych štrbinových okien a 2 okná inej konštrukcie vo východnej a v severnej stene štvorcového sanktuária. Ďalšie konštrukčné prvky architektúry dovoľujú korekciu v datovaní výstavby najstaršej časti, pre ktoré bol rozhodujúci typologicky výrazný portál v severnej stene lode. Zistili sa staršie portály v južnej stene lode, a preto usudzujeme, že severný portál reprezentuje už tretiu stavebnú fázu. Tento portál bol zabudovaný koncom 13. stor., keď sa z dôvodov záplav centrum dediny posunulo do vyšších polôh, teda severne od kostola.

O r d z o v a n y /okr. Spišská Nová Ves/

Kostol sv. Antona pustovníka /M-34-102-D-c, 1 : 25 000, 218 : 252 mm/, 13.-20. stor.

Pri oprave pôvodne ranogotického kostola sa urobil archeologický i architektonický výskum zameraný na zistenie pôvodného pôdorysu kostola, ktorý baroková prestavba v 18. stor. a prístavba začiatkom 20. stor. celkom zmenili. Pôvodný kostol mal štvorcové sanktuárium a štvorcovú loď bez veže. K severnej stene pôvodného sanktuária bola v 14. stor. pristavená sakristia /obr. 27: 1/; zaklenutie sanktuária sa javí ako sekundárne. Na podlahe sakristie z kamenných dosiek sa našiel železný nôž, železné klnce, ploché železo z kovania dverí a črepy z 13.-15. stor.

S m i ž a n y /okr. Spišská Nová Ves/

Hradisko I /M-34-113-B-b, 1 : 25 000, 18 : 243 mm/, mladšia doba bronzová, staršia a mladšia doba rímska.

V okrajovej časti evidovaného hradiska porušila kanalizačná ryha 2 zemnice z mladšej doby rímskej a kultúrnu vrstvu pri objekte 3/88 s výraznou vrstvou železnej trosky a nálezmi z mladšej doby bronzovej a zo staršej doby rímskej. V 2 výrazne zahĺbených objektoch boli ohniská, pri nich väčšia koncentrácia črepov, zvieracích kostí a uhlíkov, fragmenty žarnova, brús, hlinený praslen, koliesko a kostený prívesok. Nad okrajom zahĺbenia boli kolové jamy a pri objekte 3/88 žlaby po rámovej konštrukcii stien objektov /obr. 28: 6, 7/.

S p i š s k á N o v á V e s, časť S p i š s k á N o v á V e s

1. Ulica Sovietskej armády - Reduta /M-34-114-A-a, 1 : 25 000, 150 : 254 mm/, 9.-10. a 13. stor.

Výskum pokračoval len krátko počas stavebných prác a nebol ukončený. Preskúmala sa časť zemnice z 13. stor. a vrstva s veľkomoravskou keramikou a medenou troskou.

2. Mlynská ulica /M-34-114-A-a, 1 : 25 000, 139 : 262 mm/, mladšia doba bronzová.

Na stavenisku školského areálu pokračoval výskum po obnovení stavebných prác. V základoch pre päťky nosníkov stavebnej konštrukcie boli zistené fragmenty zahĺbených častí 2 objektov z mladšej doby bronzovej a fragment hlinenej kupolovitej pece. Získali sa prevažne atypické črepy.

S p i š s k é P o d h r a d i e /okr. Spišská Nová Ves/

1. Farský kostol Narodenia P. Márie /M-34-102-D-c, 1 : 25 000, 352 : 364 mm/, 12.-19. stor.

Oprava fasády kostola a odvodňovanie jeho základov dali podnet na archeologický a architektonický výskum. Sondami pri základoch kostola sa zistilo, že najstaršou časťou je románska veža, doposiaľ zaklenutá typickou lombardskou krížovou klenbou. Terajšie obvodové múry pochádzajú zo začiatku 19. stor. a sú postavené na základoch gotického dvojloďového kostola z 15. stor. Terajší kostol je kratší o 550 cm než kostol z 15. stor. Zachytili sa základy operákov pri gotickom sanktuáriu a základy barokovej prístavby k severnej stene gotického kostola. V podlahe tejto kaplnky boli sekundárne použité aj náhrobné kamene z polovice 18. stor. Výnimkou je náhrobná doska z travertínu s dvojramenným krížom, ktorého ramená majú barlové i medailónkové ukončenie a dolné rameno je rozštiepené /obr. 28: 1/. V múre kostola je veľký počet architektonických článkov zo všetkých stavebných fáz od 12. do 18. stor.: články zo stredových stĺpov dvojloďového kostola, štítové kamene, ale aj klenbové rebrá a svorníky /obr. 28: 2-5/. Najstarší črepový materiál je z 13. stor.

2. Hviezdoslavova ulica 1 /M-34-102-D-c, 1 : 25 000, 358 : 367 mm/, 12. a 18.-20. stor.

Pri rekonštrukcii kanalizácie vo dvore ústavu sociálnej starostlivosti bol narušený kostrový hrob. Vedľa základov zaniknutej hospodárskej stavby na ploche 100 x 300 cm boli etážovite pochovaní 5 jedinci v 3 nie veľmi vzdialených časových úsekoch. Podľa inventára v zásype a ďalších detailov asi ide o tzv. "cholero-vý hrob" zo začiatku 18. stor.

S p i š s k ý Š t v r t o k /okr. Spišská Nová Ves/

Široké III /M-34-113-B-b, 1 : 25 000, 140 : 18 mm/, 8.-10. stor.

Na stavenisku diaľkového vodovodu boli preskúmané časti zahĺbení príbytkov zničených pri odhumusúvaní. V nepoškodených častiach 2 objektov sa zistili upravené podlahy, 2 ohniská a 2 kolové jamy. Výrazná je prevažná časť črepov, z nich niektoré aj z 8. stor. V objekte 1/88 sa našiel aj ryhami zdobený hlinený prase-len a kamenný brús.

V e l k á L o m n i c a /okr. Poprad/

Burchbrich /M-34-101-D-a, 1 : 25 000, 19-26 : 215-222 mm/, eneolit, doba bronzová.

Severne od známej lokality sa buduje nový cintorín a dom smútku. Na lokalite je v súčasnosti cintorín, ktorý planírkou bude čiastočne pripojený k novému cintorínu v miestach, kde je vodnou eróziou najviac poškodená priekopa. Z východnej a západnej strany lokality sú priekopy zachované do súčasnosti takmer v pôvodnom pravekom tvare /Novotný, B. - Novotná, M. - Kovalčík, R. M. 1985: Praveká dedina pod Vysokými Tatrami. Poprad/. Na týchto miestach sa 4 sondami zistilo, že pôvodný vchod do opevnenej lokality bol zo S. Zmerateľná š. prístupovej cesty cez rozšírenú priekopu je okolo 300-350 cm /obr. 29: 2/.

Ž e h r a, časť Ž e h r a /okr. Spišská Nová Ves/

Spišský hrad /M-34-102-D-c, 1 : 25 000, 369 : 272 mm/, pravek, eneolit, staršia doba rímska, 13.-18. stor.

Na druhom hradnom nádvorí, v miestach, kde doposiaľ nebol urobený výskum, sa začali terénne úpravy. Záchranný výskum zistil, že pri hradnom brale bol v 15. stor. pristavený rozmerný murovaný objekt, z ktorého sa zachytili len časti tehlového múrika. Múrik /š. 60 cm, dĺ. 17,3 m/ bol osadený do ryhy vytesanej vo vápencovom podlaží. Západne od múrika sa v planírke podlahy i nad ňou nachádzalo množstvo materiálu: fragment klenbového rebra, sekundárne využívaného na brús, väčší počet stavebného železa, sklo z vitráže okien a z pohárov, zdobené kostené ruky, medené plechy, podkovičky, nožnice, knižné kovanie zo 16. stor., minca z r. 1705 a i. Prevládajú však črepy z neolitu, zo staršej doby rímskej a hlavne stredoveké a novoveké. Pozoruhodná je kolekcia črepov zo stredovekých a novovekých kachlíc /obr. 29: 1/.

Ďalšia úprava terénu sa robila východne od "prepoštskej veže", kde boli nálezové okolnosti i nálezy obdobné. V skalnom brale sa však zistili vysekané lôžka, pravdepodobne na osadenie trámov doposiaľ neznámej stavebnej konštrukcie. V sonde pri základoch vstupnej brány do druhého nádvorja v podložnej vrstve boli črepy kultúry s kanelovanou keramikou a púchovskej kultúry a v planírke nad ňou stredoveké a novoveké črepy.

RETTUNGSGRABUNGEN AUF BAUSTELLEN BEI MELIORATIONEN UND RESTAURIERUNGEN VON SAKRALOBJEKTEN. Die untersuchten Fundstellen gehören in die Bezirke Poprad /Veľká Lomnica/ und Spišská Nová Ves /die übrigen/: Doľany, Lage Pod Brusníkom: untersuchter Teil eines architektonischen Objektes, 24 Objekte aus dem 9.-10. Jh. und 2 Objekte aus dem 12.-13. Jh. Iliašovce, Pfarrkirche: Feststellung eines slawischen Objektes aus dem 9.-10. Jh., der Anfänge eines Kirchenbaues in der ersten Hälfte des 13. Jh. und eines Kapellenanbaues im 15. Jh. Durch Siedlungsmaterial und architektonische Glieder belegt /Abb. 26/. Jamník, Nahrungsmittelladen: untersucht wurden 2 Objekte aus der jüngeren Bronzezeit und ein metallurgischer Ofen ohne Datierungsmöglichkeiten. Siedlungsfunde aus dem Äneolithikum, der Bronzezeit, jüngeren römischen Kaiserzeit und Eisenschlacke /Abb. 27: 2/. Klčov, Lage Medzi horkami: Bronzezeitliche Objekte, mittelalterliche Feuerstellen und ein Weg. Siedlungsmaterial und ein Sporn aus dem 14. Jh. Kurimany, St.-Quirinus-Kirche: Grundriß einer Kirche von der Wende des 12./13. Jh. und Anbau der Sakristei im 13. Jh., im Barockteil des Baues ältere architektonische Glieder. Siedlungsmaterial aus der jüngeren Bronzezeit und dem Mittelalter, Eisenschlacke und architektonische Glieder /Abb. 27: 3/. Nemešany, Lage Do Rakyca: Teilweise untersuchte 3 Objekte aus dem 12.-13. Jh. Odorín, St.-Nikolaus-Pfarrkirche: festgestellt wurden das Geländeniveau aus dem 13. Jh., 2 romanische Portale und romanische Fenster. Neue Erkenntnisse für die Präzisierung der Bauzeit des Objektes. Ordzovany, Kirche von St. Anton des Einsiedlers: Feststellung des ursprünglichen Kirchengrundrisses, des Sakristeianbaues im 14. Jh. und eines zugemauerten romanischen Schlitzfensters /Abb. 27: 1/. Scherbenmaterial und Eiseninventar im Niveau der Sakristeiwüstung. Smižany, Lage Hradisko I: 3 Objekte aus der jüngeren römischen Kaiserzeit und eine Fläche mit größerer Konzentration von Eisenschlacke untersucht. In den Objekten und ihrer Umgebung Siedlungsmaterial auch aus jüngerer Bronzezeit und älterer römischer Kaiserzeit /Abb. 28: 6, 7/. Spišská Nová Ves, Gasse ulica Sovietskej armády - Redoute: teilweise untersuchte Fläche mit Funden von slawischer Keramik und Kupferschlacke und Grubenhütte aus dem 13. Jh. Spišská Nová Ves, Mlynská ulica: untersuchte Teile von 2 Objekten und eines Ofens aus der jüngeren Bronzezeit. Spišské Podhradie, Maria-Geburt-Pfarrkirche: im Niveau der Fundamente Feststellung der Bauphasen eines Objektes aus dem 12., 15. und 18. Jh. und von Grundrißdetails der Kirchenkonstruktion. Bergung architektonischer Glieder aus dem Sezessionsteil des Baues /Abb. 28: 1-5/. Siedlungsmaterial aus dem 13.-18. Jh. Spišské Podhradie, Gasse Hviezdoslavova ulica 1: untersuchtes Massengrab vom Anfang des 18. Jh. Spišský Štvrtok, Lage Široké III: auf dem vom Humus abgeschürftem Bauplatz Teile von 2 Objekten mit Feuerstellen und Pfostenlöchern aus dem 8.-10. Jh. Žehra, Spišský hrad: auf dem zweiten Burghof Rettungsgrabung im Zusammenhang einer Geländezurichtung. Feststellung einer Gebäudemauer aus dem 15. Jh. und Bergung von zahlreichem Material aus dem Äneolithikum, der älteren römischen Kaiserzeit und dem 13.-18. Jh. Zwischen dem Metallinventar 2 Buchbeschläge aus dem 16. Jh. /Abb. 29: 1/. Veľká Lomnica, Lage Burchbrich: beim Nordrand der Siedlung aus dem Äneolithikum und der Bronzezeit der Zugangsweg über einen Graben festgestellt /Abb. 29: 2/. /Novotný, B. - Novotná, M. - Kovalčík, R. M. 1985: Praveká dedina pod Vysokými Tatrami. Poprad/.

ОХРАННЫЕ РАСКОПКИ ПРИ МЕЛИОРАТИВНЫХ И СТРОИТЕЛЬНЫХ РАБОТАХ И РЕМОНТНО-ВОССТАНОВИТЕЛЬНЫХ РАБОТАХ В САКРАЛЬНЫХ СООРУЖЕНИЯХ. Исследованные памятники обнаружены в районах Попрад /Велька-Ломница/ и Спешска-Нова-Вес /остальные/: Доляни, урочище Под-Брусником : исследовалась часть объекта периода неолита, 24 объекта IX-X вв. и 2 объекта XII-XV вв. Ильяшовце, приходский костел: обнаружен славянский объект IX-X вв., начало строительства костела в первой половине XIII в. и пристройка часовни в XV в. Подтверждено селищным материалом и архитектурно-конструктивными деталями /рис. 26/. Ямник, продовольственный магазин: исследованы 2 объекта младшего периода бронзы и железоплавильный горн, неподдающийся датировке. Селищные находки периодов энеолита, бронзы, позднего римского периода и железный шлак /рис. 27: 2/. Клчов, урочище Медзи-гуорками : исследованные объекты периода бронзы, средневековые очаги и дорога. Селищный материал и шпора XIV в. Куримани, костел св. Квирина: прослежен план костела рубежа XII-XIII вв. и пристройка ризницы в XIII в., в барочной части сооружения обнаружены древние архитектурно-конструктивные детали. Селищный материал младшего периода бронзы и средневековья, железный шлак и архитектурные детали /рис. 27: 3/. Немешани, урочище До-Ракица : частично прослежены 3 объекта XII-XIII вв. Опорин, приходский костел св. Микулаша: прослежена уровень местности в XIII в., 2 романских портала и романские окна. Новые сведения для уточнения периода строительства объекта. Ордзовани, костел св. Антония отшельника: Обнаружен первоначальный план костела, пристройка ризницы XIV в. и замурованное романское шелевидное окно /рис. 27: 1/. Керамический и металлический инвентарь обнаружен на уровне исчезнувшей ризницы. Смижани, урочище Градско I : Исследованы 3 объекта младшего римского периода и площадь с большей концентрацией железного шлака. В объектах и вокруг них обнаружен селищный материал младшего периода бронзы и раннего римского периода /рис. 28: 6, 7/. Спешска-Нова-Вес, ул. Советской-армии - Редута: частично прослежена площадь с находками славянской керамики и медного шлака, землянка XIII в. Спешска-Нова-Вес, Млынска ул.: прослежены части 2 объектов и печи младшего бронзового века. Спешске-Подградье, приходский костел Рождения Марии богородицы: на уровне фундаментов обнаружены строительные фазы объекта XII, XV и XVlll вв. и архитектурно-конструктивные детали плана костела. Обнаружены также архитектурные детали модернистской части сооружения /рис. 28: 1-5/. Селищный материал XIII-XVlll вв. Спешске-Подградье, ул. Гвездаслава 1: Вскрыто коллективное погребение начала XVlll в. Спешски-Штврток, урочище Широке III : при снятии гумусного слоя обнаружены части 2 объектов с очагами и столбовыми ямами Vlll-X вв. Жегра, Спешски град: на втором дворе осуществились в связи с планировкой местности охранные раскопки. Вскрыта стена сооружения XV в. и обнаружен многочисленный материал энеолита, раннего римского периода, XIII-XVlll вв. Среди металлических предметов внимание заслуживают 2 книжные бляшки XVI в. /рис. 29: 1/. Велька-Ломница, урочище Бурхбрых : у северной окраины поселения периода энеолита и бронзы вскрыт подступ через ров /рис. 29: 2/. /Novotný, B. - Novotná, M. - Kovalčík, R. M., 1985: Praveká dedina pod Vysokými Tatrami. Poprad/.

UKONČENIE VÝSKUMU V SEDLISKÁCH-PODČIČVE

Mária J e n ě o v á

Sedliská, časť Podčičva /okr. Vranov nad Topľou/, cintorín /M-34-116-A-d-2, 1 : 10 000, 61 : 12 mm/, sídlisko, záchranný výskum, mladšia doba bronzová a doba laténska, uloženie nálezov: VM, Hanušovce nad Topľou.

Východný svah Čičvianskeho hradného vrchu /Mernická pahorkatina/, pravý breh prielomového toku Ondavy nad severným výbežkom Východoslovenskej nížiny, nadmor. v. 144-151 m. Miestny cintorín. Preskúmaná plocha 156 m².

Zachytené miesta s hrubou vrstvou silne prepálenej mazanice, kolové jamky patriace 2 objektom a 2 zásobné jamy.

Získaný keramický materiál z mladšej doby bronzovej. z hrncovitých a amforovitých nádob, misiek a šálok s plastickou, žliabkovanou a rytou výzdobou, bronzový nôž a malý zlomok odlievacej formy. Z doby laténskej popri keramike vytáčanej na kruhu, často s vysokým obsahom tuhy v materiáli, pochádza bronzová spora spojenej konštrukcie s 2 špirálovitými ružicami na lúčiku, zuhoľnatené zvyšky obilia, nájdené v neúplnej amforovitej zásobnici, zlomok sapropelitového náramku a amorfné fragmenty železných predmetov. Početný je súbor hrubej keramiky, zlomkov brúsikov, trecích mlynčiek, hlinených závaží, praslenov, mazanice, zvieracích kostí a uhlíkov.

GRABUNGSABSCHLUSS IN SEDLISKÁ-PODČIČVA. Siedlung aus der jüngeren Bronze- und der Latènezeit am Hang des Burgberges von Čičva, auf dem Friedhof der Gemeinde Sedliská, Teil Podčičva /Bez. Vranov nad Topľou/. Erfasst wurden Stellen mit einer dicken, stark durchglühten Lehmewurfschicht, Pfostenlöcher von 2 Objekten und 2 Vorratsgruben. Funde: Keramikmaterial aus der jüngeren Bronze- und der Latènezeit, ein Bronzemesser, Bronzefibel mit befestigtem Fuß, verkohlte Getreidereste in einer latènezeitlichen Speichergrube, Bruchstück eines Sapropelitarmrings, Fragmente von Eisengegenständen, Tongewichten, Wetzsteinen, Reibsteinen, Spinnwirtel, Lehmewurf, Tierknochen und Holzkohlenstückchen.

ОКОНЧАНИЕ ИССЛЕДОВАНИЙ В С. СЕДЛИСКА-ПОДЧИЧВА. Поселение младшего периода бронзы и латена на отроге чичвянской замковой горы, на кладбище села Седлиска, часть Подчичва /рай. Вранов-над-Топлоу/. Зарегистрированы места с толстым слоем обожженной обмазки, столбовые ямки, относящиеся к 2 объектам и 2 ямы-хранилища. Обнаруженный керамический материал младшего периода бронзы и латена, бронзовый нож, бронзовая фибула, остатки обугленного зерна в зернохранилище периода латена, обломок браслета из сапропелита, фрагменты железных предметов, глиняных грузил, брусков, зернотерок, пряслиц, обмазки, звериных костей и угольков.

POKRAČOVANIE VÝSKUMU V HÔRKE-ONDREJI

Ľubomíra K a m i n s k á

Hôrka, časť Ondrej /okr. Poprad/, Smrečányiho skala /M-34-101-D-d,
1 : 25 000, 320 : 273, 330 : 273 mm/, systematický výskum /2. etapa/, stredný
paleolit, sídlisko, antropologický nález, uloženie nálezov: VPS AÚ SAV, Košice.

Skúmala sa hlavne plocha pracoviska A s veľkosťou 17 x 5 m, kde sa odkrý-
vali hlinité sedimenty vo výplni depresí, označené ako vrstvy D až G. V tomto
priestore sa preskúmala aj zvyšok ohniska odkrývaného v predchádzajúcej sezóne.
Z uvedených hlinitých sedimentov pochádza početná štiepaná industria stredopa-
leolitického charakteru, vyrobená z kremeňa a rádiolaritu; medzi hotovými ná-
strojmi dominujú driapadlá s plošnou retušou.

Získané doklady fauny a malakofauny majú podľa predbežného rozboru inter-
glaciálny charakter.

Prvým antropologickým nálezom na lokalite je fragment ženskej lebky,
odkrývaný vo vrstve G v sektore A7. Podľa predbežného antropologického určenia
patrí druhu Homo sapiens sapiens.

V odkrytom profile na pracovisku C sa zistil stratigrafický sled základ-
ných jednotiek ložiska, ktorého podstatnú časť tvoria penovce s lesnou malako-
faunou. V podloží penovcov bola hlinitá vrstva s početnými zvieracími kosťami
a s 2 artefaktmi z kremeňa, porovnateľnými s industriou z pracoviska A.

Lokalita predstavuje zložitý komplex travertínových kôp a hlinitých sedi-
mentov. Zvlášť dôležité je zistenie tvorby hlinitých sedimentov počas posledné-
ho interglaciálu i posledného glaciálu, čo túto lokalitu zaraďuje na jedno z po-
predných miest z hľadiska stredoeurópskej stratigrafie travertínových lokalít.

FORTSETZUNG DER GRABUNG IN HÔRKA-ONDREJ. Während der zweiten Grabungsetap-
pe auf der Fundstelle Hôrka, Teil Ondrej, Lage Smrečányiho skala /Bez.
Poprad/ gewann man auf der Fundstelle A aus den Lehmsedimenten D bis G
Spaltindustrie von mittelpaläolithischem Charakter, einen anthropologischen
Fund, Belege von Fauna und Malakofauna. Fortsetzung der Abdeckung von
Resten einer Feuerstelle. Auf der Fundstelle C wurde die grundlegende
Abfolge der Einheiten einer Lagerstätte verfolgt.

ПРОДОЛЖЕНИЕ ИССЛЕДОВАНИЙ В С. ГУОРКА-ОНДРЕЙ. В ходе второго сезона исследо-
ваний памятника Гуорка, часть Ондрей, урочище Смречаниго-скала /рай. Попрад/
была в секторе А обнаружена в глинистых отложениях D - G колотая индустрия
среднепалеолитического характера, антропологическая находка, фаунистические
остатки. Продолжились раскопки остатков очага. В секторе С обнаружена после-
довательность единиц местонахождения.

NÁLEZ Z DOBY BRONZOVEJ Z TREBATÍC

Marián K l č o

Trebatice /okr. Trnava/, intravilán /35-32-12, 1 : 10 000, 346 : 193 mm/, eneolit, doba bronzová, prieskum, uloženie nálezov: AŮ SAV, Nitra.

Pravobrežná terasa Dudváhu, nadmor. v. 166 m. Stavbou rodinného domu Rudolfa Macháča na parcele č. 13/88 bol porušený sídliskový objekt, rámcovo datovaný do obdobia od konca strednej do začiatku mladšej doby bronzovej. Z objektu pochádzajú črepy z amforovitej nádoby a misy /obr. 30: 1, 2/.

Z povrchového zberu na susednej parcele /za obchodom/ je črep kultúry s kanelovanou keramikou /obr. 30: 3/.

FUND AUS DER BRONZEZEIT IN TREBATICE. Im Intravillan der Gemeinde Trebatice /Bez. Trnava/ Störung eines Siedlungsobjektes vom Ende der mittleren bis beginnenden jüngeren Bronzezeit, Lesefund einer Scherbe der Kultur mit kannelierter Keramik /Abb. 30/.

НАХОДКА ПЕРИОДА БРОНЗЫ ИЗ С. ТРЕБАТИЦЕ. На территории села Требатице /рай. Трнава/ разрушен селищный объект конца среднего - начала младшего периода бронзы. В ходе поверхностного сбора найден черепок культуры каннелированной керамики /рис. 30/.

PRIESKUM KATASTRA LANČÁRA

Marián K l č o

Lančár /okr. Trnava/, extravilán, prieskum, eneolit, stredovek, novovek, uloženie nálezov: AŮ SAV, Nitra. Poradové čísla lokalít zodpovedajú číslovaniu na obr. 31.

1. Chríb /35-31-15, 1 : 10 000, 131 : 163 mm/, kóta 282, pri vonkajšej strane múru opevnenia v hl. 60 cm sídlisková vrstva, črepy, eneolit.

2. Chríb /35-31-15, 1 : 10 000, 128 : 165 mm/, kóta 282, vnútorný areál opevnenia r. k. kostola sv. Michala archanjela, cintorín, črepy, železné klince, sklo, stredovek /15. stor./ a novovek.

3. Kútiky /35-31-15, 1 : 10 000, 106 : 172 mm/, kóta 236-238, na JV od r. k. kostola, sídlisko, črepy, železná troska, 10.-13. a 14.-15. stor. /obr. 32/.

BEGEHUNG DES GEMEINDEKATASTERS VON LANČÁR. In der Gemeinde Lančár /Bez. Trnava/, Lage Chríb, Feststellung von Besiedlung im Äneolithikum, Mittelalter und in der Neuzeit; Lage Kútiky, 10.-13. und 14.-15. Jh. /Abb. 31, 32/.

РАЗВЕДКИ В УГОДЬЯХ С. ЛАНЧАР. В селе Ланчар /рай. Трнава/, урочище Хриб зафиксировано поселение: энеолита, средневековья и нового времени; урочище Кутики, X-XIII вв. и XIV-XV вв. /рис. 31, 32/.

STREDOVEKÉ NÁLEZY Z VRBOVÉHO

Marián K l č o

Vrbové, časť Vrbové /okr. Trnava/, ul. Februárového víťazstva /35-32-06, 1 : 10 000, 39 : 326 mm/, sídlisko, prieskum, stredovek, uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra.

Severovýchodný svah, spadajúci k potoku Holeška. Plocha zničená bytovou výstavbou.

Objekt 1, 13. stor. Odpadová jama s tmavou humusovitou výplňou. Dno v hl. 210 cm od povrchu terénu. Objekt obsahoval okraje hrncov a hrubostennej zásobnice /obr. 33: 1-4/.

Objekt 2, 15.-16. stor. Z výplne zničeného objektu pochádza okrajový črep z nádoby /obr. 37: 1/.

Objekt 3, 15.-16. stor. Z výplne zničeného objektu pochádzajú fragmenty pokrývok /obr. 34: 1, 2/.

Objekt 4, 12.-13. stor. Odpadová jama s popolovitou výplňou. Na dne v hl. 320 cm od povrchu terénu zlomky ľudskej kostry. Výraznejší keramický materiál /okraje hrncov, okraj hrubostennej zásobnice a dna nádob s plastickou značkou/ sa koncentroval nad dnom /obr. 35: 1-3, 36: 1, 2/.

Objekt 5, 12.-13. stor. Z výplne zničeného objektu pochádza fragment hrdla hrncovitej nádoby a dno nádoby s plastickou značkou /obr. 37: 2, 3/.

Zber, 12.-13. stor. Fragmenty dien nádob s plastickou značkou /obr. 34: 3, 4/.

MITTELALTERLICHE FUNDE AUS VRBOVÉ. Im Intravillan der Stadt Vrbové /Bez. Trnava/ auf einer durch Bebauung vernichteten Fläche Besiedlung festgestellt: 12.-13. und 15.-16. Jh. Bergung von Funden aus 5 Objekten /Abb. 33-37/.

СРЕДНЕВЕКОВЫЕ НАХОДКИ ИЗ Г. ВРБОВЕ. В угодах г. Врбо́ве /рай. Трнава/ на площади разрушаемой в процессе строительных работ затронуто поселение XII-XIII и XV-XVI вв. Обнаружены находки из 5 объектов /рис. 33-37/.

STREDOVEKÝ ŽELEZNÝ OŠTEP Z DOLNÉHO LOPAŠOVA

Marián K l č o

Dolný Lopašov /okr. Trnava/, 220 m na JV od chmeľnice JRD /35-31-20, 1 : 10 000, 62 : 191 mm/, ojedinelý nález, stredovek, uloženie nálezu: Adrián Otepka, Vrbové, ul. SNP č. 290/6.

Železný oštep, dĺ. 15,4 cm /obr. 38/, nájdený pri poľnohospodárskych prácach na roli v polohe Od Chtelnice. Nález možno len rámcovo datovať do obdobia stredoveku.

MITTELALTERLICHER EISENSPEER AUS DOLNÝ LOPAŠOV. Im Extravillan der Gemeinde Lopašov /Bez. Trnava/ bei landwirtschaftlichen Arbeiten ein Eisenspeer gefunden /Abb. 38/.

СРЕДНЕВЕКОВОЕ ЖЕЛЕЗНОЕ КОПЬЕ ИЗ С. ДОЛНИ-ЛОПАШОВ. В угодьях села Долни-Лопашов /рай. Трнава/ было в ходе полевых работ обнаружено железное копье /рис. 38/.

ŽELEZNÁ KOPIJA Z PIEŠŤAN

Marián K l i č o

Piešťany, časť Piešťany /okr. Trnava/, stavenisko obchodného domu PRIOR /35-32-13, 1 : 10 000, 290 : 226 mm/, zber, stredovek - novovek. Železný hrot kopije, dĺ. 29,7 cm /obr. 39/, nájdený počas stavebných prác v hl. cca 180 cm na pravobrežnej terase potoka Dubová v pôvodnom extraviláne mesta Piešťany. Bez sprievodných nálezov možné len rámcové datovanie do obdobia stredovek - novovek.

EISENLANZE AUS PIEŠŤANY. Auf der Baustelle des Kaufhauses Prior in Piešťany /Bez. Trnava/ Entdeckung einer nur rahmenhaft in das Mittelalter - Neuzeit datierten Eisenlanze /Abb. 39/.

ЖЕЛЕЗНОЕ КОПЬЕ ИЗ Г. ПЬЕШТЯНИ. В ходе строительства универсама ПРИОР в г. Пьештяни /рай. Трнава/ обнаружено железное копье /рис. 39/, датированное приблизительно периодом средневековья - новым временем.

PRÍRASTKY MINCÍ V ARCHEOLOGICKOM ÚSTAVE SAV V ROKU 1988

Eva K o l n í k o v á - Ján H u n k a

B a j č, časť B a j č /okr. Komárno/

Slovanské pohrebisko, prelom 9. a 10. stor. /M. Ruttkay/, poloha Medzi kanálmi.

Rím, neurčiteľný malý bronz, 4. stor. 1,75 cm, 1,20 g. Hrob 37, nad pravou lopatkou pochovaného. Na minci zvyšky tkaniny. /Prír. č. 7043./

B o r o v c e /okr. Trnava/

Včasnostredoveké pohrebisko /D. Staššíková/.

Uhorsko, Štefan I. /997-1038/, obolus. 1,60 cm, 0,75 g. L. Huszár /1979: Münzkatalog Ungarn von 1000 bis Heute. Budapest/, 1. Ďalej len Huszár. Hrob 131/88, v pravej dlani. /Prír. č. 7076./

Uhorsko, Ondrej I. /1046-1060/, obolus. 1,65 cm, 0,40 g. Huszár 9. Hrob 125/88, v oblasti pása, medzi rebrami. /Prír. č. 7075./

Uhorsko, Ondrej I. /1046-1060/, obolus. 1,60 cm, 0,35 g. Huszár 9. Hrob 14/88, v ľavej časti panvy. /Prír. č. 7077./

B r a t i s l a v a, časť D ú b r a v k a /Bratislava, hlavné mesto SSR/ Rímske a včasnostredoveké osídlenie /T. Kolník, Z. Rajtárová, K. Elschek/. Prieskum detektorom kovov /J. Tirpák/.

Rím, razba pre Constantinopolis, mincovňa Nicomedia/?/, predierkovaný malý bronz 330-335. 1,72 cm, 1,42 g. Hill, P. V. - Kent, J. P. C. /1960: Late Roman Bronze Coinage. 1. London/, 1121. Ďalej len LRBC. /Prír. č. 7041./

Rakúsko, Henrich II. Jasomirgott /1141-1177/, fenig bez letopočtu. 2,60 cm, 0,95 g. B. Koch /1983: Der Wiener Pfennig. Ein Kapitel aus der Periode der regionalen Pfennig-Münze. Numism. Z., 97, Wien/, tab. 3, č. 22A. /Prír. č. 7093./

B r a t i s l a v a, časť R u s o v c e /Bratislava, hlavné mesto SSR/ Kostol sv. Víta, pohrebisko z doby rímskej /M. Slivka/. Hrob 6, medzi nohami pochovaného /pôvodne vo vrecku?/ 3 mince:

Rím, Licinius I. /307-323/, Siscia, follis 313-315. 2,25 cm, 3,05 g. Brunn, P. M. /1966: The Roman Imperial Coinage. VII. London/. 4. Ďalej RIC VII. /Prír. č. 7038./

Rím, Licinius II. /+ 326/, Siscia, follis 320. 2,15 cm, 3,21 g. RIC VII, 143. /Prír. č. 7039./

Rím, Crispus /317-326/, Siscia, follis 320. 1,95 cm, 3,27 g. RIC VII, 130. /Prír. č. 7040./

V zásype hrobu v sonde V/88:

Uhorsko, Ferdinand II. /1619-1637/, Kremnica, denár 1630. 1,50 cm, 0,40 g. /Prír. č. 7080./

Uhorsko, Ferdinand II. /1619-1637/, Kremnica, denár 1632. 1,38 cm, 0,55 g. /Prír. č. 7081./

B r a t i s l a v a, časť S t a r é M e s t o /Bratislava, hlavné mesto SSR/

Nálepkova ul. 5, výskum novovekého domu - zásyp klenby prízemí /P. Baxa/:

Uhorsko, Leopold I. /1657-1705/, Kremnica, denár 1684. 1,52 cm, 0,50 g. /Prír. č. 7078./

Októbrové námestie, priestor staveniska Najvyššieho súdu SSR /P. Baxa/:

Uhorsko, Rudolf II. /1576-1608/, Kremnica, denár 1595. 1,59 cm, 0,30 g. Huszár 1059. /Prír. č. 7079./

Č a t a j /okr. Bratislava-vidiek/

Pohrebisko, 8. stor., poloha Zemianske Gejzové /B. Chropovský, J. Hromada/. Hrob 230, za hlavou pochovaného dieťaťa:

Rím, Constantinus I. /306/7-337/, malý bronz. 1,90 cm, 2,72 g. H. Cohen /1955: Description historique des monnaies frappées sous l'empire romain. Graz/, VII, 639? Ďalej len Cohen. /Prír. č. 7042./

Zber v polohe Dlhé:

Rakúsko, František II. /1792-1835/, Viedeň, polgrajciar 1800. 2,10 cm, 2,10 g. /Prír. č. 7091./

Zber v polohe Za potoky:

Rakúsko-Uhorsko, František II. /1792-1835/, grajciar 1812. 2,40 cm, 4,30 g. /Prír. č. 7092./

Hôrka, časť Ondrej /okr. Poprad/

Výskum v polohe Smrečáňiho skala /Ľ. Kaminská/:

Československo, Kremnica, 5-haliernik 1927. 1,60 cm, 1,30 g. /Prír. č.

7082./

Iža, časť Iža /okr. Komárno/

Výskum rímskej stanice na Leányvári /K. Kuzmová, J. Rajtár/.

1. Rímska republika, pravdepodobne L. Thorius Balbus /119-91/, denár.

1,90 cm, 2,39 g. E. A. Sydenham /1952: The Coinage of the Roman Republic. London/, 598. /Prír. č. 7058./

2. Rímska republika, nečitateľný denár. 1,80 cm, 1,85 g. /Prír. č. 7060./

3. Rím, neurčiteľný stredný bronz, 1. stor.? 2,75 cm, 2,81 g. /Prír. č.

7070./

4. Rím, Hadrianus /117-138/, Rím, denár 125-128. 1,70 cm, 2,45 g. H. Mattingly - E. A. Sydenham /1926: Roman Imperial Coinage. II. London/, 172. Ďalej len RIC II. /Prír. č. 7047./

5. Rím, Hadrianus /117-138/, as /zničený/. 2,65 cm, 9,25 g. /Prír. č. 7071./

6. Rím, Antoninus Pius /138-161/, Rím, sestercius 145-161. 3,05 cm, 21,17 g. H. Mattingly - E. A. Sydenham /1930: Roman Imperial Coinage. III. London/, 780. Ďalej len RIC III. /Prír. č. 7068./

7. Rím, Antoninus Pius? /138-161/, dupondius. 2,60 cm, 13,55 g. /Prír. č. 7066./

8. Rím, Marcus Aurelius /161-180/, denár 169-170. 1,78 cm, 2,97 g. RIC III, 212. /Prír. č. 7065./

9. Rím, Marcus Aurelius /161-180/, dupondius 177-178. 2,35 cm, 8,50 g. RIC III, 1232. /Prír. č. 4055./

10. Rím, Marcus Aurelius? /161-180/, stredný bronz. 2,50 cm, 8,25 g. /Prír. č. 7056./

11. Rím, Faustina ml. /+ 175/, denár. 1,80 cm, 2,64 g. RIC III, 502a. /Prír. č. 7046./

12. Rím, Lucilla /+ 183/, as. 2,65 cm, 11,27 g. RIC III, 1752. /Prír. č. 7063./

13. Rím, neurčiteľný stredný bronz, 2. stor.? 2,30 cm, 5 g. /Prír. č. 7061./

14. Rím, neurčiteľný stredný bronz, 2. stor.? 2 cm, 6,60 g. /Prír. č. 7069./

15. Rím, Gallienus /253-268/, Rím, antoninianus. 2,06 cm, 2,09 g. Webb, P. H. /1927: The Roman Imperial Coinage. V, 1. London/, 280. Ďalej len RIC V, 1. /Prír. č. 7059./

16. Rím, Gallienus /253-268/, Siscia, antoninianus. 1,70 cm, 1,90 g. RIC V, 1, 572. /Prír. č. 7064./

17. Rím, Gallienus /253-268/, antoninianus /časť/. 2,05 cm, 2,26 g. Pravdep. Cohen V, 741. /Prír. č. 7049./

18. Rím, Aurelianus? /270-275/, antoninianus. 2 cm, 3 g. Cohen VI, 127? /Prír. č. 7045./

19. Rím, Probus /276-282/, Serdica, antoninianus. 2,45 cm, 3,80 g. RIC V/II, 864. /Prír. č. 7050./

20. Rím, Constantinus I. /306/7-337/, malý bronz. 1,75 cm, 1,03 g. /Prír. č. 7062./

21. Rím, razba pre Constantinopolis, minc. Thessalonika, malý bronz 330-335. 1,70 cm, 1,05 g. LRBC 839. /Prír. č. 7057./

22. Rím, Helena /+ 360/, malý bronz. 1,60 cm, 1,17 g. Cohen VII, 4. /Prír. č. 7072./
23. Rím, Constantius II. /323-361/, Siscia, malý bronz. 1,68 cm, 1,89 g. Cohen VII, 99. /Prír. č. 7052./
24. Rím, Constans /333-350/, Thessalonika, follis. 2,35 cm, 5,45 g. Cohen VII, 15. /Prír. č. 7053./
25. Rím, Constans /333-350/, Siscia, malý bronz 346-350. 1,92 cm, 2,89 g. LRBC 1144. /Prír. č. 7051./
26. Rím, Constans /333-350/, Siscia, malý bronz. 1,80 cm, 2,49 g. Ako Cohen VII, 9. /Prír. č. 7054./
27. Rím, Constans /333-350/, Siscia, malý bronz. 1,60 cm, 0,90 g. Cohen VII, 53? /Prír. č. 7044./
28. Rím, zlomená, nečitateľná minca - antoninianus?, 3. stor. 2 cm, 1,87 g. /Prír. č. 7048./
29. Rím, zničený malý bronz, 4. stor. 1,80 cm, 2,29 g. /Prír. č. 7067./
30. Rím, neurčiteľný zlomok mince. 1,20 cm, 0,30 g. /Prír. č. 7073./
- Letanovce /okr. Spišská Nová Ves/
Kláštorská, kartuziánsky kláštor /M. Slivka/:
Poľsko, Žigmund I. Starý /1506-1548/, polgroš 1511. 1,85 cm, 0,85 g. E. Kopiczki /1976: Katalog podstawowych typów i banknotów Polski oraz ziem historycznie z Polską związanych. 2, s. 11, 1-6. /Prír. č. 7083./ Nález v objekte 1/88.
- Čechy, Vladislav II. /1471-1516/, Kutná Hora, jednostranný biely peniaz bez letopočtu. 1,50 cm, 0,34 g. /Prír. č. 7084./ Nález v objekte 22/88.
- Liptovská Sieľnica, časť Liptovská Sieľnica /okr. Liptovský Mikuláš/
Liptovská Mara II - osídlenie púchovskej kultúry. Sonda I/88 /K. Pieta/:
Kelti, typ liptovskomarský II., didrachma, 2. pol. 1. stor. pred n. l. 1,60 cm, 5,60 g. /Prír. č. 7074./
- Mužla, časť Čenkov /okr. Nové Zámky/
Praveké sídlisko a stredoveká dedina /I. Kuzma/. Nález mince detektorom kovov:
Uhorsko, Belo III. /1172-1196/, tzv. arabský typ, bez letopočtu. 2,20 cm, 1,30 g. Huszár 73. /Prír. č. 7085./
- Nitra, časť Staré Mesto /okr. Nitra/
Hrad, pri Vazilovej veži /G. Fusek/:
Uhorsko, Žigmund Luxemburský /1387-1437/, Baia-Mare, quarting z rokov 1430-1437. 1,30 cm, 0,40 g. Huszár 586. /Prír. č. 7089./
- Uhorsko, Albert Rakúsky /1437-1439/ alebo Ľadislav V. /1453-1457/, Kremnica, denár z roku 1439-1440. 1,22 cm, 0,23 g. Huszár 592 alebo 643. /Prír. č. 7090./
- Partizánske, časť Partizánske /okr. Topoľčany/
Šimonovany, výskum tzv. vodného hradu /A. Ruttkay, M. Ruttkay/, zber na halde:
- Uhorsko, Ľudovít I. /1342-1382/, denár z rokov 1373-1382. 1,40 cm, 0,60 g. Huszár 547. /Prír. č. 7068./
- Plavé Vozokany /okr. Levice/
Nález na poli, železný kosák, okraj hrnca, minca:
Uhorsko, Matej Korvín /1458-1490/, Kremnica, denár 1468-1481. 1,75 cm, 0,42 g. Huszár 717. /Prír. č. 7087./

Turnianske Podhradie, časť Há j /okr. Košice-vidiek/
Výskum Slaninovej jaskyne /Ľ. Kaminská/:

Uhorsko, Ferdinand II. /1619-1637/, Kremnica, denár 1630. 1,45 cm, 0,45 g.
Huszár 1204. /Prír. č. 7088./

Prehľad prírastkov mincí v roku 1988

Nálezisko	Mince							Spolu
	keltské	rímske	byzant- ské	11.-13.	14.-15.	16.-17.	18.-20.	
Bajč, časť Bajč		1						1
Borovce				3				3
Bratislava, časť Dúbravka		1		1				2
Bratislava, časť Staré Mesto						2		2
Bratislava, časť Rusovce		3				2		5
Čataj		1					2	3
Hôrka, časť Ondrej							1	1
Iža, časť Iža		30						30
Letanovce					1	1		2
Liptovská Sielnica, časť Liptovská Sielnica	1							1
Mužla, časť Čenkov				1				1
Nitra, časť Staré Mesto					2			2
Partizánske, časť Partizánske					1			1
Plavé Vozokany					1			1
Turnianske Pod- hradie, časť Há j						1		1
Spolu	1	36	-	5	5	6	3	56

ZUWACHS VON MÜNZEN IM ARCHÄOLOGISCHEN INSTITUT DER SAW IM JAHRE 1988. Es handelt sich hauptsächlich um Münzenfunde aus archäologischen Grabungen in Objekten aus einzelnen historischen Zeitabschnitten, evtl. um Zufallsfunde von Münzen. Siehe Übersichtstabelle.

ПРИРОСТЫ МОНЕТ В АРХЕОЛОГИЧЕСКОМ ИНСТИТУТЕ САН В 1988 Г. Монеты обнаружены главным образом в ходе археологических исследований объектов, относящихся к отдельным историческим периодам, или же они найдены случайно. См. сводку монет.

PRIESKUM V OKRESE ŽIAR NAD HRONOM

Katarína K o n e č n á - Gejza T r g i n a

Regionálny prieskum južnejších oblastí okresu Žiar nad Hronom, uloženie nálezov: VM, Nová Baňa.

D o l n á   Ž d a ň a   II

Pole pri mostíku na SV od obce /36-31, 1 : 50 000, 339 : 306 mm/ na pravej strane cesty do Dolnej Trnávky, terasa Hrona, sídlisko, črepy, mazanica, mladšia doba rímska, 9.-10. stor.

H r o n s k ý   B e ň a d i k, časť H r o n s k ý   B e ň a d i k

Dolné klíny, západný okraj obce /35-44, 1 : 50 000, 370 : 339 mm/ na ľavej strane cesty do Tekovských Nemiec, mierna vyvýšenina, sídliskové nálezy, črepy, pravek /atypické/, mladšia doba bronzová, 10.-11. stor.

H r o n s k ý   B e ň a d i k, časť P s i a r e

1. Ošipáreň JRD I, juhozápadne od obce /Okres Žiar nad Hronom, 1 : 50 000, 720 : 1019 mm/, na pravej strane cesty a železničnej trate do Kozároviec za ohradeným komplexom budov ošipárne JRD, polykulturné sídlisko, črepy, mazanica, štiepaná kamenná industria, neolit, neskorá doba bronzová, doba laténska, slovanské obdobie.

2. Ošipáreň JRD II, pole pod vinicami, severozápadný okraj obce /Okres Žiar nad Hronom, 1 : 50 000, 708 : 1009 mm/, okraj poľa pri cintoríne obce, po orbe zistená rozsiahla škvrna výrazne tmavšej zeminy, polykulturné sídlisko, štiepaná kamenná idustria, mazanica, troska, črepy, drobné predmety /obr. 40: 4, 5/, neolit /obr. 40: 1, 2, 3a-b, 6/, neskorá doba bronzová /obr. 40: 7-10/, doba hallštatská, doba laténska - tuhovú keramiku /obr. 41: 6/, 10.-13. stor. /obr. 41: 1, 3-5, 7, 8/.

T e k o v s k é   N e m c e

Horné lúčky, severne od obce /35-44, 1 : 50 000, 210 : 323 mm/ na Z okraji vodnej nádrže na Tekovskom potoku, zemina zo staršieho výkopu, atypické praveké črepy, nálezy v sekundárnej polohe.

GELÄNDEBEGEHUNG IM BEZIRK ŽIAR NAD HRONOM: Regionale Begehung des Bezirkes Žiar nad Hronom, Feststellung von 5 Fundstellen. Dolná Ždaňa II: Siedlungsfunde, jüngere römische Kaiserzeit, 9.-10. Jh. Hronský Beňadik, Teil Hronský Beňadik: Siedlungsfunde, jüngere Bronzezeit, 10.-11. Jh. Hronský Beňadik, Teil Psiare I: Siedlungsfunde, Neolithikum, Spätbronzezeit, Latènezeit, slawische Zeit; Teil Psiare II: Siedlungsfunde, Neolithikum /Abb. 40: 1, 2, 3a-b, 6/, Spätbronzezeit /Abb. 40: 7-10/, Hallstattzeit, Latènezeit /Abb. 41: 6/, 10.-13. Jh. /Abb. 41: 1, 3-5, 7, 8/. Tekovské Nemce: Einzelfund, atypische urzeitliche Scherben.

РАЗВЕДКИ В РАЙОНЕ ЖЬЯР-НАД-ГРОНОМ. Рекогносцировка района Жьяр-над-Гроном, обнаружено 5 памятников. Дольна-Ждана II: селищные находки, младший римский период, IX-X вв. Гронски-Бенядик, часть Гронски-Бенядик: селищные находки, младший период бронзы, X-XI вв. Гронски-Бенядик, часть Псыаре I: селищные находки, неолит, поздний период бронзы, период латена, славянский период, часть Псыаре II: селищные находки, неолит /рис. 40: 1, 2, 3a-b, 6/, поздний период бронзы /рис. 40: 7-10/, период гальштата, латена /рис. 41: 1, 3-5, 7, 8/. Тековске-Немце: единичная находка, атипические черепки.

VÝSLEDKY LETECKEJ PROSPEKCIE

Miroslav K o p e s k ý - Ivan K u z m a - Ján R a j t á r

Letecký vizuálny prieskum a snímkovanie archeologických lokalít v oblasti západného Slovenska, uskutočnený skupinou pre leteckú prospekciu IRB pri AÚ SAV v spolupráci so Slovenskou leteckou školou Aeroklubu Zväzarmu.

Sledované oblasti: Záhorie, Trnavská tabuľa, stredné a dolné Považie, Ponitrie, Požitavie, Pohronie, dolný tok Sikenice a Ipla, Žitný ostrov a ľavobrežie Dunaja.

Metódy: 1. vizuálny letecký prieskum a fotografické dokumentovanie zistených antropogénnych útvarov - predpokladaných archeologických objektov - zo športového lietadla /typ Zlín-43/; 2. fotografické dokumentovanie skúmaných lokalít zo športového lietadla a leteckého modelu riadeného rádiom.

Prieskum vykonaný v obdobiach s dozrievajúcim vegetačným pokryvom /od 5. do 11. júla/ a bez vegetačného pokryvu /od 14. novembra do 15. decembra/. Nalietaných 22 letových hodín.

Problémové okruhy: 1. kruhové opevnenia z mladšej doby kamennej; 2. mohylníky z neskorej doby bronzovej až z doby halštatskej; 3. praveké až stredoveké fortifikačné útvary; 4. praveké až stredoveké sídliská.

Výsledky: Nasnímkovaných 20 registrovaných lokalít, 8 prebiehajúcich terénnych výskumov /Bajč, Borovce, Bratislava, časť Dúbravka, Čataj, Dolné Janíky, Iža, Mužla, časť Čenkov, Ludanice, časť Mýtna Nová Ves/. Objavených 32 dosiaľ neregistrovaných archeologických nálezísk.

Lokality overené povrchovým zberom:

B a j č, časť B a j č /okr. Komárno/

Pýchod /45-41-13, 1 : 10 000, 50 : 120 mm/, sídlisko, doba rímska.

G b e l c e, časť N o v á O s a d a /okr. Nové Zámky/

Pri železnici /45-42-23, 1 : 10 000, 97-131 : 197-231 mm/, sídlisko, doba rímska, 10.-12. stor., pohrebisko?

H u r b a n o v o, časť Z e l e n ý H á j /okr. Komárno/

Pri Hurbanovskom kanáli /45-41-23, 1 : 10 000, 95-112 : 18-45 mm/, sídlisko, doba rímska, doba sťahovania národov, 10.-12. stor.

C h o t í n /okr. Komárno/

Horné konopište /45-42-04, 1 : 10 000, 450-467 : 180-225 mm/, sídlisko, doba rímska, 10.-12. stor.

I m e I /okr. Komárno/

Žabinec /45-41-13, 1 : 10 000, 135 : 245 mm/, sídlisko, doba laténska, doba rímska.

M a r c e l o v á , časť K r á t k e K e s y /okr. Komárno/

Nad Chotínskou cestou /45-43-09, 1 : 10 000, 50-80 : 5-3 mm/, sídlisko, eneolit /badenská kultúra/, 10.-12. stor.

M u ž l a , časť J u r s k ý C h l m /okr. Nové Zámky/

1. Svätajurský vnútorný hon /45-44-04, 1 : 10 000, 334 : 337 mm/, sídlisko, eneolit /badenská kultúra/.

2. Pod Kopcom /45-44-04, 1 : 10 000, 433 : 332 mm/, sídlisko, doba rímska, 10.-12. stor.

N o v é Z á m k y , časť N o v é Z á m k y /okr. Nové Zámky/

1. Pri Letomostí /45-23-23, 1 : 10 000, 0-30 : 175-215 mm/, sídlisko, doba rímska, 10.-12. stor.

2. Pri Letomostí /45-23-23, 1 : 10 000, 74 : 228 mm/, sídlisko, 13.-16. stor., novovek.

T u r á /okr. Levice/

Malá Turá /45-24-04, 1 : 10 000, 107 : 239 mm/, sídlisko, neolit, eneolit /badenská kultúra/, doba bronzová, doba rímska, 10.-12. stor.

V e Ľ k ý C e t ĩ n /okr. Nitra/

Pilišské /45-21-14, 1 : 10 000, 441 : 337 mm/, kruhovitý priekopový opevnenie, doba bronzová?

ERGEBNISSE DER LUFTBILDPROSPEKTION. Es erfolgten Flugerkundungen und Flugaufnahmen archäologischer Fundstellen im Gebiet der Westslowakei - Záhorie-Gebiet, Trnava-Tafel, Nitratal, Žitavatal, mittleres und unteres Waagtal, Grantal, Unterlauf des Sikenicaflusses und der Eipel, Schüttinsel und linkes Donauufer. Für die Erkundung und Dokumentation der Fundstellen benützte man ein Sportflugzeug Zlín-43 und ein radiogelenktes Flugzeugmodell. Die Flüge erfolgten in Abschnitten mit reifender Vegetationsdecke und ohne Vegetationsbedeckung. Verfolgt wurden die Problembereiche: 1. Kreisanlagen aus der jüngeren Steinzeit, 2. Hügelgräber aus der späten Bronze- und der Hallstattzeit, 3. urzeitliche bis mittelalterliche Fortifikationsgebilde, 4. urzeitliche bis mittelalterliche Siedlungen. Aufgenommen wurden 20 registrierte Fundstellen, 8 verlaufende Geländegrabungen und entdeckt wurden 32 bisher nichtregistrierte Fundstellen, von denen 12 durch Oberflächenbegehungen beglaubigt wurden.

РЕЗУЛЬТАТЫ АЭРОРАЗВЕДОК. Были сделаны аэрофотоснимки археологических памятников в области Западной Словакии - Загорье, Трнавская плита, Понитрье, Пожитавье, Среднее и Нижнее Поважье, Погронье, нижнее течение рр. Сикеница и Ипель, Житни-остров и левобережье Дуная. При аэрофотосъемках был использован спортивный самолет Злин-43, а также радиоуправляемая модель самолета. Аэрофотосъемки осуществились в период с вегетационным покровом /июль/ и без него /ноябрь-декабрь/. Исследованные памятники: 1. кругообразные фортификационные сооружения младшего каменного века, 2. могильники позднего периода бронзы и гальштата, 3. фортификационные сооружения от доисторических времен до средневековья, 4. поселения от доисторических времен до средневековья.

Были сделаны аэрофотоснимки из 20 зарегистрированных памятников и 8 полевых раскопок. С помощью аэрофотосъемки обнаружили также 32 незарегистрированных пока памятника, из числа которых 12 было проверено в ходе поверхностного сбора.

POKRAČOVANIE VÝSKUMU RÍMSKEHO KASTELA V IŽI

Klára K u z m o v á - Ján R a j t á r

Iža, časť Iža /okr. Komárno/, Leányvár /L-34-1-C-d, 1 : 25 000, 142-155 : 16-19 mm/, doba rímska /2.-4. stor./, rímskoprovinciálna kultúra, kastel, doba sťahovania národov, ojedinelé nálezy, systematický záchranný výskum, uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra.

Mierny vyvýšenina na ľavom brehu Dunaja. Výskum pokračoval v priestore južného frontu opevnenia kastela a jeho predpolia. Preskúmaná plocha cca 1000 m². Preskúmali sa časti ďalších 3 kasárenských barákov drevo-zemného tábora z nepálených tehál. Nálezy potvrdzujú datovanie prvej periódy tábora do 70-tych rokov 2. stor. V priestore pred južnou bránou kastela sa doskúmala priekopa z neskororímskeho obdobia. V jej zásype získané nálezy zo začiatku doby sťahovania národov.

Urobila sa predbežná náznaková rekonštrukcia pôdorysov severnej brány a severozápadného nárožia.

FORTSETZUNG DER UNTERSUCHUNG DES RÖMISCHEN KASTELLS IN IŽA. Die Grabung in Iža /Bez. Komárno/ setzte im Raum der Südfront der Kastellbefestigung fort. Abgedeckt wurden Teile weiterer 3 Kasernenbaracken aus ungebrannten Ziegeln aus der Holz-Erde-Periode des Lagers. Funde bestätigen die Datierung in die 70er Jahre des 2. Jh. Es gibt Belege über seine Vernichtung während der Markomannenkriege. Im Raum vor dem Südtor wurde die Untersuchung des spät-römerzeitlichen Grabens beendet, in der Füllerde Funde vom Anfang der Völkerwanderungszeit.

ПРОДОЛЖЕНИЕ ИССЛЕДОВАНИЙ РИМСКОГО КАСТЕЛЛА В С. ИЖА. Археологические раскопки в с. Ижа /рай. Комарно/ осуществились вдоль южной стены укрепления кастела. Были вскрыты части трех новых сооружений казармы, построенных из сырцового кирпича периода каркасно-глинобитной конструкции лагеря. Находки подтверждают датировку 70-ыми гг. II в. Имеются доказательства того, что кастелл сильно пострадал во время маркоманских войн. На территории перед южными воротами были закончены раскопки рва позднеримского периода, в заполнении обнаружены находки начала периода переселения народов.

SYSTEMATICKÝ VÝSKUM STARÉHO MESTA V BANSKEJ ŠTIAVNICI

Jozef L a b u d a .

Banská Štiavnica, časť Banská Štiavnica /okr. Žiar nad Hronom/, Staré mesto - Glanzenberg /M-34-122-D-b, 1 : 25 000, 322 : 157 mm/, 13.-16. stor., systematický výskum hradu, uloženie nálezov: BM SNM, Banská Štiavnica.

7. etapa výskumu na zaniknutej lokalite. Skúmané 2 centrálné polohy a priebeh opevnenia na terase A i B.

Poloha 1. V minulosti odkryté 2 vežovité stavby, voľné nezastrešené nádvorie medzi nimi. V tejto etape sa preskúmala stavba III /svetlosť 11 x 3 m/, situovaná východne od vežovitých stavieb a južne od obvodového muriva F. V interiéri stavby - na podlahe - sa zachytili nerovnomerne rozmiestnené časti dreva, pravdepodobne výdreva dlážky. Na východnej strane zachytený vstupný portál. Nálezy z 13.-15. stor. Stavba III slúžila pravdepodobne hospodárskym účelom.

Plošina nad povrchovými dobývkami. Odkrývané murivo objektov sídliskového a technického charakteru z 13.-16. stor. /v superpozícii/ je veľmi labilné. Kvôli budúcej prezentácii sa uskutočnili najnutnejšie zabezpečovacie práce. Odkryla sa západná časť objektu IV a pokračovanie obvodového muriva D smerom k prístupovej ceste.

Terasa A. V sonde situovanej kolmo na hranu terasy sa zachytil krátky úsek muriva, kladeného na sucho. Funkciu muriva v súvislosti s opevnením na terase B je nutné preveriť. Jediný nález zo sondy predstavuje miniatúrna plastika koníka z 15. stor., jazdec odlomený, nezachovaný.

Terasa B. V r. 1985 sa urobil rez šírkou terasy so zachytením obvodového muriva D /š. 180-190 cm/ na jej okraji. Terasa B vymedzuje východný okraj opevnenej lokality, zhruba v polovici prerušený poklesom terénu. Kvôli zisteniu nadväznosti a charakteru opevnenia sa vymerali na hranu terasy 2 sondy, vzdialené niekoľko desiatok metrov od seba. V obidvoch sa zachytil múr, spájaný maltou, ktorý predstavuje pokračujúci obvodový múr D.

Výskum pokračuje.

SYSTEMATISCHE GRABUNG DER ALTSTADT IN BANSKÁ ŠTIAVNICA. 7. Grabungsetappe auf der abgegangenen Lokalität. Staré mesto /Altstadt/ - Glanzenberg in Banská Štiavnica /Bez. Žiar nad Hronom/. Gegeben wurde an 4 Stellen: Lage 1: Untersuchung des Baues III östlich von Wohntürmen und südlich der Umfassungsmauer F. An der Ostseite das Eingangsportal erfaßt. Funde aus dem 13.-15. Jh. Der Bau diente wahrscheinlich wirtschaftlichen Zwecken. Plateau über den obertägigen Abbaustellen: Abgedeckt wurde der Westteil des Objektes IV, die Fortsetzung der Umfassungsmauer D in Richtung zum Zufahrtsweg und des Gemäuers der Objekte von Siedlungs- und technischem Charakter aus dem 13.-16. Jh. Terrasse A: Im senkrecht auf die Terrassenkante situierten Schnitt V/88 erfaßte man einen kurzen Trockenmauerabschnitt. Der einzige Fund dieses Schnittes ist eine Miniatur-Pferdeplastik aus dem 15. Jh., der Reiter weggebrochen, nicht erhalten. Terrasse B: Die Terrasse B begrenzt den Ostrand der befestigten Lokalität, grob in der Hälfte durch eine Gelän-

desenkung unterbrochen. In den zur Terrassenkante gerichteten Schnitten erfaßte man die Fortsetzung der mit Mörtel gebundenen Umfassungsmauer D. Die Grabung wird fortgesetzt.

СИСТЕМАТИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ СТАРОГО ГОРОДА В Г. БАНСКА-ШТЯВНИЦА. Седьмой сезон исследований погибшего памятника Старый город - Glanzenberg в г. Банска-Штьявница /рай. Жьяр-над-Гроном/. Исследования проводились на следующих местонахождениях: Урочище I: Раскопано сооружение III на восток от сооружений в виде башен и на юг от наружной стены F. На восточной стороне обнаружен портал. Находки XIII-XV вв. Сооружение имело, по всей вероятности, хозяйственное назначение. Площадка над поверхностными разработками: Вскрыта западная часть объекта IV, продолжение наружной стены D по направлению к подступу, а также кладки стены сооружений селищного характера и бытового назначения, датированных XIII-XV вв. Терраса A: в шурфе, заложенном перпендикулярно на бровку террасы затронута часть стены, кладкой насухо. Единственная обнаруженная в шурфе находка - миниятурная пластика лошади, датированная XV в., всадник не сохранился. Терраса B: Терраса B ограничила восточную окраину укрепленного памятника, приблизительно в половине разрушен осадкой поверхности. В шурфах, направленных на бровку террасы затронута наружная стена D, построенная с помощью связующего раствора. Исследования будут продолжены.

ZÁCHRANNÝ VÝSKUM ŠOBOVA PRI BANSKEJ ŠTIAVNICI

Jozef L a b u d a

Banská Štiavnica, časť Banská Štiavnica /okr. Žiar nad Hronom/, Šobov - Necpalov majer, datovanie? záchranný výskum.

Výskum v bezprostrednej blízkosti cesty Banská Štiavnica - Žarnovica. Skúmaná plocha /lúka/, kde na základe údajov Mateja Bela sa má nachádzať pohrebisko z doby bronzovej, resp. stredoveký cintorín. 3 sondy situované nerovnomerne v miestach plánovanej výstavby. Zachytená prepálená vrstva s uhlíkmi a stratigrafia 5 vrstiev. Bez nálezov.

RETTUNGSGRABUNG IN ŠOBOV BEI BANSKÁ ŠTIAVNICA. In Banská Štiavnica /Bez. Žiar nad Hronom/ untersuchte man eine Fläche, wo sich ein bronzezeitliches Gräberfeld bzw. ein mittelalterlicher Friedhof befinden sollte /an Stellen geplanter Bebauung unregelmäßig situierte Schnitte/. Erfasst wurde eine durchglühte Schicht mit Holzkohlenstückchen und die Stratigraphie von 5 Schichten. Ohne Funde.

ОХРАННЫЕ РАСКОПКИ ШОВОВА У Г. БАНСКА-ШТЯВНИЦА. В г. Банска-Штьявница /рай. Жьяр-над-Гроном/ исследована площадь, где предполагалось существование могильника периода бронзы, или же средневековое кладбище /шурфы заложены на местах предполагаемого строительства/. Затронут переженный слой с угольками и стратиграфия 5 слоев. Без находок.

ZISŤOVACIE SONDY V AREÁLI PECÍN PRI ŠTIAVNICKÝCH BANIACH

Jozef L a b u d a

Štiavnické Bane /okr. Žiar nad Hronom/, Peciny /M-34-122-D-a, 1 : 25 000, 35 : 305 mm/, zisťovací výskum, 18.-19. stor., uloženie nálezov: BM SNM, Banská Štiavnica.

Výskum realizovaný na základe toponymického údajá. V blízkosti št. cesty pri križovatke nad Richňavskými jazerami situované 2 sondy. V sonde 1/88 v hl. 40 cm skalné podložie, získané fragmenty keramiky z 18.-19. stor. V sonde 2/88 v hl. 90 cm zachytená ílovitá vrstva, nad ktorou boli vodorovne uložené potočné okruhliaky. V hl. 40 cm nájdená konská podkova a zvieracie kosti. Datovanie?

PROBESCHNITTE IM AREAL VON PECINY BEI ŠTIAVNICKÉ BANE. Aufgrund einer toponymischen Angabe realisierte Grabung in Štiavnické Bane /Bez. Žiar nad Hronom/. Funde von Keramikfragmenten aus dem 18.-19. Jh. und erfaßt wurde eine Lehmschicht mit waagrecht gelegten Flußkiesel, höher Fund eines Hufeisens und von Tierknochen, undatiert.

ЗОНДАЖНЫЕ РАСКОПКИ В ОКРЕСТНОСТЯХ С. ПЕЦИНЫ У Г. ШТЯВНИЦКЕ-БАНЕ. Исследования осуществившиеся на основании топонимических данных в г. Штьявнице-Бане /рай. Жьяр-над-Гроном/. Обнаружены фрагменты керамики XVIII-XIX вв. Затронут илистый слой, над ним горизонтально уложенные поточные кругляши, выше обнаружена лошадиная подкова и звериные кости, недатированные.

POKRAČOVANIE VÝSKUMU V OSTROVANOCH

Mária L a m i o v á - S c h m i e d l o v á - Božena T o m á š o v á

Ostrovany /okr. Prešov/, Nad Imunou /24-44-18, 1 : 10 000, 482-346 : 483-337 mm/, systematický výskum, ťažisko doba bronzová, doba rímska, doba sťahovania národov, uloženie nálezov: MSRR, Prešov.

Pravobrežná, mierne vyvýšená riečna terasa, nadmor. v. 300-319 m, preskúmaná plocha 1024 m².

Doba bronzová /HA-HB/, sídlisko, preskúmaných 43 objektov, prevažne kultúrne jamy kruhovitého pôdorysu, kolové jamky, ohnisko?/. Keramický materiál reprezentuje najmä hrncovité tvary, šálky a misky. Z vrstvy a z objektov sú bronzové ihlice s valcovitou hlavičkou, s hlavičkou zvinutou do očka a bronzový závesok /zo spony?/, dlátko.

Doba halštatská /HD/ - doba laténska /LA/, zo sídliskového objektu pochádza profilovaná šálka s uškom so štylizovanou zvieracou hlavičkou, z vrstvy bronzový krúžok s preloženými koncami s $\varnothing$ 5 cm.

Mladšia doba rímska, sídlisko, odkrytých 34 objektov, z toho 4 príbytky obdĺžnikového pôdorysu, 2 zásobné jamy, 28 výrobných objektov, viac-menej štvorcového tvaru, predbežne neznámeho určenia. Získaný materiál, najmä z chát: železné nože, prasleny, sklenený korálik, fragment terry sigillaty, zlomok medené-

ho kovania, železné dláto s tuľajkou, pieskovcové brúsičky, zlomky, najmä z hrubostenných nádob hrncovitých tvarov a profilovaných misiek.

Doba sťahovania národov, sídlisko, preskúmané 3 kultúrne jamy a hrnčiarska pec. V zásype sa nachádzali zlomky nádob hrncovitých tvarov, lepených v ruke, prasleny, fragmenty misiek vytáčaných na kruhu, zdobených vlešťovanou výzdobou, najmä mriežkou.

8.-9. stor., sídlisko, objekt s fragmentmi hrncov s viacnásobnou vlnovkou.

FORTSETZUNG DER GRABUNG IN OSTROVANY. Polykulturelle Siedlung auf ebener Flußterrasse im Bez. Prešov. Bronzezeit /HA-HB/, Untersuchung von Kulturgruben mit Funden von Keramikmaterial, Nadeln, einem Meißel und Anhänger. HD-LA, Siedlungsobjekt, Tasse, Bronzering. Römische Kaiserzeit /2.-3. Jh./: abgedeckte Grundrisse von 4 Wohnhäusern, Vorratsgruben und 28 Produktionsobjekten von vorläufig unbekannter Bestimmung. Völkerwanderungszeit: ein Töpferofen und Kulturgruben. Zahlreiches Keramikmaterial von Topf- und Schüsselformen, 8.-9. Jh., Siedlungsobjekt mit typischer Keramik.

ПРОДОЛЖЕНИЕ ИССЛЕДОВАНИЙ В С. ОСТРОВАНИ. Поликультурное поселение на равнинной речной террасе в с. Островани /рай. Прешов/. Период бронзы /HA-HB/, в "жилых" ямах прослежен керамический материал, булавки, долото, подвеска. HD-LA, селищный объект, чашка, бронзовое кольцо. Римский период /II-III вв./, вскрыты планы 4 жилищ, ямы-хранилища и 28 производственных объектов пока неизвестного назначения. Период переселения народов, вскрылись "жилые" ямы и гончарная печь. Обнаружен многочисленный керамический материал горшковидных и мискообразных форм. VIII-IX вв., селищный объект с типической керамикой.

ZISTOVACÍ VÝSKUM V NOVÝCH ZÁMKOCH

Jozef L i s z k a

Nové Zámky, časť Nové Zámky /okr. Nové Zámky/, Zúgov /45-23-23, 1 : 10 000, 60 : 230 mm/, zisťovací výskum, zaniknutá osada, 15.-16. stor., uloženie nálezov: OM, Nové Zámky.

Výrazná terasovitá vyvýšenina na pravom brehu Starej Nitry na S-SV od mesta Nové Zámky. Preskúmaná plocha cca 150 m².

Zaniknutá stredoveká osada, ktorú na základe historických prameňov možno stotožniť pravdepodobne s bývalou osadou Nyárhíd /por. Szőke, B. 1957: Brod na rieke Nitre pri Nových Zámkoch. In: Štud. Zvesti Archeol. Úst. SAV. 2. Nitra, s. 105-114/. Viacfázové osídlenie, objekty boli viackrát planifikované. Väčšie zemné úpravy terasy sa robili v 60-tych rokoch. Počas výskumu odkrytých 5 objektov /kultúrne jamy, deštrukcia obydľia a pecí/. Nálezy: črepy z hlinených nádob a kachlíc, železné predmety.

PROBEGRABUNG IN NOVÉ ZÁMKY. Dorfwüstung auf dem rechten Ufer der Stará Nitra, NNÖ-lich der Stadt Nové Zámky /Bez. Nové Zámky/ auf einer markanten Terrasse. Untersucht wurden 5 Siedlungsobjekte, aufgrund von Fundmaterial rahmenhaft in das 15.-16. Jh. datiert.

РАЗВЕДОЧНЫЕ РАСКОПКИ В Г. НОВЕ-ЗАМКИ. Погибший поселок на правом берегу р. Стара Нитра на С-СВ от города Нове-Замки /рай. Нове-Замки/ на террасной возвышенности. Исследовано 5 селищных объектов, датированных на основании находок приблизительно ХУ-ХУІ вв.

PRVÁ SEZÓNA VÝSKUMU HRADISKA PRIEKOPA VO ZVOLENE

Marta Mácelová

Zvolen, časť Môťová /okr. Zvolen/, hradisko Priekopa - kultúrna pamiatka č. Ss/1205 /36-32, 1 : 50 000, 275 : 115 mm/, záchranný výskum, 9.-11. stor., uloženie nálezov: SM, Banská Bystrica.

Výšinné hradisko nad sútokom Slatiny a Neresnice s plochou 9821 m², obohnané na južnej strane mohutným valom s v. 290 cm /obr. 42/. v r. 1967 platô hrádku rozparcelované a dané do užívania záhradkárom, ktorí nedodržiavaním zásad pamiatkovej starostlivosti zdevastovali kultúrnu vrstvu vnútorného areálu i časť valového telesa.

Prvá etapa výskumu sa sústredila na začistenie pravého krídla umelého vstupu a na odkrytie profilu valu vertikálnym rezom /obr. 44/. V odkrytom profile valu sú náznaky 2 fáz výstavby: 1. čelný kamenný múr z vonkajšej strany jadra, na ktorý nadväzovala komorová konštrukcia /obr. 43/, 2. komorová konštrukcia s nabitou hlinou, stabilizovaná bermou, vybudovaná na deštrukcii kamenného múru. V hornej časti valového telesa boli mohutné bloky spečenej prepálenej hliny zmiešanej s andezitmi a vápencovými kameňmi.

Výskum na plošine sa realizoval 3 sondami na 3 parcelách. V sonde v strednej časti areálu sa v hl. 30 cm zachytila spodná časť zahĺbeného ohniska objektu neznámeho pôdorysu z 11. stor. Vo výplni, hrubej 20 cm, sa nachádzal veľkomoravský i veľkomoravský keramický materiál, zvieracie kosti a mazanica. V severovýchodnej časti hradiska sa sondou zistil obvodový kamenný múr, budovaný na maltu, zatiaľ nedatovaný.

ERSTE GRABUNGSSAISON AUF DEM BURGWALL PRIEKOPA IN ZVOLEN. Der Höhenburgwall Priekopa in Zvolen, Teil Môťová /Bez. Zvolen/ erhebt sich über dem Zusammenfluß der Slatina und Neresnica. Auf der S-Seite von einem mächtigen, 290 cm hohen Wall umgeben /Abb. 42/. Im abgedeckten Wallprofil /Abb. 43, 44/ Anzeichen von 2 Bauphasen. Im Innenareal des Burgwalls /Fläche 9821 m²/ ein untersuchtes nachgroßmährisches Siedlungsobjekt mit eingetiefter Feuerstelle aus dem 11. Jh., im nordöstlichen Teil des Burgwalls eine steinerne, mit Mörtel gebaute Umfassungsmauer.

ПЕРВЫЙ СЕЗОН ИССЛЕДОВАНИЙ ГОРОДИЩА ПРЬЕКОПА В Г. ЗВОЛЕН. Городище на возвышенности "Прьекопа", в г. Зволень, часть Муотёва /рай. Зволень/ высится над слиянием рек Слатина и Нересница. С южной стороны оно укреплено мощным, 290 см высоким валом /рис. 42/. В разрезе вала /рис. 43, 44/ прослеживаются 2 строительные фазы. Во внутреннем ареале городища /площадь 9821 кв. м/ был вскрыт послевеликоморавский селищный объект с углубленным очагом, датированный XI в., в северо-восточной части городища была обнаружена наружная стена, воздвигнутая с помощью строительного раствора.

STREDOVEKÝ SÍDLISKOVÝ OBJEKT V DUBOVOM

Marta M á c e l o v á

Dubové /okr. Zvolen/, Tále III /36-34, 1 : 50 000; 413 : 42 mm/, záchranný výskum, zaniknutý objekt, 15. stor., uloženie nálezov: SM, Banská Bystrica.

Pliešovská kotlina, rozhranie chotárov Dubové a Dobrá Niva /obr. 45/, parcela č. 5248, nadmor. v. 450 m.

Sídliskový objekt, rozrušený v rámci HTÚPP, zistený v hl. 5-60 cm, s ohniskom vyloženým veľkými ploškými kameňmi, zahĺbeným v severovýchodnom rohu. V sadzovočiernej výplni nájdené črepy, uhličky a mazanica. Početný rekonštruovaný črepový materiál z prevažne hrubostenných nádob väčších rozmerov /Ø dna 24 cm/, bez výzdoby /obr. 46: 1-4, 7/. Na vonkajšej strane nálepy z prepálenej hliny /obr. 46: 6, 8/. Tenkostenná nádoba /hr. 3 mm/ s profilovaným okrajom /obr. 46: 5/. Pravdepodobné krátkodobé osídlenie v 15. stor.

MITTELALTERLICHES SIEDLUNGSOBJEKT IN DUBOVÉ. Die Rettungsgrabung in Dubové /Bez. Zvolen/ ergab ein Siedlungsobjekt aus dem 15. Jh. /Abb. 45/. Scherbenfunde von dickwandigen /Abb. 46: 1-4; 6-8/, aber auch dünnwandigen Gefäßen /Abb. 46: 5/.

СРЕДНЕВЕКОВЫЙ СЕЛИЩНЫЙ ОБЪЕКТ В С. ДУБОВЕ. В ходе охранных раскопок в с. Дубове /рай. Зволень/ был вскрыт селищный объект XV в. /рис. 45/. Найдены фрагменты толстостенных /рис. 46: 1-4; 6-8/, и тонкостенных /рис. 46: 5/ сосудов.

VÝSKUM V HISTORICKOM JADRE BANSKEJ BYSTRICE

Marta M á c e l o v á

Banská Bystrica, časť Banská Bystrica /okr. Banská Bystrica/, mestská pamiatková rezervácia, nám. Červenej armády 23, záchranný výskum, pravek /neskorá doba bronzová?/, stredovek /14.-16. stor./, uloženie nálezov: SM, Banská Bystrica.

Vstupný priestor základnej školy /obr. 47/. V jame s rozmermi 400 x 200 x 190 cm, vyhlbenej na odčerpanie vody z kotolne budovy po havárii vodovodného potrubia, zistený v hl. 163-190 cm mazanícový blok z pece?/ s atypickým pravekým črepovým materiálom /neskorá doba bronzová?/, nad ním kultúrna vrstva s črepmi zo 14.-16. stor./. V severnej stene jamy v hl. 180 cm boli gotické základy stavby, ktorá porušila praveký objekt.

GRABUNG IM HISTORISCHEN STADTKERN VON BANSKÁ BYSTRICA. Eine Rettungsgrabung in Banská Bystrica /Bez. Banská Bystrica/, Platz nám. Červenej armády Nr. 23 /Abb. 47/, ergab ein spätbronzezeitliches?/ Objekt, gotische Fundamente einer Bebauung und eine Kulturschicht mit Scherben aus dem 14.-16.Jh.

ИССЛЕДОВАНИЯ ИСТОРИЧЕСКОГО ЦЕНТРА Г. БАНСКА-БИСТРИЦА. В ходе охранных раскопок в г. Банска-Бистрица /рай. Банска-Бистрица/, площадь "Красной армии 23" /рис. 47/ обнаружен объект позднего периода бронзы, фундаменты готических построек и культурный слой содержащий керамический материал XIY-XV вв.

PRIESKUM V OKRESE ZVOLEN

Marta Mácelová - Peter Mosný

Regionálny prieskum okresu Zvolen, prieskum terás Hrona a jeho prítokov v Budčianskej a Zvolenskej kotline, uloženie nálezov: SM, Banská Bystrica.

B u d ě a

Pravobrežná terasa Hrona pred ústím do potoka Turová /36-32, 1 : 50 000, 398 : 121 mm/, sídliskové nálezy, doba halštatská a laténska /obr. 48/.

Z v o l e n, časť Z v o l e n

Tepličky /36-32, 1 : 50 000, 340 : 147 mm/, výstavba sídliska Západ /obr. 48/, sídliskové nálezy, mladšia doba rímska.

Malá Stráž, lokalita rozkladajúca sa na svahu na jej severovýchodnom úpätí /obr. 48/ na pravom brehu dnes už odrazeného toku Hrona. Bagrovaním svahu silne porušený zahĺbený stredoveký sídliskový objekt neznámeho tvaru a orientácie. Vo výplni početné črepy z rekonštruovateľných nádob /obr. 49/ so značkami na dnách /obr. 50/, osteologický materiál a železné predmety: nôž /obr. 51: 1/, hrot šípu s kosoštvorcovým listom /obr. 51: 2/ a klinec podkovák /obr. 51: 3/. Pravdepodobne objekt strážnej osady nad hronským brodom, datovaný do 12. storočia.

Asi 15-20 m východne od stredovekého objektu v inundačnom území Hrona získané sídliskové nálezy laténskej a germánskej keramiky.

GELÄNDEERKUNDUNG IM BEZIRK ZVOLEN. Begehung des Grantaies und seiner Zuflüsse im Bezirk Zvolen. 3 Fundstellen festgestellt. Budča: Siedlungsfunde, Hallstatt- und Latènezeit. Zvolen, Lage Tepličky /Abb. 48/: Siedlungsfunde, jüngere römische Kaiserzeit, Lage pod Malou Strážou /Abb. 48/: Siedlungsobjekt, 12. Jh., Gefäßbruchstücke /Abb. 49, 50/, Eisengegenstände /Abb. 51/, osteologisches Material. In derselben Lage Siedlungsfunde von latènezeitlicher und germanischer Keramik.

РАЗВЕДКИ В РАЙОНЕ ЗВОЛЕН. Разведки бассейна р. Грон и ее притоков в районе Зволена. Обнаружены 3 памятника. Будча: селищные находки, период гальштата и латена. Зволена, урочище Теплички /рис. 48/: селищные находки, младший римский период; урочище Под-Малоу-Стражоу /рис. 48/: селищный объект, XII в., обломки сосудов /рис. 49, 50/, железные предметы /рис. 51/, остеологический материал. На том же урочище обнаружены селищные находки латенской и германской керамики.

PRIESKUM KATASTRA CHORVÁTSKEHO GROBU

Klára M a r k o v á

Chorvátsky Grob /okr. Bratislava-vidiek/, prieskum, sídliská, uloženie náleзов: AŮ SAV, Nitra.

1. Lokalita na nevýraznej vyvýšenine /M-33-143-B-c, 1 : 25 000, 320 : 95 mm/ Početný výskyt črepov keramiky z doby halštatskej.

2. Pánove jarky /M-33-143-B-c, 1 : 25 000, 275 : 45 mm/. Evidovaná lokalita na málo výraznej vyvýšenine. Zberom získané početné brúsené nástroje a nevýrazné črepy keramiky lengyelskej kultúry, kultúry s kanelovanou keramikou, črepy z mladšej doby bronzovej a z doby halštatskej.

BEGEHUNG IM KATASTER VON CHORVÁTSKY GROB. Im Kataster von Chorvátsky Grob /Bez. Bratislava-Land/ festgestellte Fundstellen der Lengyel-Kultur, der Kultur mit kannellierter Keramik, aus der jüngeren Bronze- und der Hallstattzeit.

РАЗВЕДКИ В УГОДЬЯХ С. ХОРВАТСКИ-ГРОБ. В угодах с. Хорватски-Гроб /рай. Братислава-видьек/ обнаружены памятники лендельской культуры, каннелированной керамики, младшего периода бронзы и периода гальштата.

ZÁCHRANNÉ VÝSKUMY V HISTORICKOM JADRE BRATISLAVY

Marta M a r u n i a k o v á

Bratislava, časť Staré Mesto /Bratislava, hlavné mesto SSR/, štátna mestské pamiatková rezervácia, záchranné výskumy, doba laténska, 11., 12.-13., 14.-17., 18. stor., uloženie náleзов: MSPSOP, Bratislava.

1. Dibrovovo nám. 4, parcela 66, severovýchodná časť rezervácie /ďalej iba ŠMPR/. Vo dvore objektu skúmaná zasypaná pivnica z 18. stor. Nálezy: keramika, kovový predmet.

2. Jiráskova ul. 9, parcela 477, juhozápadná časť ŠMPR. V prejazde objektu a na chodníku pred ním v telese ulice zistená v hl. 110 cm pôvodná úroveň komunikácie z 13.-15. stor.

3. Klariská ul. 10, parcela 374, severozápadná časť ŠMPR. Zo statických sond vo dvore objektu získané keramické črepy z 15.-16. stor. V statickom výkope Pl v miestnosti na prízemí objektu v hl. 138 cm objavené nárožie kamenno-tehlovej stavby /hr. muriva objektu 45 cm/ s nálezmi keramiky zo 14.-15. stor. V zásype sondy keramika, sklo a kovové predmety zo 16.-17. stor. V suteréne objektu vykopaná sonda v zásype, v nej laténske črepy.

4. Michalská ul. 10, parcela 31, severozápadná časť ŠMPR. V stavebnom výkope vozovky a chodníka pred domom č. 10 /nadmor.v. 143 m/ v hl. 105-200 cm zistená časť laténskeho objektu s kamennou deštrukciou. Nálezy: keramika a kovové predmety.

5. Michalská ul. 20, parcela 37, severozápadná časť ŠMPR. V stavebnom výkope pre vozovku a chodník pred týmto objektom zistená časť laténskeho objektu s keramikou.

6. Nálepková ul. 5, parcela 314, južná časť ŠMPR. V nepodpivničenej časti objavený barokový tehlový kanál, v jeho výplni keramika, sklo, porcelán, fajky, šperky a mince z 18.-zač. 19. stor. Pod ním zasýpaný novoveký suterénny priestor, ktorého spodná časť pozostáva z kamenného muriva zo 14. stor. V zásype keramika, sklo, mince z 18. stor.

7. Nálepková ul. 11, parcela 305, južná časť ŠMPR. V zadnom trakte parcely zistený barokový tehlový kanál s keramikou, porcelánom a sklom z 18.-19. stor.

8. Nám. SNP 26, parcela 96, juhovýchodná časť ŠMPR. V suteréne objektu v priestore za bývalými mestskými hradbami objavené v superpozícii 2 objekty, pravdepodobne odpadové jamy. 13.-14. stor. - jama kruhového pôdorysu, keramika, kosti. 15.-17. stor. - jama štvorcového tvaru so zrubovými stenami, vo vrchnej časti spevnená kameňmi kladenými nasucho, keramika, kosti.

9. Nám. 4. apríla, centrálna časť ŠMPR. Doteraz realizovaných 10 stavebných výkopov. Záchranný výskum pokračuje. V jednotlivých výkopoch zistené: Výkop 1, 3, 4 - gotický odpadový kanál z kameňov spájaných pevnou žltosivou maltou, pod ním v hl. 185-215 cm niveleta s keramikou z 11. stor. Výkop 4 - súčasne funkčný barokový tehlový kanál. Výkop 5 - novoveký tehlový kanál ústiaci spod objektu na nám. 4. apríla č. 2 do zbernej kamennej odpadovej šachty. Výkop 6, 8 - posledná tretina 12.-zač. 13. stor. - historická niveleta terénu s mincami a keramikou; 11. stor. - 7 hrobov, kostry orientované lebkou na Z, súčasť pravdepodobne väčšieho pohrebiska objaveného r. 1975 /P. Baxa/ a datovaného r. 1987 /Musilová, M. 1988: Záchranný výskum na námestí 4. apríla v Bratislave. In: Archeol. Výsk. a Nál. na Slov. v r. 1987. Nitra, s. 93/; doba laténska /LC-LD/ - hrnčiarska pec s hlineným roštom s okrúhlymi otvormi. Priestor pod roštom v strede priečkou rozdelený na 2 vykurovacie komory, z každej ústil 1 kanál do predpecnej jamy, Ø pece 140 cm, v. komôr 46 cm; 13. stor. - odpadový kanál z kameňov kladených nasucho.

10. Primaciálny palác, parcela 2, centrálna časť ŠMPR. V severovýchodnom nároží predného traktu paláca zistená v hl. 110 cm časť renesančnej tehlovej stavby kruhového alebo oválneho pôdorysu. Pod stavbou vrstvy s keramikou z 12.-16. stor. a doby laténskej. Vo výkope na nádvorí paláca množstvo stredovekých črepov a nárožie neznámeho objektu z nasucho kladených kameňov.

11. Sedlárska ul. 3, parcela 17, severozápadná časť ŠMPR. V suteréne objektu nájdené 2 laténske objekty. V jednom z nich neúplná kostra dieťaťa, keramika, kovové predmety.

12. Úzka ul., západná časť ŠMPR. Západná časť mestských hradieb, v tesnej blízkosti hradbového múru pri znižovaní terénu odkrytý kamenný múrik z 18. stor. a torzo tehlovej kanalizácie. Nálezy: keramika, sklo z 18.-19. stor.

13. Suché Mýto 1, mimo historického jadra. Na stavenisku obytného domu zistená tehlová studňa z 19. stor., hlboká 23,7 m.

RETTUNGSGRABUNGEN IM HISTORISCHEN KERN VON BRATISLAVA. Im Raum des historischen Kerns von Bratislava realisierte man 13 kleinere Rettungsgrabungen. Die bedeutendsten Funde: latènezeitliche Objekte in den Gassen Michalská ul. und Sedlárska ul. 3; mittelalterliche Kanalisation, 7 Körpergräber, offenbar von einem Gräberfeld aus dem 11 Jh., und latènezeitlicher Töpfer-

ofen im Aushub auf dem Platz Nám. 4. apríla; aus der Zeit der Renaissance ein Ziegelbau unter dem Primatialpalais.

ОХРАННЫЕ РАСКОПКИ В ИСТОРИЧЕСКОМ ЦЕНТРЕ Г. БРАТИСЛАВА. В историческом центре г. Братислава осуществилось 13 охранных раскопок. Замечательные находки: объекты периода латена на ул. Михалска и Седларска 3; средневековая канализация, погребения с труположениями, относящиеся по всей вероятности к могильнику XI в., гончарная печь периода латена обнаружена на Площади 4-ого апреля; кирпичный дом в стиле ренессанса под Архиепископским дворцом.

TURECKÉ NÁLEZY Z DOLNEJ KRUPĚJ

Klára Mészárosová

Dolná Krupá /okr. Trnava/, dvor domu č. 178 /35-33-04, 1 : 10 000, 315 : 349 mm/, 16.-17. stor., ojedinelé nálezy, prieskum, uloženie nálezov: ZsM Trnava.

Na ľavom brehu Krupianskeho potoka. V spálenej vrstve nález pocínovanej medenej misky na nôžke s tureckým nápisom /vlastnícky nápis, možný preklad: Majiteľ, úbohý Sefer, sipáhí/, 2 medené hrnce, zlomky znútra glazovanej keramiky, rastlinné zrnká.

TÜRKISCHE FUNDE AUS DOLNÁ KRUPÁ. Im Intravillan der Gemeinde Dolná Krupá /Bez. Trnava/ Funde von türkischen Kupfergefäßen, verzinnter Kupferschüssel mit Inschrift und Keramik mit glasierter Innenseite; 16.-17. Jh.

ТУРЕЦКИЕ НАХОДКИ В С. ДОЛЬНА-КРУПА. На территории с. Дольна-Крупа /рай. Трнава/ обнаружены турецкие медные сосуды XVI-XVII вв., луженое медное блюдо с надписью, изнутри глазурованная керамика; XVI-XVII вв.

ZÁCHRANNÝ VÝSKUM SÍDLISKA V BUDKOVCIACH

Elena Miroššayová - Lýdia Gačková

Budkovce, časť Budkovce /okr. Michalovce/, Červenica - Hora /M-34-128-B-b, 1 : 25 000, 260-265 : 172-180 mm/, záchranný výskum, neskorá doba halštatská, staršia doba laténska, uloženie nálezov: VPS AŮ SAV, Košice.

Mierny vyvýšenina v rovinatom teréne na JZ od obce. Sídliisko narušené pri melioračných prácach. Preskúmaná plocha 52 m². Zachytený sídliskový objekt nepravidelného tvaru, zahĺbený. Výplň: drobné železné predmety /ihlica s hlavícou stočenou do očka, šidlá/, zlomok hladkého bronzového náramku, bronzová ihla; keramika úžitková /hrnce s nalepovaným pásikom, misy, šálky, kotúče/, keramika vytáčaná na kruhu, zlomky hlinených pečatidiel, prasleny. Kultúrne patria nálezy do trácko-skýtskeho okruhu pamiatok.

RETTUNGSGRABUNG DER SIEDLUNG IN BUDKOVCE. Bei Meliorationsarbeiten in Budkovce /Bez. Michalovce/ eine Siedlung gestört. Ein eingetieftes Siedlungsobjekt von unregelmäßiger Form abgedeckt. In der Füllerde kleine Eisengegenstände, Bruchstück eines Bronzearmrings, Bronzenadel, Gebrauchskeramik, scheibengedrehte Keramik, Bruchstücke von Tonstempeln, Spinnwirtel. Die Funde in die späte Hallstatt- und ältere Latènezeit datiert. Kulturell hängen sie mit dem thrako-skythischen Denkmälerbereich zusammen.

ОХРАННЫЕ РАСКОПКИ НА ПОСЕЛЕНИИ В С. БУДКОВЦЕ. В ходе мелиоративных работ в с. Будковце /рай. Михаловце/ было разрушено поселение. Раскопан углубленный селищный объект неправильной формы. В заполнении обнаружены мелкие железные предметы, фрагмент бронзового браслета, бронзовая булава, столовая и кружальная керамика, обломки глиняных печатей, пряслица. Находки датируются поздним периодом гальштата и ранним латенским периодом. Они относятся к фракийско-скифскому округу памятников.

ZÁCHRANNÝ VÝSKUM SÍDLISKA LUŽICKEJ KULTÚRY V PÚCHOVE V ČASTI DOLNÉ KOČKOVCE

Jozef M o r a v č í k

Púchov, časť Dolné Kočkovce /okr. Považská Bystrica/, Medzipotočie /M-34-97-D-a, 1 : 25 000, 123 : 294 mm/, záchranný výskum, ťažisko lužická kultúra /HB-HC/, uloženie nálezov: PvM, Žilina.

Výstavbou vodovodu pre mesto Púchov sa narušil terén sídliska s viacerými fázami osídlenia /Moravčík, J. 1976: Nové archeologické nálezy z Púchova a okolia. In: Vlastiv. Zbor. Považia. 12. Martin, s. 15-24, tab. III-VIII/.

Po odstránení kultúrnej vrstvy v páse širokom 5 m v dĺ. 150 m sa objavilo 11 tmavých škvŕn, ktoré predstavovali jednotlivé sídliskové objekty. Záchranným výskumom sa preskúmalo 8 objektov, 1 priestor zmiešaných vrstiev /objekt 2/ a po výkope ryhy ešte objekt 12 a časť objektu 13.

Objekty 4, 7 boli malé jamy oválneho pôdorysu s $\emptyset$ 90-110 cm, plytko zahĺbené do ílovitého podlažia /10-28 cm/, vyplnené tmavou zeminou, v ktorej sa nachádzali drobné črepy nádob lužickej kultúry.

Objekt 8 - oválna jama s vchodovým výklenkom na východnej strane, zahĺbená do ílovitého podlažia 11-32 cm, dlhšia os v smere V-Z s dĺ. 265 cm.

Objekt 9 - jama oválneho pôdorysu, $\emptyset$ 210 x 240 cm, max. hĺ. 73 cm. Po vnútornom obvode boli väčšie bloky ílovitej zeminy - zrejme spadnuté steny jamy. Okrem keramiky lužickej kultúry sa našiel hlinený dvojkonický praslen a malá hlinená perla.

Objekt 10 - pec s predpecnou jamou, dlhšia os v smere V-Z s dĺžkou 240 cm. Hlinená prepálená kupola bola značne deformovaná a prekrývala väčšie časti 3-4 hrncovitých nádob. Na dne pece nájdených veľa zvieracích kostí, silno prepálených.

Objekt 11 - oválna jama s dlhšou osou v smere S-J, dĺžkou 214 cm, zahĺbená 19-25 cm do ílovitého podlažia.

Objekt 2 - nepravidelný tvar, objekt preskúmaný iba čiastočne na ploche cca 5 x 5 m, hĺ. výplne 12-73 cm. Zistené splachy kultúrnej vrstvy s nálezmi lužickej a púchovskej kultúry. Priestor bol narušený tiež výkopom melioračnej ryhy.

Objekt 12 - pec s hlinenou kupolou /Ø 168 cm/, plytko zahĺbená do ílovitého podlažia, narušená výkopom ryhy. Rozrušená kupola prekrývala čiastočne črepy väčšej nádoby, riečne kamene a vrstvu obilia na dne. Medzi obilím sa našli aj 2 malé usušené jabĺčka /určenie E. Hajnalová/.

Objekt 13 - zvyšok tmavej výplne v profile ryhy oproti peci /objekt 12/; mohlo ísť aj o zostatok predpecnej jamy.

Vo všetkých objektoch sa nachádzali drobné črepy nádob lužickej kultúry /HB-HC/, zvieracie kosti a drevné uhľíky.

RETTUNGSGRABUNG DER SIEDLUNG DER LAUSITZER KULTUR IN PÚCHOV, TEIL DOLNÉ KOČKOVCE. Die Fundstelle liegt nördlich der Gemeinde Dolné Kočkovce, Teil von Púchov /Bez. Považská Bystrica/, auf einer kleinen Anhöhe. Während der Rettungsgrabung 10 Siedlungsobjekte der Lausitzer Kultur /HB-HC/ untersucht, davon 4 kleine ovale Gruben, 2 Kuppelöfen, 3 größere Gruben /Produktionsobjekte?/, 1 Raum mit angeschwemmter Kulturschicht, die Keramik der Lausitzer und Púchov-Kultur enthielt.

ОХРАННЫЕ РАСКОПКИ НА ПОСЕЛЕНИИ ЛУЖИЦКОЙ КУЛЬТУРЫ В Г. ПУХОВ, ЧАСТЬ ДОЛЬНЕ-КОЧКОВЦЕ. Памятник расположен на С от села Дольне-Кочковце, часть г. Пухов /рай. Поважска-Бистрица/ на пологом холме. В ходе охранных раскопок прослежено 10 селищных объектов лужицкой культуры /HB-HC/ - 4 небольшие ямы овальной формы, 2 куполообразные печи, 3 ямы хозяйственного назначения/?, 1 жилая яма с наносом, содержащим керамику лужицкой и пуховской культур.

VÝSKUMY NA MICHALSKEJ ULICI 12, 14-16 V BRATISLAVE

Margaréta Musilová

Bratislava, časť Staré Mesto /Bratislava, hlavné mesto SSR/, štátna mestská pamiatková rezervácia, preventívny výskum, uloženie nálezov: MSPSOP Bratislava.

1. Michalská ul. 12, parcela 32, severozápadná časť rezervácie, ťažisko 14.-16. stor. Prístupné suterénne časti objektu boli preskúmané 8 sondami /nadmor.v. 143,26 m/. V priebehu výskumných prác sa na celej ploche narazilo v hĺ. 60-80 cm na spodnú vodu. Zo 14.-15. stor. sa zistila deštrukcia kamennej studne a našiel kostený hrebeň; z 15.-16. stor. sú 2 kamennotehlové nádrže, vsadené do zeme, v zásype úlomky zeleno glazovaných kachlíc.

2. Michalská ul. 14-16, parcely 33-35, severozápadná časť rezervácie, ťažisko 18. stor. Prístupné suterénne časti objektu boli preskúmané 5 sondami /nadmor.v. 143,68 m/. V hĺ. 60-80 cm sa na celej ploche pivnice nachádza spodná voda. Z 18. stor. boli zistené 2 zasypané suterénne priestory.

Ako prospekčná metóda sa pri výskume obidvoch domov použila po prvýkrát virguľa. Verifikoval sa biofyzikálny jav - vysoká schopnosť človeka reagovať na geologické anomálie.

GRABUNGEN IN DER GASSE MICHALSKÁ ULICA NR. 12, 14-16 IN BRATISLAVA.

Die präventive Grabung nützte zum erstenmal als Prospektionsmethode die Wünschelrute aus. Objekte aus dem Mittelalter - Destruktion eines steingemauerten Brunnens und 2 Stein-Ziegel-Behälter, ein Knochenkamm und 2 verschüttete Kellerräume aus dem 18. Jh.

РАСКОПКИ НА УЛ. МИХАЛСКА 12, 14-16 В БРАТИСЛАВЕ. В ходе превентивно-охран-ных раскопок была впервые в качестве научно-исследовательского метода использована палочка "rhabdos". Грунтовая вода не позволила спуститься к подстилающему слою. Обнаружены постройки средневековья - разрушенный каменный колодец, 2 каменно-кирпичных резервуара /водохранилища/, костяной гребень, 2 заваленных подвала XVIII в.

VÝSKUMY NA NÁLEPKOVEJ ULICI 14, 16, 18 V BRATISLAVE

Margaréta Musilová

Bratislava, časť Staré Mesto /Bratislava, hlavné mesto SSR/, štátna mestská pamiatková rezervácia, záchranný a predstihový výskum, uloženie nálezov: MSPSOP, Bratislava.

1. Nálepkova ul. 14, parcela 322, juhozápadná časť rezervácie, záchranný výskum. Pri výkope statickej sondy v suterénnej časti domu bol zistený mladoneolitický objekt s množstvom črepov keramiky boľerázskej skupiny a roh pratura.

2. Nálepkova ul. 16, parcela 323, juhozápadná časť rezervácie, predstihový výskum zameraný na najstaršiu časť domu /ľavý suterén/, t. j. prvé podlažie kamenného meštianskeho domu z druhej polovice 13. stor. Z tohto obdobia bola zistená historická niveleta terénu - interiérová dlažba prvého podlažia tohto domu, základová ryha a schodiskový múr; z 13.-15. stor. objavená studňa s kamenným vencom, s novodobým zásypom; z 15.-17. stor. zachytená súvislá okruhlia-ková dlažba.

3. Nálepkova ul. 18, parcela 324, juhozápadná časť rezervácie, predstihový výskum. Preskúmaná bola suterénna časť staticky narušeného objektu. Z doby laténskej /LC-LD/ sa objavilo sídlisko, antropogénne vrstvy, terénna depresia v severo-južnom smere, keramika a zoologický materiál. Do 13.-15. stor. patrí studňa s kamenným vencom, fungujúca na verejnom priestranstve vidlice cestných ťahov /dnes Nálepkovej a Jiráskovej ulice/. Jej zánik súvisí so zástavbou ulice v 15. stor., zásyp tvorí keramika a sklovitá troska.

GRABUNG IN DER GASSE NÁLEPKOVA ULICA NR. 14, 16, 18 IN BRATISLAVA. In der Denkmalreservation von Bratislava, Teil Staré Mesto /Altstadt/, Gasse Nálepkova ul. 14 ein jungäneolithisches Objekt mit Keramik der Boleráz-Gruppe und das Horn eines Urs festgestellt. Die Präventivgrabung auf der Gasse Nálepkova ul. 16

deckte die historische Geländenevelle ab - ein Interieurfplaster des 1. Geschosses eines steingemauerten Bürgerhauses aus der zweiten Hälfte des 13. Jh., eine Treppenhausmauer, einen Brunnen und ein Kieselsteinpflaster aus dem 15.-17. Jh.; in der Gasse Nálepкова ul. 18 wurden bei einer Präventivgrabung anthropogene Schichten aus der Latènezeit und ein mittelalterlicher Brunnen abgedeckt, der auf freiem öffentlichem Platz benützt wurde.

ИССЛЕДОВАНИЯ НА УЛ. НАЛЕПКОВА 14, 16, 18 В БРАТИСЛАВЕ. В историческом центре г. Братиславы, часть Старе-Место был в ходе охранных раскопок на ул. Налепкова 14 обнаружен объект младшего знеолита с керамикой группы Болераз, а также рог первобытного быка; в ходе превентивно-охранных раскопок на ул. Налепкова 16 была вскрыта проектная линия профиля - мостовая интерьера второго этажа каменного мешанского дома второй половины XIII в., стена лестницы, колодец и мостовая из круглящей XV-XVII вв.; на ул. Налепкова 18 были в ходе превентивно-охранных раскопок вскрыты антропогенные слои периода латена и средневековый колодец, функционирующий на открытом пространстве.

UKONČENIE ZÁCHRANNÉHO VÝSKUMU V KOČÍNE

Viera Němejsová - Pavúková

Kočín /okr. Trnava/, Dielce /M-34-132-A-b, 1 : 25 000, 235 : 336 mm/, záchranný výskum, sídliská, lengyelská a jevišovická kultúra, uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra.

Odkrývka v záverečnej etape výskumu oboch sídlisk /Němejsová-Pavúková, V. 1987, 1988: Záchranný výskum v Kočíne. In: Archeol. Výsk. a Nál. na Slov. v r. 1986, 1987. Nitra, s. 75-76, s. 94-96/ sa sústredila západne od cesty do Kočina, odbočujúcej z hlavného ťahu Vrbové - Čhtelnica. R. 1988 bola odkrytá plocha 30 x 50 m, t. j. 1500 m². Za 3 výskumné kampane bolo preskúmaných 4000 m², 56 objektov /bežných, sídliskových, hlinísk/ a časť komplikovaného žľabového útvaru, s najväčšou pravdepodobnosťou novovekého.

I keď výskum bol robený sondážou, rozsah na seba nadväzujúcich alebo len malými prielukami oddelených skúmaných plôch dovolil tieto všeobecné závery týkajúce sa charakteru a rozsahu osídlenia oboch kultúr mladšej doby kamennej:

Objekty lengyelskej kultúry boli málopočetné, niektoré na nálezy veľmi bohaté /objekt 3/86/, a ich obsah pri predbežnom rozbere naznačuje, že nejde o jednofázové sídlisko. Časť objektov patrí jednoznačne do II. stupňa lengyelskej kultúry, časť, najmä bohatý objekt 3/86, nasleduje až po istom časovom odstupe. Zatiaľ len všeobecne ho možno zaradiť niekde do priebehu III. stupňa, resp. až na jeho koniec. Boli zistené aj za sebou idúce kolové jamy, pravdepodobne časť domu niektorého z týchto dvoch lengyelských sídlisk.

Prekvapuje lokalizovanie väčšiny lengyelských objektov na severovýchodnom svahu ostrohoitého výbežku, a nie na jeho temene alebo na slnečnej juhozápadnej strane. Je možné, že výskum zachytil len okraj sídliska pokračujúceho dolu svahom juhozápadne od cesty Vrbové - Čhtelnica. Pri povrchovom prieskume v tomto areáli však žiadne nálezy zistené neboli a keďže plocha nebola bezprostredne ohrozená, záchranný výskum sa tým smerom nerozšíril.

Objekty jevišovickej skupiny boli dosť rovnomerne rozmiestnené po celej skúmanej ploche. Ako už bolo konštatované v skorších správach, je to prvý dôklad osídlenia tejto skupiny i na Slovensku. Naznačuje možnosť, že celé východné územie pod Karpatmi južne od Čhtelnice až po Bratislavu bolo osídlené jej nositeľmi. Centrum rozšírenia tejto skupiny sa nachádzalo na juhozápadnej Morave a v priľahlom Rakúsku. Zostáva otázkou, kde jej nositelia prenikli na Slovensko - či naprieč Karpatmi cez ich priesmyky /čo sa z viacerých dôvodov zdá málo pravdepodobné/, alebo či územím Rakúska cez okolie Bratislavy popri Karpatoch smerom na S z ich východnej strany a možno i po západnej strane - o osídlení Záhoria v eneolite nevieme prakticky nič.

Stopy po obydliach jevišovickej kultúry sa v Kočíne nezistili - nepochybne išlo o výlučne nadzemné konštrukcie ako v súčasnej bošáckej skupine alebo predchádzajúcej badenskej kultúre. Preskúmané sídliskové jamy boli zväčša menších rozmerov, kruhové alebo oválne, s prekvapujúco veľa nálezmi. I v poslednej sezóne sa v nich hojne vyskytovala keramika zdobená odtlačkami šnúry a technikou brázdeného vpichu. Hrubostenná keramika je všetka slamovaná, len v ojedinelých prípadoch sa zistilo voštinovanie povrchu. Úprava povrchu tejto kategórie keramiky je teda taká istá ako v bošáckej skupine, typologicky sú však hrncovité nádoby inak proporčne stavané a tiež dodatková plastická výzdoba je inak umiestnená, v niektorých detailoch odlišná. K 2 importom šálok bošáckej skupiny z minulých rokov pribudol hrotitý masívny nezdobený črpák, ktorý tiež naznačuje kontakty s bošáckym prostredím, kde sú črpáky tohto typu bežné.

Je možné, že tak sídlisko lengyelskej kultúry, ako aj mladoeneolitické sídlisko pokračuje južným smerom dolu svahom pod cestou do Čhtelnice, ale ani v tomto prípade sa na povrchu plochy, viac ráz počas výskumných sezón oranej, žiadne nálezy nenašli. Je však možné, že sú prikryté hrubšou vrstvou ornice, zmytej či zoranej z vyšších polôh pretiahnutého chrbta či nevýrazného ostrohu, na ktorom sa sídliská nachádzajú.

Nálezy jevišovickej kultúry z Kočína žiadajú preveriť všetky staršie lokality s nálezmi mladoeneolitickej keramiky zdobenej odtlačkami šnúry a brázdeným vpichom južne od línie Kočín - Piešťany, ale aj ojedinelé nálezy keramiky s kolkovanou výzdobou výrazne bošáckeho charakteru z toho istého územia. Je nutné bližšie precizovať zrejme kultúrne komplikovaný obraz daného regiónu v mladšom eneolite.

ABSCHLUSS DER RETTUNGSGRABUNG IN KOČÍN. Die letzte Grabung in der Gemeinde Kočín /Bez. Trnava/ auf Siedlungen der Lengyel- und Jevišovice-Kultur /Němejcová-Pavúková, V.: 1987, 1988: Záchranný výskum v Kočíne. In: Archeol. Výsk. a Nál. na Slov. v r. 1986, 1987. Nitra, S. 75-76; 94-96/ erschloß eine Fläche von 1500 m², insgesamt waren es in 3 Saisonen 4000 m², teilweise auf zusammenhängender Fläche, teilweise mit kleineren Unterbrechungen. Im letzten Grabungsjahr wurden nur Objekte der Jevišovice-Kultur untersucht. Sie waren kleiner, aber überraschend fundreich. Zu 2 Importschalen der Bošáca-Gruppe aus den vorangehenden Jahren kam eine beinahe ganze spitzbodige Schöpfkelle als weiterer Beleg über Kontakte zwischen beiden Kulturgesellschaften hinzu. Die Objekte der Jevišovice-Kultur fast gleichmäßig über die ganze Grabungsfläche verteilt. Das Gesamtausmaß der Siedlung nicht

präzis bestimmbar - in Richtung nach NW überschritt es mit Gewißheit die untersuchte Fläche, in S-Richtung gibt es zwar keine Besiedlungsspuren, doch können sie von einer dickeren, hangabwärts geschwemmten Schicht, der Ackerkrume, überdeckt sein. Spuren von Wohnbauten der Jevišovice-Kultur nicht festgestellt, offenbar handelte es sich ausschließlich um Oberbauten. Die Funde der Jevišovice-Kultur in der Westslowakei sind vom Kerngebiet dieser Gruppe entfernt /Südwestmähren und anliegendes Österreich/ und der wahrscheinlichste Weg ihrer Verschiebung in den Raum des östlichen und vielleicht auch westlichen slowakischen Karpatenraumes führte vermutlich durch NO-Österreich in die Umgebung von Bratislava und von dort nach N. Die Siedlung in Kočín wäre im Hinblick auf die unmittelbare Nähe der mit Gewißheit der Bošáca-Gruppe zugewiesenen Siedlungen in diesem Gebiet eine der nördlichsten.

ПОСЛЕДНИЙ СЕЗОН ИССЛЕДОВАНИЙ В С. КОЧИН. В ходе исследований, осуществившихся на поселениях лендельской и евишовицкой культур /Němejscová-Pavúková, V. 1987, 1988: Záchranný výskum v Kočíne. In: Archeol. Výsk. a Nál. na Slov. v r. 1986, 1987. Nitra, s. 75-76; 94-96/ в с. Кочии /рай. Трнава/ была вскрыта площадь 1500 кв. м. Общая площадь всех раскопок составила 4000 кв. м. В последний сезон исследованы лишь небольшие объекты евишовицкой культуры, содержавшие множество находок. Помимо двух импортированных чашек бошацкой группы, обнаруженных в предыдущих сезонах, найден почти полностью сохранившийся ковшик с коническим дном - свидетельство контактов между обеими культурами. Объекты евишовицкой культуры равномерно расположены по всей исследованной площади. Общую площадь поселения не удалось точно определить, но с уверенностью можно предполагать, что на СЗ оно превышало исследованную площадь, на Ю следы заселения не обнаружались, но является весьма вероятным, что они перекрыты более толстым слоем пахотной земли. Следы от жилищ евишовицкой культуры не были прослежены; по-видимому строились только надземные постройки. Находки евишовицкой культуры в Западной Словакии распространились далеко от области их происхождения /Юго-Западная Моравия и Австрия/. На территорию Восточного, а может быть также Западного Прикарпатья они распространились, по всей вероятности, через Северо-Восточную Австрию, в окрестности Братиславы и оттуда на север. Поселение в г. Кочин, ввиду непосредственной близости точно культурно определенных поселений бошацкой группы в этой области можно отнести к наиболее к северу расположенным поселениям.

POKRAČOVANIE VÝSKUMU V TRENČÍNE NA BREZINE

Tamara Nešporová

Trenčín, časť Trenčín /okr. Trenčín/, Brezina /35-21-16, 1 : 10 000, 165 : 340 mm/, predstihový výskum, ťažisko staršia doba bronzová, uloženie náleзов: TM, Trenčín.

Pokračovanie výskumu náhornej plošiny Čerešňového sadu v 2 polohách: na východnej strane plochy obkolesenej tzv. spečeným valom a na západnej strane pri vonkájšej línii opevnenia.

12.-13. stor., ďalšie doklady funkčnosti valu v tomto období.

Doba rímska, ojedinelý nález mince - strieborný denár, Traján /98-117 n. l./

Doba laténska /LD/, púchovská kultúra, nálezy z vrstiev. Črepový materiál, okrajové črepy s okružím, zvislé ryhovanie a tuhovanie povrchu.

Staršia doba bronzová, pohrebisko, preskúmaný ďalší hrob /spolu 4 hroby/. Kostra uložená v hl. 280 cm v skrčenej polohe na pravom boku, lebka čiastočne obrátená obličajovou časťou do zeme, horné i dolné končatiny pokrčené, orientácia hrobu S-J. Hrobová jama sa rysovala len v hornej partii skeletu. Sánka silno sfarbená medenkou. Absencia nálezov okrem miniatúrnej bronzovej tyčinky. Pravdepodobne jedinec ženského pohlavia, vek adultus.

V superpozícii nad hrobom objekt rozmerov 120 x 65 cm oválneho tvaru s nálezi mazanice, zlomkov praslenov, štiepanej mikrolitickej industrie, kostenej drobnotvarej industrie, nevýrazných črepov a bronzu v podobe malého zlomku. Objekt rámcovo datovateľný do staršej doby bronzovej.

FORTSETZUNG DER GRABUNG IN TRENČÍN, LAGE BREZINA. Grabung in der Lage Brezina, Čerešňový sad in Trenčín /Bez. Trenčín/, mit dem Schwerpunkt in der älteren Bronzezeit. Feststellung weiterer Belege über die Verteidigungsfunktion des sog. verbrannten Walles im 12.-13. Jh. Einzelfund einer Münze aus der römischen Kaiserzeit, ein Silberdenar, Trajan /98-117 u. Z./. Latènezeit /LD/, Púchov-Kultur - Scherbenmaterial. Ältere Bronzezeit, Gräberfeld, Körpergrab, der Tote ein Rechtshocker, der Unterkiefer durch Grünspan verfärbt, einziger Fund eines bronzenen Miniaturstäbchens. In Superposition über dem Grab ein ovales Objekt, aufgrund der Funde mit rahmenhafter Datierung in die ältere Bronzezeit.

ПРОДОЛЖЕНИЕ ИССЛЕДОВАНИЙ В Г. ТРЕНЧИН, УРОЧИЩЕ БРЕЗИНА. Исследования в урочище "Брезина - Черешневи-сад" в г. Тренчин /рай. Тренчин/ - ранний период бронзы. Обнаружены новые свидетельства подтверждающие оборонительную функцию т. наз. опеченного вала XII-XIII в. Единичная находка монеты римского периода, серебряный денарий, Траян /98-117 н. э./. Период латена /LD/, пуховская культура - черепки. Ранний период бронзы, могильник, погребение с труположением, умерший похоронен в скорченном положении на правом боку, на нижней челюсти патина, единственная находка миниатюрной бронзовой палочки. В суперпозиции над погребением обнаружен объект датированный на основании находок ранним периодом бронзы.

HROBOVÉ NÁLEZY Z 10. STOROČIA V BLATNOM

Gabriel Nevizánsky

Blatné /okr. Bratislava-vidiek/, neznáma poloha, pohrebisko, 10. stor., uloženie nálezov: ZsM, Trnava.

V zbierke sú pod inv. č. 580-592 nálezy získané darom v r. 1959. Opis bez bližšieho datovania a vyobrazenia je v katalógu zbierok, kde je iba kresba strmeňa hruškovitého tvaru /Novotný, B. - Fuhrherr, V. 1971: Katalóg archeologickej zbierky Západoslvenského múzea v Trnave. Bratislava, s. 34, tab. XV/. Podstatnú časť inventára rozrušeného hrobu reprezentujú liate kovania garnitúry opaska. Opis: 9 liatych strieborných kovaní štítového tvaru s oválnym otvorom, na vonkajšej strane so stopami pozlátenia, zdobených rastlinným ornamentom. Niektoré značne poškodené, v. 2 cm, š. 2,3 cm /obr. 52/. Na remeň pôvodne pripevnené 3 krátkymi nitmi. Liata bronzová pracka, v. 2,4 cm, š. 2,9 cm, s poškodenou pozlátenou striebornou tylovou doštičkou, v. 2,2 cm, opatrenou 2 nitmi. Železný strmeň. Kovania opotrebované. Analogické nálezy známe na pohrebisku v Seredi I, kde boli v hrobe 1/57 podobné exempláre vyhotovené z bronzu /Točík, A. 1968: Altmagyarische Gräberfelder in der Südwestslowakei. Bratislava, s. 49, tab. XLI : 1-7/. Nálezy dokresľujú severnú hranicu rozšírenia staromaďarských pohrebísk na juhozápadnom Slovensku.

GRABFUNDE AUS DEM 10. JAHRHUNDERT IN BLATNÉ. Funde aus einer dem Westslowakischen Museum in Trnava geschenkten Sammlung von einer unbekannten Fundstelle im Kataster von Blatné /Bez. Bratislava-Land/: 9 abgegriffene und beschädigte silberne, an der Außenseite vergoldete Beschläge, Bronzeschnalle mit Riemenkappe eines Gürtels /Abb. 52/ und birnenförmiger Steigbügel, aus einem Grab stammend, das die nördliche Verbreitungsgrenze der altmagyarischen Gräberfelder in der SW-Slowakei anzeigt.

МОГИЛЬНЫЙ ИНВЕНТАРЬ Ж. В. В С. БЛАТНЕ. Обнаруженные на неизвестном местонахождении в угодьях с. Блатне /рай. Братислава-видьек/ находки переданы Западословацкому музею в г. Трнава: 9 изношенных и потревоженных серебрянных, из внешней стороны позолоченных металлических бляшек, бронзовая пряжка с тыльной частью из пояса /рис. 52/ и стремя грушевидной формы из погребения, обрисовывающие северную границу распространения древневенгерских могильников в Юго-Западной Словакии.

KOSTROVÉ POHREBISKO Z 11. STOROČIA V ŠAHÁCH, ČASŤ HRKOVCE

Gabriel Nevizánsky

Šahy, časť Hrkovce /okr. Levice/, Tompa fel"li vetö /M-34-134-D-b, 1 : 25 000, 307 : 305 mm/, pohrebisko, 11. stor., sídlisko, 9.-11. stor., uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra.

Pri stavbe administratívnej budovy koncernového podniku Benzinol Praha, závod Ropovod-Šahy, asi v r. 1983 sa zničilo niekoľko desiatok kostrových hrobov, z ktorých sa dodatočne zachránila iba masívna strieborná esovitá záušnica. Ďalej sa zachránila dolná tretina hrncovitej nádoby /Ø dna 6,5 cm/, zdobená hustými zväzkami plytkých obvodových líní, ktorá však môže pochádzať i zo sídliskového objektu /obr. 53/.

Lokalita je v juhovýchodnej časti mierne vyvýšenej pieskovej duny nad inundačným územím Štiavnice, devastovaná časť pohrebiska v ohradenej časti závodu Ropovod-Šahy cca 20-30 m od malej kaplnky na pravej strane hradskej Šahy - Demandice približne v strede vzdialenosti medzi obcami Hrkovce a Tupá.

Asi 500-600 m na SZ sa získali skôr sídliskové nálezy z 9.-11. stor. a zo stredoveku /Lichardus, J. - Liptáková, Z. 1961: Archeologický prieskum trasy ropovodu Družby na úseku Rimavská Sobota - Šaľa v r. 1961. Archeol. Rozhl., 14, s. 787; Oždáni, O. 1984: Výsledky prieskumu stredného Poipia. In: Archeol. Výsk. a Nál. na Slov. v r. 1983. Nitra, s. 168/. Nie je vylúčené, že sídlisko a rozrušené pohrebisko súvisia s osadou, lokalizovanou do chotára Hrkoviec a v písomných prameňoch z druhej polovice 13. stor. uvádzanou pod názvom Dupupuch /1274/, resp. Dopopuch /1277/; Györffy, Gy. 1987: Az Árpád-kori Magyarországtörténeti földrajza III. Budapest, s. 192; Bakács, I. 1971: Hont vármegye Mohács előtt. Budapest, s. 113/.

KÖRPERGRÄBER AUS DEM 11. JAHRHUNDERT IN ŠAHY, TEIL HRKOVCE. Im J. 1983 wurden in der Gemeinde Šahy, Teil Hrkovce /Bez. Levice/, bei einem Hausbau mehrere Dutzende von Körpergräbern devastiert, aus denen nachträglich nur ein massiver silberner S-förmiger Schläfenring gerettet wurde. Auf der Fundstelle gewann man auch ein Gefäß /Abb. 53/, das jedoch auch von der Siedlung ungefähr 500-600 m NW-lich des Gräberfeldes stammen könnte. Festgestellt wurden auch Siedlungsobjekte aus dem 9.-11. Jh. und aus dem Mittelalter.

МОГИЛЬНИК С ТРУПОПОЛОЖЕНИЯМИ XI В. В С. ШАГИ-ЧАСТЬ ГРКОВЦЕ. В 1983 г. в с. Шаги, часть Грковце /рай. Левице/ было в ходе строительных работ разрушено несколько десятков погребений с труположениями, из инвентаря которых удалось сохранить лишь массивное серебряное S-образное высочное кольцо. Был обнаружен также сосуд /рис. 53/, который можно отнести к поселению, расположенному 500-600 м к СЗ от могильника. Вскрыты также селищные объекты IX-XI вв. и средневековья.

K TOPOGRAFII KOSTROVÉHO POHREBISKA Z DOBY AVARSKÉHO KAGANÁTU V SLOVENSKÝCH ĎARMOTÁCH

Gabriel Nevizánsky

Slovenské Ďarmoty, časť Slovenské Ďarmoty /okr. Veľký Krtíš/, Orbánhégysz /M-34-135-D-a, 1 : 25 000, pravdepodobne 243-246 : 234-236 mm/, pohrebisko, doba avarského kaganátu.

Medzi pohrebiskami z obdobia avarskej ríše sú evidované pod lokalitou Balassagyarmat nálezy /Csallány, D. 1956: Archäologische Denkmäler der Awarenzeit in Mitteleuropa. Budapest, s. 83/, ktoré podľa dnešného administratívneho usporiadania sa našli na teritórii Slovenska. Katastrálne územie mesta Balassagyarmat sa pôvodne rozprestieralo po oboch stranách Ipľa. Chotár severne od rieky po vzniku Československa sa stal súčasťou nášho štátu; tu vznikla nová

obec Slovenské Ďarmoty. Sledované hroby boli nájdené na južnom úpätí vrchu Orbánhegy /Wagner, I. 1897: Balassa-gyarmati leletröl. Archaeol. Ért., 17, s. 76-77/. Na dnešných špeciálnych mapách vyvýšenina s názvom Biely vrch, kóta 235,2, skrýva niekoľko toponým používaných v minulosti /od V na Z: Mártonhegy, Bocskorhegy a Orbánhegy/. Pohrebisko možno lokalizovať pravdepodobne do priestoru dnešného nástupišťa ČSAD, resp. blízkosti budovy MNV.

Severnú hranicu výskytu kostrových pohrebísk z doby avarského kaganátu na strednom Poipľí ohraničujú lokality Vyškovce nad Ipľom, Kosihy nad Ipľom, Veľká Čalomija, Malá Čalomija, Slovenské Ďarmoty, Želovce a Prša.

ZUR TOPOGRAPHIE DES KÖRPERGRÄBERFELDES AUS DER ZEIT DES AWARISCHEN KAGANATS IN SLOVENSKÉ ĎARMOTY. Im Beitrag wird die genaue Topographie des Gräberfeldes dargelegt, welches in der Literatur /Csallány 1956, S. 83/ unter der Fundstelle Balassagyarmat /Ungarn/ angeführt wird. Die genannte Fundstelle liegt jedoch nach heutiger administrativer Einreihung im Gebiet der Slowakei, im Gemeindekataster von Ďarmoty /Bez. Veľký Krtíš/.

К ВОПРОСУ О ТОПОГРАФИИ МОГИЛЬНИКА С ТРУПОПОЛОЖЕНИЯМИ ПЕРИОДА АВАРСКОГО КАГАНАТА В С. СЛОВЕНСКЕ-ДЯРМОТИ. В статье приводится точная топография могильника, который известен в литературе /Csallány 1956, с. 83/ под названием Balassagyarmat /Венгрия/. Приведенный памятник находится, согласно нынешнему административно-территориальному делению, на территории Словакии, в угодьях с. Словенске-Дярмоти /рай. Вельки-Кртиш/.

SÍDLISKO BADENSKEJ KULTÚRY V TLMAČOCH A V ŽELIEZOVCIACH

Gabriel Nevizánsky

Obhliadka, zber, uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra, TkM, Levice.

T l m a č e, časť L i p n í k /okr. Levice/

Pravobrežná terasa Hrona nad amfiteátrom a novým cintorínom, na súkromnom pozemku J. Buriana v záhradkárskej osade. Lokalita vzdialená ca 900 m na SZ od kóty 318,3 /M-34-134-A-a, 1 : 25 000, 322 : 185 mm/.

Pri kopaní ryhy narušený objekt s črepmi pravdepodobne mladšieho klasického stupňa badenskej kultúry. Nálezy badenskej kultúry v Tlmačoch v minulosti evidované na ploche závođu S. M. Kirova a v polohe Hrádze /Habovštiak, A. 1962: Neolitické a eneolitické nálezy z Tlmáč. In: Štud. Zvesti Archeol. Úst. SAV. 9. Nitra, s. 265-271; ten istý 1975: Hradisko z 9.-10. stor. v Tlmačoch. Slov. Archeol., 23, s. 109/.

Ž e l i e z o v c e, časť Ž e l i e z o v c e /okr. Levice/

Na juhovýchodnom okraji mesta asi 250 m na JV od kóty 135,9. Koryto Hrona vzdialené asi 500 m /M-34-134-C-d, 1 : 25 000, 179 : 181 mm/. Zberom získané nálezy zo staršieho klasického stupňa badenskej kultúry, z mladého stupňa maďarovskej kultúry, z mladšej doby bronzovej a črep z 8.-9. stor. /obr. 54/.

SIEDLUNG DER BADENER KULTUR IN TLMAČE UND ŽELIEZOVCE. Begehung und Lesefunde im Bezirk Levice. Tlmače, Teil Lipník: gestörtes Siedlungsobjekt, klassische Stufe der Badener Kultur; Želiezovce: Siedlungsfunde, ältere klassische Stufe der Badener Kultur, Maďarovce-Kultur, jüngere Bronzezeit, Scherbe aus dem 8.-9. Jh. /Abb. 54/.

ПОСЕЛЕНИЕ БАДЕНСКОЙ КУЛЬТУРЫ В СС. ТЛМАЧЕ И ЖЕЛЕЗОВЦЕ. Разведки и поверхностный сбор в районе Левице. Тлмаче, часть Липник: разрушен селищный объект, классическая фаза баденской культуры, мадяровская культура, младший период бронзы, черепок Vlll-IX вв. /рис. 54/.

UKONČENIE VÝSKUMU VÝŠINNÉHO ENEOLITICKÉHO SÍDLISKA V STRÁNSKEJ

Gabriel Nevizánsky

Stránska /okr. Rimavská Sobota/, Mogyorós /M-34-125-D-a, 1 : 25 000, 273 : 361 mm/, systematický výskum, sídlisko, badenská kultúra, uloženie náleзов: GM, Rimavská Sobota.

Južný okraj terasovej plošiny rieky Turca. Skúmaná plocha cca 600 m².

Rezmi zachytená priekopa, orientovaná v smere S-J, ktorá chránila osadu zo Z. Zistená fortifikácia mala podobnú konštrukciu ako objekt v južnej časti sídliska, skúmaný v r. 1985-86. Osídlenie za západnou priekopou sa nezistilo. V západnej okrajovej časti opevneného areálu zachytená deštrukcia minimálne 2 podláh, spevnených drobným riečnym štrkom a zvyšky ohnísk, resp. pecí kruhového pôdorysu z riečnych okruhliakov a hrubostenných črepov. Nálezy keramiky a brúsenej, resp. štiepanej industrie badenskej kultúry. Zvieracie kosti sa zle zachovali.

GRABUNGSABSCHLUSS AUF DER ÄNEOLITHISCHEN HÖHENSIEDLUNG IN STRÁNSKA. In der Siedlung von Stránska /Bez. Rimavská Sobota/ erfaßte man durch Schnitte einen N-S orientierten Graben, welcher sie von W schützte. Die Fortifikation wies eine ähnliche Konstruktion auf wie das Objekt im S-Teil der Siedlung, das im J. 1985/86 untersucht wurde. Hinter dem W-Graben wurde keine Besiedlung festgestellt. Im westlichen Randteil des befestigten Areals befand sich eine Destruktion von minimal 2 mit Flußkieseln verfestigten Fußböden, Reste von Feuerstellen resp. Öfen von kreisförmigem Grundriß. Funde: Keramik, geschliffene und Spaltindustrie der Badener Kultur.

ЗАВЕРШЕНИЕ ИССЛЕДОВАНИЙ ПОСЕЛЕНИЯ НА ВОЗВЫШЕННОСТИ ПЕРИОДА ЭНЕОЛИТА

В С. СТРАНСКА. На поселении в с. Странска /рай. Римавска-Собота/ был в ходе зондажных работ зафиксирован ров, ориентированный по направлению С-Ю, защищающий поселение из запада. Конструкция обнаруженной фортификации аналогична объекту, вскрытому в 1985-86 гг. В пространстве за западным рвом не были затронуты следы заселения. В западной окраинной части укрепленного

комплекса обнаружили минимум 2 разрушенных пола, укрепленных речной галькой, остатки очагов, или же печей круглого плана, находки керамики, шлифованная и колотая индустрии баденской культуры.

ZÁCHRANNÝ VÝSKUM KOSTROVÉHO POHREBISKA VO VYŠKOVCIACH NAD IPĽOM

Gabriel Nevizánsky

Vyškovce nad Ipľom, časť Vyškovce nad Ipľom /okr. Levice/, Homokos /M-34-134-D-c, 1 : 25 000, 93-95 : 122-123 mm/, záchranný výskum, pohrebisko, 8. stor., uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra.

Západný svah pieskovej duny nad ľavobrežným inundačným územím Ipľa asi 1600 m na Z od okraja obce a 2250 m na JV od Kubáňova. Lokalita situovaná ca 100-160 m na S od železničnej trate Šahy - Čata medzi kilometrami 22,0-22,1, 250 m na SZ od kóty 131,3. Asi 300 m južne sa nachádza hraničná čiara medzi ČSSR a Maďarskom. Tok Ipľa vzdialený asi 350 m na SZ.

Pri rekultivácii pôdy odhumusovaná plocha ca 80 x 60 m, na nej úplne preskúmané kostrové pohrebisko zo severnej periferie avarského kaganátu. Zachránilo sa 83 hrobov, pri zemných prácach sa zničilo ďalších 5-6 hrobov. Pomerne zle zachované kostry vo vystretej polohe, orientované prevažne v smere ZSZ-VJV /60,24 %/, resp. Z-V /31,32 %/. Zvyšky drevenej rakvy zaevidované v hroboch 70 a 71. Hrobové jamy zväčša obdĺžnikové so zvislými stenami, hl. od 60 do 195 cm. V hrobe 67 zistené 2 kostry dospelých jedincov. V 2 prípadoch ležal po ľavom boku jazdca rovnako orientovaný kôň. Pohrebisko relatívne chudobné. Najbežnejším inventárom keramika, prevažne obtáčaná /67,64 %/. V ruke vyhotovená, obyčajne nezdobená, menej kvalitná keramika v 20 hroboch /29,48 %/. V hrobe 51 žltá keramika vytočená na kruhu. V niektorých prípadoch v hroboch rozbitá nádoba. V 17 hroboch /20,48 %/ nebola keramika. Druhú najfrekvencovanejšiu kategóriu nálezov reprezentujú šperky a súčasti kroja a oblečenia, napr. strieborné a bronzové krúžky, náušnice rôznych typov /s hviezdicovým záveskom, nemesvölgy-ského typu, s viacnásobne esovite stočeným koncom/, koráliky /guľovité, členené a tvaru melónového zrna/, náramky, prstene, trubičky, agrafy, gombík, hrkálka, pracky obdĺžnikové a /kruhové/ krúžkové, vrtuľovité kovania, malé liate nákončie zdobené rastlinným ornamentom atď.

Z nástrojov pomerne bežné nože /48,19 % hrobov/, z nich niektoré možno považovať za bojové. Dvojkónické prasleny, šidlá, kresadlá a kresacie kamienky vzácnejšie; ojedinelý výskyt kosáka a dláta. V jazdeckom hrobe 6 pochovaný osedlaný kôň /2 strmene s rovným stúpadlom, zubadlo a pracka z podbrušného remeňa/. Bez príloh iba 8 hrobov /9,63 %/.

RETTUNGSGRABUNG AUF DEM KÖRPERGRÄBERFELD IN VYŠKOVCE NAD IPĽOM. Auf einer Sanddüne über dem linksuferigen Inundationsgebiet der Eipel, in der Gemeinde Vyškovce nad Ipľom /Bez. Levice/, kleineres Körpergräberfeld aus dem 8. Jh. ganz erschlossen, und zwar 83 Gräber, weitere 5-6 bei Erdarbeiten zerstört. Verhältnismäßig schlecht erhielten sich die Skelette, überwiegend WNW-OSO- bzw. W-O-orientiert. In 2 Fällen Reste von Holzsärgen.

In den Gräbern 6 und 80 links vom Reiter ein gleich orientiertes Pferd. Das Gräberfeld relativ arm. Das gebräuchlichste Inventar war Keramik, scheibengedreht /67,64 %/ oder handgefertigt /29,41 %/. Im Grab 51 gelbe Keramik. Die zweitfrequentierteste Fundkategorie repräsentiert Schmuck und Gewandzubehör, z. B. Ohrringe des Nemesvölgy-Typs, mit sternförmigem Anhänger, mehrfach S-förmig gedrehtem Ende, Silber- und Bronzeringe, Perlen, Arm- und Fingerringe, Agraffen, ein Knopf, eine Klapper, Schnallen, propellerförmige Beschläge, eine kleine gegossene Riemenzunge mit Pflanzenornament. Von Werkzeugen relativ Messer häufig. Seltener doppelkonische Spinnwirtel, Ahlen, Feuerzeuge und Zündsteine, vereinzelt eine Sichel und ein Meißel. Im Reitergrab 6 eine gesattelte Pferdebestattung. Ohne Beigaben nur 8 Gräber /9,63 %/.

ОХРАННЫЕ РАСКОПКИ МОГИЛЬНИКА С ТРУПОПОЛОЖЕНИЯМИ В С. ВИШКОВЦЕ-НАД-ИПЛЁМ. На песчаной дюне над левобережным наводнением р. Ипель в с. Вишковце-над-Иплём /рай. Левице/ вскрыт небольшой могильник с труположением VIII в. Расколано 83 погребения, следующих 5-6 разрушено в ходе землекопных работ. Плохо сохранившиеся скелеты ориентированы головой в основном на ЗСЗ-ВЮВ, или же З-В. В двух могилах обнаружены остатки деревянных погребальных ящиков. В погребениях 6 и 80 лежал у левого бока всадника конь, ориентированный в том же направлении как и покойник. Могильник скудный находками. Чаще всего встречалась кружальная /67,64 %/ или же от руки изготовленная керамика. Вторую, наиболее часто встречающуюся категорию находок представляют собой украшения, составные части одежды, напр. серьги немешвольдского типа, со звездообразной подвеской и многократно S-образно согнутым концом, серебряные и бронзовые кольца, бусы, браслеты, перстни, аграфы, пуговицы, бубенчик, пряжки, металлические бляшки, небольшой литой наконечник с растительным орнаментом. Среди орудий часто встречались ножи. Двуконические пряслица, шила, огнива и каменные кресала найдены лишь в единичных случаях, также как и серп и долото. В погребении всадника 6 похоронена осёдланная лошадь. Лишь в 8 погребениях /9,63 %/ не были обнаружены приношения.

HALŠTATSKÉ SÍDLIŠTĚ V KATASTRU JASLOVSKÝCH BOHUNIC

Petr Novák

Jaslovské Bohunice, část Radošovce /okr. Trnava/, Horné pole /35-33-05, 1 : 10 000, 248 : 127 mm/, doba halštatská, průzkum, uložení nálezů: ZsM, Trnava.

Průzkumem zjištěné halštatské sídliště leží na rozhraní inundačního terénu levého břehu Blavy a protáhlé náhorní roviny nad Radošovci. Z výrazně šedě zbarvené kulturní vrstvy, porušené orbou, pochází zlomky nádob zdobených lištami, jazykovitými výčnělky a pásy tuhované výzdoby. Přesnější zadělení sběrový materiál nedovoluje.

HALLSTATTZEITLICHE SIEDLUNG IM KATASTER VON JASLOVSKÉ BOHUNICE. Durch Oberflächenbegehung im Kataster der Gemeinde Jaslovské Bohunice, Teil Radošovce /Bez. Trnava/, an der Grenze der linksuferigen Inundation und der Blava-Terrasse eine hallstattzeitliche Siedlung festgestellt. Das Scherbenmaterial weist einen merklichen Anteil der jüngeren Urnenfelderzeit und für die Hallstattzeit typische graphitierte Verzierung auf.

ПОСЕЛЕНИЕ ГАЛЬШТАТСКОГО ВРЕМЕНИ В УГОДЬЯХ С. ЯСЛОВСКЕ-БОГУНИЦЕ. В ходе поверхностного сбора в угодьях с. Ясловске-Богунце, часть Радшовце /рай. Трнава/ было на рубеже левобережной поймы и террасы р. Блава обнаружено поселение гальштатского времени. На обнаруженном в ходе сборов материале - черепках, отражено влияние младшего периода культуры полей погребальных урн и графитовый орнамент, характерный для периода гальштата.

SBĚREM OVĚŘENÁ SÍDLIŠTĚ V KATASTRU OBCE KÁTLOVCE

Petr Novák

Kátlovce /okr. Trnava/, průzkum, uložení nálezů: ZsM, Trnava.

1. Šarkanské /35-31-25, 1 : 10 000, 270 : 345 mm/, neolit, lengyelská kultura. Lokalita se nachází na terase po levé straně toku Blavy. Střepový materiál a úštěpy získané povrchovým sběrem svědčí o osídlení v průběhu lengyelské kultury. Porézni písčitého materiálu, oblé pupky a zlomek ucha ukazují na zařazení do mladších vývojových stupňů, avšak zlomek zobákovitého ucha by mohl být starším projevem. Přesnější určení sběrem získaný střepový materiál neumožňuje.

2. Kopanice (35-33-05, 1 : 10 000, 355 : 80 mm/, doba laténská, doba římská. Průzkumem na trojúhelníkovité vyvýšenině nad pravým břehem Blavy se zjistilo sídliště s místy orbou porušenou kulturní vrstvou šedého zbarvení. Povrchovým sběrem získaný střepový materiál není natolik výrazný, aby datování zůstalo bez pochybností. Střeby s příměsí tuhy a zlomek zdobený koncentrickými kroužky zastupují zřejmě laténské osídlení a fragmenty zdobené výraznou strmou vlnicí mají analogie na materiálu z období římského císařství. Přesnější skladbu osídlení této polykulturní lokality je možné stanovit pouze výzkumem.

DURCH LESEFUNDE BEGLAUBIGTE SIEDLUNG IM GEMEINDEKATASTER VON KÁTLOVCE.

Im Kataster der Gemeinde Kátlovce /Bez. Trnava/ wurde durch Lesefunde eine Siedlung der Lengyel-Kultur auf der linksuferigen Blava-Terrasse beglaubigt. Die Scherbenfunde erlauben keine präzisere Eingliederung. Die Begehung einer dreieckigen Anhöhe am rechten Blava-Ufer machte auf eine polykulturelle Siedlung aufmerksam. Das zerscherbte Lesefundmaterial kann einstweilen rahmenhaft in die Latène- und römische Kaiserzeit datiert werden.

ПОСЕЛЕНИЯ ОБНАРУЖЕННЫЕ В ХОДЕ ПОВЕРХНОСТНОГО СБОРА В УГОДЬЯХ С. КАТЛОВЦЕ. В угодьях с. Катловце /рай. Трнава/ на левобережной террасе р. Блава было в ходе поверхностного сбора обнаружено поселение лендельской культуры. Обнаруженные черепки не дают основания для его датировки. Разведки обна-

ружили многокультурное поселение занимающее возвышенность на правой стороне р. Блава. Подъемный материал - черепки - можно датировать приблизительно периодом латена и римским периодом.

ZNIČENÝ ŽÁROVÝ HROB V OBCI ŠPAČINCE

Petr Novák

Špačince /okr. Trnava/, intravilán /35-33-10, 1 : 10 000, 438 : 360 mm/, doba halštatská, náhodný nález, uložení nálezů: ZsM, Trnava.

Do muzea v Trnavě byl odevzdán střepový materiál nalezený koncem r. 1987 v zahradě rodinného domu č. 92. Majitelka domu uvedla, že při kopání jámy objevila při shluku střepů i spálené kosti. Ze střepového materiálu se podařilo zrekonstruovat 2 velké části hrncovitých nádob, misku se zataženým okrajem, zlomek šálku s mírně soudkovitou stěnou a větší střep ode dna další hrncovité nádoby. Skladba keramického inventáře a přítomnost spálených kostí dokládají zničený žárový hrob. K tomuto závěru vede i blízkost halštatského žárového pohřebiště zkoumaného M. Pichlerovou v r. 1959 /Pichlerová, M. 1963: Špačince v pravěku a v rané době dejinnej. In: Sbor. Slov. nár. Múz. 57. Hist. 3. Bratislava, s. 104-125/. Hrncovitě nádoby, šálek i miska mají v halštatském inventáři četné analogie. Zničený žárový hrob je upozorněním na pokračování pohřebiště jihozápadním směrem.

VERNICHTETES BRANDGRAB IN DER GEMEINDE ŠPAČINCE. Reste eines vernichteten Brandgrabes gewann Anfang des Jahres das Museum in Trnava aus der Gemeinde Špačince /Bez. Trnava/. Vom Inventar erhielten sich 2 große Teile von topfförmigen Gefäßen, eine Schüssel mit Randeinzug, ein Tassenfragment mit tonnenförmigen Wänden und eine größere Bodenscherbe eines weiteren topfförmigen Gefäßes. Das vernichtete Grab bildete den Teil eines hallstattzeitlichen Brandgräberfeldes, das im J. 1959 untersucht wurde /Pichlerová, M. 1963/.

РАЗРУШЕННОЕ ПОГРЕБЕНИЕ С ТРУПОСОЖЖЕНИЕМ В С. ШПАЧИНЦЕ. Остатки разрушенного погребения с трупосожжением обнаруженного в с. Шпачинце /рай. Трнава/ были переданы в начале года в музей в г. Трнава. Погребальный инвентарь представлен двумя большими фрагментами горшковидных сосудов, миской с вогнутым краем, частью чашки бочкообразной формы и большой фрагмент дна горшковидного сосуда. Разрушенное погребение являлось составной частью могильника с обрядом трупосожжения гальштатского времени исследованного в 1959 г. /Pichlerová, M. 1963/.

ĎALŠIA ETAPA VÝSKUMU NA LOKALITE ŠUŇAVA-ZEMSKÉ

Bohuslav Novotný

Šuňava, časť Vyšná Šuňava /okr. Poprad/, Zemské /M-34-101-C-c, 1 : 25 000, 272 : 222 mm/, zaniknutá stredoveká dedina Hrachovisko, 15. stor., systematický výskum, uloženie nálezov: PM, Poprad.

Zo sondy s veľkosťou 100 m², umiestnenej v bezprostrednom susedstve plochy skúmanej r. 1987, pochádza množstvo črepov /zväčša z krčahov a hrncovitých nádob/, železné kované klnce, fragmenty konských podkov a železných ráfov z kolies vozov /obr. 55/.

WEITERE GRABUNGSETAPPE AUF DER FUNDSTELLE ŠUŇAVA-ZEMSKÉ. Fortsetzung der Grabung auf der mittelalterlichen Dorfwüstung Hrachovisko aus dem 15. Jh. in der Lage Zemské in Šuňava /Bez. Poprad/. Funde: eine Menge von Keramikscherben /größtenteils von Krügen und topfförmigen Gefäßen/, Eisennägel, Teile von Pferdehufeisen und Wagenreifen /Abb. 55/.

СЛЕДУЮЩИЙ СЕЗОН ИССЛЕДОВАНИЙ ПАМЯТНИКА ШУНЯВА-ЗЕМСКЕ. Продолжение исследований исчезнувшей средневековой деревни Граховиско XV в. в урочище Земске в с. Шунява /рай. Попрад/. Находки: множество обломков керамики /в основном кувшины и горшкови́дные сосуды/, железные гвозди, части лошадиных подков и ободов колес /рис. 55/.

POKRAČOVANIE VÝSKUMU NA BURCHBRICHU VO VEĽKEJ LOMNICI

Bohuslav Novotný

Veľká Lomnica /okr. Poprad/, Burchbrich /M-34-101-D-a, 1 : 25 000, 21 : 215 mm/, maloplošný záchranný výskum, výšinná osada, badenská kultúra, uloženie nálezov: PM, Poprad.

Pokračovanie výskumu osady z konca eneolitu až zo staršej doby bronzovej, začatého v r. 1965-68.

Východná časť cesty na novodobom cintoríne, kultúrna vrstva hrubá asi 50 cm. Nálezy: fragment zadnej časti hlinenej zvieracej plastiky, dvojkónické zdobené i nezdobené prasleny, hrubo opracovaný hlinený terčik, zlomky keramiky zdobené presekávanými lištami, vpichmi a kanelovaním, pásikové uchá mesiačkovitého tvaru /obr. 56/.

FORTSETZUNG DER GRABUNG AUF BURCHBRICH IN VEĽKÁ LOMNICA. Die kleinflächige Rettungsgrabung im O-Teil des neuzeitlichen Friedhofs in Veľká Lomnica /Bez. Poprad/, ergab eine Kulturschicht mit Funden eines tönernen Tierplastikfragmentes, Spinnwirtel, eine Tonscheibe und Scherben von Spätbadener Keramik /Abb. 56/.

ПРОДОЛЖЕНИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ ПАМЯТНИКА БУРХБРИХ В С. ВЕЛЬКА-ЛОМНИЦА. В ходе охранных раскопок восточной части кладбища нового времени в с. Велька-Ломница /рай. Попрад/ был вскрыт культурный слой, содержащий фрагмент глиняной скульптуры животного, пряслица, глиняный диск и черепки поздней баденской керамики /рис. 56/.

POKRAČOVANIE ZÁCHRANNÉHO VÝSKUMU V GÁNOVCIACH

Bohuslav Novotný

Gánovce, časť Gánovce /okr. Poprad/, Za stodolami, na pozemku ŠM Poprad-Kvetnica /M-34-101-D-c, 1 : 25 000, 133 : 248 mm/, neolit, sídlisko, záchranný výskum, uloženie nálezov: PM, Poprad.

Odkrytá plocha 100 m², kultúrna vrstva hrubá až 60 cm, osídlenie nositeľmi lineárnej a bukovohorskej keramiky. Z nálezov: keramika, štiepaná industria s rohovcovými a obsidiánovými nástrojmi a odštepami, časť parohového puzdra na upevnenie kamenného nástroja, veľké množstvo zvieracích kostí /obr. 57/.

FORTSETZUNG DER RETTUNGSGRABUNG IN GÁNOVCE. In der Lage Za stodolami, am SO-Rand von Gánovce /Bez. Poprad/ verlief die Abdeckung einer Kulturschicht auf 100 m² Fläche. Funde: Linear- und Bükker Keramik, Teile eines Geweihetuis zur Befestigung eines Steinwerkzeuges, Spaltindustrie und eine große Menge von Tierknochen /Abb. 57/.

ПРОДОЛЖЕНИЕ ОХРАННЫХ РАСКОЛОК В С. ГАНОВЦЕ. В урочище За-стодолами на юго-восточном крае с. Гановце /рай. Попрад/ осуществились на площади примерно 100 кв. м раскопки культурного слоя, содержащего находки линейно-ленточной и буюовогорской керамики, часть рогового инструмента, служащего для укрепления микролита, колотую индустрию и большое количество звериных костей /рис. 57/.

DVANÁSTA ETAPA VÝSKUMU V NIŽNEJ MYŠLI

Ladislav Olexa - Dárius Gašaj

Nižná Myšľa /okr. Košice-vidiek/, Várhegy /M-34-127-B-a, 1 : 25 000, 358 : 158 mm/, staršia a stredná doba bronzová /otomanská kultúra/, pohrebisko a sídlisko, systematický výskum, uloženie nálezov: VPS AÚ SAV, Košice.

Vyvýšenina pretiahnutého tvaru v povodí Hornádu južne od Košíc. Ďalšia sezóna systematického výskumu v rozsiahlom areáli, nepretržite osídlenom v období medzi rokmi cca 1700-1400 pred n. l. V polohe Várhegy II preskúmaných ďalších 960 m², kde bolo 37 kostrových hrobov vybavených keramikou, šperkami z bronzu a jantáru a inými rôznorodými milodarmi. V superpozícii s pohrebiskom zistená a skúmaná ďalšia časť sídliska zo začiatku strednej doby bronzovej.

věj, z neho preskúmaných 34 zahĺbených hospodárskych objektov a časť príbytku s kamennou deštrukciou, odkiaľ pochádza charakteristický zlomkovitý keramický materiál a doklady rôznej miestnej výroby. V polohe Várhegy I v spolupráci s Vsm v Košiciach preskúmaných cca 500 m² na severovýchodnej časti samostatne opevnenej plochy /akropola/, kde sa zachytila hustá zástavba príbytkami z mladšieho úseku staršej doby bronzovej a získali keramické, bronzové a kamenné nálezy. Z oboch polôh pochádza aj početný osteologický materiál.

Výskum pokračuje.

ZWÖLFTE GRABUNGSETAPPE IN NIŽNÁ MYŠLA. Fortsetzung der systematischen Grabung auf der bedeutsamen Fundstelle aus dem jüngeren Abschnitt der älteren und den Anfängen der mittleren Bronzezeit in Nižná Myšla /Bez. Košice-Land/. Untersucht wurden weitere 37 Körpergräber des ausgedehnten Gräberfeldes der Otomani-Kultur mit bemerkenswerten Beigaben. Bisher wurden 378 Gräber erschlossen. Auf der zeitgleichen Siedlung untersuchte man in 2 Lagen Wohnhaustorsos und eingetiefte Wirtschaftsobjekte, aus denen zahlreiches, verschiedenartiges, die Besiedlung des Košice-Beckens charakterisierendes Material aus der Zeit zwischen ca. 1700-1400 v. u. Z. gewonnen wurde.

ДВЕНАДЦАТЫЙ СЕЗОН ИССЛЕДОВАНИЙ В С. НИЖНА-МИШЛЯ. Были продолжены систематические исследования памятника поздней стадии раннего и начала среднего периодов бронзы в с. Нижна-Мишля /рай. Кошице-видбек/. Раскопано 37 погребений с труположениями с замечательными приношениями, относящихся к большому могильнику отоманской культуры. Всего исследовано 378 погребений /исследования будут продолжены/. На одновременном с могильником поселении были на двух местоположениях вскрыты остатки жилищ и углубленные объекты хозяйственного назначения, содержащие материал типичный для поселений Кошицкой котловины в период между 1700-1400 гг. до н.э.

HROBY Z DOBY BRONZOVEJ VO SVODÍNE

Ondrej Ožďáni

Svodín /okr. Nové Zámky/, Hornomlynská ulica, dom a záhrada Pavla Doláka, č. d. 614 /L-34-2-A-c-1, 1 : 10 000, 91 : 425 mm/, stredná doba bronzová, ojedinelý nález, záchranná akcia, uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra.

V záhrade sa pri hlbokom rýľovaní porušili kostrové hroby. Pri záchrannej akcii sa začistilo širšie okolie nálezu až na sprašové podlažie. V tangovanom priestore ležali 2 kostry v hl. 40 cm. išlo o neúplný skelet dospeléj ženy /kostra 1/ a 1-2-ročné dieťa /kostra 2, pozri J. Jakab v tejto ročenke/, ktoré ležalo východne od kostry ženy. Dolné končatiny dieťaťa sa nachádzali pod jej panvovými kosťami. Kostra 1 podľa zvyškov trupu a panvy ležala v polohe znakov s orientáciou v smere Z-V. Dolné končatiny, z ktorých sa zistili in situ iba zvyšky femurov, boli zrejme skrčené vľavo.

Majiteľ záhrady odovzdal črepy, fragment bronzového tutuli a zlomok misy, ktorá údajne ležala vedľa lebky ženy. Podľa jeho výpovede bola na S od kostry 1

údajne ešte ďalšia kostra, z ktorej sa in situ nezachovalo už nič. Podľa antropolologickej analýzy zvyškov kostier ide o zostatky 4 osôb. Je teda pravdepodobné, že majiteľ prehliadol ďalší detský hrob, ktorý sa musel nachádzať v blízkosti kostier čiastočne zachovaných in situ.

Veľmi neobvyklým nálezom sa javí hrot kostenej ihlice, objavený pri analýze kostry 1, zabodnutý do hrudného stavca, ktorý bol príčinou smrti /pozri J. Jakab v tejto ročenke/.

Na základe fragmentov keramiky kostrové hroby patria karpatskej mohylovej kultúre, rámcovo do stupňov BB₂/BC₁.

GRÄBER AUS DER BRONZEZEIT IN SVODÍN. Beim Graben in einem Garten in Svodín /Bez. Nové Zámky/, Gasse Hornomlynská ul. Nr. 614, wurden Körpergräber gestört. Bei der Rettungsaktion wurden 2 unvollständige Skelette /Frau und Kind/ abgedeckt. Mindestens 2 Gräber wurden bei Erdarbeiten vernichtet. Der Grundstückseigentümer gab das Bruchstück eines Bronzetutulis, Scherben und ein Schüsselfragment ab, das angeblich neben dem Frauenschädel lag. Bei der anthropologischen Analyse wurde die Spitze einer Knochennadel entdeckt, die im Brustwirbel der Frau steck /siehe J. Jakab in diesem Jahrgang/. Die gestörten Körpergräber gehören aufgrund der Keramik in die mittlere Bronzezeit /BB₂/BB₁/ und werden kulturell zur karpatischen Hügelgräberkultur gereiht.

ПОГРЕБЕНИЯ ПЕРИОДА БРОНЗЫ В С. СВОДИН. В с. Сводин, на ул. Горномлинска 614 были в ходе земляных работ в огороде разрушены погребения с труположениями. Были вскрыты два неполных скелета /женщина и ребёнок/. Минимум 2 погребения были испорчены полностью. Владелец участка был передан обломок бронзового украшения, черепки и фрагмент блюда, лежавшего, по данным сообщениям, у черепа женщины. В ходе антропологического анализа было обнаружено острие костяной булавки, которая вонзалась в грудной позвонок /см. Ю. Якаб в этом ежегоднике/. Разрушенные погребения с труположением были на основании керамики датированы средним периодом бронзы /BB₂/BC₁/, по культуре их можно отнести к карпатской культуре курганных погребений.

PRAVEKÉ A STREDOVEKÉ OSÍDLLENIE PRIBINOVHO NÁMESTIA V NITRE

Ondrej O ž ď á n i

Nitra, časť Staré Mesto /okr. Nitra/, Pribinovo námestie /45-21-02, 1 : 10 000, 280 : 320 mm/, záchranný výskum, ťažisko vrcholný a neskorý stredovek, okrem toho staršia doba bronzová, maďarovská kultúra, uloženie náleзов: AÚ SAV, Nitra.

Juhovýchodný svah hradnej vyvýšeniny v severovýchodnej časti Pribinovho /prv Dobšinského/ námestia v priestore ohraničenom Samovou, Pribinovou a Východnou ulicou, nadmor. v. 156,5 m.

Na ploche v tvare kruhu s priemerom 20 m sa terén prehĺbil bagrovaním o 200-250 cm. Vznikla základová jama podstavca pre pomník kniežaťa Pribinu. Na dne výkopu sa v spráši rysovali zväčša už len dná sídliskových objektov.

Z obdobia stredoveku sa preskúmalo 8 sídliskových objektov, väčšinou odpadových jám nepravidelného oválneho tvaru. V 1 obilnicovej zásobnej jame na dne v hl. 300 cm ležala naznak kostra dospeljej osoby bez lebky. Z objektov okrem keramiky pochádzajú železné a kostené predmety a zvieracie kosti. Stredoveké sídlisko je na základe keramického materiálu rámcovo datovateľné do 11./12. až 16./17. stor.

Zo sídliska maďarovskej kultúry sa preskúmalo 6 objektov, z väčšej časti zničených stredovekými zásahmi. Našli sa prevažne už iba dná. Z výplne objektov sa získal pomerne bohatý keramický materiál klasického stupňa maďarovskej kultúry a zvieracie kosti. Z drobných predmetov sa najčastejšie vyskytovali kostené šidlá a hlinené prasleny.

Preskúmané objekty maďarovskej kultúry sú časťou sídliska, resp. hradiska maďarovskej kultúry, z ktorého R. Kujovský /1978: Zisťovací výskum na Dobšinského námestí v Nitre. In: Archeol. Výsk. a Nál. na Slov. v r. 1977. Nitra, s. 156-158/ v tejto časti hradného kopca preskúmal niekoľko sídliskových objektov a pravdepodobne aj časť priekopy.

Z vykopanej zeminy, ako aj z vrstiev a výplní objektov, ktoré sa rysovali v intaktnej spraši severného a severozápadného profilu základovej jamy, sa zberom získal väčší súbor keramiky maďarovskej kultúry a najmä stredovekej a novovekej keramiky, kachlíc, zlomkov skla a železných predmetov /11./12.-19. stor./.

Výsledky krátkodobého záchranného výskumu potvrdili skutočnosť, že na ploche terajšieho Pribinovo námestia, ktoré vzniklo asanáciou starších budov, sa prekvapujúco zachovali pôvodné sídliskové vrstvy od praveku po novovek spolu s intaktným sprašovým podložíom. Je preto poľutovaniahodné, že pre rýchle tempo stavebných prác sa nepodarilo bezo zvyšku preskúmať a zdokumentovať bagrom neporušené objekty v profiloch výkopu, ako aj rozšíriť záber výskumu na celú plochu námestia. Predstihový záchranný výskum by bol definitívne vyriešil tento problém.

URZEITLICHE UND MITTELALTERLICHE BESIEDLUNG DES PLATZES PRIBINOVO NÁMESTIE IN NITRA. Rettungsgrabung in Nitra, Teil Staré Mesto /Altstadt/, im NO-Teil des Platzes Pribinovo námestie /früher Dobšinský-Platz/. Durch Aushub für Sockelfundamente eines Denkmals des Fürsten Pribina wurden Siedlungsobjekte ziemlich gestört. Untersucht wurden 8 mittelalterliche Objekte. Auf der Sohle einer Getreidegrube fand man ein menschliches Skelett ohne Schädel. Das Keramikmaterial datiert die Siedlung rahmenhaft in das 11./12. bis 16./17. Jh. Aus Schichten und aus vernichteten Siedlungsgruben stammen auch jüngere Keramik und Fragmente von glasierten Kacheln und Glasgefäßen, die von Besiedlung im 17.-19. Jh. zeugen. Aus 6 untersuchten älterbronzezeitlichen Siedlungsobjekten stammt reiches Keramikmaterial der klassischen Stufe der Maďarovce-Kultur, Tierknochen und von Kleingegenständen besonders eine Knochenahle und Tonwirtel. Die Objekte sind der Teil einer Burganlage der Maďarovce-Kultur und sie wurden in diesem Teil des Burgberges durch Schnitte auch von R. Kujovský untersucht /1978, S. 156-157/.

ДОИСТОРИЧЕСКОЕ И СРЕДНЕВЕКОВОЕ ЗАСЕЛЕНИЕ ПЛОЩАДИ ПРИБИНЫ В Г. НИТРА. Охранные раскопки в г. Нитра, часть Старе-Место, в северо-восточной части площади Прибины /раньше площадь Добшинского/. Было раскопано 8

средневековых объектов. На дне зерновой ямы обнаружен человеческий скелет без черепа. На основании керамики можно поселение датировать приблизительно XI/XII-XVI/XVII вв. В слоях и разрушенных селищных ямах обнаружена также более поздняя керамика и фрагменты поливных кафель и стеклянных сосудов, подтверждающих заселение в XVI-XIX вв. В 6 раскопанных селищных объектах раннего периода бронзы обнаружен многочисленный керамический материал классической фазы мадяровской культуры, звериные кости, костяные шила и глиняное пряслице. Объекты являются составной частью городища мадяровской культуры, исследованного раньше в рамках зондажных раскопок холма замка, осуществившихся под руководством Р. Куёвского /Kujovský 1978, с. 156-157/.

SÍDLISKO Z DOBY BRONZOVEJ V ŠURANOCH V ČASTI ŮLANY NAD ŽITAVOU

Ondrej Ožďáni

Šurany, časť Ůlany nad Žitavou /okr. Nové Zámky/, novostavba Pavla Zlatinského oproti domu č. 186 /M-34-133-C-b, 1 : 25 000, 263 : 20 mm/, ojedinelý nález, sídlisko, stredná doba bronzová, uloženie nálezov: AŮ SAV, Nitra.

Severovýchodná časť intravilánu, južné úpätie nízkej duny.

Pri kopaní jamy na vápno a neskôr pri rozširovaní a prehľbovaní tejto jamy na žumpu vykopal majiteľ súbor keramiky, ktorý obsahoval džbáňky, amfory, hrnce a zásobnice, typickú sídliskovú keramiku. Výzdoba pozostáva z prstovaných líšt, z vypuklín, vpichov a bodiek. Nádobu sú okrem 3 v črepoch; väčšinou boli poškodené nástrojmi pri kopaní jam.

Podľa výpovede majiteľa pozemku keramika sa nachádzala v piesčitej pôde približne v hl. 100-140 cm od dnešného povrchu; nepostrehol, či pochádzajú z 1 objektu alebo z viacerých objektov. Vzhľadom na malé rozmery žumpy súbor keramiky pravdepodobne tvorí nálezový celok z 1 sídliskovej jamy.

Keramický súbor patrí karpatskej mohylovej kultúre /na záver stupňa BB₁/.

SIEDLUNG AUS DER BRONZEZEIT IN ŠURANY, IM TEIL ŮLANY NAD ŽITAVOU. In Šurany, Teil Ůlany nad Žitavou /Bez. Nové Zámky/, wurde gegenüber dem Haus Nr. 186 eine Keramikkollektion ausgegraben: Krüge, Amphoren, Töpfe und Vorratsgefäße. Die größtenteils fragmentarischen Gefäße lagen in 100-140 cm Tiefe von der heutigen Geländeoberfläche. Die Kollektion stellt offenbar einen Fundverband dar und war der Inhalt einer reichen Siedlungsgrube. Sie repräsentiert die karpatische Hügelgräberkultur /Abschluß der Stufe BB₁/.

ПОСЕЛЕНИЕ ПЕРИОДА БРОНЗЫ В С. ШУРАНИ, ЧАСТЬ УЛЯНИ-НАД-ЖИТАВОУ. В с. Шурани, часть Уляни-над-Житавоу /рай. Нове-Замки/ был напротив дома № 186 обнаружен керамический материал: кувшинчики, амфоры, горшки и сосуды-хранилища. Сосуды, в основном в фрагментарном состоянии, лежали на гл. 100-140 см от современной поверхности. Керамика представляет собой комплекс находок, обнаруженный в богатой по вещам селищной яме. Сохранившаяся керамика относится к карпатской культуре курганных погребений /заключительная фаза BB₁/.

STREDOVEKÁ KERAMIKA Z HRADU V OZDÍNE

Ondrej Ožďáni

Ozdín, časť Ozdín /okr. Lučenec/, kóta 589,0 s názvom Hrad /M-34-124-C-b, 1 : 25 000, 69 : 222 mm/, vrcholný a neskorý stredovek, obhliadka, uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra.

Pri obhliadke zaniknutého hradu, známeho aj z literatúry /Drenko, Z. 1971: Ozdínsky hrad. Vlastiv. čas., 20, č. 4, s. 191/, sa získal väčší súbor stredovekej keramiky. Črepy sa nachádzali v menšom výkope v hl. cca 30-50 cm /pozostatok výstavby televíznej retranslačnej stanice/ na východnej strane temena hradného vrchu 4 m od telesa retranslačnej veže. Prevažujú fragmenty hrncov a džbánov, ktoré predstavujú bielu tenkostennú keramiku pravdepodobne poľtárskej proveniencie /obr. 58/. Našlo sa aj niekoľko črepov ozdobených červeno maľovanými geometrickými motívami /obr. 58 : 3, 8, 10-12/. Črepy sú rámcovo datovateľné do 14.-15. stor. Našiel sa aj zlomok sivej keramiky /obr. 58 : 9/ z 13. stor.

V teréne, dnes zarastenom lesom, ešte zreteľne vidieť zvyšky vnútornej i vonkajšej priekopy, ktorej obvod činí 286 bežných krokov.

MITTELALTERLICHE KERAMIK AUS DER BURG IN OZDÍN. Die Burgwüstung liegt im Gemeindekataster von Ozdín /Bez. Lučenec/. Aus der durch den Aufbau einer Retranslations-Fernsehstation gestörten Schicht gewann man zahlreiche Scherben der weißen Keramik /Abb. 58/. Einige tragen auch rotgemalte geometrische Motive /Abb. 58: 3, 8, 10-12/. Die Keramikkollektion wird rahmenhaft in das 14.-15. Jh. datiert, mit Ausnahme einer Scherbe der grauen Keramik /Abb. 58: 9/ aus dem 13. Jh.

СРЕДНЕВЕКОВАЯ КЕРАМИКА НА ЗАМКЕ ОЗДИН. Развалины замка находятся в угодьях с. Оздин /рай. Лученец/. В ходе строительных работ был разрушен слой, содержащий большинство черепков белой керамики /рис. 58/. Некоторые из них украшены геометрическим орнаментом, нанесенным красной краской /рис. 58: 3, 8, 10-12/. Керамический комплекс можно приблизительно датировать XIY-XV вв., за исключением 1 черепка серой керамики /рис. 58: 9/ XIII в.

ĎALŠÍ ROK VÝSKUMU V MARIANKE

Jozef P a u l í k

Marianka /okr. Bratislava-vidiek/, Barania lúka, starší názov Bazgovič /44-22-12, 1 : 10 000, 133 : 302 mm/, velatická kultúra a velaticko-podolský horizont, zisťovací výskum, opevnené výšinné hradisko, uloženie nálezov: AM SNM, Bratislava.

Sondážne práce jednak vo vnútornom areáli opevnenia s cieľom zistiť intenzitu osídlenia /5 sond - 31 m²/, jednak pod priebehom hlavného východného valu s cieľom zistiť prípadné dvojité opevnenie lokality na tomto mieste /2 sondy -

7 m²/. Výsledky: osídlenie nebolo rovnako intenzívne, a miestami treba rátať i s menšími neosídlenými plochami. Vedľajší val pozdĺž hlavného východného valu bol navýšený jednorazovo, bez zložitejšej vnútornej konštrukcie.

Na západnej strane sondami skúmaná umelá pozdĺžna vyvýšenina, orientovaná SV-JZ, s rozmermi cca 35 x 16 x 3 m /2 sondy - 13 m²/. Na západnom boku vyvýšeniny zistená kamenná konštrukcia, v nižších polohách z plochých vodorovne uložených veľkých kameňov /pod nimi pravidelne tenké vrstvičky popola/; na juhozápadnej, kratšej strane objekt navýšený zo zemin. prepálenej do hrdzavočervena, poprúšovanej hrubšími vrstvičkami popola, v ňom nedohorené zvieracie a ľudské/?/ kostičky. Objekt predstavuje pravdepodobne svojrázny, na Slovensku prvýkrát zistený druh kultového miesta. Predbežná možná charakteristika objektu /zoľnik, či skôr tzv. Aschenaltar/ dovoľuje uvažovať o užších kontaktoch aj medzi vonkajšími prejavmi stredoeurópskeho náboženstva a jeho južnejších egejských paralel.

WEITERES GRABUNGSJAHR IN MARIANKA. Feststellungs- und Rettungsgrabung auf dem Velatice-Burgwall in Marianka /Bez. Bratislava-Land/ in der Lage mit dem neueren Namen Barania lúka. Durch Schnitte stellte man fest, daß die Besiedlung der Burganlage nicht überall gleich intensiv war, stellenweise befanden sich sogar kleinere Flächen ohne Besiedlungsspuren. Die Aufschüttung des Nebenwalles beim östlichen Hauptwall war eine einmalige Aktion und weist keine innere Konstruktion auf. An der W-Seite, im Innern des befestigten Areals der Burganlage befindet sich eine längliche Anhöhe /ca. 35 x 16 x 2 m/. In den Schnitten wurde ein zweifacher Vorgang bei ihrer Anhäufung festgestellt: an der W-Seite wurde sie aus größeren flachen Steinen erbaut /unter ihnen befanden sich dünne Aschenstraten/, an der entgegengesetzten Seite bestand ihre Kubatur aus rostbrauner durchglühter Erde, die auf Aschenschichten mit dem Inhalt von angebrannten Tierknochen und vielleicht auch menschlichem Leichenbrand aufgehäuft war. Das Objekt erinnert an die sog. "zoľniki" oder an einen Aschenaltar und verweist auf Kontakte im Kultbereich mit der Entwicklung im SO.

НОВЫЙ СЕЗОН ИССЛЕДОВАНИЙ В С. МАРЬЯНКА. Разведочные и охранные раскопки на городище велатицкой культуры в с. Марьянка /рай. Братислава-видьек/ в урочище Баранья-лука /новое название/. Зондажные раскопки подтвердили предположение о том, что городище не было везде плотно заселено. Встречались места вообще без заселения. Вал, расположенный рядом с главным восточным валом был построен единовременно, без внутренней конструкции. На западной стороне, внутри укрепленного ареала городища располагалась продольная возвышенность /35 x 16 x 2 м/. В ходе зондажных раскопок были зафиксированы два способа её насыпания: на западной стороне был вал построен из больших плоских камней /под ними залежали тонкие слои пепля/, с обратной стороны вал содержал глину коричнево-красного цвета, наслоенную на пепле, содержащем необожженные полностью звериные, а может быть также человеческие кости. Известный под названием "зољник" или же "Aschenaltar" объект подтверждает контакты в культовой области между нашей территорией и территориями Юго-Востока.

PRIESKUM OKOLIA ŽLKOVIEC

Juraj P a v ú k

Tematický prieskum v okrese Trnava, orientovaný na zázemie veľkého opevneného sídliska lengyelskej kultúry v Žlkovciach v jeho blízkom okolí na terase Váhu. Sledovaný úsek od južného okraja Žlkoviec po južný okraj Veľkých Kostolian, okrem intravilánov, v šírke okolo 200-300 m, uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra.

Ž l k o v c e , časť Ž l k o v c e

Žlkovce 1. V profile úvozu cesty 100 m na V od cintorína /35-34-06, 1 : 10 000, 154 : 215 mm/. Rozľahlá jama neskorej maďarovskej kultúry s prevahou hrubostenných črepov. V okolí typické vodorovné ucho staršej lengyelskej kultúry a malý črep s tuhovým náterom z vnútornej strany z mladšej doby bronzovej/?/.

Žlkovce 2. V záhradách pri okraji terasy západne od križovatky v obci /35-34-06, 1 : 10 000, 135 : 210 mm/. Nezdobené črepy lineárnej keramiky, eneolitický/?/ črep zdobený slamovaním, črepy velatickej kultúry, stredoveký okrajový črep a ľudské kosti.

Ž l k o v c e , časť R a t k o v c e

Žlkovce 3. V polohe Diely na parcele južne od kostola v Ratkovciach /35-34-06, 1 : 10 000, 134-150 : 130-175 mm/. Nepočetné črepy mladej lineárnej keramiky, staršej lengyelskej kultúry, plochá kamenná sekera s oblými bokmi /dĺ. 137, š. 59, v. 24 mm/, úštepy z rádiolaritu, kremeňa a obsidiánu, viaceré črepy kalenderberskej kultúry, stredoveké okrajové črepy /13.-14. stor./ a fragmenty ľudských kostí.

Žlkovce 4. V juhovýchodnom rohu dvora JRD oproti kostolu v Ratkovciach /35-34-06, 1 : 10 000, 124 : 122 mm/. V profile ryhy pre vodovod jama s tmavosivou výplňou, črep z misy s tuhovým maľovaním vnútri datuje jamu do kalenderberskej kultúry; súvisí s predchádzajúcou lokalitou.

Žlkovce 5. Na terase nad Ratkovcami smerom k Pečeňadom /35-34-06, 1 : 10 000, 100-105 : 40-120 mm/. Na úseku 700 m nepočetné hrubostenné črepy mladej lineárnej keramiky, pravdepodobne lengyelskej kultúry, a keramika z neskorej doby bronzovej.

V e ľ k é K o s t o l i a n y

Južne od obce, pri okraji terasy /35-34-01, 1 : 10 000, 75 : 200 m/ asi 300 m na S od polykultúrneho náleziska podobnej štruktúry v Pečeňadoch /Pavúk, J. 1965: Nové nálezy lengyelskej kultúry na Slovensku. Slov. Archeol., 13, s. 27/. Nepočetnými nálezmi doložená stará lineárna keramika, chronologicky bližšie nešpecifikované sídlisko lengyelskej kultúry, sídlisko z mladšej doby bronzovej /velatická kultúra/, doložené hrubou prstovanou keramikou, a sídlisko z doby laténskej s tuhovanou keramikou zdobenou hrebeňovaním.

Nepočetné nálezy keramiky lengyelskej kultúry na lokalitách Žlkovce 1, 3, 5 nedovoľujú rozhodnúť, ktorá z nich bola osídlená súčasne so sídliskom v Žlkovciach.

GELÄNDEBEGEHUNG DER UMGEBUNG VON ŽLKOVCÉ. Bei der Begehung der Umgebung einer großen befestigten Siedlung in Žlkovce /Bez. Trnava/ fand man alte Linearkeramik in Veľké Kostoľany, junge Linearkeramik in Žlkovce 2, 3, 5, Keramik der Lengyel-Kultur in Žlkovce 1, 3, 5 und in Veľké Kostoľany, eine Grube der Maďarovce-Kultur in Žlkovce 1, Keramik der Velatice-Kultur in Žlkovce 2 und in Veľké Kostoľany, eine Kulturgrube der Kalenderberg-Kultur in Žlkovce 3 und 4, Keramik der Latène-Kultur in Veľké Kostoľany und mittelalterliche Scherben in Žlkovce 2 und 3. Es ist nicht klar, welche dieser Siedlungen der Lengyel-Kultur mit der untersuchten Siedlung in Žlkovce zeitgleich war.

РАЗВЕДКИ В ОКРЕСТНОСТЯХ С. ЖЛКОВЦЕ. В ходе разведок, осуществившихся в окрестностях большого укрепленного поселения в с. Жлковце /рай. Трнава/ были обнаружены: ранняя линейно-ленточная керамика /Вельке-Костоляни/, молодая линейно-ленточная керамика /Жлковце 2, 3, 5/, керамика лендельской культуры /Жлковце 1, 3, 5, Вельке-Костоляни/, яма маďаровской культуры /Жлковце 1/, керамика велатицкой культуры /Жлковце 2, Вельке-Костоляни/, яма календербергской культуры /Жлковце 3, 4/, керамика латенской культуры /Вельке-Костоляни/, средневековые черепки /Жлковце 2, 3/. Пока не имеется ясное представление о том, которое из поселений лендельской культуры одновременно исследованному поселению в с. Жлковце.

VÝSKUM A PAMIATKOVÁ ÚPRAVA V LIPTOVskej MARE

Karol P i e t a - Václav H a n u l i a k - Peter M ú d r y

Liptovská Sielnica, časť Liptovská Sielnica /okr. Liptovský Mikuláš/, Liptovská Mara, Havránok, 684,6 m /26-43-13, 1 : 10 000, 397 : 257 mm/, systematický výskum a pamiatková obnova, ťažisko osídlenia stredná doba laténska až včasná doba rímska /púchovská kultúra/, okrem toho neskorá doba rímska, stredovek /12.-15. stor./, uloženie nálezov: AŮ SAV, Nitra, LM, Ružomberok.

1. Liptovská Mara I, hradisko Havránok:

a. Obetisko zo strednej a neskorej doby laténskej: výskum vstupnej brány opevnenia. Zistené 2 fázy, doložené prestavbou južného krídla, obe z konca doby laténskej. Pôvodný múr južného krídla budovaný výlučne z lomových pieskovcov, vstup tvorila jednoduchá bránka. Neskôr predstavená lícovaná hradba z travertínov a pieskovcov a brána s vežovitou nadstavbou. V severnom krídle zistené stavebné detaily konštrukcie so zvislými stĺpmi v líci hrádby s priečnou bránkou do vnútra obetiska.

b. Stredoveký hrádok: vyberanie výplne cisterny v severnom svahu vrchu. Pravouhlý pôdorys, dosiahnutá hĺ. 750 cm; neukončené.

c. Pamiatková úprava hradiska Havránok: terénne úpravy priekopy a okolia cisterny stredovekého hrádka. Náznaková rekonštrukcia pôdorysu brány obetiska z doby laténskej.

2. Liptovská Mara II, sídlisko v polohe Rybníky. Geomagnetické merania, preverované sondážou. Pravdepodobne zachytený stredoveký rybník. Vo východnej

časti sonda 35 m², 3 horizonty, zvyšky objektov. Stredná a neskorá doba laténska, staršia doba rímska. Železná spona, strieborná minca, keramika.

3. Liptovská Mara V /kataster obce Bobrovník/. Sondážou zistené hranice sídliska na S od hradiska. Sídlisko pravdepodobne spojené s osadou Liptovská Mara VI. Stredná a neskorá doba laténska.

GRABUNG UND DENKMALZURICHTUNG IN LIPTOVSKÁ MARA. Die 24ste Grabungssaison auf der Burganlage Havránok /684,6 m/ in Liptovská Sielnica /Bez. Liptovský Mikuláš/ auf der Fundstelle Liptovská Mara brachte neue Erkenntnisse zur Konstruktion und Datierung des Befestigungsstores, das zugleich den Eingang zur Opferstätte bildete. Festgestellt wurden 2 Bauphasen, beide vom Ende der Latènezeit, die ältere mit einfachem Durchgang, die jüngere mit turmförmigem Überbau. Auf der Siedlung in Liptovská Mara II östlich der Burganlage ein mittelalterlicher Fischteich und Siedlungsobjekte der Púchov-Kultur festgestellt. Fund einer keltischen Silbermünze. Es wurde eine Andeutungsrekonstruktion des Tores zur Opferstätte realisiert.

ИССЛЕДОВАНИЯ И РАБОТЫ ПО ВОССТАНОВЛЕНИЮ ГОРОДИЩА ЛИПТОВСКА-МАРА. Двадцать четвертый сезон исследований городища Гавранок /684,6 м/ в с. Липтовска-Сьелница /рай. Липтовски-Микулаш/, местоположение Липтовска-Мара принес новые сведения к вопросу о датировке и конструкции ворот укрепления, представляющих одновременно вход в жертвенник. Были зафиксированы две строительные фазы, обе датируются концом периода латена, более ранняя отличается простым проходом, поздняя надстройкой в виде башни. На поселении Липтовска-Мара II были на восток от городища зафиксированы селищные объекты пуховской культуры и средневековый пруд. Обнаружена серебряная кельтская монета. Проводились работы по реконструкции ворот жертвенника.

NOVÉ NÁLEZY NA HRÁDKU V SELCIACH PRI BANSKEJ BYSTRICI

Karol Pieta

Selce /okr. Banská Bystrica/, Hrádok, 780 m /M-34-111-C-b, 1 : 25 000, 170 : 127 mm/, prieskum, hradisko, uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra.

Získaný súbor keramiky a kovových predmetov lužickej kultúry z neskorej doby bronzovej, púchovskej kultúry z neskorej doby laténskej /železná spona Almgren 65, obr. 61: 8/, z doby sťahovania národov /železné trojboké strelky, obr. 61: 9, 10/ a stredoveké nálezy. Okrem upresnenia datovania prínosom je zistenie stôp osídlenia v dobe sťahovania národov. Z lokality pochádza i depot mincí a strieborných spôn z rovnakého obdobia /Ondrouch, V. 1935: Příspěvek k osídlení Nízkých Tater a Velké Fatry v době před slovanské. In: Bratislava. 9. Bratislava, s. 526-549/.

NEUE FUNDE AUF HRÁDOK IN SELCE BEI BANSKÁ BYSTRICA. Auf der Burganlage Hrádok /780 m/ in der Gemeinde Selce /Bez. Banská Bystrica/ wurden Belege von Besiedlung festgestellt: der Lausitzer Kultur vom Ende der Bronzezeit,

der Púchov-Kultur aus dem Spätlatène, aus der Völkerwanderungszeit und aus dem Mittelalter /Abb. 61: 8-19/.

НОВЫЕ НАХОДКИ НА ГОРОДИЩЕ ГРАДОК В С. СЕЛЦЕ БЛИЗ Г. БАНСКА-ВИСТРИЦА. На городище Градок /780 м/ в с. Селце /рай. Банска-Вистрица/ были обнаружены свидетельства о поселении лужицкой культуры конца периода бронзы, пуховской культуры позднего периода латена, периода переселения народов и средневековья /рис. 61: 8-19/.

HRADISKO PRI TRNAVEJ HORE

Karol P i e t a - Peter M o s n ý

Trnavá Hora, časť Trnavá Hora /okr. Žiar nad Hronom/, Hrádok, 416,2 m /M-34-122-B-b, 1 : 25 000, 68 : 353 mm/, prieskum, sondáž, hradisko, doba laténska/?, uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra.

Skalnatý ostroh nad zúženým údolím Hrona. Opevnenie na ploche 80 x 23 m. Silne prepálený obvodový kamenný val zreteľný hlavne na S. Vnútoraná plocha skalnatá, porušená počas II. svetovej vojny. Zo sondáže atypická keramika, zlomok grafitového črepu.

BURGWALL BEI TRNAVÁ HORA. Feststellung einer Burganlage mit Steinwall über dem Engtal der Gran bei Trnavá Hora /Bez. Žiar nad Hronom/, wahrscheinlich aus der Latènezeit /Púchov-Kultur/.

ГОРОДИЩЕ БЛИЗ С. ТРНАВА-ГОРА. Было зарегистрировано городище с каменным валом над суживающейся долиной р. Грон близ с. Трнава-Гора /рай. Жьяр-над-Гроном/, по всей вероятности периода латена /пуховская культура/.

PRIESKUM SÍDLISK Z DOBY RÍMSKEJ NA STREDNOM POHRONÍ

Karol P i e t a - Peter M o s n ý

Regionálny prieskum povodia Hrona v okresoch Žiar nad Hronom a Zvolen, uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra a VM, Nová Baňa.

B u d ě a /okr. Zvolen/

Svahy západne od potoka Turovka, južne od obce /M-34-123-A-c, 1 : 25 000, 171-166 : 50-56 mm; 168-162 : 72-66 mm/. 2 polohy s nálezmi keramiky púchovskej kultúry /2. stor. n. l./ a germánske črepy z 3.-4. stor. n. l. V polohe 2 poniže cesty Žiar nad Hronom - Zvolen i črepy pravekej keramiky /neskorá doba bronzová a staršia doba železná/?/.

J a s t r a b á /okr. Žiar nad Hronom/

Pod Skalou /M-34-122-B-b, 1 : 25 000, 201 : 117 mm/. Ojedinelé objekty z neskorej doby rímskej, narušené v r. 1953 pri stavbe cesty. V r. 1988 odkrytý

zvyšok objektu. Na kruhu točená keramika /obr. 60: 6-8/, črepy z červeno glazovaných nádob /obr. 60: 1, 10/, zlomky nádob zhotovených v ruke, časť rotačného žarnova /obr. 60: 11/. Neskorá doba rímska.

L o v č a /okr. Žiar nad Hronom/

Nad stružka, pravobrežná terasa Hrona /M-34-122-B-c, 1 : 25 000, 184-178 : 81-76 mm/. Zdobené črepy púchovskej kultúry /2. stor. n. 1./, germánska keramika z 3.-4. stor. n. 1., črep terry sigillaty. Kamenný sekeromlat a keramika badenskej kultúry. Črepy z 9.-10. stor.

Ž i a r n a d H r o n o m, časť Ž i a r n a d H r o n o m

1. Mestský park /M-34-122-B-a, 1 : 25 000, 23 : 361 mm/. Vysoká pravobrežná terasa Hrona, sčasti porušená terénnymi úpravami v okolí zámku. Pri sadení stromov nálezy keramiky a bronzovej spony /obr. 59: 9/. Zo zberu germánska a provinciálna keramika z 2.-4. stor. Článok bronzového opaska a keramika z doby laténskej /2. stor. pred n. 1./ Črepy z 9.-10. stor.

2. Senková. Orbou systematicky ničené sídlisko na nízkej dune v inundácii Hrona /M-34-122-B-c, 1 : 25 000, 144-138 : 89-83 mm/. Provinciálna keramika z 2.-3. stor., zlomok bronzovej spony s vysokým zachycovačom, prasleny, kostená ihla /obr. 61: 1-4, 7/. Črepy, železný krúžok a strelka, 9.-10. stor. /obr. 61: 5, 6/.

3. Ž i a r n a d H r o n o m, časť V i e s k a

Polia pri autoservise, stavba pneuservisu /M-34-122-B-c, 1 : 25 000, 7 : 35 mm/. Spodná časť ľavobrežnej terasy Hrona. Vo výkope základov a na oráčine črepy, železná troska. Neskorá doba rímska, mladšia doba bronzová, staršia doba železná/?/.

ERKUNDUNG VON RÖMERZEITLICHEN SIEDLUNGEN IM MITTLEREN GRANTAL. Feststellung von römerzeitlichen Siedlungen aus dem 2.-4. Jh. u. Z. Sie gehören germanischer Besiedlung an und erweitern deren Verbreitungsgebiet weiter nach N. Auf den Fundstellen Lovča /Bez. Žiar nad Hronom/ und Budča /Bez. Zvolen/ sind auch Funde aus der letzten Phase der Púchov-Kultur aus dem 2. Jh. vertreten /Abb. 59-61/.

РАЗВЕДКИ НА ПОСЕЛЕНИЯХ РИМСКОГО ПЕРИОДА В СРЕДНЕМ ПОГРОНЬЕ. Были обнаружены два поселения римского периода II-IV вв. Они связаны с германским поселением и передвигают границу его территории дальше к северу. На памятниках Ловча /рай. Жьяр-над-Гроном/ и Будча /рай. Зволень/ найдены и находки заключительной фазы пуховской культуры II в. /рис. 59-61/.

ĎALŠIA SEZÓNA VÝSKUMU V BRATISLAVE-RUSOVCIACH

Magda P i c h l e r o v á

Bratislava, časť Rusovce, Irkutské nám., Gerulatská ul. 64, ul. Pohraničníkov, neznáma poloha, staršia doba bronzová, doba rímska, novovek, systematický výskum, zber, náhodné nálezy, uloženie nálezov: AM SNM, Bratislava.

Vo východnej časti Irkutského nám. sa rozšíril výkop v sektore I v priamej nadväznosti na prv odkryté základy kamenných múrov rímskych objektov /Pichlerová, M. 1986: Výskum rímskej Gerulaty. In: Archeol. Výsk. a Nál. na Slov. v r. 1985. Nitra, s. 194-196/. Na pribranej ploche /50 m²/ sú objekty porušené novovekým zásahom a kamennou kruhovou studňou. Východne od sektora I /bližšie k polohe Bergl/ sa v sonde odkryla časť zahĺbenej chaty /dl. 2,3 m/ s tegulami postavenými kolmo v rade pozdĺž steny. Sekundárne použité tehly majú kolok: Legio X Gemina Pia Fidelis a Cohors I Aelia Sagittariorum, umiestnený v prehĺbenej ploche v podobe šľapy /obr. 62: 3/. Chata vyhorela. Obsah: hnedo glazovaný krčah, črepy z mortária so zelenou glazúrou, črepy z misky s vlešťovanými pásmi vnútri /obr. 62: 1, 2, 4/, črepy zdobené vlešťovanými vlnovkami a iné, železné klnce a stredová časť meča/?. Datovanie: koniec 4. a začiatok 5. stor. Príbytok je prvým dokladom o osídlení Gerulaty v neskororímskom období v miestach prv neosídlených.

Pri výkopových prácach v záhrade pri dome č. 64 na Gerulatskej ul. sa našli 2 bronzové mince: Faustina Fillia / -175/ a Constantius Chlorus /292-306/. V hl. 1,8-2 m sa našiel depot železných predmetov /poľnohospodárske nástroje, kovanie voza/ spolu s okrajovým rímskym črepom. Čierna zemina v okolí bola bez nálezov.

Z bližšie neznámej polohy pochádza augustovský monetár - bronzový as z poslednej štvrtiny 1. stor. pred n. l., ktorý nálezca našiel krátko po 2. svetovej vojne. Minca je najstarším dokladom rímskej razby v Gerulate.

Na ul. Pohraničníkov pri výkopoch porušili kostrový hrob, z ktorého sa zachránili 2 únětické nádoby. Hrob je dokladom ďalšieho, v poradí tretieho pohrebiska zo staršej doby bronzovej /Pichlerová, M. 1980: Praveké osídlenie Bratislavy-Rusoviec. In: Zbor. Slov. nár. Múz. 74. Hist. 20. Bratislava, s. 31/.

WEITERE GRABUNGSSAISON IN BRATISLAVA-RUSOVCE. In Bratislava, Teil Rusovce, entdeckte man im O-Teil des Platzes Irkutské nám. den Teil einer eingetieften Hütte /L. 2,3 m/ mit in einer Reihe längs der Wand senkrecht gestellter Ziegel. Einige sekundär benützte trugen Stempel: Legio X Gemina Pia Fidelis und Cohors I Aelia Sagittariorum /Abb. 62: 3/. Funde aus der Hütte: braun-glasierter Krug, grünglasierte Scherben mit eingeglätteten Bändern, Eisen-nägel und ein Schwertteil? /Abb. 62: 1, 2, 4/. Datierung: Ende des 4. und Anfang des 5. Jh. Es handelt sich um den ersten spätkaiserzeitlichen Siedlungsbeleg in Gerulata aus einem früher nicht besiedelten Teil. Im Garten in der Gasse Gerulatská ul. Nr. 64 wurden zufällig 2 Münzen gefunden: Faustina Fillia / -175/ und Constantius Chlorus /292-306/. In 1,8-2 m Tiefe lag ein Depot landwirtschaftlicher Eisengeräte, einige Wagenbeschlag-fragmente und eine römische Scherbe. Aus unbekannter Lage stammt ein augusteischer Bronzeas, der älteste Beleg über römische Prägung in Gerulata. In der Gasse ul. Pohraničníkov wurde ein Körpergrab mit 2 kleinen Aunjetitzer Gefäßen gestört. Dies ist der Beleg eines dritten selbständigen älterbronzezeitlichen Gräberfeldes in Bratislava-Rusovce.

ПРОДОЛЖЕНИЕ ИССЛЕДОВАНИЙ В Г. БРАТИСЛАВА-РУСОВЦЕ. В Братиславе, часть Русовце, в восточной части Иркутской площади была вскрыта часть углубленной хаты /дл. 2,3 м/. Вдоль стены хаты стояли рядом расположенные тегулы.

Некоторые из них, употребленные вторично были клейменны: Legio X Gemina Pia Fidelis a Cohors I Aelia Sagittariorum /рис. 62: 3/. В хате был обнаружен кувшин с поливой коричневого цвета, черепки с зеленой поливой и лощеными поясами, железные гвозди и часть меча? /рис. 62: 1, 2, 4/. Датировка: конец IY и начало Y вв. Это первое доказательство о поселении Геруляты в позднеимперский период, на до сих пор незаселенной территории. В огороде на ул. Герулатска 64 были случайно обнаружены 2 монеты: Фаустина Филия / -175/ и Констанций Хлор /292-306/. На гл. 1,8-2 м вскрыт клад железных сельскохозяйственных орудий, обивка повозки и римский черепок. На неизвестном местонахождении обнаружен бронзовый асс Августа, древнейшая римская чеканка в Геруляте. На ул. Пограничников было разрушено погребение с трупоположением и 2 сосудами унетицкой культуры. Оно подтверждает существование третьего самостоятельного могильника ранней бронзы в г. Братислава-Русовце.

HROB ZO STARŠEJ DOBY BRONZOVEJ V ŠENKVICIACH

Magda P i c h l e r o v á

Šenkvice /okr. Bratislava-vidiek/, Vinohradská ul. 28 /45-11-06, 1 : 10 000, 415 : 75 mm/, staršia doba bronzová, náhodný nález, uloženie nálezov: AM SNM, Bratislava.

V severozápadnej časti intravilánu na vyvýšenine so spádom ku Stoličnému potoku sa pri hĺbení šachty v záhrade rodinného domu porušil kostrový hrob. Časť milodarov: 7 bronzových krúžkov tvaru vřbového listu, 1 krúžok z dvojitého drôtu, ukončený slučkou, kostená ihlica so širokým zvislým otvorom na zosilnenej vertikálnej hlavičke, pozdĺžny korál z dentálie a malé ploché kruhové kostené koráliky, niektoré so zelenou patinou /obr. 63/. Inventár dokladá pohrebisko z mladšej fázy kultúry so šnúrovou keramikou. Vo vzdialenosti asi 100 m na SZ sa prv odkryli hroby so skrčenými kostrami s inventárom únětickej kultúry /Paulík, J. - Zachar, L., nález. správa AM SNM v Bratislave z r. 1975/, ktoré azda súvisia s hrobmi odkrytými r. 1900 /Eisner, J. 1933: Slovensko v pravěku. Bratislava, s. 53/.

GRAB AUS DER ÄLTEREN BRONZEZEIT IN ŠENKVICE. Im Intravillan der Gemeinde Šenkvice /Bez. Bratislava-Land/ störte man bei Erdarbeiten ein Körpergrab, aus dem 7 weidenblattförmige Bronzeringe, 1 Noppenring, 1 Knochennadel, 1 Dentalienperle und kleine flache Ringperlen aus Knochen geborgen wurden /Abb. 63/. Das Inventar belegt ein Gräberfeld aus der jüngeren Phase der schnurkeramischen Kultur. Ungefähr 100 m davon fanden sich Hockergräber mit Beigaben der Aunjetitzer Kultur.

ПОГРЕБЕНИЕ РАННЕГО ПЕРИОДА БРОНЗЫ В С. ШЕНКВИЦЕ. На территории с. Шенкvice /рай. Братислава-видьек/ было в ходе землеопных работ разрушено погребение с трупоположением, могильный инвентарь которого содержал: 7 бронзовых колец формы листа ивы, кольцо из двойной проволоки законченное петлей, костяная

булава, бусина из раковины Dentalia и небольшие плоские круглые бусы из кости /рис. 63/. Инвентарь является доказательством существования могильника младшей фазы культуры ленточной керамики. На расстоянии приблизительно 100 м от могильника были вскрыты погребения со скелетами в скорченном положении и приношениями унетицкой культуры.

ZÁCHRANNÝ VÝSKUM V HURBANOVE-KONKOLI

Ján R a j t á r - Priska R a t i m o r s k á

Hurbanovo, časť Konkoli /okr. Komárno/, pieskovňa /45-41-23, 1 : 10 000, 198-212 : 46-57 mm/, záchranný výskum, doba halštatská, doba laténska, doba sťahovania národov, uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra.

Piesková duna na južnom okraji Konkoli, nadmor. v. 115 m, pieskovňa JRD, preskúmaná plocha cca 1100 m².

Doba halštatská /skupina Vekerzug/, sídlisko, preskúmaných 11 sídliskových objektov, z toho 3 plytko zahĺbené chaty a 3 rozmerne zásobné jamy. Zlomky nádob, črepy, praslen, zvieracie kosti.

Doba laténska, pohrebisko, ťažbou piesku porušené 2 kostrové hroby.

Doba sťahovania národov /prvá polovica 5. stor/, pohrebisko, ťažbou piesku porušené 2 kostrové hroby.

RETTUNGSGRABUNG IN HURBANOVO-KONKOĽ. Fundstelle beim S-Rand des Teiles Konkoli, Gemeindekataster von Hurbanovo /Bez. Komárno/. In einer Sandgrube störte der Abbau 2 Körpergräber aus der Latènezeit und 2 Körpergräber aus der Völkerwanderungszeit /erste Hälfte des 5. Jh./. Untersucht wurden 11 hallstattzeitliche Siedlungsobjekte /Vekerzug-Gruppe/.

ОХРАННЫЕ РАСКОПКИ В С. ГУРБАНОВО-КОНКОЛЬ. Памятник находится при южной окраине части Конколь, в угодьях с. Гурбаново /рай. Комарно/. В песчаном карьере обнаружены 2 разрушенных погребения с трупоположениями периода латена и 2 погребения с трупоположениями периода переселения народов /первая половина V в./. Исследовано 11 селищных объектов периода гальштата /группа Векерзуг/.

POHREBISKO Z 9. STOROČIA V DOLNÝCH LEFANTOVCIACH

Mária R e j h o l c o v á

Lefantovce, časť Dolné Lefantovce /okr. Nitra/, Dolné konopnisko /35-43-12, 1 : 10 000, 79 : 256 mm/, záchranný výskum, druhá polovica 9. stor., uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra.

Juhozápadná časť intravilánu na západnom svahu terasy rieky Nitry v nadmor. v. 158 m, parcely dvorov rodinných domov č. pop. 124 a 125. Preskúmaná plocha 312 m².

Odkrytých 12 kostrových hrobov, z ktorých 7 obsahovalo pamiatky materiálnej kultúry /šperk, nôž, kresadlo, vedierko, ostrohy, sekera-bradatica, keramika/. V 2 hroboch bolo zistené drevené obloženie jám. V 3 hroboch boli zvyšky mäsitej potravy /podľa určenia J. Konča z ovce-kozy a kury domácej/ a slepáčich vajec.

GRÄBERFELD AUS DEM 9. JAHRHUNDERT IN DOLNÉ LEFANTOVCE. Mit einer Rettungsgrabung in Lefantovce, Teil Dolné Lefantovce /Bez. Nitra/, wurde am W-Hang einer Nitra-Terrasse der erhaltene Teil eines Gräberfeldes /der übrige Teil ist bebaut/ untersucht. Abgedeckt wurden 12 Gräber, 7 davon mit Funden von materieller Kultur, Resten von Fleischnahrung von Schaf-Ziege und Haushuhn /Gräber 5, 9/ und Eierschalen /Grab 8/. 2 Gräber von Erwachsenen mit einer Holzverkleidung. Das Gräberfeld ist in die zweite Hälfte des 9. Jh. datiert.

МОГИЛЬНИК IX В. В С. ДОЛЬНЕ-ЛЕФАНТОВЦЕ. В ходе охранных раскопок в с. Лефантовце, часть Дольне-Лефантовце /рай. Нитра/ была исследована сохранившаяся часть могильника /остальная часть застроена/, расположенного на западном отроге террасы р. Нитра. Раскопано 12 погребений, из числа которых 7 содержало находки материальной культуры, остатки мясной пищи из овцы-козы и домашней курицы /погребение 5, 9/ и куриные яйца /погребение 8/. В 2 погребениях взрослых особей обнаружена деревянная облицовка могильной ямы. Могильник датируется второй половиной IX в.

VÝSLEDKY PRIESKUMU V OKRESE STARÁ ĽUBOVŇA

Peter Roth

Systematický regionálny a záchranný prieskum okresu Stará Ľubovňa, uloženie nálezov: OVM, Stará Ľubovňa. /Lokalizácia: všetko mapa Okres Stará Ľubovňa, 1 : 50 000/.

L i t m a n o v á

Severne od obce, 3 polohy:

a/ na vrchole kopca nad potokom Rozdiel /608 : 132 mm/,

b/ na úpätí toho istého kopca /613 : 140 mm/,

c/ pri sútoku potoka Rozdiel s bezmenným potôčikom /631 : 136 mm/.

Nálezy štiepanej industrie, paleolit-neolit /obr. 64: 4-6, poloha a, 7, 8, poloha b/. Nevylučuje sa vzájomná súvislosť polôh a, b, určenie polohy c je problematické.

M a t y s o v á

Intravilán /435 : 271 mm/, pri úprave rodinného domu J. Horečného zistený objekt obsahujúci podľa informácie popol, črepy, zvieraciu kosť, prepálenú zeminu, stredovek?

S t a r á Ľ u b o v ň a , časť S t a r á Ľ u b o v ň a

1. Gottwaldovo námestie, pred obchodom chlieb-pečivo /523 : 313 mm/, ryha pre elektrický kábel, črep z kachlice, stredovek-novovek.

2. Vnútorňý areál hradu /508 : 281 mm/, prieskum starších rýh:

a/ ryha za Oslou bránou, vo výkope a na halde zlomok bronzového prsteňa s nápisom S+IESVS+MARIA+ /obr. 64: 13/, zlomky glazovaných kachlíc /obr. 64: 17, 18/, črepy /obr. 64: 15, 16/, železné zlomky, sklo, stredovek-novovek, kamenná industria, neolit? /obr. 64: 1-3/, /Roth, P. 1989: Ponor do histórie. Ľubovnianske noviny č. 1/.

b/ sonda pre elektrický kábel oproti vchodu do múzea, železné klince, črep glazovanej kachlice, stredovek-novovek, kamenná industria, pravek.

c/ renesančný palác, pivnica 1, pec?, zlomky železného kovania, stredovek-novovek.

d/ renesančný palác, pivnica 2, zlomok nôžky skleneného pohára /obr. 64: 14/, železný krúžok, sklo, črepy, zlomky kachlíc, stredovek-novovek.

Ú d o l

Juhovýchodne od obce vedľa poľnej cesty do Plavča pri rozhraní katastrov obcí Údol a Plaveč v blízkosti božej muky /340 : 359 mm/, štiepaná industria, paleolit-neolit /obr. 64: 9-12/.

ERGEBNISSE EINER GELÄNDEERKUNDUNG IM BEZIRK STARÁ ĽUBOVŇA. Begehung im Bezirk Stará Ľubovňa, 5 Fundstellen festgestellt. Stará Ľubovňa, Platz Gottwaldovo nám.: Siedlungsfunde, Mittelalter-Neuzeit. Stará Ľubovňa, Burg: Siedlungsfunde, Mittelalter-Neuzeit, Steinindustrie, Neolithikum? Matysová: Siedlungsfunde, Mittelalter? Litmanová, 3 Lagen: Spaltindustrie, Paläolithikum-Neolithikum. Údol: Spaltindustrie, Paläolithikum, Neolithikum. /Abb. 64/

РЕЗУЛЬТАТЫ РАЗВЕДОК В РАЙОНЕ СТАРА-ЛЮБОВНЯ. Разведки в районе Стара-Любовня, обнаружено 5 памятников. Стара-Любовня, площадь Готвальда: селищные находки, средневековые-новое время. Стара-Любовня, замок: селищные находки, средневековые-новое время, каменная индустрия, неолит? Матисова: селищные находки, средневековые? Литманова, 3 памятника: колотая индустрия, палеолит-неолит. Удол: колотая индустрия, палеолит, неолит /рис. 64/.

STOPY STREDOVEKÉHO FEUDÁLNEHO SÍDLA V DECHTICIACH

Alexander R u t t k a y

Dechtice /okr. Trnava/, Hradišče, stredovek /13.-15. stor./, vežovitý hradok, prieskumy /r. 1979 a 1988/.

Intravilán, nízka ravena v blízkosti prítoku potoka Blavy na dvore farského úradu asi 60 m juhozápadne od r.k. kostola. Pravidelný, umelo nasýpaný útvar v tvare zrezaného kužeľa. Príkre steny, zo severnej strany v svahu šikmo zarezaná prístupová cesta ústi na hornú plošinu, ktorá má okrúhly pôdorys /Ø 26 m/ a je prevýšená nad okolitým terénom cca o 6 m. V juhozápadnej časti plošiny baroková kaplnka, na severovýchodnej kríž /božie muky/.

Lokalitu uviedol do odbornej literatúry Š. Janšák /Nález mohyly v Dehticiach. In: Štud. Zvesti Archeol. Úst. SAV 6. Nitra 1961, s. 293, 294/, ktorý

ju aj zameral. Predpokladal, že išlo pôvodne o pravekú mohylu. Horná plošina vraj vznikla úpravou terénu pri výstavbe kaplnky /podľa kanonickej vizitácie v r. 1736/ Už vtedy však vyvýšený násyp mal názov Hradiščo.

Je dosť pravdepodobné, že ide o "starobylé hradisko v okolí Dechtíc", ktoré spomína pomerne málo známy národovec - vlastivedný bádateľ A. Intibus v polovici 19. stor. /informácia PhDr. B. Polla, CSc./. Pri viacerých obhliadkach sa v obci ani v jej katastri nezistil žiadny ďalší útvar s indíciami opevnenia alebo lokality s názvom indikujúcim možnú prítomnosť fortifikácie.

Podľa morfológických znakov a najmä názvu predstavuje Hradiščo v Dechticiach príklad drobného feudálneho sídla z 13.-15. stor. /typ motte, Turmhügel, "vežovitý hrádok"/, ako ich na Slovensku, no i zo širších vývojových hľadísk rozpracoval najmä A. Habovštiak /posledne Stredoveká dedina na Slovensku. Bratislava 1985, s. 122-145/. Na hornej plošine kužeľovitého násypu by mal stáť dominantný objekt - veža /drevená?/.

Nemožno vylúčiť existenciu menšej vyvýšeniny - teda ani mohyly - na mieste, kde v stredoveku vybudovali vyšší násyp pre feudálne sídlo. Podobné násypy sa však v zmenenej fortifikácii a asi aj s potrebnými úpravami využili neraz aj neskôr po zániku sídelnej funkcie /napr. strážne stanovištia v 16.-17. stor., rôzne cirkevné funkcie - najmä kalvárie v 17.-18. stor. atď./. Takýto príklad využitia vo viacerých obdobiach by mohlo predstavovať aj Hradiščo; samotný názov však zachováva tradíciu dávnej sídelnofortifikačnej funkcie.

SPUREN EINES MITTELALTERLICHEN FEUDALSITZES IN DECHTICE. Eine Geländebegehung präziserte in der Gemeinde Dechtice /Bez. Trnava/ Erkenntnisse über eine kegelstumpfförmige Aufschüttung /H. 6 m/ mit der Benennung Hradiščo, die obere gerade Fläche mißt im Dm. ca. 26 m. Die Fundstelle liegt im Intravillan der Gemeinde auf einer niedrigen Ebene in Bachnähe. Es handelt sich etwa um die künstliche Aufschüttung eines kleinen Feudalsitzes /Typ motte, Turmhügel/ aus dem 13.-15. Jh. mit dominierendem, etwa hölzernem Turm.

ОСТАТКИ СРЕДНЕВЕКОВОЙ ФЕОДАЛЬНОЙ УСАДЬБЫ В С. ДЕХТИЦЕ. Были уточнены наблюдения о конусовидной насыпи /6 м/ названной Градишчо, верхняя часть которой образовала усеченную площадку диаметром приблизительно в 26 м. Памятник расположен на территории села на невысокой террасе берега ручья. Можно говорить о намеренно возведенной насыпи - небольшой феодальной усадьбе /тип motte, Turmhügel/ XIII-XV вв., которой доминировала по всей вероятности деревянная башня.

ZÁVEREČNÁ ETAPA VÝSKUMU TZV. VODNÉHO HRADU V PARTIZÁNSKOM-ŠIMONOVANOCH

Alexander R u t t k a y - Matej R u t t k a y

Partizánske, časť Partizánske /okr. Topoľčany/, Šimonovany /35-42-06, 1 : 10 000, 58 : 191 mm/, systematický výskum, ťažisko 13.-15. a 16.-17. stor., uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra.

Intravilán, bezprostredné okolie /spustnutý park/ kaštieľa, rovina, resp. mierna vyvýšenina.

Hlavným cieľom záverečnej výskumnej sezóny bolo upresniť chronologické postavenie veže z 13. stor. a mladších stavebných celkov /stavba B/, získať čo najpresnejší obraz vývoja fortifikačného systému jednotlivých stavebných fáz.

Metóda výskumu: kombinácia plošnej odkrývky a odkrývky rezmi.

Stavba A - románska veža, v pôdoryse štvorcového tvaru /8,3 x 8,3 m/, vznikla už pred polovicou 13. stor. Podarilo sa upresniť poznatky o konštrukcii muriva a základov - základ je vybudovaný zo striedajúcich sa vrstiev kameňa, a utlačenej hliny, nadzákladové murivo tvoria 2 dvojradý tehál a priestor medzi nimi je vysypaný menšími kameňmi a tehlovou drvinou /pospájané maltou/. Z vonkajšej strany je k tehlovému múru pripevnený kamenný múr /temer bez základov/ - pravdepodobne ochodza. Od určitej výšky sa kamenný múr medzi tehlovými múrmi ruší a vyššie pokračuje už len tehlový múr /najmenej v 3 radoch - poukázal na to padnutý múr východne od veže/. Stavba A - veža-vodný hrad - bola vybudovaná na polostrove obtekanom ramenom rieky Nitry. Dvoma hrotitými priekopami bol z polostrova urobený ostrov a vzniklo dokonale opevnené miesto. Umelé priekopy neboli zasypané naraz, ale postupne pri nasledujúcich stavebných úpravách. Nakoniec v 15. stor. bolo zasypané aj rameno Nitry, resp. tok bol usmernený do nového koryta.

Z prvej polovice 14. stor. zatiaľ stavebné celky nie sú doložené. Na osídlenie v tomto období poukazuje však výplň negatívu severozápadného múru veže A /keramika, hlinená plastika, hracia kocka, hrot strely do kuše, čierno maľovaná omietka, atď./.

Do druhej polovice 14. stor. patrí asi najstaršia časť dnešného kaštieľa - severovýchodný priestor /tzv. hladomorňa/ - a asi aj výskumom zistená stavba B severne od veže A /sčasti narušená/. Niekoľko stavebných fáz tohto objektu prezentuje jeho vývoj až do začiatku 17. stor., keď ho rozobrali. V najmladšej fáze bola v ňom umiestnená mohutná pec /chlebová?/ a murovaný žlab /účel predbežne nejasný/.

Po studni 1 v interiéri románskej veže A /preskúmaná v r. 1987/ odkryli sa ďalšie 3 studne, všetky vyhlbené do zaniknutého riečneho ramena, resp. do priekopy.

Studňa 2 bola zapustená do zasypanej priekopy. Medzi dreveným zrubom a vykopanou jamou /v pôdoryse temer štvorcovou/ sú nahádzané veľké kamene. Vo výplni studne sa nachádzal veľký počet drevených predmetov /časti tanierov, lyžička, súčasti väčších nádob atď./, keramika a väčšia časť detskej topánky. Predmety datujú objekt do druhej polovice 15. stor.

Studňa 3. Priestor medzi okrajom jamy /v pôdoryse štvorcovej/ a výdrevou studne bol vyplnený štrkom, ílom a pieskom /izolácia/. Našlo sa pomerne málo drevených predmetov a ojedinelé črepy z prvej polovice 16. stor.

Studňa 4. Priestor medzi výdrevou a vykopanou jamou bol vyplnený hrubým štrkom /štrk aj vnútri studne/. Predbežné datovanie - 16. stor.

SCHLUSSETAPPE DER UNTERSUCHUNG DER SOG. WASSERBURG IN PARTIZÁNSKE-ŠIMONOVANY. In Partizánske /Bez. Topoľčany/ wurde die chronologische Stellung eines Turmes aus dem 13. Jh. und Erkenntnisse über die Konstruktion seines Gemäuers und der Fundamente präzisiert /Fundamente - abwechselnde Schichten von Steinen und gestampftem Lehm; Obermauern - 2 Doppelreihen

von Ziegeln, zwischen ihnen ein Raum, ausgefüllt mit kleineren Steinen und Ziegelschutt, an der Außenseite vor der Ziegelmauer eine Steinmauer fast ohne Fundamente - Rundgang/. Den Bau A - Wasserburg-Turm, schützte ein Flußarm und ein künstliches Grabenpaar. Nach dem Verfall des Turmes in der ersten Hälfte des 14. Jh. folgte ein Funktionshiatus, das 14. Jh. ist durch Material aus der Füllerde des Negativs der NW-lichen Turmmauer belegt. Der Bau B war zweiräumig, einige Bauphasen präsentieren die Entwicklung vom 15.-17. Jh. Untersucht wurden weitere 3 Brunnen /Nr. 2-4/, alle im ehemaligen Flußarm bzw. im Wassergraben eingetieft. Typisch ist ein Holzeinbau in Blockbaukonstruktion. Im Brunnen Nr. 2 wurde eine Menge von Holzgegenständen, auch der Teil eines ledernen Kinderschuhs gefunden /15. Jh/.

ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНЫЙ ЭТАП ИССЛЕДОВАНИЙ Т. НАЗ. ВОДНОГО ЗАМКА В Г. ПАРТИЗАНСКО-ШИМОНОВАНИ. В г. Партизанске /рай. Топольчани/ были уточнены хронологизация башни XIII в. и новые сведения о конструкции стен и фундаментов /фундамент - за слоями камня последовали слои утрамбованной глины; кладка над фундаментом - 2 двойных ряда кирпича, пространство между ними засыпано небольшими камнями и кирпичной глиной, из внешней стороны стояла перед кирпичной стеной каменная стена почти без фундамента - галерея/. Постройку А - водной замок-башню защищал рукав реки и два искусственных рва. После гибели башни в первой половине XIV в. наступает время, когда башня не функционирует, XIV в. подтверждают находки из заполнения негатива северо-западной стены башни. Постройка Б - двухкомнатная, несколько строительных фаз подтверждает ее развитие от XV до XVII вв. Прослежены 3 новых колодца /№ 2-4/, все выкопанные в засохшем рукаве реки или же во рве. Типичной является деревянная облицовка. В колодце № 2 обнаружено большинство деревянных предметов, фрагмент детской кожаной ботинки /XV в./.

PRIESKUM DOLNÉHO POŽITAVIA

Matej R u t t k a y

Regionálny prieskum plôch viacerých stavebných akcií na dolnom Požitaví a prieskum mikroregiónu záchranného výskumu v Bajči, uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra.

D v o r y n a d Ž i t a v o u /okr. Nové Zámky/

Severne od obce, ľavobrežná terasa Žitavy, piesková duna medzi cestou Dvory nad Žitavou - Bešeňov a Žitavou /M-33-133-D-c, 1 : 25 000, 327 : 313 mm/. Vo veľkom pieskovisku sa zistilo 14 narušených objektov z obdobia kultúry s kanelovanou keramikou /eneolit/.

H u l , časť H u l /okr. Nové Zámky/

Intravilán, piesková duna tesne pri križovatke ciest Šurany - Levice a Vráble - Dvory nad Žitavou, výkop pre vodovodné potrubie /M-34-133-D-a, 1 : 25 000, 335 : 326 mm/. V profile výkopu sa zistilo 5 narušených objektov: 4 jamy s nevýrazným črepovým materiálom z praveku, 1 jama - tzv. hruškovitá zásobníca - s črepmi z 9.-11. stor.

B a j č , časť V l k a n o v o /okr. Komárno/

1. Severozápadný okraj osady /L-34-1-A-b, 1 : 25 000, 45 : 227 mm/, mierny severozápadný svah pieskovej duny, povrchový zber na poli. Neolit - kultúra s lineárnou keramikou a želiezovská skupina, črepy s typickou rytou výzdobou. Mladšia doba železná - tuhovité črepy zo situlovitých nádob so zvislým hrebeňovaním. 9.-10. stor. - hnedé črepy z hrncovitých nádob so zväzkami obežných rýh.

2. Vysoká piesková duna asi 300 m severozápadne od obce /L-34-1-A-b, 1 : 25 000, 45 : 216 mm/, povrchový zber na ploche, kde sa vyklčoval agátový les. Narušené sídliskové objekty z 12.-13. stor. - črepy z hrncovitých nádob s rytými jednoduchými vlnovkami a obežnicami.

3. Západne od obce, úzka piesková duna medzi poľnou cestou, rybníkom a nemenovaným potokom tečúcim do Bajča /L-34-1-A-b, 1 : 25 000, 50 : 233 mm/, povrchový zber na ploche, kde sa vyklčoval agátový porast. Narušené sídliskové objekty z 10.-12. stor. - keramika zdobená zväzkami rýh, jednoduchou vlnovkou a obežnicami.

GELÄNDEERKUNDUNG DES UNTEREN ŽITAVA-TALES. Erkundungen der Bezirke Nové Zámky und Nitra, zielgerichtet auf das Verfolgen von Bauarbeiten. Dvory nad Žitavou: Siedlungsobjekte - Äneolithikum /Kultur mit kannelierter Keramik/. Hul: Siedlungsobjekte - Urzeit und 9.-11. Jh. Bajč, Teil Vlkano-vo, 3 Fundstellen: 1. Neolithikum /Kultur mit Linearkeramik und Želiezovce-Gruppe/, Latènezeit, 9.-10. Jh.; 2. 12.-13. Jh.; 3. Siedlungsobjekte, 10.-12. Jh.

РАЗВЕДКИ В НИЖНЕМ ПОЖИТАВЬЕ. Разведки в районах Нове-Замки и Нитра, сосредоточенные на памятники, обнаруженные в ходе строительных работ. Двори-над-Житавоу: селищные объекты - энеолит /культура каннелированной керамики/. Гул: селищные объекты - доисторические времена, IX-XI вв. Байч, часть Влканово, 3 памятника: 1. неолит /культура линейно-ленточной керамики и железовская группа/, период латена, IX-X вв.; 2. XII-XIII вв.; 3. селищные объекты, X-XII вв.

PRIESKUM V OKOLÍ NEVERÍC

Matej R u t t k a y - Vladimír V a r s i k

Regionálny prieskum okresu Nitra, povodie potoka Drevenica, ľavostranný prítok Žitavy, uloženie nálezov: MM, Zlaté Moravce.

Zistilo sa 10 lokalít v okolí Neveríc, známa bola lokalita s č. 6a.

1. Intravilán 100 m severne od kaštieľa /M-34-121-D-c, 1 : 25 000, 300 : 220 mm/, šedočierne črepy z 15.-16. stor.

2. 50-150 m východne od obce, na svahu /M-34-121-D-c, 1 : 25 000, 278-282 : 205-207 mm/, pravek a stredovek - bližšie neurčiteľné črepy.

3. 700-800 m juhovýchodne od dediny na pravobrežnom svahu potoka Drevenica medzi potokom a cestou Zlaté Moravce - Nitra /M-34-121-D-c, 1 : 25 000, 272-281 : 261-266 mm/, kultúra s lineárnou keramikou - 5 ks črepov a 2 kusy mazanice.

4. Severne od obce na ploche medzi dedinou, potokom Drevenica a jeho nemenovaným ľavým prítokom /M-34-121-D-c, 1 : 25 000, 283-295 : 198-221 mm/, neolit - šedočierne a žltohnedé nezdobené črepy, plochá kamenná sekera.

5. 500 m severne od obce na ľavobrežnom svahu potoka Drevenica /M-34-121-D-c, 1 : 25 000, 286-290 : 183-185 mm/, eneolit /kultúra s kanelovanou keramikou - šedá a tehlovočervená keramika, zdobená žliabkovaním, mladšia a neskorá doba bronzová - šedohnedé črepy, na vonkajšej strane hladené, niekedy plytko žliabkované, doba laténska - 2 šedé črepy z misky s dovnútra vtiiahnutým okrajom.

6a. Pri mlyne, severne od obce na ľavom brehu potoka Drevenica /M-34-121-D-c, 1 : 25 000, 282-288 : 175-178 mm/, eneolit /lengyelská kultúra/ - 3 črepy zdobené výčnelkami, doba laténska - okrajový črep, tuhový, pod okrajom zdobený zvislým hrebeňovaním.

6b. Ľavobrežný svah potoka Drevenica medzi poľnou cestou a potokom, bližšie k ceste /M-34-121-D-c, 1 : 25 000, 284-286 : 183 mm/, eneolit /lengyelská kultúra - tehlovočervený črep s plochým výčnelkom, 12.-13. stor. - 2 hnedé črepy, dobre vypálené, zdobené obežnými ryhami.

7. 700 m severozápadne od obce na pravobrežnom svahu potoka Drevenica /M-34-121-D-c, 1 : 25 000, 300-306 : 170-178 mm/, doba rímska a doba sťahovania národov - 5 črepov z nádob vyrobených na kruhu, šedá farba, jemnozrnný materiál.

8. 1 km severne od obce, na svahu pri styku potoka s jeho nemenovaným ľavostranným prítokom /M-34-121-D-c, 1 : 25 000, 283-286 : 162-164 mm/, doba rímska a doba sťahovania národov - črepy šedej, kvalitne vypálenej keramiky vytočenej na kruhu, čiernej a tehlovočervenej keramiky hrubšieho rázu, zdobenej vštípaním, 10.-12. stor. - črepy šedej a hnedej farby, v materiáli prímies hrubého piesku.

9. Približne 1 km východne od obce na pravom brehu nemenovaného potoka tečúceho cez majer Čakýň, 100-150 m od potoka /M-34-121-D-c, 1 : 25 000, 228-231 : 231-236 mm/, eneolit, lengyelská kultúra - tehlovočervený črep s polguľovitým výčnelkom, kultúra s kanelovanou keramikou - šedohnedé a čierne črepy, ojedinele zdobené plytkými kanelúrami alebo pretláčanou lištou.

10. 1400 m západne od obce v cípe medzi železničnou traťou a cestou do Jelenca, na miernom svahu zvažujúcom sa k potoku /M-34-121-D-c, 1 : 25 000, 364 : 191 mm/, neolit - brúsená kamenná sekera.

GELÄNDEBEGEHUNG DER UMGEBUNG VON NEVERICE. Begehung des oberen Žitava-Tales, in der Umgebung des Mittellaufes des Drevenica-Baches, des rechten Žitava-Zuflusses /Bez. Nitra/. Feststellung von 10 neuen Fundstellen /die Fundstelle Nr. 6a seit längerem bekannt/. Einzelne Lagen: 1. 15.-16. Jh.; 2. Urzeit und Mittelalter, näher unbestimmbar; 3. Neolithikum - Kultur mit Linearkeramik; 4. Neolithikum, nicht näher bestimmt; 5. Äneolithikum - Kultur mit kannelierter Keramik, jüngere und späte Bronzezeit, Latènezeit; 6a. Äneolithikum - Lengyel-Kultur, Latènezeit; 6b. Äneolithikum - Lengyel-Kultur, 12.-13. Jh.; 7. römische Kaiserzeit und Völkerwanderungszeit; 8. römische Zeit und Völkerwanderungszeit, 10.-12. Jh.; 9. Äneolithikum - Lengyel-Kultur und Kultur mit kannelierter Keramik; 10. Neolithikum.

РАЗВЕДКИ В ОКРЕСТНОСТЯХ С. НЕВЕРИЦЕ. Разведки в Верхнем Пожитавье, в области среднего течения ручья Древеница, правостороннего притока р. Жitava

/рай. Нитра/. Обнаружено 10 памятников /раннее известен лишь памятник № 6а/: 1. XV-XVI вв., 2. доисторические времена и средневековые, не поддается более точному определению; 3. неолит - культура линейно-ленточной керамики; 4. неолит, не поддается более точному определению; 5. энеолит - культура каннелированной керамики, младший и поздний период бронзы, период латена; 6а. энеолит - лендельская культура, период латена; 6б. энеолит - лендельская культура, XII-XIII вв.; 7. римский период и период переселения народов; 8. римский период и период переселения народов, X-XII в.; 9. энеолит - лендельская культура и культура каннелированной керамики; 10. неолит.

NÁLEZ STREDOVEKÉHO KLÚČA V NITRE

Michal S l i v k a

Nitra, časť Čermán /okr. Nitra/, Fučíkova ulica 21 /45-21-07, 1 : 10 000, 450 : 53 mm/ - ojedinelý nález, 14. stor., uloženie nálezu: ONM, Nitra.

Do AÚ SAV bol odovzdaný na zdokumentovanie železný kľúč, nález pri výstavbe garáže na parcele č. p. 2471/7 v r. 1987. Kľúč /obr. 65/ s hlavicom tvaru trojlístka, s profilovaným ozubom a dutým driekom, dl. 9,7 cm, š. hlavice 3,7 cm, ozub 1,7 x 1,7 cm, patrí k zásuvným kľúčom.

FUND EINES MITTELALTERLICHEN SCHLÜSSELS IN NITRA. Bei Erdarbeiten fand man in Nitra, Teil Čermán /Bez. Nitra/ einen Eisenschlüssel /Abb. 65/ mit hohlem Schaft /L. 9,7 cm/ aus dem 14. Jh.

НАХОДКА СРЕДНЕВЕКОВОГО КЛЮЧА В Г. НИТРА. В г. Нитра, часть Чермань /рай. Нитра/ был в ходе землекопных работ обнаружен железный ключ /рис. 65/ с полым стержнем /дл. 9,7 см/, датированный XIV в.

ŠIESTA VÝSKUMNÁ SEZÓNA NA KLÁŠTORISKU V LETANOVCIACH

Michal S l i v k a

Letanovce /okr. Spišská Nová Ves/, Kláštorisko /M-34-113-B-b, 1 : 25 000, 224 : 127 mm/, systematický výskum, kartuziánsky kláštor, uloženie nálezov: AÚ SAV, pracovisko Spišská Nová Ves.

Tohoročný výskum bol orientovaný na hornú časť kláštora, a to na plochu vymedzenú kláštorným chrámom a obvodovým opevnením z južnej strany; preskúmaná plocha 280 m², z ktorej sa odstránilo okolo 600 m³ deštrukčnej hmoty. Upresnila sa dispozícia traktu budov primknutých k západnému opevneniu kláštora /objekty 4-7/ a ich nadväznosť na priľahlý objekt bibliotéky a malého dvora v klauzúrnej časti. Z objektu bibliotéky sa získali ďalšie doklady o kníhviazačskej činnosti kartuziánov /kovanie, spony, remeselnícke nástroje/.

Povedľa vstupnej bránky do kláštora bol kompletne preskúmaný trojpriestorový hospic /plocha 160 m²/. V 1 miestnosti bola odkrytá deštruovaná kachľová

pec s murovaným soklom 2 x 1,6 m. Podľa kronikárskeho záznamu i nálezov kachlíc objekty nechala fundovať Hedviga, vdova po palatínovi Štefanovi Zápoľskom, ktorá kláštor navštívila v r. 1506. Na 1 kachlici je vyobrazená ako kráľovná so sliezskou orlicou na prsiach. Na ďalších novozískaných kachliciach sú dominujúce motívy Madony, radiace sa výtvarným štýlom do okruhu rezbárskych diel levočského Majstra Pavla.

Začal sa výskum kláštorného chrámu, a to zo západnej strany, a odkrývka sakristie na južnej strane. Kostol nemal na západnej strane samostatnú vežu, ako sa v literatúre predpokladalo. Sakristia mala ešte 1 podlažie /oratórium?/, do ktorého sa vystupovalo šnekovým schodišťom, odkrytým v jej severovýchodnom nároží. Po severnej strane kláštorného chrámu - nad úrovňou klenby priľahlej kaplnky - bola čiastočne obnažená maltová podlaha objektu. Toto zistenie korešponduje s kronikárskym záznamom, podľa ktorého "celu" nechal v r. 1396 vystavať biskup Michal Frank. Pri výskume sa našli 2 pozoruhodné fragmenty hlinených kruhových matríc /Ø 7 a 11 cm/ s motívom studňa lásky a útek do Egypta. Analogické nálezy sú známe z oblasti Porýnia z prelomu 15. a 16. stor.

Výskum sa ďalej upriamil na odkrývanie záhradiek jednotlivých ciel, pri ktorom sa získal cenný paleobotanický materiál /v spolupráci s E. Hajnalovou/. Zároveň boli presťahované výskumné zariadenia do juhovýchodného nárožia kláštora a okolitý terén upravený. Nad miestnosťou č. 2 preskúmaného hospica bol v rámci akcie Stromu života postavený zrubový objekt so sedlovou šindľovou strechou.

Výskum pokračuje.

SECHSTE GRABUNGSSAISON IN KLÁŠTORISKO IN LETANOVCE. Fortsetzung der Grabung mit der Abdeckung weiterer Objekte des Kartäuserklosters in Letanovce /Bez. Spišská Nová Ves/. Präzisierung der Disposition des Gebäudetракtes vom Charakter eines wirtschaftlichen Betriebes und des Anschlusses an das Objekt der Bibliothek. Neben dem Eingangstor wurde ein dreiräumiges Hospiz komplett untersucht, 1 seiner Räume mit prächtigem Kachelofen auf einem Mauersockel /2 x 1,6 m/. Das Hospiz wurde von Hedwig Zápolyi an der Wende des 15./16. Jh. fundiert. Außer Metallgegenständen des täglichen Gebrauchs, Bücherbeschlügen und Fibeln fand man auch 2 bemerkenswerte Tonmatrizen /Dm. 7 und 11 cm/ mit dem Motiv "Brunnen der Liebe" und "Flucht nach Ägypten". Beginn der Abdeckung der Klosterkirche. Komplett untersucht wurde die Sakristei, in der Ecke mit einer Wendeltreppe, die in ihr Stockwerk führte. Die Grabung wird fortgesetzt.

ШЕСТОЙ СЕЗОН ИССЛЕДОВАНИЙ ПАМЯТНИКА КЛАШТОРИСКО В С. ЛЕТАНОВЦЕ. Продолжены раскопки объектов картезианского монастыря в с. Летановце /рай. Спишска-Нова-Вес/. Было уточнено расположение комплекса зданий хозяйственного назначения и примыкавшей к ней библиотеки. Рядом с входом - въездными воротами был обнаружен трехкомнатный "hospic". В одной из комнат была раскопана пышная кафельная печь на каменном цоколе /2 x 1,6 м/. "Hospic" был основан Гедвигой Заполья на рубеже XV и XVI вв. Помимо обиходных предметов из металла, оковок книг и фибул были обнаружены также 2 замечательные глиняные матрицы /Ø 7 и 11 см/ с мотивом "колодца любви" и "бегства в Египет". Начались раскопки монастырского храма. В углу расположенная ризница с винтовой лестницей ведущей на первый этаж. Исследования будут продолжены.

VÝSKUM EXTERIÉRU KOSTOLA V BRATISLAVE-RUSOVCIACH

Michal S l i v k a

Bratislava, časť Rusovce /Bratislava, hlavné mesto SSR/, kostol sv. Víta, predstihový výskum, uloženie nálezov: AŮ SAV, Nitra.

Výskum v exteriéri opusteného kostola v okrajovej časti lesoparku rusovského kaštieľa /intravilán/, vyvolaný pamiatkovou obnovou objektu, nadviazal na zisťovací výskum MSPSOP v Bratislave /L. Snopko/ v r. 1987. Preskúmaná plocha 110 m² /S I-XI/88/.

Objekt prešiel zložitým stavebným vývojom, a to už pred r. 1613, keď bol znovu vystavaný, ako hlása nápis na tabuli umiestnenej nad bočným vchodom do kostola. Loď /14 x 8 m/ predstavuje samostatnú stavbu, v ktorej sú použité rímske kvádre, fragmenty náhrobníkov z 2. stor. a tehly. Dlhšou osou je orientovaná v smere JV-SZ. Pôvodnú orientáciu využíva i pristavaná svätyňa /5,8 x 4 m/, o čom svedčí i súvislá cezúra až po základovú škáru /juhovýchodná/. Ďalšia odkrytá polkruhová prístavba k juhovýchodnej strane svätyne pochádza až z 18. stor.; vtedy slúžila za sakristiu i cintorínovú kaplnku /odkryté 2 vstupy/. Kostol sa nachádza v priestore pohrebiska z mladšej doby rímskej. 4 objavené hroby boli zapustené do vrstvy pieskového podlažia /hl. 150-180 cm/, 2 z nich mali honosnú výbavu: panónsku keramiku, spony, sklenený pohár a 3 mince Liciniusa I.

z r. 313-320 a Crispusa z r. 320 /určenie E. Kolníková/. Hrob 6/88 s uvedenými nálezi mincí je v subpozícii so základovým murivom juhozápadnej strany lode.

Z novovekého cintorína sa odkrylo len 9 hrobov /drevené rakvy/. Obsahovali devocionálne predmety /krížiky, medailóniky/. Hrobové jamy a zásypové vrstvy obsahovali množstvo sekundárne uložených ľudských kostí. Vo vrstvách sa našli 2 denáre Ferdinanda II. z r. 1630 a 1632 /určenie J. Hunka/. Výskum interiéru kostola bude pokračovať.

GRABUNG IM EXTERIEUR DER KIRCHE IN BRATISLAVA-RUSOVCE. Im Rahmen der geplanten Denkmalerneuerung der wüsten St.-Vitus-Kirche in Bratislava, Teil Rusovce, erfolgte eine archäologische Grabung in ihrem Exterieur. Das Objekt war an der Stelle eines römischen Gräberfeldes erbaut /4. Jh./. Es weist entwicklungsgeschichtlich mehrere Bauphasen auf: der Bau war zuerst ein rechteckiges Schiff /14 x 8 m/, hinzugebaut wurde nachträglich ein rechteckiges Sanktuarium und in der Neuzeit noch ein halbrunder Bau in der Funktion einer Sakristei und Friedhofskapelle /abgedeckt 2 Eingänge/. In den Fundament- und Obermauern des Schiffes wurden römische Quader, Ziegel und Grabsteinfragmente aus dem 2. Jh. benützt. Die Grabung erfaßte auch Gräber eines neuzeitlichen Friedhofs und eine Menge gestörter Gräber. Geplant ist die Untersuchung des Kircheninterieurs.

ИССЛЕДОВАНИЯ ЭКСТЕРЬЕРА КОСТЕЛА В Г. БРАТИСЛАВА-РУСОВЦЕ. В ходе восстановительных работ в костеле св. Вита в Братиславе, часть Русовце осуществились археологические раскопки его экстерьера. Объект был построен на месте римского могильника /IV в./. Разведки выявили несколько этапов его сооружения: сооружение впервые представляло собой прямоугольный неф /14 x 8 м/, позже к нему было пристроено прямоугольное святилище и в новое время также

полукруглая постройка, функционирующая как ризница и кладбищенская часовня /вскрыты 2 входа/. При кладке фундамента и стены были вторично использованы римские каменные плиты, кирпич и фрагменты надгробных камней II в. В ходе раскопок зафиксированы также погребения кладбища нового времени и множество разрушенных погребений. Предполагается, что исследования будут проведены также в интерьере костела.

NÁLEZY DVOCH FRAGMENTOV KOLKOVANÝCH TRECÍCH MISIEK Z BRATISLAVY-RUSOVIEC /GERULATY/

Ladislav S n o p k o

Bratislava, časť Rusovce /Bratislava, hlavné mesto SSR/, Bergl, pamiatková obnova zvyškov antickej architektúry, náhodný nález, 2. stor., uloženie náleзов: MSPSOP, Bratislava.

Pamiatková obnova sa sústredila na sprístupnenie hlavného architektonického torza štvorcového pôdorysu. Pri spevňovaní murív, datovaných od konca 3. do začiatku 4. stor., boli objavené 2 fragmenty trecích misiek, pochádzajúce z predchádzajúcej sídelnej fázy /2. stor./.

Prvý fragment tvorí golierovite vyhnutý okraj /š. 5,6 cm/ so zvyškom kolka, ktorého znaky sú značne opotrebované. Pravdepodobne ide o zvyšky písmen, z ktorých 5 posledných možno čítať ako ORSIO. Z vnútornej strany mortária sa zachoval len malý úlomok z miesta tesne pod okružnou ryhou zvýrazňujúcou ústie. Zdrsnenie je používaním opotrebované. Fragment má tehlovú farbu, od povrchu až po jadro rovnakého odtieňa /obr. 66: 1/.

Druhý fragment tvorí robustný, golierovite vyhnutý okraj /š. 6,5 cm/ so zvyškom kolka, ktorého písmo má jasnejšie kontúry a je čitateľné ako ..VANÓ a LVAN.. /LVANÓ?/. Z vnútornej strany mortária sa zachoval len malý úlomok z miesta tesne pod okružnou ryhou zvýrazňujúcou ústie. Zdrsnenie je používaním značne opotrebované. Fragment má tehlovú farbu, od povrchu až po jadro rovnakého odtieňa, kde-tu so zvyškami po malte /obr. 66: 2/.

FUND ZWEIER FRAGMENTE VON GESTEMPELTEN REIBSCHÜSSELN AUS BRATISLAVA-RUSOVCE /GERULATA/. In Bratislava, Teil Rusovce /Lage Bergl/, fand man in architektonischen Resten /Ende des 3. bis Anfang des 4. Jh./ des antiken Gerulata 2 Fragmente von Reibschüsseln aus dem 2. Jh. Beide sind ziegelfarben, der rauhe Innenteil ist durch die Verwendung abgenutzt und auf dem kragenartig gestülpten Rand erhielten sich Stempelreste /Abb. 66/.

НАХОДКА ДВУХ ФРАГМЕНТОВ КЛЕЙМЕННЫХ МОРТАРИЕВ ИЗ Г. БРАТИСЛАВА-РУСОВЦЕ /ГЕРУЛАТА/. В Братиславе, часть Русовце /урочище Бергл / были среди архитектурных деталей сооружений /конец III - начало IV вв./ античной Герулаты обнаружены 2 фрагмента мортариев II в. Оба кирпичного цвета, внутреннее ошершавление со следами стертости, на отогнутом крае сохранились остатки клейм /рис. 66/.

ŠTVRTÁ SEZÓNA VÝSKUMU V BOROVCIACH

Danica S t a š š í k o v á - Š t u k o v s k á

Borovce /okr. Trnava/, Rakovická ulička /35-32-17, 1 : 10 000, 434 : 176 mm/, predstihový záchranný výskum, ťažisko včasný stredovek, uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra.

Južný okraj intravilánu, sprašová terasa nivy Dudváhu, ktorú vytvára východný okraj Trnavskej pahorkatiny, nadmor. v. 160 m. Súkromné parcely /Kaššákova, Tvaroškova a Popelkova/, preskúmaná plocha cca 656 m².

Výskum nadviazal na severovýchodnú časť preskúmanej plochy v mieste predpokladaného pokračovania hrobov bez výklenkov /Tvaroškova a Kaššákova parcela/ sondážou na momentálne ohrozených miestach a sondami na vyhľadanie severného pokračovania pohrebiska /Popelkova parcela/. Preskúmalo sa 51 hrobov bez výklenkov, dno v hl. 45-150 cm, s nálezmi z druhej polovice 9.-11. stor., prevaha hrobov z 10.-11. stor. 3 hroby s mincami z 11. stor. predstavujú zrejme časť východného okraja pohrebiska. Potvrdenie tohto pozorovania i vzťah hrobov bez výklenkov s hrobmi s výklenkami /Kaššákova a Popelkova parcela/ bude predmetom ďalšieho výskumu. Počas 4 výskumných sezón preskúmaných 158 hrobov, z toho 45 s výklenkom.

Neolit, kultúra s lineárnou keramikou, 20 objektov, hliniská, žlaby s obsahom keramiky a zväčša štiepanej industrie. Doteraz preskúmaných 66 objektov. Mladšia doba bronzová, 2 objekty s keramikou a so zvieracími kosťami.

VIERTE GRABUNGSSAISON IN BOROVCE. Vorsprungs-Rettungsgrabung in Borovce /Bez. Trnava/, Untersuchung von ca. 656 m² Fläche mit Anknüpfung an den im J. 1987 untersuchten NÖ-lichen Gräberfeldabschnitt. Feststellung von 51 Körpergräbern ohne Nischen aus der zweiten Hälfte des 9.-11. Jh. Von der Siedlung 20 Objekte aus dem Neolithikum und 2 Objekte aus der jüngeren Bronzezeit untersucht.

ШЕСТОЙ СЕЗОН ИССЛЕДОВАНИЙ В С. БОРОВЦЕ. В ходе превентивно-охранных исследований в с. Боровце /рай. Трнава/ была раскопана площадь около 656 кв. м, примыкающая к исследованной в 1987 г. северо-восточной части могильника. Вскрыто пятьдесят одно погребение /не подбойные/ второй половины IX-XI вв. На поселении исследовано 20 объектов неолита и 2 объекта младшего периода бронзы.

ZÁCHRANNÝ VÝSKUM V HUMENNOM

Ivana S t r a k o š o v á

Humenné, časť Humenné /okr. Humenné/, Pod Sokolom /M-38-116-B-b, 1 : 25 000, 249 : 331 mm/, záchranný výskum, sídlisko, ťažisko doba bronzová, uloženie nálezov: OVM, Humenné.

Lokalita naďalej devastovaná výstavbou sídliska, ľavá terasa Laborca južne od mesta. Preskúmaná plocha 10 000 m².

Stredná doba bronzová, preskúmaných 8 sídliskových jám nepravidelného oválneho tvaru, zvyšok ohniska a jama s 5 neporušenými a 2-3 porušenými závažiami z tkáčskeho stavu. Bohatý črepový materiál. Z 3 objektov zachované iba zvyšky na povrchu. /Obr. 67/

Neolit, bukovohorská kultúra, preskúmané zvyšky 2 sídliskových jám. Črepový materiál, štiepaná kamenná industria, prevažne obsidián.

Zvyšky 3 objektov bez výrazného materiálu.

RETTUNGSGRABUNG IN HUMENNÉ. Fundstelle auf der linken Laborec-Terrasse in Humenné /Bez. Humenné/. Untersuchung von 13 gestörten Siedlungsobjekten mit reichem Scherbgut aus der mittleren Bronzezeit /Abb. 67/, 2 Objekten der Bukker Kultur und 3 Objektresten ohne aussagendes Material.

ОХРАННЫЕ РАСКОПКИ В Г. ГУМЕННЕ. Памятник расположен на левой террасе р. Лаборец в г. Гуменне /рай. Гуменне/. Исследовано 13 разрушенных селищных объектов с многочисленным керамическим инвентарем среднего периода бронзы /рис. 67/, 2 объекта буковогорской культуры и 3 остатка объектов, инвентарь которых невыразителен.

TRETIA ETAPA VÝSKUMU V DETVE

Peter Š a l k o v s k ý

Detva, časť Kostolná /okr. Zvolen/, Kalamárka /36-41-12, 1 : 10 000, 348 : 87 mm/, zisťovací výskum, hradisko s osídlením v neskorej dobe bronzovej, dobe laténskej, rímskej a vo včasnom stredoveku /9.-11. stor./.

Sondážne preskúmaná plocha cca 100 m². Overovanie stratigrafie valového telesa potvrdilo včasnostredoveký pôvod jeho najmladšej fázy drevo-zemnej konštrukcie s kamennými na sucho kladenými múrmi z čelnej i vnútornej strany a prinieslo indicie k datovaniu staršej fázy /fáz?/ valu do doby laténskej a k pravdepodobnej absencii opevnenia osídlenia v neskorej dobe bronzovej. Identifikovaný bol halštatsko-laténsky horizont osídlenia lokality a objavený neúplný pôdorys obytného?/ objektu s kamennou na sucho kladenou podmuróvkou.

K významnejším nálezom patria: bronzové gombíky, bronzová sekera s tuľajkou, fragment bronzovej šálky z neskorej doby bronzovej, bronzová spona z halštatsko-laténskeho horizontu, koráliky, fragmenty železného pleteného opasku z doby laténskej, železný kľúč, strelka a kusy železnej lupy z doby rímskej, resp. z 9.-11. stor.

DRITTE GRABUNGSETAPPE IN DETVA. Die Untersuchung mittels Schnitten auf der Höhenburg in Detva im Teil Kostolná /Bez. Zvolen/ bestätigte den frühmittelalterlichen /9.-11. Jh./ Ursprung der jüngsten Phase des Walles und man gewann Indizien zur Datierung der älteren Phase /Phasen?/ des Walles bis zur Latènezeit. Die Grabung lieferte ein breites

Spektrum von täglichen Gebrauchsgegenständen, Zierat, Belegen über Eisenverarbeitung und Textilproduktion. Identifiziert wurde der hallstatt-latènezeitliche Besiedlungshorizont der Fundstelle.

ТРЕТИЙ СЕЗОН ИССЛЕДОВАНИЙ В С. ДЕТВА. В ходе зондажных раскопок городища на возвышенности в с. Детва, часть Костолна /рай. Зволень/ подтвердилась датировка самой поздней фазы вала - раннее средневековье /IX-XI вв./ и получаемые выводы дали основания для датировки более раннего этапа /ранних этапов?/ строительства вала периодом латена. Обнаружено множество обиходных предметов, украшений, доказательств обработки железа и производства текстиля. Зафиксирован гальштато-латенский горизонт заселения памятника.

KOSTRY Z 11. STOROČIA Z NÁMESTIA 4. APRÍLA V BRATISLAVE

Alena Š e f č á k o v á

Bratislava, časť Staré Mesto /Bratislava, hlavné mesto SSR/, nám. 4. apríla, antropologická analýza, uloženie materiálu: PM SNM, antropologické oddelenie, Bratislava.

V priebehu záchranného výskumu /M. Musilová/ sa našlo 5 hrobov /6-10/ datovaných do 11. stor. Patria do toho istého súboru ako 5 hrobov /1-5/ zistených pri záchrannom výskume r. 1974 /P. Baxa/. Zrejme ide o súčasť väčšieho pohrebiska, ktoré ležalo na JV od podhradskej osady.

Hrob 6. Infans I, 1,5-2 roky. Kompletný poškodený skelet.

Hrob 7. Infans I, 5-6 rokov. Kompletný poškodený skelet gracilnej stavby so slabým RSÚ.

Hrob 8. Muž, senilis, 50-60 rokov, Nekompletný poškodený skelet strednej stavby so stredným RSÚ.

Hrob 9. Muž/?/, senilis, 50-60 rokov. Mandibula a časť postkraniálneho skeletu robustnej stavby s robustným RSÚ.

Hrob 10. Infans I, 9-12 mesiacov. Os frontale, zlomky z panvy, časti dolných a horných končatín, fragment stavca.

Z 5 pochovaných patrili 2 kostry dospelým mužom a 3 nedospelým jedincom neurčeného pohlavia. /Kaussmann, R. a kol. 1988: Anthropologie 1. Stuttgart - New York./

SKELETTE AUS DEM 11. JAHRHUNDERT AUF DEM PLATZ NÁMESTIE 4. APRÍLA IN BRATISLAVA. Aus einer Rettungsgrabung in Bratislava, Teil Staré Mesto, stammen 5 beschädigte Skelette /Gräber 6-10/, von denen 3 Kindern und 2 erwachsenen Männern angehören. Die Gräber knüpfen an Skelettfunde aus dem J. 1974 an /Gräber 1-5/.

СКЕЛЕТЫ XI В. НА ПЛОЩАДИ 4-ОГО АПРЕЛЯ В Г. БРАТИСЛАВА. В ходе охранных раскопок в Братиславе, часть Старый город найдено 5 потревоженных скелетов /погребения 6-10/, из числа которых 3 детские, 2 относятся к взрослым мужчинам. Погребения относятся к обнаруженным в 1974 г. скелетным остаткам /погребения 1-5/.

REVÍZNÝ PRIESKUM PRAVEKÝCH A VČASNOHISTORICKÝCH LOKALÍT NA VÝCHODOSLOVENSKEJ NÍŽINE

Stanislav Š i š k a - Marián K l ě o

V jarných mesiacoch preverenie stavu známych lokalít a možnosti ich výskumu, uloženie nálezov: AŮ SAV, Nitra.

P a v l o v c e n a d U h o m, časť O r t o v /okr. Michalovce/

Západne od lesíka Ortov /M-34-129-A-a, 1 : 25 000, 112-132 : 330-340 mm/, v stenách melioračných rýh 4 profily sídliskových jám, kultúra s východnou lineárnou keramikou, črepy, obsidiánová industria. Lokalita pre výskum prístupná.

Z e m p l í n s k e K o p ě a n y /okr. Michalovce/

1. Hospodársky dvor JRD /M-34-128-B-b, 1 : 25 000, 240 : 352 mm/, klasická lokalita kultúry s východnou lineárnou keramikou /skupiny Kopčany a Raškovce/, bukovohorskej kultúry a kultúry s kanelovanou keramikou, sčasti skúmaná. Ďalší výskum možný až po odstránení rôznych skládok; prístupná okrajová časť lokality južne od dvora JRD.

2. Juhozápadný okraj obce /M-34-128-B-b, 1 : 25 000, 223 : 346 mm/, v ryhe pre zavlažovacie potrubie profil sídliskovej jamy, doba laténska, keramika, železný štvorhranný priebojník /obr. 70: 3-5/. Lokalita pre výskum prístupná.

B e š a /okr. Trebišov/

Kôta 105,1 /M-34-128-B-d, 1 : 25 000, 84 : 166 mm/, severne od obce. Počas prípravy pozemku pre vinohrad sa tu r. 1960 získal bohatý materiál z doby laténskej, po zlikvidovaní vinohradu sa na poranom pozemku našli len 4 črepy z tohto obdobia. Lokalita pre výskum prístupná.

C e j k o v /okr. Trebišov/

1. Tokajské vrchy /M-34-128-D-a, 1 : 25 000, 335 : 107 mm/. Na leteckej fotografii útvar totožný s kruhovými opevneniami /rondelmi/ lengyelskej kultúry. V skutočnosti ide o skalnatú vyvrelinu, po obvode zarastenú trávou a dookola oboranú.

2. Úpätie Tokajských vrchov /M-34-128-D-a, 1 : 25 000, 326 : 112 mm/, severne od obce, 11.-12. stor., keramika /obr. 68: 1-3/. Lokalita pre výskum prístupná.

Č i e r n e P o l e /okr. Trebišov/

Poloha Konopianky /M-34-129-A-c, 1 : 25 000, 161 : 22 mm/, sídlisko bukovohorskej kultúry, sčasti skúmané. Lokalita pre výskum prístupná.

I ž k o v c e /okr. Trebišov/

Poloha Halovara jarô /M-34-128-D-d, 1 : 25 000, 152 : 135 mm/, pri kôte 106,4. Rozorané povrchy 2 sídliskových jám, polgárska kultúra /skupina Csöszhalom-Oborín/, keramika /obr. 68: 4-11/, úštepová industria z obsidiánu a rohovca. Lokalita pre výskum prístupná.

M i c h a l a n y /okr. Trebišov/

Ľavá terasa potoka Roňava /M-34-128-A-c, 1 : 25 000, 23 : 313 mm/ za hospodárskym dvorom JRD, v stenách melioračných rýh početné profily sídliskových objektov. Dominuje materiál kultúry s kanelovanou keramikou /obr. 69: 8, 9/; okrem toho doba rímska /obr. 69: 6, 7/. Lokalita pre výskum prístupná.

O b o r í n, časť O b o r í n /okr. Trebišov/

Hospodársky dvor JRD /M-34-128-B-d, 1 : 25 000, 342-354 : 195-210 mm/, pravá terasa mŕtveho ramena Laborca, klasická lokalita skupiny Csöszhalom-Oborín, skupiny Nyírség-Zatín, osídlenie z 9.-10. stor.; sčasti skúmaná. Povrch celej lokality v zlom stave, výskum možný až po odstránení početných skládok hnoja, odpadového materiálu, šrotu a pod.

O b o r í n, časť K u c a n y /okr. Trebišov/

Kóta 106,9 /M-34-128-B-c, 1 : 25 000, 02 : 214 mm/, pravá terasa mŕtveho ramena Laborca, kultúra s kanelovanou keramikou /obr. 69: 4/, skupina Nyírség-Zatín /obr. 69: 2/, doba bronzová /obr. 69: 3, 5/, doba rímska /obr. 69: 1/. Lokalita pre výskum prístupná.

Z e m p l í n /okr. Trebišov/

1. V obci /M-34-128-B-a, 1 : 25 000, 177 : 263 mm/, známe hradisko sčasti skúmané, doba laténska, črep s bielou maľbou na červenom podklade /obr. 68: 13/ i ďalšia keramika /obr. 68: 14/; 12. stor., črepy /obr. 68: 12/. Lokalita pamiatkovo dobre chránená.

2. Poloha Pod lúkami /M-34-128-D-a, 1 : 25 000, 214 : 207 mm/, terasa mŕtveho ramena Bodrogu, mladý stupeň kultúry s východnou lineárnou keramikou, čepelovité škrabadlo z rohovca /obr. 69: 10/, množstvo odštepov z obsidiánu, keramika /obr. 69: 11, 12/; doba laténska /obr. 70: 2/; 12. stor. /obr. 70: 1/. Lokalita pre výskum prístupná.

REVISIONSBEGEHUNGEN AUF URZEITLICHEN UND FRÜHGESCHICHTLICHEN FUNDSTELLEN IN DER OSTSLOWAKISCHEN TIEFEBENE. Pavlovce nad Uhom, Teil Ortov: Kultur mit östlicher Linearkeramik. Zemplínske Kopčany /Hof der LPG/: Kultur mit östlicher Linearkeramik, Bükker Kultur, Badener Kultur. Zemplínske Kopčany, Gemeinderand: Latènezeit /Abb. 70: 3-5/. Beša: Latènezeit; Cejkov /nördlich der Gemeinde/: Besiedlung aus dem 11.-12. Jh. /Abb. 68: 1-3/. Ižkovce: Csöszhalom-Oborín-Gruppe /Abb. 68: 4-11/. Michalany: Badener Kultur /Abb. 69: 8, 9/, jüngere römische Kaiserzeit /Abb. 69: 6, 7/. Oborín, Teil Oborín: Csöszhalom-Oborín-Gruppe, Nyírség-Zatín-Gruppe, 9.-10. Jh. Oborín, Teil Kucany: Badener Kultur /Abb. 69: 4/, Nyírség-Zatín-Gruppe /Abb. 69: 2/, Bronzezeit /Abb. 69: 3, 5/, römische Kaiserzeit /Abb. 69: 1/. Zemplín, Burgwall: Latènezeit /Abb. 68: 13, 14/, 12. Jh. /Abb. 68: 12/. Zemplín, Lage Pod lúkami: Kultur mit östlicher Linearkeramik /Abb. 69: 10-12/, Latènezeit /Abb. 70: 2/, 12. Jh. /Abb. 70: 1/. Mit Ausnahme von Zemplínske Kopčany /Hof der LPG/ und Oborín /Hof der LPG/ sind die übrigen Fundstellen für Grabungen zugänglich.

КОНТРОЛЬНЫЕ РАСКОПКИ ДОИСТОРИЧЕСКИХ И РАННЕИСТОРИЧЕСКИХ ПАМЯТНИКОВ В ВОСТОЧНОСЛОВАЦКОЙ НИЗМЕННОСТИ. Павловце-над-Угом, часть Ортов: культура восточной линейно-ленточной керамики. Земплинс-е-Копчани /Двор ЕСК/: культура восточной линейно-ленточной керамики, буковогорская культура, баденская культура. Земплинс-е-Копчани /окраина села/: период латена /рис. 70: 3-5/. Беша: период латена; Цейков /к северу от села/: - заселение XI-XII вв. /рис. 68: 1-3/. Ижковце: группа Чошгалом-Оборин /рис. 68: 4-11/. Михалыни: баденская культура /рис. 69: 8, 9/, младший римский период /рис. 69: 6, 7/. Оборин, часть Оборин: группа Чошгалом-Оборин, группа Ниршег-Затин, IX-X вв. Оборин,

часть Куцани: баденская культура /рис. 68: 13, 14/, XII в. /рис. 68: 12/. Земплин, урочище Под-луками : культура восточной линейно-ленточной керамики⁷ /рис. 69: 10-12/, период латена /рис. 70: 2/, XII в. /рис. 70: 1/. За исключением памятников в с. Земплинске-Копчани /двор ЕСК/ и в с. Оборин /двор ЕСК/ все остальные местоположения пригодны для исследований.

ZISTOVACIE SONDY V RADOĽI

Marcela T i m k o v á

Kysucké Nové Mesto, časť Radoľa /okr. Čadca/, Koscelisko, uloženie nálezov: KM, Čadca.

1. Parcela 1979 /Okres Čadca, 1 : 50 000, 529 : 510 mm/, zisťovacia sonda, stredovek, cintorín a ojedinelé nálezy, eneolit.

Terasa nad údolím rieky Kysuca, nadmor. v. 390-396 m, výbežok Veľkého Vretena /Kysuckej vrchoviny/.

Stredovek, cintorín, odkrytý hrob 1 a časť hrobu 2, hĺ. 92 a 77 cm, orientácia ZZS-VVJ. Kostra hrobu 1 uložená na chrbte vo vystretej polohe, pravá ruka na bedrách, ľavá pozdĺž tela, medzi očnými oblúkmi oválny otvor. Neďaleko lebky kliniec a vedľa ľavej stehennej kosti črep zo 14. stor. V sonde /od hĺ. 65 cm/ úlomky ľudských kostí.

Eneolit, v hĺ. 45-80 cm nálezy 2 čepelí z rohovca a 1 z pazúrika a 2 rádiolaritových úštepov.

2. Parcela 2016 /Okres Čadca, 1 : 50 000, 527 : 513 mm/, lužická kultúra, HA, HB₁, pohrebisko.

Terasa, nadmor. v. 390-400 m, 8 sond na ploche 1102 m². Nálezy keramiky len v sekundárnych polohách, max. hĺ. 30 cm. Keramika zdobená na vydutí šikmými alebo zvislými žliabkami, prípadne ich zväzkami a jamkami. Črepy z dna s otvorom "pre dušu" dokladajú existenciu pohrebiska.

FESTSTELLUNGSSCHNITTE IN RADOĽA. Fundstelle auf der Terrasse über der Gemeinde Kysucké Nové Mesto, Teil Radoľa /Bez. Čadca/, in der Lage Koscelisko. In einem Schnitt auf Parzelle 1979 wurden 2 Gräber eines mittelalterlichen Friedhofes untersucht, Orientierung der Skelette WNW-OSO. Funde: Nagel und Scherbe aus dem 14. Jh. Außerdem 3 äneolithische Klingen und 2 Abschläge. Auf Parzelle 2016, ca. 250 m nach SO von der vorangehenden Parzelle in 8 Schnitten Funde von Lausitzer Funeralkeramik /HA, HB₁/ in sekundären Lagen.

ЗОНДАЖНЫЕ РАСКОПКИ В С. РАДОЛЯ. Памятник расположен на террасе над с. Кисукке-Нове-Место, часть Радоля /рай. Чадца/, в урочище Косцелиско.

В шурфе заложенном на исследованном нами участке 1979 были обнаружены 2 погребения, относящиеся к средневековому кладбищу. Ориентировка скелетов ЗЗС-ВВЮ. Находки: гвоздь и черепок XIV в. Помимо того обнаружены также 3 энеолитических острия и 2 скола. На участке 2016, около 250 м на ЮВ от участка 1979 были в 8 шурфах найдены находки погребальной керамики лужицкой культуры /HA, HB₁/ во вторичном положении.

ZÁCHRANNÝ VÝSKUM V PREŠOVE

Božena T o m á š o v á

Prešov, časť Prešov /okr. Prešov/, Pod Bikošom /27-44-24, 1 : 10 000, 301 : 312 mm/, záchranný výskum, ťažisko 8.-9. stor., mladšia doba bronzová, uloženie nálezov: MSRR, Prešov.

Pravobrežná, mierne vyvýšená terasa rieky Torysy, nadmor. v. 250 m, preskúmaná plocha 60 m².

Mladšia doba bronzová, sídlisko, preskúmaný 1 sídliskový objekt. Črepový materiál pochádza z misiek so zatiahnutým ústím, tenkostenných šálok, hrncovitých nádob. Z výplne objektu je aj miniatúrna nádobka /obr. 71: 3/, praslen /obr. 71: 5/ a zvieracie kosti.

Neskorá doba laténska, sídlisko, získané fragmenty situlovitých nádob.

Mladšia doba rímska, sídlisko, z vrstvy pochádzajú početné zvyšky miskovitých nádob /tzv. sivej keramiky/, fragmenty zásobníc, črepy z tiel hrncovitých tvarov, železná troska.

8.-9. stor., sídlisko, odkryté spodné časti 2 porušených kultúrnych jám. Výplň tvorili početné fragmenty hrncovitých nádob zdobených jednoduchou i viacnásobnou vlnkou /obr. 71: 1, 2, 4, 6-9/, zvieracie kosti.

RETTUNGSGRABUNG IN PREŠOV. Rechte, leicht erhöhte Terrasse des Torysa-Flusses in Prešov /Bez. Prešov/. Freilegung einer Fläche von 60 m² mit Siedlungsobjekten aus der Spätbronzezeit und dem 8.-9. Jh. Aus einer Kulturschicht stammt Scherbenmaterial aus der Spätlatènezeit und der jüngeren römischen Kaiserzeit. /Abb. 71./

ОХРАННЫЕ РАСКОПКИ В Г. ПРЕШОВ. Правобережная, невысокая терраса р. Ториса в г. Прешов /рай. Прешов/. На площади раскопок /60 кв. м/ вскрыты селищные объекты позднего периода бронзы и VIII-IX вв. В культурном слое найдены черепки позднего периода латена и младшего римского периода. /Рис. 71./

VÝSKUM V LAKŠÁRSKEJ NOVEJ VSI

Katarína T o m č í k o v á

Lakšárska Nová Ves, časť Lakšárska Nová Ves /okr. Senica/, Na Lósoch /34-42, 1 : 10 000, 260 : 240 mm/, záchranný výskum, sídlisko, včasnოსlovenské a veľkomoravské obdobie, stredovek, uloženie nálezov: AM SNM, Bratislava.

Lokalita na pretiahnutom dunovitom útvare v inundačnom pásme Lakšárskeho potoka. Preskúmané 3 objekty: včasnოსlovenský objekt obsahujúci črepový materiál, praslen, kúsky mazanice a zvieracie kosti, veľkomoravský objekt s fragmentmi nádob, hlineným praslenom, mazanicou a zvieracími kosťami, výrobný objekt - dechtárska pec, datovaný keramikou do 15. stor.

GRABUNG IN LAKŠÁRSKA NOVÁ VES. Fundstelle im Inundationsgebiet des Lakšársky-Baches westlich der Gemeinde Lakšárska Nová Ves /Bez. Senica/. Untersuchung von 3 Objekten: frühslawisches, großmährisches Siedlungsobjekt und ein Teerofen aus dem 15. Jh.

ИССЛЕДОВАНИЯ В С. ЛАКШАРСКА-НОВА-ВЕС. Памятник находится в пойме ручья Лакшарски-поток на 3 от с. Лакшарска-Нова-Вес /рай. Сеница/. Вскрыты 3 объекта: раннеславянский и великоморавский селенные объекта и дегтярный горн XV в.

VÝSKUMY V MESTSKEJ PAMIATKOVEJ REZERVÁCII BANSKÁ ŠTIAVNICA

Štefánia Tóthová

Banská Štiavnica, časť Banská Štiavnica /okr. Žiar nad Hronom/, historické jadro, systematický záchranný výskum, uskutočňovaný v súlade s pamiatkovou obnovou jednotlivých objektov, 12.-18. stor., uloženie nálezov: výskumné pracovisko ŠÚPS, Banská Štiavnica.

I. Ulica Červenej armády 2 /býv. Leninova 18/I/, areál národnej kultúrnej pamiatky Komorský dvor - horný blok. Skúmaná poloha sa nachádza na juhozápadnom okraji najstaršej zistenej sídliskovej aglomerácie /koniec 12.-začiatok 13. stor./ v úzkej doline, prudko stúpajúcej severným smerom, západne od jedinej komunikačnej tepny a dominikánskeho kostola, vymedzujúceho hranice mesta v polovici 13. stor.

1. Západný - dvorný trakt, priestory prilehlé k severozápadnému nárožiu.

a. Sporadické nálezy keramiky z 12.-13. stor., dokladajúce porušenie sídliskovej vrstvy stavebnými činnosťami od prelomu 14./15. stor.

b. Upresnenie stavebného vývoja skúmaných priestorov /14./15.-18. stor./ v súvislosti s nálezom piliera oktogonálneho pôdorysu zamurovaného v ostení vstupu a vylúčenie existencie románskeho objektu, resp. jeho zabudovania do mladších prístavieb. Nálezy súvisiace s jednotlivými stavebnými etapami: keramika a 2 mince /uhorské denáre: 1455 a 1507/.

c. Odkrytie dlažby z veľkých opracovaných kamenných platní, datovanej doťahnutím k barokovej výplni medziklenbových oblúkov. Totožnosť spojiva použitého v základoch barokovej priečky a v lôžku, do ktorého bola osadená päťka /piliera oktogonálneho pôdorysu/ so šikmo skosenou hranou, svedčí o sekundárnom umiestnení piliera.

d. Zistenie mladšieho výrobného zariadenia /prepaľovňa, rozlučovňa?/, čiastočne ohraničeného tenkými múrikmi zo zmiešaného muriva so sekundárne použitými architektonickými článkami z pravouhlých portálov, resp. okien /otvory po mreži/, lemovaných lištou. Objekt vnútri vyplnený tehlovými stupňovite rozloženými kanálikmi, prekrytými súvislou vrstvou prepáleného dreveného uhlia a technickej keramiky z grafitu.

2. Východný - uličný trakt, uzavretý priestor severne od vstupného podjazdu z 18. stor. Odkrytie 3 vrstiev exteriérovej kamennej dlažby /16.-17. stor./ potvrdilo existenciu staršej vstupnej komunikácie medzi 2 gotickými objektmi.

II. Námestie SNP 4 /býv. Trojičné nám. 13/II/ - meštiansky dom v juhovýchodnej časti historického námestia v tesnej blízkosti kostola sv. Kataríny z konca 15. stor. Výskum priestorov západného - uličného traktu, situovaných južne od vstupného podjazdu, zameraný na objasnenie pôdorysného vývoja objektu.

a. V ílovitom podloží stopy objektov pravdepodobne predurbánneho sídliska: ohnisko, kolová jama, prepálené škvry /bez sprievodného datovacieho materiálu/. Vzhľadom na blízkosť rudných ložísk vo východnej časti parcely /skalný masív s ručne vysekanou štôlnou/ predpokladá sa existencia výrobných zariadení súvisiacich s ťažiarstvom.

b. Nad ílovitým podloží súvislá sídlisková vrstva, datovaná keramickým materiálom do 14.-15. stor.

c. Obe vrstvy prerezané základmi objektu, situovaného do juhozápadnej časti parcely; z objektu zistené severné a západné ohraničenie. Priechod, resp. široký vstup do objektu odkrytý v západnom obvodovom murive južnejšie od súčasného vstupu, situovaného do mladšej - severnejšej prístavby zo 16. stor.

Zistené nálezové situácie poukazujú na zvýšenie nivelety medzi 15. a 16. stor. zhruba o 100 cm /výškový rozdiel medzi starým a novým vstupom/ a tendenciu pôvodného prirodzeného stúpania terénu východným smerom, t. j. do vnútra parcely.

Na bližšie chronologické určenie staršieho osídlenia a doplnenie poznatkov o stavebnom vývoji objektu bude zameraná výskumná sezóna 1989.

GRABUNGEN IN DER STÄDTISCHEN DENKMALRESERVATION VON BANSKÁ ŠTIAVNICA.

Systematische Rettungsgrabung im Übereinklang mit der Denkmalerneuerung von Objekten im historischen Kern von Banská Štiavnica /Bez. Žiar nad Hronom/. I. Gasse ulica Červenej armády Nr. 2 /18/I/, Kammerhof, nationales Kulturdenkmal. Hoftrakt: Präzisierung der baulichen Entwicklung /14./15.-18. Jh./ und Ausschließung der Existenz eines romanischen Objektes; sporadische Siedlungskeramik aus dem 12.-13. Jh. Abdeckung eines barocken Pflasters aus großen bearbeiteten Steinplatten und eines jüngeren Produktionsobjektes /zum Überbrennen, zur Aufbereitung?/. Gassentrakt: Feststellung von 3 Schichten einer exterieuren Steinpflasterung /16.-17. Jh./ - ältere Kommunikation, Liquidierung im 18. Jh. durch Schließung des Objektes.

II. Platz námestie SNP Nr. 4 /13/II/ - Gassentrakt eines Bürgerhauses: Feststellung eines selbständigen Objektes /15. Jh/ im SW-Teil der Parzelle mit ursprünglichem Eingang, etwas südlicher vom heutigen /im Anbau aus dem 16. Jh./ situiert, der die Erhöhung der Nivelette um ca. 100 cm respektiert. In der Lehmunterlage Reste älterer Objekte: Feuerstelle, Pfostenloch, Brandflecke - ohne datierendes Begleitmaterial.

ИССЛЕДОВАНИЯ В ГОРОДСКОМ АРХИТЕКТУРНО-ИСТОРИЧЕСКОМ ЗАПОВЕДНИКЕ БАНСКА-ШТЯВНИЦА. Систематические охранные раскопки вызванные ремонтно-восстановительными работами в историческом центре г. Банска-Штьявница /рай. Жьяр-над-Гроном/. I. Ул. Красной армии 2 /18/1/, Коморски-двор, памятник народной культуры. Надворный флигель: уточнение строительных периодов /XIY-XV-XVlll вв./, исключена возможность существования романского объекта; немногочисленные селищные находки керамики XII-XIII вв. Вскрыта мостовая в стиле барокко, сложенная из больших отесанных каменных плит и более поздний объект производственного назначения. Уличный флигель: обнаружены 3 слоя каменной мостовой /XVI-XVII вв./ - древняя, несохранившаяся дорога была уничтожена в XVIII в.,

в период закрытия объекта. II. Площадь Наместье СНП 4 /13/II/ - уличный флигель мешанского дома: в юго-западной части участка вскрыт особняком стоящий объект /XV в./, первоначальный вход которого был помещен южнее современного, находящегося в пристройке XVI в. и соблюдающего повышение проектной линии профиля о приблизительно 100 см. На илистом основании залегают остатки более ранних объектов: очаг, столбовая яма, переженные пятна - без сопровождающего датирующего материала.

POHREBISKO Z 11.-12. STOROČIA V BŮČI

Alexander Trugly

Búč /okr. Komárno/, Sárrajáró dűlő /45-44-01, 1 : 10 000, 150 : 176 mm/, záchranný výskum, včasný stredovek, pohrebisko, uloženie nálezov: OPM, Komárno.

Pri kopaní základov školskej jedálne porušené 4 kostrové hroby, súčasť väčšieho pohrebiska, orientácia SZ-JV, hl. hrobových jám 60-70 cm. Nálezy: bronzové krúžky, esovitá záušnica a bronzový náramok.

GRÄBERFELD AUS DEM 11.-12. JAHRHUNDERT IN BŮČ. Rettungsgrabung gestörter Körpergräber aus dem 11.-12. Jh. in Búč /Bez. Komárno/. In 4 untersuchten Gräbern fand man Bronzeringe, einen S-förmigen Schläfenring und Bronze-armring.

МОГИЛЬНИК XI-XII ВВ. В С. БУЧ. Охранные раскопки разрушенных погребений с трупоположениями XI-XII вв. в с. Буч /рай. Комарно/. В 4 погребениях обнаружены бронзовые кольца, S-образное височное кольцо и бронзовый браслет.

ZÁCHRANNÝ VÝSKUM V LODENICIACH V KOMÁRNE

Alexander Trugly

Komárno, časť Komárno /okr. Komárno/, lodenica /45-43, 1 : 50 000, 350 : 146 mm/, záchranný výskum, pohrebisko, obdobie avarskej ríše - 8. stor., sídlisko, 7.-8. stor., uloženie nálezov: OPM, Komárno.

Na pohrebisku v r. 1979-83 preskúmaných 90 hrobov /Trugly, A. 1987: Gräberfeld aus der Zeit des Awarischen Reiches bei der Schiffswerft in Komárno. Slov. Archeol., 35, s. 251-344/, r. 1987 ďalších 44 hrobov, z toho 26 jazdeckých. Na západnom okraji pohrebiska r. 1988 bolo zachránených 8 hrobov, z toho 5 jazdeckých. Celkový počet odkrytých hrobov 142, 59 patrilo jazdcom. Hroby boli porušené; našli sa pozlátané bronzové garnitúry opaskov a konských postrojov, zbrane, strmene, zubadlá a nádoby. Bojovník v hrobe 142 bol pochovaný so šablou, sekerou a s lukom. V detskom hrobe 135 sa našli koráliky tvaru melónového jadra a nádoba.

Sídlisko zo 7.-8. stor. preskúmané 2 chaty a časť žlabu. Našli sa črepy a zvieracie kosti.

RETTUNGSGRABUNG IN DER SCHIFFSWERFT VON KOMARNO. Fortsetzung der Freilegung des Gräberfeldes aus der Zeit des awarischen Reiches und Rettungsgrabung auf einem Siedlungsabschnitt aus dem 7.-8. Jh. Auf dem Gräberfeld wurden in den J. 1979-1983 90 Gräber untersucht, im J. 1987 weitere 44, im J. 1988 an seinem W-Rand 8 Gräber, die Gesamtzahl stieg auf 142, davon gehörten 59 Reitern an. Die Gräber gestört, es fanden sich vergoldete Bronzebeschläge von Gürteln und Pferdeschirrungen, Waffen, Steigbügel, Trensen und Gefäße. Auf der Siedlung Untersuchung von 2 Hütten und einem Grabenabschnitt; die Objekte enthielten Scherben und Tierknochen.

ОХРАННЫЕ РАСКОПКИ В СУДОСТРОИТЕЛЬНОМ ЗАВОДЕ В Г. КОМАРНО. Продолжение исследований могильника периода Аварского каганата и охранные раскопки части поселения VII-VIII вв. На могильнике прослежено в 1979-83 гг. 90 погребений, в 1987 следующих 44 погребения, в 1988 г. на западной окраине могильника 8 погребений, всего вскрыто 142 погребения, из того числа 59 погребений всадника. Погребения разрушены. Найдены позолоченные бронзовые поясные бляшки с обивки конской сбруи, оружие, стремяна, зубила и сосуды. На поселении вскрыты 2 хаты и часть желоба, в объектах найдены черепки и звериные кости.

ĎALŠÍ ROK REVÍZNEHO VÝSKUMU V STUPAVE

Vladimír T u r č a n

Stupava /okr. Bratislava-vidiek/, Kopec /44-22, 1 : 50 000, 434 : 136 mm/, revízny výskum zvyškov architektúry, doba rímska.

Pokračovanie výskumu odkrytím plochy medzi západným múrom veliteľskej budovy a obvodovým múrom. Na rôznej úrovni zistená deštrukcia malty a kamienia, pod nimi nivelizácia terénu riečnym kamením, zatiaľ nedatovateľná, bez nálezov. Sondy zahĺbené pod základovú škáru muriva veliteľskej budovy. Zistené rozhranie podzemnej a nadzemnej časti.

Z vonkajšej strany juhozápadného nárožia obvodového múru pokračovalo sledovanie zásahu pod murivom. Zrejme bola zachytená nehlboká priekopa, smer zatiaľ nezistený. Jej pôvodný účel nejasný.

WEITERES JAHR DER REVISIONSGRABUNG IN STUPAVA. Durch Untersuchung römerzeitlicher Architekturreste in Stupava /Bez. Bratislava-Land/ wurde eine Geländedenivellierung zwischen der Umfassungsmauer und der W-Mauer des Kommandantengebäudes festgestellt. Von der Außenseite der SW-Ecke der Umfassungsmauer verfolgte man einen Eingriff unter das Mauerwerk. Es handelt sich offenbar um einen nicht tiefen Graben mit unklarem ursprünglichem Zweck.

ПРОДОЛЖЕНИЕ КОНТРОЛЬНЫХ РАСКОПОК В С. СТУПАВА. В ходе осуществившихся в с. Ступава /рай. Братислава-видьек/ исследований остатков архитектурного комплекса римского периода была обнаружена нивелировка местности между наружной стеной и западной стеной командного пункта. С внешней стороны

юго-западного угла наружной стены зафиксирован под кладкой позднейший переклад. Можно, по всей вероятности, говорить о небольшом рве пока неясного назначения.

VÝSKUM BRATISLAVSKÉHO HRADNÉHO SVAHU

Adrián V a l l a š e k

Bratislava, časť Staré Mesto /Bratislava, hlavné mesto SSR/, východný svah hradného vrchu /Orientačná mapa mesta, 1 : 10 000, 515 : 366 mm/, záchranný výskum, stredovek, novovek.

III. etapa výskumu v tesnej blízkosti kostola sv. Mikuláša. Odkrytý horizont novovekého pohrebiska, 17.-19. stor., mince, medaila; kruhové kamenné základy sakrálneho objektu, š. 100 cm, Ø 750 cm, v záverečnej fáze koncom 13. stor. slúžiaceho za karner; keramika, dlaždice, škridly.

GRABUNG AUF DEM HANG DES BRATISLAVAER BURGBERGES. Dritte Grabungsetappe bei der St.-Nikolaus-Kirche in Bratislava. Abdeckung des Horizontes eines neuzeitlichen Friedhofs aus dem 17.-19. Jh. und eines kreisförmigen Steinfundamentes eines sakralen Objektes mit 750 m Dm., das in der Schlußphase Ende des 13. Jh. als Karner diente.

РАСКОПКИ НА БРАТИСЛАВСКОЙ ЗАМКОВОЙ ГОРЕ. Третий сезон исследований вблизи костела св. Микулаша в Братиславе. Обнаружен горизонт кладбища нового времени, датированного XVII-XIX вв. и круговой каменный фундамент религиозного объекта - Ø 750 см, функционирующего в заключительной фазе своего существования, в XIII в., как карнер.

PRIESKUM V ZÁPADNEJ ČASTI ŽITNÉHO OSTROVA

Vladimír V a r s i k

Regionálny prieskum v okrese Dunajská Streda, uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra.

M i e r o v o

1. Malolúčne polia, juhozápadne od obce /45-13-16, 1 : 10 000, 183 : 164 mm/. Na okraji výraznej meandrovitej depresie /zaniknuté riečne rameno/. Keramika, 1 črep zdobený červeným maľovaním, neskorá doba laténska /obr. 72: 1/.

2. Takon, južne od obce /45-13-16, 1 : 10 000, 175 : 117 mm/. Asi 500 m na S od predchádzajúcej lokality, na miernej vyvýšenine na brehu zaniknutého riečneho ramena. Keramika, stredná doba bronzová, okrem iného motív tzv. Litzenverzierung /obr. 72: 6-8/, 8.-9. stor. /obr. 72: 2-5/.

Z l a t é   K l a s y ,   č a s ť   R a s t i c e

Juhozápadne od obce na pravej strane cesty z Čakán do Rastíc /M-33-143-D-b, 1 : 25 000, 269 : 235 mm, 259 : 226 mm/. Zaniknuté riečne rameno, na jeho oboch stranách vo vzájomnej vzdialenosti asi 200 m 2 koncentrácie keramického materiálu, 14.-15. stor. /obr. 72: 9, 10/.

GELÄNDEBEGEHUNGEN IM WESTTEIL DER SCHÜTTINSEL. Regionale Begehungen im Bezirk Dunajská Streda. Festgestellt wurden 3 Fundstellen an den ehemaligen Flußarmen der Donau. Mierovo: Siedlungsfunde, mittlere Bronzezeit, Spätlatènezeit, 8.-9. Jh. /Abb. 72: 1-8/; Zlaté Klasy, Teil Rastice: Siedlungsfunde an 2 Stellen, 14.-15. Jh. /Abb. 72: 9, 10/.

РАЗВЕДКИ В ЗАПАДНОЙ ЧАСТИ ЖИТНОГО ОСТРОВА. Разведки в районе Дунайска-Стреда. На берегах высохших рукавов р. Дунай вскрыты 3 памятника. Мьерово: селищные находки, средний период бронзы, поздний период латена, VIII-IX вв. /рис. 72: 1-8/; Злате-Класи, часть Растиче: селищные находки, обнаруженные на двух местах, XIV-XV вв. /рис. 72: 9, 10/.

PRIESKUM V CÍFERI-PÁCI

Vladimír V a r s i k   -   Peter B e d n á r

Cífer, časť Pác /okr. Trnava/, pri potoku Gidra /M-33-144-A-a, 1 : 25 000, 325-332 : 105-112 mm/, prieskum, uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra.

Ľavobrežná terasa potoka Gidra. Vodovodnou ryhou porušené sídliskové objekty z praveku. Keramika, mazanica, zvieracie kosti. Datovanie: staršia doba bronzová, maďarovská kultúra/?/ - 1 objekt /obr. 73: 5/, doba hallštatská/?/ - 1 objekt /obr. 73: 4, 11/.

Najbohatšie boli 2 objekty z mladšej doby rímskej - doby sťahovania národov, ktoré obsahovali okraje šedej keramiky zhotovenej na kruhu /obr. 73: 9, 10/, zlomok tenkostennej nádoby vyrobenej na kruhu a zdobenej nechtovitými vrypmi /obr. 73: 7, 8/, 3 kostené šidlá, z toho 1 obojstranné /obr. 78: 1-3/, zlomok železného noža a rímskej tehly; 6 objektov nedatovaných.

Sídliskové objekty z mladšej doby rímskej - doby sťahovania národov môžu súvisieť s rímsko-germánskym osídlením v polohe Za mlynom /Kolník, T. 1986: Römische Stationen im slowakischen Abschnitt des nordpannonischen Limesvorlandes. Archeol. Rozhl., 38, s. 411-434, 467-472/, vzdialenej asi 500-600 m.

GELÄNDEBEGEHUNG IN CÍFER-PÁC. Rettungsaktion in Cífer, Teil Pác /Bez. Trnava/. Eine Wasserleitungsrinne auf der linksuferigen Terrasse des Gidra-Baches störte 10 Objekte, größtenteils Speichergruben, davon 1 Objekt der Maďarovce-Kultur, 1 Objekt der Hallstattzeit, 2 Objekte der jüngeren römischen Kaiserzeit - Völkerwanderungszeit; 6 undatierte Objekte /Abb. 73/.

РАЗВЕДКИ В С. ЦИФЕР-ПАЦ. Охранные разведки в с. Цифер, часть Пац /рай. Трнава/. При прокладывании траншей на левобережной террасе ручья Гидра разрушено 10 объектов, в основном ям-хранилищ, из того числа 1 объект мадяровской культуры, 1 объект периода гальштата, 2 объекта младшего римского периода - периода переселения народов; 6 объектов не поддается датировке /рис. 73/.

TREŤIA VÝSKUMNÁ SEZÓNA V BOŠÁCI

Ladislav V e l i a č i k

Bošáca, časť Zemianske Podhradie /okr. Trenčín/, Hradiská /M-33-120-B-c, 1 : 25 000, 170-188 : 322-346 mm/, zisťovací výskum, hradisko, lužická kultúra z neskorej doby bronzovej, uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra.

Sondážna i plošná odkrývka, presahujúca plochu 350 m², sústredená v areáli horného hradiska. Ukončený rez juhovýchodným valom a potvrdená existencia priečného valu s palisádovým žlabom a drevenou hradbou. Rozhodujúci prínos znamenajú poznatky o spôsobe výstavby fortifikácie získané rezom vonkajšieho svahu najmohtnejšieho - juhozápadného valu. Rozlíšené najmenej 3 stavebné fázy a použitie komorovej, v najmladšej fáze asi roštovej konštrukcie pri zomknutí násypu. Silne rozrušené sídliskové objekty /torzá dlažok, chát, ohniská/ neprispeli k rozšíreniu poznatkov o type a veľkosti objektov a celkovej vnútornej zástavbe hradiska. Ťažisko osídlenia radí do neskorej doby bronzovej početný keramický a bronzový inventár. Jeho obohatením bol nález menšieho depotu bronzových predmetov. Len v hornom hradisku sa zistilo aj sporadické osídlenie z neskorej doby laténskej.

DRITTE GRABUNGSSAISON IN BOŠÁCA. Die Feststellungsgrabung auf der Burganlage der Lausitzer Kultur aus der Spätbronzezeit in Bošáca, Teil Zemianske Podhradie /Bez. Trenčín/ richtete sich auf den Bauverlauf und die Konstruktionselemente der Fortifikation. Bestätigt wurde die Existenz eines Querwalles mit einer Palisadenrinne und Holzschanze und die Anwendung einer Kasten-, in der jüngsten Zeit Rostkonstruktion, in mindestens 3 Bauphasen des gewaltigsten SW-Walles. Das reiche Keramik- und Metallinventar erweiterte auch der Fund eines kleineren Depots mit Bronzegegenständen.

ТРЕТИЙ СЕЗОН ИССЛЕДОВАНИЙ В С. БОШАЦА. Разведочные раскопки городища лужицкой культуры позднего периода бронзы в с. Бошаца, часть Земьянске-Подградье /рай. Тренчин/ сосредоточились на строительных приемах и конструктивных элементах фортификации. Исследования подтвердили существование поперечного вала с канавой частокола и деревянной стеной с засыпкой, которая в более поздних периодах сменяется дополнительной конструкцией с тыльной стороны стены сооруженного в минимально 3 строительных периодах мощного ЮЗ вала. Среди многочисленных керамических и металлических изделий обнаружена массовая находка бронзовых предметов.

VÝSKUM SÍDLISKA LUŽICKEJ KULTÚRY V PARTIZÁNSKOM

Ladislav V e l i a č i k - Rudolf K u j o v s k ý

Partizánske, časť Partizánske /okr. Topoľčany/, Závody 29. augusta, predtým poloha Diery '35-42-06, 1 : 10 000, 154-143 : 172-165 mm/, záchranný výskum, mladšia doba bronzová /lužická kultúra/, uloženie nálezov: AÚ SAV, Nitra.

Juhovýchodné úpätie miernej vyvýšeniny, nadmor. v. 190,6 m v rovinatom údolí Nitry. Plocha sídliska je ohrozená stavbou budov pre potreby ZDA. Odkrytá plocha cca 2250 m².

Preskúmalo sa 54 sídliskových objektov, a to zahĺbené jamy alebo spodné časti ohnísk, vyložené kameňmi. Iba v prípade objektu 51 sústredenie nálezov a ich celková dispozícia umožňujú predpokladať zvyšky obytného priestoru. Medzi získaným inventárom boli najvýraznejšie zlomky keramiky s typickou výzdobou. Početné boli fragmenty žarnovov aj so stopami používania a štiepaná industria. Kosteň a bronzové predmety sa našli v menšom množstve. Nálezy svedčia o poľnohospodárskom charaktere lokality a reprezentujú cenné sídliskové pamiatky lužickej kultúry z mladšej doby bronzovej.

ERSCHLIESSUNG EINER SIEDLUNG DER LAUSITZER KULTUR IN PARTIZÁNSKE. Fundstelle im ebenen Nitra-Tal in Partizánske /Bez. Topoľčany/. Untersucht wurden 54 Objekte einer bäuerlichen Siedlung der Lausitzer Kultur aus der jüngeren Bronzezeit, und zwar eingetiefte Gruben und Reste eines oberirdischen Wohnraumes.

ИССЛЕДОВАНИЯ ПОСЕЛЕНИЯ ЛУЖИЦКОЙ КУЛЬТУРЫ В Г. ПАРТИЗАНСКЕ. Памятник расположен в равнинной долине р. Нитра в г. Партизанске /рай. Топольчани/. Раскопано 54 объекта земледельческого поселения лужицкой культуры младшего периода бронзы - углубленные ямы и 1 неуглубленный объект жилого характера.

ZÁCHRANNÝ VÝSKUM V SLAVKOVCIACH

Marián V i z d a l

Slavkovce /okr. Michalovce/, Panská pažiť - chránené územie Slavkovské slanisko /38-32-09, 1 : 10 000, 98 : 347 mm/, záchranný výskum, neolit, uloženie nálezov: študijná zbierka KD FF UPJŠ, Prešov.

Rovina na severozápadnom okraji obce /obr. 77/ 200 m na Z od Slavkovského kanálu, nadmor. v. 101 m.

Hĺbením plynovodnej ryhy narušených 6 sídliskových jám. Objekty i nálezy v dĺ. 300 m určujú jeden rozmer osídlenej plochy. Čiastočne preskúmané 3 objekty nepravidelného oválneho pôdorysu. Zistený početný črepový materiál z tenkostenných kónických misiek /obr. 76: 1, 2/, štvoruhlovo hranečných mís na nôžke, baňatých nádob s cylindrovitým hrdlom, zásobnicových nádob. Jamy obsahovali keramiku s rytým meandrovým ornamentom /obr. 75: 1a, 1b/, so vštípaním, s maľovanou výzdobou /obr. 76: 3-6/. V objektoch D a E/88 výskyt misovitých tvarov s rytým

ornamentom doplneným plošným náterom alebo osobitými prvkami maľovanými čiernou farbou /obr. 74: 1, 2; 75: 2a, 2b/. Zistené spojenie aj ďalších výzdobných techník. Z vybagrovanej zeminy nad objektom E/88 zozbieraných 18 obsidiánových hľúz, celková hmotnosť 13,10 kg, najťažší kus 2,90 kg. Ojedinele výskyt brúsenej kamennej industrie. Charakter výzdobných prvkov a tvarov nádob umožňuje zaradenie materiálu do starého stupňa východnej lineárnej keramiky.

RETTUNGSGRABUNG IN SLAVKOVCE. Beim Verfolgen einer Gasleitungsrinne in Slavkovce /Bez. Michalovce/ 6 gestörte Siedlungsgruben festgestellt /Abb. 77/. Funde: zahlreiches Scherbenmaterial mit geritztem Mäanderornament /Abb. 75: 1a, 1b/, mit Fingerkniffverzierung und Bemalung /Abb. 76: 3-6/, Fragmente von Schüsselformen mit Ritzornament, ergänzt mit schwarzgemalten Elementen /Abb. 74: 1, 2; 75: 2a, 2b/. Vorkommen von geschliffener Industrie. Auf dem ausgebaggerten Erdreich Lesefunde von 18 Obsidianknollen im Gesamtgewicht von 13,10 kg, das schwerste Stück 2,90 kg. Funde der Kultur mit östlicher Linearkeramik /Frühstufe/.

ОХРАННЫЕ РАСКОПКИ В С. СЛАВКОВЦЕ. При прокладывании траншеи газопровода в с. Славковце /рай. Михаловце/ разрушено 6 селищных ям /рис. 77/. Обнаружен многочисленный керамический инвентарь украшенный меандром /рис. 75: 1a, 1b/, шипковым орнаментом и росписью /рис. 76: 3-6/, фрагменты мискообразных сосудов с резным орнаментом, пополненным черной росписью /рис. 74: 1, 2; 75: 2a, 2b/. Обнаружена каменная колотая индустрия. Подъемный материал содержал 18 желваков из обсидиана весом в 13,10 кг, самый тяжелый - желвак весом в 2,90 кг. Находки культуры восточной линейно-ленточной керамики /древняя фаза/.

ĽUDSKÉ KOSTI Z NEOLITICKÉHO SÍDLISKA V BAJČI

Mária V o n d r á k o v á

Bajč, časť Bajč /okr. Komárno/, Medzi kanálmi, antropologický materiál, neolit /železovská skupina/, uloženie materiálu: AŮ SAV, Nitra.

Na sídlisku odkrytá 1 kostra v hrobe a fragmenty ľudských kostrových zvyškov v 4 objektoch /pozri D. Čaplovič a kol. v tejto ročenke/.

V hrobe 1 bola pochovaná pravdepodobne žena vo veku adultus. Zachovali sa iba fragmenty lebky strednej stavby a zlomky postokraniálneho skeletu strednej stavby so stredne až mohutne vytvoreným reliéfom svalových úponov /ďalej RSŮ/. Femury sú platymérne, ľavý pilastrický, tíbie mezoknémne, výška postavy je nadstredná /Manouvrier/ 158,3 cm.

Z objektu 110 pochádza neúplná sánka s 10 zubmi v alveolách a 1 voľným. Je strednej stavby so stredne vytvoreným RSŮ, skôr ženská. Profil brady promínuje stredne, tubera mentalia sú stredne veľké, v oblasti spina mentalis je vysoká drsnatina, zubný oblúk tvorí stredne širokú parabolu. Na základe silnej abrázie miskovitého typu možno predpokladať, že jedinec bol vo veku adultus II - matus. Krčky zubov sú obnažené difúznou paradentózou, na ľavých dolných zuboch P₂, M₂ a M₃ sú kazy.

Pri objekte 219 sa našli zlomky lebky, pravdepodobne muža vo veku matusus II - senilis, pozostávajúce z častí kostí parietálnych, záhlavnej a čelovej. Stavba kostí je stredná až robustná, RSÚ mohutne vytvorený. Na záhlavnej kosti je vytvorený torus occipitalis, profil záhlavia je pretiahnutý /Gerasimov v/, v ľavej časti lambdového šva sú vsunuté kosti. Koronárny a šípový šev sú zrastené, lambdový zrastajúci. V okolí lambdového šva sú lebečné steny nerovnako hrubé a povrch kostí je mierne zvlnený, zrejme v dôsledku stareckých porúch v látkovej výmene.

Z objektu 252 pochádza pravá polovica sánky gracilnej až strednej stavby so stredne vytvoreným RSÚ, stredne prominujúcim profilom brady, malými tubercula mentalia a spinou mentalis, vytvorenou v podobe trňov. Sklovina zubov je popraskaná, abrázia slabá. Sánka pravdepodobne patrila mladej žene.

V objekte 267 sa nachádzala časť tvárového skeletu z lebky mladej ženy gracilnej až strednej stavby. Glabella nevyčnieva, je I. stupňa /Broca/, tuberculum marginale nie je vytvorené, očné sú prechodného tvaru, stredne vysoké a s ostrou laterálnou časťou horného okraja, apertura piriformis je nízka, stredne široká, fossae caninae sú hlboké. Horné zuboradie má tvar stredne širokej paraboly, sklovina zubov je popraskaná, miestami je dentín obnažený slabou až strednou abráziou miskovitého typu. Na čelovej kosti pretrvávajú metopický šev. v strope očníc sú cribra orbitalia. Na okrajoch zachovalej časti tvárového skeletu sa zdajú lomné plochy spôsobené olámaním kostí ešte v období, keď obsahovali organické látky, vytvorená je akoby maska.

MENSCHENKNOCHEN AUS DER NEOLITHISCHEN SIEDLUNG IN BAJČ. Der Beitrag bringt die Ergebnisse der anthropologischen Auswertungen menschlicher Knochenreste aus der neolithischen Siedlung der Želiezovce-Gruppe in Bajč /Bez. Komárno/, die aus 1 Grab und 4 Siedlungsobjekten geborgen wurden. Aus Grab 1 stammen Bruchstücke von rituell untergebrachtem Skelett, wahrscheinlich einer Frau im Alter Adultus, aus Objekt 110 ein unvollständiger Unterkiefer, etwa einer Frau im Alter Adultus II - Maturus. In der Umgebung des Objektes 219 fanden sich Schädelbruchstücke wahrscheinlich eines Mannes im Alter Maturus II - Senilis. Im Objekt 252 lag die rechte Hälfte des Unterkiefers einer etwa jungen Frau und das Objekt 267 ergab einen Teil des Gesichtskelettes einer jungen Frau mit Anzeichen der Zurichtung /Bruchstellen/ der Knochen offenbar zur Form einer Maske noch in der Zeit, als sie organische Masse enthielten.

ЧЕЛОВЕЧЕСКИЕ КОСТИ НА НЕОЛИТИЧЕСКОМ ПОСЕЛЕНИИ В С. БАЙЧ. В статье приведены итоги антропологических оценок человеческих костных остатков, обнаруженных на неолитическом поселении железовской группы в с. Байч /рай. Комарно/ в 1 погребении и 4 селищных объектах. В погребении 1 найдены скелетные костные остатки ритуального захоронения, по всей вероятности женщины в возрасте adultus, в объекте 110 найдена неполная челюсть, по-видимому женщины в возрасте adultus II - matusus. Вблизи объекта 219 обнаружены остатки черепа, по всей вероятности мужчины в возрасте matusus II - senilis. В объекте 252 найдена правая половина челюсти, по-видимому молодой женщины и в объекте 267 вскрыта лицевая часть черепа молодой женщины обломанного еще в те времена, когда содержал органическую материю.

KOSTROVÉ ZVÝŠKY Z DOBY RÍMSKEJ Z BRATISLAVY-RUSOVIEC

Mária V o n d r á k o v á

Bratislava, časť Rusovce /Bratislava, hlavné mesto SSR/, okolie kostola sv. Víta, antropologický materiál, doba rímska, uloženie materiálu: AÚ SAV, Nitra.

Odkryté 2 hroby datované mincami do 4. stor. /pozri M. Slivka v tejto ročenke/.

V hrobe 6 boli zvyšky kostry 5-6-ročného dieťaťa /infans II/, ktoré pozostávali z 1 zlomku temennej kosti a zo zlomkov postkraniálneho skeletu gracilnej stavby so slabo vytvoreným reliéfom svalových úponov /ďalej RSÚ/.

V hrobe 8 bol pochovaný muž vo veku matus II. Pod jeho pravou ramennou kosťou ležala lebka ženy zomretej vo veku adultus II.

Z kostry muža sa zachovalo poškodené kráanium robustnej stavby s mohutne vytvoreným RSÚ, s birzoidným obrysom neurokráania, fenozygiiou, vysokým oblúkom lebečnej klenby, rovnobežnými stenami záhlavia, glabellou 4. stupňa /Broca/, ubiehavým čelom, výrazným tvárovým reliéfom s veľkou prominenciou nosa, so stredne veľkými processus mastoidei, s pretiahnutým profilom záhlavia /Gerasimov v/, stredne prominujúcim profilom brady, kliešťovitým zhryzom, hranatými a vysokými očnicami s oblou laterálnou časťou horného okraja, vysokým a stredne širokým nosovým otvorom s vytvorenými fossae praenasales /Hovorka 2. st./, hlbokými fossa caninae, so stredne veľkými tubera mentalia, s tŕňovitou spina mentalis a so širokými parabolami zubných oblúkov.

Neurokráanium je dlhé, veľmi úzke a široké, s veľmi dlhou lebečnou bázou, so stredne širokou a nízkou tvárou so stredne veľkou hornou časťou tváre. Indexy ho zaraďujú do kategórií euenkefal, hyperdolichokran, ortokran, akrokran, mezo-prozop, leptén, hypsikonech obojstranne, leptorin a ortognát.

V priebehu celého lambdového šva sú vytvorené početné ossa Wormiana a vsunutá kosť je i na ľavej strane korunového šva. Na korunkách zubov je dentín obnažený silnou miskovitou abráziou, krčky zubov sú obnažené v dôsledku difúznej paradentózy, nad M_1 vpravo hore bola vytvorená radikulárna cysta.

Postkraniálny skelet je poškodený, robustnej stavby a s mohutne vytvoreným RSÚ. Femury su hyperplatymérne a nepilastické, tibiie eury- až mezoknémne, výška postavy bola 163 cm - podstredná /Manouvrier/. Vytvorený je ponticulus posticus atlantis vľavo /pravá časť sa nezachovala/, na L_v je obojstranná spondylolýza v isthme stavcového oblúka, na telách stavcov sú evidentné zmeny po deformujúcej spondylóze 1.-3. stupňa. Mierna artróza postihla temer všetky kĺby /1.-2. stupeň/, výraznejšia /2.-3. stupeň/ je na medzistavcových a kosto-vertebrálnych kĺboch v hrudnej oblasti a v pravom kolennom kĺbe.

Lebka ženy, zomretej vo veku adultus II, sa zachovala v stave poškodeného kráania, je strednej stavby so stredne vytvoreným RSÚ. Neurokráanium má vajcovitý obrys s kryptozygiou, oblúk lebečnej klenby je vysoký, stený záhlavia zbiehavé, glabella je II. stupňa /Broca/, čelo klenuté, tvárový reliéf stredný, prominencia nosa stredná, processus mastoidei malé, profil záhlavia klenutý /Gerasimov b/, profil brady prominuje stredne, očnice sú prechodného tvaru s ostrou laterálnou časťou horného okraja, nosový otvor je stredne vysoký aj stredne široký s dolným okrajom antropoidného tvaru /Hovorka 3. stupeň/, fossae caninae sú hlboké, tube-

ra mentalia malé, zuboradia majú tvar stredne širokej paraboly. V lambdovom šve sú 2 vsunuté kosti. Kaz postihol pravý dolný I_1 a pravý dolný M_1 , pod ktorým bola vytvorená i radikulárna cysta.

SKELETTRESTE AUS DER RÖMISCHEN KAISERZEIT AUS BRATISLAVA-RUSOVCE. Der Beitrag umfaßt die anthropologische Beurteilung der Skelettreste von 3 Individuen aus 2 Gräbern in Bratislava, Teil Rusovce, bei der St.-Vitus-Kirche, die durch Münzen in das 4. Jh. datiert sind /siehe M. Slivka in diesem Jahrbuch/. Im Grab 8 war ein Mann bestattet, der im Alter Maturus II starb. Unter seinem rechten Oberarm lag der Schädel einer im Alter Adultus II gestorbenen Frau. Aus Grab 6 stammen Skelettreste eines 5-6 jährigen Kindes.

СКЕЛЕТНЫЕ ОСТАТКИ РИМСКОГО ПЕРИОДА ИЗ Г. БРАТИСЛАВА-РУСОВЦЕ. Статья приносит антропологическую оценку скелетных остатков 3 индивидов, обнаруженных в 2 погребениях в Братиславе, часть Русовце, у костела св. Вита и датированных монетами IV в. /см. М. Сливка в этом номере/. В погребении 8 был похоронен мужчина умерший в возрасте maturus II. Под его плечевой костью лежал череп женщины в возрасте adultus II. В погребении 6 найдены костные остатки 5-6 летнего ребёнка.

STREDOVEKÁ KOSTRA Z VRBOVÉHO

Mária V o n d r á k o v á

Vrbové, časť Vrbové /okr. Trnava/, ulica Februárového víťazstva, antropologický materiál, 12.-13. stor., uloženie materiálu: AÚ SAV, Nitra.

Pri prieskume intravilánu /pozri M. Klčo v tejto ročenke/ vybraté zvyšky kostry 1 jedinca zo stredovekej odpadovej jamy /objekt 4/.

Kostrové zvyšky patrili mužovi vo veku maturus I. Zachovali sa fragmenty lebky strednej až robustnej stavby so stredne až mohutne vytvoreným reliéfom svalových úponov /ďalej RSÚ/. Na vnútornej strane temenných kostí a čelovej kosti bola lamina interna narušená početnými lakúnovitými priehlbínami, ktoré signalizujú stopy po ochorení krvno-cievneho systému.

Z postkraniálneho skeletu sa zachovali zlomky strednej stavby so stredne až mohutne vytvoreným RSÚ. Jediniec bol /na základe fyziologickej dĺžky pravého femuru, podľa Manouvrierovej metódy/ 166,1 cm vysoký, teda strednej postavy. Jeho kĺby boli postihnuté miernymi artrotickými zmenami /2. stupeň/, na drierkových stavcoch /ostatné sa nezachovali/ mal vytvorené výrastky v dôsledku deformujúcej spondylózy /3. stupeň/. Na pravej tibií mal anomálne zväčšený výživný otvor, ktorý zrejme súvisel s nálezom na lebečných kostiach.

MITTELALTERLICHES SKELETT AUS VRBOVÉ. Der Beitrag enthält die grundlegende anthropologische Charakteristik von Skelettresten eines im Alter Maturus I gestorbenen Mannes, die bei der Begehung des Intravillans von Vrbové /Bez. Trnava/ aus einer Abfallgrube vom 12.-13. Jh. geborgen wurden /siehe M. Klčo in diesem Jahrbuch/.

СРЕДНЕВЕКОВЫЙ СКЕЛЕТ ИЗ С. ВРБОВЕ. Статья содержит основную антропологическую оценку скелетных остатков мужчины, умершего в возрасте *maturus I*, обнаруженных в ходе разведок на территории с. Врбова /рай. Трнава/ в мусорной яме X11-X111 вв. /см. М. Ключо в этом номере/.

VÝSKUM PRAVEKÝCH SÍDLISK V HAJNEJ NOVEJ VSI

Egon W i e d e r m a n n

Hajná Nová Ves /okr. Topoľčany/, Lúky /M-34-121-A-c, 1 : 25 000, 300 : 266 mm/, záchranný výskum, bošácka skupina, lužická kultúra, doba laténska, uloženie nálezov: VM, Topoľčany.

Jazykovitý výbežok ľavostrannej terasy potoka Dolina, zemníkom porušená časť polykultúrneho sídliska s prevahou osídlenia v neskoršej dobe bronzovej.

Bošácka skupina, sídlisko, preskúmaný 1 sídliskový objekt, črepový materiál, zvieracie kosti, štiepaná industria.

Lužická kultúra /HB/, sídlisko, odkrytých 13 jám /kónický tvar, rovné dno, resp. nepravidelný tvar, plytké nerovné dno/, črepový materiál, hlinené závažie, zvieracie kosti, mazanica.

Doba laténska /LC/, sídlisko, 4 chaty /kolová konštrukcia, orientácia S-J, rozmery cca 5 x 3 m/, črepový materiál, bronzová spona, kostené a železné predmety, zvieracie kosti.

FREILEGUNG URZEITLICHER SIEDLUNGEN IN HAJNÁ NOVÁ VES. Fundstelle im Gemeindekataster von Hajná Nová Ves /Bez. Topoľčany/ auf einem ansteigenden Ausläufer der rechten Terrasse des Dolina-Baches. Untersucht wurden 18 Siedlungsobjekte aus der Spätsteinzeit /Bošáca-Gruppe/, Spätbronzezeit /Lausitzer Kultur/ und Latènezeit.

ИССЛЕДОВАНИЯ ДОИСТОРИЧЕСКИХ ПОСЕЛЕНИЙ В С. ГАЙНА-НОВА-ВЕС. Памятник расположен в угодьях с. Гайна-Нова-Вес /рай. Топольчани/ на поднимающемся отроге правобережной террасы ручья Долина. Раскопано около 18 селищных объектов позднего каменного века /бошацкая группа/, позднего периода бронзы /лужичская культура/ и латенского периода.

PRIESKUM OSÍDLLENIA HALÁČOVIEC

Egon W i e d e r m a n n - Jozef Z á b o j n í k

Prieskum horného povodia Haláčovky a severozápadnej časti extravilánu Haláčoviec, časť Haláčovce /okr. Topoľčany/, miesto plánovanej vodnej nádrže, spoločná akcia AÚ SAV, Nitra a VM, Topoľčany, uloženie nálezov: VM, Topoľčany.

1. Ľavostranná terasa Haláčovky /35-23-23, 1 : 10 000, 26 : 120 mm/, črepy, pravek, 9.-10. stor., novovek.

2. Ľavostranná terasa Haláčovky v blízkosti kóty 240 /35-23-23, 1 : 10 000, 83 : 56 mm/, črepy, 14.-15. stor.

3. Jazykovitý výbežok Ľavostrannej terasy Haláčovky /35-23-23, 1 : 10 000, 121 : 47 mm/, črepy, štiepaná industria, lengyelská kultúra?

4. Ľavostranná terasa Haláčovky neďaleko od poľnej cesty do Haláčoviec /35-23-23, 1 : 10 000, 20 : 106 mm/, črepy, brúsená a štiepaná kamenná industria, lengyelská kultúra?

5. Pravostranná terasa Haláčovky /35-23-23, 1 : 10 000, 105 : 77 mm/, črepy, neolit, 12.-13. stor.

6. Pravostranná terasa Haláčovky /35-23-23, 1 : 10 000, 81 : 89 mm/, črepy, mazanica, 11.-12. stor.

ERKUNDUNG DER BESIEDLUNG VON HALÁČOVCE. Geländebegehung zur Feststellung von Besiedlung des oberen Haláčovka-Flußlaufes im Extravillan von Haláčovce /Bez. Topoľčany/. In 6 Lagen fand man Scherbenmaterial, Lehmewurf, geschliffene und gespaltene Steinindustrie, Besiedlungsbelege aus der jüngeren Steinzeit und aus dem 9.-15. Jh.

РАЗВЕДКИ ПОСЕЛЕНИЯ В С. ГАЛАЧОВЦЕ. Полевые разведки поселений верхнего течения р. Галачовка в угодьях с. Галачовце /рай. Топольчани/. На 6 местонахождениях обнаружены черепки, обмазка, каменная колотая и шлифованная индустрии, доказательства заселения в верхнем палеолите и в IX-XV вв.

PRŮZKUM ZAMĚŘENÝ NA ZÍSKÁVÁNÍ ZLATA NA JIHOZÁPADNÍM SLOVENSKU

Pavel Ž e b r á k

Tematický průzkum zaměřený na zlatodoly a rýžoviště zlata z období středověku a novověku na jihozápadním Slovensku.

Z l a t n á   n a   O s t r o v e ,   č á s t   Z l a t n á   n a   O s t r o v e
/okr. Komárno/

Pod dolnobukovskou hrádzou /45-43-11, 1 : 10 000, 409 : 114 mm/, v sedimentním pásme ohybu Dunaje pokusné rýžování zlata pomocí kónické pánve /tzv. čínský klobouk/ a napodobeniny keltského rýžovníckého žlabu, získány mikroskopické zlatinky.

D e v i č a n y   /okr. Levice/

Sovia dolina, asi 2 km severozápadně od obce na jižním okraji Štiavnických vrchů na levém břehu potoka /M-34-122-C-d, 1 : 25 000, 164 : 335 mm/, masív skal vulkanického původu a ústí štol na výchozech žil, křemenná a karbonátová žilovina, v okolí štol odvaly a povrchové dobývky jako kutací jámy a zářezy, v blízkosti potoka hrůbata. Archeologický materiál nenalezen, hornická obec Devičany /zlato/ poprvé vzpomínána r. 1075 pod názvem Baka, datace báňských stařin zatím nejasná, snad vrcholný středověk.

V e Ľ k ý   K l í ž ,   č á s t   K l í ž s k e   H r a d í š t e   /okr. Topoľčany/

Veľké Zeleno, dolina jihovýchodně od obce v pohorí Tribeč /M-34-121-B-c, 1 : 25 000, 23 : 297 mm/, po obou stranách stejnojmenného potoka hrůbata, kutací

jámy a zářezy - pozůstatky rýžování zlata. Rýžováním v potoce získány mikroskopické zlatinky, archeologický materiál nenalezen. Obec poprvé doložena r. 1244, přesná datace rýžovišť zatím nejasná, pravděpodobně středověk.

Z l a t n í k y /okr. Topoľčany/

Pod drozdovým a Žobrák /střed zhruba 35-23-17, 1 : 10 000, 325 : 290 mm/, asi 2 km severozápadně od obce objeveny rozsáhlé zlatodoly na levém břehu potoka Livina. Zjištěny stopy po odstraňování mohutné vrstvy hlín nad zlatonosnými křemennými štěrky, zbytky prvotního třídění rudonosného křemene v podobě valů na dno dobývek a náznaky složitěho systému vodních kanálů a nádrží /Polák, S. 1987: K prognózam primárneho zlatého zrudnenia v pohorí Považský Inovec. In: Mineralia Slovaca. 19. Bratislava, s. 61-68/. Pokusným rýžováním získány mikroskopické zlatinky a miniaturní nuggety, blíže určitelný archeologický materiál nenalezen. Prvá zmínka o obci z r. 1245, záznamy o dobývání zlata v katastru obce z 13. a 14. stol. /např. Uhlár, V. 1988: Okres Topoľčany. Historicko-vlastivedná monografia. Bratislava, s. 406/, zlatodoly datovány obdobně.

Průzkumem ověřeny možnosti získávání zlata ve středověku a snad i v pravěku na lokalitách známých z geologické či národopisné literatury. Blíže určitelný archeologický materiál zatím nezjištěn.

GELÄNDEERKUNDUNG ZWECKS GOLDGEWINNUNG IN DER SÜDWESTSLOWAKEI. Durch thematische Begehungen wurden 4 Fundstellen beglaubigt. Zlatná na Ostrove /Bez. Komárno/: Goldwäscherei an der Donau; Devičany /Bez. Levice/: Untertagebau /Stollen/ und Goldwäscherei im Hochmittelalter; Veľký Klíž, Teil Klížske Hradište /Bez. Topoľčany/: Goldwäscherei und Tagebau /Schurfgruben/ mit unklarer Datierung, vielleicht Mittelalter; Zlatníky /Bez. Topoľčany/: hier wurden die bisher ausgedehntesten Tagebauminen aus der Zeit des Hochmittelalters im Gebiet der Slowakei entdeckt.

РАЗВЕДКИ ДРЕВНИХ ЗОЛОТЫХ РУДНИКОВ В ЮГО-ЗАПАДНОЙ СЛОВАКИИ. Археологический осмотр 4 месторождений: Златна-на-Острове /рай. Комарно/: золотые прииски на Дунае; Девичани /рай. Левице/: подземные разработки /штолни/ и золотые прииски в период развитого средневековья; Вельки-Клиж, часть Клижске-Градище /рай. Топольчани/: промывка золота и его поверхностные разработки /шурфы/, вероятная дата - средневековье; Златники /рай. Топольчани/: самые крупные в период развитого средневековья на территории Словакии поверхностные разработки золота.

REVIZNÍ PRŮZKUM DOBÝVÁNÍ ARZÉNOVÝCH RUD V OKOLÍ KRÁLIKŮ U BANSKÉ BYSTRICE

Pavel Ž e b r á k

Banská Bystrica, část Radvan /okr. Banská Bystrica/, Zemanová /Farby/ u obce Kráľiky /M-34-111-C-c, 1 : 25 000, 261 : 105 mm/, průzkum, vrcholný středověk/?/ a novověk, stopy zmáhání realgáru a auripigmentu, průzkum, uložení nálezů: AŮ SAV, Nitra.

Nadmoř. v. okolo 720 m. Na svahu asi 2 km jihozápadně od obce Králiky /Kremnické vrchy, část Malachovské predhorie/ potvrzeny několikanásobným revizním průzkumem /Točík, A., nález. zpráva AÚ SAV 5989/71 a 5933/72; Labuda, J. 1984: Záchranný výskum v Králikoch pri Banskej Bystrici. In: Archeol. Výsk. a Nál. na Slov. v r. 1983. Nitra, s. 146; Žebrák, P., Antala, M., Roth, P. a Hunka, J., nepublikováno/ stopy po podzemním dobývání /štol a odvaly/ minerálů s obsahem rtuti a arzenu /realgár a auripigment/. V blízkosti štol a odvalů zjištěny úpravnická zařízení /milíře/ s obsahem uhlíků, popele a s velkým množstvím technické keramiky. Dle archivních pramenů v prostoru Malachov - Králiky/?/ zmáhána rtuť od 14. do konce 18. stol., předběžné datování báňských děl u Králiků zřejmě 17.-18. stol. Těžba v období vrcholného středověku nebo snad v pravěku /záměrné přidávání arzenových rud k měděným v starší době bronzové/ zatím nepotvrzena.

ERKUNDUNG DES ABBAUES VON ARSENERZEN IN DER UMGEBUNG VON KRÁLIKY BEI BANSKÁ BYSTRICA. In der Lage Zemanová /Farby/ im SW der Gemeinde Králiky im Kataster von Banská Bystrica, Teil Radvan /Bez. Banská Bystrica/ erfaßte man Spuren eines untertägigen Abbaues /Stollen und Halden/ von Arsenerz /Realgar und Auripigment/, in der Nähe der Stollen auch Aufbereitungseinrichtungen /Meiler/ mit dem Inhalt von Holzkohlenstückchen, Asche und technischer Keramik. Vorläufige Datierung dieser alten Verhaue in das 17. bis 18. Jh., die vorausgesetzte urzeitliche Arsengewinnung hat sich einstweilen nicht bestätigt.

РЕВИЗИЯ ДРЕВНИХ МЫШЬЯКОВЫХ РУДНИКОВ В ОКРЕСТНОСТЯХ С. КРАЛИКИ У Г. БАНСКА-БИСТРИЦА. В урочище Земанова /Фарби/ к ЮЗ от с. Кралики, в угодьях г. Банска-Бистрица, часть Радвань /рай. Банска-Бистрица/ обнаружены следы древних подземных выработок /штольни и отвалы/ мышьяковых руд /реальгар и аурипигмент/. Вблизи штолен найдены угольные кабаны содержащие углерод, золу, техническую керамику. Древние рудники датируются приблизительно XVII-XVIII вв., пока не имеется существенных доказательств раннеисторической разработки мышьяковых руд.

STOPY PO MONTÁNNÍ ČINNOSTI VE ŠPANÍM POLI

Pavel Ž e b r á k

Regionální průzkum v katastru obce Španie Pole /okr. Rimavská Sobota/ v Revúcké vrchovině, zaměřen na stopy dobývání železných a měděných rud s ohledem na pravěkou exploataci.

1. Kopánky - Kováčovo /těž Részbanya/, pozvolný svah asi 2 km severovýchodně od obce /M-34-125-A-d, 1 : 25 000, Kopánky /severní část polohy Részbanya/ 309 : 347 mm, Kováčovo /jižní část téže polohy/ 283 : 241 mm/.

V poloze Kopánky podle starších zpráv nalezeno množství fragmentů keramiky zřejmě kyjatické kultury a neolitický sekeromlat /Němcová, B. 1859: Slovanské starožitnosti. Památ. archeol., 3, s. 23; Budinský-Krička, V., nález. zpráva AÚ SAV 2097/35/ i roztloukač rudy podobný nálezům ze Španí Doliny-Piesků /Budinský-Krička, V., nález. zpráva AÚ SAV 3485/37/, uložený v SNM Martin pod inv.

č. 545. Přesná poloha nálezů roztloukače rudy zjištěna r. 1988 pod východním vedlejším vrcholem Vinného vrchu /kóta 436,2, táž mapa, 312 : 225 mm/ V. Furmánkem /ústní informace/. Následným průzkumem zjištěny v okolí kutací jámy a zářezy bez archeologického materiálu, pozůstatky těžební činnosti z první dekády 20. stol.

V poloze Kováčovo podle ústního podání nálezů kovářské strusky /předpoklad výrobních objektů - obec známa ve středověku rozvinutým železářstvím/, ale archeologický materiál nenalezen. Nutný průzkum v období vegetačního klidu.

Termín Részbanya je zřejmě novějšího data, neboť katastrální mapa obce z r. 1868 toto pojmenování nezná, tu uvedeny jen Kopánky a Kováčovo.

2. Bezejmenná poloha na svahu v lese nad k. ú. obce Brusník, táž mapa, 294 : 222 mm, kutací jámy a odvaly - stopy po dobývání železných a měděných rud/?, archeologický materiál nezjištěn, první dekáda 20. stol.

3. Banská dolina, hranice s k. ú. obce Chvalová /táž mapa, 264 : 281 mm/, doklady těžby vápence a pece na pálení vápna. Archeologický materiál nezjištěn, novověk.

Vzhledem k závažnosti sledované problematiky /pravěká těžba mědi/ a zajímavým památkám z oblasti industriální archeologie nutno provést průzkum v období vegetačního klidu.

SPUREN VON BERGBAUTÄTIGKEIT IN ŠPANIE POLE. Durch Begehung des Gemeindekatasters von Španie Pole /Bez. Rimavská Sobota/ wurden Relikte des Eisen- und Kupfererzabbaues /Schürfgruben/ aus dem ersten Jahrzehnt unseres Jahrhunderts festgestellt. Entdeckt wurden auch neuzeitliche Kalköfen und näher lokalisierte man mittelalterliche/?? Produktionsobjekte von metallurgischem Charakter. Der vorausgesetzte urzeitliche Kupfererzabbau ist bisher nicht bestätigt worden, obzwar aus der Gemeinde Keramik der Kyjatice-Kultur und ein Steinschlägel zum Zerkleinern des Erzes, ähnlich den Funden aus Špania Dolina Piesky, stammt.

СЛЕДЫ ДРЕВНЕГО ГОРНОГО ДЕЛА В С. ШПАНЬЕ-ПОЛЕ. В ходе разведок в угодьях с. Шпанье-Поле /рай. Римавска-Собота/ были обнаружены памятники подтверждающие разработку железных и медных руд /разведочные шахты/ первого десятилетия нашего столетия. Вскрыты также печи для выжигания извести /новое время/ и производственные объекты металлургического характера /средневековые/. Хотя в селе обнаружена керамика киятицкой культуры и каменное зубило, аналогичное находке из местонахождения Шпанья-Долина - Пьески, не имеется пока существенных доказательств раннеисторической разработки медной руды.

STŘEDOVĚKÝ HRAD DRIENOK V RYBNÍKU

Pavel Ž e b r á k

Rybník, část Rybník /okr. Rimavská Sobota/, hrad Drienok /37-31-22, 1 : 10 000, 247 : 132 mm/, průzkum, 13.-15. stol. a pozdní doba bronzová /kyjatická kultura/, uložení nálezů: AÚ SAV, Nižná.

Nadmoř. v. cca 412 m. Na nejjižnější vyvýšenině masívu Dúbrava /Revúcka vrchovina/, obtékaném ze Z, J a V potokem Drienok, zjištěn revizním průzkumem /Furmánek, V., nález. zpráva AÚ SAV 12 269/88/ středověký hrad a hradiště kyjatické kultury.

13.-15. stol., hrad Drienok, kóta 412,4, dvojité prstence kamenných zdí a příkopů okolo vrcholové části o rozloze asi 120 m², nalezen fragment bílé keramiky datované do 13. stol. a železný hřeb. Asi 170 m jižněji /nadmoř. v. cca 380 m/ zjištěn další středověký objekt - val a příkop okolo plochy o rozloze asi 80 m², bez nálezů.

Doba bronzová, kyjatická kultura, nadmoř. v. zhruba 350 m, valové opevnění plochy bezprostředně nad údolím s potokem Drienok, rozloha opevněné plochy asi 500 m², zjištěny zde střepy keramiky kyjatické kultury.

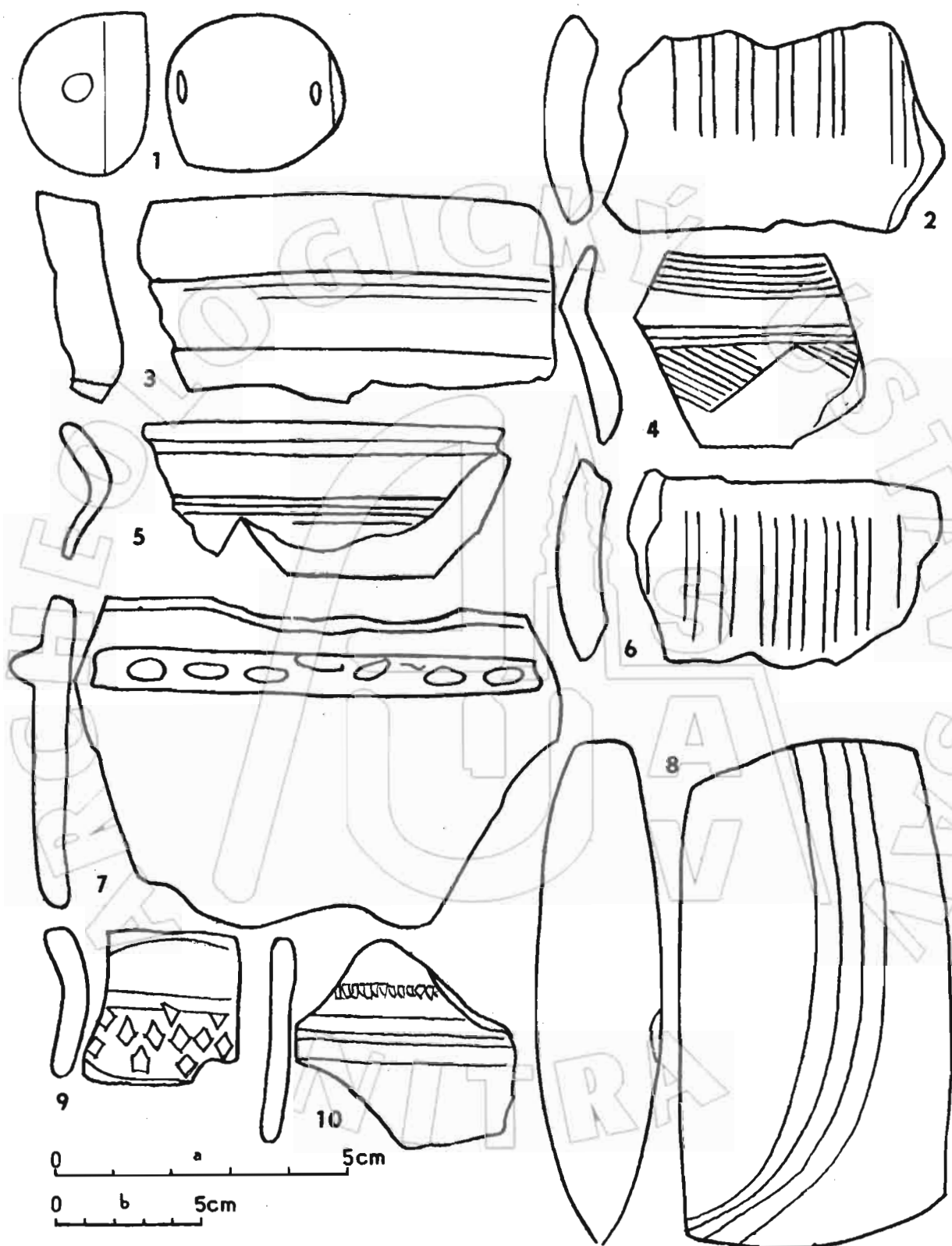
Revizním průzkumem potvrzeny informace ohledně keramiky kyjatické kultury i rozložení středověkých objektů z nález. zpráv AÚ SAV 2172/37, 12 269/88.

DIE MITTELALTERLICHE BURG DRIENOK IN RYBNÍK. Im Gemeindekataster von Rybník /Bez. Rimavská Sobota/ wurde durch eine Revisionsbegehung die Burg Drienok aus dem 13.-15. Jh. /doppelte steinerne Ringwälle und Gräben, weiße Keramik aus dem 13. Jh./ und eine Burganlage der Träger der Kyjatice-Kultur /einige Keramikfragmente/ festgestellt.

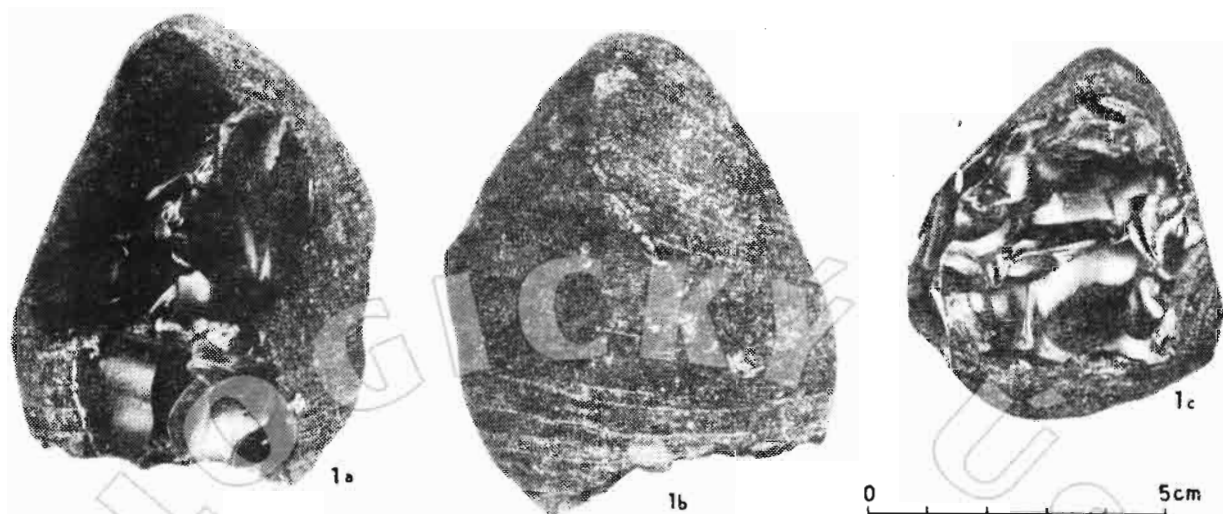
СРЕДНЕВЕКОВАЯ КРЕПОСТЬ "ДРЬЕНОК" В С. РИБНИК. На территории с. Рибник /рай. Римава-Собота/ была в ходе проверочных раскопок обнаружена крепость Дрьенок, датированная XIII-XV вв. /двойная система каменных валов и рвов, белая керамика XIII в./ и городище киятицкой культуры /несколько фрагментов керамики/.

NITRA

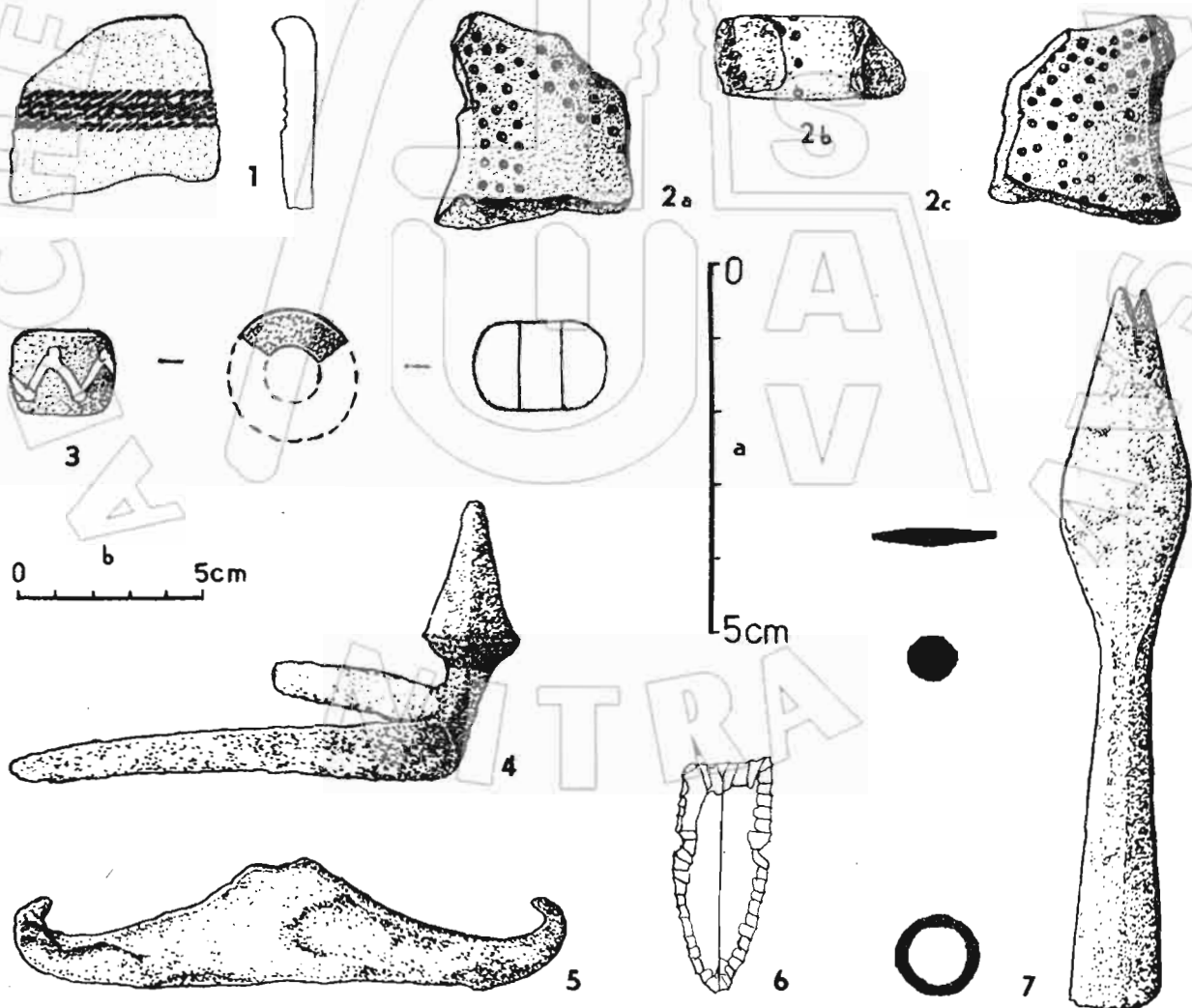

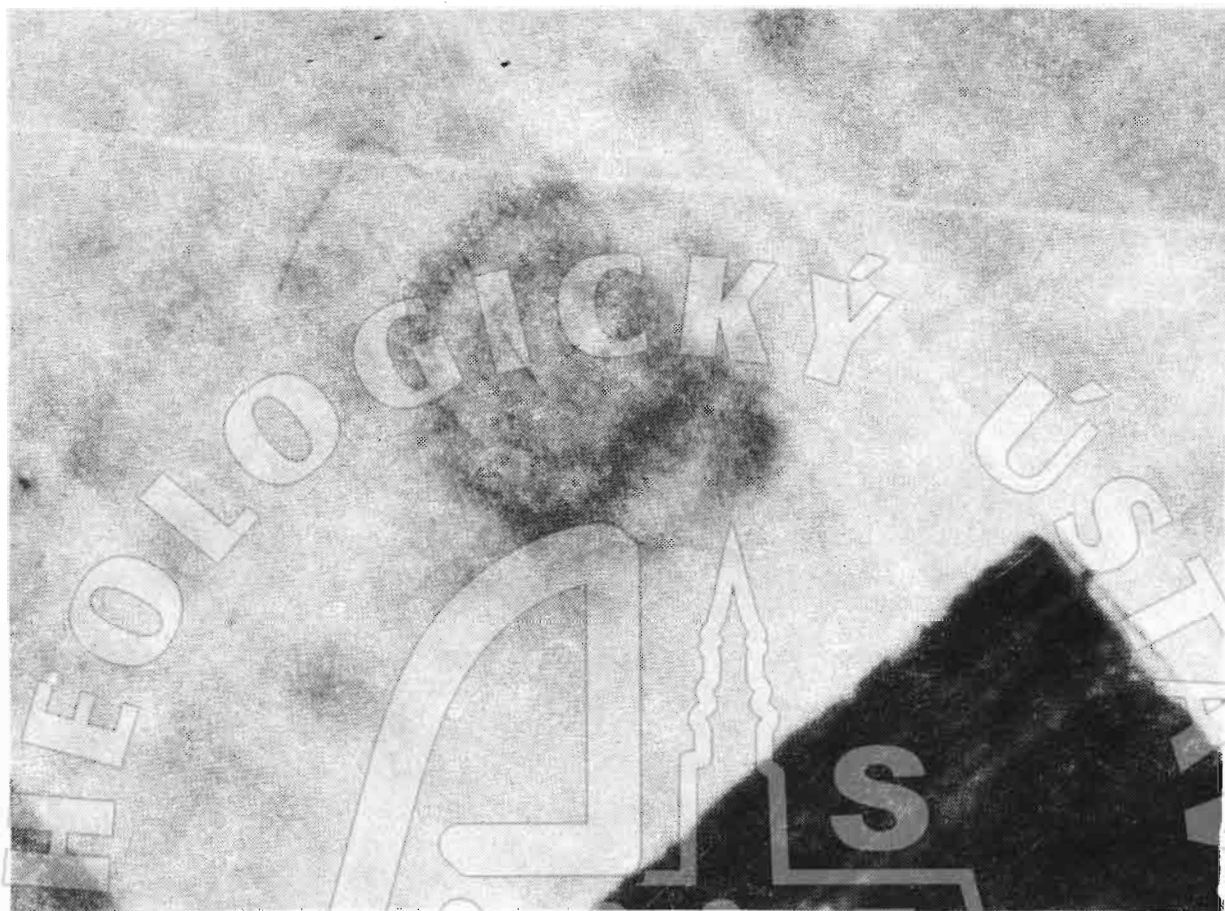
Obr. 1. 1, 3, 5 - Moravany nad Váhom, časť Moravany nad Váhom (Zlatá jaskyňa), mladšia doba kamenná(?), 11.-13. stor., novovek; 2, 4 - Moravany nad Váhom, časť Hubina (Štvrte), neskorá doba bronzová; 6, 7 - Moravany nad Váhom, časť Moravany nad Váhom (Valachech jarky-Podzadky), neskorá doba bronzová; 8 - Ostrov (chmeľnica JRD); 9, 10 - Nová Lehota (Chríb), 16.-17. stor. Mierka a: 1-4, 6-10; b: 5. (R. Bača, s. 28)

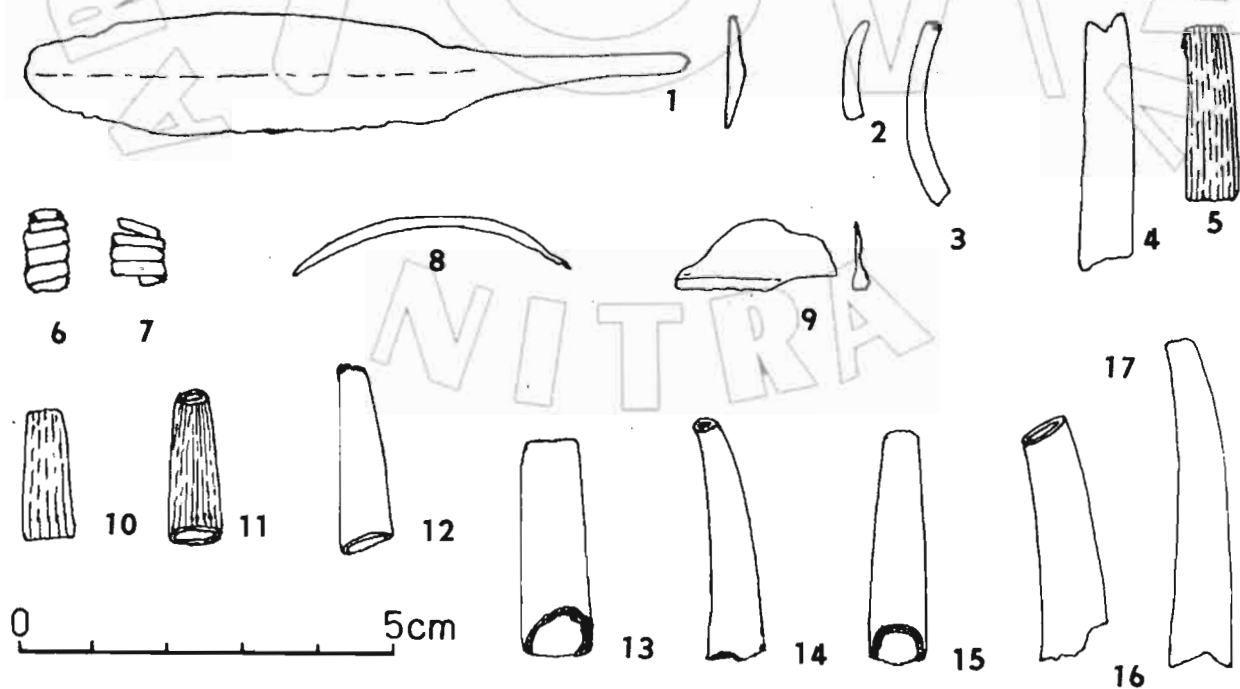
Obr. 2. Kašov (vinica M. Novikmeca). Obsidiánové jadro. (L. Bánesz, s. 30)

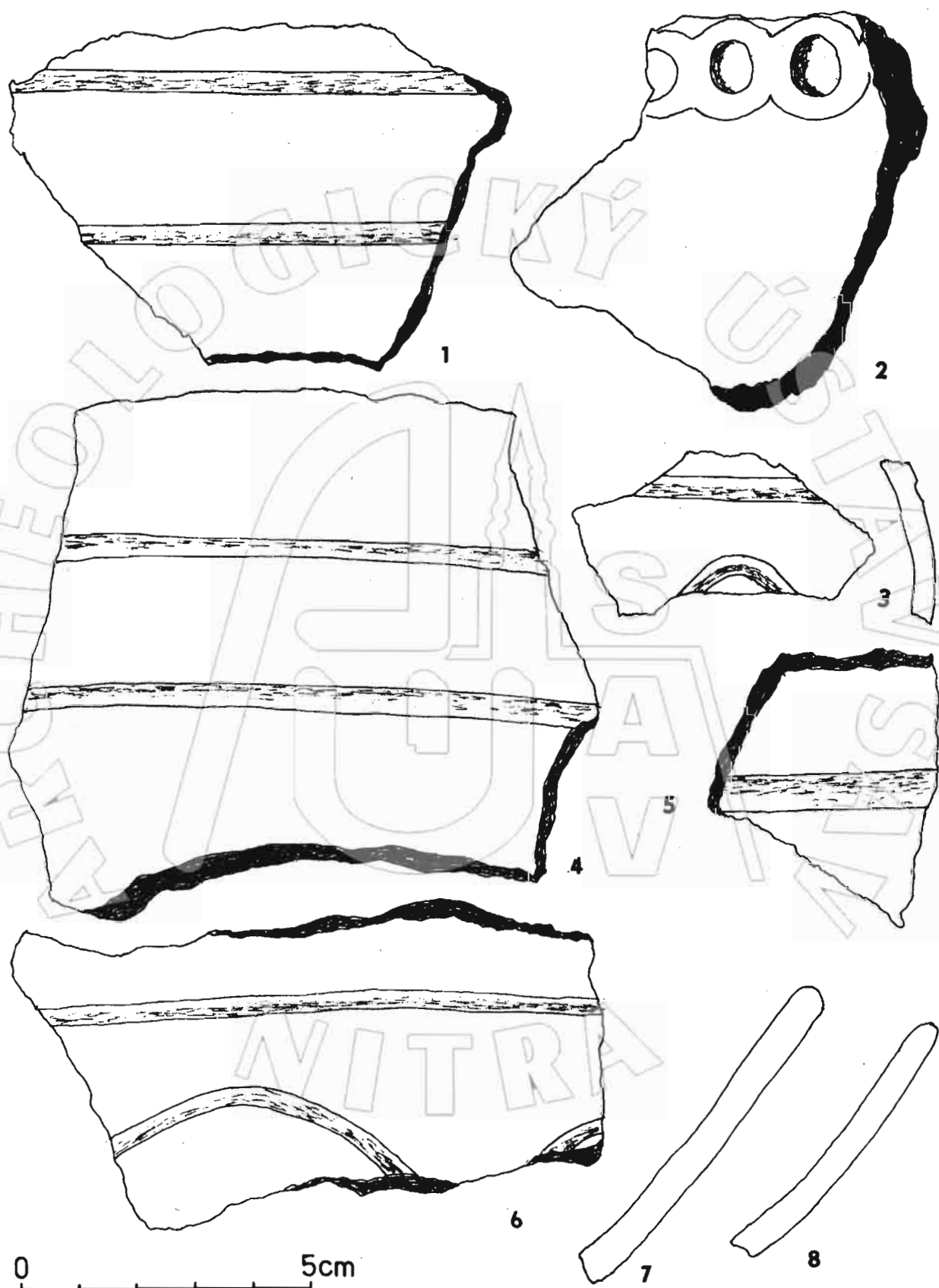
Obr. 3. 1 - Voderady, časť Voderady, Litzenkeramik; 2, 3 - Vištuk, 2 - staršia doba bronzová, 3 - doba laténska?; 4, 5, 7 - Cífer, časť Cífer, 4 - 11.-12. stor., 5, 7 - stredovek?; 6 - Jablonec, lengyelská kultúra? Mierka a: 1-6; b: 7. (J. Bartík - J. Štrbík, s. 32)

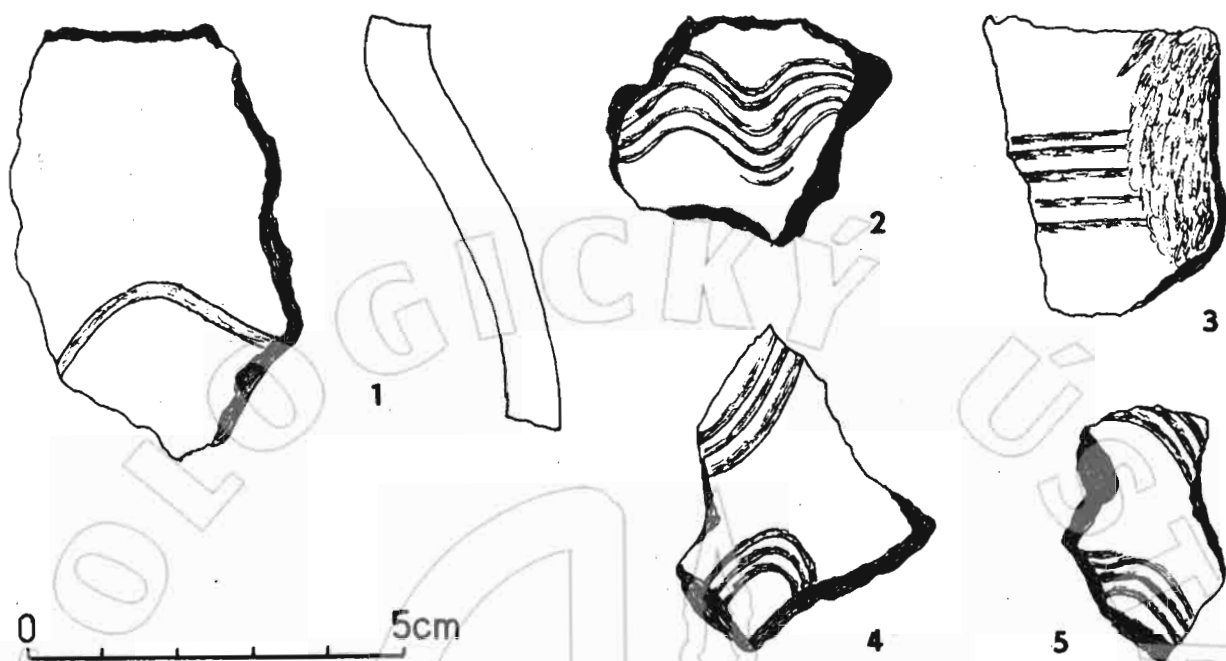
Obr. 4. Borová. Zväčšenina leteckej snímky kruhovitého objektu pravdepodobne lengyelskej kultúry. (J. Bátora, s. 34)

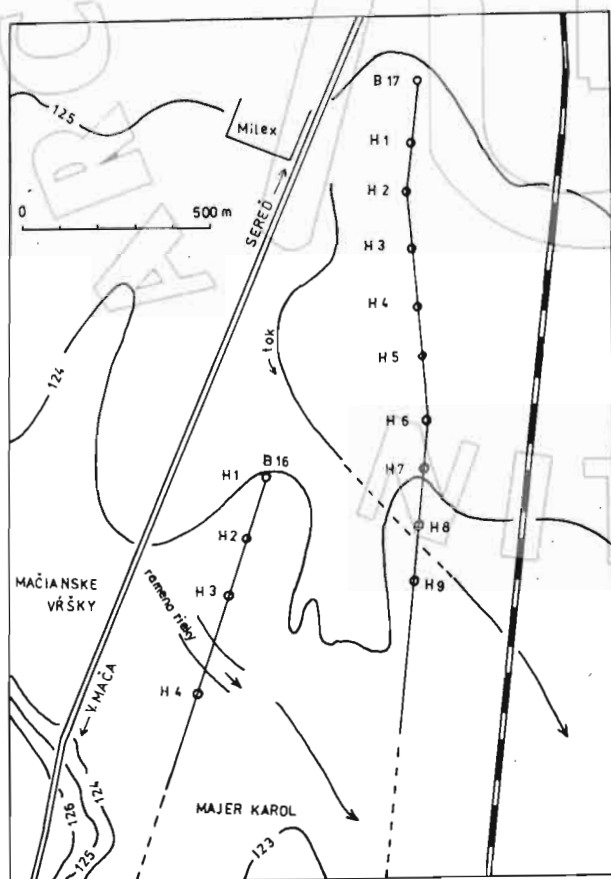
Obr. 5. Šurany, časť Šurany (nový cintorín). Nálezy z hrobov, nitrianska skupina. (J. Bátora - P. Bednár, s. 36)

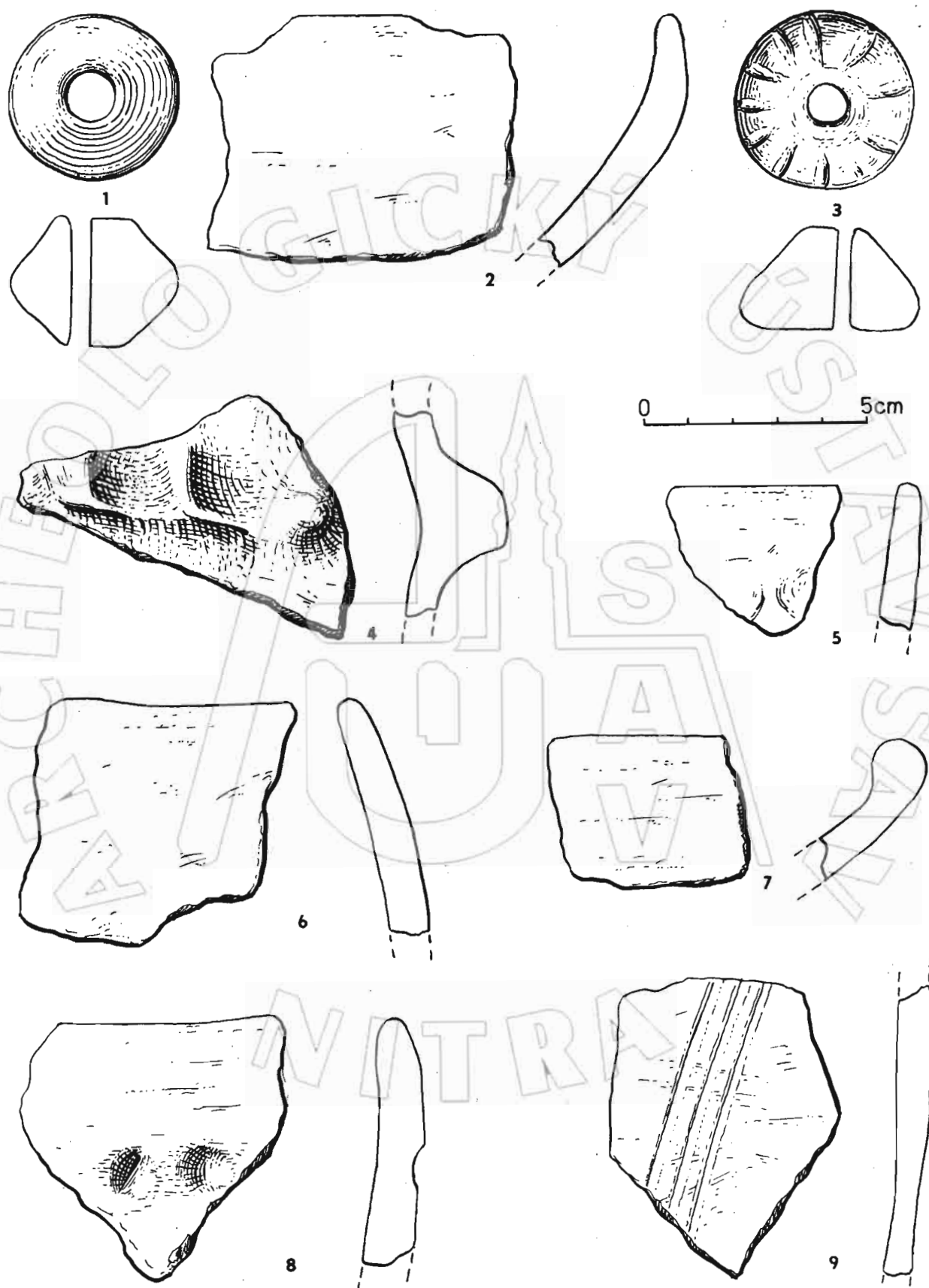
Obr. 6. Šurany, časť Nitriansky Hrádok. Výber keramiky. 1, 3-6 - 10.-12. stor.; 2, 7, 8 - pravek. (P. Bednár, s. 39)

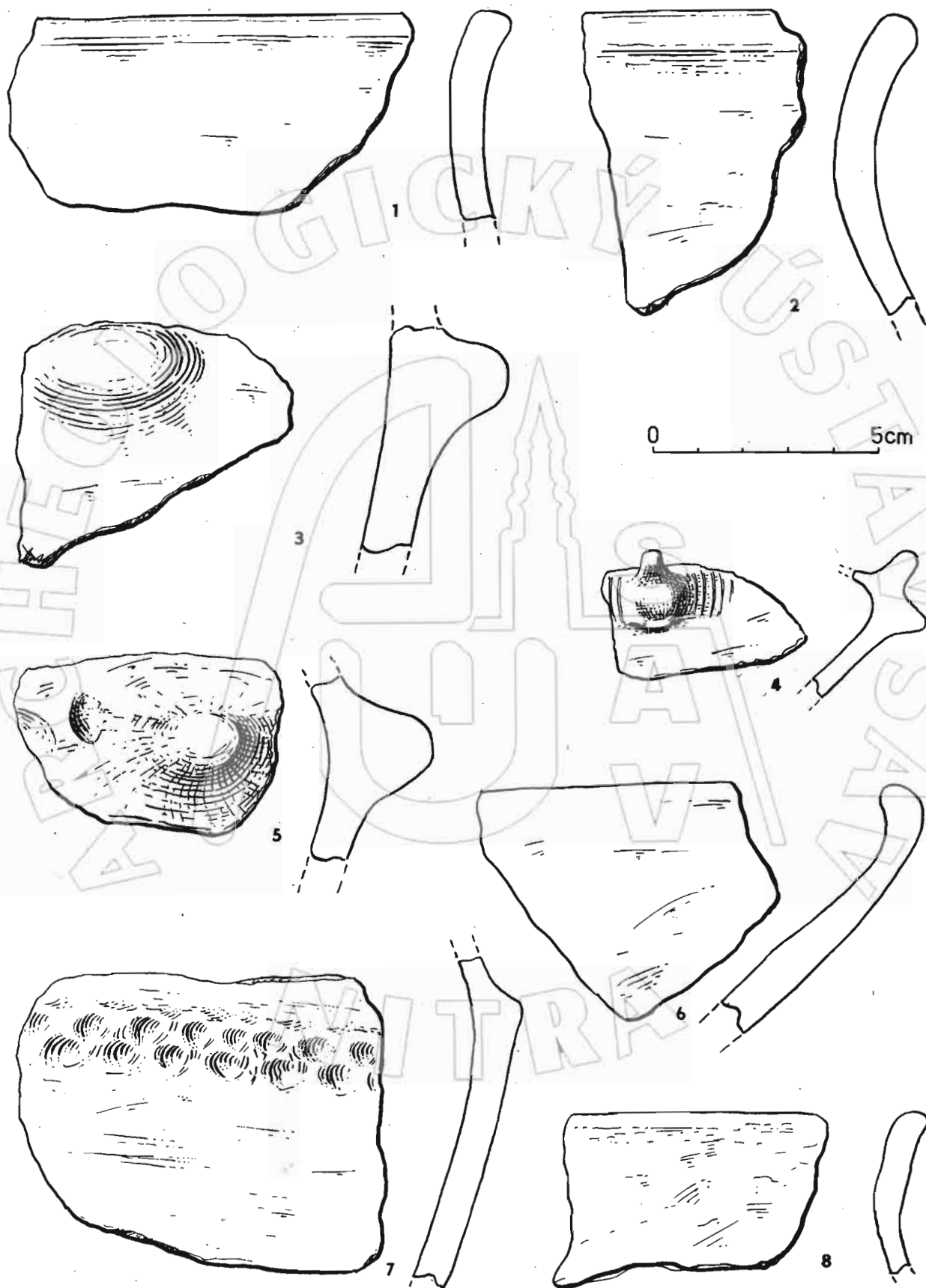
Obr. 7. Čierne Kľačany. Výber keramiky. 9.-10. stor. (P. Bednár, s. 39)

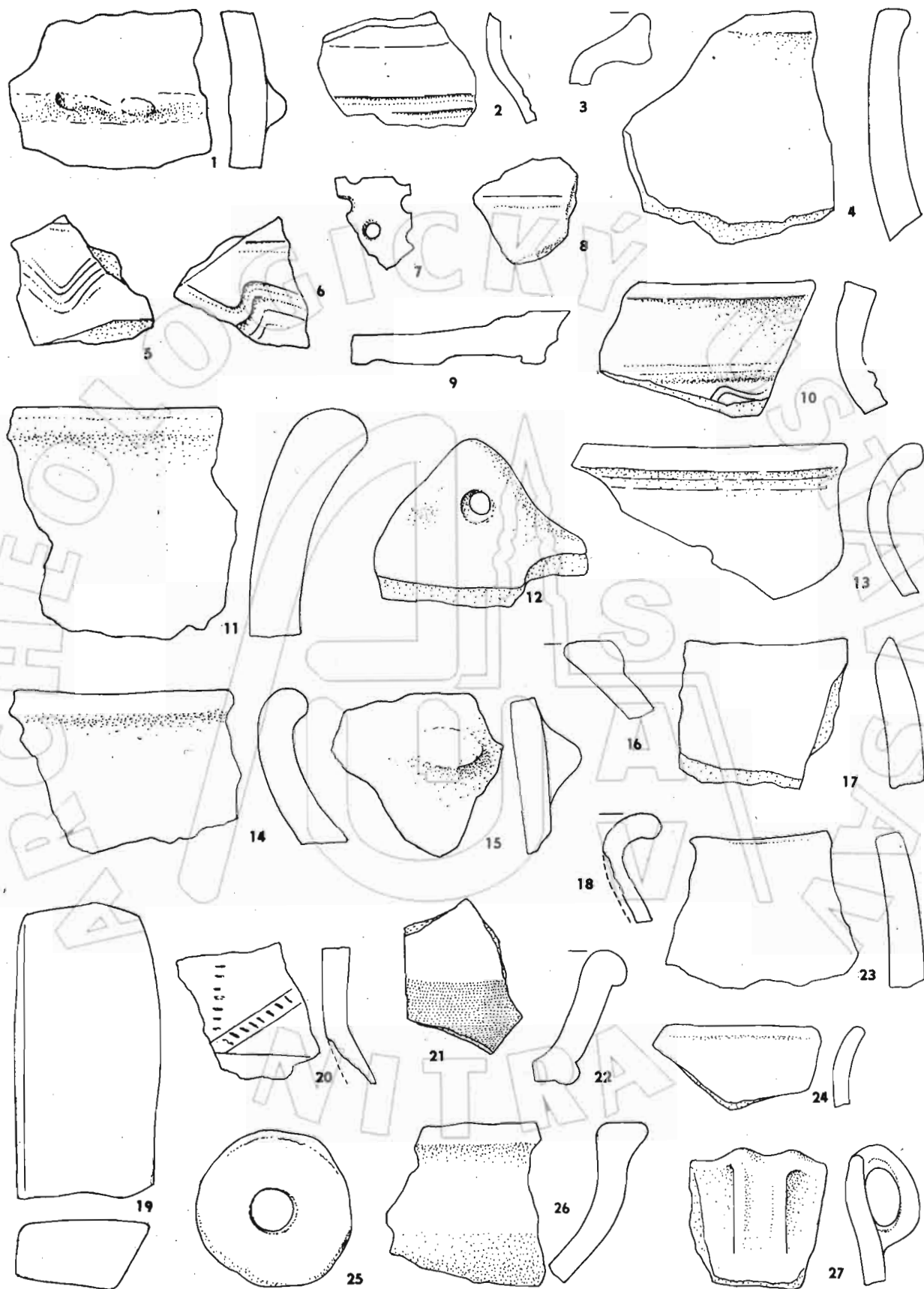
Obr. 8. Sereď, časť Sereď (Gazdovské role). Situačný náčrt lokalít. (J. Bujna - P. Romsauer, s. 46)

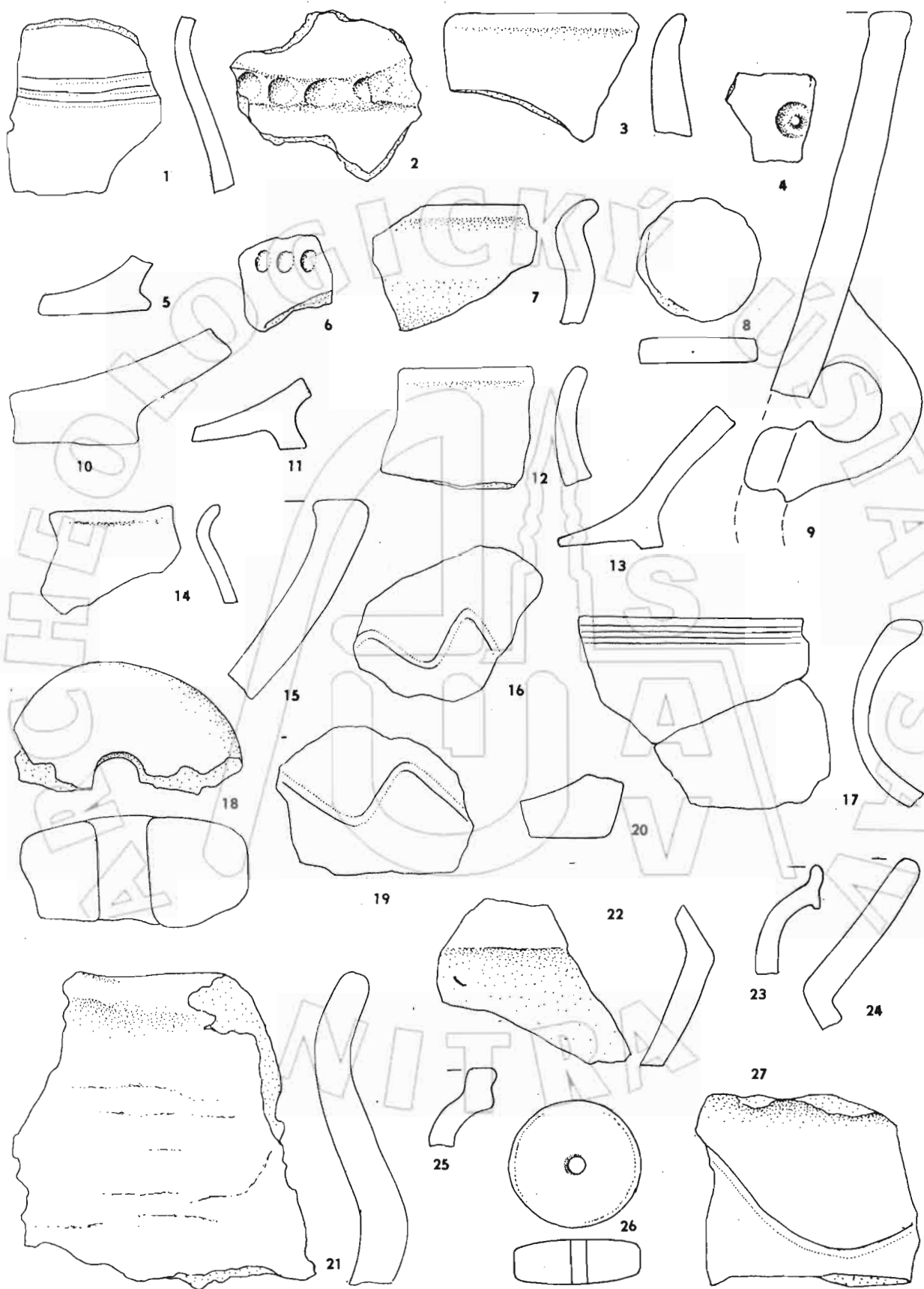
Obr. 9. Sereď, časť Sereď (Gazdovské role). Výber nálezov. 1, 2, 4-9 - objekt 1; 3 - objekt 2; neskorá doba halštatská. (J. Bujna - P. Romsauer, s. 46)

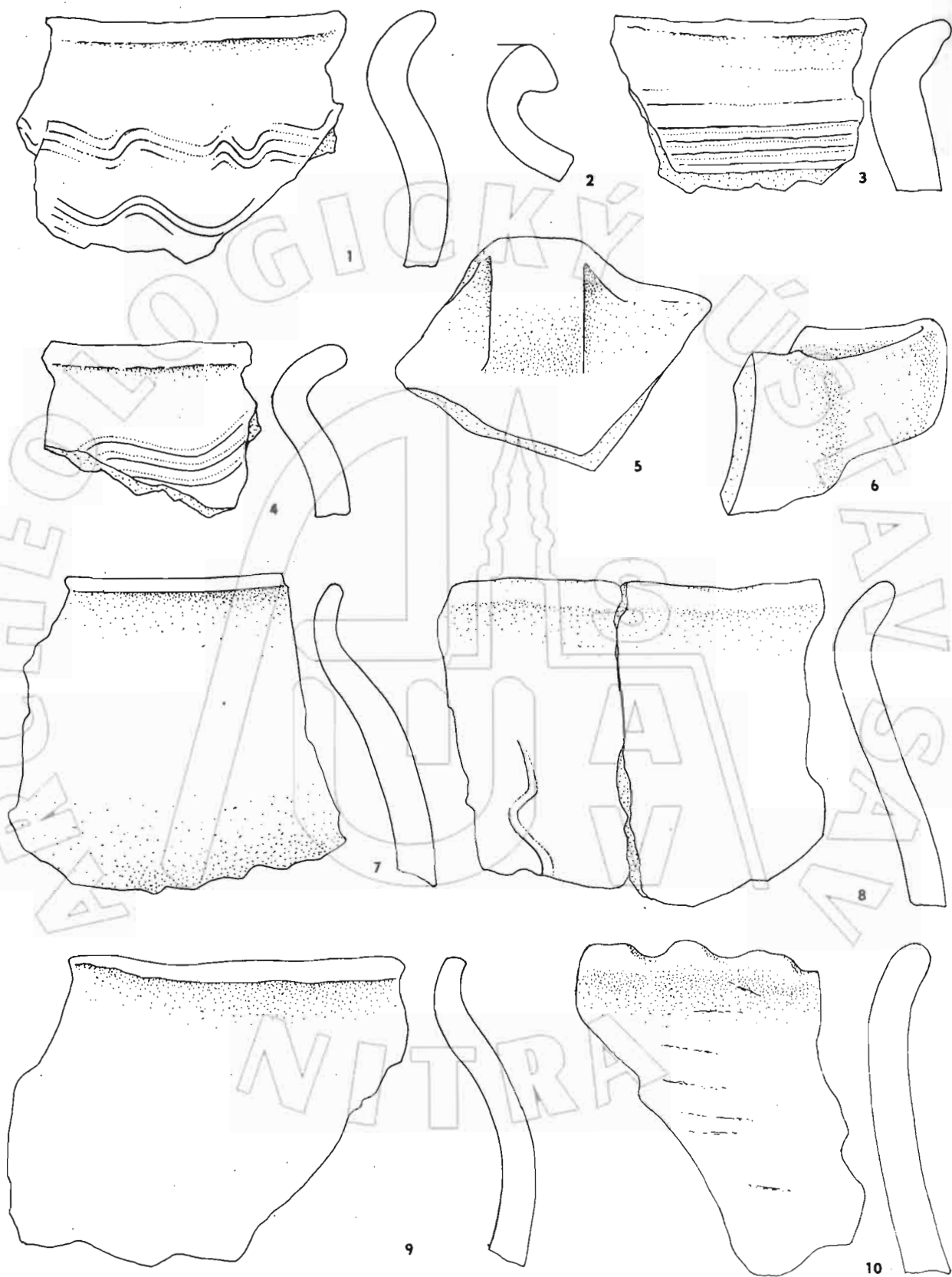
Obr. 10. Sered, časť Sered (Gazdovské role). Výber nálezov. 1-3 - objekt 3; 4-8 - zber; neskorá doba halštatská. (J. Bujna - P. Romsauer, s. 46)

Obr. 11. 1-3 - Demjata (Hercegovac); 4-10 - Fintice (Griblovec); 11-25 - Fulianka (Dubina); 26, 27 - Fulianka (Lazý). 1, 4, 7 - mladšia doba bronzová; 2, 3, 8 - stredovek; 5 - doba veľkomoravská; 6, 9, 10, 22 - doba rímska; 11, 14, 15, 17, 20, 23, 24, 26, 27 - doba halštatská; 12 - starý eneolit; 13, 16, 18, 21, 25 - doba laténska; 19 - laténsko-halštatské obdobie. (V. Budinský-Krička - P. Mačala, s. 42)

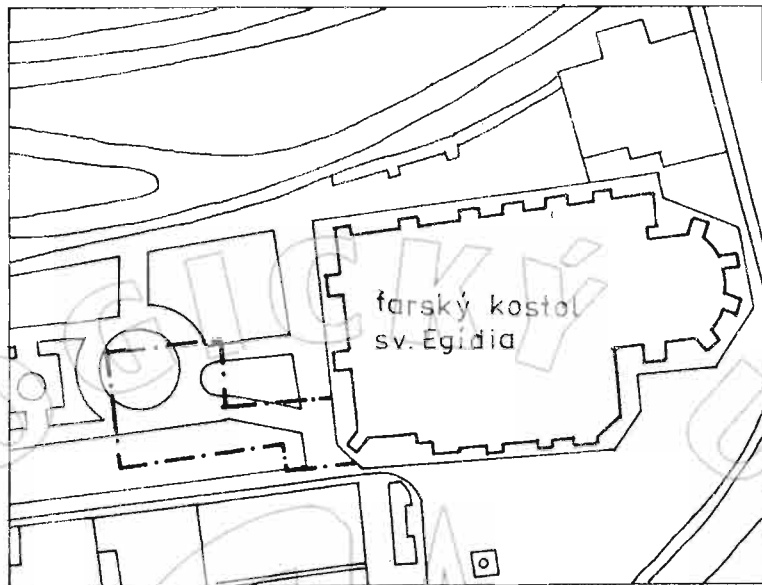
Obr. 12. 1-20 - Kapušany (Kapušíanský hradný vrch); 21-27 - Kapušany (Maderasy).
1-15, 18, 21, 24, 26 - mladšia doba bronzová; 16, 17, 19 - 11.-12. stor.; 20 -
doba slovanská; 22 - doba rímska; 23, 25, 27 - 12.-13. stor. (V. Budinský-Krič-
ka - P. Mačala, s. 42)

Obr. 13. 1-4 - Komárany (Vyšná roveň); 5-10 - Košice, časť Juh (Osaky). 1-4 - doba veľkomoravská; 5, 6, 10 - starý eneolit; 7, 9 - doba včasnოსლოვanská; 8 - doba halštatská. (V. Budinský-Krička - P. Mačala, s. 42)

Obr. 14. 1 - Kračúnovce; 2-7 - Kurima (Hurna); 8-17 - Poša (Ku krížu); 18-20 - Vranov nad Topľou, časť Čemerné (Sadok). 1 - doba včasnოსlovenská; 2, 4, 5 - 8.-9. stor.; 3, 6, 7 - mladšia doba bronzová; 8-20 - doba veľkomoravská. (V. Budinský-Krička - P. Mačala, s. 42)

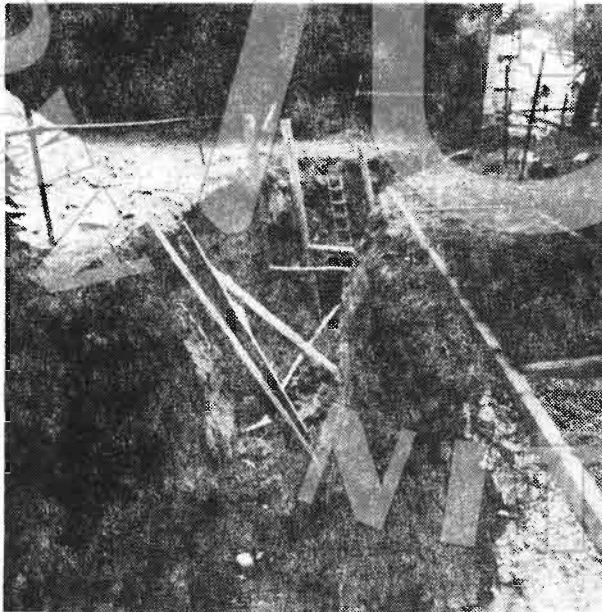

--- skúmaná plocha

1

2

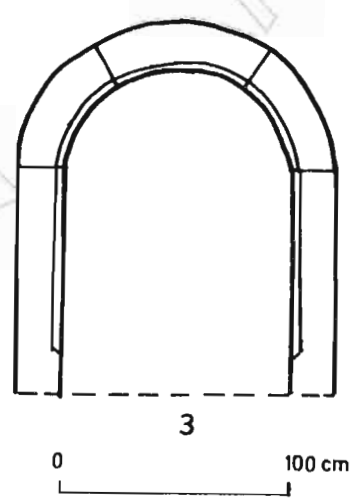
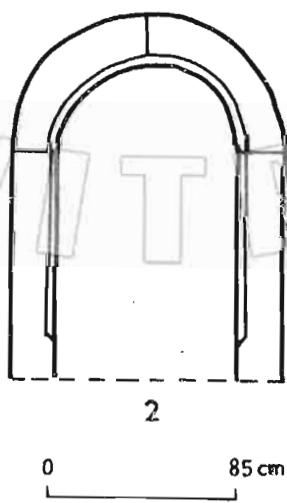
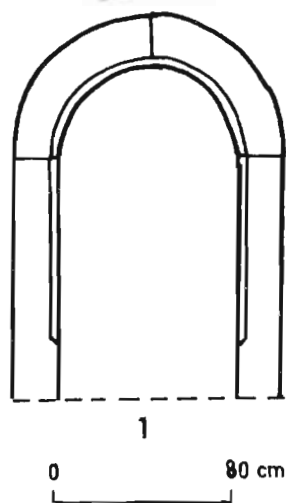
3

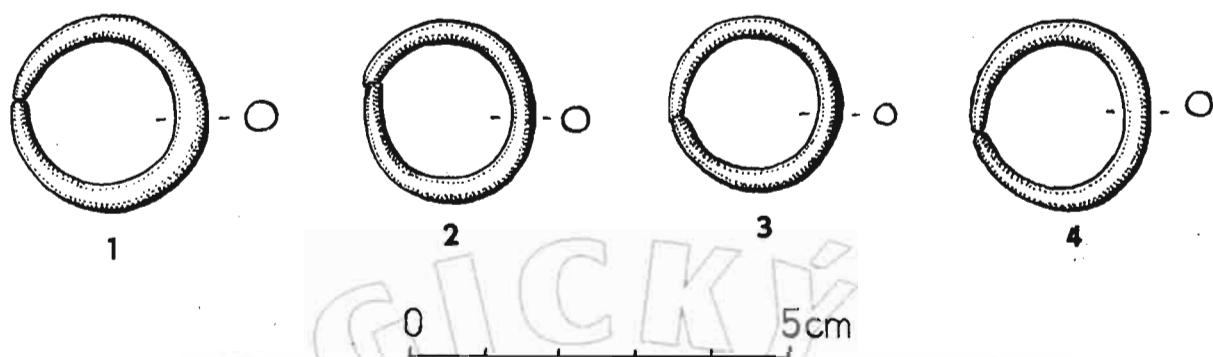
Obr. 15. Bardejov, časť Bardejov. 1 - poloha skúmaných objektov; 2 - pohľad na výkop od západu; 3 - ohnisko v objekte 1/88. (D. Čaplovič - F. Javorský - P. Mačala, s. 50)

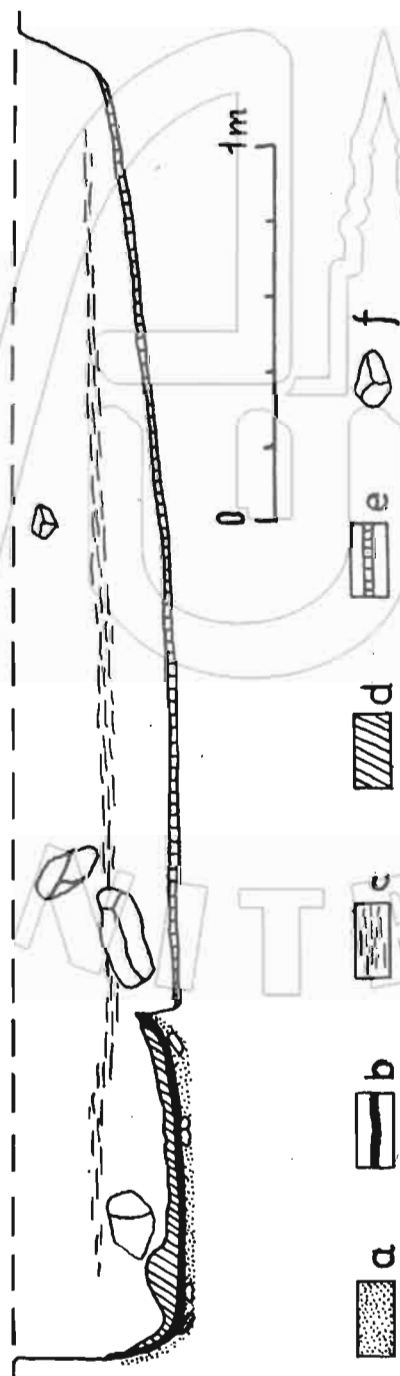
Obr. 16. Košice, časť Staré Mesto (Leninova ul. 58). Pohľad na neskorogotické portály. (D. Čaplovič - P. Mačala, s. 51)

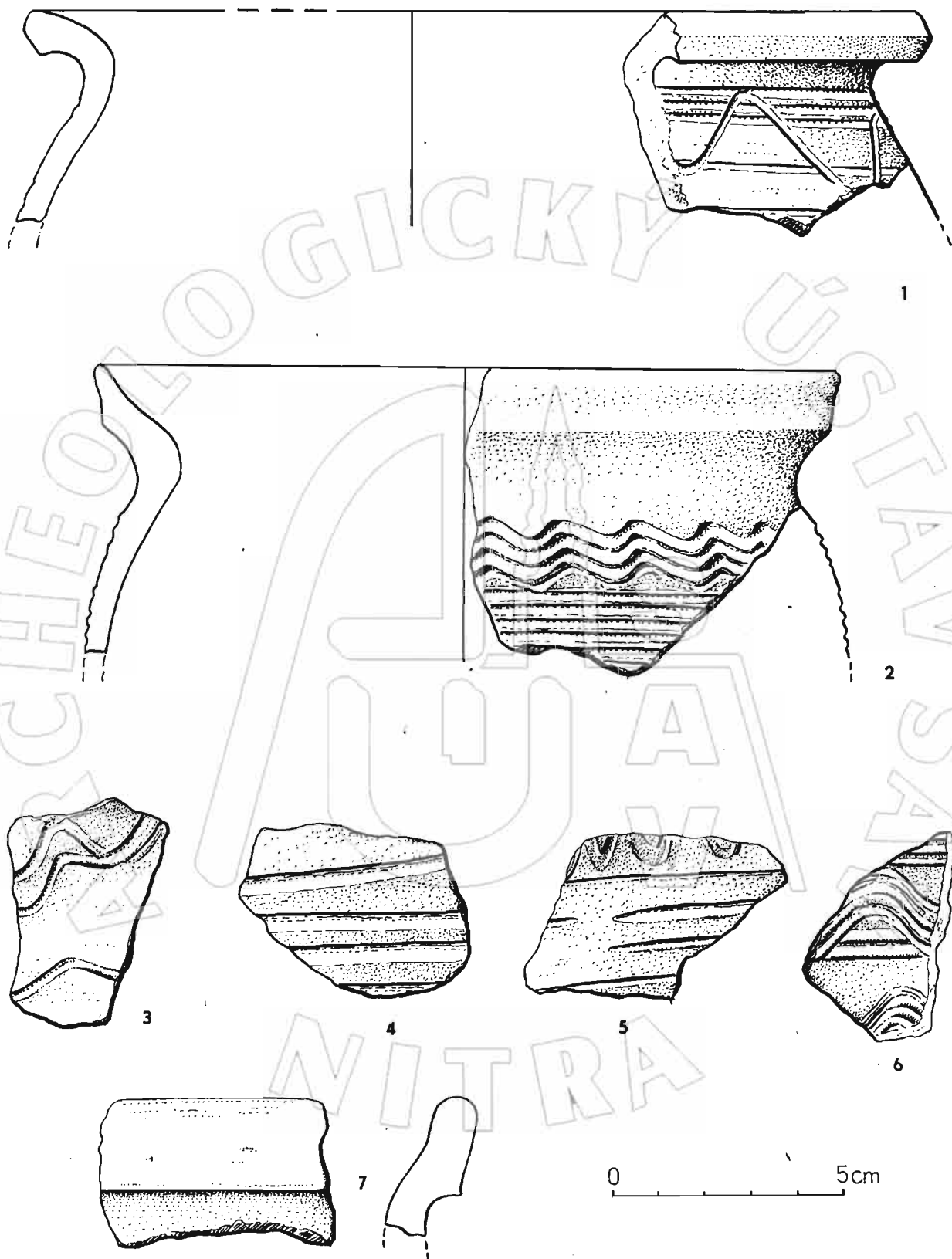
Obr. 17. Košice, časť Staré Mesto (Leninova ul. 58). Detaily neskorogotických portálov. (D. Čaplovič - P. Mačala, s. 52)

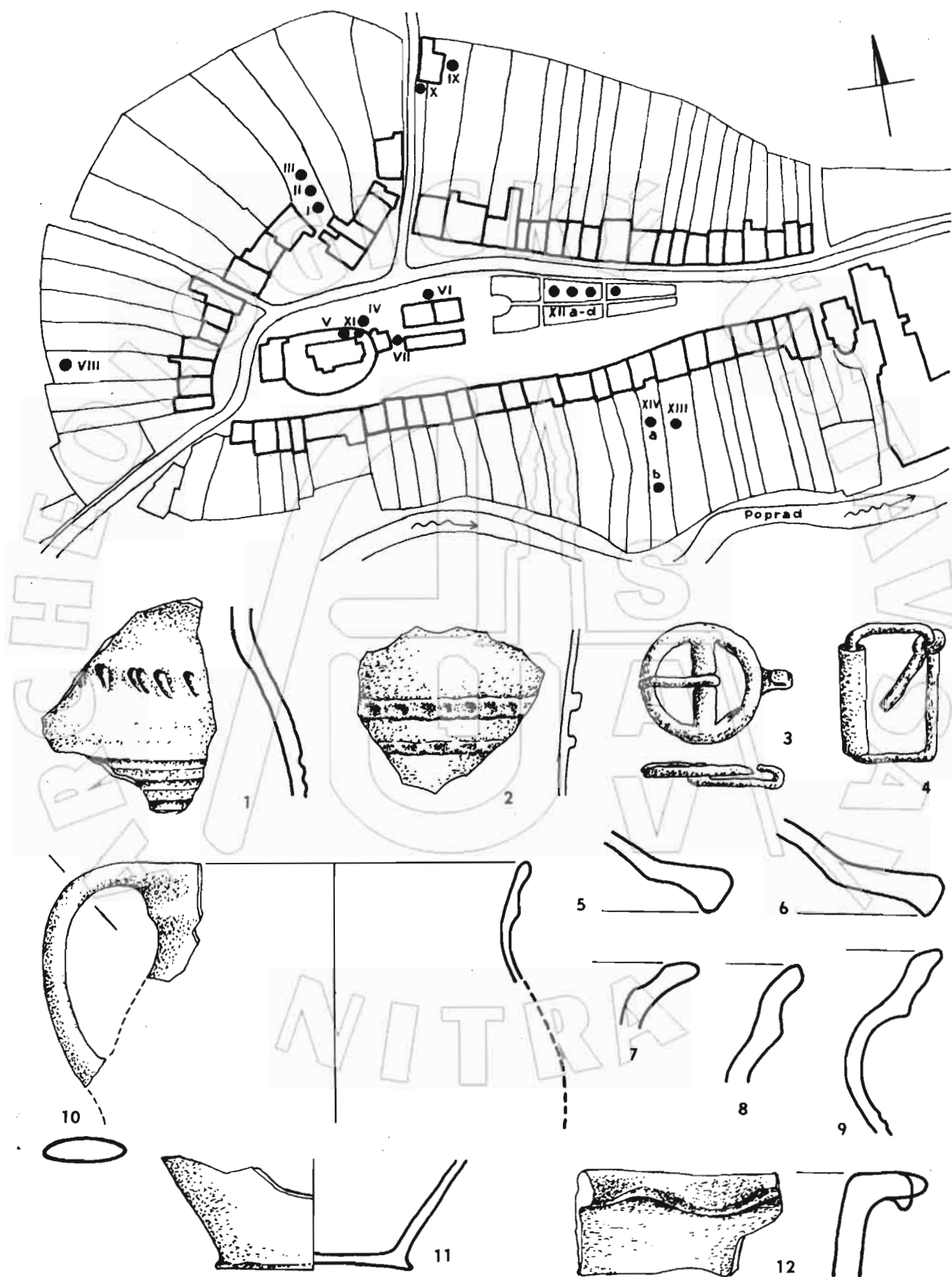
Obr. 18. Vinodol, časť Horný Vinodol (stredisko JRD). Bronzové prstene z hrobu 3 z 10. stor. (G. Fusek, s. 56)

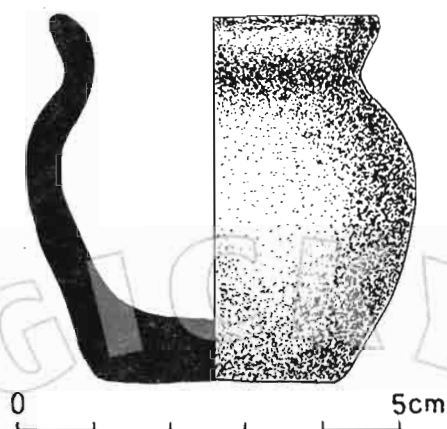
Obr. 19. Nitra, časť Zbor (Dražovská cesta). Profil sídliskového objektu z 12.-13. stor. a - prepálená zem pod estrichom; b - estrich; c - vrstva popola; d - padnutá kupola; e - žltý výmaz dna; f - kamene. (G. Fusek, s. 57)

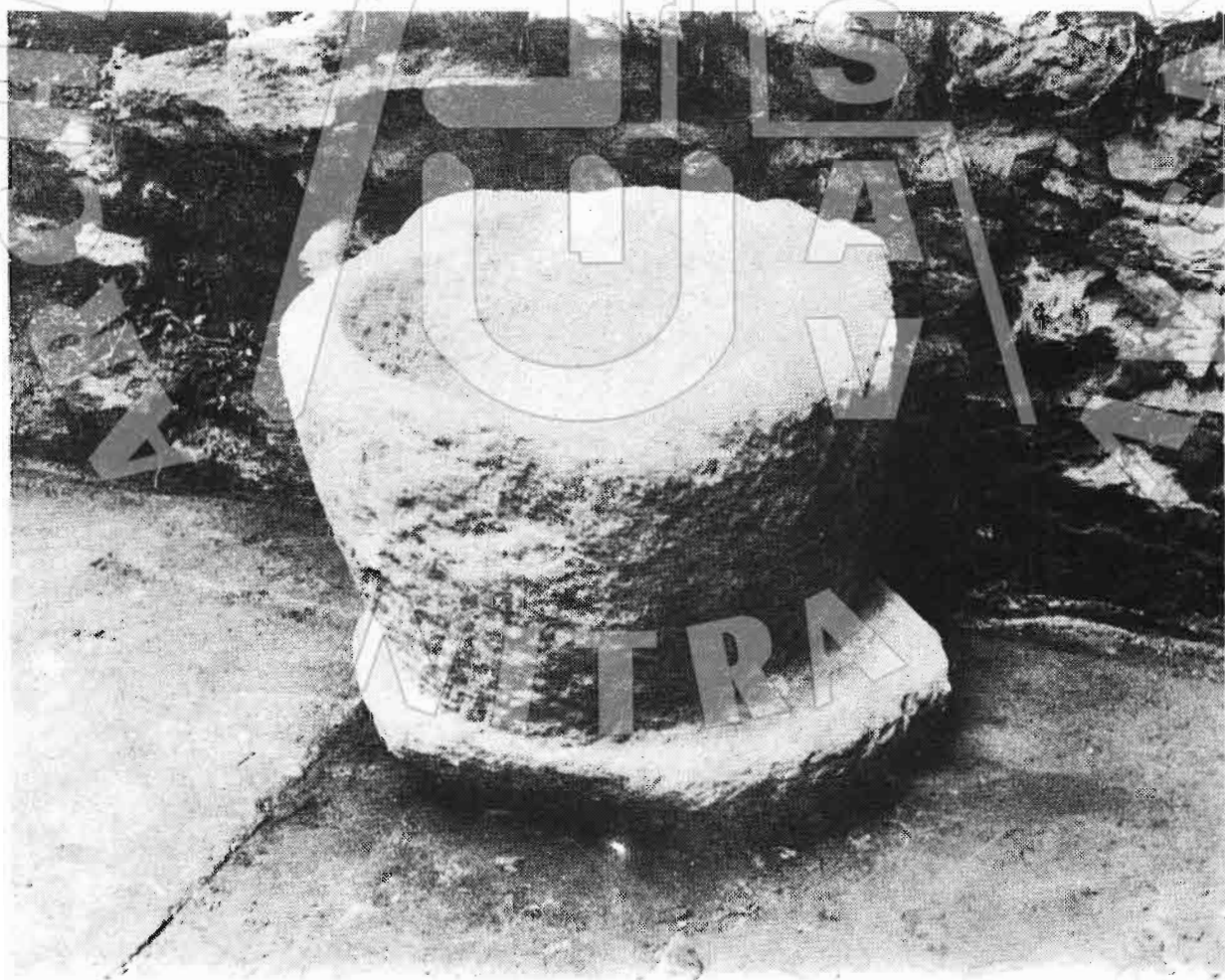
Obr. 20. Nitra, časť Zobor (Dražovská cesta). Keramika z objektu z 12.-13. stor.
(G. Fusek, s. 57)

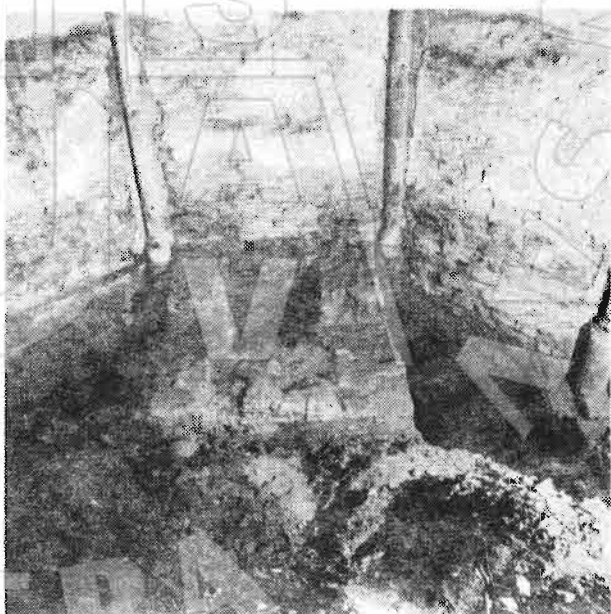
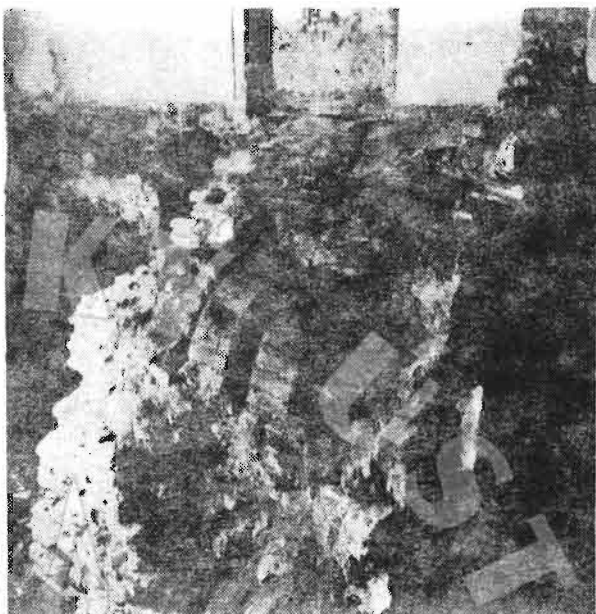
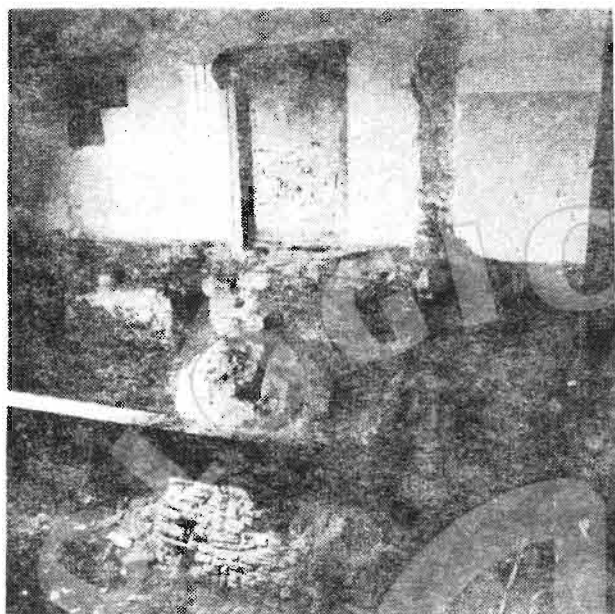
Obr. 21. Poprad, časť Spišská Sobota. Hore pôdorys MPR Spišská Sobota s označením lokalizácie sond; 1, 2, 10, 11 - sonda III; 3, 4 - nálezy z hrobov; 5-9, 12 - sonda XII. (J. Hoščšo, s. 61)

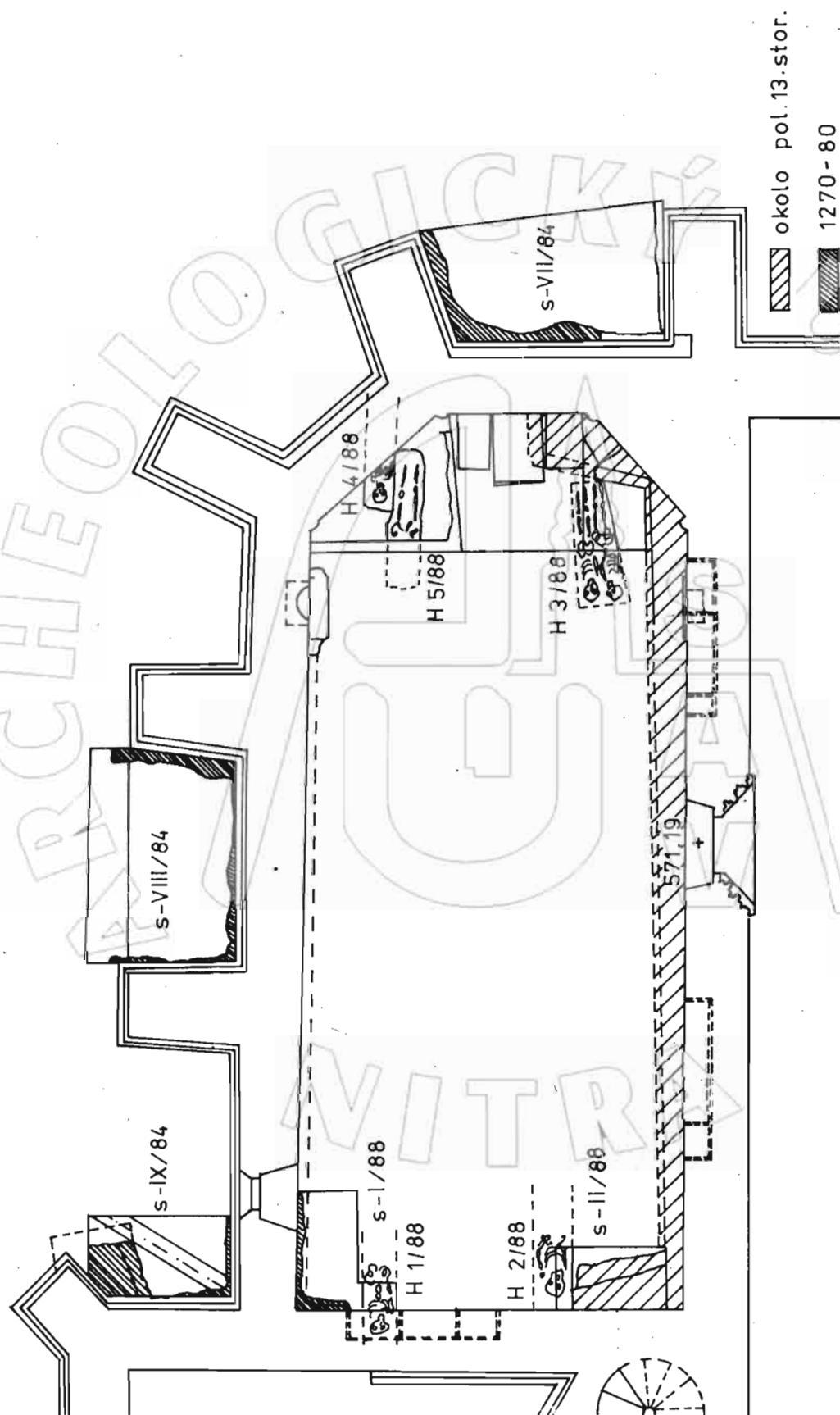
Obr. 22. Oborín, časť Kucany (stred obce). Hrnček.
Doba sťahovania národov.
(J. Chovanec, s. 65)

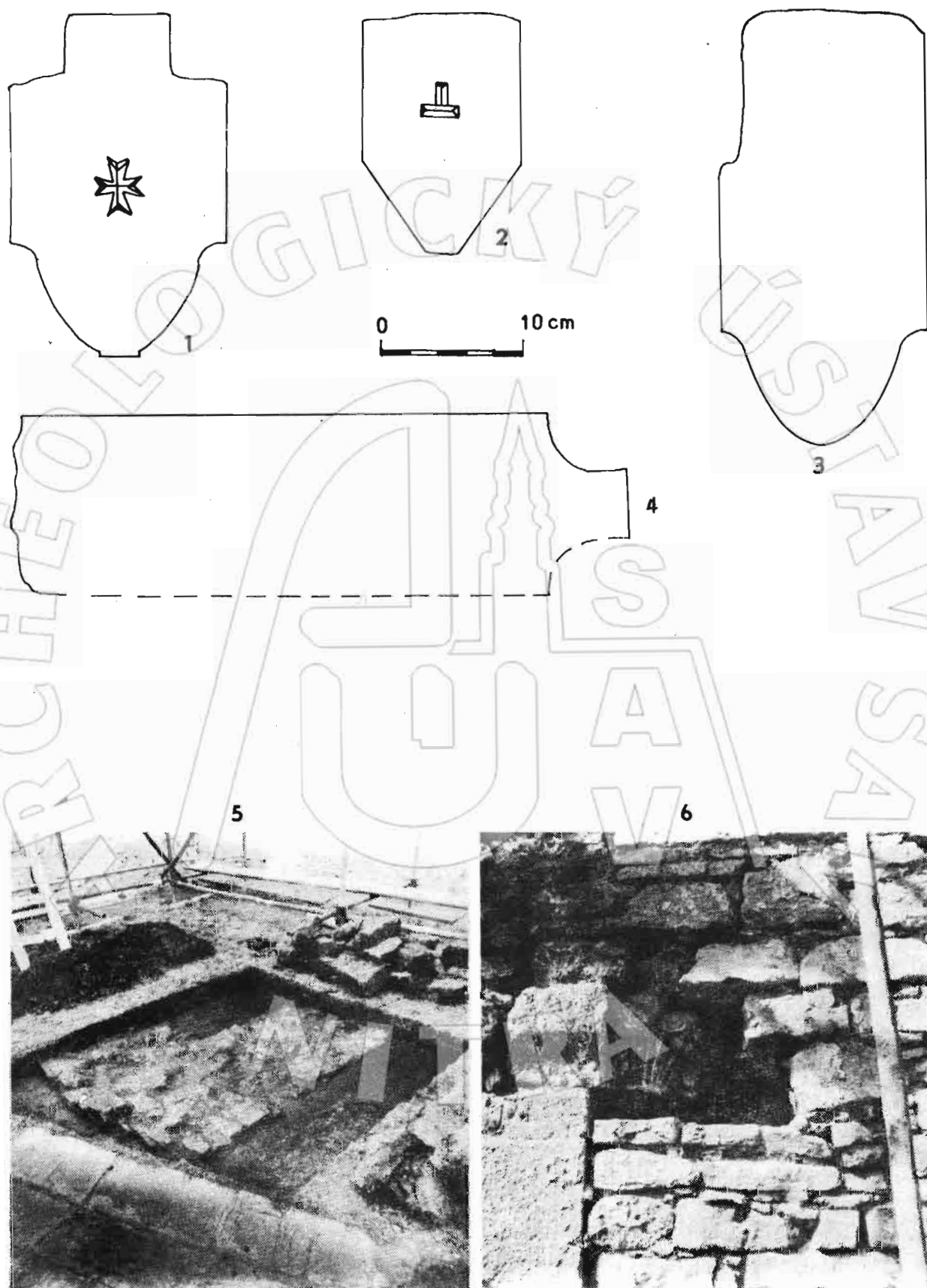
Obr. 23. Streda nad Bodrogom, časť Klin nad Bodrogom. Kamenná krstiteľnica.
12.-13. stor. (J. Chovanec, s. 65)

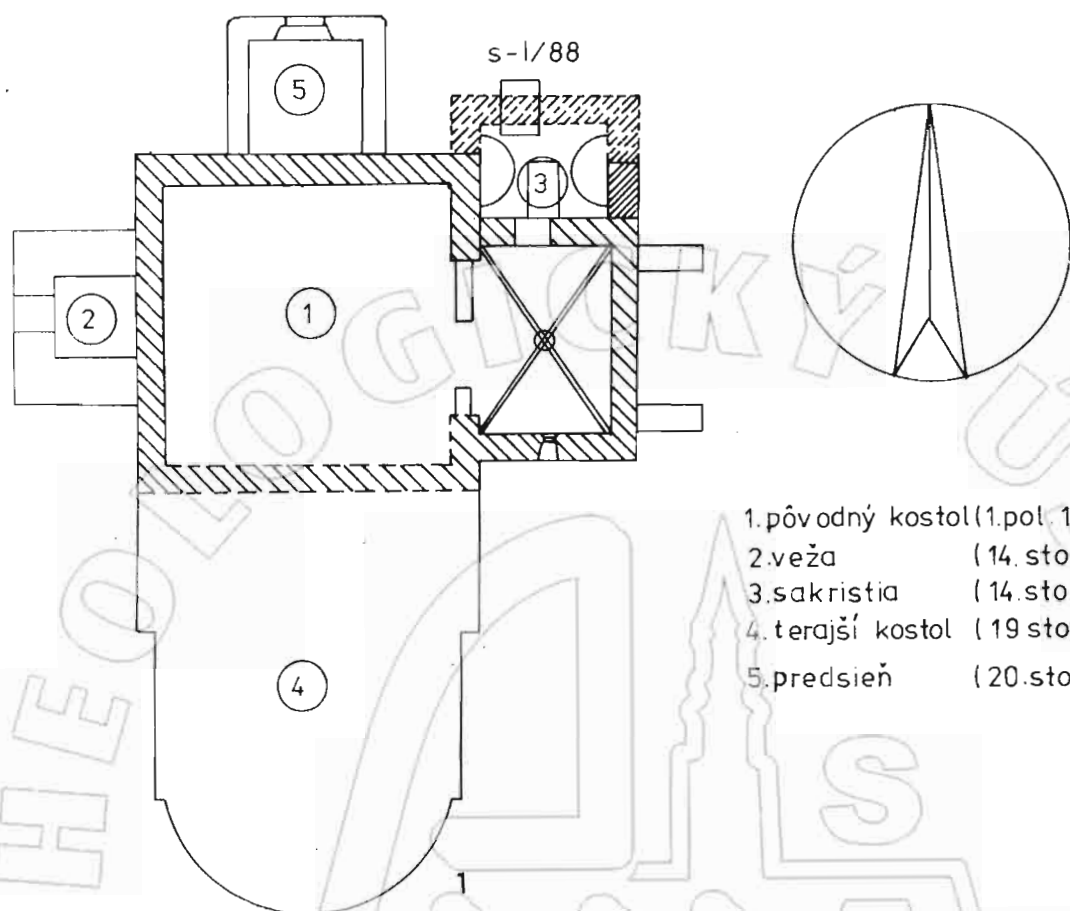
Obr. 24. Levoča, časť Levoča. 1, 2 - Mierové nám. 31, pec na ústredné teplo-
vzdušné vykurovanie; 3 - farský kostol sv. Jakuba, sakristia, časť základov
kostola z 1. polovice 13. stor.; 4 - základy oltárnej menzy z 15. stor. (F. Ja-
vorský, s. 81)

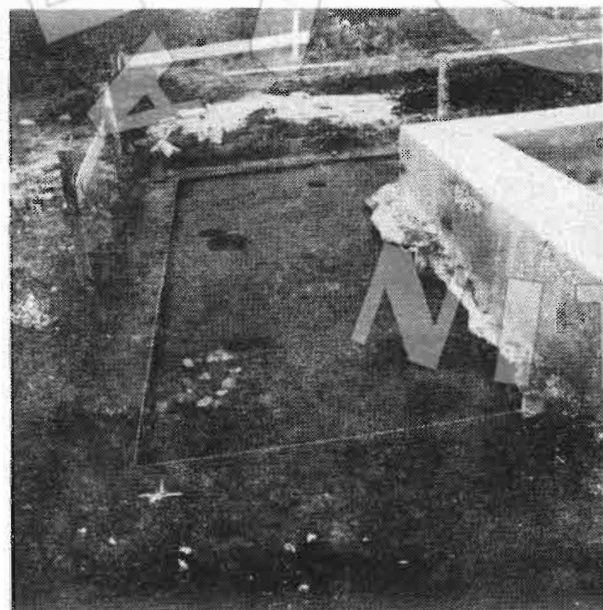
Obr. 25. Levoča, časť Levoča. Farský kostol sv. Jakuba, pôdorys sakristie. (F. Javorský, s. 81)

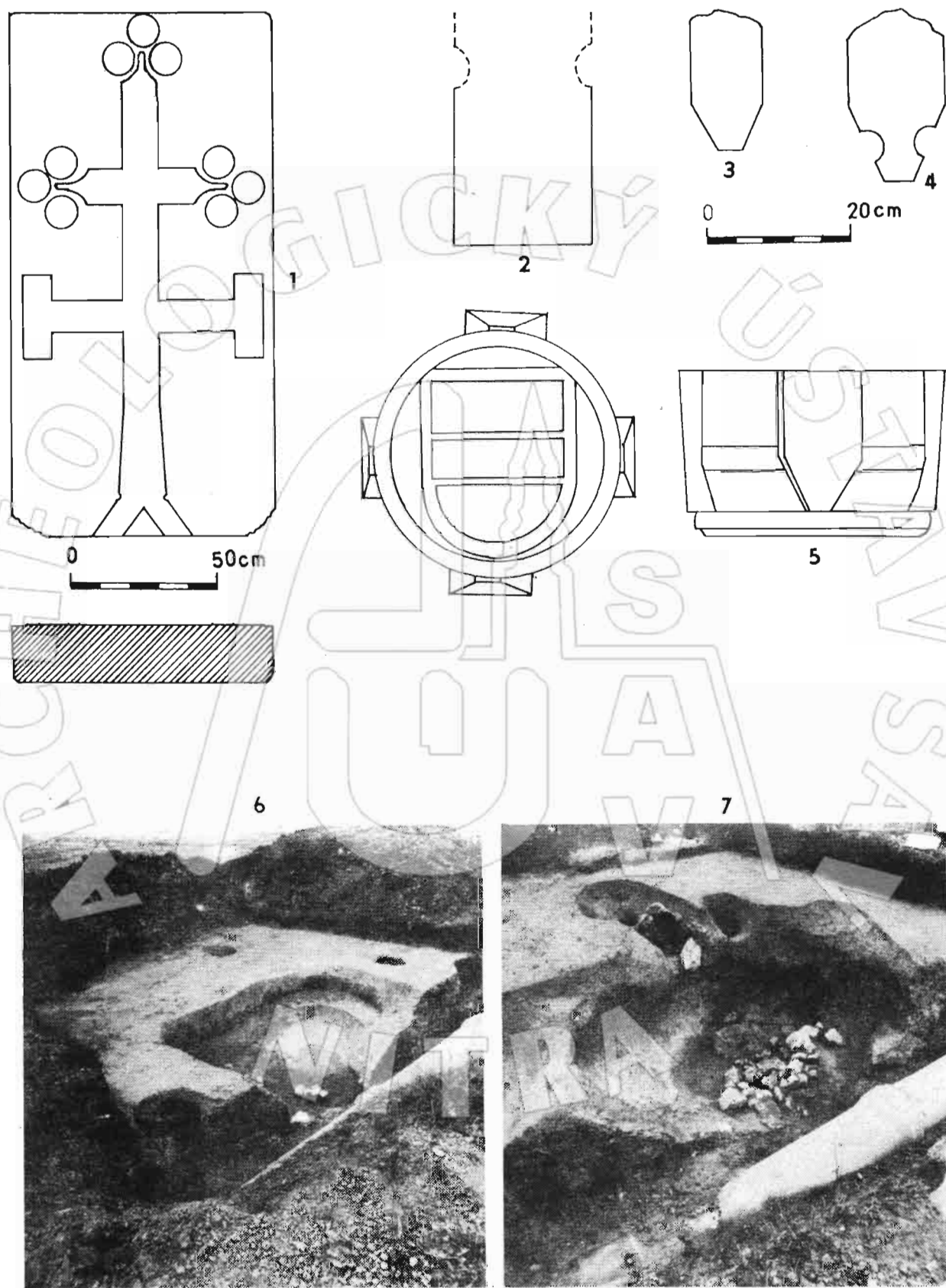
Obr. 26. Iľiašovce (farský kostol). 1-4 - rebrá a klenáky z 13.-15. stor.; 5 - základy kaplnky z 15. stor. a slovanský objekt; 6 - hlavica stĺpikov románskeho portálu. (F. Javorský, s. 84)

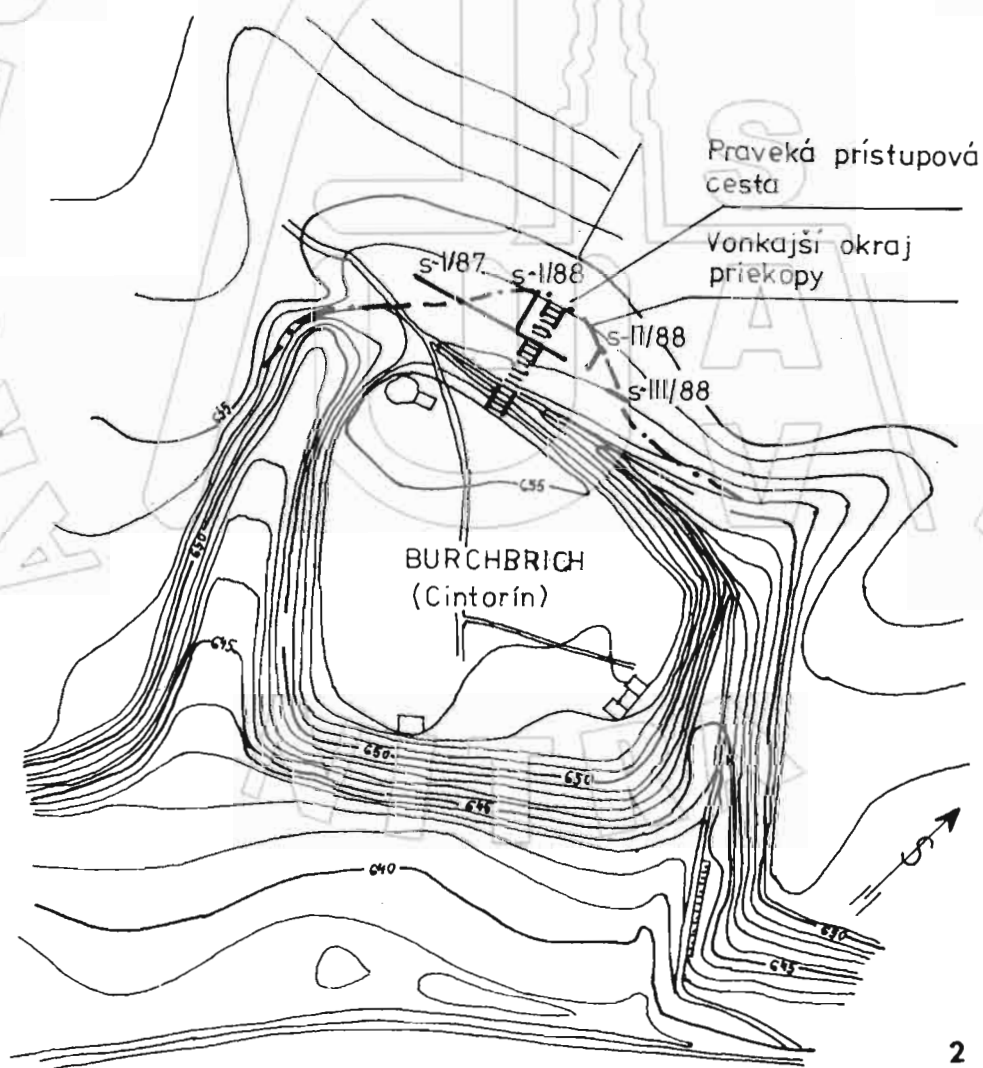
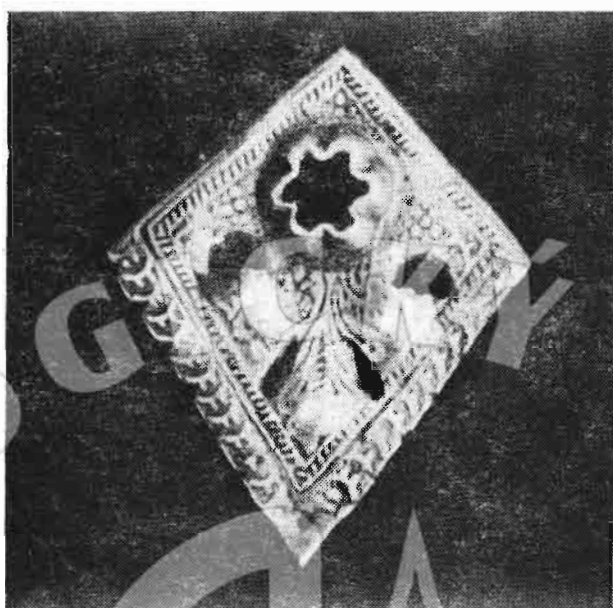
1. pôvodný kostol (1. pol. 13. stor.)	
2. veža	(14. stor.)
3. sakristia	(14. stor.)
4. terajší kostol	(19. stor.)
5. predsieň	(20. stor.)

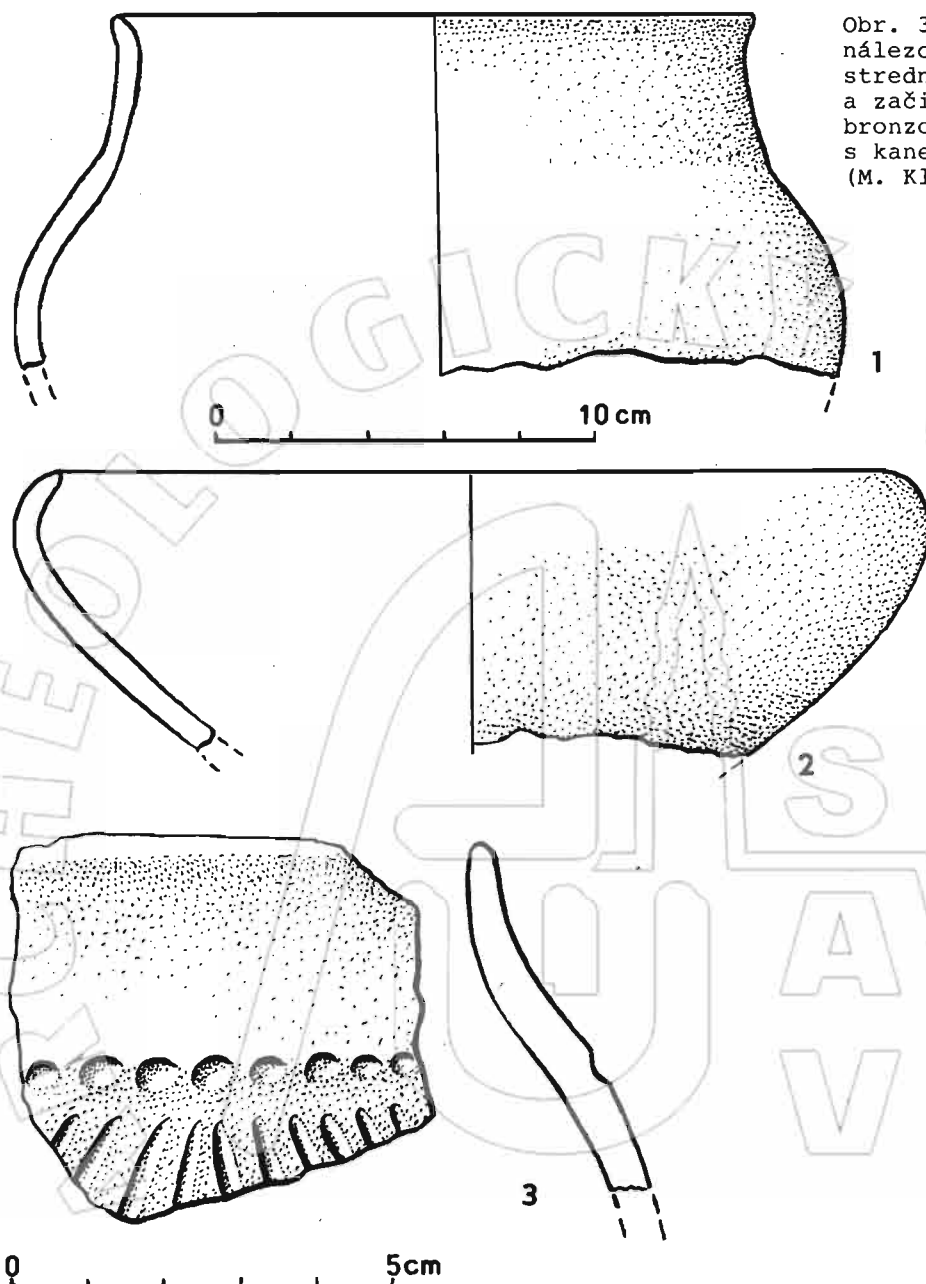
Obr. 27. 1 - Ordzovany (kostol sv. Antona pustovníka), pôdorys kostola; 2 - Jamník (predajňa potravín), objekty 1 a 2/88; 3 - Kurimany (kostol sv. Kvirína), severovýchodné nárožie románskej lode s kvádrovaním a prístavbami. (F. Javorský, s. 84)

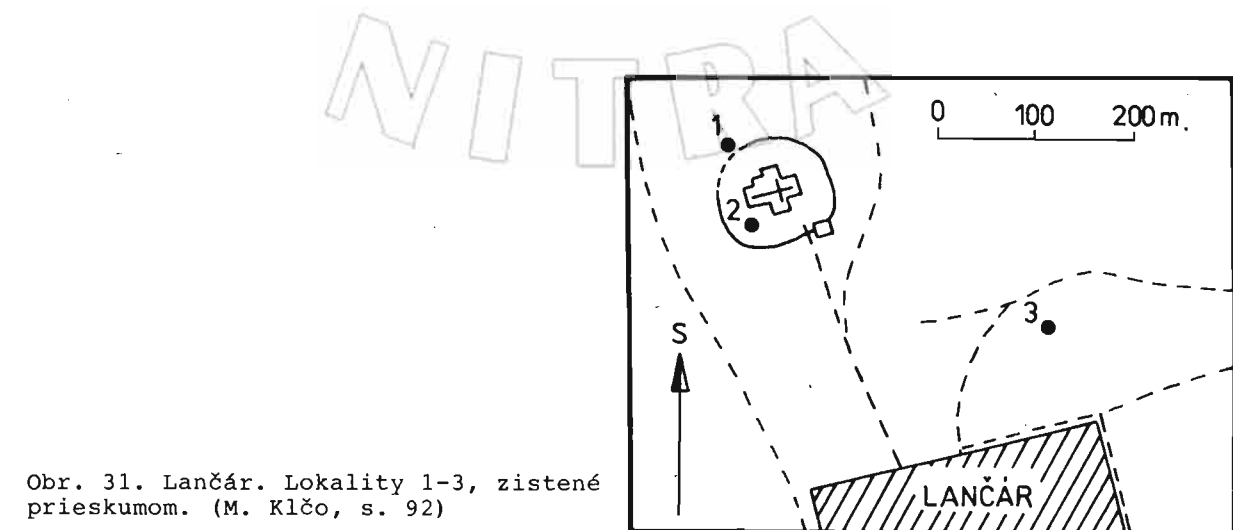
Obr. 28. 1-5 - Spišské Podhradie (farský kostol Narodenia P. Márie), 1 - epitaf, 2-4 - profilácia rebrier z 12.-15. stor., 5 - svorník gotickej klenby z 2. polovice 15. stor.; 6, 7 - Smižany (Hradisko I), 6 - objekt 1/88, 7 - objekt 2/88. (F. Javorský, s. 84)

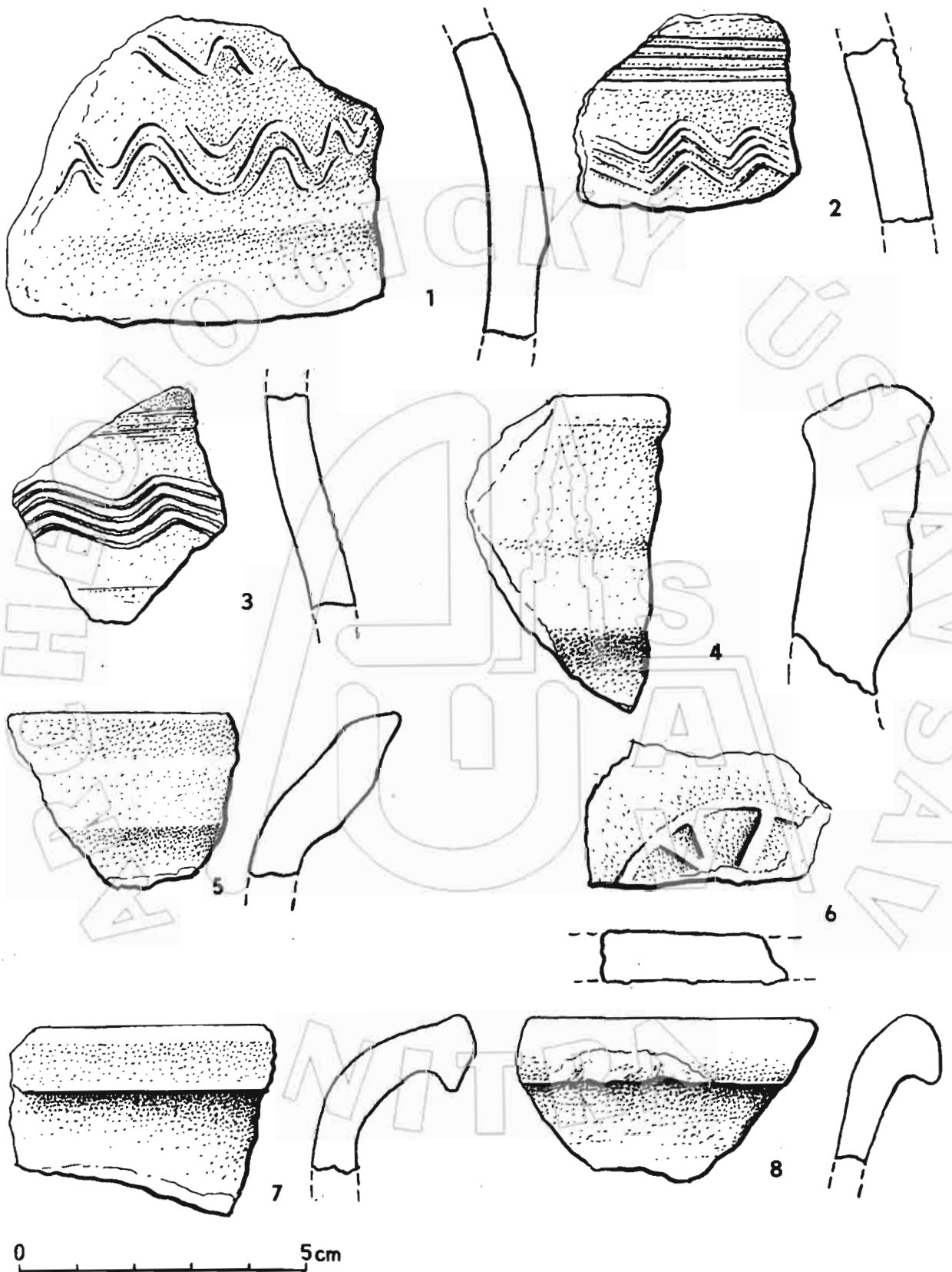
Obr. 29. 1 - Žehra, časť Žehra (Spišský hrad), bronzové knižné kovanie zo 16. stor.; 2 - Veľká Lomnica (Burchbrich), pôdorys lokality (podľa B. Novotného) s vyznačením prístupovej cesty. (F. Javorský, s. 84)

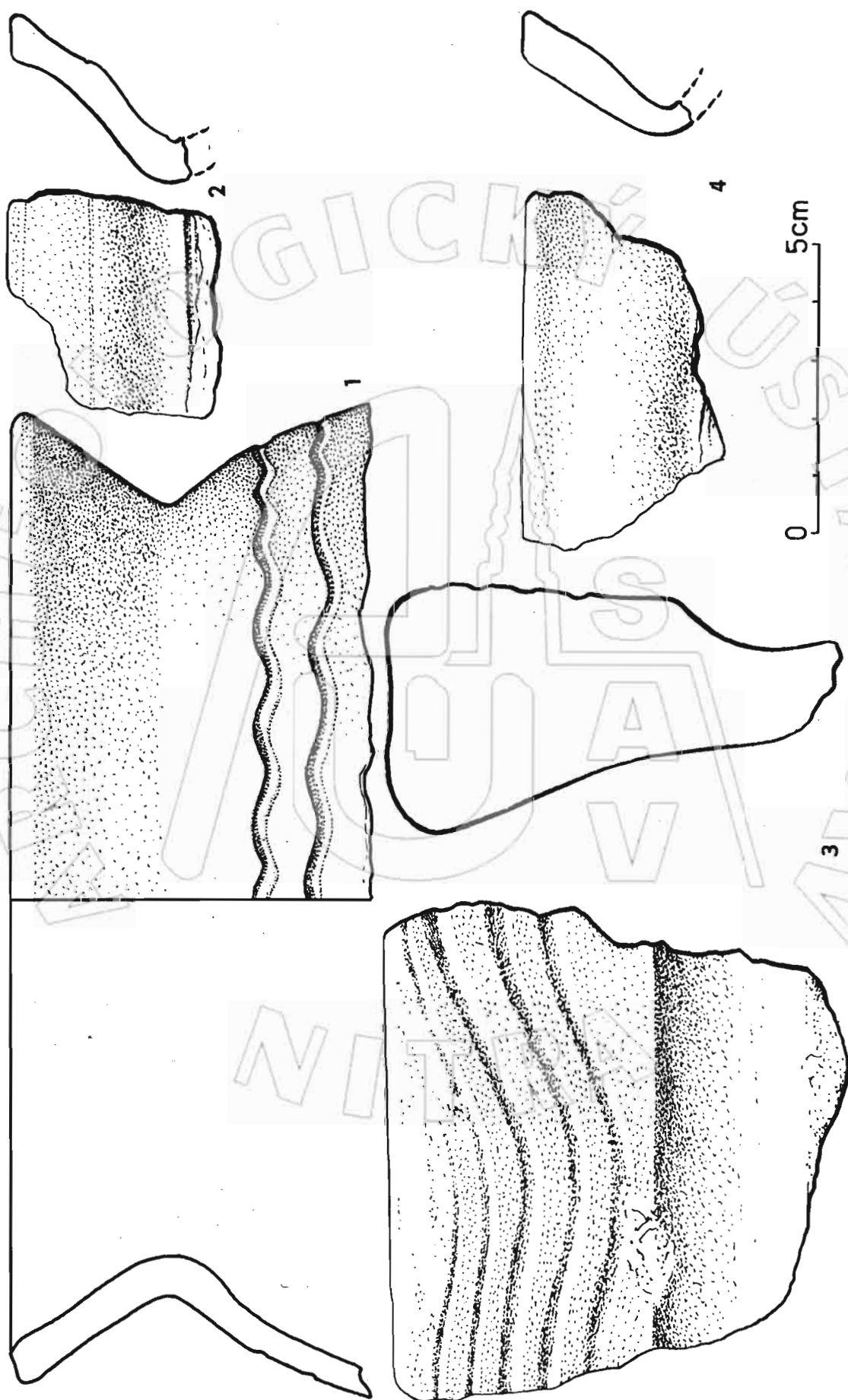
Obr. 30. Trebatice. Výber nálezov. 1, 2 - koniec strednej doby bronzovej a začiatok mladšej doby bronzovej; 3 - kultúra s kanelovanou keramikou. (M. Klčo, s. 92)

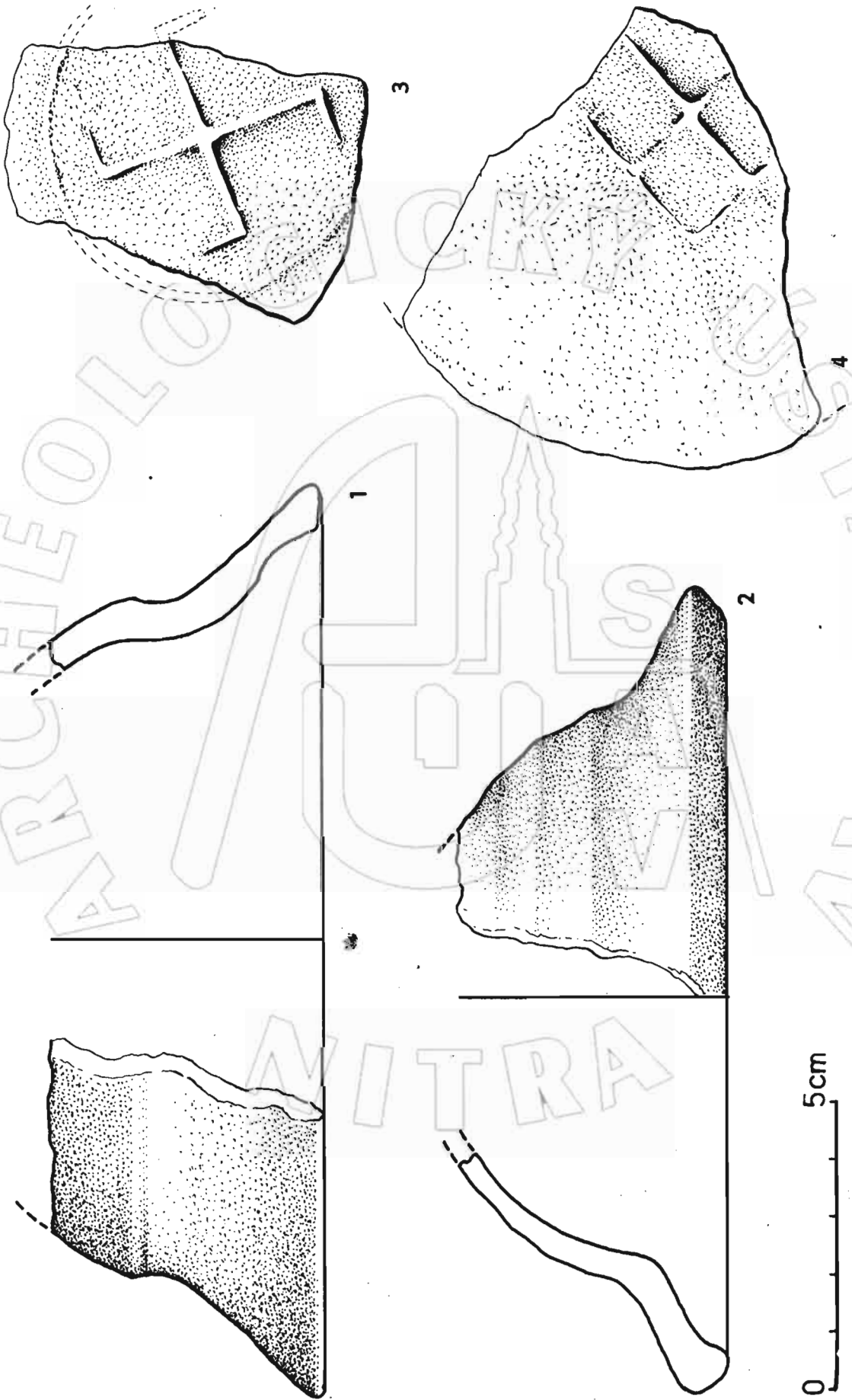
Obr. 31. Lančár. Lokality 1-3, zistené prieskumom. (M. Klčo, s. 92)

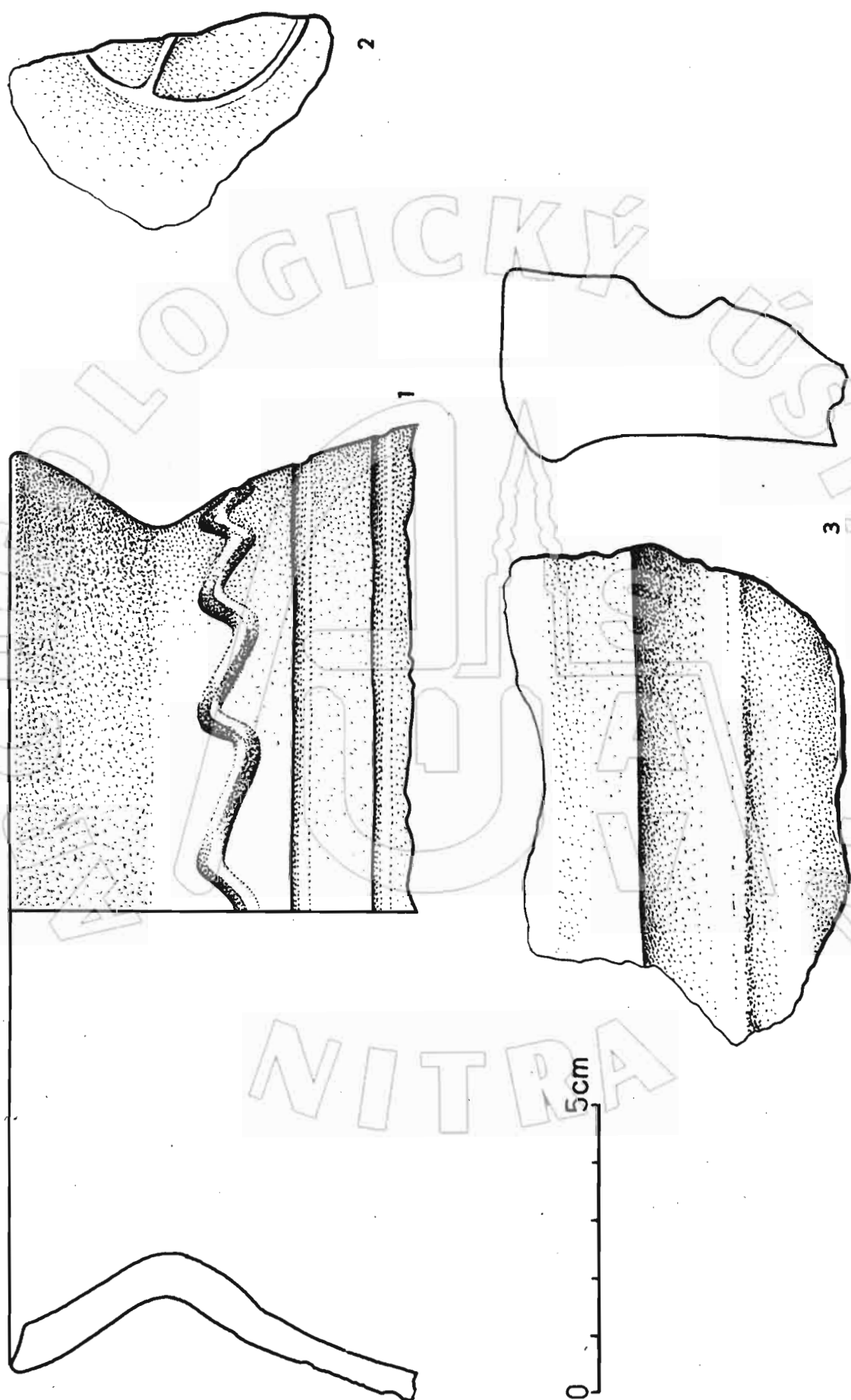
Obr. 32. Lančár. Výber nálezov. (M. Klčo, s. 92)

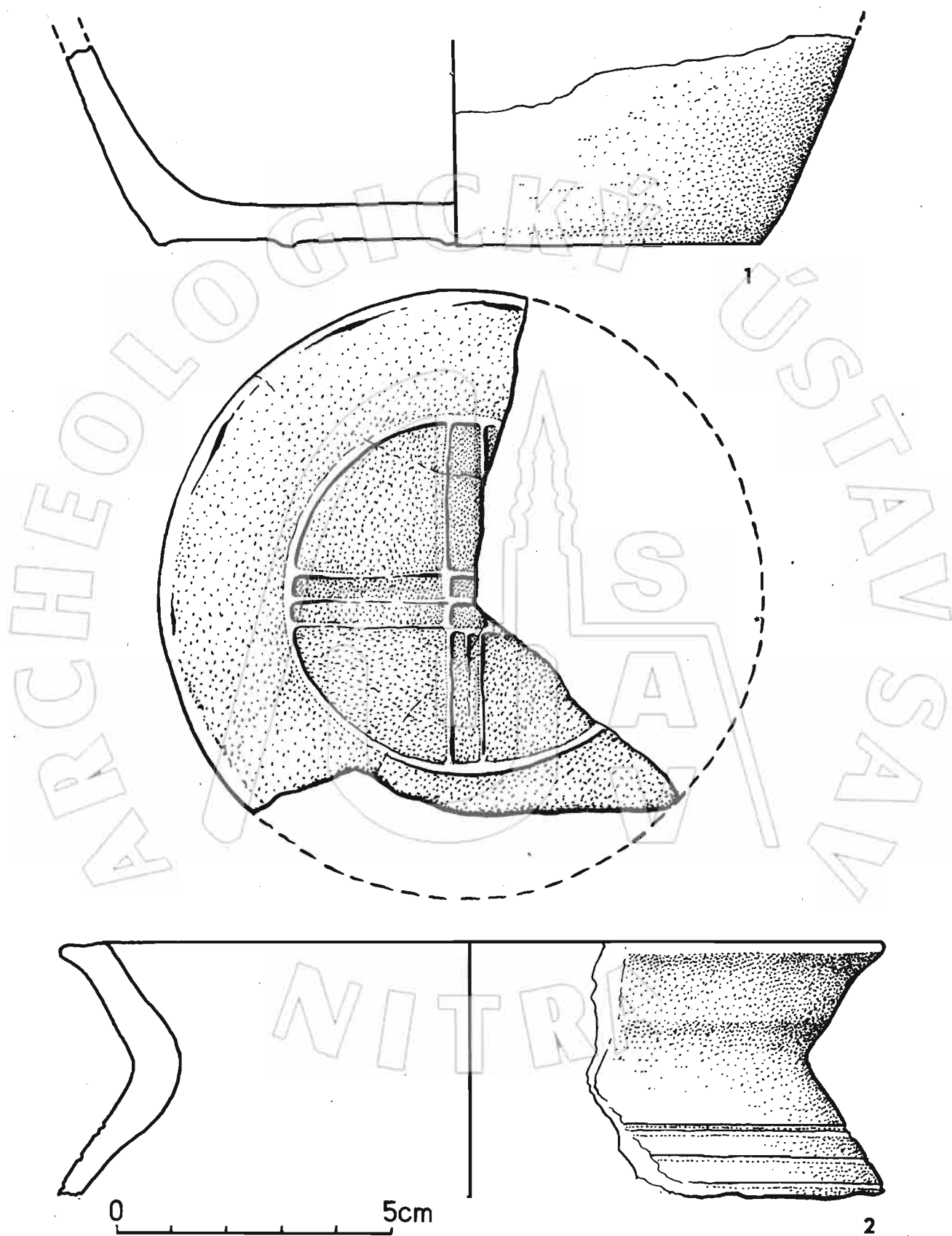
Obr. 33. Vrbové, časť Vrbové. Objekt 1, výber nálezov, 13. stor. (M. Klčo, s. 93)

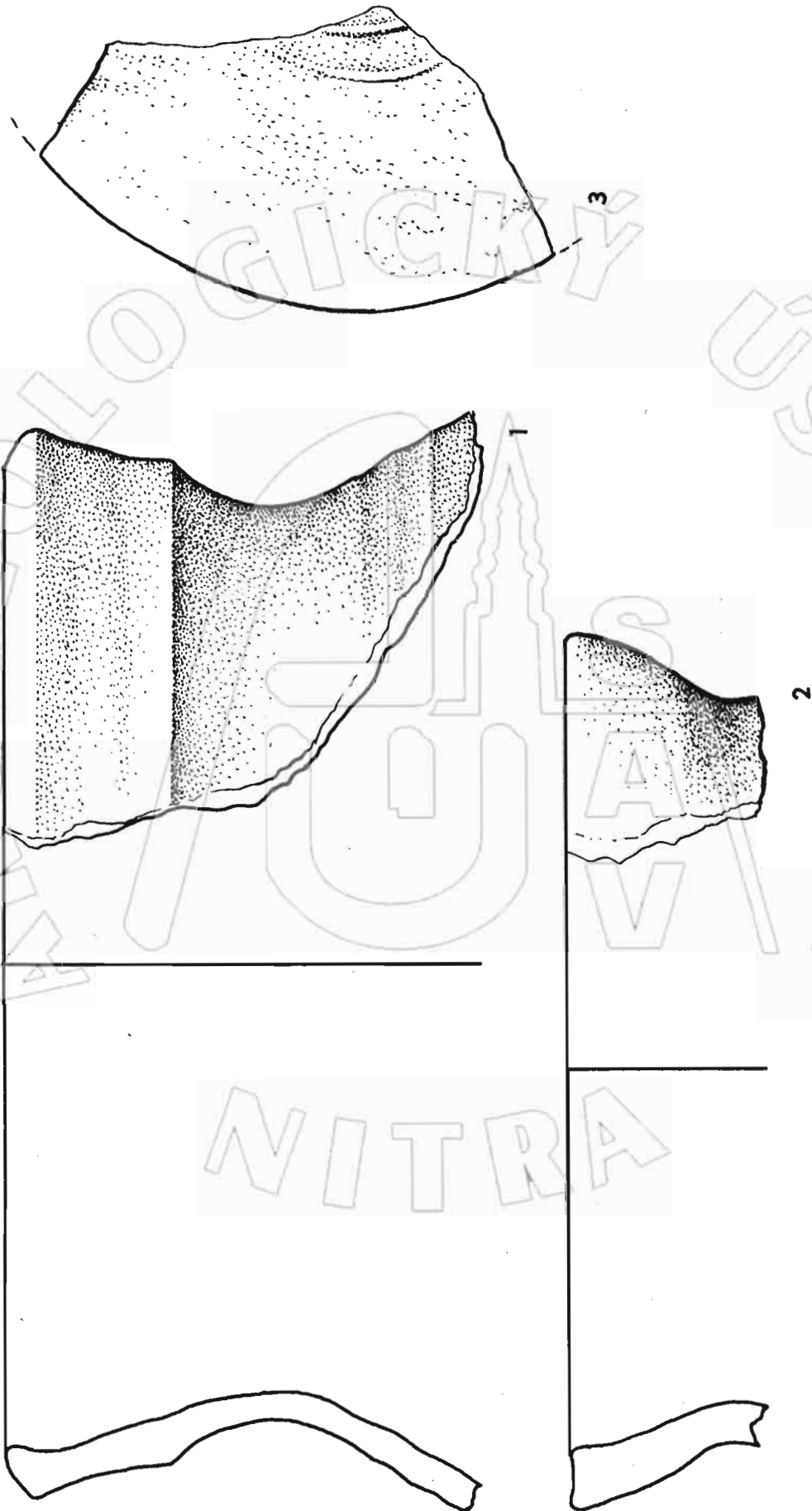
Obr. 34. Vrbové, časť Vrbové. 1, 2 - objekt 3, fragmenty pokrývok, 15.-16. stor.; 3, 4 - výber nálezov z povrchového zberu, 12.-13. stor. (M. Klčo, s. 93)

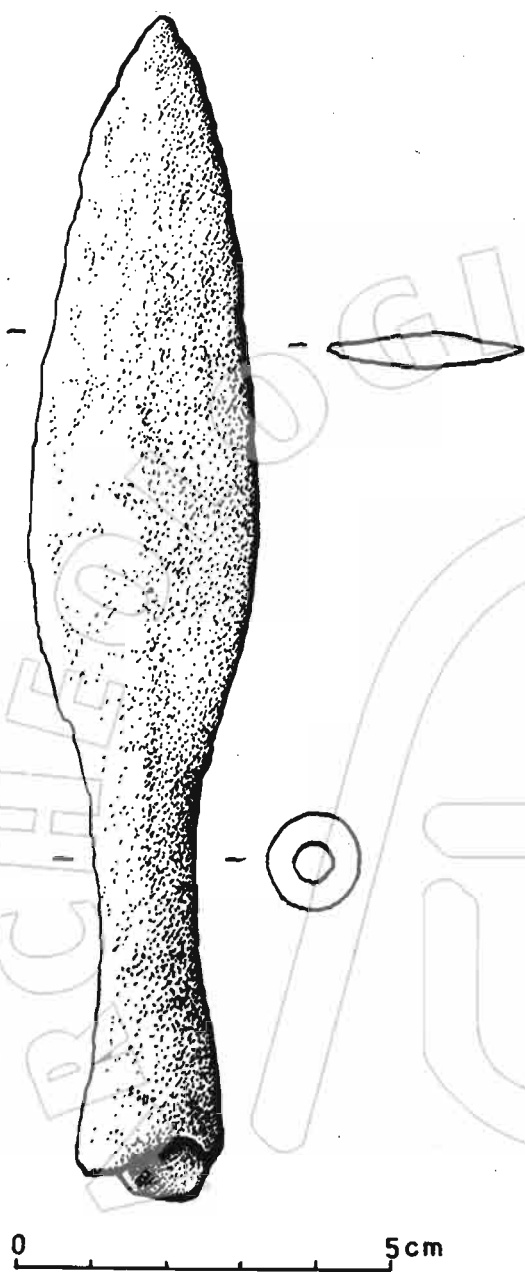
Obr. 35. Vrbové, část Vrbové. Objekt 4, výber nálezov, 12.-13. stor. (M. Klčo, s. 93)

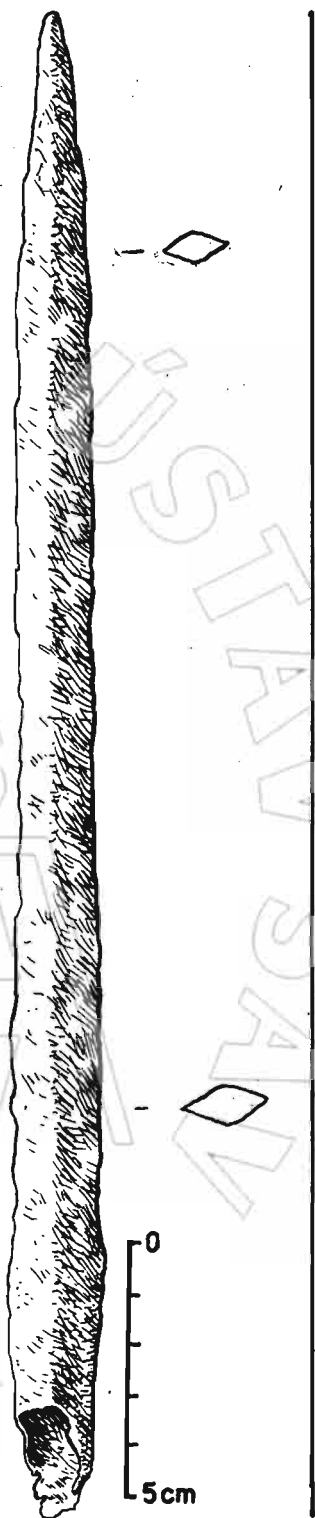
Obr. 36. Vrbové, část Vrbové. Objekt 4, výběr nálezov, 12.-13. stor. (M. Klčo, s. 93)

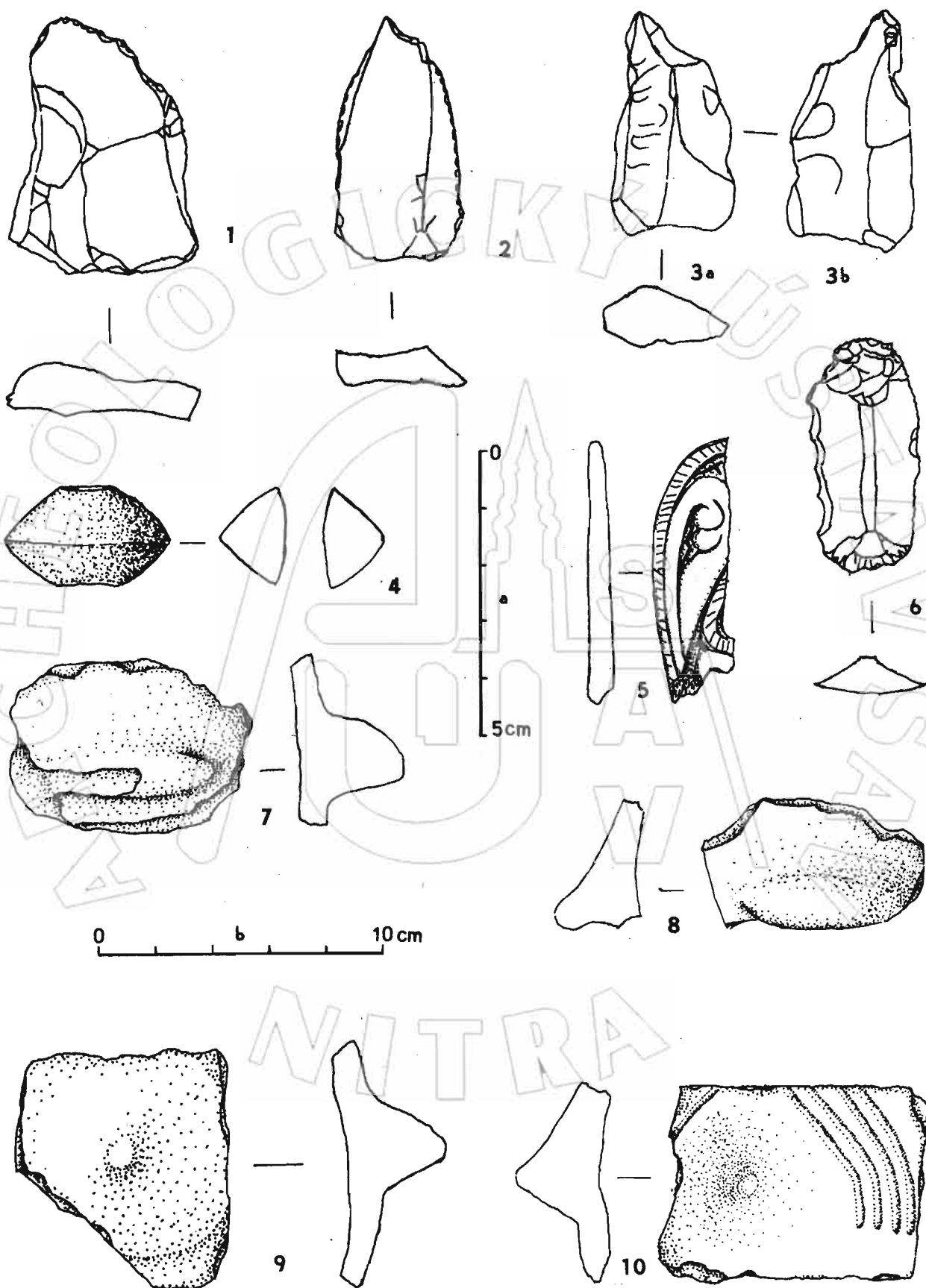
Obr. 37. Vrbové, část Vrbové. 1 - objekt 2, okrajový čep, 15.-16. stor.; 2, 3 - objekt 5, výber nálezov, 12.-13. stor.
(M. Klčo, s. 93)

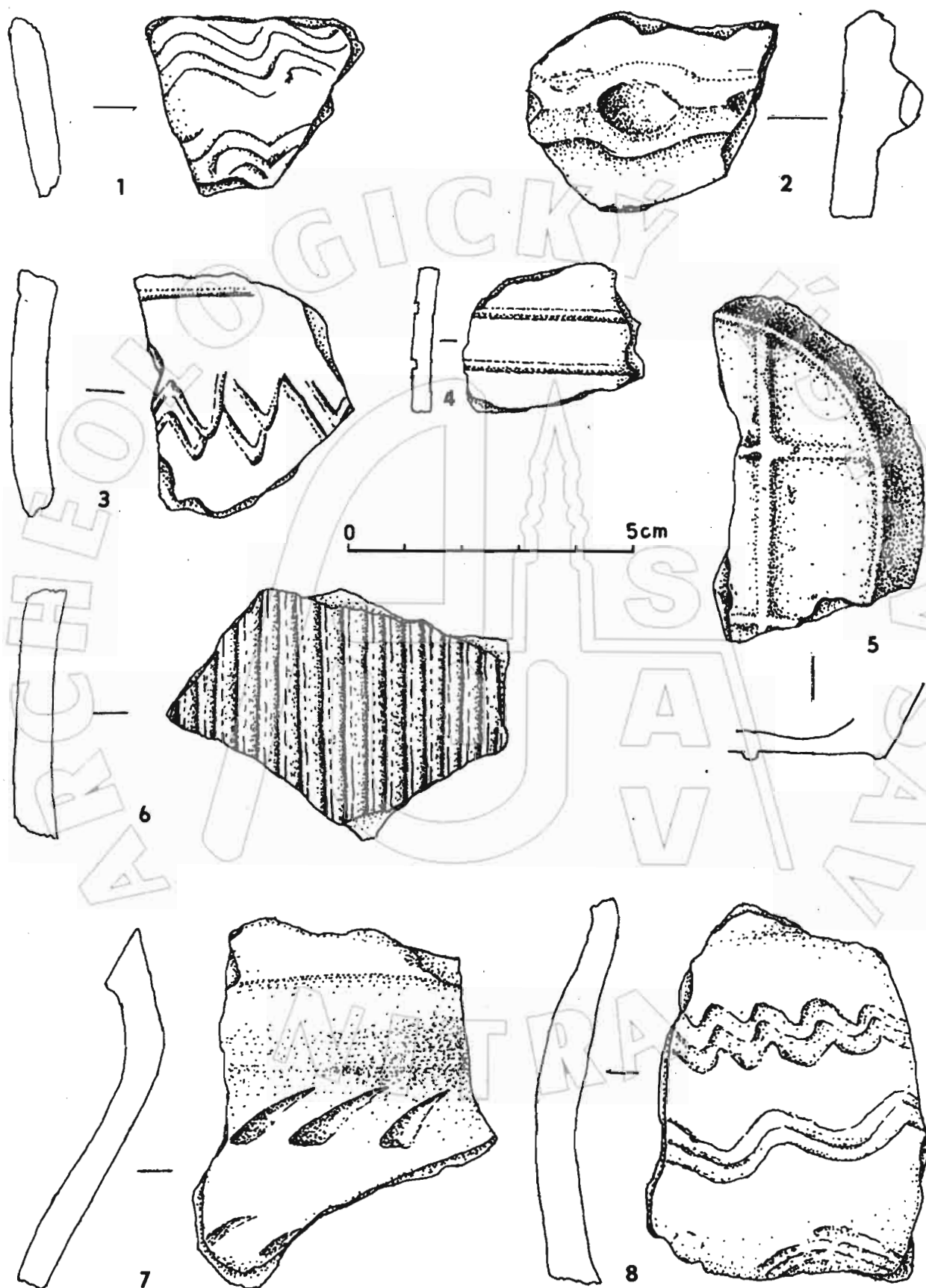
Obr. 38. Dolný Lopašov. Stredoveký železný oštep. (M. Klčo, s. 93)

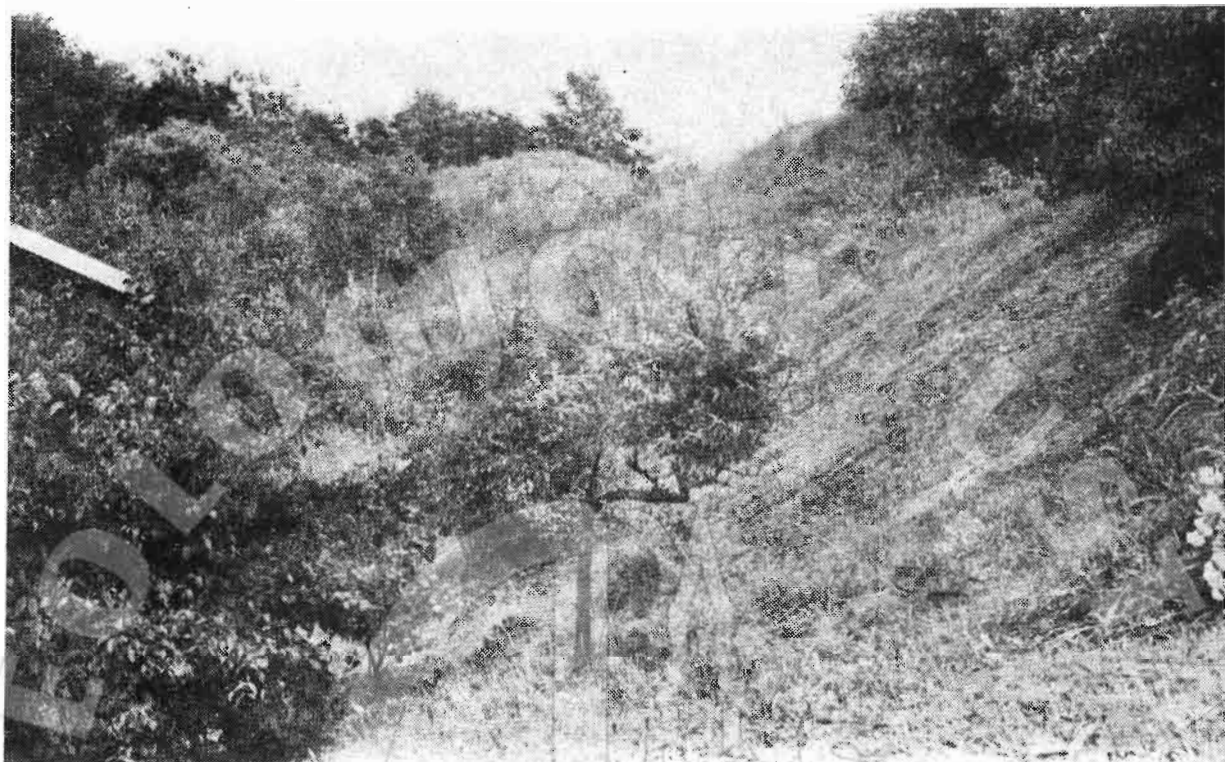
Obr. 39. Piešťany, časť Piešťany (stavebnisko Pioru). Železná kopija zo stredoveku(?). (M. Klčo, s. 94)

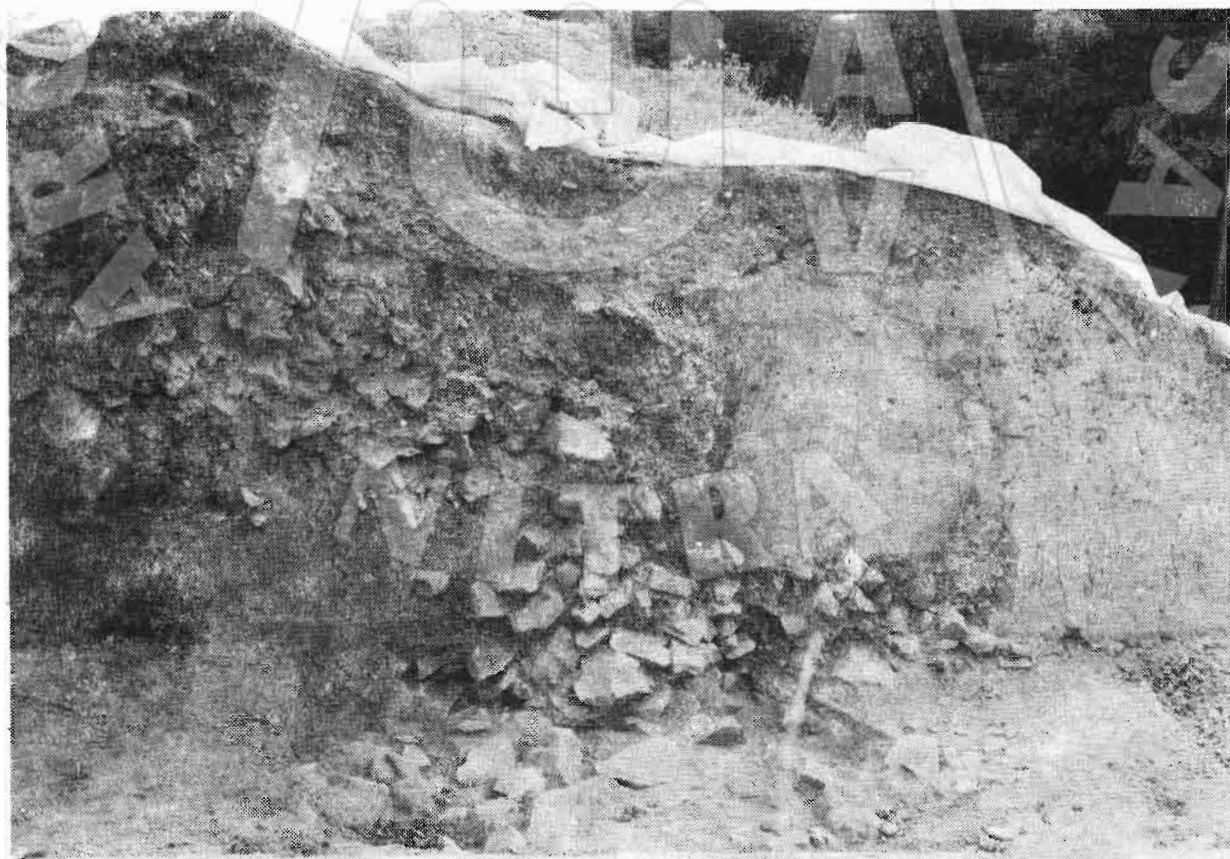
Obr. 40. Hronský Beňadik, časť Psiare (ošipáreň JRD II). Polykultúrne sídlisko, výber nálezov zo zberu. Mierka a: 1, 2, 3a-b, 4-6, 9; b: 7, 8, 10. (K. Konečná - G. Trgina, s. 99)

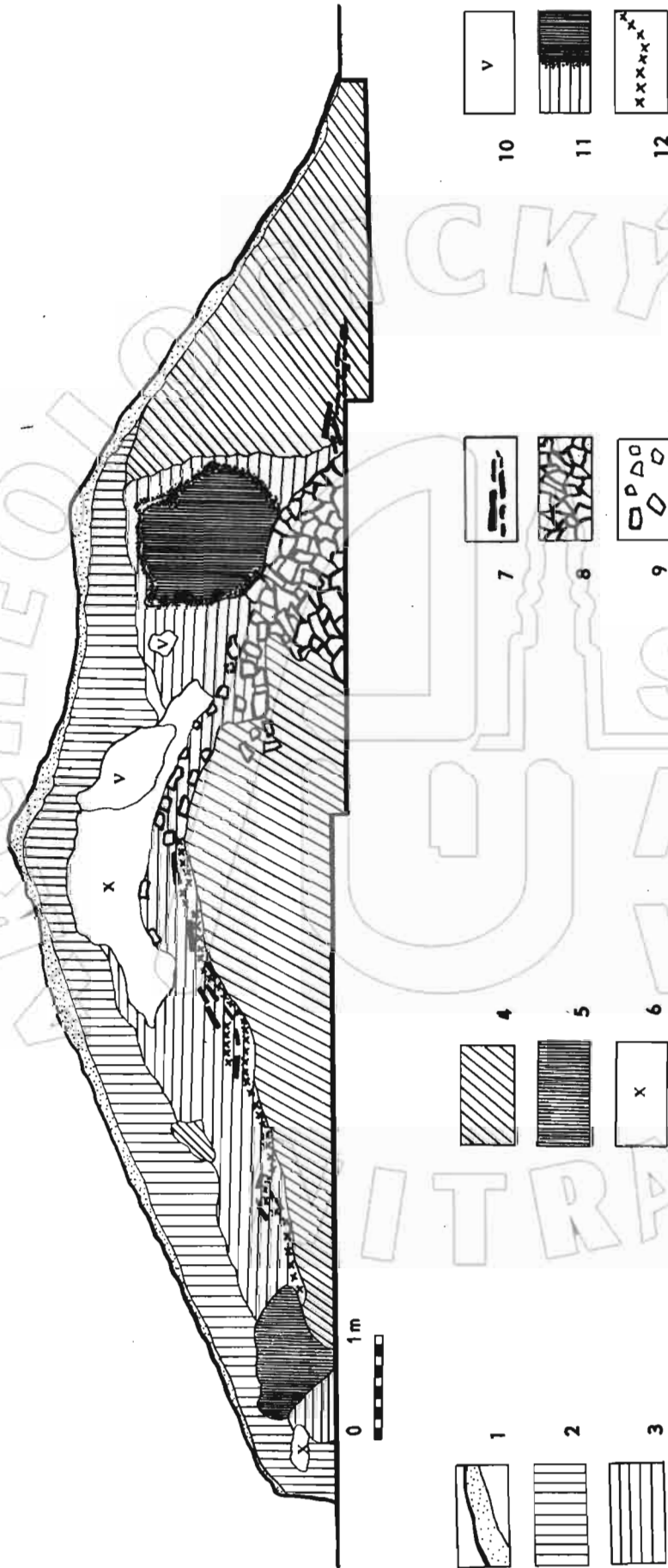
Obr. 41. Hronský Beňadik, časť Psiare (ošipáreň JRD II). Polykultúrne sídlisko, výber nálezov zo zberu. (K. Konečná - G. Trgina, s. 99)

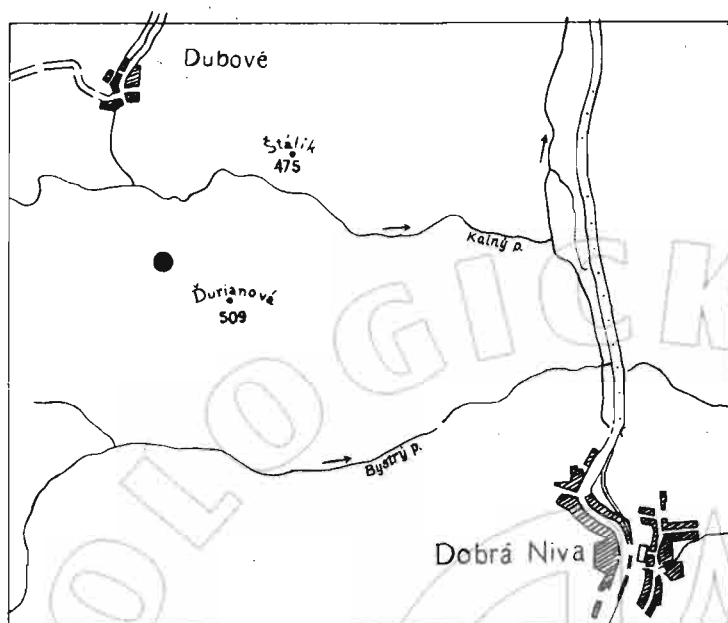
Obr. 42. Zvolen, časť Môťová (hradisko Priekopa). Južný val. (M. Mácelová, s. 107)

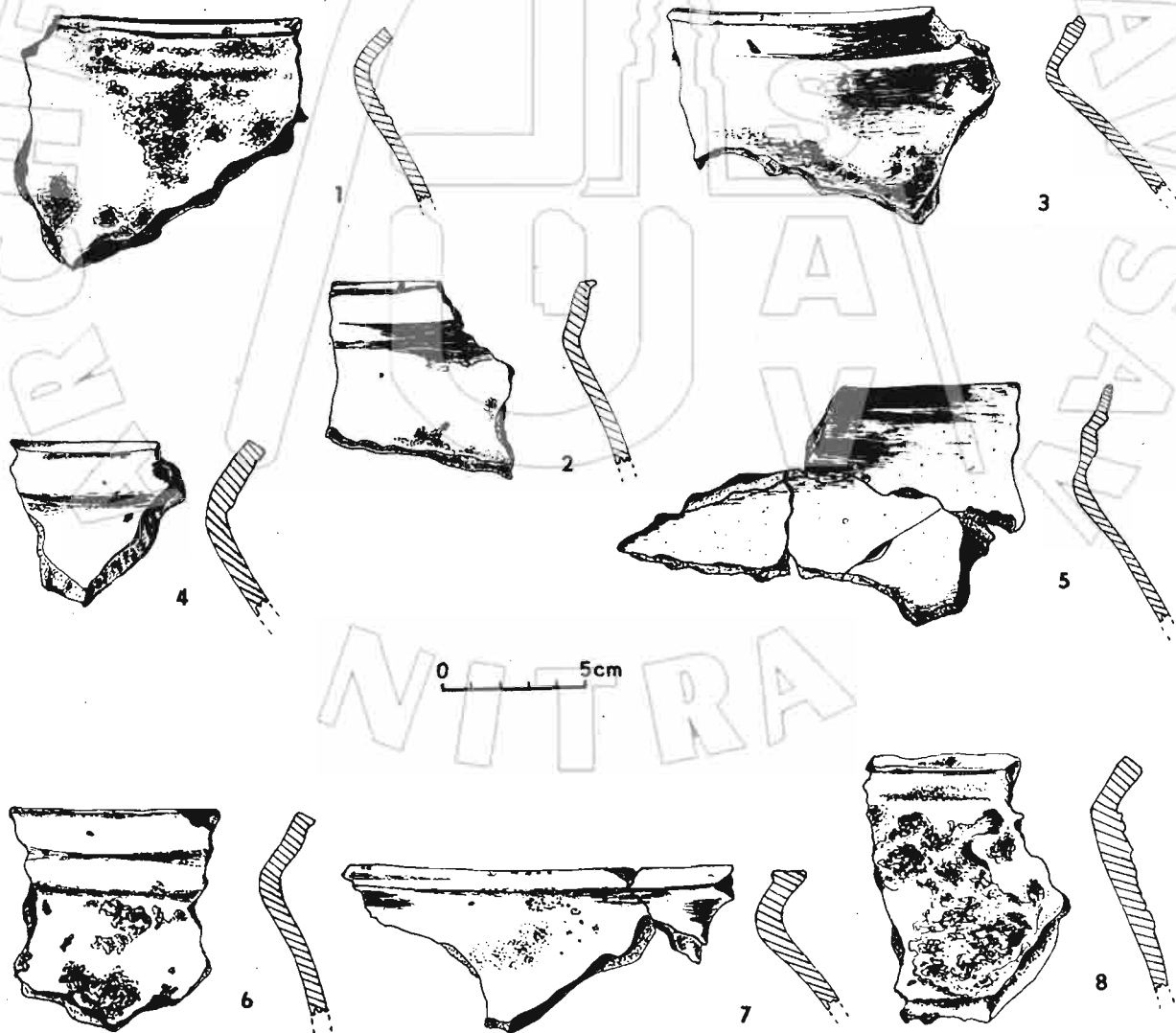
Obr. 43. Zvolen, časť Môťová (hradisko Priekopa). Profil valu s deštrukciou kamenného múru, komorou a bermou. (M. Mácelová, s. 107)

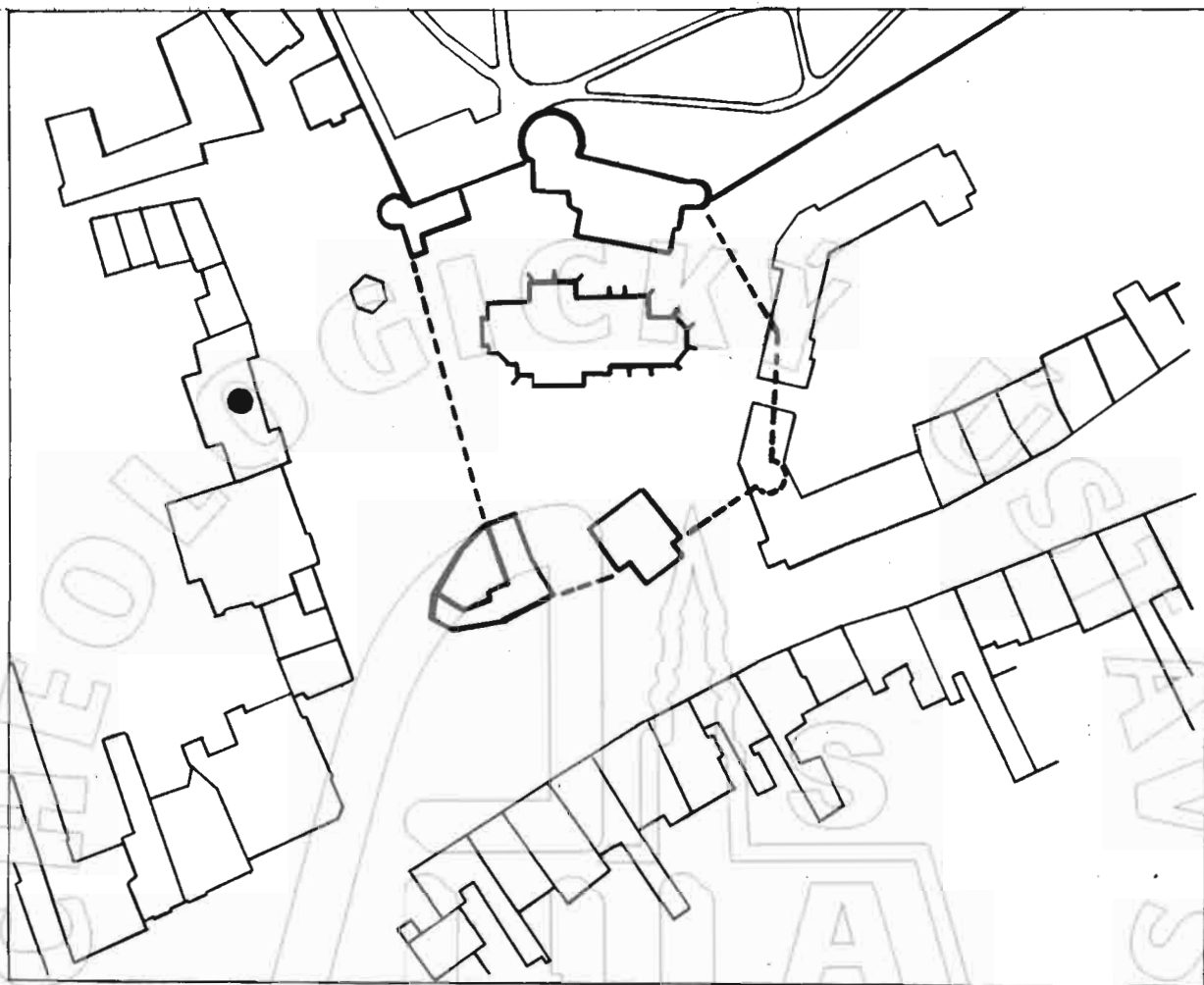
Obr. 44. Zvolen, časť Môťová (hradisko Priekopa). Pričný rez južným valom. 1 - povrchový humus, 2 - sivohnedá hlinito-kamenistá, 3 - hrudkovitá, sypká červenohnedá, 4 - žltá fľovitá, 5 - nevypálená nabitá pieskovožltá fľovitá, 6 - spečená amorfná troskovitá, 7 - andezity s doskovitou odlučnosťou, 8 - deštrukcia čelného kamenného múru, 9 - lomový kameň, 10 - vápencové kamene, 11 - zotieté zvyšky kolov, 12 - vrstva uhľíkov naznačujúcich polohu trámov. (M. Mácelová, s. 107)

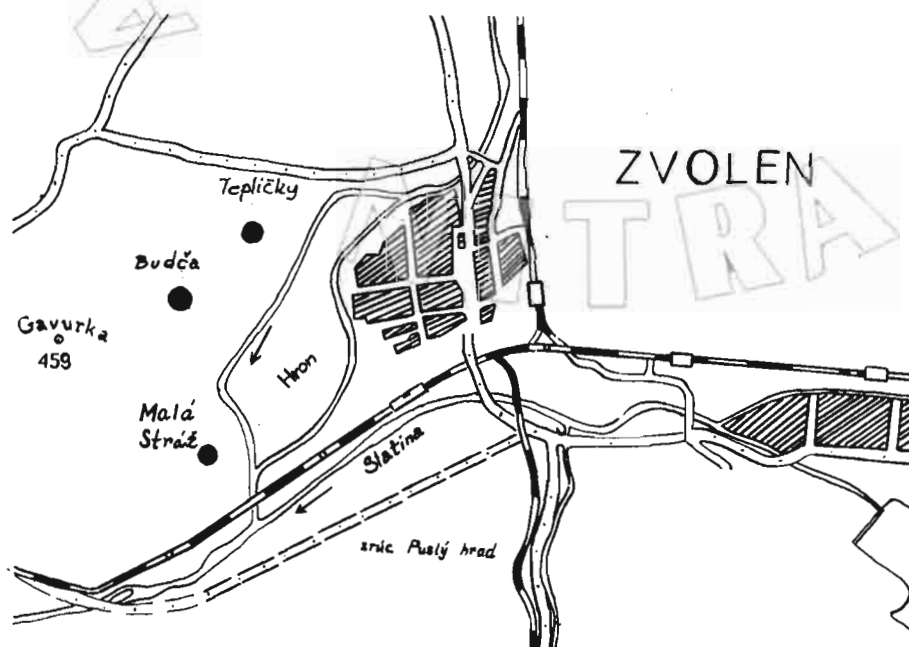
Obr. 45. Dubové. Situačný náčrt. Lokalita označená plným krúžkom. (M. Mácelová, s. 107)

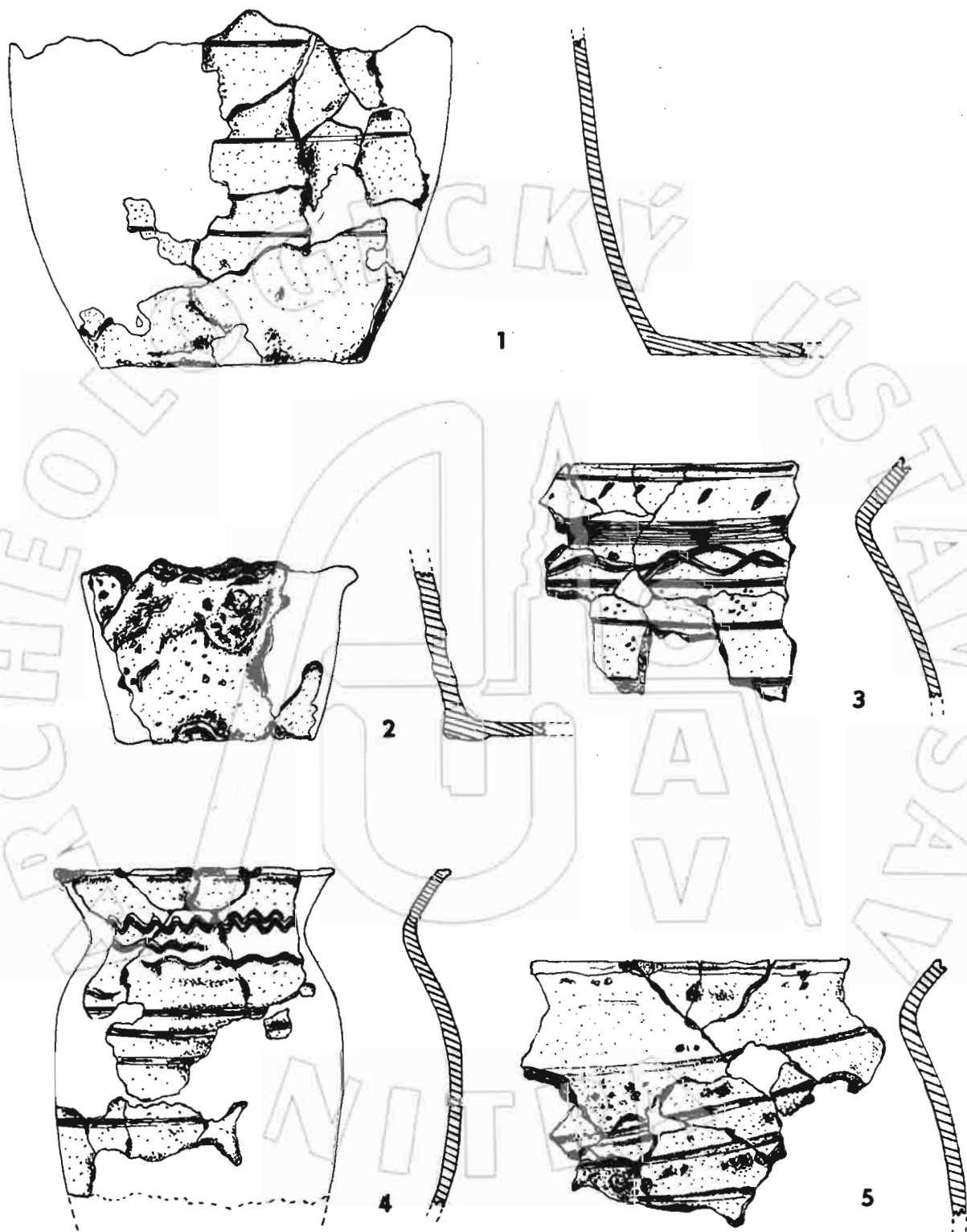
Obr. 46. Dubové. Výber keramiky z 15. stor. (M. Mácelová, s. 108)

Obr. 47. Banská Bystrica, časť Banská Bystrica (nám. Červenej armády 23). Situačný náčrt. Nálezisko označené plným krúžkom. (M. Mácelová, s. 108)

Obr. 48. Budča a Zvolen, časť Zvolen. Situačný náčrt. Lokality vyznačené plným krúžkom. (M. Mácelová - P. Mosný, s. 109)

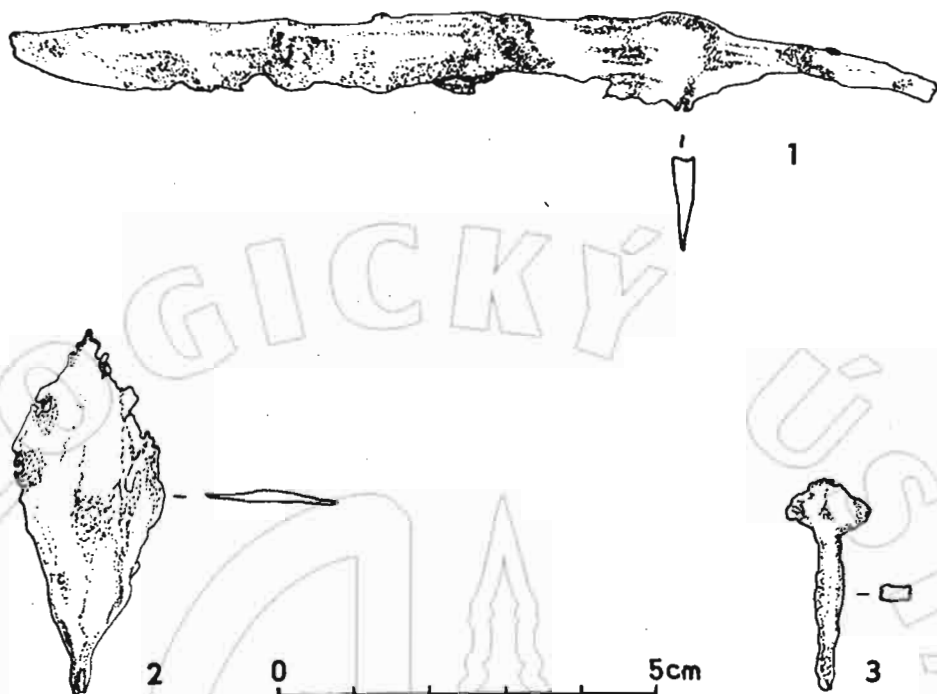

0 5cm

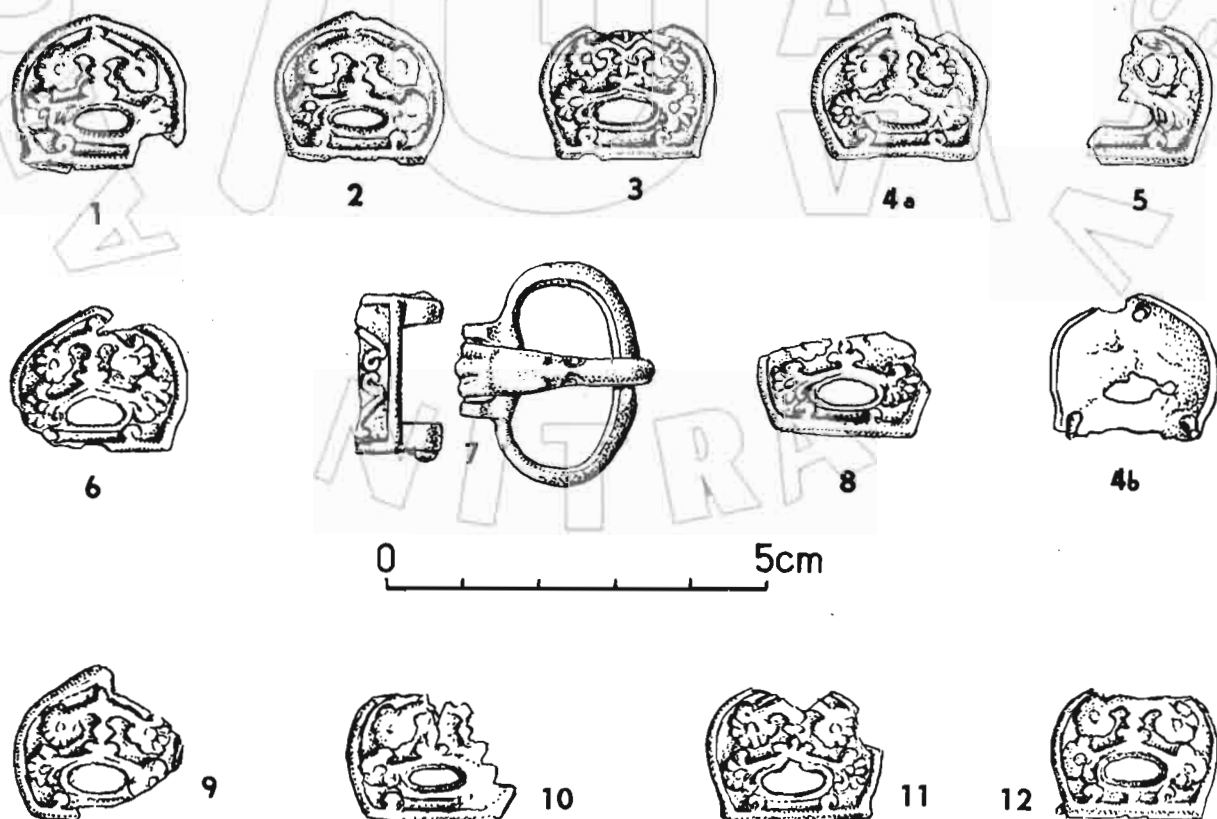
Obr. 49. Zvolen, časť Zvolen (Malá Stráž). Výber keramiky z 12. stor. (M+ Mácelová - P. Mosný, s. 109)

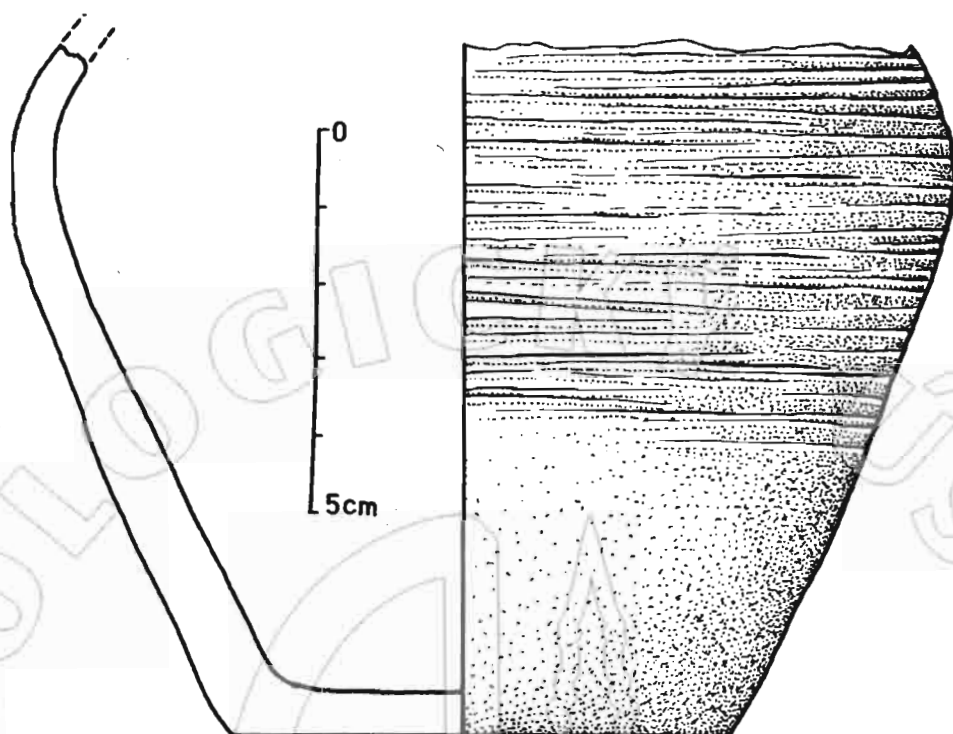
Obr. 50. Zvolen, časť Zvolen (Malá Stráž). Značky na dnách keramiky z 12. stor.
(M. Mácelová - P. Mosný, s. 109)

Obr. 51. Zvolen, časť Zvolen (Malá Stráž). Železné predmety z 12. stor. 1 - nôž; 2 - hrot šípu; 3 - klinec. (M. Mácelová - P. Mosný, s. 109)

Obr. 52. Blatné. Kovania z opaska. 10. stor. (G. Nevizánsky, s. 119)

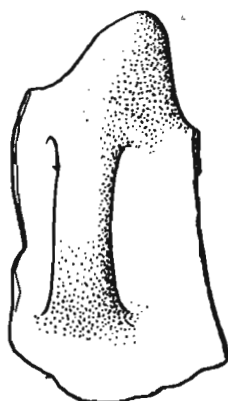
Obr. 53. Šahy, část Hrkovce. Fragment nádoby. (G. Nevizánský, s. 120)

1

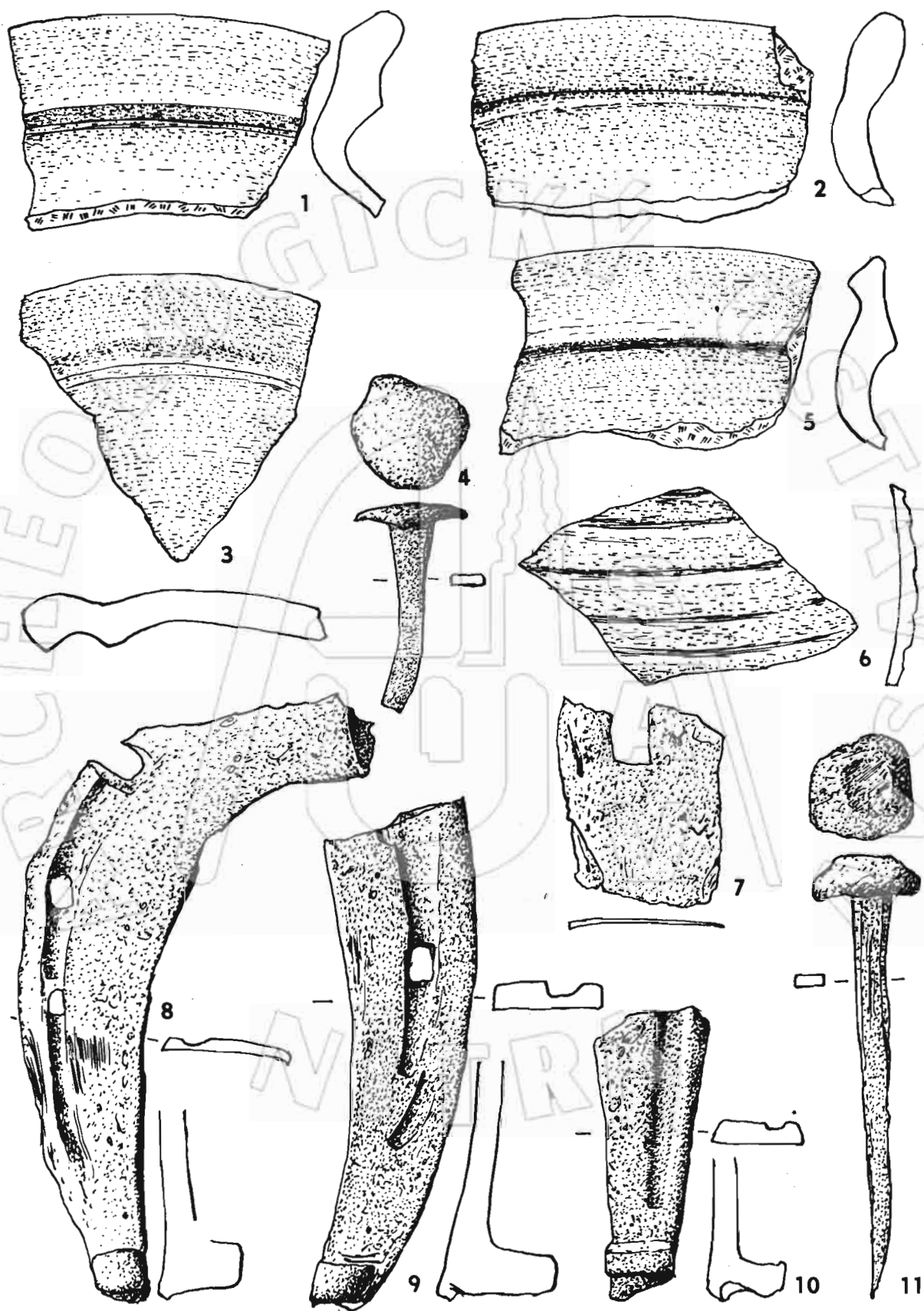
2

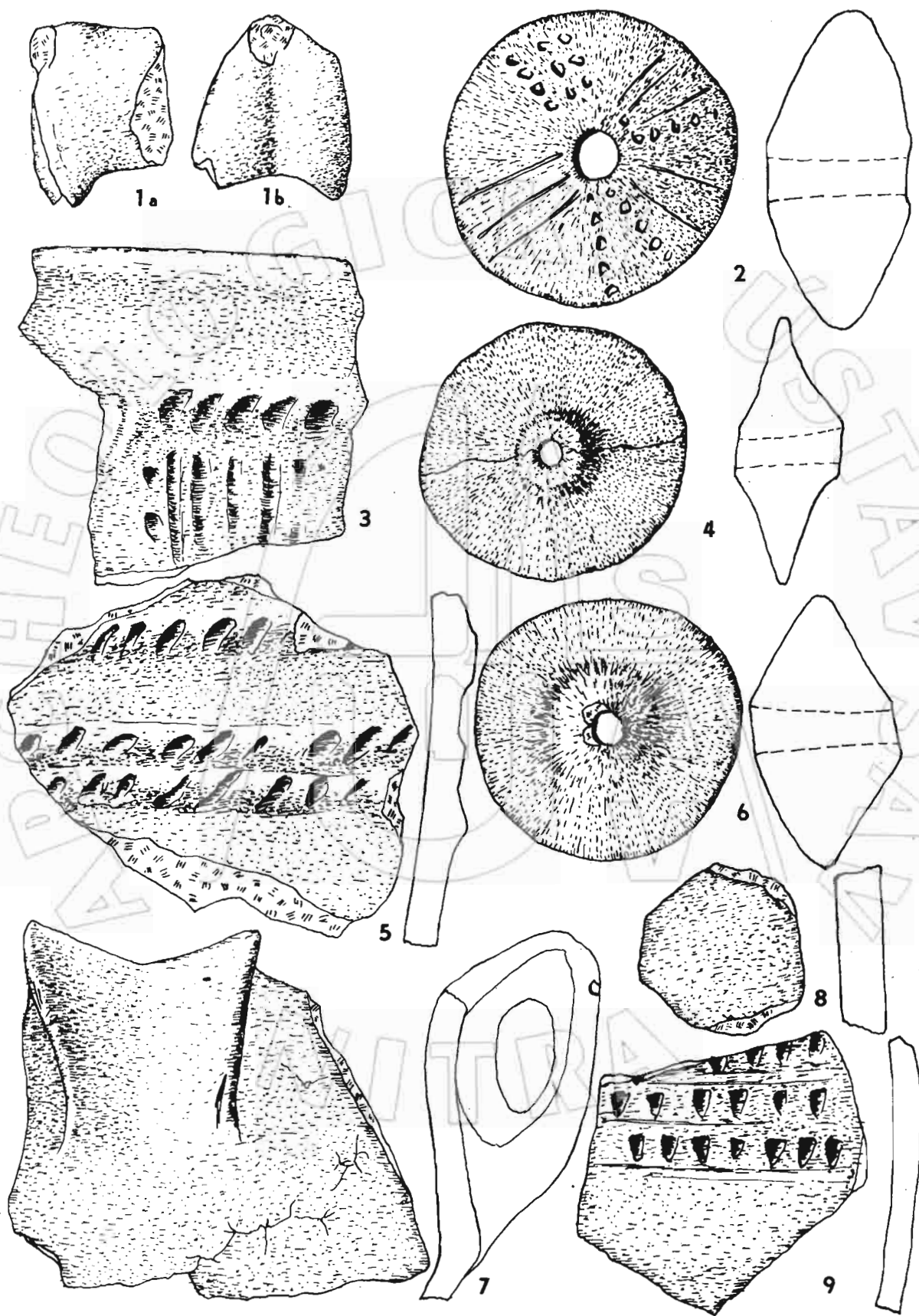
3

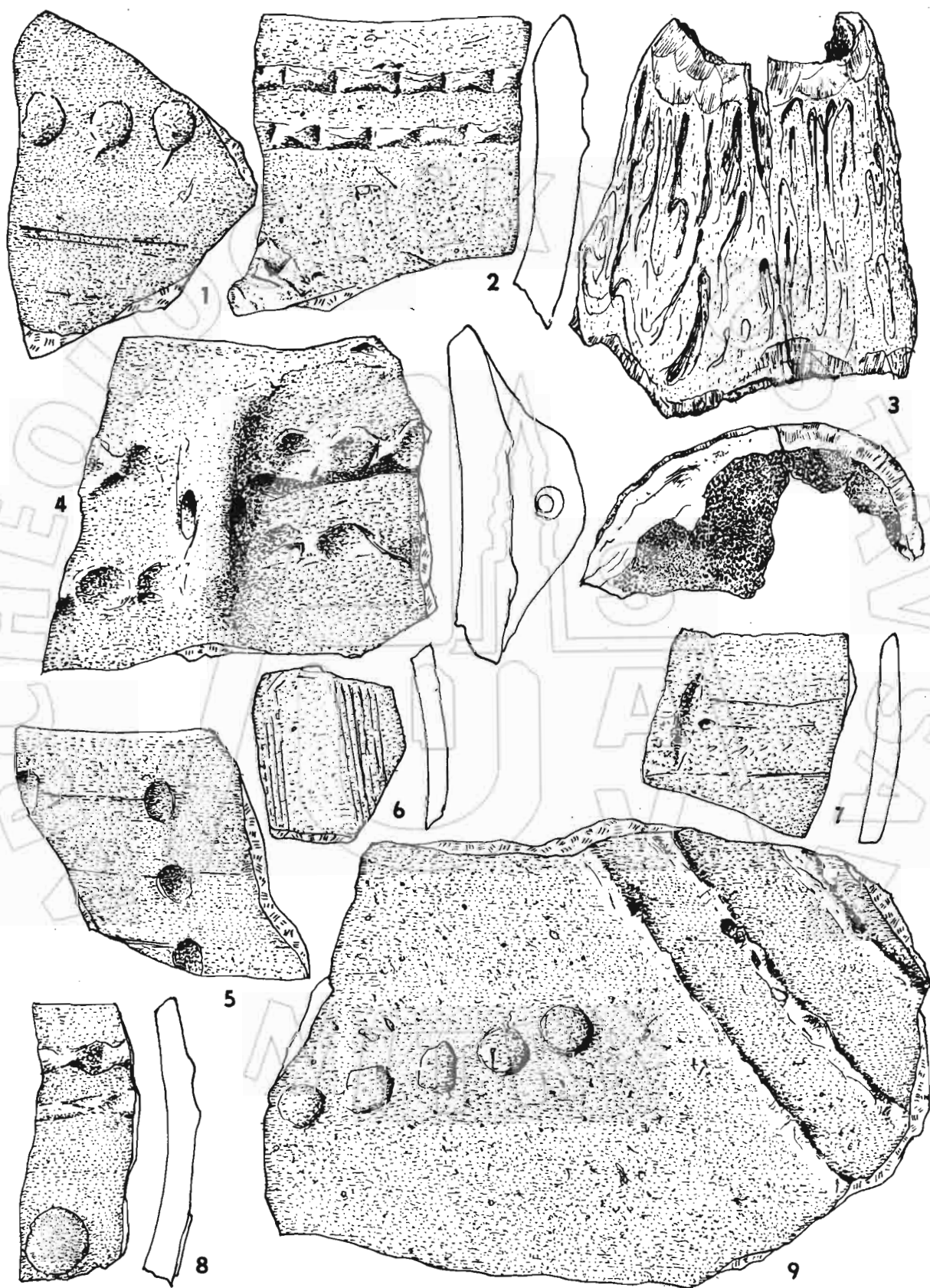
Obr. 54. - Želiezovce, část Želiezovce. Výber nálezov. 1 - 8.-9. stor.; 2 - maďarovská kultúra; 3 - badenská kultúra. (G. Nevizánský, s. 122)

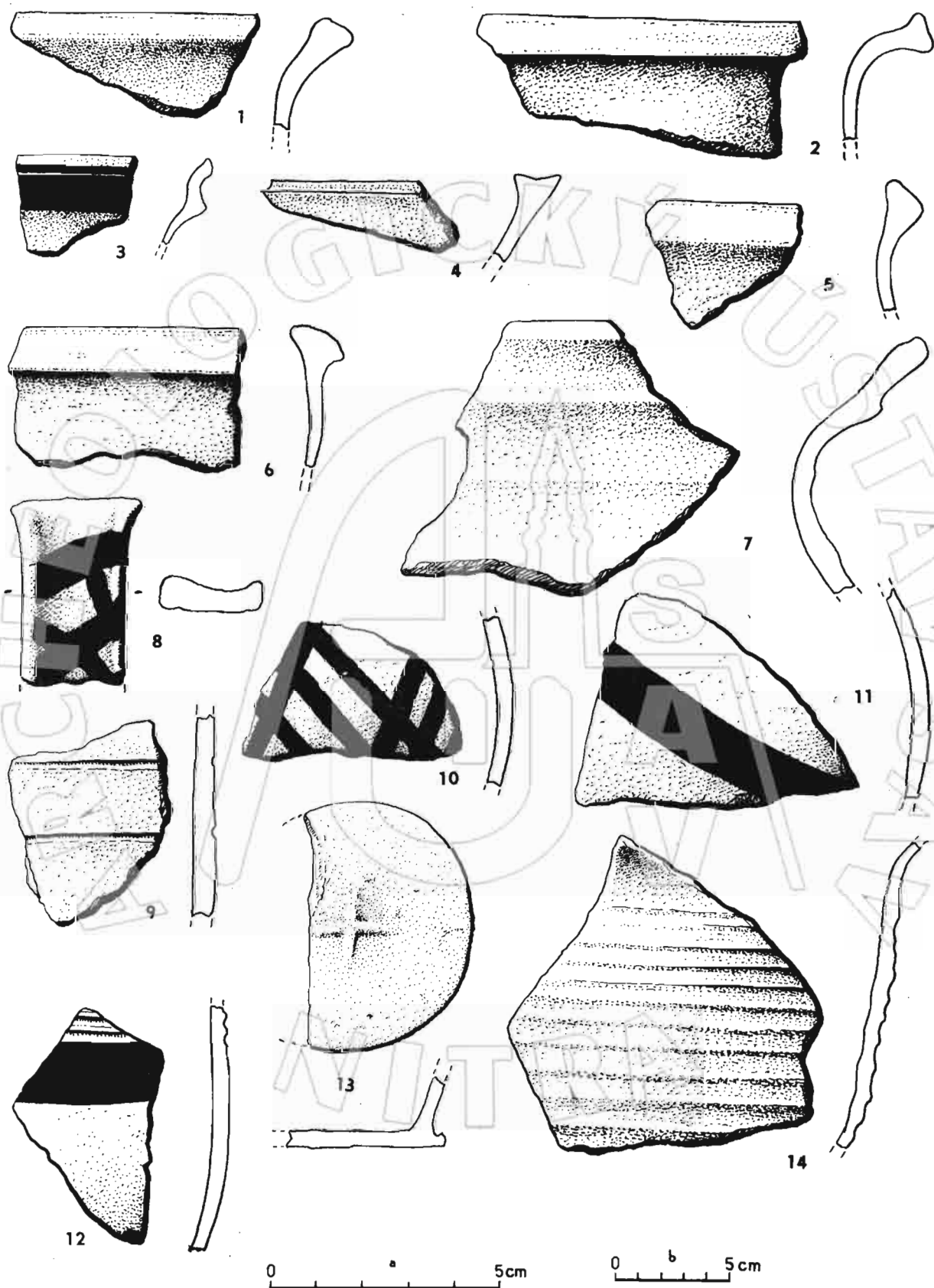
Obr. 55. Šuňava, část Vyšná Šuňava (Zemské). Výber nálezov z 15. stor. (B. Novotný, s. 128)

Obr. 56. Velká Lomnica (Burchbrich). Výber nálezov, badenská kultúra. (B. Novotný, s. 128)

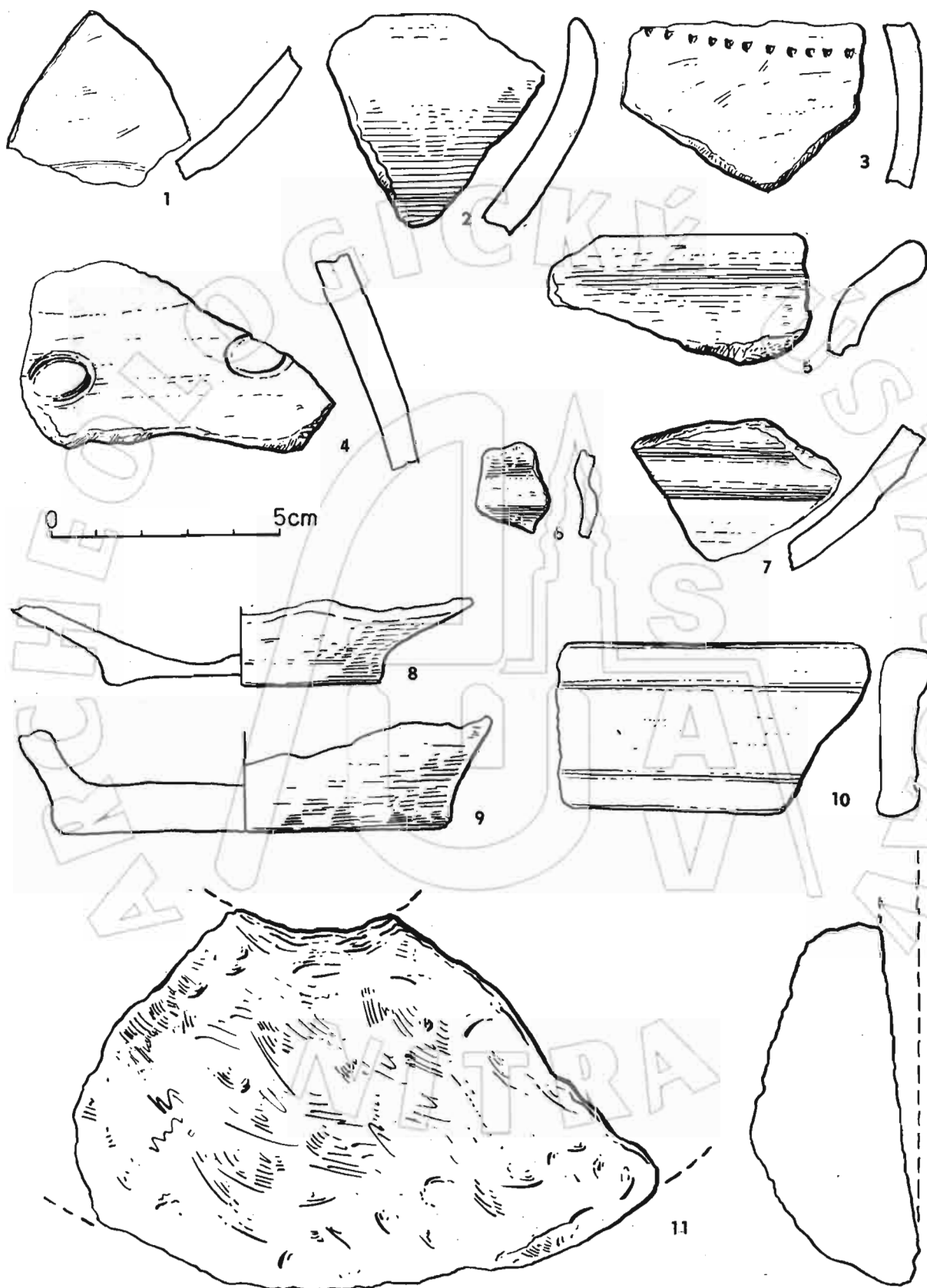
Obr. 57. Gánovce, časť Gánovce (Za stodolami). Výber nálezov z neolitu. (B. Novotný, s. 129)

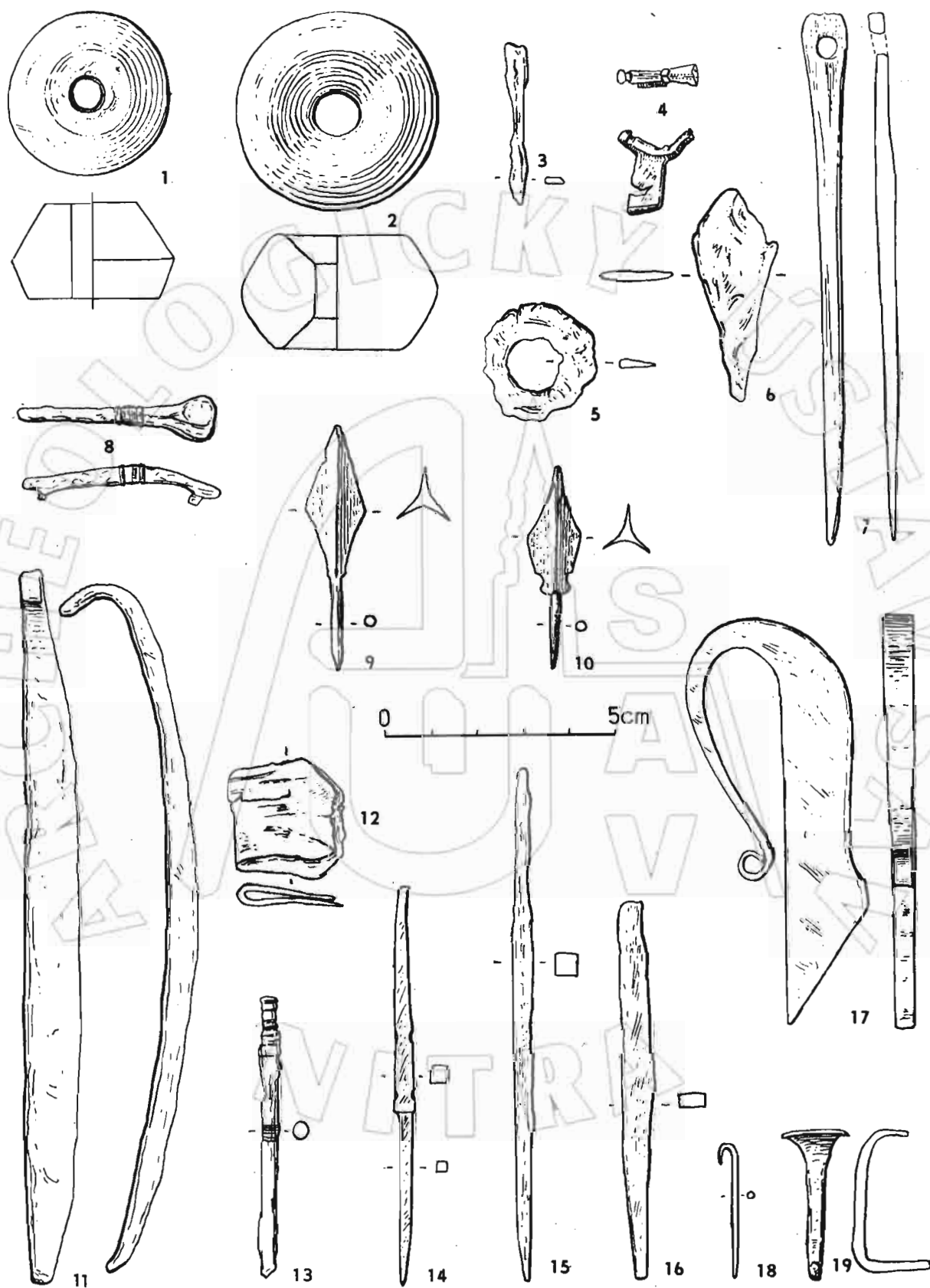
Obr. 58. Ozdín, časť Ozdín (zaniknutý hrad). Výber keramiky z 13.-15. stor.
Mierka a: 1-12, 14; b: 13. (O. Ožďáni, s. 134)

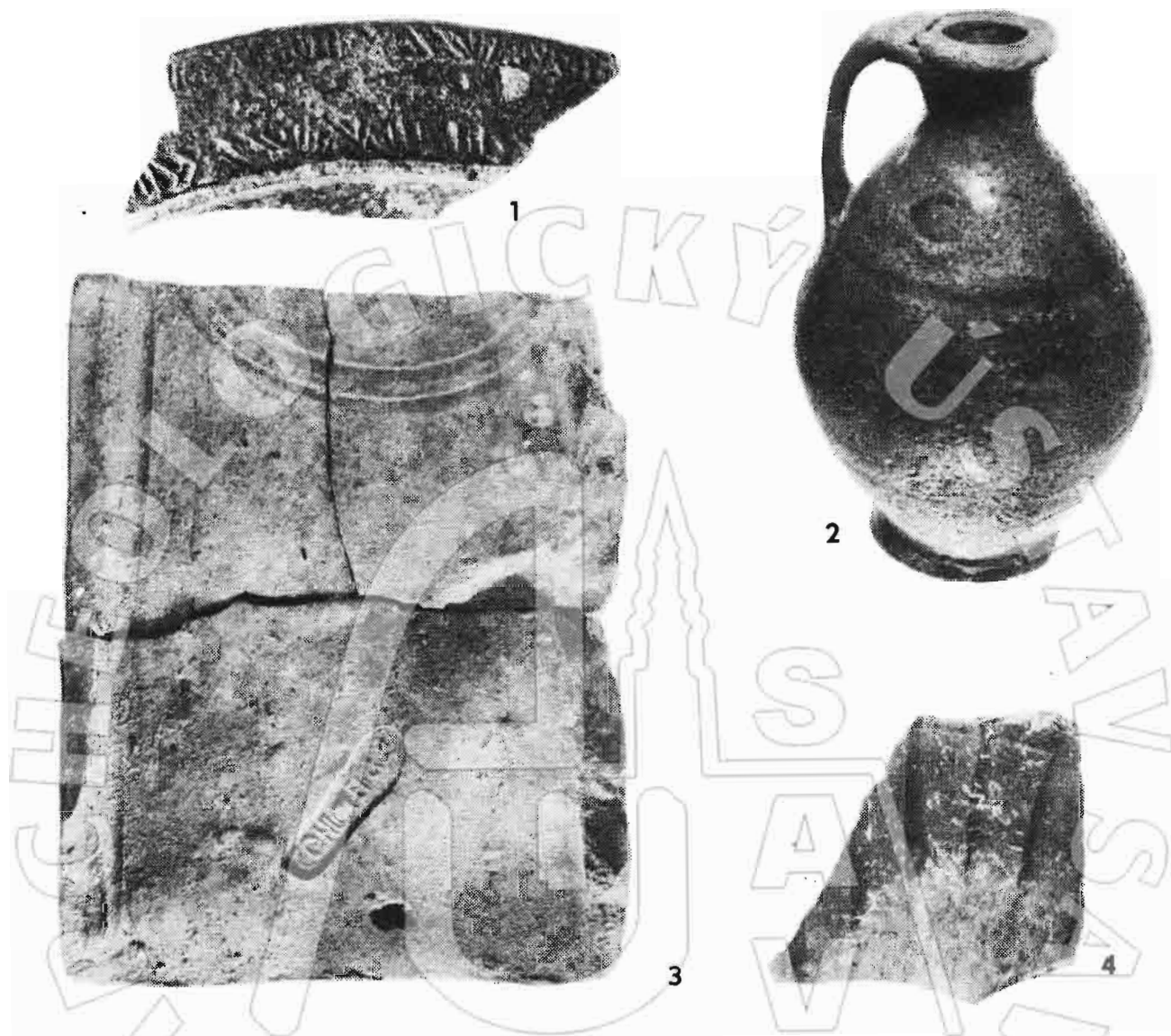
Obr. 59. Žiar nad Hronom, časť Žiar nad Hronom (mestský park). (1, 4, 7 - sivá provinciálna keramika, 9-11 - bronz, ostatné - iná keramika), 1-9, 11, 12 - doba rímska; 10, 13 - doba laténska. (K. Pieta - P. Mosný, s. 139)

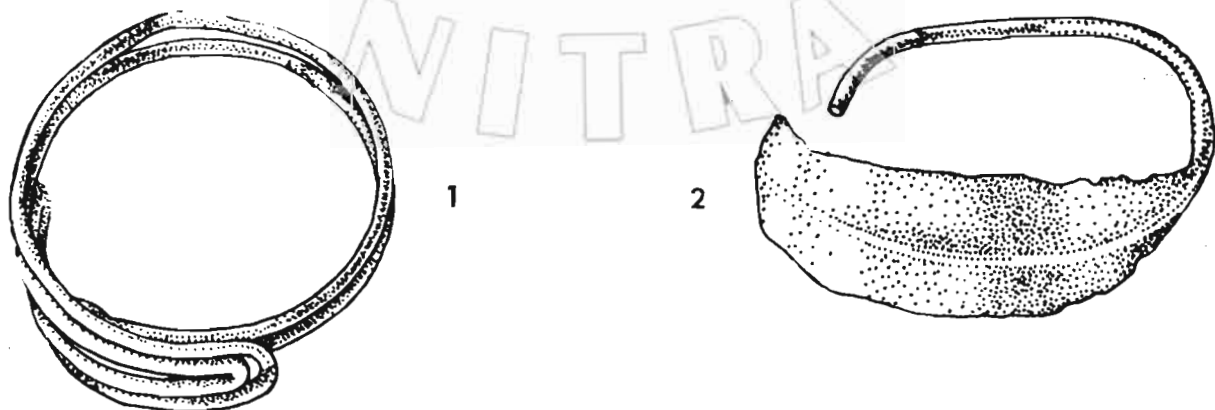
Obr. 60. Jastrabá. (1, 10 - glazovaná keramika, 11 - žarnov, ostatné - iná keramika). Neskorá doba rímska. (K. Pieta - P. Mosný, s. 139)

Obr. 61. 1-7 - Žiar nad Hronom (Senková); 8-19 - Selce (1, 2 - hlina, 4, 12 - bronz, 7 - kost, ostatné - železo). 1-4, 7 - mladšia doba rímska; 5, 6 - 9.-10. stor.; 8, 11-13, 16, 18, 19 - neskorá doba laténska; 9, 10, 14, 15 - doba sťahovania národov; 17 - novovek? (K. Pieta, s. 138; K. Pieta - P. Mosný, s. 139)

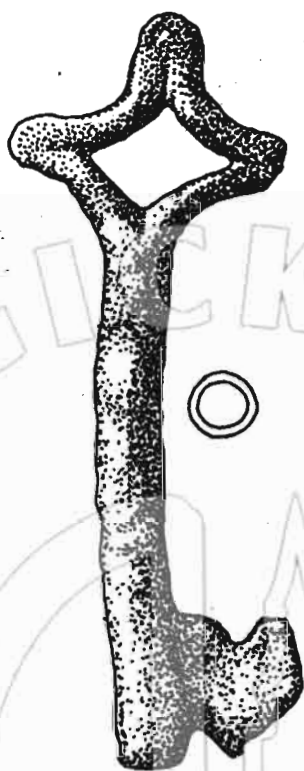
Obr. 62. Bratislava, časť Rusovce (Irkutské nám.). Výber nálezov z chaty. Ne-skororímske obdobie. (M. Pichlerová, s. 140)

Obr. 63. Šenkvice (Vinohradská ul. 28). Výber okrás z hrobu. Staršia doba bron-zová. (M. Pichlerová, s. 142)

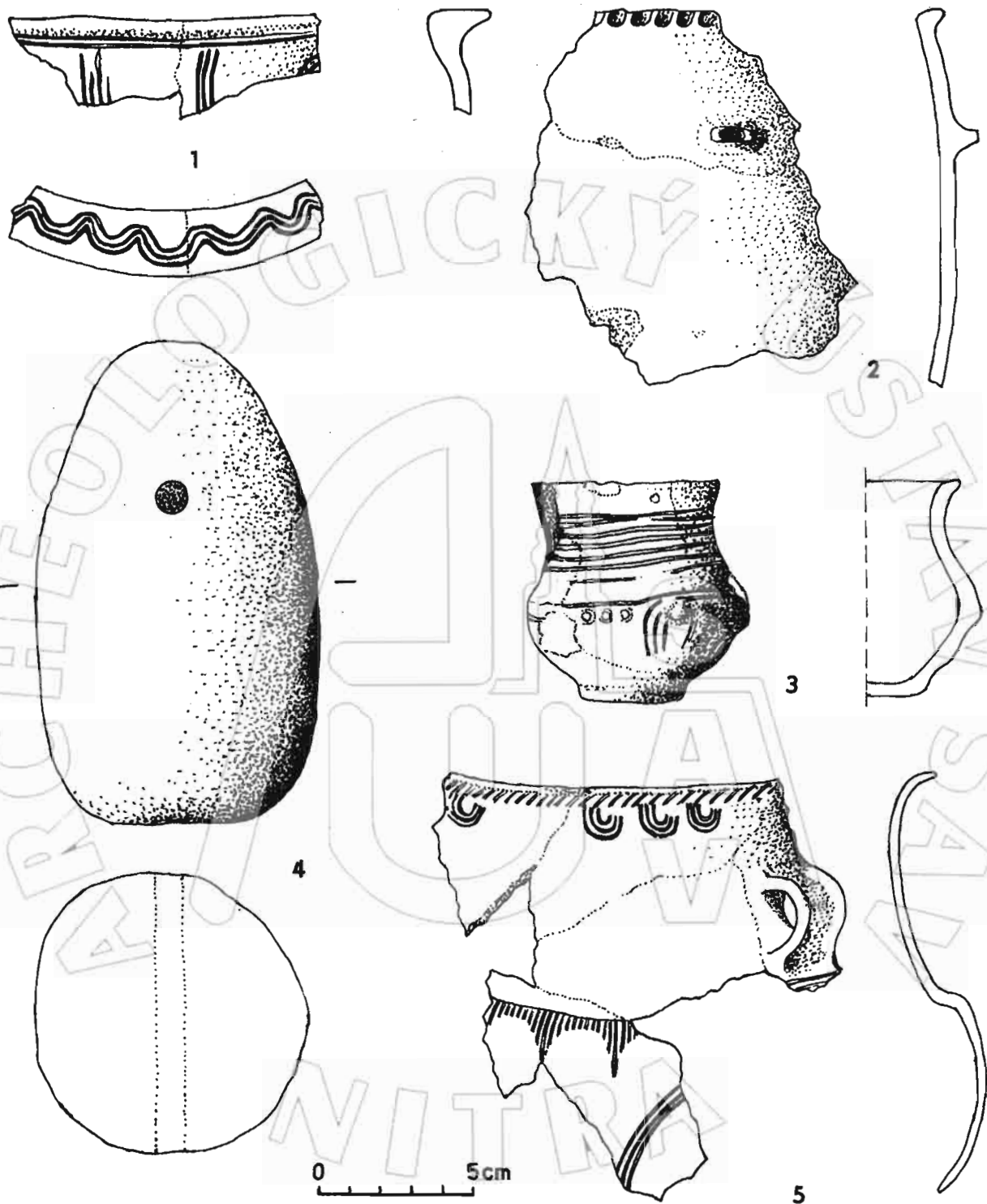
Obr. 64. 1-3, 13-18 - Stará Ľubovňa, časť Stará Ľubovňa (hrad); 4-6 - Litmanová a; 7, 8 - Litmanová b; 9-12 - Údol. 1-12 - štiepaná industria, 13 - zlomok bronzového prsteňa, 14 - nôžka skleneného pohára, 15, 16 - výber keramiky, 17, 18 - zlomky kachlíc. (P. Roth, s. 144)

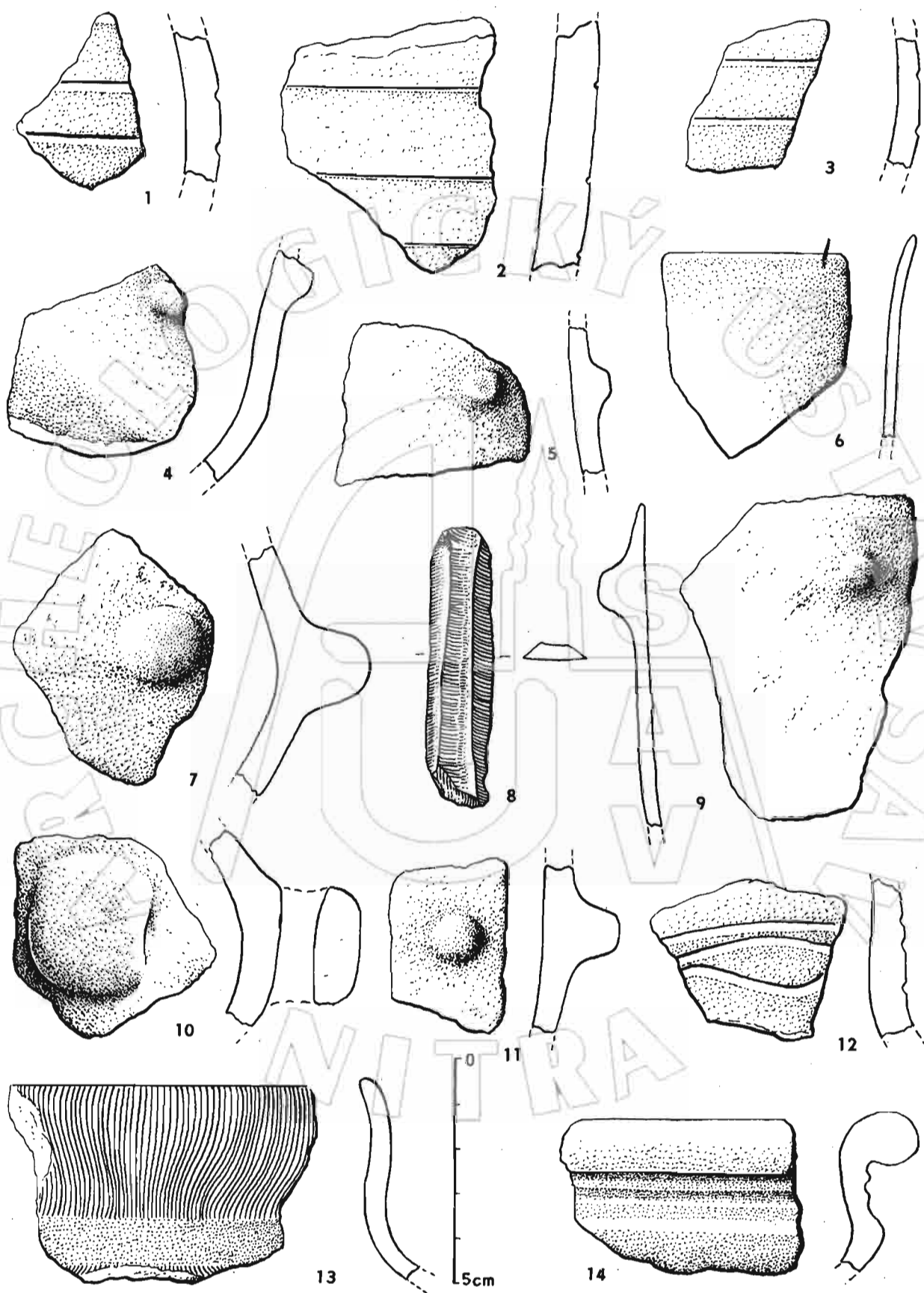
Obr. 65. Nitra, časť Čermán (Fučíkova ul. 21). Kľúč zo 14. stor. (M. Slivka, s. 151)

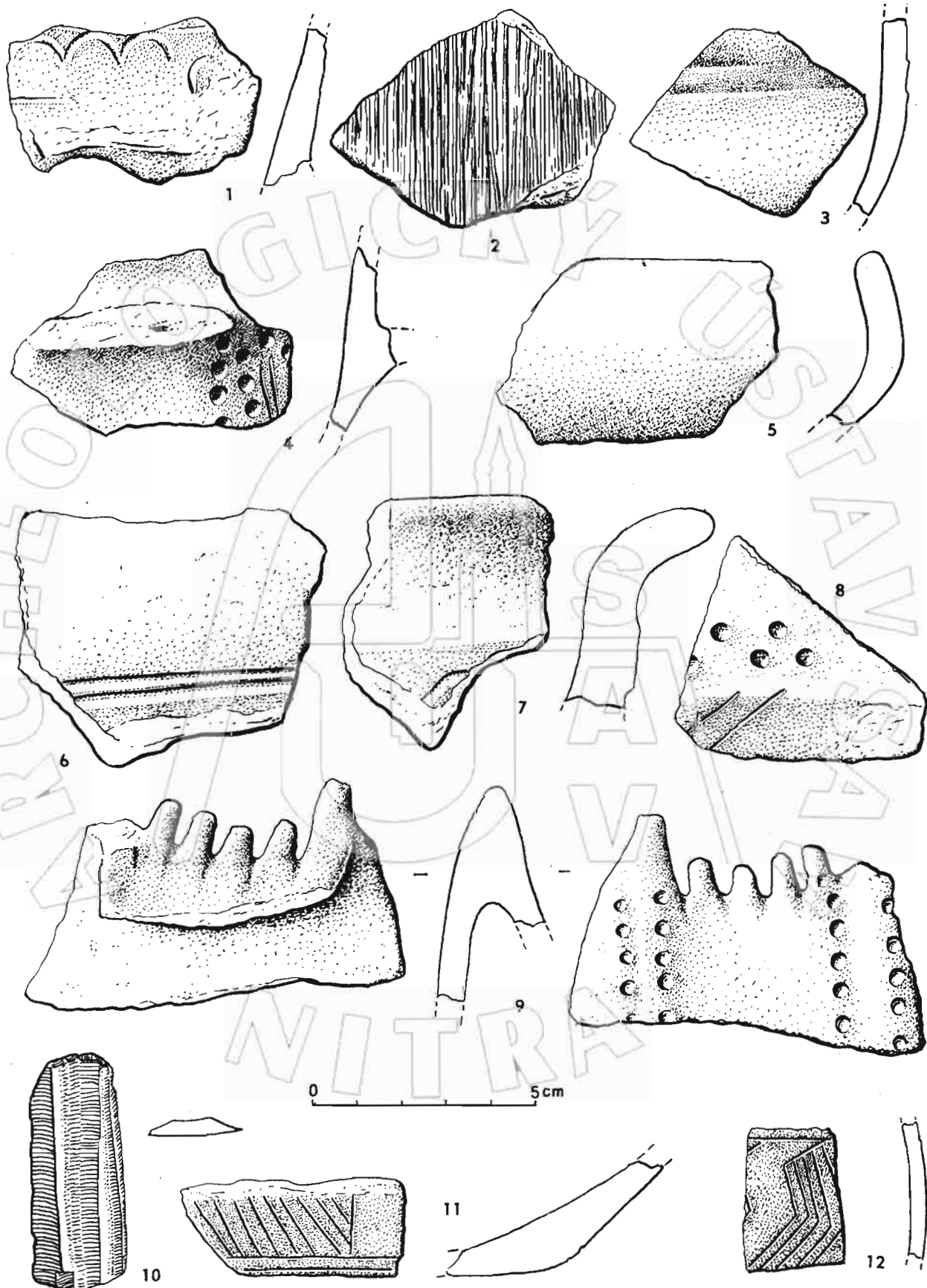
Obr. 66. Bratislava, časť Rusovce (Bergl). Fragmenty kolkovaných trecích misiek z doby rímskej, antická Gerulata, 2. stor. (L. Snopko, s. 154)

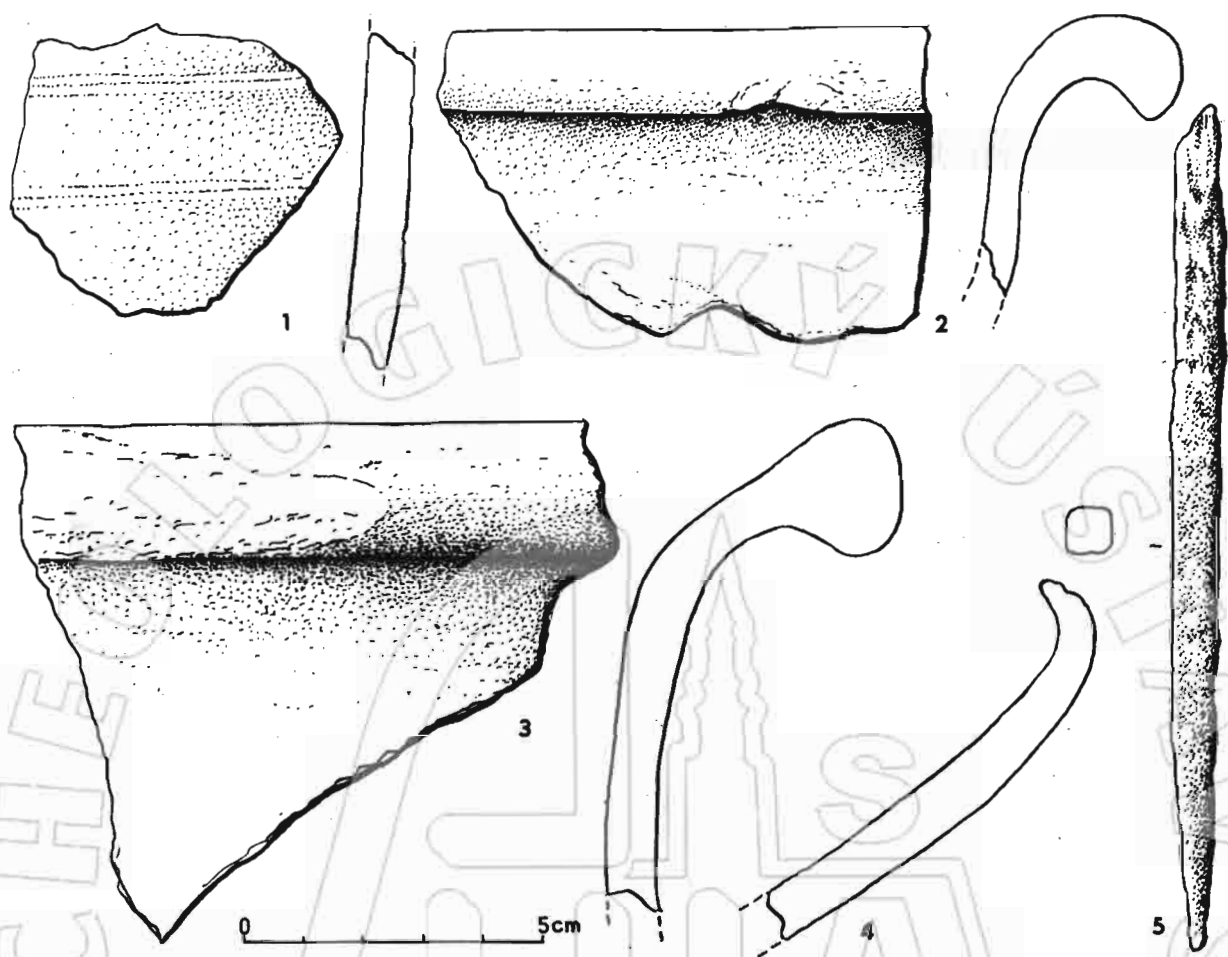
Obr. 67. Humenné, časť Humenné (Pod Sokolom). Výber nálezov z doby bronzovej.
(I. Strakošová, s. 155)

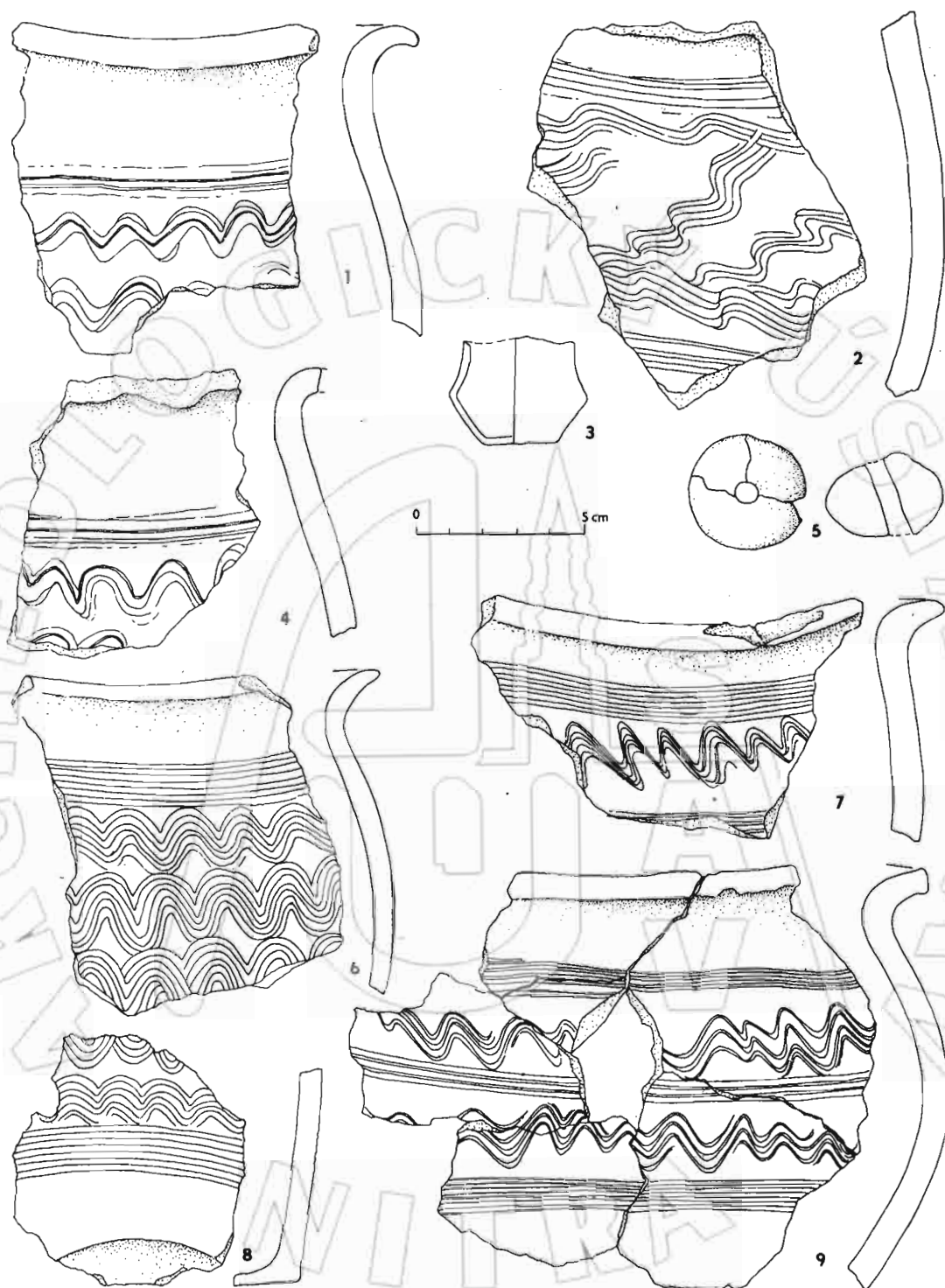
Obr. 68. Výber nálezov z povrchových zberov. 1-3 - Cejkov (úpätie Tokajských vrchov), 12. stor.; 4-11 - Ižkovce, skupina Csöszhalom-Oborín; 12-14 - Zemplín (hradisko), 12 - 12. stor., 13, 14 - doba laténska. (S. Šiška - M. Klčo, s. 158)

Obr. 69. Výber nálezov z povrchových zberov. 1-5 - Oborín, časť Kucany, 1 - doba rímska, 2 - skupina Nyírség-Zatín, 3, 5 - doba bronzová, 4 - kultúra s kanelovanou keramikou; 6-9 - Michalany, 6, 7 - mladšia doba rímska, 8, 9 - kultúra s kanelovanou keramikou; 10-12 - Zemplín (Pod lúkami), kultúra s východnou líneárnou keramikou. (S. Šiška - M. Klčo, s. 158)

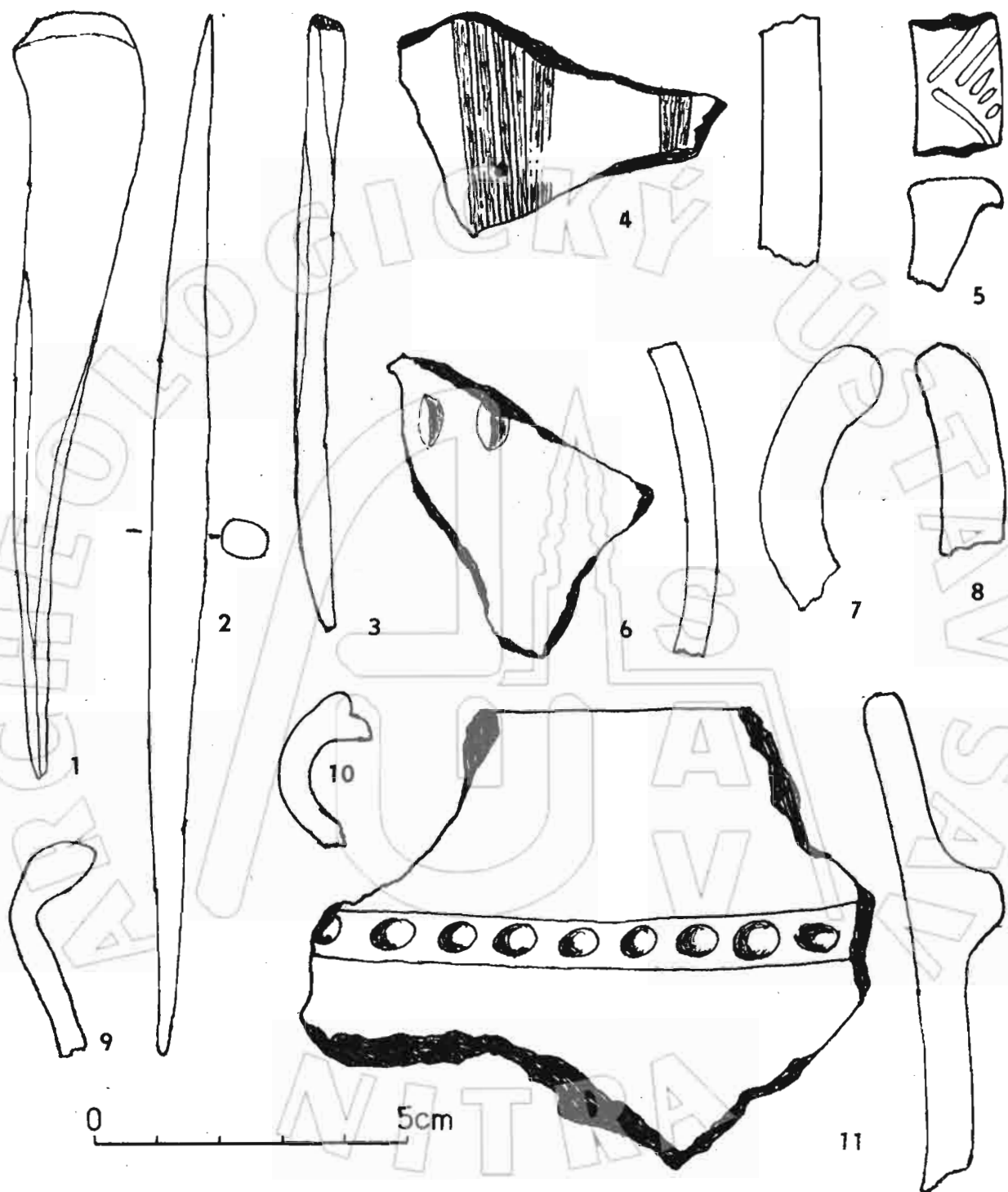
Obr. 70. Výber nálezov. 1, 2 - Zemplín (Pod lúkami), 1 - 12. stor., 2 - doba laténska; 3-5 - Zemplínske Kopčany (okraj obce), z profilu sídliskovej jamy, keramika a železný priebojník, doba laténska. (S. Šiška - M. Klčo, s. 158)

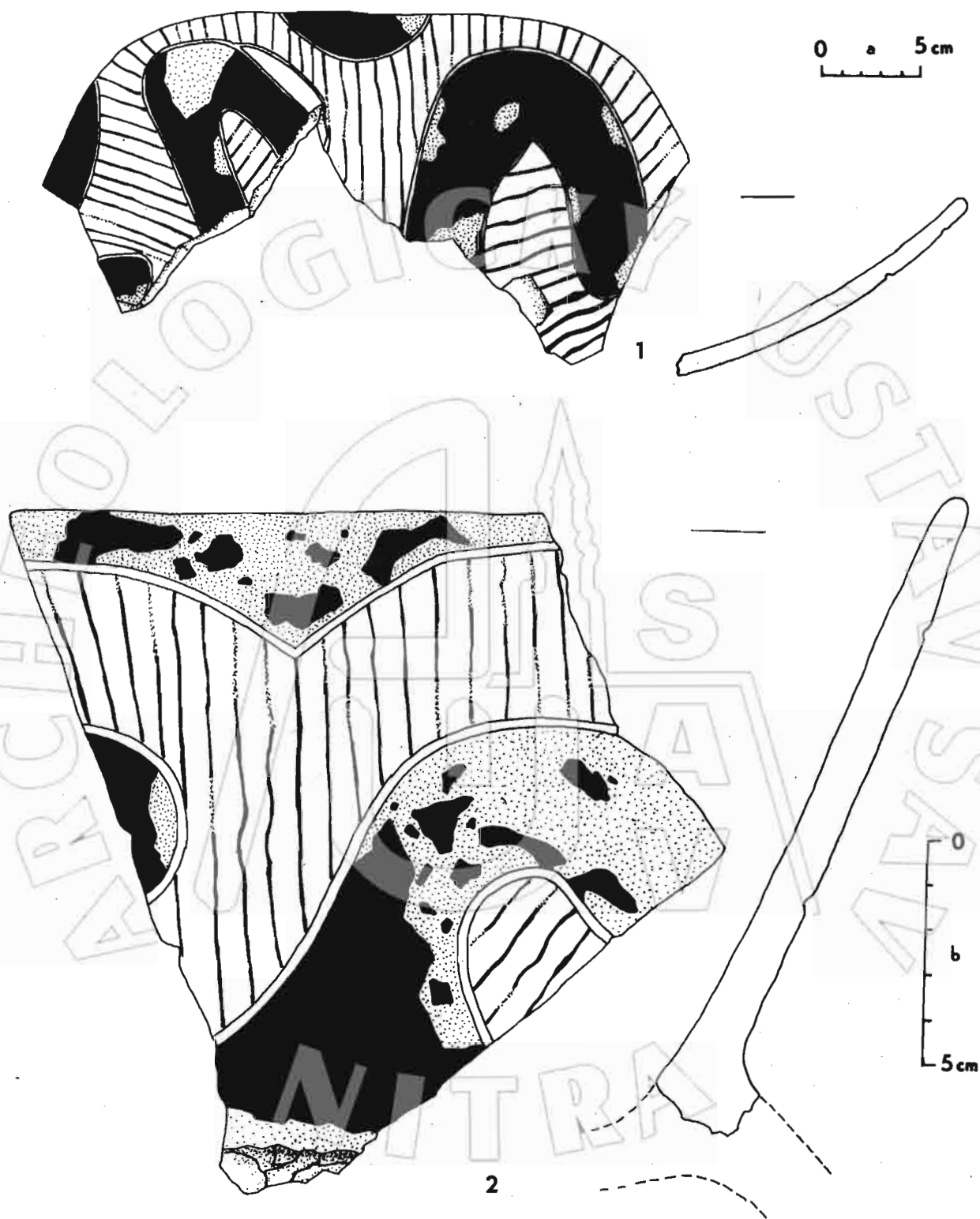
Obr. 71. Prešov, časť Prešov (Pod Bikošom). Výber slovanskej keramiky z 8.-9. stor. (B. Tomášová, s. 161)

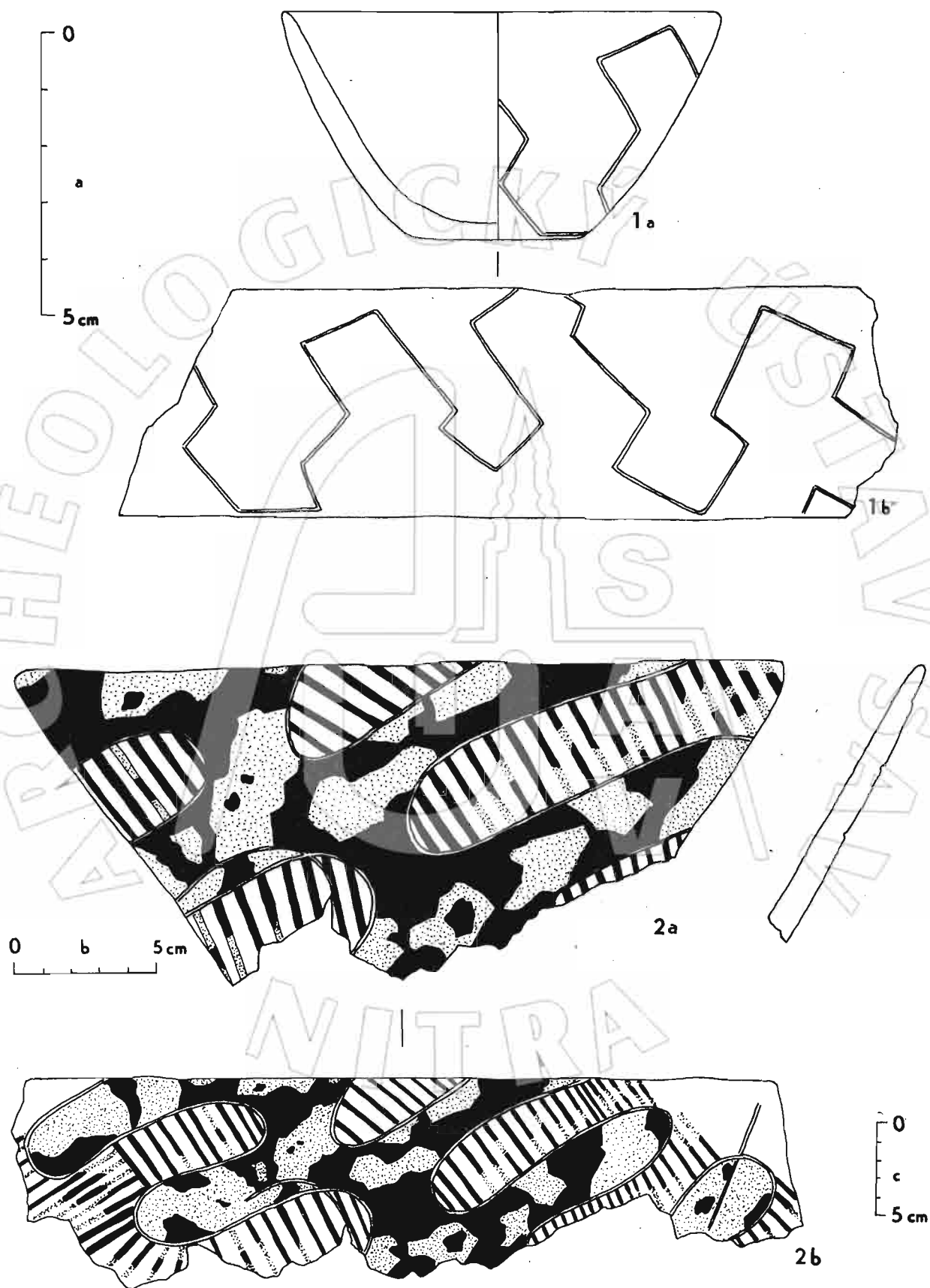
Obr. 72. Výber keramického materiálu. 1 - Mierovo (Malolúčne polia), doba laténska; 2-8 - Mierovo (Takón), 8.-9. stor., stredná doba bronzová; 9, 10 - Zlaté Klasy, časť Rastice, 14.-15. stor. (V. Varsík, s. 166)

Obr. 73. Cífer, časť Pác. Výber nálezov. 1-3, 6-10 - doba rímska, doba sťahovania národov; 4, 11 - doba halštatská(?); 5 - maďarovská kultúra. (V. Varsík - P. Bednár, s. 167)

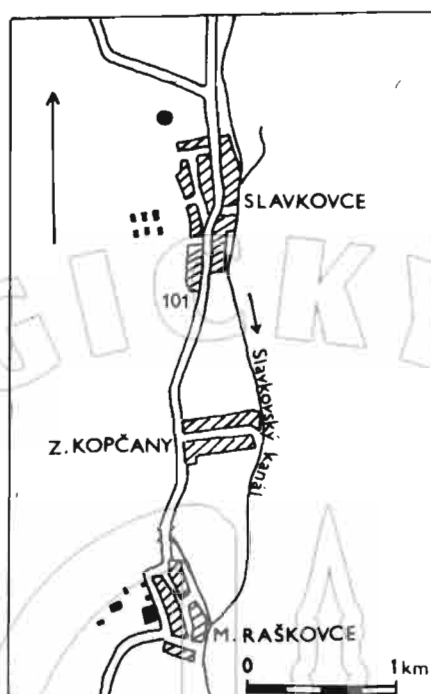
Obr. 74. Slavkovce (Panská pažiť). Výber nálezov, objekt E/88, kultúra s východnou lineárnou keramikou, starý stupeň. Mierka a: 1; b: 2. (M. Vizdal, s. 169)

Obr. 75. Slavkovce (Panská pažiť). Výber nálezov, objekt D/88, kultúra s východnou lineárnou keramikou, starý stupeň. Mierka a: 1a, 1b; b: 2a; c: 2b. (M. Vizdal, s. 169)

Obr. 76. Slavkovce (Panská pažiť). Výber nálezov, objekt E/88, kultúra s východnou lineárnou keramikou, starý stupeň. Mierka a: 1, 2; b: 3-5; c: 6. (M. Vizdal, s. 169)

Obr. 77. Slavkovce. Situační náčrt s vyznačenou lokalitou Panská pažiť. (M. Vizdal, s. 169)

TEXT UNTER DIE ABBILDUNGEN

Abb. 1. 1, 3, 5 - Moravany nad Váhom, Teil Moravany nad Váhom (Zlatá jaskyňa), jüngere Steinzeit?, 11.-13. Jh., Neuzeit; 2, 4 - Moravany nad Váhom, Teil Hubina (Štvrte), Spätbronzezeit; 6, 7 - Moravany nad Váhom, Teil Moravany nad Váhom (Valachoch jarky-Podzadky), Spätbronzezeit; 8 - Ostrov (Hopfengarten der LPG); 9, 10 - Nová Lehota (Chríb), 16.-17. Jh. Maßstab a: 1-4, 6-10; b: 5. (R. Bača, S. 28)

Abb. 2. Kašov (Weingarten des M. Novikmec). Obsidiankern. (L. Bánesz, S. 30)

Abb. 3. 1 - Voderady, Teil Voderady, Litzengeramik; 2, 3 - Vištuk: 2 - Ältere Bronzezeit, 3 - Latènezeit?; 4, 5, 7 - Cífer, Teil Cífer: 4 - 11.-12. Jh., 5, 7 - Mittelalter?; 6 - Jablonec, Lengyel-Kultur? Maßstab a: 1-6; b: 7. (J. Bartík - J. Štrbík, S. 32)

Abb. 4. Borová. Vergrößerung der Flugaufnahme des Kreisobjektes, wahrscheinlich Lengyel-Kultur. (J. Bátora, S. 34)

Abb. 5. Šurany, Teil Šurany (neuer Friedhof). Funde aus Gräbern, Nitra-Gruppe. (J. Bátora - P. Bednár, S. 36)

Abb. 6. Šurany, Teil Nitriansky Hrádok. Keramikauswahl. 2, 7, 8 - Urzeit; 1, 3-6 - 10.-12. Jh. (P. Bednár, S. 39)

Abb. 7. Čierne Kľačany. Keramikauswahl. 9.-10. Jh. (P. Bednár, S. 39)

Abb. 8. Sereď, Teil Sereď (Gazdovské role). Situationsskizze der Fundstellen. (J. Bujna - P. Romsauer, S. 46)

Abb. 9. Sereď, Teil Sereď (Gazdovské role). Fundauswahl. 1, 2, 4-9 - Objekt 1; 3 - Objekt 2; Späthallstattzeit. (J. Bujna - P. Romsauer, S. 46)

Abb. 10. Sereď, Teil Sereď (Gazdovské role). Fundauswahl. 1-3 - Objekt 3; 4-8 - Lesefunde; Späthallstattzeit. (J. Bujna - P. Romsauer, S. 46)

Abb. 11. 1-3 - Demjata (Hercegov); 4-10 - Fintice (Gribovec); 11-25 - Fulianka (Dubina); 26, 27 - Fulianka (Lazý): 1, 4, 7 - jüngere Bronzezeit; 2, 3, 8 - Mittelalter; 5 - großmährische Zeit; 6, 9, 10, 22 - römische Kaiserzeit; 11, 14, 15, 17, 20, 23, 24, 26, 27 - Hallstattzeit; 12 - Frühäneolithikum; 13, 16, 18, 21, 25 - Latènezeit; 19 - Latène-Hallstattzeit. (V. Budinský-Krička - P. Mačala, S. 42)

Abb. 12. 1-20 - Kapušany (Kapušíansky hradný vrch); 21-27 - Kapušany (Maderasy): 1-15, 18, 21, 24, 26 - jüngere Bronzezeit; 16, 17, 19 - 11.-12. Jh.; 20 - slawische Zeit; 22 - römische Kaiserzeit; 23, 25, 27 - 12.-13. Jh. (V. Budinský-Krička - P. Mačala, S. 42)

Abb. 13. 1-4 - Komárany (Vyšná roveň); 5-10 - Košice, Teil Juh (Osaky), 1-4 - großmährische Zeit; 5, 6, 10 - älteres Äneolithikum; 7, 9 - frühslawische Zeit; 8 - Hallstattzeit. (V. Budinský-Krička - P. Mačala, S. 42)

Abb. 14. 1 - Kračúnovce; 2-7 - Kurima (Hurna); 8-17 - Poša (Ku krížu); 18-20 - Vranov nad Topľou, Teil Čemerné (Sadok): 1 - frühslawische Zeit; 2, 4, 5 - 8.-9. Jh.; 3, 6, 7 - jüngere Bronzezeit; 8-20 - großmährische Zeit. (V. Budinský-Krička - P. Mačala, S. 42)

Abb. 15. Bardejov, Teil Bardejov. 1 - Lage der untersuchten Objekte; 2 - Blick auf den Schnitt von Westen; 3 - Feuerstelle im Objekt 1/88. (D. Čaplovič - F. Javorský - P. Mačala, S. 50)

Abb. 16. Košice, Teil Staré Mesto (Leninova ul. 58). Blick auf spätgotische Portale. (D. Čaplovič - P. Mačala, S. 51)

Abb. 17. Košice, Teil Staré Mesto (Leninova ul. 58). Details spätgotischer Portale. (D. Čaplovič - P. Mačala, S. 52)

Abb. 18. Vinodol, Teil Horný Vinodol (Hof der LPG). Bronzefingerringe aus Grab 3 vom 10. Jh. (G. Fusek, S. 56)

Abb. 19. Nitra, Teil Zobor (Dražovská cesta). Profil des Siedlungsobjektes aus dem 12.-13. Jh. a - Brandfleck unter dem Estrich; b - Estrich; c - Aschenschicht; d - KuppelEinsturz; e - gelber Lehmverstrich des Fußbodens; f - Steine. (G. Fusek, S. 57)

Abb. 20. Nitra, Teil Zobor (Dražovská cesta). Keramik aus dem Objekt vom 12.-13. Jh. (G. Fusek, S. 57)

Abb. 21. Poprad, Teil Spišská Sobota. Oben Grundriß der MPR Spišská Sobota mit angedeuteter Lokalisierung der Schnitte. 1, 2, 10, 11 - Schnitt III; 3, 4 - Funde aus Gräbern; 5-9, 12 - Schnitt XII. (J. Hoščo, S. 61)

Abb. 22. Oborín, Teil Kucany (Ortmitte). Napf. Völkerwanderungszeit. (J. Chovanec, S. 65)

Abb. 23. Streda nad Bodrogom, Teil Klin nad Bodrogom. Steinernes Taufbecken; 12.-13. Jh. (J. Chovanec, S. 65)

Abb. 24. Levoča, Teil Levoča. 1, 2 - Mierové nám. 31, Ofen für Warmluftheizung; 3 - St.-Jakobs-Pfarrkirche, Sakristei, Teil der Kirchenfundamente aus der ersten Hälfte des 13. Jh.; 4 - Fundamente der Altarmensa aus dem 15. Jh. (F. Javorský, S. 81)

Abb. 25. Levoča, Teil Levoča. St.-Jakobs-Pfarrkirche, Grundriß der Sakristei. (F. Javorský, S. 81)

Abb. 26. Iliašovce (Pfarrkirche). 1-4 - Rippen und Gewölbesteine aus dem 13.-15. Jh.; 5 - Kapellenfundamente aus dem 15. Jh. und slawisches Objekt; 6 - Kapitell von Pfeilern des romanischen Portals. (F. Javorský, S. 84)

Abb. 27. 1 - Ordzovany (Kirche des Hl. Antonius des Einsiedlers), Kirchengrundriß; 2 - Jamník (Lebensmittelgeschäft), Objekte 1 und 2/88; 3 - Kurimany (St.-Quirinus-Kirche), NO-Ecke des romanischen Schiffes mit gelegten Quadern und Anbauten. (F. Javorský, S. 84)

Abb. 28. 1-5 - Spišské Podhradie (Maria-Geburt-Pfarrkirche): 1 - Epitaph; 2-4 - Profilierung der Rippen aus dem 12.-15. Jh.; 5 - Bolzen der gotischen Kuppelwölbung aus der zweiten Hälfte des 15. Jh.; 6, 7 - Smičany (Burganlage I): 6 - Objekt 1/88; 7 - Objekt 2/88. (F. Javorský, S. 84)

Abb. 29. 1 - Žehra, Teil Žehra (Spišský hrad), bronzener Buchbeschlag aus dem 16. Jh.; 2 - Veľká Lomnica (Burchbrich), Grundriß der Fundstelle (nach B. Novotný) mit angedeutetem Zufahrtsweg. (F. Javorský, S. 84)

Abb. 30. Trebatice. Fundauswahl. 1, 2 - Endmittelbronzezeit und beginnende jüngere Bronzezeit; 3 - Kultur mit kannellierter Keramik. (M. Klčo, S. 92)

Abb. 31. Lančár. Fundstellen 1-3, durch Begehung festgestellt. (M. Klčo, S. 92)

Abb. 32. Lančár. Fundauswahl. (M. Klčo, S. 92)

Abb. 33. Vrbové, Teil Vrbové. Objekt 1, Fundauswahl, 13. Jh. (M. Klčo, S. 93)

Abb. 34. Vrbové, Teil Vrbové. 1, 2 - Objekt 3, Topfdeckelfragmente, 15.-16. Jh.; 3, 4 - Auswahl von Lesefunden, 12.-13. Jh. (M. Klčo, S. 93)

Abb. 35. Vrbové, Teil Vrbové. Objekt 4, Fundauswahl, 12.-13. Jh. (M. Klčo, S. 93)

Abb. 36. Vrbové, Teil Vrbové. Objekt 4, Fundauswahl, 12.-13. Jh. (M. Klčo, S. 93)

Abb. 37. Vrbové, Teil Vrbové. 1 - Objekt 2, Randscherbe, 15.-16. Jh.; 2, 3 - Objekt 5, Fundauswahl, 12.-13. Jh. (M. Klčo, S. 93)

Abb. 38. Dolný Lopašov. Mittelalterlicher Eisenspeer. (M. Klčo, S. 93)

Abb. 39. Piešťany, Teil Piešťany (Bauplatz des Kaufhauses Prior). Eisenlanze aus dem Mittelalter? (M. Klčo, S. 94)

Abb. 40. Hronský Beňadik, Teil Psiare (Schweinestall der LPG II). Polykulturelle Siedlung, Auswahl von Lesefunden. Maßstab a: 1, 2, 3a-b, 4-6, 9; b: 7, 8, 10. (K. Konečná - G. Trgina, S. 99)

Abb. 41. Hronský Beňadik, Teil Psiare (Schweinestall der LPG II). Polykulturelle Siedlung, Auswahl von Lesefunden. (K. Konečná - G. Trgina, S. 99)

Abb. 42. Zvolen, Teil Môtová (Burganlage Priekopa). Südwand. (M. Mácelová, S. 107)

Abb. 43. Zvolen, Teil Môtová (Burganlage Priekopa). Wallprofil mit Destruktion von Steinmauer, Kasten und Berme. (M. Mácelová, S. 107)

Abb. 44. Zvolen, Teil Môtová (Burganlage Priekopa). Querschnitt durch den Südwand. Schichten: 1 - Oberflächenhumus; 2 - graubraune lehmig-steinige; 3 - klümpchenartige, lockere, rotbraune, stark durchglühte lehmige; 4 - gelbe lehmige; 5 - ungebrannte, gestampfte sandgelbe lehmige; 6 - gebrannte amorphe schlackige; 7 - Andesite, brettartig abteilbar; 8 - Destruktion der frontalen Steinwand; 9 - Bruchsteine; 10 - Kalksteine; 11 - verglühte Pfostenreste; 12 - Holzkohlenschicht, die die Lage der Balken andeuten. (M. Mácelová, S. 107)

Abb. 45. Dubové. Situationsskizze. Fundstelle mit vollem Kreis bezeichnet. (M. Mácelová, S. 107)

Abb. 46. Dubové. Keramikauswahl aus dem 15. Jh. (M. Mácelová, S. 108)

Abb. 47. Banská Bystrica, Teil Banská Bystrica (nám. Červenej armády 23). Situationsskizze. Fundstelle mit vollem Kreis bezeichnet. (M. Mácelová, S. 108)

Abb. 48. Budča und Zvolen, Teil Zvolen. Situationsskizze. Fundstellen mit vollem Kreis bezeichnet. (M. Mácelová - P. Mosný, S. 109)

Abb. 49. Zvolen, Teil Zvolen (Malá Stráž). Keramikauswahl aus dem 12. Jh. (M. Mácelová - P. Mosný, S. 109)

Abb. 50. Zvolen, Teil Zvolen (Malá Stráž). Bodenzeichen von Keramik aus dem 12. Jh. (M. Mácelová - P. Mosný, S. 109)

Abb. 51. Zvolen, Teil Zvolen (Malá Stráž). Eisengegenstände aus dem 12. Jh.: 1 - Messer; 2 - Pfeilspitze; 3 - Nagel. (M. Mácelová - P. Mosný, S. 109)

Abb. 52. Blatné. Gürtelbeschläge, 10. Jh. (G. Nevizánsky, S. 119)

Abb. 53. Šahy, Teil Hrkovce. Gefäßfragment. (G. Nevizánsky, S. 120)

Abb. 54. Želiezovce, Teil Želiezovce. Keramikauswahl. 1 - 8.-9. Jh.; 2 - Maďarovce-Kultur; 3 - Badener Kultur. (G. Nevizánsky, S. 122)

Abb. 55. Šuňava, Teil Vyšná Šuňava (Zemské). Fundauswahl aus dem 15. Jh. (B. Novotný, S. 128)

Abb. 56. Veľká Lomnica (Burchbrich). Fundauswahl, Badener Kultur. (B. Novotný, S. 128)

Abb. 57. Gánovce, Teil Gánovce (Za stodolami). Fundauswahl aus dem Neolithikum. (B. Novotný, S. 129)

Abb. 58. Ozdín, Teil Ozdín (Burgwüstung). Keramikauswahl aus dem 13.-15. Jh. Maßstab a: 1-12, 14; b: 13. (O. Ožďáni, S. 134)

Abb. 59. Žiar nad Hronom, Teil Žiar nad Hronom (Stadtpark). (1, 4, 7 - graue provinzialrömische Keramik; 9-11 - Bronze, das übrige - andere Keramik); 1-9, 11, 12 - römische Kaiserzeit; 10, 13 - Latènezeit. (K. Pieta - P. Mosný, S. 139)

Abb. 60. Jastrabá. (1, 10 - glasierte Keramik, 11 - Mahlstein, das übrige - andere Keramik); spätromische Kaiserzeit. (K. Pieta - P. Mosný, S. 139)

Abb. 61. 1-7 - Žiar nad Hronom (Senková); 8-19 - Selce (1, 2 - Ton, 4, 12 - Bronze, 7 - Knochen, das übrige Eisen); 1-4, 7 - jüngere römische Kaiserzeit; 5, 6 - 9.-10. Jh.; 8, 11-13, 16, 18, 19 - Spätlatènezeit; 9, 10, 14, 15 - Völkerwanderungszeit; 17 - Neuzeit? (K. Pieta, S. 138; K. Pieta - P. Mosný, S. 139)

Abb. 62. Bratislava, Teil Rusovce (Irkutské nám.). Fundauswahl aus Hütten; spätromische Kaiserzeit. (M. Pichlerová, S. 140)

Abb. 63. Šenkvice (Vinohradská ul. 28). Auswahl von Zierat aus dem Grab; ältere Bronzezeit. (M. Pichlerová, S. 142)

Abb. 64. 1-3, 13-18 - Stará Ľubovňa, Teil Stará Ľubovňa (Burg); 4-6 - Litmanová a; 7, 8 - Litmanová b; 9-12 - Ůdol. 1-12 - Spaltindustrie; 13 - Bruchstück eines Bronzefingerrings; 14 - Fuß eines Glasbechers; 15, 16 - Keramikauswahl; 17, 18 - Kachelbruchstücke. (P. Roth, S. 144)

Abb. 65. Nitra, Teil Čermán (Fučíkova ul. 21). Schlüssel aus dem 14. Jh. (M. Slivka, S. 151)

Abb. 66. Bratislava, Teil Rusovce (Bergl). Fragmente von gestempelten Reibschüsseln; römische Kaiserzeit, antikes Gerulata, 2. Jh. (L. Snopko, S. 154)

Abb. 67. Humenné, Teil Humenné (Pod Sokolom). Fundauswahl aus der Bronzezeit. (I. Strakošová, S. 155)

Abb. 68. Auswahl aus Lesefunden. 1-3 - Cejkov (Fuß der Tokayer Berge), 12. Jh.; 4-11 - Ižkovce, Csőszhalom-Oborín-Gruppe; 12-14 - Zemplín (Burgwall), 12. Jh.; 13, 14 - Latènezeit. (S. Šiška - M. Klčo, S. 158)

Abb. 69. Auswahl von Lesefunden. 1-5 - Oborín, Teil Kucany: 1 - römische Kaiserzeit; 2 - Nyírség-Zatín-Gruppe; 3, 5 - Bronzezeit; 4 - Kultur mit kannellierter Keramik; 6-9 - Michalany: 6, 7 - jüngere römische Kaiserzeit; 8, 9 - Kultur mit kannellierter Keramik; 10-12 - Zemplín (Pod lukami): Kultur mit östlicher Linear-keramik. (S. Šiška - M. Klčo, S. 158)

Abb. 70. Fundauswahl. 1, 2 - Zemplín (Pod lukami): 1 - 12. Jh.; 2 - Latènezeit; 3-5 - Zemplínske Kopčany (Gemeinderand): aus dem Profil einer Siedlungsgrube, Keramik und ein Locheisen; Latènezeit. (S. Šiška - M. Klčo, S. 158)

Abb. 71. Prešov, Teil Prešov (Pod Bikošom). Auswahl von slawischer Keramik aus dem 8.-9. Jh. (B. Tomášová, S. 161)

Abb. 72. Keramikauswahl. 1 - Mierovo (Malolúčne polia), Latènezeit; 2-8 - Mierovo (Takón), 8.-9. Jh., mittlere Bronzezeit; 9, 10 - Zlaté Klasy, Teil Rastice, 14.-15. Jh. (V. Varsik, S. 166)

Abb. 73. Cífer, Teil Pác. Fundauswahl. 1-3, 6-10 - römische Kaiserzeit, Völkerwanderungszeit; 4, 11 - Hallstattzeit?; 5 - Maďarovce-Kultur. (V. Varsik - P. Bednár, S. 167)

Abb. 74. Slavkovce (Panská pažiť). Fundauswahl, Objekt E/88, Kultur mit östlicher Linear-keramik, Frühstufe. Maßstab a: 1; b: 2. (M. Vizdal, S. 169)

Abb. 75. Slavkovce (Panská pažiť). Objekt D/88, Fundauswahl. Kultur mit östlicher Linear-keramik, Frühstufe. Maßstab a: 1a, 1b; b: 2a; c: 2b. (M. Vizdal, S. 169)

Abb. 76. Slavkovce (Panská pažiť). Fundauswahl, Objekt E/88. Kultur mit östlicher Linear-keramik, Frühstufe. Maßstab a: 1, 2; b: 3-5; c: 6. (M. Vizdal, S. 169)

Abb. 77. Slavkovce. Situationsskizze mit Markierung der Fundstelle Panská pažiť. (M. Vizdal, S. 169)

NITRA

ПОДПИСИ К РИСУНКАМ

Рис. 1. 1, 3, 5 - Моравани-над-Вагом, часть Моравани-над-Вагом (Золотая пещера), поздний каменный век(?), XI-XIII вв., новое время; 2, 4 - Моравани-над-Вагом, часть Губина (Штврте), поздний период бронзы; 6, 7 - Моравани-над-Вагом, часть Моравани-над-Вагом (Балахех-ярки - Подзадки), поздний период бронзы; 8 - Остров (хмельник ЕСК), 9, 10 - Нова-Легота (Хриб), XVI-XVII вв. Масштаб а: 1-4, 6-10; б: 5. (R. Vača, с. 28)

Рис. 2. Кашов (виноградник М. Новикмеца). Нуклеус из обсидиана. (L. Báñez, с. 30)

Рис. 3. 1 - Водеради, часть Водеради, Litzenkeramik; 2, 3 - Виштук, 2 - ранний период бронзы, 3 - период латена?; 4, 5, 7 - Цифер, часть Цифер, 4 - XI-XII вв., 5, 7 - средневековые?; 6 - Яблонец, лендельская культура? Масштаб а: 1-6; б: 7. (J. Bartík - J. Štrbík, с. 32)

Рис. 4. Борова. Увеличенный аэрофотоснимок кругового объекта, по всей вероятности лендельской культуры (J. Batora, с. 34)

Рис. 5. Шурани, часть Шурани (новое кладбище). Находки из погребений, нитрянская группа. (J. Batora - P. Bednár, с. 36)

Рис. 6. Шурани, часть Нитрянски-Градок. Отбор керамики. 2, 7, 8 - доисторические времена; 1, 3-6 - X-XII вв. (P. Bednár, с. 39)

Рис. 7. Чьерне-Клячани. Отбор керамики. IX-X вв. (P. Bednár, с. 39)

Рис. 8. Середь, часть Середь (Газдовске-роле). Ситуационный план памятников. (J. Vujna - P. Romsauer, с. 46)

Рис. 9. Середь, часть Середь (Газдовске роле). Отбор находок. 1, 2, 4-9 - объект 1; 3 - объект 2; поздний период гальштата. (J. Vujna - P. Romsauer, с. 46)

Рис. 10. Середь, часть Середь (Газдовске-роле). Отбор находок. 1-3 - объект 3; 4-8 - сбор; поздний период гальштата. (J. Vujna - P. Romsauer, с. 46)

Рис. 11. 1-3 - Демьята (Герцегвал); 4-10 - Финтице (Грибловец); 11-25 - Фульянка (Дубина); 26, 27 - Фульянка (Лаз). 1, 4, 7 - младший период бронзы; 2, 3, 8 - средневековые; 5 - великоморавский период; 6, 9, 10, 22 - римский период; 11, 14, 15, 17, 20, 23, 24, 26, 27 - период гальштата; 12 - ранний энеолит; 13, 16, 18, 21, 25 - период латена; 19 - гальштато-латенский период. (V. Budinský-Kříčka - P. Mačala, с. 42)

Рис. 12. 1-20 - Капушани (Капушанская замковая гора); 21-27 - Капушани (Мадераси). 1-15, 18, 21, 24, 26 - младший период бронзы; 16, 17, 19 - XI-XII вв.; 20 - славянский период; 22 - римский период; 23, 25, 27 - XII-XIII вв. (V. Budinský-Kříčka - P. Mačala, с. 42)

Рис. 13. 1-4 - Комарани (Вишна-Ровень); 5-10 - Кошице, часть Юг (Осаки). 1-4 - великоморавский период; 5, 6, 10 - ранний энеолит; 7, 9 - раннеславянский период; 8 - период гальштата. (V. Budinský-Kříčka - P. Mačala, с. 42)

Рис. 14. 1 - Крачуновце; 2-7 - Курима (Гурна); 8-17 - Поша (Ку-крижу); 18-20 - Вранов-над-Топлоу, часть Чемерне (Садок). 1 - раннеславянский период; 2, 4, 5 - VIII-IX вв.; 3, 6, 7 - младший период бронзы; 8-20 - великоморавский период. (V. Budinský-Kříčka - P. Mačala, с. 42)

Рис. 15. Бардеёв, часть Бардеёв. 1 - местоположение исследованных объектов; 2 - общий вид раскопа с запада; 3 - очаг в объекте 1/88. (D. Čaplovič - F. Javoriský - P. Mačala, с. 50)

Рис. 16. Кошице, часть Старе-Место (Ленинова ул. 58). Позднеготические порталы. (D. Čaplovič - P. Mačala, с. 51)

Рис. 17. Кошице, часть Старе-Место (Ленинова ул. 58). Детали позднеготических порталов. (D. Čaplovič - P. Mačala, с. 52)

Рис. 18. Винодол, часть Горни-Винодол (центр ЕСК). Бронзовые кольца из погребения 3, X в. (G. Fusek, с. 56)

Рис. 19. Нитра, часть Зобор (Дражовска-цеста). Профиль селищного объекта XII-XIII вв. а - пережатая почва под подом; б - под; с - слой пепла; д - рухнувший купол; е - желтая обмазка дна; ф - камни. (G. Fusek, с. 57)

Рис. 20. Нитра, часть Зобор (Дражовска-цеста). Керамика из объекта XII-XIII вв. (G. Fusek, с. 57)

Рис. 21. Попрад, часть Спишка-Собота. План МРП Спишка-Собота с указанием мест зондажных раскопок; 1, 2, 10, 11 - шурф III; 3, 4 - находки из погребений; 5-9, 12 - шурф XII. (J. Nožšo, с. 61)

Рис. 22. Оборин, часть Куцани (центр села). Горшок. Период переселения народов. (J. Chovanec, с. 65)

Рис. 23. Стреда-над-Бодрогом, часть Клиш-над-Бодрогом. Каменная крестильница. XII-XIII вв. (J. Chovanec, с. 65)

Рис. 24. Левоча, часть Левоча. 1, 2 - Площадь "Мьерове наместье" 31, печь системы воздушного отопления; 3 - приходская церковь св. Якова, ризница, часть фундамента костела первой половины XIII в.; 4 - фундамент алтарной плиты XV в. (F. Javorský, с. 81)

Рис. 25. Левоча, часть Левоча. Приходская церковь св. Якова, план ризницы. (F. Javorský, с. 81)

Рис. 26. Иляшовце (приходская церковь). 1-4 - ребра и клинчатые кирпичи XIII-XV вв.; 5 - фундамент часовни XV в. и славянский объект; 6 - капитель колонны романского портала (F. Javorský, с. 84)

Рис. 27. 1 - Ордзовани (церковь св. Антония отшельника), план церкви; 2 - Ямник (продовольственный магазин), объекты 1 и 2/88; 3 - Куримани (церковь св. Квирина), северо-восточный угол романского нефа с рустовкой и пристройками. (F. Javorský, с. 84)

Рис. 28. 1-5 - Спишке-Подградье (приходская церковь Рождения Богородицы), 1 - надгробие; 2-4 - профилировка ребер XII-XV вв.; 5 - замок готического свода второй половины XV в.; 6, 7 - Смижани (Городище I), 6 - объект 1/88, 7 - объект 2/88. (F. Javorský, с. 84)

Рис. 29. 1 - Жегра, часть Жегра (Спишский замок), бронзовая оковка книги XVI в.; 2 - Велька-Ломница (Бурхбрих), план раскопок (по Б. Новотному) с обозначением пути подхода. (F. Javorský, с. 84)

Рис. 30. Требатице. Отбор находок. 1, 2 - конец среднего периода бронзы и начало младшего периода бронзы; 3 - культура каннелированной керамики. (M. Klčo, с. 92)

Рис. 31. Ланчар. Местонахождения 1-3, обнаруженные в ходе разведок. (M. Klčo, с. 92)

Рис. 32. Ланчар. Отбор находок. (M. Klčo, с. 92)

Рис. 33. Врбове, часть Врбове. Объект 1, отбор находок, XIII в. (M. Klčo, с. 93)

Рис. 34. Врбове, часть Врбове. 1, 2 - объект 3, фрагменты покрова, XV-XVI вв.; 3, 4 - отбор находок из поверхностного сбора, XIII-XIII вв. (M. Klčo, с. 93)

Рис. 35. Врбове, часть Врбове. Объект 4, отбор находок, XIII-XIII вв. (M. Klčo, с. 93)

Рис. 36. Врбове, часть Врбове. Объект 4, отбор находок, XIII-XIII вв. (M. Klčo, с. 93)

Рис. 37. Врбове, часть Врбове. 1 - объект 2, фрагмент венчика сосуда, XV-XVI вв.; 2, 3 - объект 5, отбор находок, XIII-XIII вв. (M. Klčo, с. 93)

Рис. 38. Долни-Лопашов. Средневековое железное копье. (M. Klčo, с. 93)

Рис. 39. Пьештяни, часть Пьештяни (строительство универмага Приор). Средневековое железное копье(?). (M. Klčo, с. 94)

Рис. 40. Гронски-Бенядик, часть Псыаре (свиноферма ЕСК II). Многокультурное поселение, отбор находок поверхностного сбора. Масштаб а: 1, 2, 3а-б, 4-6, 9; б: 7, 8, 10. (К. Konečná - G. Trgina, с. 99)

Рис. 41. Гронски-Бенядик, часть Псыаре (свиноферма ЕСК II). Многокультурное поселение, отбор находок поверхностного сбора. (К. Konečná - G. Trgina, с. 99)

Рис. 42. Зволен, часть Муотёва (городище Пръекопа). Южный вал. (М. Mácelová, с. 107)

Рис. 43. Зволен, часть Муотёва (городище Пръекопа). Профиль вала и разрушенной каменной стены, городня и берма. (М. Mácelová, с. 107)

Рис. 44. Зволен, часть Муотёва (городище Пръекопа). Поперечное сечение южного вала. 1 - перегнойный слой, 2 - серо-бурая глинистая и каменистая почва, 3 - сыпучая красно-бурая почва комковатой структуры, сильно обожженная илистая почва, 4 - желтая илистая почва, 5 - непереженная илистая почва песочного цвета, 6 - спекшаяся аморфная шлакообразная почва, 7 - андезиты с пластинчатой отдельностью, 8 - разрушенная лицевая сторона каменной стены, 9 - бутовый камень, 10 - известняк, 11 - обугленные остатки столбов, 12 - слой угольков обозначающих расположение брусев. (М. Mácelová, с. 107)

Рис. 45. Дубове. Ситуационный план. Памятник обозначен полным кружком. (М. Mácelová, с. 107)

Рис. 46. Дубове. Отбор керамики XV в. (М. Mácelová, с. 108)

Рис. 47. Банска-Бистрица, часть Банска-Бистрица (пл. Красной армии 23). Ситуационный план. Местонахождение обозначено полным кружком. (М. Mácelová, с. 108)

Рис. 48. Будча и Зволен, часть Зволен. Ситуационный план. Памятники обозначены полными кружками. (М. Mácelová - P. Mosný, с. 109)

Рис. 49. Зволен, часть Зволен (Мала-Страж). Отбор керамики XII в. (М. Mácelová - P. Mosný, с. 109)

Рис. 50. Зволен, часть Зволен (Мала-Страж). Клейма на днах сосудов XII в. (М. Mácelová - P. Mosný, с. 109)

Рис. 51. Зволен, часть Зволен (Мала-Страж). Железные предметы XII в. 1 - нож; 2 - острие стрелы; 3 - гвоздь. (М. Mácelová - P. Mosný, с. 109)

Рис. 52. Блатне. Поясные бляшки. X в. (G. Nevizánsky, с. 119)

Рис. 53. Шаги, часть Грковце. Фрагмент сосуда. (G. Nevizánsky, с. 120)

Рис. 54. Жельезовце, часть Жельезовце. Отбор находок. 1 - VIII-IX вв.; 2 - мадьярская культура; 3 - баденская культура. (G. Nevizánsky, с. 122)

Рис. 55. Шунява, часть Вишна-Шунява (Земске). Отбор находок XV в. (B. Novotný, с. 128)

Рис. 56. Велька-Ломница (Бурхбрих). Отбор находок, баденская культура. (B. Novotný, с. 128)

Рис. 57. Гановце, часть Гановце (За-стодолами). Отбор находок неолита. (B. Novotný, с. 129)

Рис. 58. Оздин, часть Оздин (развалины замка). Отбор керамики XII-XV вв. Масштаб а: 1-12, 14; б: 13. (O. Ožďáni, с. 134)

Рис. 59. Жяр-над-Гроном, часть Жяр-над-Гроном (городской парк). (1, 4, 7 - серая провинциальная керамика, 9-11 - бронза, прочие - иная керамика), 1-9, 11, 12 - римский период; 10, 13 - период латена. (K. Pieta - P. Mosný, с. 139)

Рис. 60. Ястраба. (1, 10 - поливная керамика, 11 - жернов, прочие - иная керамика). Поздний римский период. (K. Pieta - P. Mosný, с. 139)

Рис. 61. 1-7 - Жяр-над-Гроном (Сенкова); 8-19 - Селце (1, 2 - глина, 4, 12 - бронза, 7 - кость, прочие - железо). 1-4, 7 - младший римский период; 5, 6 - IX-X вв.; 8, 11-13, 16, 18, 19 - поздний период латена; 9, 10, 14, 15 - период переселения народов; 17 - новое время? (K. Pieta, с. 138; K. Pieta - P. Mosný, с. 139)

Рис. 62. Братислава, часть Русовце (Иркутская площадь). Отбор находок из хаты. Позднеримский период. (M. Pichlerová, с. 140)

Рис. 63. Шенквице (Виноградска ул. 28). Отбор украшений из погребения. Ранний период бронзы. (M. Pichlerová, с. 142)

Рис. 64. 1-3, 13-18 - Стара-Любовня, часть Стара-Любовня (замок); 4-6 - Литманова а; 7, 8 - Литманова б; 9-12 - Удол. 1-12 - колотая индустрия, 13 - фрагмент бронзового кольца, 14 - ножка стеклянного бокала, 15, 16 - отбор керамики, 17, 18 - обломки кафель. (P. Roth, с. 144)

Рис. 65. Нитра, часть Чермань (Фучикова ул. 21). Ключ ХIУ в. (M. Slivka, с. 151)

Рис. 66. Братислава, часть Русовце (Бергл). Фрагменты клейменных мортариев римского периода, античная Герулята, II в. (L. Snorko, с. 154)

Рис. 67. Гуменне, часть Гуменне (Под-соколом). Отбор находок периода бронзы. (I. Strakošová, с. 155)

Рис. 68. Отбор находок из поверхностных сборов. 1-3 - Цейков (подножье Токайских гор), ХII в.; 4-11 - Ижовце, группа Чомгалом-Оборин; 12-14 - Земплин (городище), 12 - ХII в.; 13, 14 - латенский период. (S. Šiška - M. Klčo, с. 158)

Рис. 69. Отбор находок из поверхностных сборов. 1-5 - Оборин, часть Куцани, 1 - римский период, 2 - группа Ниршег-Затин, 3, 5 - период бронзы, 4 - культура каннелированной керамики; 6-9 - Михальяни, 6, 7 - младший римский период, 8, 9 - культура каннелированной керамики; 10-12 - Земплин (Под-луками), культура восточной линейно-ленточной керамики. (S. Šiška - M. Klčo, с. 158)

Рис. 70. Отбор находок, 1, 2 - Земплин (Под-луками), 1 - ХII в.; 2 - период латена; 3-5 - Земплинске-Копчани (окраина села), из профиля селищной ямы, керамика и железный пробойник, период латена. (S. Šiška - M. Klčo, с. 158)

Рис. 71. Прешов, часть Прешов (Под-Викомом). Отбор славянской керамики УIII-IX в. (B. Tomášová, с. 161)

Рис. 72. Отбор керамического материала. 1 - Мьерово (Малолучне-поля), период латена; 2-8 - Мьерово (Такон), УIII-IX вв., средний период бронзы; 9, 10 - Злате-Класи, часть Растице, ХIУ-ХУ вв. (V. Varsík, с. 166)

Рис. 73. Цифер, часть Пац. Отбор находок. 1-3, 6-10 - римский период, период переселения народов; 4, 11 - период гальштата(?); 5 - мадьярская культура. (V. Varsík - P. Bednár, с. 167)

Рис. 74. Славковце (Панска-пажить). Отбор находок, объект Е/88, культура восточной линейно-ленточной керамики, древняя фаза. Масштаб а: 1; б: 2. (M. Vizdal, с. 169)

Рис. 75. Славковце (Панска-пажить). Объект D/88, отбор находок, культура восточной линейно-ленточной керамики, древняя фаза. Масштаб а: 1а, 1б; б: 2а; с: 2б. (M. Vizdal, с. 169)

Рис. 76. Славковце (Панска-пажить). Отбор находок, объект Е/88, культура восточной линейно-ленточной керамики, древняя фаза. Масштаб а: 1, 2; б: 3-5; с: 6. (M. Vizdal, с. 169)

Рис. 77. Славковце. Ситуационный план с обозначением памятника "Панска-пажить". (M. Vizdal, с. 169)

SKRATKY NÁZVOV PRACOVÍSK

AM SNM	Archeologické múzeum Slovenského národného múzea
AÚ SAV	Archeologický ústav Slovenskej akadémie vied
BM	Balneologické múzeum
BM SNM	Banské múzeum Slovenského národného múzea
FF UK	Filozofická fakulta Univerzity Komenského
GM	Gemerské múzeum
KDFF UPJŠ	Katedra dejín Filozofickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika
KM	Kysucké múzeum
KÚŠPSOP	Krajský ústav štátnej pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody
LM	Liptovské múzeum
MM	Mestské múzeum
MMM	Múzeum mincí a medailí
MSPSOP	Mestská správa pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody
MSRR	Múzeum Slovenskej republiky rád
OD	Obchodný dom
OM	Okresné múzeum
ONM	Oblasťné nitrianske múzeum
OVM	Okresné vlastivedné múzeum
OPM	Oblasťné podunajské múzeum
PM	Podtatranské múzeum
PM SNM	Prírodovedné múzeum Slovenského národného múzea
PS	Pozemné stavby
PvM	Považské múzeum
SM	Stredoslovenské múzeum
ŠM	Štátny majetok
ŠÚPS	Štátny ústav pamiatkovej starostlivosti
TkM	Tekovské múzeum
TM	Trenčianske múzeum
VM	Vlastivedné múzeum
VPS AÚ SAV	Výskumné pracovné stredisko Archeologického ústavu Slovenskej akadémie vied
VsM	Východoslovenské múzeum
ZhM	Záhorské múzeum
ZM	Zemplínske múzeum
ZsM	Západoslovenské múzeum
ŽM	Žitnoostrovské múzeum

ARCHEOLOGICKÉ VÝSKUMY A NÁLEZY NA SLOVENSKU V ROKU 1988

Zodpovedný redaktor akademik Bohuslav Chropovský
Redaktori publikácie Jozef Bujna, CSc., PhDr. Mária Rejholcová
Výkonná redaktorka Helena Bublová
Technická redaktorka Melánia Líšková
Nemecký preklad Berta Nieburová
Ruský preklad Hviezdoslava Zábojníková

Vydavateľ Archeologický ústav Slovenskej akadémie vied v Nitre
Rok vydania 1990

Náklad 500 výtlačkov

251 strán, 77 obr., 1 mapa

Vytlačilo Reprografické stredisko Archeologického ústavu Slovenskej
akadémie vied v Nitre ako svoju 65. publikáciu

